„LASSEX"
BESCHERMER
VOOR ALLE
IJZERWERKEN
Bevordert
deugdelijke las
N.V. EERSTE
VLAARDINGSE
VERFFABRIEK
VLAARDINGEN
Telefoon 3692

6e Jaargang No. 1 Januari 1955

DE DRIEMASTER

MAANDORGAAN
VAN DE JONGEREN ORGANISATIE VRIJHEID EN DEMOCRATIE

Over
onderwijs,
liften
en melk

* *
*

(Zie pag. 2)

Ordening als maatschappelijk vraagstuk

Wij leven in een tijd van leuzen. „Zekerheid van de wieg tot het graf", is één van die leuzen. „Gezond gezin, gezond volk" een andere. Ieder tijdsbestel heeft dergelijke leuzen gekend sedert de middelen ter beschikking stonden om er een ruimere verbreiding aan te geven.

Maar het lijkt wel, alsof de behoefte naar telkens nieuwe leuzen nòg dringender wordt naarmate de ingewikkeldheid van de maatschappelijke problemen zich verder toespitst. Nu de gemiddelde staatsburger reeds lang geen inzicht meer heeft in de totale werking van het apparaat en hem de onderlinge samenhang der dingen nog voortdurend duisterder dreigt te worden, stijgt de behoefte hem door een enkele strijdkreet te overtuigen.

Een leuze, mits pakkend genoeg, kan daar misschien nog toe bijdragen, waar andere middelen allang blijken te hebben gefaald. En zo rijpte sterker dan ooit te voren de tijd voor de slogan — ook wat de terminologie betreft gaat men met zijn tijd mee —, waarmede wij heden ten dage dan ook telkens weer worden geconfronteerd.

*
* *

Een van die leuzen is „Voor of tegen ordening" en zij moet dan worden uitgelegd in die voor de liberalen ongunstige zin, dat deze grosso modo elke organisatie van het maatschappelijk leven zouden verwerpen, terwijl juist onder socialistisch bestier alles zijn rechtmatig en rechtvaardig toekomende plaats zou kunnen verkrijgen.

De tegenwoordige bestrijding van het liberalisme bestaat dan ook — overigens niet uitsluitend of bij voorbaat van socialistische zijde — voor een belangrijk deel uit het betoog dat de toepassing van het liberale vrijheidsbeginsel de snelste weg betekent naar de grootst mogelijke maatschappelijke chaos van welke ontwikkeling uitsluitend de reeds rijkelijk met stoffelijke gaven bedeelden nog profijt kunnen trekken.

Indien men dit al niet met zoveel woorden tot uitdrukking brengt, zo vormt het de ondertoon van de aan het adres van het moderne liberalisme gerichte verwijten.

*
* *

Het behoeft wel geen betoog, dat zulks een oversimplificatie van de feiten is. Wanneer wij het vraagstuk van de ordening op de keper gaan beschouwen, wordt het allengs duidelijk, dat het hier gaat om een verschijnsel met bizonder veel facetten.

Om te beginnen is het al onjuist om begrippen als ordening, overheidsbemoeiing, planning en organisatie, zoals in het spraakgebruik niet zelden geschiedt, onder één enkele noemer te brengen.

Onder het eerste immers moet, naar de onderscheiding van Kuin, worden verstaan het bewust scheppen van geregelde verhoudingen tussen sociale organen. Het bewust opstellen van bindende regels staat daarbij dus voorop.

Of de ordening geschiedt door de overheid of door een ander centraal orgaan dan wel door de uit het maatschappelijk leven voorkomende zelfstandige organisaties op basis van vrijwilligheid blijft een andere kwestie. Niettemin zal men inzien, dat zulks een essentieel verschil maakt.

Iets geheel anders omvat weer het begrip overheidsbemoeiing. Deze grijpt doorgaans wel in de verhoudingen tussen de bestaande organen in, doch kan zo incidenteel van aard zijn, dat van ordening in de verste verte niet mag worden gesproken.

Ook planning behoeft niet tot een complex van ordeningsmaatregelen te leiden, doch omvat als het ware de vastlegging van een toekomstig economisch of maatschappelijk raamwerk ter bereiking waarvan alle activiteiten dienen te worden geconcentreerd. Ordening regelt de verhoudingen in het bestaande, terwijl planning steeds op de toekomst is gericht. Zeer globale planmatige werkzaamheid kan zeker niet als ordening worden beschouwd.

Tenslotte blijft daar dan nog de organisatie, waarbij de nadruk ligt op het uit zelfstandige delen scheppen van een levend organisme, hetgeen alweer niet door reglementering, d.w.z. door ordening behoeft te geschieden.

*
* *

Indien uit het bovenstaande derhalve duidelijk is, dat het hier om weliswaar verwante, doch zeer zeker scherp te onderscheiden begrippen gaat, zal evenzeer duidelijk zijn, dat de liberalen niet steeds als tegen- en de socialisten als voorstanders van deze begrippen mogen worden beschouwd. Terwijl de liberalen grote waarde hechten aan de bevordering van de in de maatschappij opgekomen vrije organisaties blijkt zulks in socialistische kringen veel minder het geval.

Evenmin is juist, dat de socialisten onder alle omstandigheden voor en de liberalen onder alle omstandigheden tegenstanders van overheidsbemoeiing zouden zijn. Terwijl staatsbemoeiing reeds bij de liberaal Van Houten in de tweede helft van de vorige eeuw begon, werd zij door de socialisten veel later slechts bij gebrek aan beter aanvaard toen men daar ging inzien, dat het verstandiger was binnen de kapitalistische staat verkregen verworvenheden te behouden en uit te breiden, dan deze door totale vernietiging van die staat — het oorspronkelijke socialistische standpunt — te niet te doen.

Ook van planning zijn de liberalen niet in beginsel afkerig. Denke men in dit verband o.m. aan de conjunctuur- en werkgelegenheidsbeheersing, met welke problemen in Nederland prof. Witteveen zich zo intens pleegt bezig te houden.

*
* *

Dat de liberalen de ordening zouden verwerpen moet al evenzeer als onjuist van de hand worden gewezen. Reeds Thorbecke betoonde er zich, nota bene in zijn tijd, geen tegenstander van.

„Organisatie" zo zei hij, ordening bedoelende, „ik hecht er aan, dewijl ik zonder die wet van orde, die ieder wezen elk begrip op zijne plaats houdt, geen bestaan en geen kennis vat".

Maar dat in de tegenwoordige technocratische maatschappij zekere mate van ordening ook naar liberaal inzicht noodzakelijk is, staat vast.

Prof. mr P. J. Oud verklaarde hieromtrent in zijn openingsrede op het Congres van de Volkspartij voor Vrijheid en Democratie op 19 Maart 1954: „Ik wil thans in de eerste plaats onder het oog zien, wat in het licht van ons beginsel de economische vrijheid medebrengt. Men maakt van haar een caricatuur, wanneer men het voorstelt, alsof die vrijheid zou vorderen, dat de overheid zich op het terrein der stoffelijke welvaart met niets zou moeten bemoeien. Het is allerminst zo, dat de mensen het meest vrij zijn, wanneer de overheid het minst doet. Op het stuk van het waarborgen der vrijheid heeft de overheid een grote taak. Op geen enkel terrein kan vrijheid bestaan zonder orde. En orde is onbestaanbaar zonder overheidsgezag."

APOLLO PAVILJOEN
APOLLOLAAN 2 — AMSTERDAM — TELEF. 712410
●
Restaurant: iets aparts
„Franse Zaal" voor partijen uniek
Terras: een dorado aan het water

Waarbij derhalve zowel op de vraag van de ordening als die van de overheidsbemoeiing een positief liberaal antwoord werd gegeven.

* *
*

Zo er dan ook een verschil ligt tussen de socialistische en de liberale visie met betrekking tot ordening en daarmee verwante doch wel te onderscheiden begrippen, is het wel dit, dat voor de liberaal ordening, organisatie, overheidsbemoeiing en planning nimmer doelen mogen zijn in zichzelf (of, wil men, middelen waarvan wij krachtens beginsel menen, dat zij tot een betere maatschappij moeten leiden), doch te allen tijde middelen ten dienste staande aan het behoud, de uitbouw en de verkrijging van een zo groot mogelijke mate van wezenlijke vrijheid.
Indien de gelijke kansen voor ieder, indien de voortdurende doorstroming in onze samenleving, indien de zegenrijke werking van de zelfstandige kracht e.d. slechts door ordening, organisatie, overheidsbemoeiing of planning verzekerd zijn, kiezen wij deze welbewust.

Wij beseffen met name zeer goed, dat staatsonthouding in een concrete situatie vrijheidbeperkend en staatsbemoeiing vrijheid bevorderend kan werken. Alleen, wij zien geen heil in dat stelsel van planning, ordening of staatsbemoeiing, hetwelk er van uitgaat, dat door alles van één centraal brein uit te denken en te regelen hier op aarde een soort paradijsachtige toestand zou kunnen worden geschapen.
Zo min als wij geloven, dat persé iedere na verloop van tijd blijkende schadelijke werking van een ordeningsmaatregel door telkens nieuwe ordening zou moeten worden bestreden.

Want indien men — hetgeen dus niet juist is — het wezen van de ordening zo zou moeten begrijpen, dat het na verloop van tijd met het laatste restje werkelijke vrijheid zou zijn gedaan als gevolg van deze ordening, dan laten wij de hantering van het begrip inderdaad liever aan anderen over.

HEIN ROETHOF

Over Onderwijs, Liften en Melk en een commentaar daarop

Problemen die ook de jongeren raken

De maanden December en Januari hebben enkele gebeurtenissen te zien gegeven, die nadere overweging alleszins waard zijn.
Mevrouw A. Fortanier-de Wit diende bij het schoolgelddebat in de Tweede Kamer een amendement in, waarmee beoogd werd de afschaffing van de schoolgelden niet te beperken tot het verplichte onderwijs (tot 14 jaar), maar ook voor een belangrijk deel van het niet-verplichte onderwijs.
Het vraagstuk van het kosteloze onderwijs als beginsel was hier niet ter sprake.
De grens van het kosteloze onderwijs werd verkeerd gelegd.
Ouders, die hun kinderen een opleiding doen geven, brengen daarvoor offers.
Offers in het belang van het kind, maar ook van de maatschappij.
Het is dan niet juist om aan ouders, die hun kinderen meer onderwijs doen geven, dan waartoe zij wettelijk verplicht zijn, en dus ook meer offers daarvoor moeten brengen, in de jaren na de leerplichtige leefijd van hun kinderen als het ware een boete daarvoor op te leggen in de vorm van het heffen van schoolgeld.

Een gelijke kans voor de opgroeiende jongeren wordt hiermede ook zeker niet bereikt.
Echter: Regering en Kamer lieten opnieuw een kans voorbijgaan om nu eens de middengroepen in ons volk een verlichting van de zware lasten te geven. Ondanks het feit, dat alle regeringspartijen de mond vol hebben over de moeilijkheden van de middengroepen, en daarover uitgebreide rapporten en nota's uitbrengen, wordt, als de mogelijkheid zich voordoet, van alle goede voornemens geen enkele tot werkelijkheid.
In het maandblad van de Nieuwe Koers, worden naar aanleiding van dit debat enkele notities gemaakt. De eer voor de overwinning (kosteloos L.O.) komt h.i. toe aan de Partij van de Arbeid (!).
Een belangrijke eis uit het jongerenprogram is verwezenlijkt. Het blad juicht ook de motie van mevrouw Fortanier-de Wit toe en hoopt, dat de Partij van de Arbeid het volgende jaar de gedachte van het voorstel overneemt en er het universitair onderwijs nog aan toe voegt.
Voor dit studieloon heeft overigens mevrouw Fortanier-de Wit in de Tweede Kamer al eens gepleit.

Men mag erkentelijk zijn, dat de socialisten ook deze gedachte willen overnemen. Het is echter moeilijk te zien, hoe het compromis in de regering, dat werd aangevoerd als barricade tegen het aannemen van de V.V.D.-motie, het volgende jaar ineens van de baan zou zijn. Dat zal toch pas het geval kunnen zijn, indien er een andere regeringscombinatie op het Binnenhof zetelt.

Vooralsnog lijkt daarop de kans niet bijster groot, ondanks de grote bezwaren, die de socialisten, getuige hun reactie op het mandement der bisschoppen, tegen hun regeringspartners hebben.

Het liftverbod

Ook over het liftverbod van minister Staf is veel te doen geweest. De heer Vermeer (soc.) en thans ook de heer Haken (comm.) hebben dit propagandistische kluifje in grote haast aangevat voor een interpellatie in de Tweede Kamer.
Het scheen, dat er in zekere mate een compromis was tot standgekomen. De uitwerking van deze ordening van liftplaatsen is echter niet zo gelukkig. De plaatsen op zichzelf liggen niet op gunstige punten. Ook het veel geven van vrij vervoer zal echter niet tot een oplossing leiden.
Als een militair met verlof naar huis wil gaan, dan vertrekt de militaire trein heel vaak pas in de namiddag, ondanks het feit, dat hij reeds om 11 uur vrij was. De reden hiervoor is, dat men de militairen pas wil ververvoeren na de vervoersspits van de spoorwegen op Zaterdagmiddag. De behoefte aan liften is zo niet alleen terug te voeren tot de wens gratis te reizen, maar meer misschien nog wel om vele uren eerder en dus ook langer thuis te zijn. Daardoor is met een vrij-vervoer geen oplossing bereikt.
Het beleid van minister Staf kan ook in andere opzichten niet bevredigend genoemd worden. De wijze waarop uitstel van militaire dienst gegeven wordt, of liever eigenlijk waarop geen uitstel verleend wordt, is in vele gevallen fnuikend voor de studie van jongeren.
Afgezien van bizondere gevallen, kunnen alleen medische studenten hun dienst na afloop van de studie verrichten, alle andere studerenden worden vaak midden in hun studie opgeroepen.
In het gunstigste geval na het candidaats-examen. Doch de studie op zichzelf vormt één geheel, en om na twee jaren militaire dienst dan nog weer eens bijna opnieuw met de studie te beginnen is een grote moeilijkheid.
Heeft men bovendien het ongeluk de H.B.S.-kant van een lyceum te volgen, of een keer op de H.B.S. te blijven zitten, dan wordt men midden in de studie voor het candidaatsexamen in militaire dienst geroepen.
Ook dit beleid trekt een zware wissel op de jongeren, in het bizonder alweer op jongeren uit de middengroepen. De ouders belast dit ook weer met een zwaardere taak, waar zij voor hun kinderen nog weer langer grote offers moeten brengen.

Een lange diensttijd kan in het belang van de defensie nodig zijn, maar laat men dan ook de offers daarvoor tot een minimum beperken!

Prijsverhoging van melk

De prijsverhoging van de melk heeft ook de nodige stof doen opwaaien. Het stofgordijn is hans nog geenszins opgetrokken. Wel in zoverre, dat men uit deze kwestie twee conclusies al vast kan trekken, indien men afziet althans van de verhoging op zichzelf.

Enerzijds maakt men hier nu kennis met de gevolgen van een aspect van de geleide economie. Als nu één artikel al zo'n moeilijkheden gaat geven bij de prijsvaststelling, hoe moet dat dan gaan, als ALLE prijzen op een dergelijke wijze moeten worden behandeld?
Anderzijds hebben zich onder auspiciën van melksanering en geleide prijs machtige kartels gevormd, die nu zelfs prijzen schijnen te kunnen voorschrijven aan de overheid. De rollen worden zo in de gedachtengang van de geleide economie precies omgekeerd!
Geconstateerd moge ook worden, dat ook hier weer een beleid in de richting van de geleide economie leidt naar hogere prijzen.
Overigens moet hier met nadruk gesteld worden, dat wij geenszins een absoluut vrije economie wensen. Het is een taak van de overheid een systeem van vrije mededinging zodanig te „ordenen", dat een eerlijk spel gespeeld kan worden. De productie kan dan op de meest efficiënte wijze en tegen de laagste prijs geschieden.

LUKAS D. O.

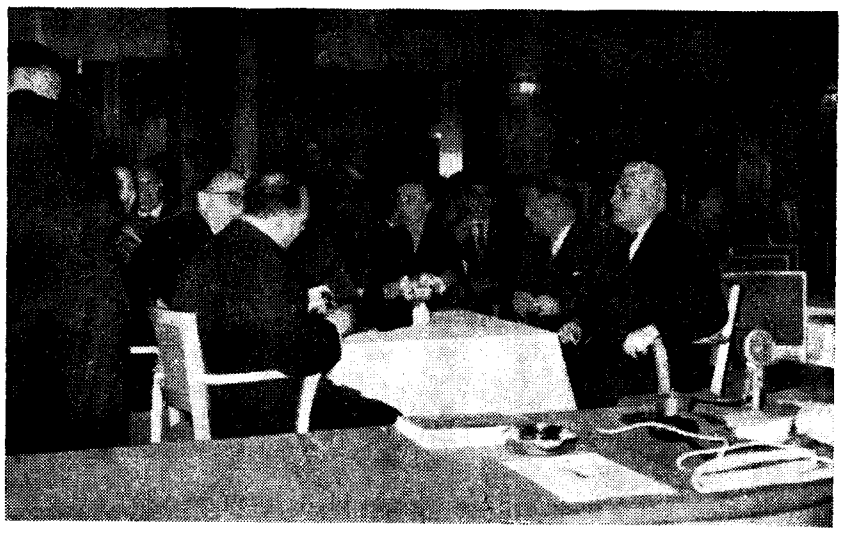

Nog een opname van ons lustrumcongres - De Tweede Kamerleden prof. mr. Oud en drs Korthals in een geanimeerd gesprek met de heer Van Dijk, lid van het Dagelijks Bestuur van de V.V.D.

Bijzondere Nederlandse Jongerenraadsvergadering voor de Europese beweging

Op 5 Februari a.s. komt te Utrecht om 14.15 uur een bijzondere Nederlandse Jongerenraadsvergadering voor de Europese Beweging bijeen.

Hierop zal het woord gevoerd worden door de heer Dr. W. J. Schuijt, die o.a. buitenlands dagbladcorrespondent is te Parijs.

Het onderwerp van bespreking luidt: „Frankrijk 1955, politieke, culturele en sociale aspecten."

De vergadering zal worden gehouden in het Jaarbeursrestaurant.

Voor de vergadering zijn kaarten verkrijgbaar bij F. A. Hoogendijk, Weesperzijde 61 huis te Amsterdam.

Men gelieve de kaarten uitsluitend schriftelijk aan te vragen.

PONTIER & KARREMAN
MAKELAARS IN ASSURANTIEN
WESTERSINGEL 9, ROTTERDAM
Bel op 11.17.00 - 3 lijnen - (K 1800)
en wij doen de rest
Assurantie is vertrouwen

Gebeurtenis

Op Zaterdag 16 Januari doopte prinses Beatrix op de werf van de Nederlandse Dok- en Scheepsbouw Maatschappij het grootste Nederlandse tankschip met de naam Vasum en wenste het een behouden vaart.

Voor de eerste maal in haar leven verrichtte onze oudste Prinses alléén een officiële daad en de charme en het zelfvertrouwen waarmee zij dit deed verwarmden de harten van de duizenden aanwezigen. Voor haar was dit een grote dag en dit was het tevens voor ons hele volk.

In één van de grote dagbladen stond een foto waarop prinses Beatrix over de loopbrug op de werf liep, vergezeld door functionarissen van de werf.

Iets lager stonden dikke rijen toeschouwers, opblikkend naar de Prinses.

Was het verbeelding? Op deze gezichten stond niet alleen sympathie, maar ook trots te lezen. Gelukkig het land waar het Koningshuis zo met het volk verbonden is.

Verdraagzaamheid

Van Vlaardingen begint de victorie. In de gemeenteraad was bij de ingekomen stukken een verzoek van de Stichting Militaire Tehuizen van het Humanistisch Thuisfront om subsidie. B. & W. stelden voor op dit verzoek afwijzend te beschikken en daar was de raad het wel mee eens. Met uitzondering echter van de K.V.P.-fractie...; de woordvoerder vroeg aantekening, dat zijn fractie tegen dit voorstel was.

Deze daad verwarmt het liberale hart. Het katholieke standpunt ten opzichte van andersdenkenden munt over het algemeen niet uit door een overmaat van verdraagzaamheid en met name de humanisten vinden hun trouwste pleitbezorgers niet in de K.V.P. gelederen.

Staat niet ergens in het mandement over het humanisme, dat tot elke prijs vermeden moet worden dat de staat (c.q. de overheid) de schijn op zich zou laden een feitelijke godloze verzorging te stimuleren?

De Driemaster

Maandorgaan van de Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie (J.O.V.D.)

Hoofdredacteur: G. Stempher.

Leden van de redactie:
Ammy de Muynck,
P. C. Boevé
G. Dorsman
Ferry A. Hoogendijk
Ger van Schagen (secretaris)

Redactie-adres: v. Tuyll v. Serooskerkenplein 29[1], Amsterdam-Z.

Adres Administratie: Prinsengracht nr. 1077, Amsterdam, Telefoon 35343

Abonnementsprijs minimum f 2.— per jaar. (Voor leden gratis).

Abonnements- en advertentiegelden uitsluitend aan G. Stempher Amsterdam, Postgiro 244397 of op bankrekening, Hollandsche Bank-Unie N.V., Herengracht 434—438.

Welnu, dit Vlaardingse raadslid gaf blijk van een brede, ja, zéér brede blik. Of zou er ergens nog een subsidieaanvrage van het Katholiek Thuisfront onderweg zijn?

Ontmoeting

Onderweg naar de redactievergadering at één Uwer redacteuren onlangs even een broodje in een vermaard klein eethuis op het Damrak. Aan zijn tafeltje zat **een on-Nederlands gebruinde** jongeman en dit bleek de dertigjarige Karel van Hoogebeemdt te zijn, met verlof in het vaderland.

Bijna vier jaar geleden emigreerde hij naar Australië, belandde in het bouwbedrijf, ging zelf als aannemer fungeren en verdiende al snel een zeer royale boterham.

Bertus Aafjes dicht ergens: Wie eenmaal in de vreemde was, en tot de reis gereed / hij weet hoe nooit de wond genas, de wond die Holland heet.

Zo was het ook Karel van Hoogebeemdt gegaan. Plotseling kreeg hij het verlangen weer een Hollandse winter mee te maken, door de sneeuw te lopen, weer in de oude omgeving te zijn.

Hij nam een vliegtuig en was nu met drie weken vacantie hier. Wel, met de kou en de sneeuw ging het best, maar voor het verdere lag er over zijn verlof een teleurstelling.

In Australië was hij meegesleept in een Amerikaans aandoend tempo, een leven, vooral in de grote steden, vol gemakken en vereenvoudigd door de luxueuze zaken, die de inventieve twintigste eeuwer om zich heen heeft weten te scheppen.

Een auto is in dat land een even gewoon bezit als hier een fiets en men kan er ook niet van buiten.

Land van tegenstellingen eveneens: feestjes van enige importantie bezoekt men alleen in avondkleding, maar het doet vreemd aan heren in smoking uit auto's te zien stappen met onder hun arm een kist bierflesjes gekneld. Obers zijn schaars in Australië.

Hij voelde zich thuis in Australië, doch teruggekomen in Nederland zocht hij het oude, het gemoedelijke en huiselijke van vroeger.

Het was er niet.

Zou ook Nederland aan het veramerikaniseren zijn? Ook hier, zo vond hij, ligt het tempo oneindig veel hoger dan in „de goede oude tijd".

Horden auto's snellen door de steden en langs de autostrades. Tape-recorders, TV en radar zijn zaken, die niemand meer als iets ongewoons beziet. Wij hebben overgeschakeld in een hogere versnelling en daar de snelheid nu eenmaal zo groot is kan men niet meer terugschakelen.

Karel van Hoogebeemdt is een geboren en getogen Rotterdammer. Welnu, in een half uur tijds zag hij kans drie maal in de nieuwe binnenstad te verdwalen. Het nieuwe Rotterdam wordt een prachtstad, maar hij liep er rond als een karrepaard op de Derby.

Karel van Hoogebeemdt stak nog een sigaret van ons op en voelde zich oud, zéér oud.

Fee

Wat zijn de plichten van het individu in de gemeenschap? Wat is vrijheid?

In 1946 werd in Amerika de Foundation for Economic Education opgericht voor de bestudering van deze problemen. Met grote regelmaat geeft deze stichting nu brochures en vouwbladen uit, waarin de problemen der vrijheid en zowel de individuele of economische aspecten, die daarmee samenhangen belicht worden.

Onafhankelijk van een politieke richting tracht men iets van de waarheid te vinden en deze kennis uit te dragen in korte publicaties.

Men heeft nu een verzendlijst met ongeveer 30.000 namen en adressen verspreid over de gehele wereld en men hoopt, dat deze mensen in hun eigen kring de inhoud van de geschriften zullen bespreken of op andere wijze er hun voordeel mee doen.

Een verzoek aan de Foundation for Economic Education, Irvington on Hudson, New York om toezending is voldoende.

Heeft men wat dollars dan kan men een som ter gemoetkoming overmaken, in grootte variërend van één sympathiedollar tot 10.000 dollar.

Is dat niet mogelijk dan is zulks geen bezwaar, evengoed ontvangt U de publicatie. Tot nu toe zijn er reeds ongeveer 200 verschenen.

Vrijheid is een moeilijk bezit. De Foundation levert een verdienstelijke bijdrage om iets meer van de waarde èn de kwetsbaarheid te begrijpen.

Wij lazen voor U in de Nieuwe Koers onder de titel:

„Tegen hulpverlening"

„De Telegraaf en Elsevier hebben zich gekant tegen de hulpverlening aan de vluchtelingen en aan de minder ontwikkelde gebieden.

Terwijl beide bladen zich afvragen of Nederlandse belangen met de verstrekking van deze hulp gediend zijn ..... vergeten zij de millioenen hongerigen in Azië en Afrika..... de malaria..... enz.

De woorden van De Telegraaf en Elsevier hebben ons weer eens doen beseffen welk een ondempbare kloof ons scheidt van een aantal mensen, die zich ook Nederlander noemen. Tussen hen en ons bestaat geen gemeenschap zoals er tien jaren geleden al geen gemeenschap bestond tussen De Telegraaf en het fatsoenlijke deel van ons volk.

Het is misschien goed, dat Telegraaf en Elsevier het zo duidelijk gezegd hebben, schaamteloos en speculerend op het egoisme van de kleinburger. Wij weten nu weer waar de vijand staat."

Uiteraard kan men zich de vraag stellen, of de Nieuwe Koers zich met het publiceren van dit artikel op een veel hoger peil stelt dan waarop het de beide genoemde bladen acht. Het komt mij voor, dat het niet de juiste toon is, indien men omtrent onderwerpen, waarover kennelijk verschil van mening bestaat, wil discussiëren.

Deze stijl kwam enkele decennia geleden wel meer voor, maar ik dacht toch, dat wij van de Nieuwe Koers een andere benaderingswijze mochten verwachten.

Ik wil voorop stellen, dat ook ik het niet eens ben met de mening die de genoemde bladen huldigen.

Uit ideeële overwegingen kan ik voorstander zijn voor de hulpverlening. Deze hulp kan in verschillende vormen gegeven worden: het zenden van technici en andere hulp van specialisten, financiële steun, hulpverlening in de vorm van investeringen.

Deze laatste mogelijkheid is door Nederland in de laatste halve eeuw op grote schaal in Indonesie toegepast. En als men dan ziet wat er daar van terecht komt, kan men zich voorstellen, dat niet iedereen zo erg enthousiast behoeft te zijn over deze hulpverlening.

Vooral voor de Nieuwe Koers kan er niet veel reden bestaan om juist op mensen, die uit dezen hoofde bezwaren tegen ons ideaal koesteren, op zo'n fervente wijze in te hakken. Overigens is het verband tussen de kleinburger en zijn egoisme (wat overigens een normaal-menselijke drijfveer is) en de investerings-hulpverlening aan onderontwikkelde gebieden niet duidelijk.

Uiteraard wil ik in dit kader niet ingaan op de houding van de genoemde bladen tien jaar geleden, evenmin op de handelingen van andere dagbladen tijdens de bezetting. Ook dit heeft niet het minste verband met het te bediscussiëren onderwerp.

LUKAS D.O.

De Heer en Mevrouw

VAN DORP-TABERNAL

geven met vreugde en dankbaarheid kennis van de geboorte van hun dochter

SIMONE HENRIETTE

Den Haag, 5 Januari 1955
Pomonaplein 47

Tijdelijk adres: Emmakliniek, Parkweg 21 - Den Haag.

L.G. VAN DORP'S LAUNDRY
One day service
BRUYNSTRAAT 52-56 · ROTTERDAM · PHONE 32845
QUICK SERVICE
Laundry & Drycleaning
for SHIPS, HOSPITALS, HOTELS & RESTAURANTS

„De Gloeilampencentrale"
Export - Import - Anno 1924
MATHENESSERLAAN 460
ROTTERDAM - TEL. 36756

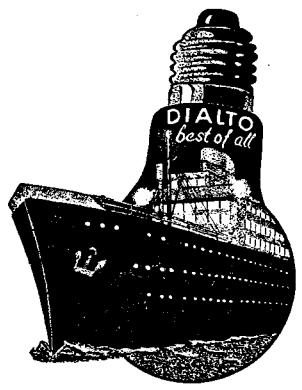

ALGEMEEN HANDELSBLAD
VINDT MEN STEEDS AAN DE KOP!

J. van de Geest & Zoon
Behangerij, Stoffeerderij, Matrassenmakerij en Scheepsstoffeerderij
Lusthofstraat 220 b-c - Telefoon 23835 - Rotterdam

Machinefabriek en Constructiewerkplaats
Fa. J. BRANDWIJK Pzn.
Brielschelaan 58-60 - ROTTERDAM-Z. - Tel. 71197-75137
Lichte staalconstructies en alle soorten draaiwerk.
Roestvrij stalen bouten, koppelingen en andere onderdelen.

HBU HBU
HOLLANDSCHE BANK-UNIE N.V. AMSTERDAM

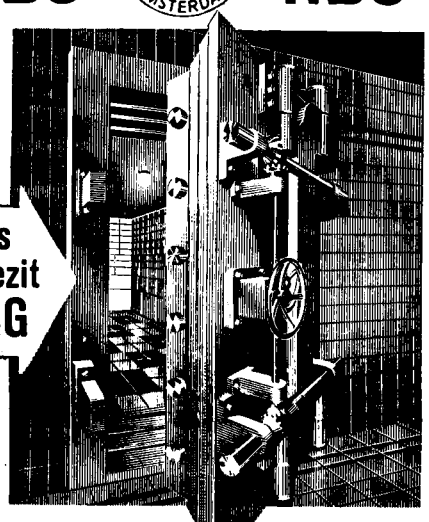

Hier is Uw bezit VEILIG

Waarom zoudt U risico's nemen, welke altijd verbonden zijn aan 't bewaren van kostbaarheden en waardepapieren in huis?
Berg ze veilig op in onze brand- en inbraakvrije kluis! Voor een gering bedrag stellen wij een safeloket daarvoor beschikbaar.

Ook voor U: de HBU

HOLLANDSCHE BANK-UNIE N.V.
AMSTERDAM - DEN HAAG - ROTTERDAM

Luchtkranen — Storzkoppelingen
Slangkoppelingen — Straalpijpen
Pijpkoppelingen — Zuigkorven
Slangredders — Tuinslangtoebehoren
Afblaaspistolen — Afsluiters

levert U tegen de meest gunstige prijzen:

Agentuur- en Commissiehandel
J. BAAN Jr.
(Fabrieksagent)
Jan v. Ghestellaan 17
Rotterdam
Tel. 82259
Vraagt vrijblijvend onze nieuwe catalogus!

ALLE SOORTEN
VEREN

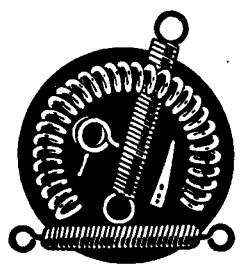

KORTE LEVERTIJD
Verenfabriek AVERON
Adrianastraat 94 - Rotterdam
TELEFOON 53700

Stuwadoors- en Transport Onderneming **J. MEIJER**
Proveniersstraat 76 - Rotterdam - Tel. 45994
Classifiseer- en Ketelbikbedrijf
Onderhoudswerkzaamheden:
Zee- en Binnenvaartschepen - fabrieken - loodsen - constructiewerken - bruggen - kraanbanen.
Het schoonmaken van machinekamers - tanks - bunkers
Ketelbikken en reinigen - sausen van watertanks - ontroesten
Ontgassen van lichters - Opklaren van zeeschepen.

Vulcaniseer Inrichting »De Toekomst«
Coveren en vulcaniseren van alle maten autobanden
Mathenesserdijk 485-487 – Telefoon 31438 – Rotterdam

HOTEL-PORSELEIN voor SCHEPEN
H. A. Slikkerveer - Tolhuislaan 7-9
Tel. 74727 - Rotterdam-Katendrecht

Las- en Constructiebedrijf „KABO"
THEOD. KAETH.
Kant.: ROTTERDAM, Tel. 39808 - Fabr.: DORDRECHT, Tel. 7160
Vraag vrijblijvend prijsopgave voor alle constructie- en laswerkzaamheden
CHASSISBOUW VOOR TRAILERS, DIEPLADERS EN OPLEGGERS IN ELKE TONNAGE

A. K. KRUITHOF
Timmerman en Aannemer
Administratie en onderhoud van huizen
Waalhaven O.Z. No. 19 — Woonhuis: Zuidhoek 228a Tel. 72429
Telefoon 78207 — ROTTERDAM-Z.

De houding van de na-oorlogse jeugd onder de loupe

Er is in dit verband een belangrijke taak voor ons kader weggelegd

Zolang de mensheid zich heeft verdiept in opvoedingsproblemen bestaat de uitroep: „Die jeugd van tegenwoordig!"

Sinds 1945 (en was het na 1918 ook niet zo?) is daar een verandering in aangebracht, zodat we nu graag mopperen op „die na-oorlogse jeugd toch".

Als we dit vraagstuk bespreken met deskundigen, onderwijzers en leraren, dan blijkt inderdaad, dat de hedendaagse jeugd anders is dan de vorige generatie.

Het is echter beslist onwaar, dat onze jonge vrienden minder zijn dan vroeger.

Moderne opvoedingsmethoden vinden steeds meer ingang op school en in huis en dit heeft vanzelfsprekend tot gevolg, dat ook de resultaten van die opvoeding grote veranderingen ondergaan.

Was een honderd jaar geleden nog het ideaal: vorming van een volwassene in zakformaat, nu proberen we onze jeugd tot zelfopvoeding te brengen.

Liever aanvaarden wij het risico van mislukkingen, indien die voortkomen uit het onvermijdelijke tekort aan ervaring, dan dat we bij voorbaat alle moeilijkheden uit de weg ruimen.

Hoofdzaak is echter voor ons het aankweken van verantwoordelijkheidsgevoel en het bevorderen van zelf genomen initiatieven.

Opmerkelijk dat deze moderne opvoedingsdoelstellingen zozeer overeenkomen met onze liberale beginselen: vrijheid, verdraagzaamheid en verantwoordelijkheid.

We mogen hierbij niet uit het oog verliezen, dat ieder individu een eigen instelling heeft, zodat een uniforme opvoedingsmethode zeer beslist moet falen.

Op de scholen dringt het begrip voor de individuele leerling steeds meer door.

Leermethoden, die volgens taaksystemen zijn ingericht, helpen leerkracht en leerling doordat ze gericht zijn op zelfwerkzaamheid.

Ook de minder intellectueel ingestelde leerling blijkt hierbij tot betere prestaties te komen, terwijl de studievreugde er door wordt vergroot.

De politieke jongerenorganisaties kennen het in de voorgaande regels gestelde probleem zeer goed.

Hoe moeilijk is het jonge mensen aan te trekken voor het lidmaatschap.

De belangstelling is meestal ten sterkste gericht op weinig geestelijke concentratie vragend amusement.

Bioscoop en dancing zijn de standaard-vermaakcentra.

Het is daarom noodzakelijk, dat we onze aandacht vooral richten op aanpassing van onze politieke scholing en opvoeding aan deze algemene gesteldheid.

Daarvoor zullen we moeten afzien van de tot nu toe meestal gevolgde oproep tot de groep jonge mensen als zodanig. Ook hier dient individueel gehandeld te worden.

Het instellen van een mentorschap zou misschien goede resultaten kunnen geven.

Iedere jonge belangstellende zal dan dus een ouder, reeds enige tijd lid zijnde J.O.V.D.-er of J.O.V.D.-ster, krijgen, die als voorname taak zal hebben het bespreken van de vele politieke problemen, waarvan voor de oudere leden de oplossing zo vanzelfsprekend is.

Het is voor velen zo, dat de oorlogsjaren, op een voor hun geestelijke vorming zeer belangrijk tijdstip, er oorzaak van waren, dat ze het normale sociale contact moesten ontberen.

Ditzelfde geldt, ja misschien nog wel in sterkere mate, voor de uit Indonesië gerepatrieerde jongeren.

Vaak zijn ouderen verbaasd over de agressiviteit van de hedendaagse jeugd.

„Vroeger hield men het voor ongepast, wanneer een jong mens (onervaren nog wel!) het waagde zijn mening fel naar voren te brengen.

Volgens mij echter kunnen we er niet dankbaar genoeg voor zijn, wanneer jonge mensen hun gedachten met gloed verdedigen.

Zelfs al weet de oudere zeker, dat het betoog verkeerde praemissen heeft, voortkomende uit de onervarenheid van de steller, dan nog dient hij een welwillende houding aan te nemen.

In de congresrede van de voorzitter roerde deze het probleem aan van de niet intellectueel gevormde jonge Nederlander t.o.v. de J.O.V.D.

Hier zit inderdaad het grote vraagstuk.

Om deze jongeren te pakken moeten we een totaal andere methode volgen om belangstelling voor de politieke achtergronden op te wekken.

Uit ervaring met de oudere arbeidersjeugd zoals ik die in mijn avondschoolklassen aantref, weet ik, dat zij zeer zeker politiek denken en voelen.

De communistische en socialistisch georiënteerde jongerenorganisaties weten vaak eerder een aantrekkingskracht uit te oefenen dan de confessionele en liberale groeperingen.

De jonge mensen kennen onze idealen eenvoudig niet. Ze horen er niets over, en komen er niet mee in aanraking.

Het is een taak voor ons kader om zich te bezinnen op groots opgezette maatregelen voor het verkrijgen van invloed op de grote groep van jongeren, die nu uit onbekendheid naast onze organisatie blijven staan.

Hoe we hierbij te werk moeten gaan, zal daarbij zeker het moeilijkste probleem blijken.

Nu het echter vaststaat, dat het hier voor ons het meest belangrijke vraagstuk betreft, zal deze moeilijkheid geen reden voor uitstel mogen zijn.

P. B.

De cabaret-groep van Amsterdam, die met zoveel succes tijdens ons lustrumcongres optrad dankt voor een welverdiend applaus

Onze Belgische geestverwanten aan het woord

Nadruk op het sociale element

Hoe onze Belgische geestverwanten de positie van het liberalisme in het huidige tijdsbestel zien blijkt wel heel diudelijk uit de volgende beschouwing onder het opschrift „De liberale sociale werken", welke wij ontlenen aan één van de laatste nummers van „Vrij", maandelijks orgaan van de Vlaamse jonge liberalen:

„De liberale partij vormt in ons land slechts een betrekkelijk kleine groep. Vele landgenoten beroepen zich evenwel op de liberale beginselen zonder dat zij tot de partij wensen toe te treden.

Waaraan is dat gelegen?

De partij heeft nooit getracht de oorzaken van deze geestesgesteldheid te peilen en nog minder een inspanning gedaan om er aan te verhelpen. Wel werden er pogingen ondernomen door afzonderlijke groepen waaronder in de eerste plaas door het Liberaal Vlaams Verbond, dat beseft hoe nodig het is meer rekening te houden met de maatschappelijke noden, indien men de volksziel wil bereiken. Reeds voor de eerste wereldoorlog werd door dit Verbond een mutualistisch congres ingericht en ook de baanbrekers van de liberale vakbonden kwamen uit die rangen. Deze poging tot aanpassing van de liberale beginselen aan de noden van de nieuwe tijd, eiste heel wat offers. Buiten de partij werden de liberale sociale werken door de tegenstrevers verguisd als staande ten dienste van het patronaat en in de partij zelf werden zij met achterdocht bejegend door hen, die maar liever het hekken aan de oude stijl lieten hangen.

Vele jaren zijn daarover heen gegaan.

Nu is men eindelijk zover gekomen, dat de sociale werken door de partij worden gewaardeerd, al krijgen zij nog niet de plaats die hen toekomt. Bij gelegenheid van de algemene vergadering van de Brusselse liberale federatie werd hen, wellicht voor het eerst in dit midden, hulde gebracht en werd de wens uitgedrukt, dat er een betere samenwerking tussen de partijbesturen en de sociale werken zou tot stand komen. Dat dit de wens is van de sociale werkers zal wel niemand betwijfelen, doch wie kan het hen euvel duiden indien zij menen, dat deze late liefde niet enkel bij woorden mag blijven, maar door daadwerkelijke blijken van waardering moet worden gevolgd.

Intussen mag men de vraag stellen: hoeveel duizenden landgenoten voor onze partij zijn verloren gegaan, omdat de partij de ontwikkeling die zich op maatschappelijk gebied voltrok, niet van nabij heeft gevolgd?"

De principes, die wij huldigen

En uit een ander nummer van dit orgaan der Belgische liberale jongeren knipten wij nog het volgende opvallende geluid onder de titel „De principes, die wij huldigen":

„De liberale partij dient zich te richten tot het volk.

Want hoe men het ook draait of keert, het is een vaststaand feit, dat het liberalisme in onze Vlaamse streken alleen veld zal winnen door zich te richten tot de volksklasse. Men heeft ons te lang verweten dat wij de partij waren van het grootkapitaal en wellicht, laten we het eerlijk durven bekennen, schuilde er een greintje waarheid in die uitspraak.

De laatse verkiezingen hebben ons echter een richtlijn gegeven waar de vooruitgang ligt van onze partij. De behaalde uitslagen kunnen dit best illustreren. In het arrondissement Antwerpen behaalden wij meer dan 40.000 stemmen.

Laten wij breed zijn en veronderstellen, dat 8.000 kiezers niet behoorden tot de volksklasse. Welnu, wij vragen U, wie waren dan die 32.000 anderen, tenzij volksmensen? Het zal onze rol zijn er op te wijzen, dat ook voor de gewone mens plaats is in de liberale rangen. Een contactname met de liberale sociale werken dringt zich sterk op met dien verstande, dat de liberale sociale werken ook voor ons een steun zouden worden.

Het is dringend noodzakelijk, dat een „kiesfonds" wordt opgericht. Het is inderdaad onveranwoord, dat enkele personen moeten zorgen voor de nodige gelden tijdens een kiesstrijd. Dit leidt tot onmogelijke toestanden vermits die enkelingen uiteindelijk zullen kunnen beslissen over de partijaangelegenheden als bijv. het samenstellen der lijsten.

Degenen, die jaar in jaar uit, gewerkt hebben zouden op die manier gemakkelijk kunnen geweerd worden door de „geldinzamelaars" wijl anderen, pronkende heren die gewoonlijk niet van zich laten horen tijdens de periode tussen twee verkiezingen, gemakkelijk naar voren gebracht worden. Wij weten wel dat geld nog steeds de grote heerser blijft doch het wapen zou zich wel eens tegenover de partij zelf kunnen keren."

Nieuws van de Centrale Kadercommissie

Belangrijke bijeenkomst in Februarie a.s.

Onder auspiciën van de C.K. Commissie zal wederom een kaderbijeenkomst worden gehouden.

Alle leden van de J.O.V.D. zijn op deze weekend-conferentie van harte welkom, sterker gezegd: hun aanwezigheid is zeer noodzakelijk. Het kaderwerk vormt een van de belangrijkste grondslagen van onze organisatie.

Voor de volgende kader-bijeenkomst kunen wij U voorlopig aankondigen: 26 en 27 Februari 1955, op nog nader te bepalen plaats op de Veluwe.

Dr J. Schouten (gevr.) over: „Het anti-revolutionnaire standpunt ten opzichte van het hedendaagse liberalisme."

Voorts zal een deel van dit weekend gewijd worden aan bespreking van het onderwerp voor het Nationaal Jongeren Parlement 1955.

De grote belangstelling, die onze leden hadden voor het verslag van het N.J.P. 1954 mag ongetwijfeld ook verwacht worden voor 1955.

Aan de hand van een aantal vragen, die aan alle deelnemers zullen worden toegezonden, kan het kader discussiëren over drie hoofdvragen, namelijk: Welke zijn de grenzen van een verenigd Europa, Geestelijk en sociaal-economisch perspectief van Europa, De plaats en de taak van Europa in de wereld.

De deelnemersprijs voor het weekend zal waarschijnlijk vastgesteld worden op *f* 9.—. Hiervoor ontvangt iedere deelnemer: overnachting, maaltijden en vergoeding van reiskosten.

OOK U VERWACHTEN WIJ ! ! ! !

L. D. OOSTERVELD,
Algemeen secretaris.

ONS HOOFDBESTUURSLID FERRY A. HOOGENDIJK SPREEKT VOOR DE AVRO-MICROFOON.

Ons Hoofdbestuurslid, Ferry A. Hoogendijk zal op 7 Februari a.s. van 6.45 tot 7 uur in de rubriek „De Twintigers" voor de AVRO-microfoon over politieke jongerenorganisaties en het jeugdprobleem spreken.

Zijn voordracht is getiteld: „Wij en de politiek".

Voor dit programma is een klankbeeld samengesteld, dat eveneens geheel door Ferry Hoogendijk werd verzorgd.

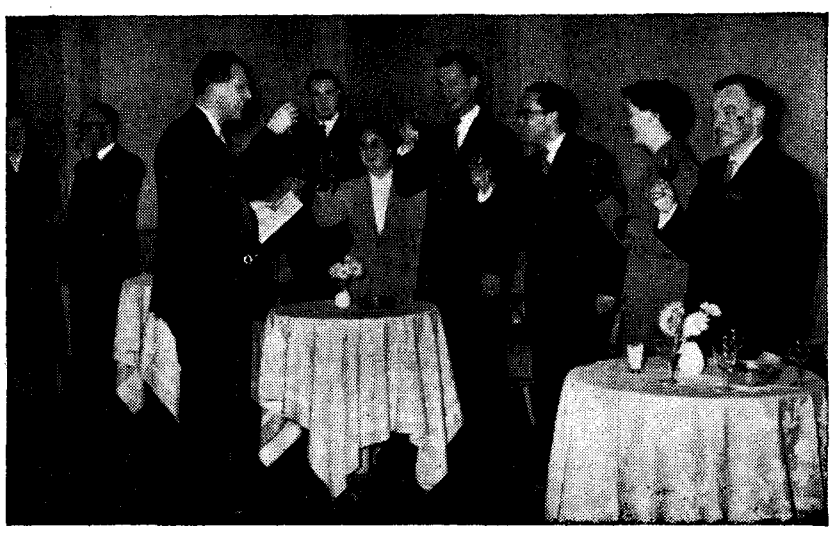

Het Amsterdamse gemeenteraadslid mr. de Wilde en het recipierende bestuur van de afdeling Amsterdam heffen het glas op de voorspoedige groei van de J.O.V.D.

Ankersmit's Textielfabrieken N.V. - Deventer

Spinnen
Verven
Weven
Bleken
Drukken

A. VAN DER VELDEN
Jan Sonjéstraat 32
ROTTERDAM
Telefoon 51637

EXCLUSIEVE RECLAME ARTIKELEN
- *Reclame toegift-artikelen*
- *Letters en Lichtbakken*
- *Reclame Klokken*
- *Sleutelketting-nouveauté's*
- *Luxe naamplaten voor auto's, machines, ijskasten enz.*

DE VRIES ROBBÉ & CO
GORINCHEM
staalconstructies
metalen ramen en deuren

***Autobedrijf* R. A. MIMIASIE**
Hoofdweg 123 - ROTTERDAM - Telefoon K 1800-22805
(bij geen gehoor alleen 's-avonds na 7 uur telefoon 28698)

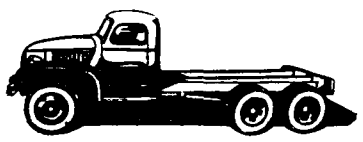

Deze **G.M.C.'s** zijn te leveren geheel nagekeken en gerevideerd, worden als nieuw afgeleverd en gegarandeerd, tegen **zeer redelijke prijzen.**

A. W. VAN VLIET *Makelaar in Onroerende Goederen*
Gouda - Korte Tiendeweg 10 - Telefoon 3509
VERKOOP - BEHEER - HYPOTHEKEN
TAXATATIES VAN ONROERENDE GOEDEREN
ALLE VERZEKERINGEN

Ingenieursbureau **DE REUS**
ROTTERDAM
Telefoon K 1800-86298-110737
Kranen - Liften - Grijpers - Takels

„WIJKO"
Machinerieën - Scheepsaccumulatoren - Gereedschappen
SINGEL 18a — SCHIEDAM — TEL. 65593

Publiciteit verhoogt de productie

Internationaal Motor Transportbedrijf N.V.
Stieltjesstraat 34a, Rotterdam-Z., Telefoon 117955 (2 lijnen)
Bevrachtingskantoor van Binnenschepen voor de Internationale Motor-Vaart, Transportovername.

Gevarieerde activiteit van onze afdelingen

AMSTERDAM.

Verkeersproblemen.

Nadat het jaar 1954 was beëindigd met de verlate afdelingsvergadering en men de verwachting mocht koesteren, dat het in 1955 zeer duidelijk een nieuw jaar zou worden, liet het maandprogramma voor Januari toch traditiegetrouwe geluiden horen.
Daar was dan op 12 Jauari weer een bijeenkomst van de PJCA. Hier was de politiek practisch geheel verlaten.

Met deze groei van de PJCA is de wens naar iets anders weer sterker geworden, en als we goed zijn ingelicht worden er reeds stappen ondernomen tot het instellen van een jongeren parlement, een streven dat wij natuurlijk van harte toejuichen en waaraan alle steun dient te worden gegeven.

Was de avond van de PJCA dan niet politiek, de lezing door Amsterdampropagandist mr P. J. Mijksenaar over het verkeersvraagstuk was beslist de moeite waard.

De inleider begon, met er op te wijzen dat het hier niet een probleem van Amsterdam alleen betreft, maar dat dit zeer algemeen, nationaal als internationaal de betrokkenen voortdurend bezig houdt.

Natuurlijk heeft Amsterdam aan haar probleem een geheel eigen cachet gegeven, logisch volgend uit de topographie van de Hoofdstad. Verder ligt de nadruk zo op Amsterdam, omdat volgens inleider als gewoonlijk Amsterdam ook hier de spits moet afbijten.

Na een schetsje over het gemotoriseerde verkeer, en het noemen van het weinige vertrouwen, dat men hierin aanvankelijk had, stelde spreker vast, dat men nimmer de grote groei en de grote omvang welke het zou krijgen, had voorzien.

Als primaire oorzaken van verkeersproblemen zag mr Mijksenaar het verschil in snelheid tussen de diverse verkeerscategorieën en daarnaast het stedekundig patroon. Zo ligt de vierkante bouw veel gunstiger dan de radiaire (zie Amsterdam).

Een krachtig, zo niet dictatoriaal ingrijpen als Baron Hausmann in Parijs heeft laten zien is voor een Kaasjager niet weggelegd, waarbij bovendien moet worden bedacht, dat het patroon van een oude stad nooit voor 100% kan worden veranderd.
Op Amsterdam zelf komend werden vooral als bezwaren genoemd de bouw, dus het stadpatroon, de zeer vele fietsen (en bromfietsen) en tenslotte de auto's (ruim 24.000 tegen 11.000 in 1939). Wat betreft de auto's dient allereerst gezegd, dat we deze inplaats van een luxe meer en meer als een gebruiksvoorwerp moeten zien, een mogelijkheid tot het vergroten van de individuele werkingsradius en mogelijk gemaakt door de „welvaarts-economie".

Het meeste bezwaar leveren de auto's niet op als ze rijden (circuleren) maar als ze parkeren. De stilstaande „zelfgenoezame" auto, die zeer egoïstisch delen van de verkeerswegen gedurende lange tijden bezet houdt moet als „zeer lastig" worden gezien.

Allerlei buitenissige parkeerruimten in de binnenstad zouden geen oplossing bieden: het enige is het parkeren buiten een vastgestelde cirkel en het verder verkeren te voet, met de tram of iets dergelijks naar het centrum.

Het grote bezwaar, en tevens typisch Nederlands, is en blijft de fietsers; het aanwezig zijn maar ook het gedrag. De fietser in Amsterdam, aldus spreker, is „de koning van de weg" en kent geen égards jegens de andere weggebruikers; deze ongedisciplineerdheid van de Nederlandse wielrijder heeft een wereldnaam.
De fietsers, meende mr Mijksenaar, heeft geestelijk nog niet zijn plaats gevonden.
Hoezeer het sociaal gedrag in het verkeer nog slecht is te noemen, wordt geïllustreerd met de tramhalte en de garderobegevechten. Hierbij kwam inleider tot de voetgangers, waarvoor hij nog goede hoop had en zelfs sprak van de Renaissance der voetgangers.
Na nog iets gezegd te hebben over de spreiding van industrieën, grote instellingen, ziekenhuizen e.d., en vooral de moeilijkheid van het verplaatsen der klein industrieën, de dwergbedrijfjes, aan de toehoorders te hebben uiteengezet, kwam mr Mijksenaar tot de conclusie: de toestand in Amsterdam is zeker niet hopeloos!
Het verkeer levert hier slechts op gezette tijden (ons aller spitsuren) moeilijkheden op. Dat men zich hier te lande resp. ter stede zo druk maakt over dit onderwerp komt, omdat men nog niet weet wat er in de wereld te koop is, of met andere woorden, nog steeds niet is gewend en aangepast aan de veranderende toestand. Van een discussie was uiteraard geen sprake, het bleef bij enige listige vraagjes.

Het Hoofdbestuur stelt ter beschikking van de afdelingen en leden:

Brochures:		*per stuk:*
No. 2	Vier Beginselen	f 0.20*
No. 3	De Weg naar de Toekomst .	f 0.20*
No. 4	Katholicisme, Vrijheid en Verdraagzaamheid	f 0.20*
	Statuten en Huishoudelijk Reglement .	f 0.40
	De Partijvorming in Nederland en Europa (Verslag Nationaal Jongeren Parlement 1954)	f 0.50
J.O.V.D.-insignes (in bestelling)		f 1.–
Afdelingspostpapier	40 stuks	f 0.60
Afdelingsenveloppen	40 stuks	f 0.50

Bestellingen aan het algemeen secretariaat:
Botticellistraat 8 te Amsterdam

* *Bij afname van tenminste 10 exemplaren van een brochure krijgt men 25 pCt korting*

Op 20 Januari kwam de Parlementaire studiekring bijeen om nog enige parlementaire staartjes te behandelen. De 3de Februari belooft een bijzondere te worden, prof. dr N. P. van Wijk Louw komt voor de afdeling spreken over het rassenvraagstuk in Zuid-Afrika.

DORDRECHT.

Moerdijkkanaal en Loonvorming.

In November heeft de Dordtse J.O.V.D. tezamen met de V.V.D. afdeling Dordrecht een zeer interessante lezing bijgewoond van de heer H. L. Muller, over het onderwerp „Het Moerdijkkanaal".
De slotconclusie kwam hier op neer, dat het plan voor het graven van het Moerdijkkanaal verwerpelijk is, omdat het zowel nationaal als internationaal gezien geen enkel voordeel oplevert en dus alleen maar kosten met zich meebrengt.

Op de December-bijeenkomst konden de leden luisteren naar de heer E. Nordlohne, die een inleiding hield over „Terug naar vrijere loonvorming?" Uiteraard kwam het woord „vakbonden" hier vaak ter sprake en het is gemakkelijk te begrijpen, dat dit onderwerp een levendige discussie opleverde.

Jammer genoeg was het gehoor bij deze, voor ieder zo belangrijke, zaak, niet zo groot, maar wij hopen in het Nieuwe Jaar weer alle leden op onze bijeenkomsten te kunnen begroeten.

EINDHOVEN.

Gezamenlijke bijeenkomst met V.V.D.

Op Vrijdag 17 December j.l. hield de afdeling Eindhoven een zeer geslaagde gezamenlijke bijeenkomst met de plaatselijke afdeling der V.V.D., waarop drs H. A. Korthals sprak over de buitenlandse politiek.

In de eerste plaats bevestigde deze avond de goede verstandhouding tussen de V.V.D. en de J.O.V.D. in Eindhoven, die er sinds de oprichting van de laatste heeft bestaan. Verder wist de heer Korthals zijn talrijk gehoor gedurende zijn gehele, zeer interessante lezing volledig te boeien.

Drs Korthals gaf in zijn causerie een uitvoerig overzicht van het wereldgebeuren sinds 1945. Hierbij bracht hij naar voren, dat ondanks de vele mislukkingen en tegenslagen, er toch naar gestreefd moet worden nieuwe vormen tot samengaan te vinden om een nieuwe wereldoorlog te voorkomen.

Over de Verenigde Naties zei spreker, dat, hoewel zij er tot nu toe niet in geslaagd is de volkeren nader tot elkaar te brengen, zij toch in zoverre van groot belang is, omdat zij de enige mogelijkheid schept voor het contact tussen Oost en West.

Echter heeft de V.N. ook wel degelijk in enkele gevallen resultaten geboekt (Korea, Palestina), naast het vele goede werk op cultureel, wetenschappelijk en medisch gebied (cholera-epidemie in Egypte, vluchtelingenprobleem).

Bij de Europese integratie zal volgens de heer Korthals ten gevolge van de communistische dreiging allereerst gestreefd moeten worden naar een nauwe militaire samenwerking, waarbij Duitsland niet gemist kan worden. Vandaar eerst het plan voor de E.D.G. en na de mislukking hiervan nu de West Europese Unie. Hoewel men in de West Europese Unie het supra-nationaal karakter

Géén vervlakking

Een dagblad, dat onbelangrijke gebeurtenissen met op effect jagende opschriften in het midden van de belangstelling plaatst, dat met uitvoerige, sentimentele verslagen en interviews met foto's appelleert aan de meest primitieve gevoelens, zulk een dagblad wordt helaas vlotter verkocht dan een goede courant.

Zo'n dagblad is oppervlakkig en nivellerend, dus in zekere mate ontbindend.

Sommige bladen zijn weliswaar minder verderfelijk, maar hun culturele waarde wordt beperkt door concessies aan de gemiddelde smaak, dus aan vervlakking. Bladen, die min of meer afhankelijk zijn van politieke of kerkelijke groepering oefenen dagelijks op hun lezers invloed uit in een bepaalde richting.

Een courant, behoeft noch eenzijdig, noch oppervlakkig te wezen om onderhoudend te zijn. U kunt een „goed" dagblad kiezen, dat zeer onderhoudend kan zijn en haar maatschappelijke functie van nieuwsvoorziening en voorlichting verricht op hoog niveau, niet neutraal, wel volkomen onafhankelijk en strevende naar de grootst mogelijke objectiviteit.

Een dagblad met onopgesmukte, betrouwbare berichtgeving, instructieve en opbouwende artikelen, die de intellectuele belangstelling opwekken en bevredigen.

NIEUWE ROTTERDAMSE COURANT

★

Vraagt U de NRC eens 14 dagen op proef.

heeft laten vallen, is de deelname van Engeland een winstpunt.
Tot slot beoogde drs Korthals, dat wil Europa zijn vroegere positie heroveren, een integratie noodzakelijk zal zijn en spreker hoopte dat deze in het belang van Europa spoedig tot stand moge komen.
De afdeling kwam weer bijeen op 11 Januari, waarbij de heer F. A. Hoogendijk het woord voerde over de politieke structuur in Nederland en de Europese partijvorming.

GOUDA.

Over socialisatie

Op Maandag 10 Januari j.l. hield de Jongeren Organisatie voor Vrijheid en Democratie, afdeling Gouda, een bijeenkomst in Central. Als spreker was uitgenodigd de heer L. van Vlaardingen, propagandist van de V.V.D., die een voordracht hield over de toenemende socialisatie in ons land.

Er heeft zich in de laatste decennia, doch wel in het bijzonder sinds de laatste oorlog, een wezenlijke structuurwijziging voorgedaan in de maatschappelijke verhoudingen, welke helaas niet ieder in ons land duidelijk voor ogen staat, aldus de heer van Vlaardingen.

De maatschappelijke ontwikkeling, welke zich in sterke mate beweegt in de richting van een collectivistische samenleving, vindt ogenschijnlijk langzaam plaats en ontsnapt daardoor aan de directe waarneming van een groot deel van ons volk.

Het tempo van deze structurele veranderingen blijkt bij een meer nauwkeurige beschouwing toch aanzienlijk sneller te zijn dan menigeen vermoedt.

In feite voltrekt zich een stille sociale revolutie, welke schier geruisloos en zonder schokken verloopt.

Men kan wekelijks kennis nemen van publicaties, waardoor in allerlei toonaarden gewezen wordt op de toenemende inwerking van de staatsmacht op het particuliere leven.

Hier ligt dan ook het criterium van het socialistische streven naar een maatschappelijke wezensverandering, welke veelal wordt aangeduid als „de strijd om nieuwe maatschappijvormen".

De heer van Vlaardingen wierp de volgende vraag op: Verkeert de doorwerking van de socialisatiegedachte in een beginstadium of kan zelfs van een gedeeltelijke verwezenlijking van deze doctrine worden gesproken? Men kan over de beantwoording van deze vraag van mening verschillen, doch een feit is, dat de grondslagen der socialisatie door verschillende wettelijke maatregelen zijn gelegd.

Het is vanzelfsprekend, dat het streven naar socialisatie van het bedrijfsleven van directe invloed is op de interne gezagsverhoudingen in de onderneming. Een niet minder belangrijke factor is de parallel met dit streven lopende doorvoering van een centraal door de overheid geleide economie.

Wat de eerste factor betreft zal de medezeggenschap, welke tot op heden in de „Wet op de bedrijfsorganisatie" (P.B.O.) en de „Wet op de ondernemingsraden" een zekere verwezenlijking heeft gevonden, haar invloed doen gelden.

De socialisten argumenteren, dat in de huidige maatschappij niet naar de vraag wordt geproduceerd. Doch de socialisten hebben nog nooit waar kunnen maken, dat als de staat gaat produceren voor de gemeenschap, het anders zou worden.

Het is immers niet juist om te veronderstellen, dat een particuliere ondernemer iets gaat produceren, waar geen behoefte aan bestaat.

Hij zou het niet lang volhouden. De heer van Vlaardingen besloot zijn voordracht met het vermoeden uit te spreken, dat de eindstrijd zal gaan tussen het fantasieloze systeem der socialisatie en de mens met zijn talrijke initiatieven.

DEN HAAG.

Praetvaria.

De afdeling Den Haag hield op Vrijdag 7 Januari j.l. ten huize van één harer leden een zeer geanimeerde en vrij goed bezochte praat-avond. Gedurende deze eerste bijeenkomst in het jaar 1955 passeerden diverse actuele en politieke onderwerpen de revue en telkens weer ontspon zich een leerzaam debat.
Een van de onderwerpen behandelde de steeds groter wordende sfeer van de ziekenfondsen en men was het er algemeen over eens, dat zo langzamerhand de dokter een ambtenaar met vaste werktijden gaat worden en men vreesde door de overgang van het vrije beroep naar de ambtenarensector, dat er kans zal bestaan, dat hierdoor de medische verzorging achteruit zou kunnen gaan.
Het ambtenaar worden, zal het initiatief van de dokter sterk drukken. Doktoren met een grote practijk van particuliere patiënten zijn niet voor de steeds groter wordende ziekenfondsensfeer, want vele van hun patiënten komen automatisch in de fondsen, als gevolg van de verhoging van de loongrenzen.
Aan de andere kant komen door de verhoging van de grens meer mensen in de ziekenfondsen, die daardoor vlugger naar de dokter zullen gaan als zij iets mankeren, omdat ze dan niet langer tegen de kosten behoeven op te zien.
Maar hoe het ook zij, de steeds groter wordende sfeer is weer een verdere inperking van onze vrijheid, want men moet zich richten naar uren van de poliklinieken en de keuze van de doktoren is niet langer meer vrij. Terloops kwam nog het betalen van een kleine vergoeding door een fondspatiënt bij het eerste bezoek ter sprake en men meende, dat hierdoor veel van het onnodige geloop naar de doktoren wel wat afgeremd zou worden, wat op de duur de arbeidsproductiviteit ten goede zou komen van het arbeidende deel van de bevolking.
Van de overige onderwerpen bleef men het langst stilstaan bij het punt van een beperkte commerciële exploitatie van de televisie in ons land. Men verwierp het zogenaamde zuilensysteem van de huidige radio-omroep en tevens een mogelijke staatsexploitatie.
Men had het meeste vertrouwen in een aparte televisie-stichting, welke door middel van een beperkte subsidie van overheidswege, kijkgeld en uitzendingen gefinancierd door het bedrijfsleven, dus met reclame, goede programma's zou kunnen verzorgen. Verbetering van techniek werd echter gezien als eerste vereiste, alvorens met uitzendingen op grote schaal zou worden begonnen. Eén televisiezender vond men voorlopig voldoende.
Op een laat tijdstip sloot de voorzitter de vergadering en men ging tevreden naar huis, want het was weer een interessante en leerzame avond geweest voor de Haagse J.O.V.D.'ers.
Woensdag 15 December j.l. kwam het onderwerp „Overheid en Kunst" ter sprake in het Haagse Jongeren Parlement, waarvan ook de J.O.V.D. deel uitmaakt.
Op Donderdag 27 Januari a.s. zal de heer W. J. Haarman, ec. drs. voor de afdeling spreken over: „Enige aspecten van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal". Dit belooft weer een interessante en leerzame bijeenkomst te worden.

N.V. Scheepsbouwwerf - Machinefabriek
„DE KLOP"
Industrieweg 4 Sliedrecht

Fa. „METABO"
Scheepsreparatie en constructie
Zwarte Paardenstraat 69 - Rotterdam - Telef. 28836

L. DE JONGE & ZOON
Vertegenwoordigers van fabrieken van
Staaldraadkabels (VOLGENS ELK VOORSCHRIFT)
Touwwerk - Herculestouw - Cobratouw
GIESSENWEG 77 - TELEFOON 51440 (2 lijnen) - ROTTERDAM
Levering uit voorraad te Rotterdam

A.v. d. HOF's KABELFABRIEK
BRIELSELAAN 280 - ROTTERDAM
TELEFOON 74254

BOOIJ'S
classificeer- en schoonmaakbedrijf voor
SCHEPEN, TANKS enz.
ROTTERDAM - TELEFOON 112413

Fa. TROMP
Bouw- en Constructiebedrijf
Zwarte Paardenstraat 69
Rotterdam, Telefoon 28836

AUTOMATISCH SMEREN VAN
KRANEN
RUPSKRANEN
LIEREN
SCHROEFASSEN
WERKTUIGMACHINES etc.
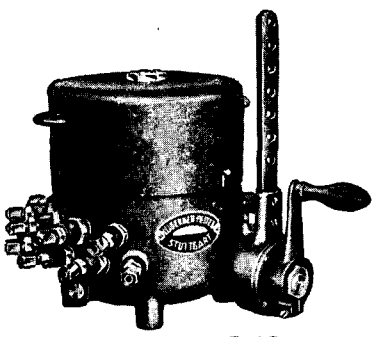
FMO 2 kg
betekent:
- bedrijfszekerheid
- slijtagevermindering
- betrouwbaarheid
- besparing
- onafhankelijkheid van personeel

ADVIEZEN - BEGROTINGEN
MONTAGES
M. D. B. Smeertechniek
Soetendaalseweg 91 — ROTTERDAM N. — Tel. K-1800-82307

ANNO AH 1774

A. VAN HOBOKEN & Co.
BANKIERS
ROTTERDAM
PARKLAAN 32-34

BIJKANTOREN :
's-GRAVENHAGE
RHENEN

CORRESPONDENTSCHAP :
WIJK BIJ DUURSTEDE

WERF I.S. FIGEE
VLAARDINGEN
DROOGDOK, SCHEEPSBOUW en REPARATIE
INBOUW en REPARATIE van MOTOREN, MACHINES en KETELS
STAALBOUW, PIJPLEIDINGEN, APPARATEN
TELEFOON: VLAARDINGEN 2202 - ROTTERDAM 67490

T. P. DE GEUS
AANNEMERSBEDRIJF
GROND EN WEGENBOUW
Kantoor: Broekweg 11 - Leidschendam - Tel. K 1761-1618

„GEPNA"
PIJPLEIDINGEN-MONTAGE
AUTOGEEN- EN ELECTRISCH LASWERK
PLASTICVERWARMING
Rotterdam-O. - 's-Gravenweg 271 - Tel. 22031-115742

TECHNISCH HANDELSBUREAU „SAFE"
Buislaan 14-16 - Telefoon 34632 - Rotterdam
SLOTENMAKERS - KLUISDEUREN - BRANDKASTEN
Speciale service-inrichting voor de scheepvaart

Aannemersbedrijf
Fa. W. VAN HATTUM
& Zonen
Bagger-, Grond-, Rijs- en Glooiing werken
ZALTBOMMEL
TELEFOON 594

N.V. A. PRINS TH.ZOONS
Aanneming Maatschappij
SLIEDRECHT
INDUSTRIEWEG 24
TELEFOON 8
★
Aannemers van Bagger- Opspuitings- en Havenwerken

J. H. Töns
Fabriek van Apparaten en pijpleidingen
Coolhavenstraat 40 — Telef. 50684 — ROTTERDAM

Rotterdamsche Plaatwerkindustrie
TELEFOON 79550
TELEGRAMADRES: ROPLAATIN
ROTTERDAM — PIEKSTRAAT 20
Specialisten op het gebied van: staal, roestvrijstaal, koper en aluminium

DUYVIS' LIVORNO
Maakt restjes tot heerlijke frisse hapjes.
Probeer op de boterham geraspte kaas vermengd met wat Livorno
Prijs f. 1,— per fles

UW WERF
TIMMER - DELFT
ROTTERDAMSEWEG 404 - TEL. K 1730 - 24019

A. VISSER & Co., N.V.
HOUT-IMPORT - ZAGERIJ - ZWIJNDRECHT
PITCH-PINE - OREGON-PINE
EIKEN - DENNEN - PARANA-PINE
TEL. K 1850 No. 5361-6336

Rotterd. Werktuigen- en Machinefabriek „WEESIE"
Machinale bewerking Constructiewerk
Auto.-Electr. en Argon-Arc lassen
Apparatenbouw — Leidingwerk
HOOFDWEG 95-99 - TEL. 22577 - ROTTERDAM

Fa. L. DE KONING
Aannemingsbedrijf
Rotterdam, Sluisjesdijk 67 - Telefoon 74278-78211

Aannemingsbedrijf
Jan van Straalen
Pier 4 Waalhaven O.Z.,
Telefoon 78041-77229

Captain A. de Jonge
Gecontroleerde Particuliere Dag- en Nacht Bewakingsdienst
Bewaking van Schepen, Kaden, Loodsen, Wagons en opgeslagen goederen
Vakkundig en Technisch personeel voor verhalen van schepen, openen en schoonmaken van ruimen, binnen- en buitenboord verven, ketel en tank reinigen, aflos donkey-man, matrozen, koks, enz.
8b van Vollenhovenstraat, Rotterdam, Tel. dag en nacht 2358

N.V. BOELE's
Scheepswerven en Machinefabriek
BOLNES
Nieuwbouw en reparatie

N.V. Rubberfabriek
BAKKER & ZOON
RIDDERKERK
★
Technische Rubberartikelen

BOSMAN
N.V.
CONSTRUCTIE-WERKPLAATS
MACHINEFABRIEK
ROTTERDAM - BRIELSELAAN 45
Telefoon 72525 (3 lijnen)
Na 6 uur Barendrecht 492
SPECIALITEIT
VLIEGTUIGONDERDELEN - HULP-WERKTUIGEN VOOR LUCHTVAART-ROESTVRIJ STALEN UITLAATPIJPEN-LICHTMETAALWERKEN, ENZ. ENZ.

N.V. Betonfabriek **DE METEOOR**
DE STEEG
Tel. Velp K 8302 – 3344
Fabriek van kwaliteits betonartikelen

H. ten Cate Hzn. & Co.
N.V.
ALMELO
Katoenen- en Kunstzijden Manufacturen

SMIT
SLIKKERVEER
GENERATOREN MOTOREN UITRUSTINGEN

L. SMIT & ZOON
KINDERDIJK
voor
BAGGERMATERIEEL, ZEESLEEP-BOTEN, ALG. SCHEEPSBOUW

HONIG'S ARTIKELEN
Zeven in elk zeil!

STAALCONSTRUCTIES
ANNO KLOOS 1843
KINDERDIJK
SPOORWEGMATERIAAL

DE ROTTERDAMSCHE DROOGDOK MIJ N.V.

VERPLEGING èn ONDERWIJS
ontvangen de patienten van
Het Nederlands Studenten Sanatorium te Laren (NH)
Leest de interessante brochure: „HET HOE, WAT, WAAROM VAN HET NEDERLANDS STUDENTEN SANATORIUM", op aanvraag gratis verkrijgbaar bij het Centraal Bureau van de Stichting Het Nederlands Studenten Sanatorium, Keizersgracht 632, Amsterdam (C), Telef. 64488.
Steunt het werk dezer stichting, die financiële hulp van particuliere zijde nog niet ontberen kan!
Postgiro-rekening No. 91323, A'dam.

Bakker n.v.
MACHINEFABRIEK
en
STAALGIETERIJ
★
RIDDERKERK

N.V. SCHEEPSWERVEN
„PIET HEIN"
voorheen
FIRMA W. SCHRAM & ZONEN
•
WERVEN TE BOLNES EN PAPENDRECHT
Twee dwarshellingen, elk 115 mtr. lang. Overdekt droogdok 116x30 meter, geschikt voor het zwaarste materiaal.
Telefoonnummers Rotterdam 71354. Dordrecht 3774

„LASSEX"
BESCHERMER
VOOR ALLE
IJZERWERKEN
Bevordert deugdelijke las
N.V. EERSTE VLAARDINGSE VERFFABRIEK
VLAARDINGEN
Telefoon 3692

6e Jaargang No. 2 Februari 1955

DE DRIEMASTER

MAANDORGAAN
VAN DE JONGEREN ORGANISATIE VRIJHEID EN DEMOCRATIE

Centraal kader komt op 12 en 13 Maart a.s. bijeen

(Zie pag. 5)

DE ACHTERGROND VAN DE DOORBRAAK

Een politieke partij heeft ook haar structuur en organisatie voortdurend in overeenstemming te houden met de eisen des tijds. Verzuimt zij zulks, dan raakt zij in de strijd der meningen achterop en loopt zij gevaar het getij te laten verlopen en op den duur aan aanhang te verliezen.
Om het eenvoudigste geval te noemen: de ene periode vergt een minimum, de andere een maximum aan organisatie. Tot aan het einde van de vorige eeuw kon met een simpele kiesvereniging worden volstaan.
Heden ten dage zijn de politieke partijen apparaten geworden, waarvan verwacht wordt, dat zij doorlopend een zekere activiteit ontplooien ten einde gedurende de gehele periode tussen twee verkiezingen haar leden en sympathisanten op de hoogte te houden en voorzover mogelijk, actief in de politieke strijd in te schakelen.
De verklaring van dit verschijnsel is minder eenvoudig dan de constatering ervan. Hoogstwaarschijnlijk speelt hier de grotere ingewikkeldheid van de vraagstukken een rol, waardoor duidelijke voorlichting een eerste vereiste wordt, terwijl verder onze tijd in het algemeen een grotere organisatie vraagt dan de sterk individualistisch ingestelde negentiende eeuw.
Zij, die zich niet of niet voldoende organiseren op politiek, economisch of maatschappelijk gebied, komen vroeg of laat in de verdrukking. In de moderne democratie is het getal — en vooral dus het georganiseerde getal — een belangrijke factor. Men kan zulks betreuren of niet, dit blijve buiten beschouwing, doch het is een onmiskenbaar feit.

* *
*

Uitgaande daarom van de stelling, dat er een zekere wisselwerking bestaat tussen de aanhang van een partij en haar interne organisatie, moet men zich afvragen of aan de niet-confessionele partij in ons land heden ten dage op een bepaald punt niet andere eisen moeten worden gesteld dan enige tientallen jaren geleden.
De socialistische partij heeft na de oorlog het vraagstuk van de zogenaamde doorbraak in het middelpunt van de belangstelling gebracht en daaraan bepaaldelijk zekere successen te danken. Dit is te opmerkelijker, aangezien de kwestie van de doorbraak geenszins een nieuwe kwestie vormt.
De doorbraak, d.w.z. de gedachte, dat in een politieke partij zich personen van elke religieuze of ethische levensbeschouwing kunnen vinden, mits ze de beginselen van de partij maar onderschrijven, werd van oudsher in liberale kring beleden.
Sterker: het is een typisch liberale gedachte, die in Thorbecke's tijd reeds toepassing vond en met name door prof. Oud — doch waarlijk door hem niet alleen — herhaaldelijk werd verdedigd.
Het komt er niet op aan langs welke (religieuze of ethische) ladder men tot ons komt, aldus ongeveer diens redenering.
Hoofdzaak blijft, dat men elkander op het gemeenschappelijke politieke platform binnen dezelfde politieke organisatie kan vinden.

* *
*

Van socialistische zijde werd echter een nieuw element in de doorbraakgedachte gebracht door de vorming van werkgemeenschappen binnen de partij met daarmee gepaard gaande een federatieve opzet van de partij-organisatie.
Men moet zich dit als volgt voorstellen: de politieke partij blijft de overkappende doelgemeenschap, terwijl de werkgemeenschappen de samstellende bezinningsgemeenschappen vormen. Als Christelijk bezwaar tegen de niet-confessionele partijen geldt immers, dat deze in wezen neutraal zijn.
De niet-confessionele partij zou de vrucht zijn van die typisch liberaal-rationalistische gedachtengang volgens welke godsdienst en politiek volmaakt afzonderlijke zaken zijn en de godsdienst derhalve duidelijk van de politiek zou kunnen worden afgescheiden.
Niets is natuurlijk minder waar. Ook naar onze overtuiging vloeit iemands politieke keuze voort uit zijn diepste menselijke drijfveren, d.w.z. uit zijn religieuze of ethische overtuiging, die hem op grond van allerlei factoren uiteindelijk tot een bepaald standpunt brengt.
Een andere kwestie is, dat hem dit niet tot een confessionele partij behoeft te brengen, omdat men uit katholieke, prot.-christelijke of humanistische overwegingen natuurlijk heel goed tot een zelfde partijkeuze kan komen.
De opvatting, dat de niet-confessionele partij neutraal zou zijn in de hierbedoelde betekenis van het woord moet dan ook met klem van de hand worden gewezen voorzover zij immers de resultante vormt van de overtuiging van een groot aantal personen van verschillende religie of ethisch uitgangspunt.

* *
*

De vraag rijst echter of verscheidene meer orthodox georiënteerde Christenen met een dergelijke redenering genoegen nemen. De ervaring zou er op kunnen wijzen, dat dit dikwijls toch niet het geval is. Nog al te veel figuren uit die kringen leggen grote schroom aan den dag met betrekking tot de in hun gedachtenwereld op de voorgrond staande rationalistische politiek van het negentiende eeuwse liberalisme en missen de kennis van of het gevoel voor veranderingen, die zich voorzover aan dit verwijt zekere juistheid ten grondslag lag op dit stuk van zaken ook in het liberale kamp voltrokken hebben.
Daarom zou elke liberale organisatie — derhalve ook de J.O.V.D. — hebben te overwegen langs welke weg het liberale beginsel nog meer rechtstreeks gebracht zou kunnen worden in gebieden met een overheersend katholieke of reformatorische bevolking, waar het tot nog toe usance was geen of nauwelijks aanhang voor de liberale zaak te verwachten of te zoeken.

* *
*

De voordelen van bezinningsgemeenschappen in een politieke organisatie zijn velerlei. Indien men een katholiek tot de liberale organisatie wil brengen kan men hem ongetwijfeld het best door een katholiek laten overtuigen. De voortdurende verzuiling waarvan ons volk gedurende laatste vijftig jaar slachtoffer werd, bracht namelijk met zich mede, dat de stem van een niet-katholiek (of niet-orthodox christen) niet zover meer draagt in een katholiek (of orthodox-christelijk) kamp.
Het feitelijk isolement, de opgeslotenheid in afzonderlijke organisaties op politiek, economisch en maatschappelijk gebied, bracht een geestelijk isolement met zich mede. De doorbreking van dit isolement ware derhalve waarschijnlijk het best door middel van het gesprek van geloofsgenoot tot geloofsgenoot te bereiken.
Maar.... men kent de katholieken in liberale kring niet of nauwelijks. Een katholiek (of prot.-christelijk) bezinningscentrum in een of andere vorm zou om te beginnen met zich medebrengen, dat men weet welke katholieken of orthodox georiënteerden voor propaganda in het Zuiden of in typisch reformatorische gebieden in te schakelen en dat men uit hun kring de beste keuze kan maken op de tot nog toe buiten de liberale organisatie staande katholiek of orthodoxe christen, die tot de ontdekking komt, dat hij niet alleen staat

APOLLO PAVILJOEN
APOLLOLAAN 2 — AMSTERDAM — TELEF. 712410
•
Restaurant: iets aparts
„Franse Zaal" voor partijen uniek
Terras: een dorado aan het water

indien hij zich tot de liberale zaak bekent.

(Een veronderstelling, die men in katholieke of protestants-orthodoxe kringen nogal eens ten onrechte aantreft). Daarnaast zal het ook op de beslissing van de religieuze kiezer belangrijke invloed oefenen, indien hem duidelijker dan tot dusver wordt geopenbaard, dat hij zijn stem niet geeft aan een zaak van uitsluitend hele of halve „ongelovigen".

*
* *

Tenslotte zou men het compromiskarakter kunnen doorbreken, waaraan toch eigenlijk de liberale organisatie in de ogen van de hier bedoelde groepen in dit opzicht enigszins lijdt. Het zich baseren op het christelijk karakter van de Nederlandse samenleving houdt voor de humanist weinig aantrekkelijks in, terwijl het de orthodoxe gelovige niet voldoende overtuigt.

De vorming van humanistische, katholieke en prot.-christelijke bezinningscentra binnen de organisatie — waarvan het lidmaatschap natuurlijk niet verplicht mag zijn— zou, zonder dat men naar de oude scheiding van 1795 tussen geloof en politiek terugkeert, kunnen bevorderen een onderscheiding tussen wat men gelooft en in politiek opzicht nastreeft, die bevruchtend op het gehele organisatieleven zou kunnen werken doordat het gesprek tussen personen van verschillende religieuze en ethische overtuiging binnen één organisatie er opnieuw door op gang gebracht wordt.

Het is een merkwaardige paradox. Enerzijds de terecht in onze kringen zo verafschuwde verzuiling op elk terrein van het maatschappelijk leven, waardoor van de idee van een waarlijk Nederlandse volksgemeenschap weinig meer terecht komt. Anderzijds de schijn, die er o.i. op wijst, dat deze verzuiling uiteindelijk slechts doorbroken kan worden door het gesprek in eigen kring te (her)openen, d.w.z. een vorm van „verzuiling" binnen het eigen huis in te voeren. Doch dergelijke paradoxen hebben zich in de loop van de historie wel meer voorgedaan.

HEIN ROETHOF

VERANTWOORDELIJK VOOR DE ZWAKKEN

Op welke wijze de belangen van de jeugd practisch kunnen worden gediend

Velen van onze lezers zullen ongetwijfeld wel eens gehoord hebben van de vereniging „Pro Juventute".

Deze instelling houdt zich bezig met alle jeugdproblemen, waarbij de belangen van de jeugd, die, om welke reden dan ook, met de overheid in aanraking koment, zijn betrokken.

Dit behoeft beslist niet altijd door criminele oorzaken te geschieden; ook hele of half wezen en kinderen, waarvan de ouders niet meer in staat zijn (of worden geacht) om zelf de opvoeding te blijven geven, vallen onder de bemoeienis van Pro Juventute.

Ik zou echter meer speciaal Uw aandacht willen vragen voor de andere jeugd, die wel met de justitie in aanraking is gekomen.

Het lijkt mij niet nodig uitvoerig te beschrijven, dat de aanleiding tot de gerechtelijke aandacht zeker niet in de eerste plaats bij deze jeugd zelf moet worden gezocht.

Milieufactoren vormen meestal de hoofdoorzaak voor het overheidsingrijpen.

In ons land wordt in verreweg de meeste strafgevallen, waarbij de jeugd is betrokken, de rechtspraak uitgeoefend door een speciale rechter, de kinderrechter.

Deze rechters tonen voortdurend, dat zij er niet voor zijn om uitsluitend straffend op te treden, maar veeleer om corrigerend en preventief werk te verrichten.

Zeker, er zijn gevallen, waarin ook zij slechts door het opleggen van een strenge straf kunnen en willen optreden tegen jeugdcriminaliteit. Als het echter even kan, zullen zij proberen om de medewerking van Pro Juventute in te roepen.

Deze vereniging heeft een groot aantal vrijwillige medewerkers, die optreden als vrij patroon of gezinsvoogd.

Het vrij patronaat

Het vrij patronaat wordt, in overleg met de ouders, vrijwillig aanvaard, al kan de kinderrechter dit als dringende voorwaarde stellen voor een stopzetten van een strafvervolging.

Geheel anders ligt de gezinsvoogdij. Dit is een maatregel, die op het gehele gezin verplichtend drukt.

De taak van de, door de kinderrechter in een zitting nadrukkelijk benoemde, gezinsvoogd is niet alleen het geven van leiding aan de aan hun toevertrouwde pupil, maar ook het beïnvloeden van het gezin als geheel, opdat, door een verbetering van het milieu, de moeilijkheden van de pupil als vanzelf verdwijnen.

Het is juist deze laatste taak, die, hoewel de moeilijkste, het gezinsvoogdijwerk een zekere bekoring geeft.

Niet altijd zal een gezinsvoogd er in slagen, zijn pupil terug te brengen op het rechte pad. Iedere keer echter, dat hij wèl slaagt, is van onschatbaar belang voor de samenleving en het erbij betrokken gezin. Juist het geven van persoonlijke aandacht betekent voor veel jongens en meisjes, dat zij toch wel de moeite waard worden gevonden.

Als vader en moeder al wat ouder zijn, valt het hun vaak zo moeilijk de moderne jeugd te begrijpen. Een jonge gezinsvoogd kan hier veel heilzaam werk verrichten.

Hoeveel problemen kent de jonge mens wel, die thuis zo moeilijk kunnen worden opgelost. Verwaarlozing, leermoeilijkheden, gezinsconflicten en later ook sexuele onkunde brengt deze jongens en meisjes vaak tot hun misstappen als diefstalletjes, geweldpleging, spijbelen, van huis lopen, gedragsmoeilijkheden en verzet tegen gezag.

Een, met begrip voor deze moeilijkheden, tot deze jongeren komende gezinsvoogd kan veel bereiken. Eén van mijn vroegere pupillen werd, toen ik hem onder mijn toezicht kreeg, beschreven als lui, brutaal en onhandelbaar.

Oorzaak van zijn gedrag, was ongetwijfeld het feit, dat het toch wel keurige gezin incompleet was, omdat vader, als politiek delinkwent met levenslange gevangenisstraf, in het gezin ontbrak.

Buiten de hierdoor ontstane innerlijke conflicten in de kinderziel, was het ontbreken van dit manlijke element in het gezin de aanleiding tot het ontstaan van de gedragsmoeilijkheden.

Mijn intrede als gezinsvoogd werd (wat lang niet altijd geschiedt) dankbaar aanvaard en spoedig was een nauwe geestelijke band met mijn pupil ontstaan.

Nu, vijf jaren later, is de gezinsvoogdij allang opgeheven, omdat de pupil is uitgegroeid tot een 15-jarige knaap, die op zijn school het einddiploma behaalde als beste van de gehele school, met lof voor zijn ijver en gedrag.

Nog altijd bezoekt hij mij, maar nu volkomen vrijwillig natuurlijk. Het gaat niet altijd zo mooi. Een mijner andere pupillen heb ik moeten doen opnemen in een opvoedingsinrichting, omdat hij én door eigen gedrag én door de sfeer thuis, niet in het eigen gezin kon blijven. Toch is hier dus een bescherming gevonden tegen de tot ontsporing aanleiding gevende oorzaken, waardoor uiteindelijk mischien een verandering ten goede tot stand kan komen.

Iedere gezinsvoogd uit Uw eigen omgeving kan U soortgelijke ervaringen verhalen en het is daarom, dat ik op U een dringend beroep wil doen om ook Uzelf beschikbaar te stellen als gezinsvoogd(es).

U zult er geen financiële vergoeding voor kunnen ontvangen, maar wel de voldoening een noodzakelijk sociaal werk te verrichten.

Ik weet zeker, dat de plaatselijke afdeling van Pro Juventute in Uw woonplaats U met open armen zal ontvangen, indien U zich daar aanmeldt als a.s. gezinsvoogd.

Het is wel gewenst, dat U ouder bent dan ± 25 jaar.

Is er in Uw stad geen afdeling van P.-J. dan kunt U zich ook altijd wenden tot het hoofd van de afdeling gezinsvoogdij en vrij patronaat van Pro Juventute te Amsterdam, 2e Helmersstraat 16.

Overweeg eens ernstig of U niet mee wilt doen om dit belangrijke en nuttige werk te laten slagen en voortduren.

Wees vooral niet bang, dat U dit niet zult aankunnen. De belangrijkste voorwaarde om als voogd te slagen is het tonen van grote belangstelling voor de moeilijkheden van de jeugd.

U helpt dan mee om die jeugd te behoeden voor afglijden in een chaos en aan het verdrijven van de gevaren, die verkeerde leiding of het totaal ontbreken van opvoeding met zich meebrengen.

Voorkomen is beter dan genezen!

P.C.B.

„De Gloeilampencentrale"
Export - Import - Anno 1924
MATHENESSERLAAN 460
ROTTERDAM - TEL. 36756

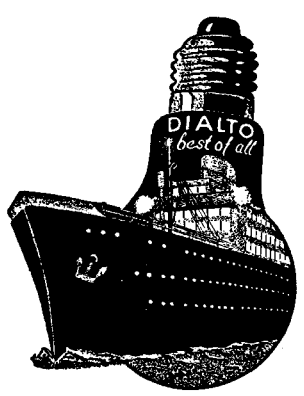

PONTIER & KARREMAN
MAKELAARS IN ASSURANTIEN
WESTERSINGEL 9, ROTTERDAM
Bel op 11.17.00 - 3 lijnen - (K 1800)
en wij doen de rest
Assurantie
is vertrouwen

Leuze

De Bond zonder Naam richt zich sedert haar oprichting zowel tot katholieken, protestanten als — anders dan de Buchmannianen — tot onkerkelijken.

In al deze kringen vond de bond ook weerklank, begrijpelijk, zij wil niets anders zijn dan propaganda voor de practische beoefening der naastenliefde.

De louter-etische gerichtheid en het aantrekkelijke enthousiasme, waarmede de verschillende acties gevoerd werden en worden hebben de bond gemaakt tot een duurzaam stuk volksopvoeding.

Levendig herinneren wij ons de anti-lastercampagne van Pater de Greeve en ook de andere "hefboomacties", steeds gevoerd met een bepaalde slagzin.

Verbeter de wereld, begin bij jezelf. Geven is leven, leven is geven. Tact verricht wonderen. Ruim al je ruzies op.

In het kader van haar hefboomactie voor Januari 1955 is de B.Z.N. nu echter gekomen met het motto: "Massa is macht, enkeling is drenkeling". Met deze spreuk is de B.Z.N. terechtgekomen in het kielzog van het mandement en de daarin aanbevolen concentratie. Hierdoor dreigt zij haar typisch nationaal karakter te verliezen en een pion te worden in het streven naar katholieke machtsvorming.

Wat nog erger is, deze ommekeer geschiedt onder een in hoge mate verwerpelijk motto. Het kenmerk van de massa is, dat de bewuste persoonlijkheid verdwijnt, de gevoelens van de massamensen kunnen en bloc in een bepaalde richting geleid worden, er vormt zich een collectieve ziel. De vrije persoonlijkheid gaat in een dergelijk massaficatieproces ten enenmale verloren.

De Bond zonder Naam is van mening "Massa is macht, enkeling is drenkeling". Maar Jan Greshoff schreef ergens: "Opgaan in de massa is zelfmoord plegen in de beerput". En dit laatste aphorisme lijkt ons wel iets juister.

Probleempje

Bij de recente commandowisseling in de Sowjetunie heeft Molotow, de Russische Minister van buitenlandse zaken, een grote redevoering over de buitenlandse politiek van zijn land gehouden. Hij verklaarde o.m. „Op het ogenblik zijn de Verenigde Staten wat betreft atoomwapens ten achter bij Rusland. Zij hebben geen enkele voorsprong met betrekking tot de kracht om oorlog te voeren."

Schielijk zette een lid van de Amerikaanse commissie voor atoomenergie de zaak recht, door te vertellen hoe ver de heer Molotow de plank missloeg. Amerika heeft veel meer en veel sterkere atoomwapens. Nu is één ding zo ontzettend jammer. Een van beide partijen heeft gelijk. Maar als de zaak nu eens met een proefje in de practijk uitgedokterd wordt door middel van een oorlog, zullen wij wel nooit te weten komen wie dat was. Jammer.

Voor wien de klok luidt

In de gemeenteraad van Arnemuiden worden vaak behartenswaardige en mooie dingen gezegd. Het kan ook anders, vonden laatst twee raadsleden en goten hun toorn uit over een onderwijzer aan de openbare lagere school. Wat had deze onderwijzer misdreven? Hij had zijn kinderen naar de lagere school in Middelburg gestuurd.

Vrijheid en verdraagzaamheid zijn twee mooie begrippen, daar is iedereen het wel mee eens. De practische hantering van dit inzicht is daarentegen nogal moeilijk.

In alle gemoedsrust kunnen we ons echter toch afvragen, wat de gemeenteraad er mee te maken heeft, wanneer een Arnemuidenaar het dienstig oordeelt zijn kinderen in een andere plaats naar school te laten gaan. Zelfs wanneer deze inwoner een employé van de gemeente is.

Wij geloven, dat er in Arnemuiden nodig eens een voordracht over het begrip vrijheid gehouden moet worden. Maar eerst een speciale convocatie naar de leden van de gemeenteraad, desnoods met de toekenning van presentiegeld.

Indonesië I

In Indonesië wonen ongeveer nog 90.000 Nederlanders en Indische Nederlanders, een getal ongeveer gelijk aan de totale bevolking van een stad als Breda of Hilversum.

Een gedeelte van hen, vooral van de Indische Nederlanders leeft in de dessa onder omstandigheden, die wij ons in Nederland nauwelijks voor kunnen stellen.

Zonder de snaren van het sentiment te betokkelen kan men gerust zeggen, dat een groot aantal landgenoten hier zonder meer ten onder dreigt te gaan.

Allen staan bovendien bloot aan de ergerlijkste chicanes en de meest onmenswaardige behandeling van de zijde der Indonesische autoriteiten.

Wordt iemand in voorarrest genomen — een eenvoudige beschuldiging is hiervoor voldoende — dan kan het één à anderhalf jaar duren voor de zaak in behandeling wordt genomen. In de zaak Jungschläger is er op dermate ongelofelijke wijze verhoord en omgekocht, dat het een Indonesische rechter, een fatsoenlijk man, te gortig werd. Haastiglijk werd hij met ziekenverlof gestuurd. Het Nederlandse Hoge Commissariaat te Djakarta vindt echter dat alles nog zo'n vaart nietloopt. Heel af en toe spreekt het Hoge Commissariaat wel eens zijn ongerustheid uit. En nu al lange tijd geleden was men eens door het dolle heen en diende men een protest in bij de Indonesische regering. Sedertdien is er al weer heel wat over de Nederlandse kant gegaan.

Men moet deze houding eens vergelijken met het Britse optreden wanneer er ook maar één Engels onderdaan in een vreemd land onheus behandeld wordt of in moeiheden zit. Men zal dan wel verschillen ontdekken.

Indonesië II

Op een massa-bijeenkomst van de Sobsi te Djakarta heeft de Nederlander B. Brandzen, secretaris der E.V.C., gezegd, dat de aanspraken van Indonesië op Nieuw-Guinea gerechtvaardigd zijn. In een interview met Merdeka zei deze landgenoot later, dat de Nederlandse kolonialisten onmogelijk in staat zijn de autochtone bevolking op te heffen, omdat de Nederlanders zelfs niet bij machte zijn hun eigen land te besturen, getuige de sterke stijging van de prijzen in Nederland.

Deze diepzinnigheid is van een verpletterende overtuigingskracht. Vooral omdat Breukelen en Giethoorn nu ook al door rampokkers voor de helft in de as zijn gelegd. Omdat Rotterdam en Den Haag 32 van de 24 uur zonder gas en electriciteit zitten. Omdat er in Amsterdam geen leidingwater meer is. Gezien de hongersnood in Drente.

En de eerste verkiezingen hier nog steeds gehouden moeten worden. Laat staan het risico van een door generaal Hasselman te plegen staatsgreep.

Neen, met het besturen in Nederland is het maar niets gedaan.

G. D.

NOGMAALS: TEGEN HULPVERLENING

Een kort debat over een interessant onderwerp

(Ingezonden)

Naar aanleiding van het artikel, dat de heer L. D. O(osterveld) schreef in het Januari-nummer van "De Driemaster", met betrekking tot een artikel in de Nieuwe Koers onder de titel "Tegen hulpverlening", meen ik het volgende te mogen opmerken:

a) als gewoonlijk heeft het orgaan van de Partij van de Arbeid slechts gedeelten overgenomen uit het betreffende artikel in „De Telegraaf". Het ware beter geweest indien de heer Oosterveld dit artikel en het artikel uit "Elsevier" *éérst* had gelezen.

De "Telegraaf" heeft nl. duidelijk medegedeeld, dat zij vóór hulp aan het buitenland is, maar dan *nadat* eerst het nodige is gedaan in Nederland (o.a. de Ambonezen-kampen), de West en in Indonesië, waar velen van onze landgenoten in de meest ellendige omstandigheden verkeren.

Nederland is altijd haantje de voorste bij hulpverleningen aan het buitenland en dat geeft ook de nodige publiciteit; er is echter genoeg te doen in Nederland zelf momenteel.

Eindelijk is de Regering gaan inzien, dat de behoeftige landgenoten in Indonesië hulp nodig hebben, en onder leiding van dr Kortenhorst werkt er nu een comité. Het Kolonel Schmidt Fonds werkt echter reeds jaren voor onze landgenoten in Indonesië, maar de steun kwam bijna 100 pct van particuliere zijde. Geldelijke steun voor het Vluchtelingenfonds is zeer noodzakelijk, maar laten we eerst onze eigen landgenoten eens helpen en vooral hen, die ons 350 jaren trouw zijn geweest (de Ambonezen) en nu door de Regering in de steek worden gelaten. Dan de vele Indo-Europeanen, Nederlanders, die nu in de kampongs vertoeven onder vreselijke omstandigheden.

b) De Nederlandse investeringen van de laatste halve eeuw in Indonesië waren zeker geen hulpverleningen en mogen ook niet als zodanig worden beschouwd.

c) Niemand zal durven te beweren dat het vraagstuk van de achtergebleven gebieden niet een grote maat van belangstelling geniet. Ik geloof, echter, dat wij zullen moeten erkennen, dat vele maatregelen, die tot dusver zijn ontworpen om de welvaart van deze gebieden te ontwikkelen, ontoereikend zijn.

De kracht van het Marshall-plan was, dat de regeringen van de Westeuropese landen *zelf* een breed opgezet herstelplan hebben kunnen ontwerpen en de uitvoering van dit plan was dan dank zij de Amerikaanse steun mogelijk.

De werkwijze van het "Point Four" plan is helaas anders. Het lijkt er veel op, dat de Westerse industriële landen soms te veel een economische ontwikkeling in deze gebieden willen pousseren, welke naar hun overtuiging de beste is.

De betreffende volkeren worden opvattingen opgedrongen, die in strijd zijn met hun nationale karakter en daardoor blijft vaak een spontane medewerking van deze volkeren uit.

De achtergebleven gebieden zouden zelf een ontwikkelingsprogramma moeten kunnen ontwerpen, aan de hand van financiële steun, welke was toegezegd. Dan pas zou het zenden van technici en specialisten de gewenste resultaten afwerpen.

Deze mening hebben beide genoemde bladen gehuldigd in diverse artikelen gedurende de laatste maanden. Doch zij blijven bij hun eis, dat eerst het nodige moet worden gedaan in Nederland en onze overzeese gebieden.

U dankend voor Uw aandacht, verblijf ik, met JOVD-groeten,

E. SCHOLTE UBING

Naschrift

ad a). Uit het door mij aangehaalde artikel bleek niet, dat naar een bepaald artikel in de Telegraaf of Elsevier verwezen werd. Ik heb dan ook gerefereerd aan meningen, die ik eerder in deze bladen verdedigd vond.

ad b). Wat betreft de zg. hulpverlening heb ik vooral het effect op het oog gehad. Het Punt Vier heeft wel degelijk ook betrekking op investeringen. De Nederlandse investeringen in Indonesië waren voor de economische ontwikkeling van land en volk van groot belang. Heus niet alle „hulpverlening" behoeft trouwens zonder tegenprestatie te geschieden.

De Marshall-hulp, hoe breed van allure ook, was ook niet alleen uit philantropische gevoelens ontworpen, maar was wel degelijk een Amerikaans belang ook, terwijl dat met Punt Vier ook het geval is. Het kan verheugend zijn, dat hier belangen van verschillende naties paralel lopen.

Overigens kan ik het met de andere aantekeningen in vele opzichten eens zijn. Intussen hoop ik toch nog eens een volgende keer iets uitgebreider op het Punt Vier te kunnen ingaan.

L. D. OOSTERVELD

N.V. KATOENSPINNERIJ BAMSHOEVE
ENSCHEDE

Spinners en Twijners van katoenen **Weef- en Tricotgarens** in veelzijdige opmaak

Kwaliteit **K.B.** . . . . . *de beste!*

A. VISSER & Co., N.V.
HOUT-IMPORT - ZAGERIJ - **ZWIJNDRECHT**

PITCH-PINE - OREGON-PINE
EIKEN - DENNEN - PARANA-PINE

TEL. K 1850 No. 5361-6336

Rotterd. Werktuigen- en Machinefabriek „WEESIE"
Machinale bewerking Constructiewerk

Auto.-Electr. en Argon-Arc lassen
Apparatenbouw — Leidingwerk
HOOFDWEG 95-99 - TEL. 22577 - ROTTERDAM

Zandstralen
Metaalspuiten
Schoperen

Jac. van Rossum
SCHIEDAMSEWEG 252

Telefoon 51862-32782 - ROTTERDAM-W.

MOGEN WIJ OOK U.....
eens bezoeken en of prijs opgeven van ons stoffeerwerk voor SCHEEPS-, KANTOOR-, THEATER-, HOTEL-, CAFE-, RESTAURANT- EN WONING-MEUBELEN

Wij gebruiken uitsluitend prima materialen als Edel feber, fijn crin, paardenhaar enz. Onze staf van vakkundig personeel garandeert U een prima afwerking, en tijdige aflevering. Tevens belasten wij ons gaarne met het opnieuw stofferen, en of overtrekken van de oude meubelen van Uw huis of inrichting.

Aanbevelend J. M. Verschoor
Scheeps- Meubelstoffeerderij
HUIS EN HAARD
Peppelweg 174-176
Rotterdam-N., Tel. 86950

Radio Televisie

Blaupunkt

American Radio Service
Beukelsdijk 157c - Rotterdam
Telefoon 51539

P. KOUTSTAAL
BOLNES - Ringdijk 540 - Telefoon K 1896 - 598

Scheepstimmerwerk
Isolatie en betimmering van Koelruimen en Koelhuizen

AUTOMATISCH SMEREN VAN
KRANEN
RUPSKRANEN
LIEREN
SCHROEFASSEN
WERKTUIGMACHINES etc.

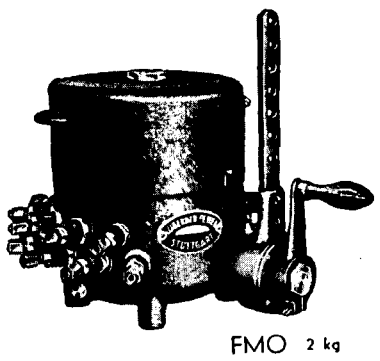

FMO 2 kg

betekent:
- ***bedrijfszekerheid***
- ***slijtagevermindering***
- ***betrouwbaarheid***
- ***besparing***
- ***onafhankelijkheid van personeel***

ADVIEZEN - BEGROTINGEN
MONTAGES

M. D. B. Smeertechniek
Soetendaalseweg 91 — ROTTERDAM N. — Tel. K-1800-82307

FIRMA S. BAKKER
SLIEDRECHT - TELEFOON 224

Centrale Verwarming
Electro-Techniek
Scheeps- en Fabrieksinstallaties

Speciale aanbieding NOTEN!
in lang z.g. 6 V.
in kort z.g. 4 V.
in klein z.g. 2 V.

K. MAC-LEAN Jr.
JACOB CATSSTRAAT 113-115 - ROTTERDAM
Telefoon 40735

HBU HOLLANDSCHE BANK-UNIE AMSTERDAM N.V. **HBU**

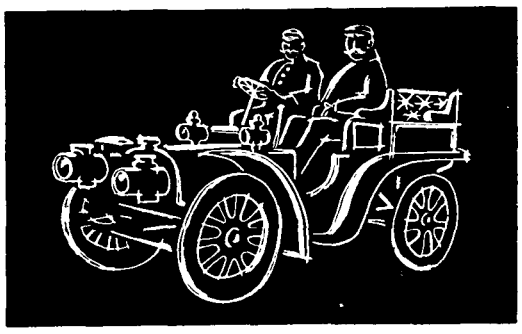

Kampioen - met 30 km per uur!

Lach er niet om, want slechts uit hun vehikel konden de „slêëën" van vandaag voortkomen... Niet elke technische vooruitgang springt zo direct in 't oog als deze.
Een vooruitgang b.v. die minder opvallend, maar naar verhouding even groot is, is de vooruitgang die de banktechniek in de laatste halve eeuw doormaakte. Wij dienen U graag van voorlichting, opdat U kunt beoordelen of U van **deze** enorme vooruitgang óók ten volle profiteert.

Ook voor U: de HBU

HOLLANDSCHE BANK-UNIE N.V.
AMSTERDAM - DEN HAAG - ROTTERDAM

Liberaal reveil in het Noordelijk District van de J.O.V.D.

Grootse manifestatie in Zuidlaren

Aan de reeks successen, die het zo actieve bestuur van het Noordelijk District van de J.O.V.D. al op zijn naam had staan, kon weer een nieuw succes worden toegevoegd.
Zaterdag 22 Januari j.l. kwamen vele leden uit de 3 Noordelijke provincies naar het mooie Drentse dorp Zuidlaren om de 4e Noordelijke districtsdag te vieren.
Ruim 150 jonge liberalen hadden sneeuw en kou getrotseerd en speciaal gecharterde autobussen „ploegden" over gedeeltelijk ontdooide wegen vanuit Groningen, Winschoten, Veendam, Coevorden, Emmen, Meppel en Assen naar Zuidlaren waar in „Het Blauwe Paard" (hoe toepasselijk en ook dus geschikt voor een trekpaarden-conferentie), de voorzitter van het Noordelijk Districtsbestuur, dr K. van Dijk, om half vier aan zijn openingsrede begon.

Enkele staten- en raadsleden van V.V.D.-fracties uit onze Noordelijke provincies waren ook aanwezig en niet alleen hierdoor, maar ook door de vele telegrammen, die binnen kwamen van andere top-mensen uit de V.V.D. die waren verhinderd, bleek, hoe zeer ook in het Noorden van ons land, de ouderen belangstelling hebben voor datgene wat onder ons jongeren leeft; het stemde dan ook tot verheugenis een dergelijke belangstelling en goede verstandhouding waar te nemen.
Zelfs de hoofdbestuursleden, dr Edgar Nordlohne en Gilles van der Zande hadden de verre reis vanuit Amsterdam en Hoeksewaarde gemaakt.

In zijn jaaroverzicht kon de heer Van Dijk constateren, dat er een stijgende lijn zit in het aantal afdelingen en haar leden; kon het vorige jaar de oprichting van de afdeling Odoorn worden gememoreerd, dit jaar aanschouwden de afdelingen Zuidlaren (30 leden) en Oost-Groningen (50 leden) het levenslicht en kon de her-oprichting van de afdeling Leeuwarden 30 leden met gejuich worden begroet
Ook stelde de voorzitter onze Noordelijke afdelingen in het vooruitzicht, dat zeer binnenkort enkele districtskaderbijeenkomsten zullen worden gehouden met waarschijnlijk als onderwerpen:
1e. Het Koninkrijk nieuwe stijl.
2e. De geschiedenis van het liberalisme.
3e. De publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie.

De plannen van onze L.K.C. zullen met het organiseren van deze bijeenkomsten geenszins worden doorkruist; bovendien is het de bedoeling, dat de deelnemers aan deze bijeenkomsten de te bespreken onderwerpen in de afdelingen aan de orde stellen.

Na de openingsrede sprak de heer D. W. Dettmeijer, wethouder te Den Haag.
Hij citeerde Deuderlijn, die heeft gezegd:
„Ware vrijheid is niet alleen de vrijheid, die men voor zichzelve opeist, maar ware vrijheid is de vrijheid, die men ook aan anderen gunt."
Zo dienen wij de vrijheid te verstaan en met dit beginsel als wapen, kon er worden geconstateerd, dat wij op de goede weg zijn.

De liberale gedachte schrijdt steeds voort, niet alleen in Nederland, maar ook in Zweden, Noorwegen en Denemarken en in West-Duitsland, België en Frankrijk, aldus spreker.
Een liberaal réveil appelleert aan de gevoelens van ons volk en onze beginselen zijn waard om er voor te vechten. Met een beroep op de jongeren, mee te helpen de liberale gedachte uit te dragen, besloot de heer Dettmeijer zijn congresrede.

Hierna volgde een geanimeerd debat, dat echter niet lang kon duren in verband met het nog af te werken programma in de avonduren.
Om half zeven konden de congressisten zich aan de traditionele koffietafel in Hotel van Ess scharen. Als vanouds was het daar weer echt gezellig met de grote tinnen kraantjespotten op de tafels.
Dat deze maaltijd alle eer werd aangedaan, behoeft geen betoog en de gezellige sfeer werd niet in de laatste plaats bevorderd door de vriendelijke woorden, die door vele sprekers werden gesproken; wel vroegen diverse aanwezigen zich af, waarom de heer Van der Zande niet wilde bekennen, dat hij eigenlijk had gehoopt Ali Baba in Zuidlaren aan te treffen (de rovers waren immers aanwezig?).

Des avonds werd het blijspel in 3 bedrijven „De nieuwe typiste" van Q. Hersman opgevoerd door de speelgroep van de Zuidlaarder afdeling van de V.V.D. en de J.O.V.D.
Het spel, dat door deze amateurs werd gebracht was werkelijk subliem. Het is ieder jaar weer een genoegen deze speelgroep op de planken te zien en wat de heer Kloppenborg c.s. telkens weer weten te bereiken, viel ook deze keer goed in de smaak.

Na afloop volgde weer de traditionele verloting en daarna werd met een gezellig bal tot diep in de nacht deze zeer geslaagde districtsdag besloten; in de vroege morgenuren konden de „stadjers" naar bed gaan en de deelnemers uit de veeteeltsector kropen met een tevreden glimlach onder de koeien.
Ja, we verlangen al weer naar de volgende districtsdag in 1956, die een lustrumviering wordt, nòg beter, nòg grootser dan ooit te voren!

Centraal Kader komt op 12 en 13 Maart a.s. bijeen

Dr. Schouten, leider van de A.R. Kamerfractie spreekt

Het in een vorige Driemaster aangekondigde weekend van het kader kan thans doorgang vinden, zij het op een andere datum als reeds aangekondigd werd.
Wij nodigen U uit tot het bijwonen van een weekend-conferentie op 12 en 13 Maart 1955.
in het Conferentieoord Het Trefpunt bij Ermelo.
Zaterdagavond zal voor de deelnemers komen spreken:
Dr J. Schouten, leider van de A.R. Fractie in de Tweede Kamer, over: **„De antirevolutionnaire visie op het liberalisme".**

De Zondag zal ten dele gewijd zijn aan een discussie over het onderwerp voor het Nederlands Jongeren Parlement: Europese vraagstukken (naar aanleiding van een aantal vragen, die ieder deelnemer na opgave toegezonden krijgt).

Een belangrijk deel van de Zondag is gereserveerd voor het element gezelligheid. Zo krijgt U ruimschoots de kans te genieten van de prachtige omgeving van Ermelo, terwijl U ongetwijfeld ook weer vele bekenden uit andere afdelingen van de JOVD zult kunnen ontmoeten, en met vele nieuwe leden zult kunnen kennismaken!!
Opgave: voor 9 Maart aan het algemeen secretariaat, Botticellistraat 8 te Amsterdam-Z II
Deelnemersprijs: zal vermoedelijk ongeveer *f* 9.50 bedragen; te voldoen ter conferentie. De reiskosten zullen vergoed worden.
Het is wellicht overbodig er nog op te wijzen, dat **ALLE** leden op ons weekend welkom zijn.

Algemeen secretaris
L. D. Oosterveld,

Van de Hoofdbestuurstafel

Propagandafolders op komst

Op Zondag 13 Februari j.l. is het H.B. in Amersfoort weer bijeen geweest.
Het gesprek tussen de V.V.D. en J.O.V.D. is begonnen. De beide delegaties zijn bij elkaar geweest, waarbij de J.O.V.D.-ers hun bedoelingen hebben duidelijk gemaakt. De volgende maand zal een tweede samenkomst gehouden worden.
Er is besloten om op het congres dit jaar maar één resolutie aan de orde te stellen, met als onderwerp: het onderwijs. Verschillende onderwijsspecialisten in onze organisatie zullen worden gevraagd zitting te nemen in de voorbereidingscommissie.
Het weekend van het Centrale Kader (oorspronkelijk op 26 en 27 Februari gepland) is uitgesteld. Elders in de Driemaster vindt men hier gegevens over.
De secretaris heeft een concept voor een propaganda-folder gemaakt, dat in het H.B. met enthousiasme werd ontvangen.
De heer Oosterveld, zal in samenwerking met twee andere H.B.-leden de folder in een definitieve vorm gieten.
Prettig was de mededeling van onze vice-voorzitter, dat de veelbesproken speldjes besteld zijn.
Binnenkort zullen wij dus zeer veel J.O.V.D.-ers met ons embleem op hun revers kunnen zien!
Dit waren de belangrijke punten uit de ongeveer vier uur durende H.B.-vergadering.

F. A. H.

Die vermakelijke wereld

Zo teer hartstochtelijk, zo onweerstaanbaar, dat het 'n emotioneel hoogtepunt in Uw leven zal zijn!" Nee, dit is niet uit een convocatie voor een avond van de afdeling Hoeksewaard, het is de tekst van een bioscoopreclame.
Een grote vreugde in ons toch al zo feestelijk leven is iedere week het lezen van de filmreclames. "Een Gil.... Het geluid van Scheurende Zijde.... Een Schot!...." "Een haremhestormer in gevecht met een leger Woeste Vrouwen. U zult genieten!"
En dan de titels. "Jacht op een lijk. Ontvoerd uit de harem. Verboden vreugden. De slavinnen van Bagdad. Gevaarlijke liefde. Thérèse, de begeerde vrouw. De drift in het bloed. Door liefde onteerd. De eerbiedige lichtekooi".
Laatst lazen wij van een jeugdige Amerikaan, die zijn grootmoeder mitsgaders zijn zuster neergeschoten had, omdat deze een ander televisieprogramma dan hij aan wilden zetten.
Men ontdekte, dat het lezen van beeldromans debet was aan dit afdoend optreden. Wij vragen ons af hoe de jeugdige Nederlanders onder het bombardement van (voorzichtig uitgedrukt) jolig bioscoopgedoe zullen gaan veranderen. Men kan niet iedere week tegen driftig bloed aan zitten kijken zonder een Freudiaanse tik in het geestesleven te krijgen.
Nu heeft Nederland een film gefabriceerd met de vredige titel „Het wonderlijke leven van Willem Parel". Dat klinkt rustig, deugdzaam, hier komt geen schaar aan te pas. Maar nog even.
Dan krijgen we "Passie te Ommen" en "Wilde Mien uit Mokum". Natuurlijk met boven de bioscopen reclameborden zoals we ze nu al wekelijks te zien krijgen en waarop de H-lijn wel nooit een voet aan de grond zal krijgen. Maar toch beloven wij plechtig met alle kracht van ons Europees cultureel besef, dat wij in de trein tot het einde der dagen de omslagen van pockets voor het oog van onze medereizigers verborgen zullen houden. Want principieel als wij zijn weigeren wij met een goede Nederlandse eigenschap te breken.

BOULEVARDIER

BLOEMENDAAL & LAAN N.V.
WORMERVEER
Rijst, Havermout,
Rijstvlokken,
Mais-flakes
•
C.V. OLIEFABRIEKEN „DE TOEKOMST"
WORMERVEER
Veevoeders,
Technische oliën
„Smaragd" Slaolie

Over bevolking, energie en voedsel

Enige problemen van de onderlinge samenhang

De onderlinge samenhang tussen bevolking, energie en voedsel roept een aantal problemen op, die wij hieronder in het kort zullen bespreken.

BEVOLKING. Bij het begin van onze jaartelling leefden er naar schatting tussen 250 millioen en 350 millioen mensen in de wereld — laten wij aannemen 300 millioen. In 1650 was de wereldbevolking — ook al weer volgens schatting — aangegroeid tot 600 millioen. De volgende verdubbeling van dit aantal vond omstreeks 1850 plaats en in 1950 waren er 2.400 millioen mensen op Aarde.

Wij zien het verrassende en tegelijk ontstellende feit dat er voor de eerste verdubbeling het verstrijken van 16 eeuwen, voor de tweede van 2 eeuwen en voor de laatste slechts van één eeuw nodig was. Zelfs in de laatste jaren valt in de toeneming van de bevolking een versneld tempo waar te nemen: overtrof in 1950 het aantal geboorten dat der sterfgevallen met 60.000 per dag, in 1953 bleek dit cijfer reeds 70.000 te bedragen.

Tot deze snelle toename hebben in de allereerste plaats betere hygiëne en de vooruitgang van de medische wetenschap bijgedragen: de kindersterfte werd steeds kleiner en de gemiddelde levensverwachting steeds groter. Er zijn echter nog een aantal andere factoren die hierop van invloed zijn. Wij beschikken thans over betere statistische gegevens dan vroeger, maar wij hebben nog geen volkomen bevredigend inzicht gekregen met betrekking tot de werkelijke betekenis die achter al deze cijfers schuil gaat.

Energie van de mens

Hoeveel energie heeft een mens per dag nodig?

In de Verenigde Staten bevat het voedsel per hoofd van de bevolking per dag ongeveer 3.000 calorieën, maar het totale energieverbruik per hoofd van de bevolking is ruim 40 maal zo hoog, n.l. ongeveer 125.000 cal. per dag. Het is een opmerkelijk feit dat ongeveer 25 procent hiervan wordt gebruikt voor ruimteverwarming, dus om gebouwen te verwarmen, ongeveer 2,5 procent in de vorm van voedsel en de rest voor kracht — aandrijving van machines, werktuigen, enz.

De gemiddelde cijfers voor onze planeet in zijn geheel zien er geheel anders uit: volgens een — uiteraard — ruwe schatting wordt per persoon per dag 2.400 cal. in de vorm van voedsel gebruikt en 6.000 cal. voor kracht en verwarming.

Wanneer wij dit laatste cijfer nemen en wij vermenigvuldigen het met het aantal bewoners van onze Aarde, dan zijn er in totaal per dag 15.000.000.000.000 cal. nodig, waarvan ⅓ voor voedsel en ⅔ voor kracht en verwarming. Dit getal is te groot om er mee te werken en dus zullen wij 1.000.000.000.000 cal. een „wereld-energie-eenheid" noemen. Van deze eenheid worden er dus per dag op Aarde 15 gebruikt.

Welke energiebronnen staan ons in hoofdzaak ter beschikking?

Eenvoudigheidshalve zullen wij deze in drie categorieën indelen. In de allereerste plaats — en deze is ook de belangrijkste — hebben wij de energie, die ons dagelijks door de zon wordt toegezonden in haar licht- en warmtestralen. Ten tweede bezitten wij sinds kort de mogelijkheid de energie, die in de kernen van de atomen is vastgelegd, dienstbaar te maken aan onze behoeften en ten slotte — hoewel van weinig belang — hebben wij een bron van energie in de verschijnselen, die verband houden met het feit dat onze Aarde een in de ruimte bewegend hemellichaam is; wij noemen als voorbeeld hiervan de getijden.

Van de zon krijgen wij de zonne-energie, die onze planeet dagelijks omspoelt. Wij hebben zonne-energie, die een paar weken of maanden geleden werd ontvangen en die tijdelijk is opgeslagen in de groene planten of in water dat in de vorm van waterdamp uit zeeën en rivieren opstijgt en als neerslag neerkomt in de bergen: het neerstromende water kan in hydro-electrische centrales worden gebruikt voor de opwekking van energie. Verder wordt de zonnewarmte tijdelijk opgeslagen in het zeewater en zij veroorzaakt in de atmosfeer het ontstaan van luchtstromingen. Tenslotte hebben wij nog de zonnewarmte die millioenen jaren geleden in de bodem is opgeslagen in de vorm van kolen en aardolie.

In dit verband willen wij er op wijzen dat wij van de dagelijks toegevoerde zonne-energie, die tijdelijk in de planten en in het water wordt opgeslagen, slechts een uiterst klein gedeelte gebruiken en dus het grootste deel voor ons verloren gaat; aanvulling vindt echter voortdurend plaats. Met de fossiele brandstoffen — kolen en aardolie — is het een ander geval: dit is een erfenis uit praehistorische tijden, een kapitaal dat niet door rente aanwast, het is een voorraad die steeds kleiner wordt en waaraan niets meer wordt toegevoegd. Het is duidelijk dat wij voor een blijvende voorziening in onze — voortdurend toenemende — energiebehoefte het oog moeten richten op de zonne-energie, die ons dagelijks in schier onuitputtelijke hoeveelheid wordt toegevoerd.

De ontwikkeling van de toepassing van de atoomenergie staat nog in de kinderschoenen; de vooruitzichten hiervan zijn nog zo onzeker, dat het verder ingaan op de mogelijkheden van deze energiebron een te speculatief karakter zou dragen.

Wanneer wij ons thans dus beperken tot de onafgebroken stroom energie, die de zon levert, dan doet zich de vraag voor: Hoe groot is deze hoeveelheid?

Sterrekundigen hebben berekend dat deze hoeveelheid globaal 1.400.000 van de hierboven genoemde wereld-energie-eenheden bedraagt. In de vorm van waterkracht staan ons hiervan niet meer dan 200 eenheden ter beschikking, ongeveer 33 van deze eenheden, tijdelijk opgeslagen in de groene planten, staan ons in deze vorm dagelijks ten dienste, de beschikbare warmte in het zeewater opgeslagen bedraagt slechts 10 eenheden per dag, terwijl voorts nog ongeveer 1 resp. 5 eenheden opgeslagen worden in wind en atmosferische electriciteit.

Bij beschouwing van deze cijfers valt het onmiddellijk op dat de hoeveelheid energie, waarvan gebruik wordt gemaakt, vrijwel in het niet verzinkt tegenover de onvoorstelbaar grote hoeveelheid energie, die door de zon beschikbaar wordt gesteld. Wij zien dat deze energie-toevoer bijna het 100.000-voudige bedraagt van de totale behoefte aan energie op Aarde en om enig idee te geven van deze overvloedige energietoevoer hebben wij berekend, dat indien deze energie voor de volle 100 procent kon worden benut een halve vierkante meter bodemoppervlak voldoende zou zijn om ieder mens de 3.000 cal. te verschaffen, die hij dagelijks in de vorm van voedsel opneemt.

(Wordt vervolgd)

Inzake verdraagzaamheid

(Ingezonden)

Geachte Redactie

Naar aanleiding van het artikeltje, staande op pagina 3 van de laatst verschenen „Driemaster" onder het hoofd „Verdraagzaamheid" doe ik U een krantenknipsel toekomen, houdende een verslag van een zitting van de raad van de gemeente Graft (N.H.).*

Zou men hieruit mogen afleiden, dat de Vlaardingse K.V.P.-fractie school begint te maken?

Toevallig las ik heden 2 Febr. in „Het Vrije Volk", dat de raad van de gemeente Bergen op Zoom (N.Br.) dat zoals wellicht bekend zal zijn, in meerderheid katholiek is, zich vóór verstrekking van een subsidie aan het Humanistisch Thuisfront heeft uitgesproken, hoewel het College van B. en W. had voorgesteld afwijzend te beschikken!

Over het algemeen geeft de katholieke politiek op geestelijk terrein, ons, liberalen, weinig reden tot genoegdoening, doch voormelde feiten geven m.i. wel aan, dat ook in katholieke kring hier en daar liberale krachten, zij het mischien in latente zin, aanwezig zijn.

De veronderstelling, dat er misschien een subsidie-aanvrage voor het Katholiek Thuisfront onderweg is, heeft toch voor de raad van Bergen op Zoom geen zin.

Nu in „de Driemaster" de mening van de Vlaardingse K.V.P.-fractie stond vermeld, meende ik er goed aan te doen, U te berichten, dat er meer van dergelijke K.V.P.-fracties in Nederland zijn!

Misschien kan hiervan een volgende maal in ons blad melding worden gemaakt. Ere wien ere toekomt! W. SCHOEHUIJS.

ALKMAAR

* De meerderheid van het College van B. en W. stelde voor afwijzend te beschikken op het subsidieverzoek van het Humanistisch Thuisfront. De minderheid — wethouder Heynis (K.V.P.) — was daarentegen bereid *f* 15.— te verlenen, doch hij ontving van de Raad geen enkele steun. - Alkmaarse Courant dd. 26 Januari 1955.

[Samenstelling gemeenteraad van Graft: 3 Pl. Belang (links tot zeer links georiënteerd), waarvan 1 wethouder, 2 P.v.d.A., 2 KVP, waarvan 1 wethouder - Red.]

De Driemaster

Maandorgaan van de Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie (J.O.V.D.)

Hoofdredacteur: G. Stempher.

Leden van de redactie:

Ammy de Muynck,
P. C. Boevé
G. Dorsman
Ferry A. Hoogendijk
Ger van Schagen (secretaris)

Redactie-adres: v. Tuyll v. Serooskerkenplein 29[1], Amsterdam-Z.

Adres Administratie: Prinsengracht nr. 1077, Amsterdam, Telefoon 35343

Abonnementsprijs minimum f 2.— per jaar. (Voor leden gratis).

Abonnements- en advertentiegelden uitsluitend aan G. Stempher Amsterdam, Postgiro 244397 of op bankrekening, Hollandsche Bank-Unie N.V., Herengracht 434—438.

Mededeling van het N.C.O.

(Nederlands Schoolmuseum)
Prinsengracht 151 - Amsterdam.
Telefoon 020-49965.
Men schrijft ons:

Het Nederlands Centrum voor Onderwijs en Opvoeding (Directeur: W. J. Veer) zal voortaan als van ouds *Woensdagavond gesloten* zijn. Profiteert van de rijke verzameling op philosophisch, psychologisch, paedagogisch en practisch opvoedings- en onderwijsgebied!

Maakt een goede gewoonte van minstens één bezoek per maand als U in Amsterdam en omgeving woont of vraagt anders geregeld schriftelijk of telefonisch inlichtingen en uitgaven ter inzage.

Zoekt U een literatuurlijst? Ons uniek Psychologisch, Paedagogisch en Didactisch Repertorium noemt ruim 55000 boeken en gedegen artikelen en verwijst naar meer dan 30 Nederlandse bibliotheken.

Het N.C.O. arbeidt niet alleen in dienst van het onderwijs, maar ook van het gezin, de jeugdbeweging, de kinderbescherming en het maatschappelijk werk.

Het N.C.O. is elke werkdag geopend, behalve 's Maandags.

De bezoekuren zijn: 10-17 uur, Zaterdags tot 15 uur.

HAMPION COMPRESSOREN

Uitstekende aerodynamische eigenschappen door:
• Conische zuiger- en cylinderkoppen
• Rechtlijnige luchtverplaatsing

Onbelaste aanloop door:
• Centrifugaal regulateur

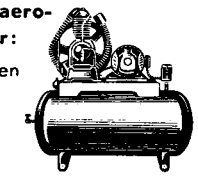

TECHNISCH BUREAU „MECHANICA"
Straatweg 70, Rotterdam-N, tel. 42782 (K 1800)

Liberale verkiezingsstunt bij A.S.V.A.

Actie in verband met benoeming van studentenraad

Op de Amsterdamse Gemeentelijke Universiteit waren gedurende 3 dagen verkiezingen uitgeschreven voor het kiezen van een nieuwe A.S.V.A.-ledenraad.

De liberalen hadden zich nooit in deze raad willen doen vertegenwoordigen, daar wij het met de opzet ervan, niet eens waren.

Doch dit jaar hebben zij niettemin besloten om te trachten liberale afgevaardigden in de raad te krijgen. Om vooral de studenten te laten weten, dat dit jaar de liberalen deelnamen aan de verkiezingen, waren op duidelijk zichtbare plaatsen grote affiches opgehangen met de namen van 4 liberale candidaten. Lijstaanvoerder was de ons bekende Huub Jacobse.

Doch de liberalen vonden dit niet genoeg en besloten op duidelijke manier te tonen, dat zij de A.S.V.A.-raad bepaald in de huidige vorm, niet kunnen bewonderen.

Er werd dan ook medegedeeld, dat op de eerste dag van de verkiezingen, 15 Februari, 's morgens om 12 uur „iets zou gaan gebeuren" op de binnenplaats van de universiteit.

Op de ezel

Het begon klokslag 12 uur, toen even buiten de Oudemanhuispoort een heer in zwarte jas, hoge hoed en blauwe broek — een anoniem gebleven meester in de rechten — zich op een wat onwillig kijkende ezel hees, om vervolgens, vooraf gegaan door twee jolige sandwichmannen in Chaplin-kleding stapvoets de binnenplaats van de universiteit bereikten.

Luid belgerinkel had de studenten — en ook de professoren — er op attent gemaakt, dat er iets aan de hand was.

De sandwichmannen hadden in vette letters de volgende slagzin op hun borden staan: Zet liberalen op de ezel.

De ezel droeg een bordje om zijn nek met de, niets aan duidelijkheid overlatende letters, A.S.V.A. (Algemene Studentenvereniging Amsterdam.

Doch toen de luidbellende stoet rondjes ging lopen op de binnenplaats, stelde zich achter deze stoet een andere stoet op, nl. die van de zeer rood getinte studentenorganisatie „Politeia". Zij droegen grote borden, waarop stond, dat zij verkozen moesten worden inplaats van de liberalen. Met grote scheepsomroepers werden de liberalen zelf voor ezels uitgemaakt.

De politeianen hadden rode petten op, rode jasjes aan, en grote rode zakdoeken om hun nek.

Verder hadden zij een taperecorder bij zich waarop een band met applaus draaide; dit moest wel door gebrek aan echt applaus!

Nadat de voorstelling een kwartier had geduurd verdween de ezel met aanhang door de poort.

En hiermede was het einde gekomen aan een politieke betoging, die in de annalen van de Amsterdamse studentenwereld zonder weerga mag heten.

F. A. H.

NIEUWS UIT ONZE DIVERSE AFDELINGEN

S-GRAVENHAGE

Kolen en Staal

Op Donderdag 27 Januari j.l. hield de afdeling 's-Gravenhage van de JOVD haar 5e bijeenkomst van het seizoen 54-55. Tijdens deze goed bezochte bijeenkomst sprak de heer W. J. Haarman, ec. drs. over „Recente ontwikkelingen in de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal".

De heer Haarman is geen onbekende voor de afdeling, want de leden zullen zich ongetwijfeld nog zijn boeiend betoog over „Loonvorming" herinneren, dat hij gedurende het seizoen 53-54 voor onze afdeling hield.

De bijeenkomst werd gehouden ten huise van één der leden en de aanwezigen hebben veel kunnen leren van de heldere uiteenzetting van de heer Haarman.

Na eerst de voorgeschiedenis van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal behandeld te hebben en nog even te hebben stilgestaan bij de historische datum 15 Mei 1950, waarop de eerst stappen werden genomen om het idee van de Fransman, Maurice Schuman, voor samenvoeging van de Europese Kolen- en Staalindustrie, te verwezenlijken, sprak de heer Haarman over de werkwijze van de diverse organen van de Gemeenschap.

Hij noemde de Hoge Autoriteit, met zijn 8 leden onder voorzitterschap van de heer Monnet, die niet namens bepaalde landen zitting hebben, maar eigenlijk supra-nationaal benoemd zijn — de Assemblee met zijn 78 leden, namelijk West Duitsland, Frankrijk en Italië met ieder 18 leden; België en Nederland met ieder 10 leden en tenslotte het kleine Luxemburg met 4 leden — de Raad van Ministers — het Hoge Gerechtshof — en het Comité Consultatief.

De diverse deelnemende landen hebben verschillende belangen, want sommige zijn producenten en andere weer consementen van kolen en/of staal. De onrendable mijnen in de Belgische Borinage (Cockerill) vormen een groot proleem. Prijspublicaties *af* mijn of *af* fabriek zijn verplicht en prijsafspraken zijn niet toegestaan.

De Nederlandse klacht tegen het Duitse Kartel Georg is interessant en zal binnenkort besproken worden. Om de transportkosten te regelen, heeft men onlangs een internationaal degressief systeem van tarieven ingesteld en goedgekeurd.

De spreker besloot zijn betoog met het aanhalen van recente cijfers over de handel van kolen en staal tussen de deelnemende landen en hieruit bleek wel duidelijk, dat de Gemeenschap reeds vruchten heeft afgeworpen. De belangstelling van Engelse zijde voor de Gemeenschap is zeer belangrijk en ook Denemarken schijnt belangstelling te hebben voor deelname.

Een geanimeerd debat besloot deze interessante en leerzame avond en zonder twijfel hebben de leden op deze avond een duidelijk beeld gekregen van de doelstellingen, de werkwijze en de resultaten van de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal.

In Maart a.s. wordt er door de afdeling Den Haag een bijeenkomst gewijd aan de Europese Federalisten, terwijl op Donderdag 21 April de heer F. D. Bastet, lid van de Haagse Gemeenteraad voor de VVD, zal spreken over „De Middenstand".

GRONINGEN

Het gaat goed met de studiegroep

Naast de gewone maandelijkse bijeenkomsten organiseert de afdeling Groningen samenkomsten van een zgn. *studiegroepje*. Het bestaat uit een aantal leden en komt geregeld bij elkaar.

De bedoeling is wat dieper op verschillende onderwerpen in te gaan en de zelfwerkzaamheid van deze leden te stimuleren. Nadat eerst besproken is welke onderwerp nader onder de loupe genomen wordt, hebben de leden een boekje bestudeerd en daar een uittreksel van gemaakt. Er wordt hier serieus gewerkt en het geeft ook veel gezelligheid.

Het *Politiek Jongeren Contact* organiseert in de raadzaal van het gemeentehuis geregeld bijeenkomsten.

Op *14 December* kwamen de CHU-jongeren met een rapport over het vraagstuk van de *Europese Intregratie*. Er werd heftig gediscussieerd, waarbij de angst voor Rusland, de afkeer tegen en van Amerika en het mandement in het geding kwamen.

Op *25 Januari* zaten de fractieleden van de Jongerenorganisaties weer bijeen in de raadzaal er werd gedebatteerd over het onderwerp *Emigratie*, een rapport opgesteld door de Arjos.

De meningen liepen enigszins uiteen, de ene fractie wilde migratie binnen Europa, terwijl een ander de voorkeur gaf naar Nieuw-Guinea en Suriname te emigreren. Ondanks de meningsverschillen kwam elke fractie tot de conclusie, dat eigenlijk idereen tegen emigratie was.

Op de publieke tribune was beide keren de J.O.V.D. goed vertegenwoordigd.

De leden van de J.O.V.D.-fractie steken nu hun hoofden bij elkaar,

N.V. Lijm- en Gelatinefabriek

„Delft"

Fabrieksmerk
TWEE TORENS

Tel. 106-363 — Delft

Het Hoofdbestuur stelt ter beschikking van de afdelingen en leden:

Brochures:		*per stuk:*
No. 2	Vier Beginselen	f 0.20*
No. 3	De Weg naar de Toekomst	f 0.20*
No. 4	Katholicisme, Vrijheid en Verdraagzaamheid	f 0.20*
	Statuten en Huishoudelijk Reglement	f 0.40
	De Partijvorming in Nederland en Europa (Verslag Nationaal Jongeren Parlement 1954)	f 0.50
J.O.V.D.-insignes (in bestelling)		f 1.–
Afdelingspostpapier	40 stuks	f 0.60
Afdelingsenveloppen	40 stuks	f 0.50

Bestellingen aan het algemeen secretariaat:
Botticellistraat 8 te Amsterdam

** Bij afname van tenminste 10 exemplaren van een brochure krijgt men 25 pCt korting*

HOTEL-PORSELEIN voor SCHEPEN

H. A. Slikkerveer · Tolhuislaan 7-9
Tel. 74727 · Rotterdam-Katendrecht

om op 2 *Maart* met een rapport te voorschijn te komen over *Overheid en maatschappelijk werk.*

HOEKSE WAARD.

Bromfiets en sigaren.

De afdeling Hoeksche Waard hield op Vrijdag 7 Januari j.l. haar eerste praatavond in 1955. De voorzitter wenste in zijn openingswoord de leden der afdeling een voorspoedig 1955 toe en sprak de wens uit, dat het nieuwe jaar ook voor de afdeling een goed jaar zou mogen zijn.
Het programma van deze praatavond werd verzorgd door de leden zelf, d.w.z. iedereen kon mededoen aan het eerste punt van de agenda: De Hersengymnastiek.
Beide groepen behaalden een gelijk aantal punten, zodat de eindstand geen beslissende uitslag gaf. Vervolgens bestond er gelegenheid tot het stellen van vragen door iedereen aan iedereen.
Op deze wijze werden vele problemen ter sprake gebracht; o.a. het probleem van het onderwijs, het probleem van de omroep, de kwestie der algemene belastingheffing etc.
Ook de humor ontbrak niet, wat o.m. wel bleek uit de discussie, die plaatsvond naar aanleiding van de vraag: „Hoe denkt de vergadering over sigarenrokende vrouwen" en „Hoe denkt men over de jongelui, die sigaren roken". De vrouwen kwamen er in dit geval niet al te best af!

Na de pauze hielden enkele mannelijke leden een humoristische speech en wel over „Het vervoersprobleem van ons eiland: De RTM en over „De Bromfiets".

Hierna sloot de voorzitter de vergadering en bleef men nog gezellig bijeen voor het maken van een dansje.

MEPPEL E.O.

Angst voor Vrijheid

De Decembervergadering van de afdeling Meppel werd gehouden in zaal Kwint.
Als spreker was uitgenodigd drs Fransen uit Assen. Het onderwerp was: „De socialistische visie op het liberalisme".
Spr. schetste in korte trekken het ontstaan van het socialisme, toen nog de z.g. derde stand. In verband hiermede behandelde hij in het kort de theorie van Marx.
Na de opkomst van de grote industrieën werd er te weinig gedaan voor de arbeider waardoor mensonterende toestanden ontstonden. Hij vestigde er evenwel de aandacht op, dat het de liberalen waren, die met de eerste sociale voorzieningen voor de dag kwamen.
Het huidige liberalisme vond hij onwezenlijk en de doelstellingen te vaag.
Verder haalde hij nog enkele zinsneden aan uit redevoeringen van prof. Oud en uit de laatste congresrede van dr Roethof.
De discussie, die op de inleiding van drs Fransen volgde, was vanzelfsprekend zeer geanimeerd en bewoog zich voornamelijk op het terrein van de huidige politieke verschillen.

Nieuwe Afdeling in Drente

In Januari hield de afdeling Meppel geen bijeenkomst. Het bestuur had echter met enkele leden uit Dwingelo de mogelijkheid onder de ogen gezien om aldaar een afdeling op te richten.
Zo kon het dan gebeuren, dat op Zaterdag 29 Januari in een knus zaaltje van een dorpscafé (café Wesseling) in Dwingelo een 25-tal jongelieden bijeenwaren om te luisteren naar dr Klaas van Dijk, die hier de beginselen van het liberalisme behandelde en tevens de bedoelingen van de J.O.V.D.
De heer Van Dijk begon zijn uiteenzetting met het constateren van het feit, dat de vrijzinnige jongeren eigenlijk geheel los van elkaar staan tussen groepen met zeer sterke bindingen links en rechts. Hij noemde hiervoor verschillende oorzaken.
Verder behandelde ook hij de opkomst van het socialisme, de grote uitvindingen in de vorige eeuw waarvan men de gevolgen niet had kunnen voorzien; de theorie van Marx en hoe die door de tijd werd gelogenstraft.

De situatie van de middenstand in de loop der tijden werd nauwkeurig nagegaan. Ook de oorzaak waardoor vele middenstanders overgingen naar de P.v.d.A.

Voor een beschouwing over de opkomst van de liberale gedachte ging spr. terug tot vóór de Franse tijd. De politiek van Thorbecke werd onder de loupe genomen. Ook behandelde hij uitvoerig de critiek, die in de loop der tijden werd uitgeoefend op de liberalen.

Daar de meeste grote uitvindingen uit liberale kringen kwamen, werden de misstanden, die hiervan het gevolg waren, de liberalen in de schoenen geschoven. Om het geheel aanschouwelijk voor te stellen maakte hij een vergelijking tussen de verhouding boer—knecht, in Drente vroeger en nu, als reactie op alle sociale voorzieningen.

Samenvattend stelde hij als beginsel voorop: Particulier initiatief hoofdzaak; daarnaast een regulerende overheid. De houding die wij, als liberalen hebben aan te nemen schetste hij als volgt: „Wij moeten open staan voor alle nieuwe dingen, die uit het laboratorium der wetenschap, te voorschijn komen".

Hierna werd overgegaan tot de oprichting van de afdeling Dwingelo-Diever. 23 leden gaven zich meteen op. Een daverend succes dus.

Groter waarschijnlijk dan de cafébouder zich had voorgesteld, want hij had niet de moeite genomen voor een voorzittershamer te zorgen, zodat de heer Lucas Stapel de oprichting bekrachtigde met een stevige pookslag.

In het bestuur werden gekozen de heren F. Mulder, voorzitter (Dwingelo); E. J. Bloemerts (Dwingelo); de heer Bakker (Diever) en de dames: mej. C. Bijker, voorl. secr. Eemstr. 52, Dwingelo, en mej. K. Zanting.

De leiding van de vergadering berustte bij het bestuur van de afdeling Meppel, dat vanaf deze plaats de nieuwe afdeling nogmaals veel succes toewenst en haar een hartelijk welkom toeroept in onze rijen.
De 12e Febr. j.l. kwam de afdeling Meppel opnieuw bijeen, ditmaal in zaal Freen te Ruinerwold. Tengevolge van de zeer slechte wegen was de opkomst niet bijster groot.
De heer ir Van Doornick besprak hier het boek: „De angst voor de Vrijheid" van de Duitse geleerde Fromm. In onze gelederen wel een enigszins vreemd aandoende titel, die evenwel volkomen duidelijk werd gemaakt door de heer Van Doornick, die het boek zeer vrij weergaf en ook zijn eigen inzicht duidelijk naar voren bracht.
Het verschijnsel, dat de mens steeds streeft naar meer vrijheid en, deze eenmaal verkregen hebbende steeds terug wil naar de oude gebondenheid, die tevens bescherming betekent kunnen we, volgens ir Van Doornick op velerlei gebied waarnemen.
Hij gaf hier verschillende voorbeelden, o.a.: de ontwikkeling van de baby tot volwassen mens; de gilden en het verdwijnen hiervan; het nazidom in Duitsland, enz.
Het was een buitengewoon interessant onderwerp, dat duidelijk door de heer Van Doornick werd behandeld. Een korte discussie besloot deze buitengewoon leerzame avond.

N.V. Scheepsbouwwerf - Machinefabriek
„DE KLOP"
Industrieweg 4 Sliedrecht

NOORD-GRONINGEN EN GRONINGEN

Werkgelegenheid in de landbouw

De afdelingen Noord-Groningen en Groningen hielden hun eerste bijeenkomst in 1955 op Maandag 10 Januari in „de kippenhemel van restaurant Suisse". Aanwezig waren ongeveer 25 leden en belangstellenden.

De heer D. Leeuwma uit Baamsum hield een inleiding over het onderwerp „werkgelegenheid".

Spreker vertelde hoe de patriarchale verhoudingen tussen boeren en arbeiders veranderden toen de stoffelijke welvaart van de boeren groter werd en de landarbeiders achter bleven. Het gevolg was, dat de laatsten zich gingen organiseren.

In de twintiger jaren kwamen toen de eerste sociale wetten voor de landarbeiders. Voor de uitvoering van deze wetten ontstonden vele organen.
In de besturen van deze organen kregen werkgevers en werknemers zitting.

De werkvoorziening is een probleem, dat zich niet beperkt tot de werkgevers en werknemers. Om te komen tot een betere werkvoorziening in de landbouw creëerde de regering het Bureau Oogstvoorziening.

Het arbeidsreservoir waar de landbouw steeds uit put in de topperioden kan niet bestaan blijven. De landbouw zal zich hier tijdig op moeten instellen.

Na de pauze beantwoordde de spreker nog vele vragen, waarna de voorzitter deze geslaagde bijeenkomst met een woord van dank aan de spreker besloot.

OOST-GRONINGEN

Naar Australië

Voor de afdeling V.V.D. van Veendam en de afdeling Oost-Groningen van de J.O.V.D. hield de heer H. E. Duintjer 20 Januari een zeer interessant praatje over zijn reis naar en indrukken van Australië.
De heer Duintjer gaf de indrukken weer van zijn bezoek van een maand aan Australië, welke reis hij als zakenman had gemaakt voor zijn firma, die in dat land een glucosefabriek exploiteert.
Er is veel verschil tussen Australië en Nederland. De mensen hier verzetten veel meer werk. Er is daar een 40-urige werkweek in welke tijd men veel minder doet dan in ons land. Er is practisch geen werkloosheid en de rechten voor de werknemers zijn goed.

Er is een Ongevallenwet met overeenkomende rechten als hier. De uitkeringen van de Ziektewet zijn lager.
De vakorganisatie is sterk en er wordt streng toegezien op de naleving van de collectieve arbeidsovereenkomsten. Culturele behoeften heeft men er practisch niet. De berichtgeving staat op laag peil.
Spr. bezocht in Tembours een farm, die 400.000 ha groot was en waarvan de eigenaar per sportvliegtuig zijn bezittingen langs ging, waardoor hij hieraan twee maal per jaar een bezoek kon afleggen.
De heer Duintjer had een aandachtig gehoor, zodat de voorzitter ook een bijzonder woord van dank kon brengen voor de prettige uiteenzetting.

STEENWIJK

Weldra één jaar

Ter gelegenheid van het eenjarig bestaan van de J.O.V.D. te Steenwijk houdt deze afdeling op 5 Maart a.s. een gecostumeerd bal.

N.V. BETONDAK
Fabrieken Arkel - kantoor Gorinchem

AAVE
Westfrankelandsestraat 16
Schiedam, Telef. 66280 (K 1800)
Alles op 't gebied van glas in lood

ANNO AH 1774

A. VAN HOBOKEN & Co.
BANKIERS
ROTTERDAM
PARKLAAN 32-34

BIJKANTOREN :
's-GRAVENHAGE
RHENEN

CORRESPONDENTSCHAP :
WIJK BIJ DUURSTEDE

WERF I.S. FIGEE
VLAARDINGEN
DROOGDOK, SCHEEPSBOUW en REPARATIE
INBOUW en REPARATIE van MOTOREN, MACHINES en KETELS
STAALBOUW, PIJPLEIDINGEN, APPARATEN
TELEFOON: VLAARDINGEN 2202 - ROTTERDAM 67490

Fa. Pl. van der Hoeven

Modelmakerij

KETHELSTRAAT 25 — SCHIEDAM — TEL. 69743

Technisch Bureau **ROVARON**

ROTTERDAM
Werkplaats: Charl. Lagedijk 545
Telefoon 78737
Kantoor: Brigantijnstraat 37a
Telefoon 39186

PIJPLEIDINGEN hoge- en lage druk
PLAAT- en CONSTRUCTIEWERK

BRANDSTOFFENHANDEL
„DEHORO" (CHR. E. DE HOOGE)
voor Huisbrand- en Industriekolen
Engros en Detail
Dordtselaan 31 b, Telefoon 73442-75025, Wilhelminakade 2, Rotterdam

TUINARCHITECTUUR — BOOMKWEKERIJEN
Ontwerpen
Aanleggen
Onderhouden
Gijsb. VURENS
Ringvaartweg 98 - Rotterdam-O. - Tel. 22114

Fa. W. VAN 'T HART & ZONEN
TELEFOON 39416-33267-50699-32280
- Classificeren en volledig onderhoud van schepen.
- Reinigen van alle typen stoomketels
- Vervanging dek- en machinekamerpersoneel
- Onderhoudswerkzaamheden van constructiebouw.
- Zandstralen van alle voorkomende werkzaamheden.
- Mastiekwerkzaamheden

DRIJVENDE LUCHT-, LICHT- EN ZANDSTRAAL-INSTALLATIES
HUDSONSTRAAT 37-39 — ROTTERDAM-W.

N.V.
W. A. HOEK's
MACHINE- EN ZUURSTOFFABRIEK
Hoofdkantoor en Machinefabriek te Schiedam
COMPRESSORS voor alle gassen en iedere druk.
INSTALLATIES voor de bereiding van zuurstof, stikstof, enz.

N.V. v/h van Driel & van Ommeren
MACHINEFABRIEK
voor het vervaardigen van hulpwerktuigen en onderdelen voor de scheepvaart, in staal en non-ferrometalen. Draaien, fraisen, plaat- en bankwerk, autogeen, electrisch en argon arc laswerk.
Tel. 75225 - Charloissche Hoofd 37, Rotterdam, Tel. 77150

Vulcaniseer Inrichting »De Toekomst«
Coveren en vulcaniseren van alle maten autobanden
Mathenesserdijk 485-487 — Telefoon 31438 — Rotterdam

VEREENIGDE BEWAKINGSDIENSTEN
v/h St. Job, Schiemond en Securitas — P. ROTGANS
BEWAKING OP ELK GEBIED
SPECIAAL SCHEEPS- EN RUIMBEWAKING
Deskundig personeel als bijwerkers, o.a. donkey's, stokers, matrozen winchsmeerders, enz. Tevens hebben wij personeel beschikbaar voor schoonmaken, classificeren, het open- en dichtleggen van luiken, zeeklaarmaken, enz.
KANTOOR: ST. JOBSWEG 9, ROTTERDAM
Telefoon 32650, bij geen gehoor 36109

U wordt snel ingelicht

over gebeurtenissen in binnen- en buitenland. als U op een goed ochtendblad geabonneerd bent. Terwijl U slaapt, stroomt nieuws binnen uit het gehele land en uit alle delen der wereld. Het Algemeen Dagblad wordt 's nachts gedrukt en 's morgens vroeg bezorgd.

- onafhankelijk
- actueel
- sport
- markt- en beursberichten (o.a. New York)
- belangwekkende advertentiepagina's
- onderhoudende lectuur
- vrouwenrubriek
- tekenverhalen
- geïllustreerde feuilleton

Algemeen Dagblad
Rotterdam, Witte de Withstraat 73

D. BRAND
TRIPLEX & BOARDS
„Picus"-Betontriplex — Meubelplaten — Deuren
Spangeschekade 115 — ROTTERDAM
Tel. 30231

N.V. BOELE's
Scheepswerven en Machinefabriek
BOLNES
Nieuwbouw en reparatie

N.V. Rubberfabriek
BAKKER & ZOON
RIDDERKERK
★
Technische Rubberartikelen

BOSMAN
N.V.
CONSTRUCTIE-WERKPLAATS
MACHINEFABRIEK
ROTTERDAM - BRIELSELAAN 45
Telefoon 72525 (3 lijnen)
Na 6 uur Barendrecht 492
SPECIALITEIT
VLIEGTUIGONDERDELEN - HULP-WERKTUIGEN VOOR LUCHTVAART-ROESTVRIJ STALEN UITLAATPIJPEN-LICHTMETAALWERKEN, ENZ. ENZ

N.V. Betonfabriek **DE METEOOR**
DE STEEG
Tel. Velp K 8302–3344
Fabriek van kwaliteits betonartikelen

H. ten Cate Hzn. & Co.
N.V.
ALMELO
Katoenen- en Kunstzijden Manufacturen

SMIT
SLIKKERVEER
GENERATOREN MOTOREN UITRUSTINGEN

L. SMIT & ZOON
KINDERDIJK
voor
BAGGERMATERIEEL, ZEESLEEP-BOTEN, ALG. SCHEEPSBOUW

HONIG'S ARTIKELEN
Gezien in elk gezin!

STAALCONSTRUCTIES
ANNO KLOOS 1843
KINDERDIJK
SPOORWEGMATERIAAL

DE ROTTERDAMSCHE DROOGDOK MIJ N.V.

VERPLEGING èn ONDERWIJS
ontvangen de patienten van
Het Nederlands Studenten Sanatorium te Laren (NH)
Leest de interessante brochure: „HET HOE, WAT, WAAROM VAN HET NEDERLANDS STUDENTEN SANATORIUM", op aanvraag gratis verkrijgbaar bij het Centraal Bureau van de Stichting Het Nederlands Studenten Sanatorium, Keizersgracht 632, Amsterdam (C), Telef. 64488.
Steunt het werk dezer stichting, die financiële hulp van particuliere zijde nog niet ontberen kan!
Postgiro-rekening No. 91323, A'dam.

Bakker n.v.
MACHINEFABRIEK
en
STAALGIETERIJ
★
RIDDERKERK

N.V. SCHEEPSWERVEN
„PIET HEIN"
voorheen
FIRMA W. SCHRAM & ZONEN
•
WERVEN TE BOLNES EN PAPENDRECHT
Twee dwarshellingen, elk 115 mtr. lang. Overdekt droogdok 116x30 meter, geschikt voor het zwaarste materiaal.
Telefoonnummers Rotterdam 71354. Dordrecht 3774

„LASSEX"
BESCHERMER VOOR ALLE IJZERWERKEN
Bevordert deugdelijke las
N.V. EERSTE VLAARDINGSE VERFFABRIEK
VLAARDINGEN
Telefoon 3692

6e Jaargang No. 3 Maart 1955

DE DRIEMASTER

MAANDORGAAN
VAN DE JONGEREN ORGANISATIE VRIJHEID EN DEMOCRATIE

Een anti-revolutionnaire visie op het liberalisme

(Zie pag. 5)

Verbreding, verdieping en uitbreiding

Het tijdperk waarin wij leven is een tijdperk van overgang. Wat de wetenschap betreft staan wij aan de vooravond van nieuwe revolutionnaire ontwikkelingen en op het gebied van de techniek wachten ons even revolutionnaire toepassingen van menselijke kennis.
Interplanetair verkeer schijnt niet langer een fantasie, doch een belofte. De mogelijkheden tot welstandsverhoging worden vrijwel jaarlijks verveelvoudigd.
Het opheffen van twee derden der wereld uit bittere armoede komt in beginsel binnen menselijk bereik.
De toepassing van kernenrgie opent zowel ongekende perspectieven van vooruitgang als afschuwelijke dreigingen van ondergang.
Nog nimmer in de geschiedenis heeft de wereld zo dicht aan de rand gestaan zowel van ongekende welvaart enerzijds als van algehele vernietiging aan de andere kant.
Het is logisch, dat een dergelijke situatie zijn weerslag ook in eigen land doet gevoelen.

De tweede helft van de negentiende eeuw heeft het liberalisme in het algemeen en in ons eigen land in het bijzonder een ongekende opbloei gebracht. De eerste helft van de twintigste eeuw aanschouwde van ditzelfde liberalisme het geleidelijke doch onverbiddelijke verval.
In stede daarvan kwam het socialisme op, dat in plaats van de nadruk te leggen op de menselijke vrijheid het vraagstuk van de sociale zekerheïd in het middelpunt van de belangstelling bracht.
De burgelijke vrijheid van het liberalisme schiep de mogelijkheid voor een enorme industriële expansie. Deze expansie legde weer de basis voor de stoffelijke en daarmede ook geestelijke lotsverbetering van het individu.
In dit opzicht zijn liberalisme en socialisme geweest elkanders complementen. Zonder liberalisme zou het socialisme — althans het democratische socialisme — de mogelijkheid van ontplooiing hebben ontbroken. En zonder socialisme zouden wij wellicht — al mag op de verdiensten van vele radicale liberalen nog weleens nadrukkelijk worden gewezen — op de duur zijn verzand in een maatschappij, waarin weliswaar de politieke vrijheid gediend, doch een op een redelijke stoffelijke basis gegrondveste menselijke waardigheid weinig meer dan een illusie geweest zou zijn.

De vraag rijst dus, waar wij thans met dit socialisme en dit liberalisme zijn komen te staan zoals eenmaal het liberalisme bij de eeuwwisseling, schijnt thans aan het begin van de tweede helft der twintigste eeuw het socialisme een culminatiepunt te hebben bereikt.

Dit socialisme immers loopt kans op zijn beurt te verzanden in een systeem waarbinnen weliswaar de zekerheid de grootst mogelijke aandacht krijgt, doch de individuele impulsen steeds bezwaarlijker tot uiting kunnen komen.

Dat daarmede een dodelijk gevaar geschapen wordt voor het persoonlijke verantwoordelijkheidsbesef als een van de voornaamste grondslagen van de menselijke waardigheid en uiteindelijk dus ook van de menselijke vrijheid schijnt duidelijk.

Want waarlijk vrij is slechts hij, die niet alleen beschikt over de stoffelijke middelen om zich te ontplooien, doch bovendien tot die ontplooing feitelijk in staat wordt gesteld en daarin niet wordt gehinderd door de bureaucratisering en verstarring van het gehele maatschappelijke organisme.

Iedere meerdere zekerheid heeft nu eenmaal de neiging een brok persoonlijk verantwoordelijkheidsbesef weg te nemen en voor het dilemma om het juiste evenwicht tussen beide te vinden zien wij ons daarom gesteld.

Rond ons Zomerkamp

Data en plaats thans bekend

Een scherpe snijdende Oostenwind, die de fijne sneeuw deed opwaaien en in Noord-Nederland de wegen zeer moeilijk begaanbaar maakte, kon de kampcommissie toch niet tegenhouden toen zij Zondag 22 Februari j.l. een tocht maakte langs diverse kampeergelegenheden in Overijssel en Gelderland.
Fantastisch mooi was het winterse landschap en we waanden ons in Zwitserland toen we bij De Steeg bij Arnhem sportieve jongelui op ski's en bobslee de wintersport zagen beoefenen.
Oh, grote tegenstelling; wij waren op weg om voor onze kampeerenthousiasten een gelegenheid te zoeken, die qua comfort alles zou bieden wat het kamperen in de komende — ja heus hoor! — zomer tot een groot genoegen zou maken, terwijl dan bovendien de omgeving van ons pied à terre ook nog aan speciale eisen moest voldoen.

Het was een moeilijke tocht. Het Lemelerveld was vrijwel onbegaanbaar en opgewaaide sneeuwduinen waren de oorzaak, dat we vier maal met onze Volkswagen hebben vastgezeten.
Dank zij de rubber automatten, waardoor we, door ze onder de achterwielen te schuiven weer los konden komen, hebben we in deze op een be-ijsde en besneeuwde prairie lijkende vlakte niet behoeven te overnachten.
Maar, na al die moeilijkheden kwamen we, na drie kampeergelegenheden te hebben bezocht, in Markelo en direct al waren we getroffen door de prachtige omgeving van dit zo mooie Overijsselse dorp.

Even buiten Markelo op de weg naar Laren staat de stijlvolle boerderij van de heer Wissink. Prachtig gelegen en gemakkelijk bereikbaar en de vriendelijke gastheer en gastvrouw waren ons direct sympathiek.

Het comfort en de outillage gaven tenslotte mede de doorslag en Markelo en de heer Wissink konden ons dan ook veel meer bieden dan de andere door ons op die dag bezochte adressen.

We kamperen dus van 23 t/m 30 Juli a.s. in één der mooiste gedeelten van Overijssel en nu al nodigen we U uit om deze week met ons te genieten van bos en heide op fiets- en wandeltochten.

Want dat we kunnen genieten in deze mooie streek vertellen we in de volgende Driemaster.

De kampcommissie,
Fiet Bos,
Ans Tieslink,
Will Zwart,
Tim de Vries.

APOLLO PAVILJOEN
APOLLOLAAN 2 — AMSTERDAM — TELEF. 712410
Restaurant: iets aparts
„Franse Zaal" voor partijen uniek
Terras: een dorado aan het water

Uit deze globale schets moge blijken, dat voor de liberale gedachte wederom alle perspectieven aanwezig zijn om in brede kringen weerklank te vinden, waar deze tot dusver niet mocht worden verwacht.
De vraag rijst dan ook of dit in de liberale gelederen reeds voldoende wordt ingezien. Met andere woorden: staan wij als liberalen gereed om ons het vertrouwen te verwerven uit alle geledingen van het Nederlandse volk zonder te letten op afkomst, rang of maatschappelijke positie van de betrokkenen?
Richten wij ons inderdaad reeds voldoende positief op de ons gegeven opdracht tot verdieping, verbreding en uitbreiding van de liberale denkbeelden?
Onder verdieping zouden wij willen verstaan het duidelijk en principieel stellen waarheen wij koersen. Nog al te veel laten wij daaromtrent zowel de sympathisant, de afwachtende toeschouwer als de tegenstander in onwetendheid.
Onder uitbreiding zouden wij willen verstaan het verbreiden van liberale gedachten in kringen waar ze tot nog toe niet of tenauwernood werden gebracht.
Dit laatste veronderstelt een consequente strijd om de liberale doorbraak naar de confessionele gelederen. Onder verbreding zouden wij willen verstaan de verlevendiging van het besef, wat het liberalisme in het bizonder ook voor de kleine man te betekenen heeft.

Het liberalisme, laat ons er geen doekjes omwinden, heeft de laatste tientallen jaren gestaan in een reuk van kapitalisme en dan dit laatste niet in de wetenschappelijke zin, doch in de zin van een levensopvatting, welke aan de macht van het geld boven alles betekenis hecht.
De liberaal Poggenbeek schreef hieromtrent reeds kort voor de jongste wereldoorlog het volgende:
„Het lijdt geen twijfel, of het feit, dat men in de loop der jaren het kapitalistische stelsel is gaan beschouwen als het speciale domein der liberalen, heeft de Liberale Staatspartij bij grote groepen der bevolking in discrediet gebracht.
Algemeen is men de Liberale Partij gaan beschouwen als de „werkgeverspartij", de „herenpartij", de „hogen-hoeden-partij" en welke liefelijke benamingen men verder nog aan haar gegeven heeft om tot uitdrukking te brengen, dat alles wat geen „kapitalist" was bij deze partij niet thuishoorde.
Het gevolg van een en ander", aldus Poggenbeek, „is geweest, dat de Liberale Partij inderdaad praktisch elk contact met de arbeiders en met een groot deel van de middenstand verloren heeft. Ontkend mag niet worden, dat de Liberale Partij zelve er toe heeft bijgedragen, dat deze onjuiste opvattingen hebben kunnen postvatten."

Hier werd in luttele zinsneden geschetst het kernprobleem waarvoor wij ons gesteld zien: de muur van wantrouwen, die wij ook nu nog hebben te doorbreken. Het in brede liberale kringen heersende verlangen om de liberale denkbeelden te brengen in alle geledingen van het Nederlandse volk zal concreter dan tot dusver tot uitdrukking moeten worden gebracht.

Terwijl men immers met dit uitgangspunt vrijwel algemeen accoord gaat, dreigt het gevaar, dat met de praktische aanpak te lange tijd verloopt dan wel iedere practische aanpak den volke onvoldoende wordt getoond.

Ook in andere landen bestaat dit verlangen onder de liberalen en men heeft de indruk, dat bijvoorbeeld in België op dit stuk van zaken de laatste tijd is gebleken hoe groot de mogelijkheden zijn zodra men de moed heeft het probleem in zijn omvang volledig te onderkennen en in de praktijk te benaderen en tot een oplossing te brengen.

Want men kan het betreuren of niet, de sociologische bepaaldheid van het hedendaagse liberalisme vormt één van de belangrijkste weerstanden tegen de gewenste uitbreiding, verbreding en verdieping van de liberale denkbeelden als boven summier omschreven.

Dat hier in het bizonder voor de jongere generatie een grote taak ligt moge na kennisneming van de onderhavige beschouwing duidelijk zijn. Aan hen in de allereerste plaats de plicht en de eer te bewijzen, dat het liberalisme zijn taak in deze tijd in dit opzicht terdege verstaat.

HEIN ROETHOF

HET MANDEMENT IN DE POLITIEK

Een terugblik en een conclusie

In het Ten Geleide van het eerste nummer van de Brochuren-Reeks van de J.O.V.D. staat vermeld, dat „naast het zo belangrijke theoretische werk, wij in de J.O.V.D. tevens onze aandacht aan de actuele politieke problemen en gebeurtenissen schenken" en „de practische politiek onze levendige belangstelling heeft". Inderdaad, indien de practische politiek ons niet zou interesseren, zou onze politieke belangstelling onvolledig zijn.
Temeer moeten wij deze belangstelling opbrengen, omdat ook de practische politiek meermalen aanleiding geeft tot bezinning op eigen principiële uitgangspunten.

Een voorbeeld daarvan, waar ik tevens even dieper op wil ingaan, is de verschijning van het mandement van de R.K. bisschoppen in Nederland.

In het mandement verklaren de bisschoppen o.m., dat het Liberalisme in zijn huidige vorm onverenigbaar is met het Katholicisme, en worden voor de rooms-katholieken het lidmaatschap van N.V.V., V.A.R.A. en andere socialistische organisaties verboden, onder bedreiging met kerkelijke straffen.

Het lidmaatschap van de Partij van de Arbeid wordt niet met zoveel woorden verboden, doch wel wordt de weg van de zgn. doorbraak met een sterke druk op het persoonlijk geweten onverantwoord geacht.

In „Vrijheid en Democratie" (d.d. 12 Juni 1954, nr. 308) schreef prof. mr P. J. Oud: „De liberaal leest deze dingen met verbazing en bekommernis" „Het kàn op deze wijze niet en het màg op deze wijze niet. Het grote goed der politieke vrijheid, dat een der aspecten van de geestelijke vrijheid is, komt aldus in het gedrang".

„Het Handelsblad" stelde in haar nummer van 31 Mei 1954, dat, indien de K.V.P. met een dergelijk manifest zou zijn gekomen, zij daartegen als zodanig geen bezwaar zou hebben, doch „Het mandement der R.K. bisschoppen is echter geen manifest ener politieke partij, maar is een dwingende uitspraak van geestelijke gezagsdragers, met betrekking tot de politieke houding van hun gelovigen".

Ook de voorzitter van de J.O.V.D., dr H. Roethof, zag in het mandement voor de liberalen „alle reden tot ernstig protest tegen een dergelijke vorm van geestelijke dwang" (Driemaster, Juni 1954.

De P.v.d.A. bepaalde haar standpunt in Juni 1954 in een verklaring en organiseerde in Juli 1954 een kaderdag.

De Katholieke Werkgemeenschap van de P.v.d.A. had het wel het moeilijkst; enerzijds de plicht tot gehoorzaamheid aan de bisschoppen, anderzijds de politieke binding met de P.v.d.A.

Na een langdurige periode van beraad legde de K.W.G. tijdens het Congres van de P.v.d.A. te Leiden een hooggestemde verklaring af, welke behelsde, dat haar plaats is en blijft in de P.v.d.A. Zij motiveerde dit aldus, dat het mandement niet een verbod van deze partij voor de rooms-katholieken inhoudt en waar geen verbod is uitgesproken, aldus de K.W.G., behoeft en mag zelfs geen verbod worden gelezen.

Hoe is nu de houding van de Katholieke Volks Partij? Wel, deze eist het mandement voor zich op, aldus het van het geestelijke naar het politieke niveau trekkend.

Het K.V.P.-Tweede Kamerlid, de heer J.M. Peters verklaarde voor de K.R.O.-microfoon, dat het toch absurd is, om als rooms-katholiek nog lid van de Partij van de Arbeid te blijven, terwijl het lidmaatschap van N.V.V. en V.A.R.A. verboden is.

Dat kan toch nooit de bedoeling van de bisschoppen zijn!

Prof Romme heeft te Almelo verklaard, dat hij het mandement bij de komende verkiezingen stellig zal gebruiken.

De K.V.P. wenst dus te zijn, de enige partij, waarop rooms-katholieken kunnen stemmen;
òf, omdat zij zich ontwikkelt tot een zekere geestelijke dictatoriale vorm; de Rooms-Katholieke Kerk zegt immers de enig ware godsdienst te bezitten; dat zij andere godsdiensten en partijen (il n'y a qu'un pas voor de r.k.) naast zich tolereert, doet zij niet uit principe, doch uit „moederlijke goedheid"; maar toch eens moet de tijd komen, dat de „andersdenkenden" op de hoogte van de waarheid gesteld moeten worden; en dan is het inderaad gemakkelijk, indien men tevoren al één R.K. partij heeft, waarbij een ieder maar slechts heeft aan te sluiten;
òf, omdat de K.V.P. de katholieke kiezers nog niet in staat acht, zèlf te beslissen, welke consequenties op politiek terrein het Rooms-Katholieke geloof (en het mandement) voor hen heeft; in dit geval verdient het misschien aanbeveling, dat de katholieken, die het niet met de K.V.P. politiek in deze eens zijn, stemmen op de V.V.D.; het is immers wel eens meer gebeurd, dat de rooms-katholieken voor rechten op geestelijk terrein de steun van de liberalen hadden.
Uit deze houding van de K.V.P. blijkt, hoe juist de bezwaren zijn, die van liberale zijde tegen het mandement zijn geuit.
Alkmaar, Maart '55.

W. SCHOEHUIJS

PONTIER & KARREMAN
MAKELAARS IN ASSURANTIEN
WESTERSINGEL 9, ROTTERDAM
Bel op 11.17.00 - 3 lijnen - (K 1800)
en wij doen de rest
Assurantie is vertrouwen

Stichting 1940-'45

De Stichting '40-'45 zal bij deze tiende herdenking van de bevrijding voor de laatste maal acties en inzamelingen organiseren, mits men hierdoor de vijf millioen gulden bijeen krijgt, die nodig zijn om alle verplichtingen nu en in de toekomst na te komen.

Vele mensen zijn de mening toegedaan: „daar moet de Staat toch voor zorgen". Nu, dat doet de Staat niet en dat weten die mensen ook wel. Daarom zullen zij helpen om de vijf millioen vol te maken.

Er zit echter in dit alles een vervelende tegenstrijdigheid en wel deze. Op het ogenblik worden in dit land de bevrijdingsfeesten met een zekere verbetenheid voorbereid.

Het is nu er op of er onder, als we nu geen goed feest krijgen komt het er nooit meer van. In deze stemming wordt er met geld gesmeten; zonder er veel praat van te maken trekt de Amsterdamse gemeenteraad 300.000 gulden voor dit doel uit en in andere gemeenten voteert men evenredige bedragen met een zelfde vanzelfsprekendheid. Maar om de vijf millioen voor de nabestaanden van de gesneuvelden en de slachtoffers van de kampen te verzamelen is een enorme propaganda, een stortvloed van bedelbrieven en persconferenties nodig.

Dit alles is heel goed te begrijpen maar toch merkwaardig genoeg om even bij stil te staan.

Kronkelingen

De heer Kronkel is een man die met vrij grote regelmaat zijn gedachten in het dagblad Parool openbaar maakt.

Deze gedachten zijn wel eens van dien aard, dat men zich de heer Kronkel heel goed voor kan stellen als baanbreker van de nieuwe socialistische werkgroep in de Partij van de arbeid. Plus marxiste que Marx, om het zo maar eens te zeggen.

Enige weken terug gaf de heer Kronkel de beschrijving van een door hem gebracht bezoek aan een fabriek.

Eerst zag hij de nachtploeg opkomen, een tafereel, dat hem door de somberheid en droefgeestigheid, die er van uitging deed denken aan de meest schrijnende tekeningen van Käthe Kollwitz.

Daarna volgde een persconferentie, waarbij een der directeuren een uiteenzetting gaf over de interne verhoudingen en de sociale maatregelen in het bedrijf.

Daar begint dan de vaag insinuerende toon, die een stuk journalistiek tot geconcentreerd vitriool kunnen maken.

Alle woorden van de explicator worden eventjes aangedikt, iets te zwaar aangezet om toch maar goed uit te doen komen wat voor een zielig bang slovertje zo'n directeur eigenlijk wel is. Juist als deze directeur gereed is met zijn betoog over wat er voor de arbeiders gedaan wordt komt er dan een telefoontje waaruit blijkt, dat de nachtploeg in staking is gegaan. Waarop de heer Kronkel innig voldaan in zijn stoel achterover kan zakken met in zijn ogen de beschuldigende blik van „nu zie je nou maar weer.....".

Dergelijk geschrijf is een poging om de overleden en begraven klassestrijd wat nieuw leven in te blazen. Het zal wel niet helpen, wat niet meer leeft is nu eenmaal dood.

Ambon

In de gemeenteraad van Velsen heeft een raadslid voor de V.V.D. de vraag gesteld of het juist geweest was, dat B. & W. afwijzend beschikt hebben op een verzoek van het bureau Publex te Amsterdam.

Dit bureau had verzocht om toestemming te verlenen tot het aanbrengen van biljetten op de gemeentelijke aanplakborden onder de titel „Ambon moet vrij", in welk biljet men werd uitgenodigd tot bijwoning van een landelijke vergadering op 23 April in de Houtrusthallen te 's-Gravenhage.

In de vraag van de V.V.D.-fractie werd bovendien gesteld, dat het door deze vergadering beoogde doel geheel buiten de politiek behoort te staan en een kreet voor de vrijheid is van een volk, dat Nederland en Oranje door de eeuwen trouw is geweest.

B. & W. antwoordden, dat de borden bestemd zijn voor mededelingen van zakelijke aard en niet voor die met een politieke strekking, zodat geen toestemming verleend kon worden.

Het college meende dus, dat de biljetten in kwestie tot de laatstbedoelde categorie gerekend moeten worden.

In de eerste plaats menen wij te weten, dat in verkiezingstijd overal in den lande de gemeentelijke aanplakborden gebruikt worden voor de bevestiging van biljetten met aanbevelingen voor de verschillende lijsten. En verkiezingen plegen toch óók wel eventjes aan het politieke vlak te raken.

In de tweede plaats is het naar, dat het eerste het beste bonte avond gezelschap met het voornemen een lachen-gieren-brullen avond te beleggen wel een uitnodiging om te komen op de gemeentelijke publicatieborden mag plakken, terwijl er voor een bijeenkomst van iets meer importantie geen ruimte beschikbaar is.

In de derde plaats is de kwestie-Ambon iets, waar niet genoeg over geschreven, gezegd en gepubliceerd kan worden. Men kan er mee volstaan de schouders op te halen en de zaak als afgedaan te beschouwen. Maar deze zaak is niet afgedaan.

Tijdens de recente interpellatie in de Tweede Kamer sprak prof. Gerbrandy over de kwestie-Ambon als een hemeltergend onrecht en prof. Oud noemde de huidige loop van zaken diep beschamend voor de Nederlandse regering.

Hieraan behoeft eigenlijk niet veel toegevoegd te worden.

Nederland heeft gefaald in zijn verplichtingen tegenover zijn trouwste onderdanen en het gaat niet aan om hier de ogen voor te sluiten. Politiek of geen politiek, Ambon moet vrij. Wij geloven dat B. & W. in Velsen een minder gelukkige beslissing hebben genomen.

Voorjaarssymptomen

Elf Russische studenten en publicisten van achter het ijzeren gordijn zullen een bezoek van een maand brengen aan Amerikaanse universiteiten. Zij zullen vrij zijn om te gaan en te staan waar zij willen, zij kunnen bespreken en bestuderen wat zij willen.

Tegelijkertijd regent het berichten over Oost-Europese dansgezelschappen, elftallen, zeventallen en wat voor tallen men nog meer kan hebben, die tournées komen maken in het vrije Westen.

Prettige berichten als deze maken de krant het lezen waard. Hoe meer gaten het ijzeren gordijn gaat vertonen, hoe meer men in Rusland iets kan gaan beseffen van wat er in het Westen nu eigenlijk letterlijk en figuurlijk te koop is, hoe wij hier leven en werken en onder welke omstandigheden.

Wie wel eens de barre nonsens gelezen heeft, die het Russische voorlichtingsblad „News" vroeger over de omstandigheden in Nederland ten beste gaf, weet hoe broodnodig het is dat jonge Oost-Europeanen het Westen kunnen zien en teruggekomen hun ervaringen over onze vorm van democratie door kunnen geven.

Natuurlijk, kleine groepen als de onderhavige zullen van de Russische Beer geen gedwee circusbeest maken en de algehele ommezwaai van het Kremlin lijkt ogenschijnlijk ook nog niet zo erg nabij.

Maar er zijn symptomen, die er op wijzen, dat men in Rusland de teugels iets aan het vieren is en het beste bewijs hiervoor is de ruimere mogelijkheid om dat boze Westen nu met eigen ogen te zien.

Wie weet zal eens de uitwisseling van studenten en figuren uit het bedrijfsleven en de vakorganisaties tot de gewoonste zaken van de wereld behoren.

Groningen in het teken van „Europa"

Woensdag 13 April organiseren de Jongeren Organisaties (o.m. de politieke en kerkelijke) in Groningen een

„EUROPESE DAG".

Plaats van samenkomst: Jonckhoffzaal van het Tehuis. Het programma is als volgt: 's Morgens en 's middags lezingen over enkele der meest belangwekkende problemen der Europese integratie, door prof. H. Brugmans (rector van het Europa-college te Brugge) en mr C. van Rij.

's Avonds is er een Politiek Forum (van J.O.V.D.-zijde is hiervoor prof. 's Jacob gevraagd) onder voorzitterschap van Groningen's burgemeester, de heer J. Tuin. De „forum"-avond zal worden ingeleid door prof. B. V. A. Röling.

Nadere inlichtingen over deze dag kan men inwinnen bij de secretaresse van de J.O.V.D.-afdeling, mej. S. E. I. Bos, Nassaulaan 37 A.

De Driemaster

Maandorgaan van de Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie (J.O.V.D.)

Hoofdredacteur: G. Stempher.

Leden van de redactie:

Ammy de Muynck,
P. C. Boevé
G. Dorsman
Ferry A. Hoogendijk
Ger van Schagen (secretaris)

Redactie-adres: v. Tuyll v. Serooskerkenplein 29[1], Amsterdam-Z.

Adres Administratie:

Prinsengracht nr. 1077, Amsterdam, Telefoon 35343

Abonnementsprijs minimum f 2.— per jaar. (Voor leden gratis).

Abonnements- en advertentiegelden uitsluitend aan G. Stempher Amsterdam, Postgiro 244397 of op bankrekening, Hollandsche Bank-Unie N.V., Herengracht 434—438.

L.G. VAN DORP'S LAUNDRY
One day service
BRUYNSTRAAT 52-56 • ROTTERDAM • PHONE 32845
QUICK SERVICE
Laundry & Drycleaning
for SHIPS, HOSPITALS, HOTELS & RESTAURANTS

E 55
GLOEILAMPEN
FLUORESCENTIEBUIZEN,
Armaturen en materiaal.
KWIKMENGLICHTLAMPEN
HOGEDRUK-KWIKLAMPEN
uit voorraad leverbaar
★
„De Gloeilampencentrale"
MATHENESSERLAAN 460
ROTTERDAM - TEL. 36756

ALGEMEEN HANDELSBLAD
het blad met de grote naam!

J. van de Geest & Zoon
Behangerij, Stoffeerderij, Matrassenmakerij en Scheepsstoffeerderij
Lusthofstraat 220 b-c - Telefoon 23835 - Rotterdam

Machinefabriek en Constructiewerkplaats
Fa. J. BRANDWIJK Pzn.
Brielschelaan 58-60 - ROTTERDAM-Z. - Tel. 71197-75137
Lichte staalconstructies en alle soorten draaiwerk.
Roestvrij stalen bouten, koppelingen en andere onderdelen.

HBU HBU
HOLLANDSCHE BANK-UNIE N.V. AMSTERDAM
Voor
DESKUNDIGE
BELEGGINGSADVIEZEN
en
OBJECTIEVE BEOORDELING
van Uw
EFFECTENPORTEFEUILLE
stellen wij onze kennis en ervaring gaarne te Uwer beschikking
Ook voor beleggingen: de HBU
HOLLANDSCHE BANK-UNIE N.V.
AMSTERDAM - DEN HAAG - ROTTERDAM

Ankersmit's Textielfabrieken N.V. - Deventer
Spinnen
Verven
Weven
Bleken
Drukken

Fa. TROMP
Bouw- en Constructiebedrijf
Zwarte Paardenstraat 69
Rotterdam, Telefoon 28836

Stuwadoors- en Transport Onderneming **J. MEIJER**
Proveniersstraat 76 - Rotterdam - Tel. 45994
Classifiseer- en Ketelbikbedrijf
Onderhoudswerkzaamheden:
Zee- en Binnenvaartschepen - fabrieken - loodsen - constructiewerken - bruggen - kraanbanen.
Het schoonmaken van machinekamers - tanks - bunkers
Ketelbikken en reinigen - sausen van watertanks - ontroesten
Ontgassen van lichters - Opklaren van zeeschepen.

Vulcaniseer Inrichting »De Toekomst«
Coveren en vulcaniseren van alle maten autobanden
Mathenesserdijk 485-487 – Telefoon 31438 – Rotterdam

HOTEL-PORSELEIN voor SCHEPEN
H. A. Slikkerveer - Tolhuislaan 7-9
Tel. 74727 - Rotterdam-Katendrecht

Las- en constructiebedrijf „KABO"
THEOD. KAETH.
Kant.: ROTTERDAM, Tel. 39808 - Fabr.: DORDRECHT, Tel. 7160
Vraag vrijblijvend prijsopgave voor alle constructie- en laswerkzaamheden
CHASSISBOUW VOOR TRAILERS, DIEPLADERS EN OPLEGGERS IN ELKE TONNAGE

Laat Uw schepen varen met Ferwerda's vlees, vleesconserven en vleeswaren.
H. FERWERDA
SCHEEPSLEVERANCIER
IMPORT
EXPORT
Oranjestraat 1 E, Tel. 83357, ROTTERDAM Noord

OVER HET WEZEN DER DEMOCRATIE

De mens als individu een der belangrijkste doelmerken

In een tijd als de onze, waarin het woord democratie veel over onze lippen komt, is het misschien goed zich eens te bezinnen op het wezen van het begrip democratie.
Een ieder zweeft wel voor de geest wat het zo ongeveer is, maar wanneer men geconfronteerd wordt met de vraag: wat is nu precies democratie, dan stuit men op niet geringe moeilijkheden, daar men dan verschillende antwoorden kan geven, die wel iets van het begrip zeggen, doch het juist niet geheel omsluiten.
In het onderstaande zullen wij trachten de belangrijkste factoren, die het begrip democratie inhoudt eens de revue te laten passeren en zodoende het wezen van de democratie te benaderen.

Churchill heeft eens over de democratie gezegd: „Het is het slechtste stelsel ooit uitgevonden, met uitsluiting van alle andere stelsels, die al eens uitgevonden werden".
In deze woorden zit veel goeds en wij moeten inderdaad van een dergelijke vooropstelling uitgaan.
Wij moeten de democratie niet verheerlijken en aan de andere kant moeten wij dankbaar zijn, dat wij een staatsbestel hebben, dat op democratische grondslag geschoeid is, daar het altijd nog oneindig veel beter is, dan bijvoorbeeld de dictatuur.
Want in de democratie staat het individu voorop. Zowel in de betekenis, dat de vrijheden van het individu zoveel mogelijk worden beschermd of gewaarborgd, maar ook, dat iedere burger geroepen en gekozen kan worden in overheidsfuncties. Reeds de Atheense democratie erkende deze rechten, zij het op een voor ons zonderlinge manier.
Men ging er van uit, dat iedereen vrij was (behalve de slaven), en recht had op een overheidsfunctie.
Wanneer er vacatures voor dergelijke functies waren, werd er geloot en iedere burger moest meeloten om kans te maken op de vacante overheidspost.
Of men wilde of niet, men werd van „de straat" gehaald en moest de betreffende functie gaan uitoefenen.
Dit was de zgn. directe democratie. Hij was ook in de andere riching direct, daar de gehele bevolking soms in vergadering bijeenkwam om bepaalde besluiten te nemen.
Tegenwoordig zou dit niet meer gaan. Hoewel op sommige plaatsen nog wel de vorm van directe democratie voorkomt.
Een bekend voorbeeld is de Zwitserse Landsgemeinde. Het is echter alleen historisch belangrijk, daar een dergelijke vergadering alleen voor eenvoudige zaken bijeen kan komen, daar de gewone man de situatie nog moet kunnen overzien.
Verder is het een kwestie van ja en neen, daar men aan zoveel mensen niet het recht van amendement kan toestaan. Ook kan een dergelijk groot college alleen goed functionneren, als men spontaan natuurlijke leiders wil gehoorzamen.
En dit gebeurt in Zwitserland wel, omdat men daar mede ook weer aan een andere belangrijke voorwaarde voldoet, n.l. dat deze Zwitsers een sociaal homogene bevolking vormen.
In onze tijd is echter voor het goed functionneren van de democratie noodzakelijk: de vertegenwoordiging.

Knellende schoenen

De burgers worden dus vertegenwoordigd door een parlement. Veelal worden uit parlement de regeerders gekozen. De Grieken meenden — en met hen, nu nog zeer velen — dat de regeerders deskundigen moesten zijn.
Joad heeft t.a.v. dit punt de volgende orakelachtige uitspraak gedaan: „Alleen de dragers van de schoenen weten waar zij knellen".
Kortweg gezegd houdt het gezegde in: waarom mag mijnheer Jansen stemmen en gekozen worden zonder bepaald een deskundige te zijn. Zoals reeds gezegd, ook nu nog een belangrijke kwestie. Echter, een Staat alleen door deskundigen laten regeren is fout.
Iets wat technisch uitvoerbaar is, behoeft zeer zeker nog niet politiek te zijn. Voorbeelden zijn ons bekend uit de oorlogsjaren toen de departementen onder leiding stonden van de staatssecretarissen.
Daar komt nog een belangrijke kwestie bij. Wanneer men een deskundige club van mensen heeft, dan bestaat het gevaar, dat die mensen het zo technisch gaan doen, dat zij mechanische wezens worden, die niet meer voelen wat er bij het volk leeft.
Het moeten mensen zijn, die het bij wijze van spreken in hun vingertoppen hebben en die aanvoelen, wat er onder het volk leeft, m.a.w. alleen de dragers van de schoenen weten waar zij knellen.
De relatie met het volk is zeer belangrijk en ook essentieel voor de democratie.
Wij hebben reeds naar voren gebracht, dat de mens als individu één van de belangrijkste doelmerken van de democratie is.
Als grondregels zouden wij kunnen stellen: 1e. Eerbied voor de mens en het eerbiedigen van een zekere vrijheidssfeer rond de mens.
2e. Het laten deelnemen van een zo groot mogelijk aantal burgers aan het bestuur over hun gemeenschappelijke zaken.
Doch behalve deze twee grondregels, die de democratie moeten schragen, zijn er nog afspraken, die gemaakt moeten worden, om de democratie goed te laten functionneren.
Wij zouden deze afspraken spelregels willen noemen. Een drietal spelregels zijn o.i. nodig om de grondregels tot hun recht te laten komen: 1e. Besluiten nemen bij meerderheid van stemmen.
Immers democratie zou anarchie worden, indien een ieder maar deed, wat hem het beste voorkomt. Het zou een soort Poolse Landdag worden. Daarom zal besluitvorming noodzakelijk zijn.
2e. De minderheid moet zich bij de besluiten van de meerderheid neerleggen. Deze regel legt een grote verantwoordelijkheid bij de meerderheid. Immers in het ergste geval kan vijftig plus één de doorslag geven.
Hieruit volgt de derde spelregel: Men moet de minderheid niet verder dringen dan strict noodzakelijk is.
Een duidelijk voorbeeld is de Belgische Koningskwestie, waarbij formeel de meerderheid in zijn recht stond, doch in feite was de minderheid te groot, om bij een dergelijke belangrijke kwestie de wil van de meerderheid op te leggen.
Uit het bovenstaande zal een ieder begrepen hebben, dat de democratie niet één van de eenvoudigste staatsbestellen is.
Maar daar staat tegenover, dat de eerbied voor de mens in de democratie vast verankerd ligt en dat kan niet genoeg gewaardeerd worden.

FERRY HOOGENDIJK

Een anti-revolutionnaire visie op het liberalisme

Dr. J. Schouten sprak voor het Centrale Kader van de J.O.V.D.

Als derde en laatste in de reeks van „visies op het liberalisme" gaf dr J. Schouten voor het Centraal Kader op 12 Maart in de avonduren te Ermelo de antirevolutionnaire visie op het liberalisme.
(De trouwe bezoekers van de bijeenkomsten van het Centraal Kader zullen zich herinneren, dat hieraan vooraf gingen de lezingen over het liberalisme van mr J. A. W. Burger, de socialistische visie, en van dr H. G. Kortenhorst, de Rooms-Katholieke visie).
Spreker zag een belangrijk verschil tussen het liberalisme van de vorige eeuw en dat van tegenwoordig. Bij het eerste overheerste het rationalisme. Het liberalisme van tegenwoordig erkent het bestaan van een band tussen levensovertuiging en staatkunde voor de individuele mens.
Er wordt echter van uitgegaan, dat eenheid van staatkundig beginsel bij diepgaande verschillen in levensovertuiging mogelijk is: Het staatkundig beginsel is grondslag voor de partijvorming.

De antirevolutionnair stelt daar een andere mening tegenover. De religieuse beslissing draagt een universeel karakter. Het bepaalt hierdoor óók de staatkundige inzichten.
Bij een liberale partij is het staatkundige beginsel bindingsmiddel. Bij de antirevolutionnair is dit de religie.
De liberale partij wil en moet, door zijn opbouw, neutraal blijven t.o.v. de godsdienst. Dit leidt tot voor ons onaanvaardbare consequenties, aldus de inleider.

In de staatkunde wordt uitdrukking gegeven aan de levensovertuiging. Een antirevolutionnair kan geen onderscheid maken tussen levensbeschouwing en staatkunde. Ook een liberale partij wijst het maken van een dergelijk onderscheid af, maar als partij stelt zij de staatkunde primair.

Degeen, die Gods souvereiniteit aanvaardt, kan het er niet mee eens zijn, dat de staatkunde primair wordt gesteld.

Na dit algemene deel ging dr Schouten nader in op een tweetal punten: de verantwoordelijkheid der overheid en de vrijheid.

De overheid: Wat betreft de overheid zijn de antirevolutionnairen van mening, dat deze geen dienaar mag zijn van: „de helft plus één". De overheid is dienaar van God.
Alleen aan God is de overheid verantwoording schuldig. Speciaal hierbij legde dr Schouten nogmaals de nadruk op de overtuiging, dat religie en staatkunde niet te scheiden zijn.
In de liberale staat heeft de overheid geen taak en roeping meer. Dit is echter onaanvaardbaar. De overheid heeft het recht op eigen inzicht.
Een voorbeeld waarbij dit naar voren komt is de lijkverbranding.
De vrijheid: De liberaal vindt, dat elke individu zijn overtuiging mag hebben en mag propageren. Het is onjuist als de overheid hier tegen ingaat. Hetgeen niet in strijd is met de openbare orde en goede zeden moet de overheid toestaan.
Hieruit volgt, om enige voorbeelden te noemen, dat de liberalen waren tegen de Zondagswet en tegen de beperking van de lijkverbranding.
Bij de debatten over deze onderwerpen in de Tweede Kamer typeerde prof. Oud het liberale vrijheids beginsel.
De antirevolutionnair is het met de liberale opvatting niet eens: De vrijheid mag niet voor ieder individu apart bepaald worden. We leven immers niet alleen met individuen, maar met gemeenschappen!
De liberale opvatting, dat de overheid alleen hetgeen in strijd is met de openbare orde en goede zeden moet tegengaan, de opvatting dus van een neutrale overheid, is fout. De consequentie van een neutrale staat is een staat zonder God!
Wel is een geestelijke vrijheid wenselijk. Hier is geen dwang op zijn plaats. Die vrijheid dient niet formeel, maar materieel te zijn.
Op het lijkverbrandingsvraagstuk toegepast betekent dit, dat de overheid lijkverbranding niet mag verbieden. Wel is het volkomen logisch, dat deze overheid verlangt, dat duidelijk de wil tot lijkverbranding naar voren wordt gebracht.
Overigens, zo merkte dr Schouten nog op, betekent vrijheid niet, dat alles gelijk gesteld moet worden; gelijkstellen gebeurt bijna nooit. Vrijheid betekent dat iets mogelijk gemaakt moet worden.
In het verkeer wordt links- en rechtsgaan niet gelijk gesteld: het wordt beide mogelijk gemaakt.
In het sociaal-economisch vlak moet de overheid het vrijheidsbeginsel wel eens beperken. Dat blijkt nodig te zijn.
Met het bespreken van beide bovengenoemde punten sloot dr Schouten zijn inleiding.
Een inleiding overigens, die volkomen aan zijn doel beantwoordde: Er is goede critiek geleverd op het liberalisme, terwijl anderzijds een indruk kon worden verkregen van de denkwijze in antirevolutionnaire kring.
Terecht bracht voorzitter Jacobse de dank van het Centraal Kader, na afloop der inleiding, over aan dr Schouten voor het geven van zijn visie op he liberalisme en voor het feit dat dr Schouten helemaal naar Ermelo hiervoor heeft willen komen. Het is echter jammer, dat velen zich niet aan de indruk konden onttrekken, dat de angst van dr Schouten, aan het begin van het debat geuit, niet ongegrond bleek te zijn.
Tijdens dit debat, waarbij de inleider uitvoerig op de vragen en opmerkingen van enkele J.O.V.D.'ers inging, bleek nl. dat men meer „tegen elkaar" dan „met elkaar" sprak. Om dit in de toekomst te voorkomen zal een geregelder contact met antirevolutionnairen nodig zijn.

E. NYPELS

Waar gaat het op het ogenblik in Frankrijk om?

Marianne interesseert ons als kernpunt van de Europese gemeenschap

Waar gaat het op het ogenblik in Frankrijk om?
En waarom gaat de belangstelling van de wereld en dus ook onze belangstelling uit naar Frankrijk?
Het is duidelijk, dat Frankrijk ons nu interesseert als kernpunt van de Europese Gemeenschap.
Om enig inzicht in de toekomst van ons continent te verkrijgen, dienen wij in de eerste plaats een duidelijk beeld te vormen van de mogelijkheden, die het huidige Frankrijk nog biedt.
Om op deze vraag een antwoord te zoeken, lijkt het mij onontbeerlijk, de verwachtingen voor de toekomst te bouwen op onze kennis van de structuur van het heden.
Doch de structuur van het huidige Frankrijk kan voor een deel slechts verklaard worden uit het recente verleden.

Op 27 October 1946 kwam de grondwet tot stand, waarbij de Vierde Republiek in Frankrijk werd opgericht.
Het lag in de bedoeling deze Vierde Republiek een verbeterde uitgave te laten worden van de Derde Republiek, die na de capitulatie van Sedan op 4 September 1870 in het leven was geroepen.
De vierde Republiek is ontstaan in een machtige verbroederingsdrift na de bevrijding.
De Derde Republiek werd geboren uit angst. Aangst van het volk voor een nieuwe Restauratie. Angst van de royalisten voor het gemene volk!
De eerste Kamer van de Derde Republiek rond 1870 telde 650 afgevaardigden, waarvan 500 conservatieve royalisten waren. Hoe krachtiger taal deze conservatieven ook spraken ter afkeuring van de bloedige gruwelen, die in Parijs tijdens de Commune hadden plaats gehad, zij verplaatsten niettemin de Kamer naar Versailles uit angst.
De maning van het volk van Parijs is voortdurend in de gedachten gebleven van dit hoge college. In deze conservatieve groep beheerste één grote gedachte het politieke denken, de onverbrekelijke eenheid van troon en altaar. Het oude regiem door de revolutie omvergeworpen diende hersteld te worden, zo redeneerden zij, om de religieuze belangen in Frankrijk beter te dienen.
Deze taal werd in Parijs niet begrepen. De marmeren gedenkzuil in de Notre Dame, waarop de namen van 24 priesters vermeld zijn, die tijdens de Commune vielen, is daar een herinnering aan.
Maar voor het overgrote deel van het land wist de bevolking van het platteland niet anders, dan dat zij in politieke zaken hun traditionele adviseurs, de kasteelheer en de priester, te volgen hadden. Ondanks deze gunstige situatie voor de krachten van het herstel, mislukte nochtans hun aanleg volledig.

De Derde Republiek

De Derde Republiek is integendeel het werk geweest van de numeriek veel zwakkere groepen van republikeinen en radicalen. Hoe heeft dit handjevol republikeinen in 1870 de strijd kunnen winnen?
In de eerste plaats dank zij de onderlinge verdeeldheid van de monarchisten, die het voor het herstel op de troon niet eens waren over verschillende candidaten. Maar voornamelijk ten gevolge van de rampzalige geestelijke verwarring, die in het christelijke kamp heerste inzake de meest eenvoudige vraagstukken inzake de geestelijke taken en doelstellingen van de Kerk en de tijdelijke organisatie van het maatschappelijke leven.
Toen de eenvoudige landbouwbevolking in eerste aanleg bereid was voor de traditionele candidaten te stemmen, heeft de republikeinse propaganda al spoedig een gemakkelijke taak gehad deze eenvoudige mensen erop te wijzen, dat zij door steun te verlenen aan de clericale groepen een nieuwe oorlog zouden kunnen riskeren.
Immers, de Paus was de gevangene van Italië geworden en zou het niet de taak zijn van een christelijk land als Frankrijk om de Paus te bevrijden? Na een bloedige oorlog en vooral een smadelijke nederlaag is evenwel geen gedachte onsympathieker, dan die aan een nieuwe oorlog, zelfs wanneer deze ten doel zou hebben de Paus uit zijn gevangenschap te bevrijden.
De republikeinen slaagden er op deze wijze in de platteland bevolking in Frankrijk los te weken uit de handen van de traditionele machthebbers en konden aldus daarvan de kern maken van de nieuwe Franse republiek.

Plattelandselement

Dit plattelandselement in de republiek van Frankrijk is kenmerkend gebleven voor de gehele ontwikkeling van de Franse politiek tot vandaag toe. Geen enkele staatsman in Frankrijk kan dit grondgegeven van de politieke structuur van het volk miskennen zonder gevaar te lopen daarover te struikelen. Dit is dan ook de historische verklaring van de machtige positie van de bouilleurs de cru, ongetwijfeld het permanent dominerende element van de Franse politiek.
Toen eenmaal de traditionele krachten hun basis in het volk verloren hadden, kon de strijd tegen het clericale element, dat helaas domineerde, krachtiger en doelbewust worden voortgezet.
Deze strijd mag men zien als een aspect van de worsteling door de eeuwen heen om grotere politieke zelfstandigheid van steeds bredere bevolkingslagen.
Men wilde geen inmenging van de Kerk in profane aangelegenheden. De nieuwe krachten wilden afrekenen met de profeten van het verleden. En de meeste profeten van dit verleden bevonden zich in de clericale sfeer.
Frankrijk wordt in deze jaren in tweeën gescheurd: het traditionele Frankrijk en het Frankrijk van de onbegrensde vernieuwingen met de stille hoop op een even onbegrensde mate van de perfectioneringsmethoden van mens en maatschappij.
Deze scheiding was al voorbereid enerzijds door de Syllabus, die een ernstige slag aan het liberale katholicisme had toegebracht en anderzijds door de openbare actie van de vrijmetselarij, waartoe bijna alle jonge leiders van de republikeinse partij behoorden.
Deze vrijmetselaars maakten zich geleidelijk los van het aanvankelijke spiritualisme, dat deze beweging gekenmerkt had om overtuigde positivisten te worden met een onbeperkt en onweerstaanbaar vertrouwen in de automatische heilswerking van de wetenschap.
Het geestelijk programma van deze republikeinen bevatte dan ook de volgende punten: hervorming van het onderwijs in de zin van laïcisering, verbanning van de geestelijke orden en uiteindelijke scheiding tussen Kerk en Staat.
Deze doeleinden zijn vlak voor de eerste wereldoorlog bereikt, doch niet zonder een tragische broederstrijd tussen de z.g. clericalen en de anti-clericalen. De clericalen werden beschuldigd er naar te streven de privileges van de oude kasten weer in ere te willen herstellen.
De republikeinen werd verweten, dat zij het gezag in de staat ondermijnden door de onwettigheid, waarmede de revolutie het oude regiem had afgeschaft te erkennen en bovendien geloof te hechten aan modernistische wetenschappelijke denkbeelden, die de hoogmoed van de rede had ingeblazen en niet met het geloof stroken konden.
Het is een geluk voor Frankrijk geweest dat in die jaren de Rooms-Katholieke Kerk bestuurd werd door Paus Leo XIII. Deze Paus kende Frankrijk door en door. Hij heeft herhaaldelijk de katholieken van Frankrijk gemaand zich te bewaren voor excessen.
Hij liet niet na een duidelijk onderscheid te prediken tussen de zorg voor de waarheid en het geestelijk erfgoed van de Kerk en handhaving van een bepaald politiek of sociaal stelsel. Doch ondanks de hardnekkige en tegelijkertijd zachtzinnige pogingen van Leo XIII blijft het gehele Franse episcopaat en de geestelijkheid in zijn geheel monarchistisch, zegt Dansette in zijn religieuze geschiedenis van het hedendaagse Frankrijk.
Niets was de Paus smartelijker dan te zien hoe de katholieken in Frankrijk, zegt een ander modern schrijver, beter luisterden naar de eisen van de tijdelijke belangen, dan bekommernis toonden om het lot van het christendom zelf.
De ongodsdienstigheid nam hand over hand zo toe door deze politieke verwarring, dat Kardinaal Ferrata kon schrijven: De godsdienst schijnt in de ogen van de massa's een politiek instrument toe, ofwel een monopolie van de aristocratie, dan wel als het onvervreemdbare leengoed van de voorstanders van het Ancien Régime.
In Februari 1884 geeft Leo XIII zijn encycliek „Nobilissima gallorum gens" uit. Een eerste poging maatschappij en kerk te verzoenen in Frankrijk! Een senator, Pressensé, begroet deze encycliek vanwege zijn breed standpunt! Hij wekt daardoor ergernis bij de linker groep.
Het jaar daarop in „Immortale Dei" brengt Leo XIII de leer van de Kerk in herinnering; dat verdraagzaamheid gerechtvaardigd kan worden door de omstandigheden, als een afwachtende houding, als een onvolmaakte modus vivendi, waardoor een groter kwaad vermeden kan worden.
Deze taal liet aan duidelijkheid niets te wensen over, doch de Franse clerus antwoordt op deze encycliek met een brief, waarin alle bezwaren, die het Franse episcopaat tegen de Franse regering had, werden opgesomd.
Paus Leo XIII zocht een bemiddelaar en hij vond deze in Kardinaal Lavigerie, bijgenaamd de Afrikaan, een krachtige figuur. In 1892 tijdens de ontvangst van Franse vlooteenheden in Algiers, bracht hij een toast uit, waarin hij zijn aanhankelijkheid aan de nieuwe regeringsvorm, die het bewijs geleverd heeft, dat zij het land goed kan leiden, betuigde. Deze toast van Algiers wekte hevige beroering in de Franse clericale wereld.
Niettemin tast Paus Leo XIII door en stuurt hij op 16 Februari 1892 zijn bekende encycliek „Au milieu des sollicitudes" waarin hij de Franse katholieken onomwonden uitnodigt zich te verzoenen met het republikeinse regiem. Deze encycliek is een van de uitzonderlijke gevallen uit de moderne geschiedenis van de Kerk, waarin de Paus zich rechtstreeks inlaat met binnenlandse aangelegenheden in een bepaald land.

Bijgaand publiceren wij het voornaamste gedeelte van de zeer interessante rede over Frankrijk, gehouden door dr W. J. Schuyt op 5 Febr j.l. tijdens een vergadering van de Nederlandse Jongeren Raad te Utrecht.

De lezer dient er evenwel rekening mede te houden, dat op het moment, dat dr Schuyt zijn rede uitsprak, Mendès-France nog niet als premier van Frankrijk was afgetreden.

Franse protesten in Rome

Rome wordt overstroomd met Franse protesten en bezoeken. De ene bezoeker na de andere in Rome pleitte voor de verloren zaak van de monarchisten. Tot één hunner zou Leo XIII gezegd hebben: „Red in ieder geval Uw godsdienst als gij geen kans hebt gezien Uw monarchie te redden" en tegen de bisschop van Besançon zegt Leo XIII: „Sommige katholieken willen de republiek vernietigen. Ik ben echter bang, dat als zij zo doorgaan de republiek hen vernietigen zal".

Hoezeer door het clericale kamp de strijd in deze dagen op de spits gedreven werd, is uit het voorgaande wel duidelijk.

Doch ook van de andere zijde werden de wapens steeds meer gewet. Bij de aanvankelijke strijd voor een nieuw regeringsstelsel kwam het gehele ideologische arsenaal van het positivisme, dat meende, dat de uiteindelijke maatschappij der mensen pas dan die volmaakte vorm zou krijgen, waarvan men droomde, wanneer de geesten bevrijd zouden zijn van elk religieus bijgeloof.

De techniek maakte in deze jaren snelle vorderingen, waardoor het vertrouwen in de menselijke rede en het menselijk vernuft overmatig werd versterkt.

Dat er in deze strijd tussen levensbescouwelijke en maatschappelijke richtingen geen ruimte meer overbleef voor de organisatie van de nieuwe noden van de tijd, die ontstonden in het industriële proletariaat, kan niet verbazen. Te meer

niet, omdat de herinnering aan de gruwelen van de Parijse Commune levendig werd gehouden.
Na de gebeurtenissen van 1871, deze Parijse Commune, was de arbeidersbeweging dan ook voor lange jaren lam geslagen. Het feit, dat elke socialistische beweging verankerd bleef in de Parijse voorsteden, maakte haar in de ogen van het Franse volk reeds verdacht.
Eerst met Jean Jaurès, die de belangrijkste figuur van het West-Europese socialisme is geworden, kon gewerkt worden aan de eenheid en de samenwerking van de Franse socialisten. Ruim 20 jaar heeft het geduurd, voordat de Confédération Générale du Travail gesticht kon worden.
In christelijke kringen stonden de la Tour du Pin en Albert de Mun alleen om meer begrip bij hun geloofsgenoten te verkrijgen voor de werkelijke sociale situatie. Zij brachten het voorlopig niet verder dan L'Oeuvre des Cerles, waarin de bourgeoisie contact kon verkrijgen met de arbeiders.

Historisch anachronisme

Tengevolge van deze ontwikkeling heeft Frankrijk een politiek systeem opgebouwd, dat lijdt aan een merkwaardig historisch anachronisme. Ondanks het overwicht, dat de industrie in de loop van de jaren langzamerhand verkregen heeft op de landbouw, is nog steeds de Senaat in Frankrijk de grote Raad van de Gemeenten van Frankrijk en heeft hij een ruraal karakter.
Het economische en sociale leven van het land vindt aldus op het politieke vlak geen adequate uitdrukking tenzij in de syndicaten.
Dit geldt niet alleen voor de arbeidersvakvereniging maar eveneens voor de werkgevers, de landbouworganisaties en voor de middenklassen.
De Staat is er niet in geslaagd de sociale en economische activiteit te integreren in het politieke. Het gevaar ligt hier voor de hand, dat de economische en sociale krachten hun bedrijvigheid uitoefenen, niet slechts zonder deze staat en buiten deze staat om, maar in bepaalde gevallen rechtsstreeks tegen de staat.
Ik hoop hiermede het ontstaan en de diepe wortelen van een linkse en rechtse oriëntatie in het Franse leven te hebben aangetoond. Links betekent derhalve niet in de eerste plaats een scheidslijn op sociaal-economisch gebied, die langs de vraagstukken loopt rondom het collectivisme, het dirigisme of het liberalisme, maar houdt in de allereerste plaats een antwoord in op de vraag of men vóór de republiek is, voor de handhaving van de democratische vrijheden en tevens of de keuze gepaard gaat met een zeker optimisme en vertrouwen in de toekomst van de mens, dan wel of men nog steeds op de een of andere wijze, en dat is de betekenis van rechts, heimwee houdt naar een sterke gezagsopvatting in de sellige overtuiging, dat de instellingen en de ervaringen uit het verleden, de beste leidslieden zijn voor de toekomst.
De andere linkse karaktertrek, die op sociaal-economisch gebied ligt, gaat met sterke variaties en nuances min of meer door alle partijen heen, doch het gros van de werkelijke linksheid ligt buiten de politieke organisaties en is gecristalliseerd in de arbeidersbewegingen.
Het zijn geen grote woorden, wanneer men zegt, dat deze ideologische belasting — typerend voor een latijns volk, dat de strijd voor geestelijke concepties verkiest boven die om concrete structuren — de geleidelijke ontwikkeling van de politieke democratie naar de sociale heeft belemmerd.
Diepgaand, doch tevens hoe permanent is deze scheidslijn tussen de geesten in het Franse volk! Tot op de dag van heden vindt men de tekening ervan. Dit moge blijken uit enkele cijfers, die door de bekende politieke philosoof, André Siegfried, gepubliceerd zijn.
Hij heeft kunnen nagaan, dat in 1876 in de Vendée 50 tot 52% van de stemmen naar de christelijke rechtervleugel gingen, 20-23% naar de linkervleugel en 5% naar de Bonapartisten.
In 1946 waren deze verhoudingen als volgt: 53.2% gaat naar de M.R.P. en de Partij van de Vrijheid, 22.8% naar de socialisten en communisten en 5.9% naar de radicalen.
In een ander departement, de Ardèche, waren in 1889 51.2% conservatieven en 48.7% radicalen, in 1946 bleken er 52.2% van de kiezers op de M.R.P. en de boeren gestemd te hebben en 47.7% op de socialisten en communisten.
Ik heb al aangeduid, dat naast deze eerste ideologische scheidslijn van linksheid er een tweede is op sociaal economisch gebied. Deze scheidslijn, zoals ik al aangetoond heb, is niet dezelfde.
Men kan nog een derde scheidslijn onderscheiden, die van zuiver politieke orde is. Deze scheidslijn zou men die van de rechten van het Parlement kunnen noemen.
Het duidelijkste komt deze tot uitdrukking na de vorige wereldoorlog bij het ontwerpen van de Grondwet voor de nieuwe republiek, waarin socialisten en communisten tezamen een meerderheid hadden om een almachtig parlement in het leven te roepen. Een parlement, dat de regering nog slechts wenste te beschouwen, als een uitvoerende commissie van dit parlement.
Hoewel de M.R.P. in deze tijd een groot stuk meeging om de rechten van het Parlement te bevestigen, wenste zij toch niet zó ver te gaan en liet zij communisten en socialisten in deze tendenz alleen.
In de loop van de jaren is zeker dank zij de R.P.F., de beweging van de oud-Gaullisten, de tweede tendenz, waarbij de executieve versterkt wordt, meer naar voren gekomen. En op het einde van het vorig jaar kreeg deze tendenz een concrete uitdrukking in de grondwetsherziening, waarbij aan de Senaat grotere bevoegdheden werden toevertrouwd.
In dit opzicht draait de Vierde Republiek langzamerhand terug naar de Derde. In dit licht moet men ook de pogingen zien om de kieswet te hervormen, in deze zin, dat het districtsstelsel wederom wordt ingevoerd.
Er is in de nieuwste tijd nog een **vierde** scheidslijn, de Europese, maar daarover zullen we het straks uitvoeriger hebben.
Wanneer men de vraag zou stellen: Welke van deze scheidslijnen tot op de dag van vandaag toe nog de meest werkzame, de meest actieve is, kan men ongetwijfeld zeggen, dat het de eerste is.
De religieuze, de metaphysieke of wel de ideologische scheidslijn heeft tot nu toe de hergroepering van de politieke krachten in Frankrijk in de weg gestaan. Met name blijft door deze ideologische onvereenigbaarheid, de breuk tussen socialisten en katholieke volksrepublikeinen bestaan.
Zowel van socialistische zijde, bij verschillende gelegenheden, als wel bijna permanent door de katholieke volksrepublikeinen zijn pogingen in het werk gesteld vanwege een zekere gelijkgezindheid op sociaal-economisch gebied de beide partijen tot een effectieve samenwerking te brengen en deze als het ware de kern te laten vormen van een nieuw links-midden-georiënteerde richting in de Franse politiek. De reeds lang geliquideerde „derde weg" was niet anders.

Conflict over de bijzondere school

Reeds in Februari 1950 echter ontstond in het Ministerie Bidault tussen de socialisten en de M.R.P. een conflict over de bijzondere school, dat zo hoog liep, dat socialistische Ministers hun ontslag aanboden.
De socialisten gingen toen in de oppositie, welke oppositionele houding zij sindsdien hebben aangehouden tot de komst van Mendès-France, van wiens overtuigde radicale opvattingen geen gevaar te vrezen viel voor een uitbreiding van het bijzonder onderwijs.
De bekende wet Barangé-Barranchin heeft tenslotte de scheiding tussen socialisten en volksrepublikeinen voltrokken. Enkele weken geleden is deze strijd weer opnieuw ontbrand, toen de Kamer besloot enkele sindsdien ingevoerde beperkende bepalingen van dit wetje op te heffen.
De verzoening tussen socialisten en volksrepublikeinen zal daardoor dan ook wel voorlopig tot de politieke fata morgana blijven behoren. De geestelijke band van de laïciteit blijkt derhalve tussen de socialisten en de radicaal-socialisten sterker en hechter te zijn dan de sociale affiniteit met de M.R.P.
Voor de M.R.P., die tien jaar lang geprobeerd heeft een goed contact op het plan van de sociale politiek tot stand te brengen met de socialisten, blijft practisch op dit moment niet veel anders meer over dan de feitelijke situatie onder het oog te zien en te erkennen, dat het bloed kruipt waar het niet gaan kan en dat de ideologische gebondenheid in de socialistische partij sterker is dan de bewogenheid voor hun sociale programma.
De M.R.P. wordt daardoor als het ware bij terugkaatsing wederom geplaatst in het door haar zelf zorgvuldig vermeden ideologische vlak, dat zij zo lange tijd bestreden heeft onder de leuze „tegen elk confessionalisme".
De politieke werkzaamheid van de M.R.P. blijkt dan ook in de huidige constellatie alleen mogelijk niet met politieke, maar met ideologische geestesverwanten, met name dus met de rechter sector.
Ik geloof, dat wij in de toekomst met dit feit rekening moeten houden en het spel kunnen voorzien van een M.R.P., die genoodzaakt met de rechter sector te werken, daardoor tevens gedwongen zal zijn iets van haar sociale dynamiek prijs te geven.
Mogelijkerwijze kan de M.R.P. concessies doen op dit gebied door op het gebied van de Europese politiek concessies te vragen aan de groep van de gematigden. Met de hoop in het achterhoofd, dat via een verdergaande Europese organisatie de sociale ontwikkeling door de Europese impulsen eerder opgestuwd zal worden, dan binnen de Franse politieke verhoudingen, ten gevolge van de sterke onderlinge verdeeldheid, mogelijk is.
Als ik hier een parenthese mag openen, dan zoude het deze zijn, dat uit deze situatie blijkt hoezeer het bedrijven van zuiver politiek zelfs in een land als Frankrijk, waar geen confessionele partijen bestaan hebben en nog niet bestaan, uitermate moeilijk is en tevens, zou ik er op willen wijzen hoezeer en hoe onverbrekelijk in dit opzicht de band is en blijft tussen de levensbeschouwelijke condities, waarin de mens leeft en werkt en zijn practische realisaties op concreet politiek gebied.
Tegen deze historische achtergrond mag ook de structuur duidelijker geworden zijn van de politieke organisatie van de katholieken in Frankrijk.
Van oudsher zitten dus de meeste katholieken in de rechts georiënteerde boeren- en onafhankelijke partijen. De Jeune République van voor de laatste oorlog; de M.R.P. van na de oorlog willen geen katholieke partij zijn dat zou clericaal betekenen.
In de Franse Nationale Vergadering zijn minstens 270 van de 625 Kamerleden bewuste Katholieken. Hoogstens 90, dus 1/3 daarvan hoort politiek thuis bij de M.R.P. Hieruit volgt al dat men de politiek van de M.R.P. dus niet kan zien als de Katholieke uitdrukking van het Franse politieke leven.
Hoe ziet de huidige volksvertegenwoordiging in Frankrijk er uit? Hoe liggen daar de feitelijke machtsverhoudingen? Om het eenvoudig te stellen kan men zeggen, dat de Nationale Vergadering in zes blokken — of om een term te nemen, die we als Nederlander graag gebruiken — in zes "zuilen" verdeeld kan worden. Van links naar rechts: 100 communisten, 100 socialisten, 100 M.R.P., 100 radicaal-socialisten, 100 boeren en onafhankelijken en 100 oud-Gaullisten.
Deze Kamer is in 1951 gekozen toen het Gaullisme nog een vrij sterke kracht was in het Franse leven. Sindsdien heeft de beweging van Generaal de Gaulle vele slagen te verduren gehad.

Generaal als symbool

De Generaal zelf wil het symbool blijven van de eenheid van alle Fransen in hun verzet tegen de verwording van het parlementaire stelsel, waardoor de democratie ondermijnd wordt. Om dit ideaal zuiver te houden heeft hij afstand moeten nemen van volgelingen in de practische politiek.
Tussen de Gaullistische Kamerleden en Generaal de Gaulle bestaat slechts een persoonlijke band, geen organisatorische. De Generaal behoeft dientengevolge geen enkele politieke daad van deze Kamerleden voor zijn rekening te nemen.
Het verbreken van het organische contact met de beweging van de Generaal was een eerste slag voor de Gaullistische fractie.
De tweede was een scheuring, die ongeveer twee jaar geleden in de fractie is opgetreden. Ruim 30 Gaullisten gingen toen onder de naam **Action Républicaine et Sociale,** de zgn. A.R.S. een eigen politieke fractie vormen. Zij wilden het regiem saneren van binnen uit.
Een derde handicap voor de Gaullisten is de voortdurende naamsverandering geweest. Eerst heetten zij R.P.F. (Rassemblement Populaire Français) dezelfde naam als van de beweging van Generaal de Gaulle in het land. Toen de Generaal de band met de fractie doorsneed dienden zij een andere naam te zoeken; de oud-Gaullisten vonden toen de naam uit van U.R.A.S., Union Républicaine d'Action Sociale.
Om mysterieuze redenen hebben zij daarop hun naam weer eens veranderd in R.S., Républicains Sociaux.
Zo langzamerhand zijn de oud-Gaullisten er in geslaagd een complete

naamsverwarring in het leven te roepen.
Deze beweging, die zijn succes dankte aan het felle anticommunisme dat het beleed, heeft veel van zijn effectieven in het land verloren. Men neemt algemeen aan, dat bij de eerstvolgende Kamerverkiezingen in 1956 deze groep zware nederlagen zal lijden.
Dit vermoeden vindt o.a. steun in de zgn. gedeeltelijke verkiezingen. Uit vier van zulke onlangs gehouden gedeeltelijke verkiezingen is gebleken, dat de oud-Gaullisten zwaar teruglopen, zozeer zelfs, dat zij in een paar gevallen niet eens candidaten hebben durven stellen.

Leunen tegen Mendès France

De vrees daarvoor bestaat stellig ook bij de fractie zelf en deze vrees is het, die de leden bewogen heeft tegen Mendes-France als de nieuwe man, oud-medewerker van de Gaulle, aan te leunen.
Waarom bij deze „zuil" zolang stilgestaan? Eensdeels om de nadruk te leggen op het feit, dat de huidige Franse volksvertegenwoordiging niet meer representatief geacht kan worden voor het Franse volk en anderdeels om aan te tonen, dat uit de besluiten van deze volksvertegenwoordiging niet de juiste uitdrukking gelezen mag worden van de huidige politieke wil van het Franse volk.
Voor de beoordeling van de Europese politiek van Frankrijk is deze constatering belangrijk. En natuurlijk nog meer voor de voorlopige mislukking daarvan.
Het is niet mijn bedoeling na te gaan hoe de hooggespannen verwachtingen in zake een constructieve politiek verlopen zijn. In enkele grote lijnen wil ik dit proces doorlopen om aan te tonen, dat de schuld voor de mislukking gemakkelijk geworpen wordt op de vorige **regeringen,** doch dat in wezen de grootste verantwoordelijkheid hiervoor berust op de beide uitersten van de Kamer, die in een stille nationalistische samenzwering zonder te letten op rechts en links een anti-europese campagne gevoerd hebben, de Communisten en de Gaullisten samen.
Maar eerst hoe liggen de Europese opvattingen bij de zes zuilen in de Kamer? Het volgende beeld kan hiervan gegeven worden.
Aan de beide uitersten zijn Communisten en Gaullisten hartstochtelijk tegen. De Communisten op bevel van Moskou; de Gaullisten uit nationalistische grootheidswaan.
Van de andere vier zuilen is er maar één onverdeeld **Europees** te noemen: de M.R.P. Bij de Socialisten **is pre**cies de helft vóór, de andere helft tegen. Bij de Radicaal Socialisten, de partij van Mendès-France, eveneens de grootste helft vóór.
Bij de Onafhankelijken en Boeren volgt ruim de helft Pinay en Reynaud in Europese richting. Daartussenin zijn nog enkele kleine groepen als de U.D.S.R. en de Onafhankelijken van overzee, die gezamenlijk nog wel een 30 overtuigde Europeanen opbrengen.
Bij elkaar dus 270 à 280 van de 625 leden, die voor een bepaalde vorm van Europese integratiepolitiek te vinden zijn. Een absolute meerderheid is er voor de politiek van de E.D.G. in de Kamer nooit geweest, zoals er evenmin een absolute minderheid **tegen** was.
Het lot van Europa lag in handen van een groep twijfelaars, die niet wisten of zij ja of neen moesten zeggen en in zulk een omstandigheid de uitspraak en de opvattingen van de Regering afwachtten.
De verantwoordelijkheid **van de toen** opgetreden nieuwe Regering en haar chef Mendès-France, die op 20 Juni van het vorige jaar bij verrassing de teugels in handen nam, was derhalve bijzonder groot.
Mendès-France sloot toen een soort contract op korte termijn met de Assemblée. Hij beloofde liquidatie van het Indo-China probleem binnen vier weken. Ongeveer een week daarna op 26 Juni nodigde de Benelux de Franse Regering uit voor een conferentie van de zes Ministers over de E.D.G. te Brussel.
Mendès-France antwoordde, dat hij in beginsel met het voorstel accoord ging, maar verzocht uitstel om zich eerst aan het Indo-Chinese probleem te kunnen wijden.
Op 10 Augustus neemt de Franse vergadering met 362 stemmen de wet, waarbij bijzondere volmachten verleend worden aan **de Regering op** economisch gebied, aan. De M.R.P. geeft zijn steun aan de Regering.
Het is geen geheim, dat in besprekingen tussen **leidende figuren van** de M.R.P. en Mendès-France deze laatste te verstaan gegeven had, dat hij zich achter de E.D.G. zou zetten.

E.D.G. in discussie

Op 30 Augustus **wordt de E.D.G. in** de Kamer niet eens in discussie gebracht. De Regering Mendès-France blijft afzijdig en manoeuvreert tegelijkertijd met een motie van de Europeanen en een motie van de tegenstanders. Met 319 stemmen wordt daarop een debat over de E.D.G. verworpen. Deze verwerping is het resultaat van de verzoeningspogingen, die Mendès-France bij zijn investituur beloofd had.
Een vloedgolf van verontwaardiging ging over de wereld. Deze richt zich in eerste aanleg tegen de persoon van de Minister-President. Immers, het was een ieder duidelijk geweest, dat een bekwame en ervaren politicus als Mendès-France door zijn gewicht in de schaal te leggen op vele wijfelenden een grote invloed had kunnen uitoefenen.
Nu was het ieder duidelijk, en wie daaraan nog mocht twijfelen kon het in de op 14 October te Marseille gehouden rede van Mèndes-France op het congres van de Radicaal Socialisten precies horen, dat Mèndes-France een verklaard tegenstander was van deze vorm van West-Europese integratie.
Maar ook zonder deze verklaring bleek de nieuwe Franse Regering te gehoorzamen aan de nieuwste of liever **heel** oude aspiraties van haar meerderheid in de Kamer.
Welke waren de grote bezwaren en zijn dus de nieuwe aspiraties van deze meerderheid? In de eerste plaats de angst voor verdere souvereiniteitsafstand.
In tegenstelling tot Duitsland is Frankrijk niet alleen een continentale, maar ook een **koloniale** (als ik dat lelijke woord nog mag gebruiken) mogendheid. Bovendien behoort Frankrijk nog altijd tot de vaste gezelschappen van de drie, vier of vijf Groten in de wereld.
In dit opzicht beschouwt Frankrijk zich als de evenknie van Engeland en als de meerdere van Duitsland. Met een dynamisch Duitsland samen in een Europese Gemeenschap zonder Engeland betekent voor velen de prompte ondergang van Frankrijk als wereldmogendheid.
Met de Engelsen klampen deze politici zich vast aan de overleefde traditie van de **„vele"** grote mogendheden, die in de wereld samen het menselijk lot bedisselen. Deze politici blijven vasthouden aan wat men noemt de geopolitieke imperatief van de Frans-Russische alliantie.
Dat deze imperatief slechts reden van bestaan had toen Duitsland alleen sterker was dan **elk van de bei**de anderen afzonderlijk en daardoor een traditionele factor was geworden van de Franse **buitenlandse politiek,** wil er bij deze sterk traditie-gebonden groep niet in. Voor de feitelijke situatie, dat de wereld van vandaag slechts twee beslissende mogendheden kent, hebben zij tot op heden geen begrip.
Het tweede grote bezwaar van de tegenstrevende Fransen is geïnspireerd door de angst, dat hun overzeese bezittingen ofwel verloren gaan ofwel door anderen geëxploiteerd zullen worden. Een derde inwendig politieke reden is, dat succes van de Europese integratiepolitiek succes voor de partij van de MR.P., de Katholieke volksrepublikeinen betekent. Politieke rivaliteit voerde hiermede tot grotere terughoudendheid.
Het ligt niet in mijn bedoeling een pleidooi te leveren voor de rechtse Regeringen van Pinay tot Laniel toe. Maar eerlijkheid gebiedt te zeggen, dat deze Regeringen er achteraf toch in geslaagd blijken de sinds 1930 voortschrijdende inflatietendenz tot stilstand te brengen, waardoor het Franse Volk voorlopig voor verdere verarming is gevrijwaard.
Het argument, dat de feodale krachten in Frankrijk de sanering van de economie **beletten en slechts in** Europese concurrentie gebroken kunnen worden is het verweer der Europeanen, die wijzen op de snelle modernisering van de Franse kolen- en staalindustrie als gevolg van de E.G.K.S.
Zijn de verdragen van Londen en Parijs, tot welker ratificatie de Franse Kamer schoorvoetend heeft besloten, geen belangrijke stap in de goede richting? Een stap kan men ze ternauwernood noemen, ze hebben meer weg van een **noodsprong.**
Deze verdragen leveren nochtans een bijzonder belangrijk voordeel op. Ze handhaven de solidariteit binnen de Atlantische Gemeenschap. Er zal gelukkig geen breuk ontstaan **tussen** de vrije landen van het Westen.... als deze verdragen er uiteindelijk door komen! Voordat de President zijn handtekening gezet heeft kan nog veel gebeuren. De betekenis van deze verdragen kan niet hoog genoeg worden aangeslagen.
De zwakke steën in deze verdragen zijn echter zeer groot. Ten eerste is de nieuwe organisatie in wezen niet anders dan een soort **coalitie,** die in het leven geroepen wordt om de gemeenschappelijke verdediging mogelijk te maken.
De uitdrukking van de behoefte tot werkelijke Europese eenwording te geraken is er uit verdwenen. Daarenboven is de parlementaire contrôle zeer zwak en krijgt de parlementaire dynamiek weinig kans.
Vervolgens verlamt de Engelse aanwezigheid elke verdere activiteit in de richting van boven-nationale gezagslichamen. Europa maken met Engeland is hetzelfde als een oplossing zoeken voor de quadratuur van de cirkel.
Vijf jaar debatten in de Raad van Europa te Straatsburg hebben bewezen, hoe fundamenteel anders Engeland over Europa denkt dan de vastelandbewoners. Hiermede opnieuw willen beginnen is een miskenning van de kostbare in Straatsburg op dit punt opgedane ervaringen.
En ten slotte is er dit niet te ontkennen nadeel, dat de Duitse herbewapening tot stand gaat komen met veel minder garanties en contrôlebevoegdheden voor de andere Europese partners dan voorheen in de E.DG. voorzien waren.
Hieruit is te verklaren met hoe weinig geestdrift het Europa van '54/'55 deze nieuwe verdragen behandelt. Voor de Fransen is het duidelijk een „pis aller".
De vraag kan nog gesteld worden of de debatten over de ratificatie van de accoorden van Parijs in de Nationale Vergadering niet duidelijk gemaakt hebben. dat Mendès-France zijn houding volledig herzien heeft. Als men de in die dagen door Mendès-France afgelegde openbare verklaringen herleest moet men erkennen, dat zijn Atlantische geloofsbelijdenis geen enkele onduidelijkheid meer overlaat.

Twee blokken

De gedachte, waarmede voorheen nog officieel door Frankrijk werd gespeeld, nl. een zelfstandige rol spelen tussen de twee blokken, is de leiding van de Franse Republiek blijkbaar onhoudbaar gebleken.
Zelfs vindt men in deze debatten een precisering van het zogenaamde parallelisme van de onderhandelingen, die thans een formulering heeft, waaraan de meest **trouwe West**-Europeaan zich niet meer stoten kan.
Men kan de conclusie trekken, dat de Regering Mènndes-France in de loop van een ervaring van enige maanden heef moeten erkennen, dat Frankrijk nog slechts een rol kan spelen in de internationale politiek, wanneer het in hechte verbondenheid met de andere Westelijke mogendheden optreedt. Dit is stellig een belangrijke stap vooruit.
Als men een antwoord wil zoeken op de vraag of er nog Europese verwachtingen in Frankrijk zijn moet het antwoord tweevoudig zijn. Van officiële Regeringszijde in Frankrijk schijnt niet veel te verwachten te zijn. De vrees bestaat, dat deze Regering deze verdragen niet beschouwt als startpunt voor een nieuwe Europese ontwikkeling, maar als finale van de oude.
Deze vrees is sterk bij de M.R.P. En juist vanwege deze grote bezorgdheid hebben de Katholieke Volksrepublikeinen hun stem hieraan niet willen geven. Zij willen de huidige Regering de volle verantwoordelijkheid voor deze **minimalistische poli**tiek laten. Tot zover het eerste element van het antwoord.
Het tweede deel wordt gevormd door het Franse volk zelf. Naar ieders mening denkt het Franse volk Europeser dan zijn Regering. Een aanwijzing daarvoor is te vinden in de resultaten van een door een instituut voor opinieonderzoek gehouden enquête.
Aan de redacties van alle Franse kranten is de vraag gesteld of zij het mét het beleid van Mèndes-France in zake de E.D.G. eens waren. 52% van de redacties antwoordden: **neen.**
Dit antwoord verwachtte men in het buitenland, waar men dikwijls alleen oordeelt naar de Parijse pers, **zeker** niet. Doch Parijs is Frankrijk niet.
Speculatief kan verwacht worden, dat de Franse politiek, uiteindelijk bevrijd van de waan sterk genoeg te zijn om een onafhankelijke internationale politiek te voeren tussen de beide blokken **in, terugkeert tot de** solidariteitsgedachte, waarop de Europese politiek steunde.
De eerste stap naar de erkenning van de Atlantische onverbreekbaarheid is gezet. Het zou goed kunnen zijn, dat de Franse politiek dezelfde redenering, die zij gebruikt heeft voor het behoud van de Atlantische samenwerking, n.l. de enige mogelijkheid nog een rol te spelen in de internationale politiek — tegelege-

nertijd gaat toepassen op de Europese.

Om de Franse denkbeelden ten opzichte van de Angelsaksische tot grotere gelding te brengen zou het goed mogelijk kunnen zijn, dat Frankrijk opnieuw ontdekt, dat de stem van Europa in de internationale lichamen sterker is dan die van Frankrijk alleen.

Het zou b.v. Frankrijk niet zo moeilijk vallen voor zijn vrees, dat de Europese politiek iets te veel bepaald zou kunnen worden door de Duitse irredenta, bij de anderen gehoor te vinden.

Op het terrein van de practische politiek is het een ieder duidelijk geworden tijdens de ratificatie-debatten in Parijs, dat de nieuwe vorm van summier gecontroleerde Duitse herbewapening een nachtmerrie is voor alle politieke partijen.

Er zijn verschillende uitlatingen geweest van Kamerleden, die tegen de E.D.G. gestemd hebben, waaruit te verstaan viel met onmiskenbare duidelijkheid, dat zij de oplossing van de Parijse accoorden voor de Duitse herbewapening veel gevaarlijker en ernstiger vinden. Een tweede perspectief in de practische politiek is de druk, die door de M.R.P. in de nieuwe constellatie op de tot nu toe vrij terughoudende rechtersector kan geoefend worden.

Een teer punt

Het tere punt in deze aangelegenheid is natuurlijk: bestaat er bij de voormalige partners nog enige bereidheid opnieuw te beginnen? Hebben zij niet genoeg van de grillen van Marianne?

Als men ziet wat in de verschillende nabuurlanden gebeurt, vrees ik, dat wij moeten vaststellen, dat we ons nog in een emotioneel dieptepunt bevinden. De psychische schok van het jongste Franse opportunisme blijkt men nog niet te boven gekomen te zijn.

Anders kan men geen verklaring vinden voor het feit, dat landsregeringen, die voorheen hun gehele Europese politiek gebouwd hadden op de integratiegedachte, thans met een ontstellende snelheid en gemak terugschakelen naar de oude nationalistische politiek.

In enkele kringen van verantwoordelijken constateert men soms bijna een soort opluchting. Zo in de trant van: wij kenners van de buitenlandse politiek, dag in dag uit in deze materie werkend, hebben altijd wel gezegd, dat dit hele Europese gedoe maar kinderspel was, daar het geen rekening hield met de wetten van de ouds beproefde diplomatie.

Zij spelen nu weer de grote realisten en hebben de mond vol over de politieke noodzaak om deze koerswending te rechtvaardigen.

Daartegenover vraag ik me af, waar zijn dan de argumenten gebleven voor de politieke opbouw van Europa, waarvoor jaren en jaren lang gestreden is? Zijn deze door het optreden van Frankrijk ineens kommen te vervallen? Vormt deze koers niet veeleer een intermezzo, dat weliswaar fatale gevolgen heeft gehad buiten de Franse grenzen, doch in Frankrijk zelf de definitieve liquidatie kan betekenen van het heimwee naar het oude?

Wanneer men overtuigd is en blijft van de gefundeerdheid van de oude nog steeds geldende argumenten is er maar één politiek denkbaar: de politiek, waarin de werkelijk overtuigde voorstanders van een eenheid van Europa, al of niet op basis van de accoorden van Parijs, zich snel op de toekomst bezinnen, hun scheppend politiek vermogen aan het werk zetten en een actie in de landen van Europa op touw zetten, die de Regeringen als zij gaan aarzelen zal nopen het initiatief, dat hun uit de handen geslagen is, zo snel mogelijk te hernemen. Zulk een actie vereist geduld en taaie volharding, bekwaamheid en nuchterheid.

Deze actie kan voortvarend zijn en ongeschokt van vertrouwen. De smaad toch voor de eerste mislukking ligt niet op onze hoofden. Maar veel erger zou het zijn als op onze schouders de verdenking zou komen te rusten en zelfs de schande, dat wij na een eerste mislukking onze diepste overtuigingen ontrouw geworden zijn en met de handen in de schoot hebben toegezien hoe de rampzalige profeten van het verleden de kans is gegeven de toekomst, onze toekomst en die van onze kinderen, onherroepelijk te vernietigen. Als strijders voor de oude, nog altijd even nieuwe, en nog immer even juiste gedachte van de noodzaak van een Vereend Europa, nodig ik U uit tot een nieuwe start: die van het herwonnen initiatief.

Afdelingsnieuws

DWINGELO

Eerste activiteit van nieuwe Drentse afdeling.

De afdeling Dwingelo hield haar eerste vergadering in Hotel Wesseling. De opkomst was goed, zodat men wel zeggen kan, dat er alhier een warme belangstelling voor de J.O.V.D. bestaat.

Als spreker was uitgenodigd mr Hiddingh uit Assen, die een duidelijke uiteenzetting gaf over het onderwerp „de Jongeren en de Politiek".

Met belangstelling werd er naar de spreker geluisterd; verschillende vragen werden er naderhand gesteld.

Na afloop der vergadering bleef men nog enige tijd gezellig bijeen.

EINDHOVEN

Unieke positie en een éénjarig bestaan

Dat U de laatste tijd op deze plaats van onze afdeling niets meer hoorde, wil beslist niet zeggen, dat de afdeling ter ziele is.

Het is slechts een gevolg van het tijdgebrek van Uw verslaggever.

In de afgelopen maanden bespraken achtereenvolgens de heren F. A. Hoogendijk de politieke situatie in Nederland en de Europese partijvorming, en drs G. M. Nederhorst, lid van de Tweede Kamer voor de P.v.d.A., de vraag of de regering een taak heeft ten opzichte van de sportbeoefening, terwijl drs Z. W. Wulff-ten Palthe, secretaris van de afdeling Eindhoven der V.V.D., een lezing hield over Ethiopië.

Zoals U ziet, een zeer gevarieerd menu en het is dan ook erg jammer, dat het ledental nog steeds zo laag is, dat alle sprekers slechts een heel kleine schare toehoorders hadden.

Het bestuur zet dan ook alles op alles hierin verbetering te brengen.

(zie vervolg pag. 10)

Nederlandse Studenten Parlement besprak ontwerp Radiowet

Het Nederlands Studenten Parlement kwam 12 Maart in jaarlijkse zitting bijeen voor de behandeling van het ontwerp Omroepwet. Deze bijeenkomst vond plaats in de vergaderzaal van de Tweede Kamer.

Van liberale zijde werd het Wetsontwerp op principiële gronden bestreden. Dit ontwerp kwam h.i. neer op een voorstel tot legalisering van het zuilensysteem. Het zuilensysteem legt veel te veel de nadruk op de verscheidenheid in het Nederlandse volk, terwijl bovendien daardoor stromingen in het Nederlandse volk, die quantitatief klein, maar daarentegen qualitatief vooraanstaand zijn, uit de aether worden geweerd.

Voorts vonden de liberale studenten he monopolistische karakter van de radio ook een belangrijke factor, die hun keuze voor de Nationale Omroep steunde.

De andere leden van het studentenparlement hadden vele bezwaren tegen een nationale omroep. Bezwaren, die vooral voortkwamen uit een zucht tot behoud van eens, naar de liberalen meenden door onrecht, verworven posities.

Zo traden, V.A.R.A.-, K.R.O.- en N.C.R.V.-advocaten voor het voetlicht. Met erkentelijkheid mag intussen geconstateerd worden, dat de liberalen bij de stemming over een motie ten gunste van een nationale omroep, een belangrijk deel van de socialistische fractie aan hun zijde vonden.

In het algemeen kan toch geconstateerd worden, dat de gedachte van een Nationale Omroep ook hier weer onder de studenten veel meer aanhang heeft, dan men wel eens aanneemt.

Ook uit de debatten van de afgelopen weken in de èchte Tweede Kamer bleek eens te meer grote ontevredenheid met het huidige systeem. Of deze thans geuite ontevredenheid ook tot uiting komt als het gaat om behoud van eigen positie, dus als er gestemd moet worden over de Omroepwet, valt te bezien.

Wellicht, dat dan opnieuw blijkt, dat medestanders van liberalen op dit gebied om formele redenen materiële steun niet verlenen, evenals dat geschiedde bij de motie van Mevrouw A. Fortanier-de Wit in het televisiedebat!

L. D. OOSTERVELD

Politiek en Economie

Om een redelijke gedachtengang te kunnen ontwikkelen en tot goed gemotiveerde conclusies te komen, moet men over voldoende elementaire kennis van zaken kunnen beschikken. Politieke verhoudingen en gebeurtenissen in het buitenland beïnvloeden vaak omstandigheden op politiek en economisch terrein in eigen land. Daarom is het nuttig de toestand in verschillende landen voortdurend en nauwlettend gade te slaan. De goed geschoolde buitenlandse correspondenten van de NRC zijn uitstekende Nederlandse waarnemers ten dienste van de lezers. Elk geeft vanuit het land waar hij woont, een duidelijk beeld van hetgeen er leeft in het hart van de natie, hoe de omstandigheden zijn en in welke richting zich deze ontwikkelen. Dat geeft U gelegenheid tot het vormen van een critische, eigen mening, evenals U dit kunt doen aan de hand van de hoofdartikelen van de NRC, de parlementaire verslagen en overzichten, de onopgesmukte berichtgeving van de NRC en haar degelijke beschouwingen.

★

Vraagt U de NRC eens 14 dagen op proef.

NIEUWE ROTTERDAMSE COURANT

Hoewel een avond huisbezoeken al wonderen deed, is het ledental voor het ontplooien van een gezonde activiteit der afdeling nog altijd te klein.
Bij de lezing van de heer Hoogendijk werd tegelijkertijd het éénjarig bestaan der afdeling herdacht.
De heer Hoogendijk bracht daarbij de felicitaties van het Hoofdbestuur over, erop wijzend, dat hoewel een jaar niet lang is, de uitzonderlijke positie der afdeling als enige beneden de grote rivieren wel een felicitatie, rechtvaardigt, te meer, daar de J.O.V.D. in Eindhoven de enige actieve politieke jeugdorganisatie naast de katholieke is.
In zijn dankwoord beloofde de voorzitter, de heer Uljée, dat deze positie wat er ook gebeurt niet verloren zal gaan, waar we dan maar op vertrouwen.

DEN HAAG

Schouwburg en Europa

Op Zaterdagavond 5 Maart j.l. vond het traditionele jaarlijkse schouwburgbezoek plaats. Niet minder dan 20 leden woonden de Haagse première bij van het afscheidsstuk van de Franse schrijver Henry de Montherlant, „Port-Royal".
De Haagse Comedie had de regie in handen van Albert van Dalsum gelegd en werkte zelve met haar bijna voltallige tableau de la troupe mee aan deze voorstelling.
Het was een zwaar stuk, maar werd buitengewoon goed gespeeld. Na de schouwburg was er nog een gezellig samenzijn in restaurant „Centraal".
Het was weer een geslaagde avond.
Op Vrijdagavond 18 Maart j.l. hield drs O. G. Smit, voorzitter van de afdeling 's-Gravenhage van de Beweging van Europese Federalisten, een zeer interessante lezing over „De Beweging van de Europese Federalisten".
Spr. begon met een korte inleiding over het belang van het Europese Federalisme en legde de nadruk op de noodzaak om Europa te organiseren om de drie fundamenten van het hedendaagse leven, namelijk vrede, vrijheid en welvaart, te garanderen.
Een goed voorbeeld van het hedendaagse federalisme noemde hij de kantons in Zwitserland, want ieder van deze kantons behoudt zijn autonomie.
De wens van de Europese Federalisten is niet eenheid, maar eensgezindheid, en dan met een welbewuste aanvaarding van verscheidenheid.
Spreker roemde de Zwitserse gedachtengang van één voor allen, en allen voor één. Hij haalde de grondslag van de Beweging voor Morele Herbewapening, „Not who is right, but what is right", nog even aan.
Men moet afstappen van de museum-mentaliteit en een stukje souvereiniteit overdragen aan een hoger orgaan, en het idee van het federalisme moet men in geest en methodische uitwerking durven aanvaarden; emotioneel vasthouden aan nationale gevoelens maakt alles zeer moeilijk.
Men wenst geen nationale hegemonie, maar een gezamenlijke instelling. Ook hier verscheidenheid, maar dan in harmonie. Men moet niet spreken van het negatieve woord verdraagzaamheid, maar zoeken naar de liefde voor het samengestelde en de veelvormigheid.
Spreker besloot zijn boeiend betoog met de opmerking, dat het federalisme eisen stelt en offers vraagt.
Het hangt van ons af dit idee te verwerkelijken en om dit te bereiken moet er worden gestreden en zullen offers gebracht moeten worden.
Een geanimeerd debat, waaraan vele van de in grote getale opgekomen leden deelnamen, volgde het betoog van de spreker en uit de vele vragen bleek wel duidelijk, dat er veel belangstelling bestaat voor dit onderwerp onder de jongeren.
Op Donderdagavond 21 April a.s. zal de heer F. D. Bastet, lid van de V.V.D.-fractie in de Haagse gemeenteraad, spreken over „De Middenstand". Op Vrijdagavond 20 Mei a.s. zal er weer een debatavond worden gehouden.

HOEKSE WAARD

Onderwijsproblemen

Woensdag 2 Maart hield de afdeling een „praatavond", in „Hotel de Oude Hoorn" te Oud-Beijerland, waarop de voorzitter van de afdeling Amstelveen, de heer P. C. Boevé, leraar bij het N.O. een inleiding hield.
De heer Boevé sprak over: „De toekomst van het onderwijs, gezien vanuit het heden".
Spreker begon zijn causerie met er op te wijzen hoe de toestand der onderwijzers in het verleden was. Toen, beschouwde men het baantje van onderwijzer als een minderwaardig iets en ook nu nog beschouwen velen het beroep van onderwijzer als weggelegd voor minderen.
Nadat spreker gewezen had op de veranderde systemen bij het lager onderwijs, vergeleken met vroeger, noemde hij de zgn. Onderwijsvernieuwing waar prof. Rutten destijds mee voor de dag gekomen was.
Men streeft thans naar meer differentiatie, men wil de methoden voor onderwijs volgen welke meer ingesteld zijn op de individuele leerling.
Spreker noemde in verband hiermede het geven van bijzondere (moeilijker) taken aan leerlingen die tot de beteren of de besten in een klas behoren, boven de gewone taken die alle klassegenoten opkrijgen.
Sprekende over de salarissen der onderwijzers, wees de heer Boevé op het lage salaris der onderwijzers van een lagere school (*f* 4.000.— à *f* 5.000.—). Bij de leraren is dit al stukken beter.
De verhouding tussen directeur en onderwijzers bij ons N.O. noemde spreker slecht. Bij de nijverheidsscholen voor meisjes is het wel beter dan bij de jongensscholen, maar in het algemeen staat de directeur ver boven de overige leerkrachten en van een aangename samenwerking is meestal geen sprake.
De toekomst van het onderwijs besprekende, noemde de heer Boevé de noodzakelijkheid om bij het Lager Onderwijs methoden te volgen, welke meer gericht zijn op algemene vorming.
Het onderwijs in de Nederlandse taal moet in de eerste plaats staan, waarbij de spreekbeurten etc., welke thans alleen bij het uitgebreid en middelbaar onderwijs plaats vinden, werden aanbevolen.
Na dit zgn. basisonderwijs heeft men dan twee mogelijkheden: het beroepsonderwijs of de verdere studie.
Hierbij wees spreker erop, dat ook diegenen die het U.L.O. of M.U.L.O. diploma behaald hebben, een mogelijkheid moeten hebben om verder te studeren.
Bij de discussie kwam o.a. ter sprake de tweede Onderwijsnota van minister Cals inzake het kleuteronderwijs en de kwestie van het onderwijzerstekort.
Jammer genoeg moest de discussie vroegtijdig worden afgebroken daar de heer Boevé, die de aanwezigen een leerzame avond bezorgde, dezelfde avond nog naar Amstelveen terug moest reizen.

N.V. Scheepsbouwwerf - Machinefabriek
„DE KLOP"
Industrieweg 4 Sliedrecht

Z.O. DRENTHE

Propaganda-feest

Z.O. Drenthe hield in het Paviljoen van het Noorder Dierenpark te Emmen op Zaterdag 19 Febr. haar jaarlijkse propaganda-feestavond.
De avond stond onder leiding van de voorzitter, de heer J. Hogen Esch, die in zijn openingswoord o.a. de jongeren opwekte zich te bezinnen op politiek gebied.
Iemand, die zich daar niets van aantrekt is als iemand die niet roeien kan in een bootje. Hij komt gemakkelijk terecht in situaties, waarin hij zich liever niet bevindt.
Mr Boonk uit Emmen hield vervolgens een korte rede, waarin hij de beginselen van het liberalisme uiteenzette. Een liberaal laat zich leiden door zijn beginselen. Deze zijn in de eerste plaats wel vrijheid met daarnaast verantwoordelijkheid. De tijd, dat iemand vooruit kan komen ten koste van zijn medemensen is gelukkig voorbij.
In het liberalisme past dit niet meer, omdat men naast zijn vrijheid steeds verantwoordelijkheid moet voelen tegenover zijn naasten. Het socialisme neemt de verantwoordelijkheid weg.
Spr. gaf hiervan verschillende voorbeelden. In een socialistische staat wordt van alle kanten voor de mens gezorgd. Daardoor ontbreekt hem de prikkel vooruit te komen. Resultaat is, dat de productie daalt. Bovendien zijn er velen, die van de sociale maatregelen, hoezeer spr. die ook toejuichte, geen gebruik, maar misbruik maken. Iemand met verantwoordelijkheidsgevoel zal dit nooit doen.
Wat de oprichting van het Soc. Dem. Studie Centrum in de P.v.d.A. betreft, merkte spr. op, dat dit een stap terug betekent. De oprichters wensen het oude orthodoxe socialisme terug en zijn zeer links geörienteerd.
Gedurende anderhalf uur werden daarna de talrijke aanwezigen bezig gehouden door een door eigen krachten verzorgd bont programma, na afloop waarvan er nog een poos gezellig werd gedanst.
op 15 Jan., dus al een hele tijd geleden, werd in Sleen een bijeenkomst gehouden, die in het teken stond van het Nieuwe Jaar in Drentse stijl. Op de tafel stonden kraanpotten en er was koek en een grote partij echte, eigen gebakken „knieperties".
De heer J. Poortman uit Meppel hield een praatje over het Drentse volkskarakter. Tal van eigenschappen werden door spr. op vaak humoristische wijze behandeld.
De Drent is eerlijk, hij werkt lang, het tempo is echter niet hoog.
Er is een groot verschil tussen de echte, oorspronkelijke zand-Drenten en de veen-Drenten. De laatsten zijn eigenlijk meest „immigranten".
De Drent is voor een niet-Drent moeilijk te begrijpen. Er zijn trouwens niet veel pogingen gedaan om de Drent te begrijpen.
Het voert te ver om alles op te sommen, wat de heer Poortman heeft verteld. Wilt U ook graag eens wat van de Drent en zijn land weten, komt U dan eens kijken a.s. zomer. Misschien dat U dan Uw mening wat Drente betreft, radicaal zult herzien.

STAALBOUW F. A. K. LETHER
GOUDA
Fabriek: Schielands Hoge Zeedijk 55 - Telefoon 4237 K 1820

BOOIJ'S
classificeer- en schoonmaakbedrijf voor
SCHEPEN, TANKS enz.
ROTTERDAM - TELEFOON 112413

DE VRIES ROBBÉ & CO
GORINCHEM
staalconstructies
metalen ramen en deuren

ANNO AH 1774

A. VAN HOBOKEN & Co.
BANKIERS
ROTTERDAM
PARKLAAN 32-34

BIJKANTOREN:
's-GRAVENHAGE
RHENEN

CORRESPONDENTSCHAP:
WIJK BIJ DUURSTEDE

ALLE SOORTEN
VEREN

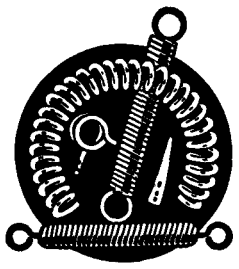

KORTE LEVERTIJD
Verenfabriek AVERON
Adrianastraat 94 - Rotterdam
TELEFOON 53700

AUTOMATISCH SMEREN VAN
KRANEN
RUPSKRANEN
LIEREN
SCHROEFASSEN
WERKTUIGMACHINES etc.

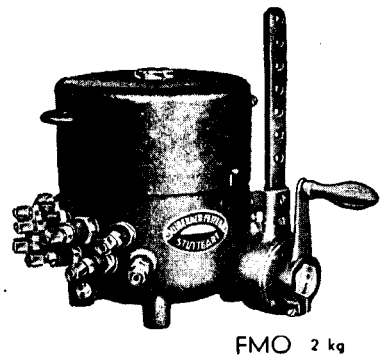

FMO 2 kg

betekent:
- bedrijfszekerheid
- slijtagevermindering
- betrouwbaarheid
- besparing
- onafhankelijkheid van personeel

ADVIEZEN - BEGROTINGEN
MONTAGES

M. D. B. Smeertechniek
Soetendaalseweg 91 — ROTTERDAM N. — Tel. K-1800-82307

A. v. d. HOF's KABELFABRIEK
BRIELSELAAN 280 - ROTTERDAM
TELEFOON 74254

N.V. A. PRINS TH. ZOONS
Aanneming Maatschappij
SLIEDRECHT
INDUSTRIEWEG 24
TELEFOON 8
★
Aannemers
van
Bagger-
Opspultings-
en Havenwerken

Captain A. de Jonge
Gecontroleerde Particuliere
Dag- en Nacht Bewakingsdienst
Bewaking van Schepen, Kaden, Loodsen, Wagons en opgeslagen goederen
Vakkundig en Technisch personeel voor verhalen van schepen, openen en schoonmaken van ruimen, binnen- en buitenboord verven, ketel en tank reinigen, aflos donkeyman, matrozen, koks, enz.
8b van Vollenhovenstraat,
Rotterdam, Tel. dag en nacht 2358

J. H. Töns
Fabriek van Apparaten
en pijpleidingen
Coolhavenstraat 40 — Telef. 50684 — ROTTERDAM

Rotterdamsche Plaatwerkindustrie
TELEFOON 79550
TELEGRAMADRES: ROPLAATIN
ROTTERDAM — PIEKSTRAAT 20
Specialisten op het gebied van: staal, roestvrijstaal, koper en aluminium

DUYVIS' LIVORNO
Maakt restjes tot heerlijke frisse hapjes.
Probeer op de boterham geraspte kaas vermengd met wat Livorno
Prijs f. 1,— per fles

UW WERF
TIMMER - DELFT
ROTTERDAMSEWEG 404 - TEL. K 1730 - 24019

„GEPNA"
PIJPLEIDINGEN-MONTAGE
AUTOGEEN- EN ELECTRISCH LASWERK
PLASTICVERWARMING
Rotterdam-O. - 's-Gravenweg 271 - Tel. 22031-115742

Rotterd. Werktuigen- en Machinefabriek „WEESIE"
Machinale bewerking Constructiewerk
Auto.-Electr. en Argon-Arc lassen
Apparatenbouw — Leidingwerk
HOOFDWEG 95-99 - TEL. 22577 - ROTTERDAM

J. C. van Donkelaar - Rotterdam
Stieltjesplein 13c - Tel. 77224 - 70477 - 81813 - Privé 40541
Ontwerpen en uitvoeren van Café-, Restaurant-, Hotel- en Winkelinrichtingen - Tevens reparatie-inrichting.
Verhuurinrichting voor feesten en partijen.
Specialiteit: roestvrij stalen toonbankbladen en aanrechten

Fa. L. DE KONING
Aannemingsbedrijf
Rotterdam, Sluisjesdijk 67 - Telefoon 74278-78211

Houthandel W. L. J. HOUDTZAGERS
In- en verkoop van NIEUW HOUT en STUWHOUT
Levering van alle materialen voor het stuwen van schepen, wagons enz.
Opslagterrein: HUDSONSTRAAT 49 - Tel. 36621-70684
NA 17 UUR: KLEIDIJK 86 - RHOON - TELEFOON 595

N.V. BOELE's
Scheepswerven en Machinefabriek
BOLNES
Nieuwbouw en reparatie

N.V. Rubberfabriek
BAKKER & ZOON
RIDDERKERK
★
Technische Rubberartikelen

BOSMAN
N.V.
CONSTRUCTIE-WERKPLAATS
MACHINEFABRIEK
ROTTERDAM - BRIELSELAAN 45
Telefoon 72525 (3 lijnen)
Na 6 uur Barendrecht 492
SPECIALITEIT
VLIEGTUIGONDERDELEN - HULP-WERKTUIGEN VOOR LUCHTVAART-ROESTVRIJ STALEN UITLAATPIJPEN-LICHTMETAALWERKEN, ENZ. ENZ

N.V. Betonfabriek **DE METEOOR**
DE STEEG
Tel. Velp K 8302 – 3344
Fabriek van kwaliteits betonartikelen

H. ten Cate Hzn. & Co.
N.V.
ALMELO
Katoenen- en Kunstzijden Manufacturen

SMIT
SLIKKERVEER
GENERATOREN MOTOREN UITRUSTINGEN

L. SMIT & ZOON
KINDERDIJK
voor
BAGGERMATERIEEL, ZEESLEEP-BOTEN, ALG. SCHEEPSBOUW

HONIG'S ARTIKELEN
Gezien in elk gezin!

STAALCONSTRUCTIES
ANNO KLOOS 1843
KINDERDIJK
SPOORWEGMATERIAAL

DE ROTTERDAMSCHE DROOGDOK MIJ N.V.

VERPLEGING èn ONDERWIJS
ontvangen de patienten van
Het Nederlands Studenten Sanatorium te Laren (NH)
Leest de interessante brochure: „HET HOE, WAT, WAAROM VAN HET NEDERLANDS STUDENTEN SANATORIUM", op aanvraag gratis verkrijgbaar bij het Centraal Bureau van de Stichting Het Nederlands Studenten Sanatorium, Keizersgracht 632, Amsterdam (C), Telef. 64488.
Steunt het werk dezer stichting, die financiële hulp van particuliere zijde nog niet ontberen kan!
Postgiro-rekening No. 91323, A'dam.

Bakker n.v.
MACHINEFABRIEK
en
STAALGIETERIJ
★
RIDDERKERK

N.V. SCHEEPSWERVEN
„PIET HEIN"
voorheen
FIRMA W. SCHRAM & ZONEN
•
WERVEN TE BOLNES EN PAPENDRECHT
Twee dwarshellingen, elk 115 mtr. lang. Overdekt droogdok 116x30 meter, geschikt voor het zwaarste materiaal.
Telefoonnummers Rotterdam 71354. Dordrecht 3774

„LASSEX"
BESCHERMER VOOR ALLE IJZERWERKEN
Bevordert deugdelijke las
N.V. EERSTE VLAARDINGSE VERFFABRIEK
VLAARDINGEN
Telefoon 3692

7e Jaargang No. 4 April 1955

DE DRIEMASTER

MAANDORGAAN
VAN DE JONGEREN ORGANISATIE VRIJHEID EN DEMOCRATIE

Nader nieuws over ons Voorjaars-weekend

(Zie pag. 8)

NA TIEN JAAR BEVRIJDING

Wie de dag, waarop ons land tien jaar geleden geheel werd bevrijd, op een serieuze wijze wil herdenken, staat zeker niet voor een eenvoudige taak.
Het begrip „bevrijding" heeft in zijn taalkundige betekenis een stralende inhoud, maar het is zeker niet alleen de vreugde waaraan wij kunnen denken.

Onze gedachten immers, gaan met name uit naar de zeer velen, die hun leven gaven om de bevrijding mogelijk te maken, naar de gefolterden in de concentratiekampen en naar de blijvend invaliden, waaraan — het is diep tragisch en eigenlijk onbegrijpelijk dit te moeten constateren — ons volk in zijn geheel nog steeds te weinig steun heeft verleend.

Alleen deze feiten zijn het reeds, die ons waarlijk niet louter in een feeststemming kunnen doen verkeren, al hebben wij een open oog voor het gelukkige feit, dat ons volk weer in vrijheid kan ademen en leven.
De strijd van het mensdom om de vrijheid is een eeuwigdurende, met steeds wisselende kansen.

Wij weten dit uit de historie, maar wij hebben het ook in ons eigen leven kunnen aanschouwen en wij kunnen het nog dagelijks waarnemen.

Immers, wat voor West-Europa de vrijheid betekende, betekende verlies van de vrijheid, dwang en slavernij voor het grootste deel van Oost-Europa.

De vrijheid verwisselde aldus van plaats en werd helaas geen gemeen goed voor de gehele mensheid.

Wellicht moge door deze ontwikkeling onze overtuiging worden gesterkt, dat de vrijheid niet is een geestelijk goed, dat men om niet verwerft.

Wellicht ook moge deze ontwikkeling er toe bijdragen onze waardering te vergroten voor de bevoorrechte positie, waarin wij op het ogenblik in ons land verkeren. Het moge in ons het besef levendig houden, dat onze herwonnen vrijheid niet iets vanzelfsprekends is, maar dat zij van dag tot dag moet worden verdedigd.

De politiek is bij deze strijd een onmisbaar wapen. Daarom kunnen wij het aldus stellen, dat degene, die zich niet met de politiek wenst in te laten, zich ook onttrekt aan de strijd voor de vrijheid.

* * *

Als wij in de afgelopen tien jaar de balans opmaken van het wel en wee van het herboren vrije Nederland, dan kunnen wij helaas ook niet in alle opzichten enthousiast zijn.

Vele illusies in 1945, vooral ook door de jongeren gekoesterd, werden wreed de bodem ingeslagen.
Vooral de jongeren hoopten op een voortzetting en bestendiging van de eenheid, die zich in ons volk tijdens de bange dagen zo voortreffelijk manifesteerde, maar al spoedig bleek, dat de oude schotjes-geest zich weer van ons volk had meester gemaakt.
Men denke o.m. aan het radiobestel, zoals dit heden ten dage nog steeds bestaat.
Maar gelukkig zijn er ook lichtpunten. Wij denken met vreugde aan het krachtige herstel van de liberale gedachte in ons land, een herstel, waaraan tien jaar geleden, vooral de jongeren een werkzaam aandeel hebben gehad.
Toen is wel in het bijzonder bewezen, dat de jongeren in de politiek een zeer energieke en positieve rol kunnen spelen.
Het liberalisme heeft aldus na de oorlog in ons land een verheugende groei doorgemaakt en ook thans heeft het op ons volk als geheel een krachtige invloed.
Men moet daarbij niet zo zeer kijken naar de macht van het getal, dan wel naar de mate waarin het liberalisme in de afgelopen tien jaar zijn stempel op het politieke leven heeft weten te zetten.
Daarbij kunnen wij constateren, dat de regeringspolitiek in menig opzicht in positieve zin door de liberale gedachte werd omgebogen, al is het spijtig te moeten constateren, dat de regering aldus achter de feiten aanliep en vaak nog loopt.
Waarom? vraagt men zich af. Is dit alles een uiting van politieke bekrompenheid of van politieke jalouzie? Men zou het haast vermoeden.

Immers, waarom gaat de regering ten lange leste na herhaaldelijk gewaarschuwd te zijn in vele opzichten eindelijk de weg, die reeds jaren te voren door de liberalen was aangegeven?

Wij doelen hier in het bijzonder op de politiek voorzover zij het onderwijs en de belastingen betreft.

Gedurende jaren heeft de regering niet naar de liberale stem willen luisteren, doch thans door de feiten gedwongen gaat men een koers volgen, die reeds jaren achtereen door de liberalen als noodzakelijk en onontkoombaar werd aanbevolen.

Juist bij de herdenking van het feit, dat ons land tien jaar geleden werd bevrijd, mag er wel eens — ook in eigen kring — de nadruk op worden gelegd, dat het liberalisme in de eerste plaats strijdt voor *geestelijke waarden,* inzonderheid voor de *geestelijke vrijheid,* de inzet van ons nationaal verzet tijdens de oorlog.
Zeker, het liberalisme is niet wars van het bevorderen van materiële verbeteringen, doch nogmaals, in de eerste plaats gaat het om geestelijke waarden.
Dit hebben o.m. de liberale reacties aangetoond inzake het bisschoppelijk mandement.
Een nieuw en krachtig bewijs voor deze stelling werd eveneens geleverd door de houding der liberalen bij de parlementaire debatten inzake het wetsontwerp betreffende de crematie, die vooral ook in brede kringen van de Partij van de Arbeid een diepe indruk heeft achtergelaten.
De strijd om de vrijheid loopt als een rode draad door het wezen van het moderne liberalisme.
Dit blijkt ook duidelijk bij het standpunt, dat de liberalen steeds innemen bij de roep om belastingverlaging, waarbij het motief niet is een zich populair willen maken bij de massa op grond van materiële overwegingen, maar waarbij duidelijk op de voorgrond wordt gesteld, dat het vooral gaat om de culturele waarden, die door belastingverlaging in rijkere mate aan ons volk kunen worden toebedeeld.

* * *

Wij willen ons daarbij niet op de borst slaan, maar als wij de afgelopen tien jaren bezien in het licht van een voortgezette strijd om de vrijheid, dan kunnen wij zonder overmoedig te zijn zeggen, dat het liberalisme in dit opzicht het meest consequent is geweest.
De katholieken hebben met hun bisschoppelijk mandement de vrijheid met voeten getreden, terwijl de socialisten bij het crematiedebat van de vrijheid een wel zeer bedenkelijke interpretatie hebben gegeven.

* * *

Het leven is nu eenmaal niet louter rozengeur en maneschijn.

De afgelopen tien jaren hebben ons nationaal, zowel als internationaal vele teleurstellingen gebracht. Dit kon ook niet anders, want wie hiermede geen rekening wenst te houden, plaatst zich buiten het leven, zoals het nu eenmaal is.

APOLLO PAVILJOEN
APOLLOLAAN 2 — AMSTERDAM — TELEF. 712410
•
Restaurant: iets aparts
„Franse Zaal" voor partijen uniek
Terras: een dorado aan het water

Maar anderzijds zijn er vele feiten, die ons kunnen sterken in de overtuiging, dat de enorme strijd die is gestreden en de enorme offers die er zijn gebracht om de vrijheid van West-Europa te erlangen niet tevergeefs zijn geweest.
Niet tevergeefs, ook in ons eigen land.
Als jongeren hebben wij het grote voorrecht mogen smaken in een bevrijd Nederland een organisatie op te bouwen, die op de bres staat voor de verbreiding van het liberale beginsel onder de eigen leeftijdgenoten. Een oranisatie, die gelukkig steeds in kracht en omvang groeit.

Dit mag ons met trots vervullen, omdat hiermee een belangrijke historische daad is verricht.

Wij hebben aldus in het bevrijde Nederland een vaste plaats en een vaste taak gekregen. Maar ook een ongelooflijke kans en een voorrecht.
Een voorrecht en een kans boven de talloze jongeren in Oost-Europa, die gebukt gaan onder de vreselijke geestelijke en vaak lichamelijke dwingelandij.
Mogen wij dit terdege beseffen. Dan zal ons de ware betekenis bij elke herdenking van onze nationale bevrijding meer dan ooit duidelijk worden. St.

Een volk in de storm

Een oorlogsboek van bijzondere betekenis en inhoud

Merkwaardig genoeg en eigenlijk door niemand verwacht, kabbelt de stroom van oorlogsboeken rustig voort. Er is veel middelmatigs bij, vaak iets slechts en maar zelden verschijnt een boek „dat men moet lezen".
Met de publicatie van Dagboekfragmenten 1940-1945 heeft het Rijksinstituut voor Oorlogsdocumentatie gezorgd voor een uitgave, die met kop en schouders boven het al te vele uitsteekt.
Enige honderden Nederlanders stonden hun in de oorlog bijgehouden dagboeken aan het instituut af en uit deze schat van materiaal is een zorgvuldige selectie gemaakt.
Het kenmerk van dagboeken in het algemeen en deze fragmenten in het bijzonder is de emotionaliteit. Zonder afstand te nemen van de gebeurtenissen zetten de schrijvers hun gedachten neer en trachten op deze manier iets van het ongrijpbare te grijpen, zich vrij te maken van een verbijstering.
Dit is niet de methode voor een objectieve geschiedschrijving. Maar wat is meer waar, een even koele als historisch verantwoorde opsomming van gebeurtenissen of een weergave van de gebeurtenissen, zoals ons volk deze onderging in de vijf donkere jaren na 10 Mei '40 en op het moment zelf geschreven?
Geschiedschrijving is onbelangrijk, wat telt is de houding van de mens in de tijd waarin geschiedenis gemaakt wordt.
De volgorde der dagboekfragmenten is chronologisch, stap voor stap herbeleeft men de gehele oorlog en de feiten, die van maand tot maand op leders tong waren.
Men ziet ze door de ogen van militairen, studenten, een typiste, een ingenieur, arbeiders, de vrouw van een gevangene, een journalist, gijzelaars, een huishoudster, een boer, „foute" Nederlanders en vele, vele anderen.

Het boek is ondanks het onderling sterk verschillende peil der bijdragen 'n logisch verhaal geworden, doordat alle fragmenten 'n bepaalde en dezelfde ondergrond hebben, de zich wijzigende mentaliteit van een volk, een volk dat leert te haten.
Tijdens en kort na de Meidagen van 1940 is er de verontwaardiging over wat het vredige Holland aangedaan is en pijnlijk blijkt de onvoorbereidheid, waarmede we in de draaikolken van de ontwikkeling worden meegesleept.
Tot een afwijzing zonder meer is men nog niet gekomen.
Werkelijk aangrijpend zijn de aantekeningen van een student; hij moet bij het aanvragen van zijn beurs de verklaring van niet- Jood zijn tekenen. Hij voelt dit aan als een verraad en dagen lang aarzelt hij en vecht hij met zichzelf, tekenen of niet tekenen. Dan, na enige weken de notitie: „Ik zal tekenen maar ik zal het ze nooit vergeven".

Langzamerhand komt het verzet, kinderlijk maar toch doelbewust. Een boerenarbeider: „N S B plakate in 't dorp aan de electr. palen maar ze worde achter elkaar verwijderd ik word op heterdaad betrapt en moet beloven dat ik 't niet meer doen zal ik beloof 't maar doe 't even goed."
Het verzet wordt sterker, de grote processen vinden plaats en terreur wordt regel. Het resultaat is, uiteraard, averechts.
Natuurlijk, er zijn de zwakken en er zijn de verkeerden, maar de overgrote meerderheid heeft metterdaad partij gekozen en dit zo versplinterde en hyper-individualistische volk blijkt in staat een eenheid te vormen waar de Duitser machteloos tegenover staat.

Het is deze mentaliteit die een Amsterdammer op een muur deed kalken: „Blijf met je Moffenpoten van onze rot-Joden af". Iedere nieuwe executie en iedere nieuwe deportatie maakt de haat dieper en maakt de bevolking feller in het verlangen ergens afbreuk te doen aan de oorlogsmachine van de bezetter.

Een onderwijzer: „Ik stik van ergernis, ik heb gegraven. Er was trouwens niemand die zich er aan onttrok of zich er aan onttrekken kon. 'k Heb trouwens niet meer grond verzet, dan er op de palm van mijn hand kan liggen".

Tegen het einde van de oorlog spreekt haast uit iedere dagboekaantekening de blote strijd om het bestaan. Wij zijn een volk van paupers en vluchtelingen geworden en vechten tegen twee vijanden, de bezetter en de honger.

Dan komt de bevrijding, lelijke, maar voor ons niet te beschrijven mooie staalkolossen, de tanks. De kreet „ze zijn er", waar we vijf jaar op hadden gewacht.

Wanneer men dit boek na het lezen van de laatste bladzijde dichtslaat heeft men de sensatie een lange reis gemaakt te hebben, een reis in een andere wereld, die eens de onze was. Men is met talloze mensen in aanraking gekomen en zou eigenlijk wel willen weten hoe het verder met hen gegaan is. Maar wat overheerst is de bewondering voor een volk, dat dikwijls zo miserabel en bekrompen is, doch dat toen het er op aan kwam in staat bleek tot moed en trouw.
Dagboekfragmenten 1940-1945 is een werk, dat in waarde tegen heel veel plechtiglijk onthulde en met bloemen omzoomde oorlogsmonumenten opweegt. G.D.

Rond ons Zomerkamp

IETS OVER MARKELO EN OMGEVING

Weet U nog? We zouden iets meer vertellen over onze kampplaats in het land van de Regge.
Misschien wel het mooiste gedeelte van Overijssel is Zuid-West Twente en één der folders van de volijverige Provinciale V.V.V. in Overijssel handelt over „De Vijfhoek van Zuid-West Twente en hiermee worden dan de 5 plaatsen Diepenheim, Goor, Rijssen, Holten en Markelo bedoeld.
Kent U Overijssel? Velen Uwer wellicht niet! Maar, dit kunnen wij in afwachting van Uw bezoek aan ons Zomerkamp al vast vertellen: Overijssel is als een park vol afwisseling!
Wij kennen Salland, de Noord-Westhoek en Twente; in 1950 en 1951 kampeerden we immers al aan de voet van de Holterberg met zijn wijde vergezichten, zijn prachtige rijwielpaden en een omgeving die rijk is aan een grote verscheidenheid van natuurschoon!
Markelo ligt ca. 15 km ten Zuid-Oosten van Holten, tussen heuvels en essen en vlak bij de Schipbeek. Bossen en heidevelden noden tot lange of korte fiets- en wandeltochten naar de Holterberg en de kleinere Herisker-, Friezen-, Apen- en Markeloseberg.
In deze streek van folklore waar de boerendansers zich uitleven in hun dansfiguren uit grootvaders tijd, vindt men statige havezathen, antieke Saksische boerderijen met hun waterputten met zwengels en met schaapskooien aan oude postwegen.
Ten Zuiden van Markelo, gaande over de spoorweg Zutfen-Hengelo, kruisen we het Twente-Rijnkanaal en komen dan aan Diepenheim met z'n watermolen en z'n twee kastelen („Huis te Diepen" van 1648 en „Het Nijenhuis", waar de eertijds bekende raadspensionaris Rutger Jan Schimmelpenninck woonde) en waar ook kasteel Warmelo ligt, waar de moeder van Prins Bernhard, Prinses Armgard woont.
Noordwaarts gaande komen we voorbij kasteel Weldam (17e eeuws) dat we kunnen bezichtigen en komen dan in Goor, een industriestadje.
In Noord-Westelijke richting verder gaande, langs de Regge, komen we via Enter in Rijssen, een typisch Overijssels landstadje. Rijssen dateert vanaf de 13e eeuw en is bekend om z'n veemarkt.
Wist U trouwens, dat Maandags en Dinsdags de vrouwen de was komen bleken op de stadsbleek „De Wijert"? En, wanneer U in ons Zomerkamp komt, dan gaan we zeker een kijkje nemen in Hollands Schwarzwald met z'n vele kleine vijvertjes.
Rijssen noemt men wel „de glimlach van Twente" en wie zou die glimlach niet willen zien?
Via de Holterberg (het hart van Overijssel) waar we ook weer kunnen genieten van de stille landelijkheid en de prachtige vergezichten en waar er een kansje is, dat we reeën, konijnen en hazen zien, kunnen we een bezoek brengen aan het op deze berg gelegen natuurhistorische museum.
Ja, in het „land van de viefschacht" is het erg mooi en rustig; voor ons jongeren een pracht land om er (in figuurlijke betekenis dan)! onze tenten op te slaan.
De familie Wissink in Markelo is al bezig voorbereidingen tot een goede ontvangst te treffen!
Spreken we al vast af, dat U die ontvangst komt meemaken? U weet het toch, 23 Juli a.s. beginnen we een week lang te genieten van al dat mooie dat Zuid-West Twente ons biedt.
Tot ziens in Markelo!
Groningen. TIM DE VRIES

PONTIER & KARREMAN
MAKELAARS IN ASSURANTIEN
WESTERSINGEL 9, ROTTERDAM
Bel op 11.17.00 - 3 lijnen - (K 1800)
en wij doen de rest
Assurantie is vertrouwen

Evolutie

Het Vrije Volk vindt, dat minister Suurhoff in de Eerste Kamer als oud-vakverenigingsman het probleem van lonen en prijzen weer eens nuchter en eenvoudig gesteld heeft.
Als prijsverlaging niet voldoende blijkt te zijn, dan verwacht ik - zei de minister - looneisen van de vakbeweging.
Het Vrije Volk vindt het nuttig, dat dit nog eens zo geformuleerd is, daar de laatste tijd de legende verspreid werd, dat de vakvereniging zich niet om de lonen bekommert en de arbeiders dus maar acties moeten voeren buiten de vakvereniging om en tegen de vakvereniging in.
Op zichzelf is het al een vreemde figuur, wanneer men een minister gaat zien als gangmaker en pleitbezorger voor een vakbeweging.
Wanneer er echter van 'n kwaad sprake is zit dit veel dieper.
Vroeger leefde een arbeider met zijn organisatie mee, vandaag is het zo, dat zijn organisatie buiten zijn leven staat als een groot apparaat waar hij geen vat op heeft. Wanneer hij er op bezoek komt voelt hij zich in die welgestoffeerde omgeving minder op zijn gemak dan in de kamer van zijn directeur, wat nog een stukje van zijn eigen fabriek vormt.
Tijdens de recente stakingen in Amsterdam heeft men het resultaat van deze ontwikkeling gezien; het N.V.V. noch de andere vakbonden hebben voldoende contact met hun leden om de meningen te kunnen peilen en deze leden liepen hen zonder meer uit de hand.
Een merkwaardige ontwikkeling voor een apparaat, dat een staat in de staat wilde zijn.

Fantasie

In de gemeente Den Haag zit men met moeilijkheden. De stad breidt zich met een enorm tempo uit, stadswijk na stadswijk verrijst en al die nieuwe straten moeten maar weer nieuwe namen hebben.
Hier zit het nare punt, al die straten moeten uit elkaar gehouden kunnen worden en men weet eenvoudig geen nieuwe namen meer. Vandaar dat nu het plan gerezen is om naar Amerikaans voorbeeld de straten maar te nummeren.
Voor de bewoners lijkt ons dat niet prettig. Het lijkt ons zelfs ronduit onaangenaam om van de Kneuterdijk te verhuizen naar straat 21 of van de Lange Voorhout naar weg 407. Het plan is natuurlijk wel typisch voor deze tijd.
Wij leven in een orgie van nummers en komen in tientallen kaartsystemen alleen nog maar voor bij gratie van het nummer. Alles wat naar het persoonlijke of het eigene zweemt is niet meer zo in tel.
Wij zouden de plannenmakers aan willen raden om wanneer er nu helemaal geen uitkomst meer is maar een toevlucht te nemen tot de sterren. Men heeft dan een voorraad namen waartegen ieder denkbaar bouwvolume te pletter loopt.

Van zitten en opstaan

Enige tijd geleden heeft minister Staf toestemming verleend aan de Bond van Militaire Oorlogslachtoffers een invalidenverklaring in te voeren voor invalide gewezen militairen.
Het personeel van openbare vervoermiddelen zal op vertoon van een dergelijke verklaring de invaliden zoveel mogelijk behulpzaam zijn bij het verkrijgen van een zitplaats, alhoewel een plaats niet afgedwongen mag worden.
Voorlopig hebben de Nederlandse Spoorwegen en de Nederlandse Vereniging van Transportondernemingen bij wijze van proef één jaar medewerking toegezegd.
Deze maatregel is een begin van een regeling, welke in ieder openbaar vervoermiddel met de dagelijkse opstaan-zitten ellende node gemist wordt.
Frankrijk is op dit punt verder. Een gevolg van de tienduizenden invaliden uit de eerste wereldoorlog, toen vier jaar lang de jeugd van Frankrijk op de slagvelden in het Westen verbloedde.
Men heeft toen de zaak ook radicaal aangepakt; in iedere Métrotrein in Parijs ziet men bij 8 plaatsen een bordje met de woorden: „Attention. Ces banquettes sont reservées par priorité, 1. aux mutilés de guerre, 2. aux aveugles civils, aux invalides du travail et aux infirmés civils, 3. aux femmes enceintes et aux personnes avec d'enfants agés de moins de quatre ans".
Nederland heeft verhoudingsgewijs minder oorlogsinvaliden dan Frankrijk. Maar helaas zijn het er nog veel, uit de Meidagen van 1940, uit de bezettingstijd, uit de jaren van strijd in Indië, uit Korea.
Ook de andere in de Franse opsomming genoemde groepen zijn afhankelijk van de nogal sterk variërende opvattingen van het publiek over burgerplicht.
Over het algemeen verdient het geen aanbeveling maatregelen in een ander land klakkeloos over te nemen, want vele maatregelen zijn het logisch gevolg van een bepaalde levensstijl.
In het hier aangehaalde geval echter zou een ongeveer gelijkluidende tekst in de treinstellen van de N.S., in de trams en bussen zeer zeker niet misstaan, integendeel, aan het zich voordoen van vervelende situaties een einde maken en een niet onaardig stuk volksopvoeding betekenen.

Loon naar werken

Een nog al merkwaardige gebeurtenis in Utrecht is in de Nederlandse pers vrijwel onbesproken gebleven.
Veertien agenten van het Utrechtsche politiecorps voelden zich bij een promotie gepasseerd, omdat collega's met minder dienstjaren tot hoofdagent waren benoemd. Zij vorderden van het ambtenarengerecht te 's Gravenhage, dat de bevorderde agenten weer in rang teruggesteld zouden worden en dat in hun plaats de gepasseerden met het respectabele aantal dienstjaren promotie zouden maken.
Het ambtenarengerecht was het met de bevordering van de laatstgenoemden wel eens, maar wees de terugstelling van de gepromoveerden af.
De burgemeester van Utrecht ging tegen deze uitspraak in beroep bij de hiervoor bestemde hogere instantie, nl. de Centrale Raad in Utrecht en deze Raad verwierp de eis van de veertien agenten in zijn geheel.
De laatste uitspraak is consequenter, dan die van het ambtenarengerecht, want wanneer de door de laatste instantie gepropageerde methode school zou maken, zou ons ambtenarenapparaat weldra gaan lijken op sommige Zuid-Amerikaanse legers, waar men de generaals kan tellen als boterbloemen in een voorjaarswei.
Jhr. de Ranitz was van mening, dat geschiktheid en bekwaamheid een aanbeveling is voor promotie en zeer zeker niet een onbeperkt uithoudingsvermogen om lang op een bepaalde plaats te blijven zitten.
Wij kunnen ons indenken hoe demoraliserend een dergelijke opinie in sommige ambtenarenmilieus gewerkt heeft.
Immers, is het niet vaak zo, dat bevorderingen reeds jaren van tevoren uitgestippeld zijn, ongeacht de prestaties die de gelukkig bedeelden bereid zijn te leveren?
Het verontrustende in dit geval zijn niet de overwegingen van de twee er bij betrokken instanties, doch wel de omstandigheid, dat hier nog over gesproken moet worden.
Wij leven nu eenmaal in een tijd, waarin gezapig meedobberen onherroepelijk tot achterstand leidt, iets wat ons land zich niet kan veroorloven.
Het vrije bedrijfsleven gonst van initiatieven om de prestaties te verhogen en deze dan ook te belonen.
Ons land zou er wel bij varen als deze gedachte, die ook die van de Utrechtse burgemeester is, spoedig in de ambtenarenwereld regel zou worden.

Gelukkig initiatief

Er is iets niet in orde geweest met jullie voorlichting, zei een van de zestien topfiguren uit de Amerikaanse toeristenwereld, welke nu op uitnodiging van de Algemene Nederlandse Vereniging voor Vreemdelingenverkeer een achtdaagsse reis door Nederland maken.
Deze opmerking valt heel goed te begrijpen. Met hand en tand heeft men bij iedere gelegenheid getracht de fictie van de bollen en de molens te handhaven en het is er bij de Amerikanen ingegaan zoals men hoopte, n.l. als koek.
Het gevolg is, dat Amerikanen zich bij hun bezoek aan ons land rondweg genomen voelen. Eerst wanneer zij wat meer tijd nemen om iets van ons land te zien en te begrijpen raken zij enthousiast en dit enthousiasme berust dan op een heel wat gezondere basis dan het innig met fooien verwante kijkspel in Marken en Volendam.
De V.V.V. heeft met haar uitnodiging een goede greep gedaan. Rotterdam heeft ten gerieve van het winkelcentrum de Lijnbaan ook aan voorlichting gedaan, en wel zoals Rotterdammers iets aan plegen te pakken. Misschien zelfs wat al te royaal, want op Amerikaanse toeristenbureau's ontvangt men nu boekingen voor reizen, waarin een trip naar Lijnbaan bij Rotterdam in Holland voor moet komen. Doch dit bewijst dat het ook zonder klompen en rare broeken gaat.

Geslaagde bijeenkomst van het districtskader Zuid-Holland

Discussies over het huurprobleem

Op Zaterdag 2 April kwam het districtskader weer bijeen ter verdere bestudering en discussie van het huurprobleem. Onder leiding van dr Godefroy werden verschillende punten van het binnenkort te publiceren rapport van de Teldersstichting over dit onderwerp nog eens nader van alle kanten bekeken.
Tevoren was weer de spreekcursus onder leiding van de heer Van Allen gehouden, waaraan de deelnemers met groot enthousiasme hebben meegedaan. Heeft iemand al eens gesproken over „een keisteen, een drabbel en een grootmoeder" of over „een hangmatje, een ziekenhuis en een taart"? De resultaten waren verrassend. Ook was er nog een debat tussen een liberaal en „de bisschop van Haarlem" over het beruchte kerkelijke huwelijk daar.
Aan de spreektechniek onbreekt nog heel veel, maar de vrijheid van spreken wordt al beter. Zo doorgaande zal de sprekerslijst binnenkort een behoorlijke uitbreiding kunnen ondergaan.

EEN BRUILOFT IN ZICHT

Het verheugt de redactie in haar kolommen mededeling te kunnen doen van het feit, dat onze redactiesecretaris, Ger van Schagen en Jeanne Bos op Woensdag 18 Mei a.s. te Dordrecht in het huwelijk zullen treden.

Alweer een J.O.V.D.-huwelijk zo kunnen we enthousiast constateren. Immers, beiden hebben in onze J.O.V.D. een actieve rol gespeeld en hebben elkaar daar ook leren kennen.

De redactie biedt bij deze het jonge paar haar hartelijke gelukwensen aan en hoopt, dat een bekende zin uit de even bekende sprookjes mag worden bewaarheid n.l. . . . . „en zij leefden lang en gelukkig".

N.V. KATOENSPINNERIJ **BAMSHOEVE**

ENSCHEDE

Spinners en Twijners van katoenen **Weef- en Tricotgarens** in veelzijdige opmaak

Kwaliteit **K.B.** . . . . . *de beste!*

Fa. „METABO"

Scheepsreparatie en constructie

Zwarte Paardenstraat 69 - Rotterdam - Telef. 28836

Rotterd. Werktuigen- en Machinefabriek „WEESIE"

Machinale bewerking Constructiewerk

Auto.-Electr. en Argon-Arc lassen

Apparatenbouw — Leidingwerk

HOOFDWEG 95-99 - TEL. 22577 - ROTTERDAM

TECHNISCH HANDELSBUREAU **„SAFE"**

Buislaan 14-16 - Telefoon 34632 - Rotterdam

SLOTENMAKERS - KLUISDEUREN - BRANDKASTEN

Speciale service-inrichting voor de scheepvaart

MOGEN WIJ OOK U.....

eens bezoeken en of prijs opgeven van ons stoffeerwerk voor

SCHEEPS-, KANTOOR-, THEATER-, HOTEL-, CAFE-, RESTAURANT- EN WONING-MEUBELEN

Wij gebruiken uitsluitend prima materialen als Edel feber, fijn crin, paardenhaar enz. Onze staf van vakkundig personeel garandeert U een prima afwerking, en tijdige aflevering. Tevens belasten wij ons gaarne met het opnieuw stofferen, en of overtrekken van de oude meubelen van Uw huis of inrichting.

Aanbevelend J. M. Verschoor
Scheeps- Meubelstoffeerderij
HUIS EN HAARD
Peppelweg 174-176
Rotterdam-N., Tel. 86950

Radio Televisie

Blaupunkt

American Radio Service

Beukelsdijk 157c - Rotterdam

Telefoon 51539

P. KOUTSTAAL

BOLNES - Ringdijk 540 - Telefoon K 1896 - 598

Scheepstimmerwerk

Isolatie en betimmering van Koelruimen en Koelhuizen

AUTOMATISCH SMEREN VAN

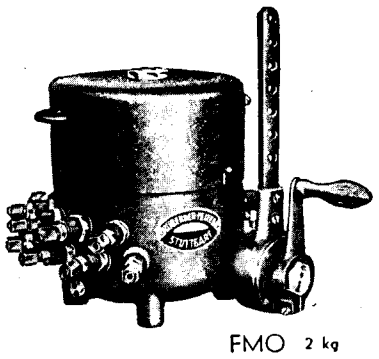

KRANEN
RUPSKRANEN
LIEREN
SCHROEFASSEN
WERKTUIGMACHINES etc.

betekent :

- *bedrijfszekerheid*
- *slijtagevermindering*
- *betrouwbaarheid*
- *besparing*
- *onafhankelijkheid van personeel*

FMO 2 kg

ADVIEZEN - BEGROTINGEN
MONTAGES

M. D. B. Smeertechniek

Soetendaalseweg 91 — ROTTERDAM N. — Tel. K-1800-82307

HBU **HBU**

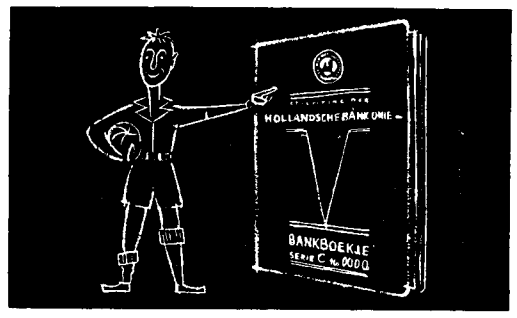

Jong geleerd, oud gedaan!

Dat gold en geldt bij uitstek voor sparen. En omdat sparen nog altijd de voornaamste basis van welvaart is, kunt gij Uw kinderen haast geen nuttiger geschenk geven dan een H.B.U. bankboekje. Het leert hun sparen **met resultaat.**

Ook voor U: de HBU

HOLLANDSCHE BANK-UNIE N.V.

AMSTERDAM - DEN HAAG - ROTTERDAM

FIRMA S. BAKKER

SLIEDRECHT - TELEFOON 224

Centrale Verwarming

Electro-Techniek

Scheeps- en Fabrieksinstallaties

Speciale aanbieding NOTEN!

in lang z.g. 6 V.
in kort z.g. 4 V.
in klein z.g. 2 V.

K. MAC-LEAN Jr.

JACOB CATSSTRAAT 113-115 - ROTTERDAM
Telefoon 40735

Wat is en hoe werkt de Europese gemeenschap van kolen en staal

Een eerste werkelijke stap naar een Verenigd Europa

Wat is de Europese Gemeenschap voor Kolen en Staal? Het is een organisatie gesticht door de landen van het zgn. Klein Europa, d.w.z. Frankrijk, Italië, Duitsland en de Beneluxlanden.

En deze organisatie onderscheidt zich van andere organisaties door haar supra-nationaliteit (boven statelijk). Misschien dat nu een meewaardig glimlachje Uw lippen krult.

Als dit zo mocht zijn, dan geschiedt dit bepaald en onrechte. Want de eenvoudige waarheid is deze: Met het Kolen- en Staal-verdrag van 1951 is een nieuw hoofdstuk in de Europese geschiedenis ingeluid.

„Overtuigd, dat de bijdrage, welke een georganiseerd en levenskrachtig Europa kan leveren aan de ontwikkeling der beschaving, onmisbaar is voor de vrede, zich bewust van het feit, dat Europa slechts kan worden opgebouwd door welomschreven daden, die een werkelijk begrip van saamhorigheid doen ontstaan, en door het leggen van gemeenschappelijke grondslagen voor economische ontwikkeling, vast besloten, een samensmelten van hun levensbelangen in de plaats te stellen van wedijver, zoals die door de eeuwen heen heeft bestaan, en door het stichten van een economische gemeenschap de grondslag te leggen voor eenheid tussen volkeren, die lang verdeeld waren door bloedige conflicten, en instellingen te scheppen, die hun gemeenschappelijke toekomstige bestemming kunnen beheersen....”

Deze zinnen zijn niet ontleend aan de doelstellingen van de een of anderre particuliere organisatie van „Europeanen”, neen, zij komen voor in het voorwoord van het K.S.G.-verdrag en zijn door de zes regeringen èn door de zes parlementen aanvaard.

Wederom zal een scepticus onder U denken: woorden, woorden en nog eens woorden. Maar dit is niet zo! Dit is **werkelijkheid,** weliswaar slechts op één beperkt, afgepaald terrein, hoe ontzaglijk belangrijk ook als grondslag van productie, maar — het moet worden toegegeven — inderdaad slechts op één terrein.

Maar dat doet in beginsel niets ter zake: staatsrechtelijk is hier de grote stap gezet. Er is een supra-nationale organisatie geschapen, die in een aantal zeer belangrijke gevallen zijn wil tegen nationale regeringen in, kan doorzetten. Een supra-nationaal orgaan, welker beslissingen bindend zijn, en in de zes landen kunnen worden ten uitvoer gelegd, zelfs tegen de wil van de betrokken regering in.

De Hoge Autoriteit en Parlement.

Er is een zelfstandig Europees, supra-nationaal uitvoerend orgaan: de Hoge Autoriteit. Er is een Parlement: het Kolen- en Staal-parlement, waaraan de zojuisgenoemde Hoge Autoriteit verantwoording schuldig is. Neemt het Parlement een motie van wantrouwen met tweederdenmeerderheid aan, dan moet de Hoge Autoriteit en bloc aftreden.

Naast de Hoge Autoriteit staat de Raad van Ministers, welke het nationale element vertegenwoordigt. Fijn genuanceerd is de verhouding van Hoge Autoriteit en Raad van Ministers geregeld met talrijke „checks and balances” (remmen en evenwicht). Er zijn echter talloze gevallen waarin de Hoge Autoriteit zelfstandig beslist.

Er kunnen dus ook ten aanzien van onze kolenmijnen en ten aanzien van de Hoogovens in IJmuiden door de Hoge Autoriteit belangrijke bindende beslissingen worden genomen.

Bijzonder Internationaal Gerechtshof.

Verder is er een bijzonder Internationaal Gerechtshof, waar de betrokkenen in het algemeen tegen zulk een beslissing in verzet kunnen komen.

Anderzijds kan ook vaak een klacht worden ingediend bij dit Gerechtshof, wanneer de Hoge Autoriteit overtreding van de gestelde regelen werkeloos aanziet.

De macht van dit Gerechtshof is groot: enerzijds kan het zeer hoge boeten opleggen en enorme dwangsommen vaststellen teneinde de beslissingen van de Hoge Autoriteit kracht bij te zetten, en anderzijds kan het belangrijke schadevergoedingen toekennen, indien een beslissing van de Hoge Autoriteit ongedaan wordt gemaakt.

Hoe worden leden H.A. gekozen?

Uit het voorgaande zal U gebleken zijn, dat de Hoge Autoriteit een grote zelfstandige macht heeft. In dit verband is het natuurlijk van de grootste betekenis, hoe de leden ervan worden aangewezen.

In artikel 10 van het verdrag wordt dit uitvoerig geregeld. Ook dit is een kunstig samenstel van bepalingen. De H.A. telt negen leden, die zes jaar zitting hebben, terwijl één derde, bij toerbeurt, om de twee jaar aftreedt.

Wij zullen niet op alle bijzonderheden van deze minitieus geregelde benoemingen ingaan, maar laten wij U een voorbeeld geven.

Wanneer de leden, die de eerste keer aangewezen zijn, en dus thans zitting hebben, na zes jaar aftreden, dan zal de benoeming van de nieuwe negen leden als volgt gaan: acht van de negen worden aangewezen door de deelnemende staten.

Het negende lid wordt aangewezen door de acht, die reeds benoemd zijn, en wel bij gewone meerderheid van stemmen. Maar hiermee zijn wij nog niet aan het einde van de checks and balances tussen het supra-nationale element en het nationale element bij deze benoeming gekomen. Aan de leden-staten is n.l. tegen deze benoemingen een veto-recht toegekend, zowel wat de aanwijzing van het negende lid, als wat de benoeming van de acht leden betreft. Aldus zou dus nimmer enig lid van de H.A. kunnen worden aangewezen, tegen wiens benoeming een deelnemende staat onoverkomelijke bezwaren heeft.

Dit heeft men echter weer als een overspanning van het nationaal element beschouwd, en dus is dit veto-recht ook weer gekwalificeerd.

Bij de benoeming van de acht leden is het veto-recht van één bepaalde regering ten aanzien van vier leden absoluut. Indien echter het veto-recht door dezelfde staat bij gelegenheid van dezelfde verkiezingen een vijfde maal wordt aangewend, heeft iedere andere staat het recht zich tot het Gerechtshof te wenden met een klacht over misbruik van het veto-recht. Het Hof heeft dan de bevoegdheid het veto ongeldig te verklaren.

Zeer waarschijnlijk zullen vele dezer bepalingen wel nooit toepassing vinden, omdat in het algemeen wel eenstemmigheid ten aanzien van de personen zal worden bereikt.

Ook bij de eerste benoeming hebben zich geen bijzondere moeilijkheden voorgedaan. Niettemin is het goed, dat al dezę regelingen bestaan.

Niet meer dan twee leden van de H.A. mogen tot dezelfde nationaliteit behoren. De leden dienen hun functie in volmaakte onafhankelijkheid van welke regering en van welke organisatie ook uit te oefenen. Alleen het belang van de Gemeenschap als geheel mag hun richtsnoer zijn.

Al het voorafgaande samenvattend kunnen wij zeggen: een stuk supra-nationaal Europees Gezag is levende werkelijkheid!

Belangrijk in deze is, dat alle problemen van het toekomstige Europa in de Gemeenschap voor Kolen en Staal zijn terug te vinden en — nogmaals — niet als idealistisch ontwerp of als studieobject, maar als gelukkige realiteit!

FERRY HOOGENDIJK

Driemaal een vlag

Koninginnedag 1943, 's morgens vroeg in Rotterdam. Het is in de donkerste tijd van de bezetting; sceptisch geworden door de vele teleurstellingen, weten we dat de bevrijding nog lang op zich kan laten wachten. De tijd van de grote deportaties en Arbeidseinsatz is begonnen en met doffe regelmaat melden de kranten processen en zware vonnissen.

Het is nog stil in de stad, werk is er niet veel meer, auto's rijden er haast niet. Maar plotseling is er iets te merken van een beroering, mensen scholen samen en praten druk. Wijzen en kijken.
En ja, daar hoog boven op de uitgebrande oude St. Laurenstoren staat een vlag, onze vlag, rood-wit en blauw, vrijuit wapperend en een hoon voor alles wat Duitser of verrader is.

Op de gezichten van de mensen die het zien verschijnt een glans van blijdschap, zij kijken om zich heen en dan weer naar boven, kijken en kijken naar het bravourstukje, dat enige waaghalzen 's nachts hebben uitgehaald.

Binnen een uur hebben Duitse militairen de vlag gestreken, maar het nieuwtje gonst verder en brengt meer vreugde dan honderdduizend vlaggen in vredestijd hadden kunnen brengen.

Februari 1944. Amsterdam in de hongerwinter. Op doortocht naar het Noorden zijn we in een oud herenhuis aan een gracht. De bewoonster staat, zoekend met de ogen, voor een linnenkast, alleen, o vernedering om te zien, wat nog geschikt is om te laten ruilen voor aardappelen, tarwe, voedsel. Langzaam grijpen de vermoeide handen rond.

„Kijk”, zegt ze, „hier heb ik onze vlag, het is een erge mooie....”. Dan legt ze resoluut de vlag weer weg en beiden weten we, dat die vlag bewaard zal worden voor de dag waar we nu al bijna vijf jaar op wachten.

Eindelijk komt die dag. Wij staan op de markt van een oude stad, een stad zoals vele oude plaatsen, met de kerk en de toren als logisch middelpunt van de zich straalsgewijs verspreidende straten. Honderden en honderden mensen verdringen elkaar daar aan de voet van de grote toren, roepen en schreeuwen, zingen en juichen, alles lijkt overgoten met een gloed van oranje.

Dan, hoog boven in de toren, verschijnt de punt van een vlaggestok, de vlaggestok wordt uitgestoken en met een snelheid waaraan vijf jaar ontwenning niet te zien valt wordt de vlag gehesen, ontplooit zich en wappert dan in de voorjaarswind.

Alle verwarde geluiden gaan onder in een machtige juichkreet. Voor ons staat een oude man, zijn hoed in twee handen voor de borst gekneld. Hij juicht niet en zingt niet, hij staat daar maar stil en kijkt zo niet-gelovend naar omhoog, dat het haast lijkt of daar boven in de toren een wonder is gebeurd.

Boulevardier

BLOEMENDAAL & LAAN N.V.
WORMERVEER

Rijst, Havermout,
Rijstvlokken,
Mais-flakes

•

C.V. OLIEFABRIEKEN „DE TOEKOMST”
WORMERVEER

Veevoeders,
Technische oliën
„Smaragd” Slaolie

NIEUWS UIT ONZE DIVERSE AFDELINGEN

ALKMAAR

Na het Mandement

Onder auspiciën van het District Noord-Holland van de J.O.V.D. kwam de afdeling Alkmaar op Zaterdag 26 Maart in hotel „London" bijeen.

De voorzitter van het District, Herman H. Souwerbren, kon in zijn opening van een vrij behoorlijke opkomst gewagen en verleende daarna het woord aan de spreker van deze avond, Huub Jacobse,, voorzitter van de afdeling Amsterdam, die sprak over: „De politieke verhoudingen in Nederland na het Mandement der bisschoppen".

De heer Jacobse toonde eerst, aan de hand van verschijnselen in de buitenlandse politiek, aan, dat de politiek onze belangstelling waard is.

In welke mate zullen de proefexplosies van A- en H-bommen in Nevada, waar politici toch verantwoordelijk voor zijn, de wereldgezondheid in gevaar brengen?

Welke gevolgen zal de a.s. Afroaziatische conferentie, die een anti-blanke c.q. anti-Westers karakter dreigt te verkrijgen, op de verhoudingen in de internationale politiek hebben? Hoe zal de toestand over 10, 20 jaar zijn?

Echter, ook op binnenlands politiek terrein doet zich, wellicht iets minder duidelijk, veel belangwekkends voor. Spr. betwijfelde of de politieke verhoudingen in Nederland wel zo vastgemetseld zijn, als men over het algemeen beweert.

Bepaalde gistingen hebben tot gevolg gehad de verschijning van het Mandement. Doch ook dit heeft weer zijn reacties: De politieke verhoudingen in ons land zijn op drift geraakt.

Men verwachtte van de z.g. protestantse partijen een stellingname tegen de onprotestantse ondertoon van het Mandement, doch de strijd tegen de doorbraak bleek belangrijker dan de eigen principes.

In de P.v.d.A. bestaan eveneens moeilijkheden. Blijkens de discussie in „Socialisme en Democratie" is men het oneens over principiële zaken, hetgeen o.m. naar voren kwam bij de discussies in de Tweede Kamer over de crematiewet en de tele-

De Driemaster

Maandorgaan van de Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie (J.O.V.D.)

Hoofdredacteur: G. Stempher.

Leden van de redactie:

Ammy de Muynck,
P. C. Boevé
G. Dorsman
Ferry A. Hoogendijk
Ger van Schagen (secretaris)

Redactie-adres: v. Tuyll v. Serooskerkenplein 29[1], Amsterdam-Z.

Adres Administratie:

Prinsengracht nr. 1079, Amsterdam, Telefoon 35343

Abonnementsprijs minimum f 2.— per jaar. (Voor leden gratis).

Abonnements- en advertentiegelden uitsluitend aan G. Stempher Amsterdam, Postgiro 244397 of op bankrekening, Hollandsche Bank-Unie N.V., Herengracht 434—438.

visienota. Men is het slechts eens over de emotionele gronden van vroeger.

Spreker meende te mogen constateren, dat de invloed van prof. Oud is vergroot, o.a. door de wijze van naar voren brengen van de principiëel-liberale opvattingen bij diverse gelegenheden.

De heer Jacobse zag perspectief voor de V.V.D. in protestantse kring en in de P.v.d.A. Men zal echter nauwlettend de ontwikkeling in deze partijen moeten blijven gadeslaan.

Hij hield ons voor, dat de J.O.V.D. er is voor bestudering en constatering der feiten op het politiek terrein en hij zag in de J.O.V.D. de voorhoede der gedachten.

Na de pauze werden vragen, die door de aanwezigen werden gesteld, beantwoord. Ook toen bleek, dat men in de J.O.V.D. zijn belangstelling niet uitsluitend naar de binnenlandse politiek richt.

Het was zeer laat, toen de voorzitter deze geanimeerde avond kon besluiten met het uiten van een woord van dank aan de spreker.

AMSTERDAM

De Belgische schoolstrijd

In de bijeenkomst van het Politiek Jongeren Contact Amsterdam op 28 Maart, hield Edgar Nordlohne een inleiding over de „Loonpolitiek".

Inleidingen en discussies over onderwerpen als deze, vervallen al te vaak in gesprekken over praktische en technische (detail) punten. Edgar's inleiding echter was zeer principiëel. Het liberale standpunt omtrent de grondslag waarop een loonpolitiek gebaseerd moet zijn, kwam er zeer duidelijk in naar voren. de discussie, soms even op zijwegen gaande, was daardoor ook op het principiële gericht, een winstpunt. Jammer dat nog zo weinig J.O.V.D.'ers op de „publieke tribune" zitten.

Zondagmiddag 3 April was gewijd aan Terpsichoré. Tijdens het thédansant in het Minerva-Paviljoen trad het Amsterdamse J.O.V.D.-cabaret, onder de eminente en bezielende leiding van Mies Waalewijn, met een nieuw programma: „Maskers", op. Een artistiek succes voor het cabaret, dat steeds beter ingespeeld raakt.

De „Rummy Rascals" verzorgde op prettige wijze de dansmuziek op deze middag, waarop vele belangstellenden, ondanks de tramstaking, acte de présence gaven.

Mr dr T. W. van Veen, adjunct hoofdredacteur van het „Vrije Volk" en de heer A. Welling, chef nieuws- en reportagedienst van „De Tijd", kruiste de degen in het debat over de Belgische schoolstrijd op Maandag 18 April.

Mr dr Van Veen begon met een zeer uitvoerige historische schets van de ontwikkeling van het onderwijs in België na 1831. Bij deze ontwikkeling dient ook de ontwikkeling van het anti-clericalisme in het oog te worden gehouden, allengs werd dit anticlericalisme groter, na 1880 is er sprake van uitgesproken anti-Rooms-katholicisme aan de ene zijde. Ook is de Rooms-Katholieke opvatting omtrent vrijheid anders dan die der liberalen en socialisten. De eerste felle botsingen over de school in België doen zich voor in 1856, sinds dien duurt deze strijd voort, met hoogtepunten in 1880, 1894, en de jaren na 1945.

Het wederzijds wantrouwen en de rechten van de minderheid, welke rechten in België minder verzekerd zijn dan in ons land, maken de kwestie schier onoplosbaar. De strijd gaat thans wederom om de subsidies, de opleiding van de leerkrachten (voor de geestelijken onder hen naar onze maatstaven wel zeer onvoldoende geregeld), en het zgn. technisch onderwijs (hieronder valt dan tevens de opleiding van leerkrachten voor de lagere school).

Het R.K. volksdeel ziet in de voorstellen van de heer Collard, de minister van Onderwijs, discriminatie. De heer Collard beoogt de positie van het openbaar onderwijs te verstevigen, het openbaar onderwijs heeft in België nimmer veel betekenis gehad. Ook de financiële verhouding tussen openbaar en bijzonder onderwijs, de opleiding van leerkrachten en de examens tracht hij te verbeteren. Allerlei moeilijkheden op onderwijs-technisch gebied doen zich daarbij voor.

Volgens de heer Van Veen is het echter vooral het wederzijds wantrouwen en het clericalisme dat de schoolstrijd een zo felle strijd maakt. Wanneer de Belgische partij-verhoudingen anders lagen, was de zaak eenvoudiger op te lossen, de liberale en socialistische groeperingen missen een Rooms-katholiek element.

De heer Welling had aan de uitvoerige en objectieve weergave van de feiten door de heer Van Veen niets toe te voegen. Wat betreft de Belgische partijverhoudingen; hij voelt niet voor „doorbraak". Het gaat in dezen, volgens de heer Welling, om het recht van de Rooms-katholieken om hun kinderen in eigen milieu op te voeden.

De ontwerpen van de heer Collard betekenen voor het bijzonder onderwijs een stap terug, een discriminatie t.o.v. het openbaar onderwijs. Daartegen verzet het Rooms-katholieke volksdeel zich. De heer Welling gaf toe, dat bij deze kwestie van R.K. zijde soms ernstige fouten zijn en worden gemaakt, fouten die twijfel kunnen doen ontstaan bij andersdenkenden omtrent de eerbiediging van andere dan R.K. denkbeelden. Maar hij meent, dat deze fouten overal worden gemaakt en dat men de fouten van de adepten niet op de rekening van de Kerk mag plaatsen. Aan de discussie werd ook deelgenomen door de voor deze gelegenheid uitgenodigde leden van de „Nieuwe Koers" en de „J.O.K.V.P.".

Deze avond leerden wij, dat de Belgische schoolstrijd anders ligt dan de schoolstrijd, welke wij in ons land gehad hebben. De slotconclusie van de heer Van Veen, die zo uitstekend gedocumenteerd was, dat deze zaak niet op papier is op te lossen, maar een zaak van mentaliteit van partijen is, bevat zeker waarheid.

Z.O. DRENTHE

Boekrecensie

Op 16 April kwam de afdeling opnieuw bijeen om te luisteren naar een boekbespreking, die gehouden werd door mevrouw Buurma-Vredevoogd uit Assen over het boek „De Koopbrief", geschreven door mevrouw Asscher-Pinckhof.

In dit boek wordt verteld van een jonge Joodse dokter, die het rustige leven in een plattelandsgemeente in Nederland prijs geeft om in Palestina als lid van de Joodse gemeenschap zijn volk te dienen.

De moeilijkheden, waarmee dit dokters gezin te maken krijgt, maar ook de bevrediging, die uiteindelijk dit leven hem verschaft, worden door mevrouw Buurma op boeiende en ontroerende wijze belicht. Deze mooie avond werd door vele leden bezocht.

GRONINGEN

Drukke maand

De maandelijkse bijeenkomst werd op 30 Maart in „Suisse" gehouden, waar de heer drs J. A. F. Roelen, burgemeester van Delfzijl, een inleiding hield over het industrialisatieprobleem.

Industrialisatie is nodig door het overschot van arbeidskrachten. Men voelt echter overal een tekort aan geschoolde arbeidskrachten. Scholing van hoog tot laag is dan ook een strenge eis.

Tot de tweede helft van de vorige eeuw was de bevolkingspreiding over ons land tamelijk gelijk. Hierin kwam verandering in 1872, bij de aanleg van waterwegen en de oprichting van de scheepvaartmaatschappijen.

De bevolking trok naar Amsterdam en Rotterdam. In de Zaanstreek kwamen veel bedrijven. Ook de zandgronden komen tot ontwikkeling. De Zeekleiprovincies stoten hun bevolking uit en het waterweggebied wordt dicht bevolkt. De provincies Overijssel en Brabant hebben geen hinder van deze uitstoting door de textielindustrie. Er ontstaat de randstad Holland.

Uit Groningen vertrekken 65000 mensen. Dat betekent niet alleen het verlies van deze mensen, maar ook van hun nakomelingen.

Men tracht nu het industriealisatieprobleem op te lossen, door de industrie te brengen naar de gebieden waar een overschot is van arbeidskrachten. Het gezin wordt niet ontrukt uit zijn omgeving en de banden, waar het mee verweven is.

De overheid pleitte voor egale industrialisatie, door middel van passerpunten op de kaart aan te brengen. Het nadeel van deze methode is, dat men niet zoveel mogelijkheden heeft in een plaats met een enkel bedrijf. Het industriële klimaat moet

E 55

GLOEILAMPEN

FLUORESCENTIEBUIZEN,

Armaturen en materiaal.

KWIKMENGLICHTLAMPEN

HOGEDRUK-KWIKLAMPEN

uit voorraad leverbaar

★

„De Gloeilampencentrale"

MATHENESSERLAAN 460

ROTTERDAM - TEL. 36756

zo gunstig mogelijk worden gemaakt. In Emmen heeft men dit bewust geprobeerd om het klimaat wat op te vijzelen. Er kunnen zich echter ook moeilijkheden voordoen.
In deze veranderde samenleving vervallen de zgn. nabuurplichten, zoals men die kent op een dorp. De zakenwereld voelt zich bedreigd, hetgeen wrijvingen geeft.
De bevolking krijgt het idee, dat ales moet wijken voor die industrie, die nummer één wordt.
Het sociologisch instituut te Groningen heeft kort geleden Delfzijl bestudeerd, waaruit aardige conclusies zijn ontstaan.
Op 16 Maart werd in de raadzaal van het stadhuis de 8e politieke vergadering van het politiek jongeren contact gehouden.
De J.O.V.D. fractie had deze maal een rapport opgesteld over **„Overheid en maatschappelijk werk".**
In dit rapport stond onder meer, dat het maatschappelijk werk enerzijds een preventieve en een algemeen opvoedende taak heeft, anderzijds een meer daadwerkelijk steunende taak. De overheid behoort de sociale arbeid te steunen.
Helaas wordt de groep die steun ontvangt steeds groter, doordat er op grote schaal misbruik van wordt gemaakt. Men beschouwt het tegenwoordig als een recht steun te ontvangen. We zijn hard op weg naar een bureaucratisch sociale staat. Sociale steun moet slechts als laatste mogelijkheid gegeven worden en er moet meer de nadruk gelegd worden op de steun van de overheid aan de volksontwikkeling, vooral aan betere vormen van onderwijs.
Er ontstond een levendig debat op dit rapport.

12 April Europese dag

In de met wit en groene Europavlaggen versierde zaal van het Tehuis groeide en verdubbelde het aantal bezoekers bij elke volgende lezing. 's Morgens waren er 50 mensen, 's middags 100 en 's avonds 200 mensen. Nadat 's morgens mr C. van Rij te Amsterdam (hoofdbestuurslid van de B.E.F.) een lezing over de Europese eenheid had gehouden, volgde 's middags prof. Brugmans. Zo langzamerhand wordt er steeds meer buiten ons Europeanen beslist over zaken van de meest ingrijpende aard. Dit betekent verval van onze wereldpositie.
Spr. wees verschillende decadentieverschijnselen aan, zoals men die in de geschiedenis vele heeft gekend in stagnerende gemeenschappen. Een lichtpunt in het onder meer door de Franse verwerping van de E.D.G. verduisterde perspectief, dat zich direct na de laatste wereldoorlog had geopend, noemde spreker de tot stand gekomen Kolen en Staal Gemeenschap.
Hier is voor het eerst sprake van een besluitkrachtig Europees gezag. Het ligt in de bedoeling dit lichaam grotere bevoegdheden te geven, in eerste instantie op het gebied van transport, electriciteitsvoorziening en atoomenergie. In de avonduren trad een gevat forum op, dat werd ingeleid door prof. mr B. V. M. Röling, hoogleraar in het strafrecht te Groningen. Prof. Röling zei, dat na de betrekkelijke eenheid in Europa tijdens de politieke pausdommen en keizerrijken eigenlijk pas de reformatie de grote breuk veroorzaakte.
Tegen de achtergrond van de godsdienst-oorlogen ontstonden de nationale staten. Ondanks vele pogingen via het streven naar een waarborg voor wereldvrede tot grotere eenheid te komen, is Europa nu in een benarde situatie geraakt, waarin het zich bovendien door buiten zijn continent sterk opgekomen of nieuwe naties ziet ingesloten.
Spreker haalde hier de woorden aan van Winston Churchill „The greatest of contents fallen in the worst of misery....."
De eenwording van Europa zal onvermijdelijk tot stand gebracht moeten worden. En zij kan komen door een atoom-oorlog, maar zij kan ook komen weloverwogen door de lange moeizame weg van wederzijdse toenadering te volgen.
Het groot forum bracht hierna grote beweging en levendigheid in de bijeenkomst. Het bestond uit prof. mr E. H. 's Jacob, hoogleraar in het staatsrecht (V.V.D.), E. van Ruller, fractievoorzitter van de A.R. in gemeenteraad, T. Leutz, ec. cand. (C.H.U.) lid van Prov. Staten, wethouder J. B. H. Hulsman (K.V.P.) en de heer M. van Aken, namens het hoofdbestuur B.E.F.
De kwestie die het gretigst in de discussie werd onthaald was die van de politieke partijvorming in een Verenigd Europa. Van achter de forumtafel werd dit vraagstuk van de diverse levensopvattingen uit terdege bekeken.
De bijeenkomst werd geleid door de heer dr K. van Dijk.

HOEKSCHE WAARD

Mevr. Fortanier-de Wit sprak over het liberalisme in deze tijd.

In een geheel gevulde zaal heeft de afd. Hoeksche Waard van de Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie in „Het Wapen van Strijen" te Strijen haar jaarlijkse propagandafeestavond gehouden, waarop de organisators met genoegen kunnen terugzien. De avond is in elk opzicht geslaagd.
In het Tweede Kamerlid, mevr. J. Fortanier-de Wit had men een uitstekende spreekster en de toneelgroep, die uit de leden van de afdeling was gevormd, kwam in het blijspel „Het Spook van de Vrijburcht" goed voor de dag.
De heer G. van der Zande, die de avond opende, heette naast de aanwezigen o.m. burgemeester Bolman, het Statenlid de heer J. van der Griend en de raadsleden van de V.V.D. in de Hoeksche Waard welkom, waarna hij het woord gaf aan mevr. Fortanier-de Wit.
Deze begon met een felicitatie voor de harmonische samenwerking tussen jongeren en ouderen, welke zij in de Hoeksche Waard aantrof. Zich bepalende tot de situatie, waarin wij momenteel leven, zeide spr. dat we ons bevinden in een wereld vol problemen, problemen in het buitenland en problemen in het binnenland.
Men behoeft 's avonds de krant maar op te slaan om er nader mee geconfronteerd te worden: het loon- en prijsbeleid, de melkprijs, de verlenging van de leerplichtwet, de noodzaak om te komen tot kleinere klassen in de scholen, het radiobestel, het liftverbod enz. enz.
Wie deze tijd vergelijken wil met honderd jaar geleden, **toen 't leven** nog zo genoeglijk voortrolde en men zich kon terugtrekken in de beslotenheid van de eigen vertrouwde omgeving, komt tot de conclusie, dat vergelijken niet mogelijk is.
Men kan in het huidige tijdsbestek niet meer leven zonder dat men zich het lot van anderen aantrekt, zonder zich te interesseren voor wat er in het buitenland gebeurt. Alles hangt aan elkaar en daardoor is het maatschappelijk bestel zo ingewikkeld geworden, dat men er bijna niet meer uitkomt, aldus spr.
Nadat spr. aandacht had geschonken aan de rol van de politieke partij in het staatsbestel, stelde zij de vraag: „Wat is onze plaats"?
Zij noemde hierbij de brochure, welke is uitgegeven van de rede van prof. Oud. „Niet links, niet rechts, maar recht vooruit", welke titel niet betekent, dat een politiek van schipperen moet worden gevoerd, zoals onze politieke tegenstanders wel eens plegen te beweren, aldus spr., die vervolgde met te zeggen, dat liberalisme niet uitsluitend een economisch of een politiek stelsel is, maar een levens- en geesteshouding.
Dit beginsel veronderstelt het scheppen van mogelijkheden voor de vrije ontwikkeling van de persoonlijkheid en het aankweken van persoonlijke verantwoordelijkheid.
Dat betekent niet vrijheid alleen voor diegenen, die zich die vrijheid kunnen veroveren ten koste van anderen, want ware vrijheid kan alleen bestaan binnen de grenzen van het ontzien van de vrijheid van anderen.
Het hedendaagse liberalisme is het liberalisme van alle tijden, aldus spr., maar met het accent van de eigen tijd.
Als we spreken over een zo groot mogelijke economische en persoonlijke vrijheid, dan legt ons dat ook de plicht op zorg te hebben voor hen, die minder met geestelijke of stoffelijke gaven zijn bedeeld.
Wij hebben onze verantwoordelijkheid jegens anderen te beseffen in de geest van het aloude christelijke beginsel: „Hebt Uw naaste lief".
Goede sociale politiek dient de aanvulling te zijn van een goede economische politiek. Om een goede sociale politiek te kunnen voeren moeten op economisch terrein de kansen zo groot mogelijk worden gehouden en moet aan de persoonlijke verantwoordelijkheid de taak worden toebedeeld, die haar toekomt, want de grootste welvaart is slechts-mogelijk als de mensen de kansen krijgen om de gaven, die zij bezitten, tot ontwikkeling te brengen.
Goede sociale omstandigheden, aldus spr. moeten verworven worden, hetgeen duidelijk wordt, als men zich realiseert, dat 50% van ons nationale inkomen komt uit de export.
Loonsverhoging betekent hogere prijzen bedingen in het buitenland en kleinere kansen op de internationale markt. De loonsverhogingen moeten voornamelijk worden opgebracht door een verhoogde export, aldus spr., die er aan toevoegde, dat handel, landbouw en industrie in ons land gedurende de achter ons liggende tien jaar voorbeelden van

N.V. Lijm- en Gelatinefabriek

„Delft"

TWEE TORENS
Telefoon 25242 - Delft

Het Hoofdbestuur stelt ter beschikking van de afdelingen en leden:

Brochures:		per stuk:
No. 2	Vier Beginselen	f 0.20*
No. 3	De Weg naar de Toekomst .	f 0.20*
No. 4	Katholicisme, Vrijheid en Verdraagzaamheid	f 0.20*
	Statuten en Huishoudelijk Reglement	f 0.40
	De Partijvorming in Nederland en Europa (Verslag Nationaal Jongeren Parlement 1954)	f 0.50
	J.O.V.D.-insignes (in bestelling)	f 1.25
	Afdelingspostpapier . . . . . 40 stuks	f 0.60
	Afdelingsenveloppen . . . . . 40 stuks	f 0.50

Bestellingen aan het algemeen secretariaat
Botticellistraat 8 te Amsterdam

** Bij afname van tenminste 10 exemplaren van een brochure krijgt men 25 pCt korting*

HOTEL-PORSELEIN voor SCHEPEN

H. A. Slikkerveer - Tolhuislaan 7-9
Tel. 74727 - Rotterdam-Katendrecht

geweldige inspanning te zien hebben gegeven.
Mevr. Fortanier-de Wit schonk vervolgens aandacht aan de onbevredigende gang van zaken bij het onderwijs in Nederland.
In ons land kent men de grootste klassenbezetting van geheel Europa. Daarin zal verandering moeten komen, want de te grote klassen moeten leiden tot achteruitgang in de kwaliteit van het onderwijs, waardoor Nederland op den duur achterop zal komen.
Sprekende over de belastingen, zeide spr. dat de V.V.D. in de loop der jaren in de Tweede Kamer over dit punt herhaalde malen een critisch geluid heeft doen horen. Wij staan, aldus spr., op het standpunt, dat het goed is, dat iemand zoveel mogelijk de revenuen van zijn eigen arbeid krijgt en dat beter geschoolden beter worden betaald dan ongeschoolden, en wij achten het niet in orde als de staat door een te zware belastingheffing zelf een pot gaat vormen, die eigenlijk tot de spaargelden van de burgers gerekend dient te worden.
Een overheid, die met een te grote kas zit, zal zich gemakkelijk laten verleiden te grote uitgaven te doen. De V.V.D. wil de Nederlandse burger meer de gelegenheid geven tot sparen.
Het versterkt het veranwoordelijkheidsgevoel, het ontwikkelt de persoonlijkheid en het is de beste bestrijding van het communisme.
Sprekende over het Mandement der Nederlandse bisschoppen, zeide spr., dat de bisschoppen natuurlijk het recht en de plicht hebben de katholieke gelovigen te waarschuwen voor gevaarlijke geestesrichtingen, maar te betreuren achtte spr. het, dat in het Mandement wordt gesteld, dat het liberalisme geesteskinderen als communisme, maxisme en nationaalsocialisme zou hebben voortgebracht. Van de leiders van een volksdeel, dat nog niet zo lang geleden het eeuwfeest van de kerkelijke hiërachie in Nederland heeft herdacht had spr. een andere kwalificatie van het liberalisme verwacht, omdat deze leiders toch kunnen weten, dat het de wetten van de grote liberaal Thorbecke zijn geweest, die het vormen van de kerkprovincies in Nederland weer mogelijk hebben gemaakt.
Spr. vond dit deel van het Mandement beschamend voor hen, die het hebben geformuleerd. Overigens betekent dit alles niet, dat men in de Volksvertegenwoordiging niet tot een samenwerking zou kunnen komen, aldus spr.
De geest in de Volksvertegenwoordiging is gelukkig verdraagzamer dan die, welke uit het Mandement spreekt. Spr. achtte dit gelukkig, omdat de politieke verhoudingen in ons land samenwerking nu eenmaal noodzakelijk maken.
Tenslotte schonk mevr. Fortanier-de Wit aandacht aan het radiobestel. Spr. noemde het zeer ondemocratisch, dat de liberalen buiten de aether worden gehouden. Van 's-morgens tot 's-avonds worden onze beginselen via de radio bestreden, aldus spr., zonder dat wij ooit de gelegenheid krijgen ons daartegen te verweren.
Velen spreken daar schande van, ook buiten de rijen der liberalen, maar als het er om gaat verandering in de toestand te krijgen, doen zij niet mee, omdat de aanvallen niet tegen hen gericht zijn.
Dat is, aldus spr. geen liberale opvatting, want wij dienen niet alleen op de bres te staan voor de vrijheid van eigen meningsuiting, maar evenzeer voor die van anderen. Wij hebben geen enge partijpolitiek te voeren, maar een politiek, die de belangen van het gehele Nederlandse volk dient.
Mevr. Fortanier-de Wit besloot met het aanbieden van gelukwensen voor het feit, dat in de zaal zoveel jongeren en ouderen tezamen waren en dat er ook zoveel vrouwen aanwezig waren. Zulk een samenwerking is belangrijk en als we op deze wijze blijven doorgaan, zal de liberale politiek bij de verkiezingen van 1956 zeker de plaats krijgen, die haar toekomt, aldus spr.
Van de gelegenheid tot het stellen van vragen werd door enkele aanwezigen gebruik gemaakt, waardoor de zaal nog eens iets te horen kreeg over het radiobestel, een onderdeel van het onderwijsdebat in de Tweede Kamer en de mogelijkheid tot samenwerking met andere partijen.

Nader nieuws over ons Voorjaarsweekend

Hebt U zich reeds opgegeven als deelnemer/ster aan het landelijke weekend op 7 en 8 Mei? Doet het dan alsnog!!
Voor de Zaterdagavond is de heer G. Ritmeester, lid van de Tweede Kamer, bereid gevonden een causerie te komen houden.
Aan het einde van de avond is gelegenheid tot dansen.
Zondagmiddag zal de J.O.V.D. als discussie-onderwerp in het brandpunt van de belangstellingstaan.
Deelnemersprijs: deze bedraagt *f* 5.— per persoon.
Reiskosten: zo deze meer dan *f* 5.— bedragen, wordt dat meerdere vergoed.
Opgave aan: Jan J. D. Spekman, Lijsterweg 3, Hengelo (Ov.). Graag vóór 5 Mei!
Vanzelfsprekend is deze weekendconferentie in „De Vechtstroom" bij Dalfsen in Overijssel voor ieder J.O.V.D. lid toegankelijk. Introductie van niet-leden is mogelijk door opgave aan het algemeen secretariaat, Botticellistraat 8 te Amsterdam.

HET HOOFDBESTUUR

De heer L. I. Overwater, **ere-voorzitter** van de J.O.V.D. afdeling heeft tenslotte mevr. Fortanier-de Wit dank gezegd voor haar medewerking aan deze avond en de aanwezigen nog eens opgewekt te blijven strijden voor de verbreiding der liberale beginselen.

„Het spook van de Vrijburcht"

Uit de eigen leden heeft de afdeling van de J.O.V.D. een toneelgroep gevormd, die voor het eerst voor het voetlicht trad met bovengenoemd blijspel van Mar. Janssen en Gerard Nielen.
Na afloop van het toneelstuk bood de heer v. d. Zande de toneelspeelsters een bouquet tulpen aan en de toneelspelers een doos sigaretten.
Deze, voor de Hoeksche Waardse J.O.V.D.'ers onvergetelijke avond werd besloten met een gezellig bal.

ODOORN-Z.O. DRENTHE

Stad en Platteland

Het was een goede gedachte van de beide besturen, om het onderwerp „Stad en Platteland" in een gezamenlijke vergadering te bespreken. Hiertoe was uitgenodigd mr Stapel uit Bakkeveen.
Er werd een werkwijze gevolgd, welke zeer in de smaak is gevallen. Door de leden zelf werd als het ware de lezing samengesteld, door groepsgewijs het probleem te benaderen, waarbij elke groep van leden een verschillende bevolkingsgroep voorstelde.
De rapporten, welke hierdoor naar voren kwamen, werden nadien onder leiding van mr Stapel aan een discussie onderworpen.
Met enthousiasme heeft ieder meegeholpen aan het slagen van deze avond en een hartelijk woord van dank aan mr Stapel was dan ook zeer op zijn plaats, terwijl ook het deelnemen van mevr. Stapel aan de discussie op prijs werd gesteld.

OOST-GRONINGEN

Naar Berlijn

De heer Zegering-Hadders sprak 25 Maart voor de afdeling Oost-Groningen over „Het vluchtelingenvraagstuk in Berlijn."
De inleider wees er op, dat er door Berlijn geen scherpe scheidingslijn loopt, zoals velen denken. Vele arbeiders uit West-Berlijn werken in Oost-Berlijn en omgekeerd.
Vooral Oost-Berlijn vertoont nog zeer de gevolgen van de oorlog. Het stadsbeeld hier wordt voornamelijk gevormd door grote nieuwe flatgebouwen en één winkelstraat. De mensen leven er kennelijk onder druk, hetgeen duidelijk aan hen te merken is. De vluchtelingen arriveren op klaar lichte dag in West-Berlijn, waar ze in opvangkampen worden ondergebracht om aan een kruisverhoor te worden onderworpen.
Van uit de opvangkampen worden de vluchtelingen verspreid over de industriecentra in West-Duitsland, waar ze te werk gesteld worden. De vluchtelingen uit Oost-Duitsland vinden eerder werk dan de beroepswerklozen, omdat zij betere arbeiders zijn dan zij die in zovele jaren reeds niet hebben gewerkt.
Naar aanleiding van gestelde vragen ging de spreker tenslotte nog in op de nieuwe crematiewet en op de schoolstrijd die in België heerst.

ROTTERDAM

Opbloei?

De afdeling Rotterdam heeft het de laatste tijd aan activiteit ontbroken. Ze heeft, menen wij, in bijna een jaar geen bijeenkomsten gehouden. Toen Steven Passenier hoorde, dat in het bestuur over liquidatie werd gesproken, heeft hij met medewerking van het districtsbestuur ingegrepen. Hij heeft toen twee bijeenkomsten georganiseerd, één in Rotterdam rechter Maasoever, waar een paar nieuwe leden op kwamen dagen en een nieuw bestuur gevormd werd en één in Rotterdam-Zuid waar ook een stuk of zeven jongelieden bereid waren enthousiast voor de J.O.V.D. te gaan werken, maar die het ook juister vonden om een aparte afdeling Zuid te stichten; waarbij zij natuurlijk wel zoveel mogelijk samen zulen werken met rechter Maasoever.
Op beide bijeenkomsten heeft de heer Passenier een propagandaspeechje gehouden en gesproken over onze beginselen eerst onder de titel „Waarom" en de laatste keer onder de titel „Juist nu".
De besturen zijn als volgt voorlopig samengesteld:
Rechter Maasoever:
voorzitster Els Hazelaar, vice-voorz. H. Spoel, secr.esse Lily Jurgens, pennm.esse Marée den Hartog.
Zuid:
voorzitter John. Bertram, vice-voorz. Frans Ridderhof, secr.esse Leni Rixoort, penm.esse Hanni Vrijlandt, lid Philip Jungerius.
Men hoopt voldoende mensen te kunnen vinden nu, om tenslotte een evenwichtige samenstelling te formeren.
Misschien krijgen we nu wel een wedloop wie de meeste leden krijgt. Zowel in Zuid als de rechter Maasoever moet zeker een afdeling van 100 leden mogelijk zijn. Wie weet!

N.V. Scheepsbouwwerf - Machinefabriek
„DE KLOP"
Industrieweg 4 Sliedrecht

N.V. BETONDAK
Fabrieken Arkel - kantoor Gorinchem

***Autobedrijf* R. A. MIMIASIE**
Hoofdweg 123 - ROTTERDAM - Telefoon K 1800-22805
(bij geen gehoor alleen 's-avonds na 7 uur telefoon 28698)

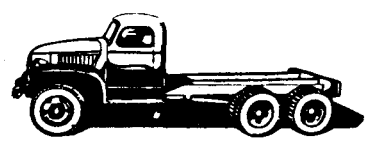

Deze **G.M.C.'s** zijn te leveren geheel nagekeken en gerevideerd, worden als nieuw afgeleverd en gegarandeerd, tegen **zeer redelijke prijzen.**

A. VAN DER VELDEN

Jan Sonjéstraat 32
ROTTERDAM
Telefoon 51637

EXCLUSIEVE RECLAME ARTIKELEN

- *Reclame toegift-artikelen*
- *Letters en Lichtbakken*
- *Reclame Klokken*
- *Sleutelketting-nouveauté's*
- *Luxe naamplaten voor auto's, machines, ijskasten enz.*

Ingenieursbureau **DE REUS**

ROTTERDAM
Telefoon K 1800-86298-110737

Kranen - Liften - Grijpers - Takels

Fa. Pl. van der Hoeven

Modelmakerij

KETHELSTRAAT 25 — SCHIEDAM — TEL. 69743

A. W. VAN VLIET *Makelaar in Onroerende Goederen*

Gouda - Korte Tiendeweg 10 - Telefoon 3509

VERKOOP - BEHEER - HYPOTHEKEN
TAXATATIES VAN ONROERENDE GOEDEREN
ALLE VERZEKERINGEN

BRANDSTOFFENHANDEL

„DEHORO" (CHR. E. DE HOOGE)

voor Huisbrand- en Industriekolen

Engros en Detail

Dordtselaan 31 b, Telefoon 73442-75025, Wilhelminakade 2, Rotterdam

TUINARCHITECTUUR — BOOMKWEKERIJEN

Ontwerpen
Aanleggen
Onderhouden

Gijsb. VURENS

Ringvaartweg 98 - Rotterdam-O. - Tel. 22114

Fa. W. VAN 'T HART & ZONEN

TELEFOON 39416-33267-50699-32280

- Classificeren en volledig onderhoud van schepen.
- Reinigen van alle typen stoomketels
- Vervanging dek- en machinekamer-personeel
- Onderhoudswerkzaamheden van constructiebouw.
- Zandstralen van alle voorkomende werkzaamheden.
- Mastiekwerkzaamheden

DRIJVENDE LUCHT-, LICHT- EN ZANDSTRAAL-INSTALLATIES
HUDSONSTRAAT 37-39 — ROTTERDAM-W.

N.V.
W. A. HOEK's
MACHINE- EN ZUURSTOFFABRIEK
Hoofdkantoor en Machinefabriek te Schiedam

COMPRESSORS voor alle gassen en iedere druk.
INSTALLATIES voor de bereiding van zuurstof, stikstof, enz.

Internationaal Motor Transportbedrijf N.V.

Stieltjesstraat 34a, Rotterdam-Z., Telefoon 117955 (2 lijnen)

Bevrachtingskantoor van Binnenschepen voor de Internationale Motor-Vaart, Transportovername.

Vulcaniseer Inrichting »De Toekomst«

Coveren en vulcaniseren van alle maten autobanden

Mathenesserdijk 485-487 — Telefoon 31438 — Rotterdam

VEREENIGDE BEWAKINGSDIENSTEN

v/h St. Job, Schiemond en Securitas — P. ROTGANS

BEWAKING OP ELK GEBIED

SPECIAAL SCHEEPS- EN RUIMBEWAKING

Deskundig personeel als bijwerkers, o.a. donkey's, stokers, matrozen winchsmeerders, enz. Tevens hebben wij personeel beschikbaar voor schoonmaken, classificeren, het open- en dichtleggen van luiken, zeeklaarmaken, enz.

KANTOOR: ST. JOBSWEG 9, ROTTERDAM
Telefoon 32650, bij geen gehoor 36109

U wordt snel ingelicht

over gebeurtenissen in binnen- en buitenland. als U op een goed ochtendblad geabonneerd bent. Terwijl U slaapt, stroomt nieuws binnen uit het gehele land en uit alle delen der wereld. Het Algemeen Dagblad wordt 's nachts gedrukt en 's morgens vroeg bezorgd.

- onafhankelijk
- actueel
- sport
- markt- en beursberichten (o.a. New York)
- belangwekkende advertentiepagina's
- onderhoudende lectuur
- vrouwenrubriek
- tekenverhalen
- geïllustreerde feuilleton

Algemeen Dagblad

Rotterdam, Witte de Withstraat 73

D. BRAND

TRIPLEX & BOARDS

„Picus"-Betontriplex — Meubelplaten — Deuren

Spangeschekade 115 — ROTTERDAM
Tel. 30231

N.V. BOELE's
Scheepswerven en Machinefabriek
BOLNES
Nieuwbouw en reparatie

N.V. Rubberfabriek
BAKKER & ZOON
RIDDERKERK
★
Technische Rubberartikelen

BOSMAN
N.V.
CONSTRUCTIE-WERKPLAATS
MACHINEFABRIEK
ROTTERDAM - BRIELSELAAN 45
Telefoon 72525 (3 lijnen)
Na 6 uur Barendrecht 492
SPECIALITEIT
VLIEGTUIGONDERDELEN - HULPWERKTUIGEN VOOR LUCHTVAART- ROESTVRIJ STALEN UITLAATPIJPEN- LICHTMETAALWERKEN, ENZ. ENZ.

N.V. Betonfabriek **DE METEOOR**
DE STEEG
Tel. Velp K 8302–3344
Fabriek van kwaliteits betonartikelen

H. ten Cate Hzn. & Co.
N.V.
ALMELO
Katoenen- en Kunstzijden Manufacturen

SMIT
SLIKKERVEER
GENERATOREN MOTOREN UITRUSTINGEN

L. SMIT & ZOON
KINDERDIJK
voor
BAGGERMATERIEEL, ZEESLEEPBOTEN, ALG. SCHEEPSBOUW

HONIG'S ARTIKELEN
Gezien in elk gezin!

ANNO AH 1774
A. VAN HOBOKEN & Co.
BANKIERS
ROTTERDAM
PARKLAAN 32-34
•
BIJKANTOREN:
's-GRAVENHAGE
RHENEN
•
CORRESPONDENTSCHAP:
WIJK BIJ DUURSTEDE

DE ROTTERDAMSCHE DROOGDOK MIJ N.V.

VERPLEGING èn ONDERWIJS
ontvangen de patienten van
Het Nederlands Studenten Sanatorium te Laren (NH)
Leest de interessante brochure: „HET HOE, WAT, WAAROM VAN HET NEDERLANDS STUDENTEN SANATORIUM", op aanvraag gratis verkrijgbaar bij het Centraal Bureau van de Stichting Het Nederlands Studenten Sanatorium, Keizersgracht 632, Amsterdam (C), Telef. 64488.
Steunt het werk dezer stichting, die financiële hulp van particuliere zijde nog niet ontberen kan!
Postgiro·rekening No. 91323, A'dam.

Bakker n.v.
MACHINEFABRIEK
en
STAALGIETERIJ
★
RIDDERKERK

N.V. SCHEEPSWERVEN
„PIET HEIN"
voorheen
FIRMA W. SCHRAM & ZONEN
•
WERVEN TE BOLNES EN PAPENDRECHT
Twee dwarshellingen, elk 115 mtr. lang. Overdekt droogdok 116x30 meter, geschikt voor het zwaarste materiaal.
Telefoonnummers Rotterdam 71354. Dordrecht 3774

„LASSEX"
BESCHERMER VOOR ALLE IJZERWERKEN
Bevordert deugdelijke las
N.V. EERSTE VLAARDINGSE VERFFABRIEK
VLAARDINGEN
Telefoon 3692

7e Jaargang No. 5 Mei 1955

DE DRIEMASTER

MAANDORGAAN
VAN DE JONGEREN ORGANISATIE VRIJHEID EN DEMOCRATIE

Over progressief en conservatief

(Zie pag. 6)

DYNAMISCH LIBERALISME

Tegenover dit alles voeren wij de strijd van een dynamisch liberalisme. Het is immers het kenmerk van de liberale stroming, dat zij dynamisch is. Conservatief liberalisme is een uitdrukking, die lijdt aan innerlijke tegenspraak".
Aldus verklaarde bij gelegenheid van het jongste congres van de Volkspartij voor Vrijheid en Democratie prof. mr P. J. Oud, die ook ditmaal zeer naar ons hart heeft gesproken.
Het is maar een enkel citaat uit een redevoering, die ongeveer een uur in beslag nam. Prof. Oud verstaat de kunst om, zonder zich in breedvoerige uitweidingen te begeven, in een dergelijk bestek precies de grote problemen van het ogenblik samen te vatten..

Zo liet hij niet na zijn standpunt met betrekking tot de internationale situatie duidelijk uiteen te zetten, waarbij met name grote aandacht aan het Duitse probleem werd besteed.

Omtrent de binnenlandse sociale en economische politiek verklaarde hij, dat overheidsingrijpen in het tegenwoordige maatschappelijke bestel onmisbaar is en van onze kant allerminst wordt afgewezen.

Hetgeen natuurlijk niet betekent, dat men in het andere uiterste moet vervallen van de Staat, die zich met alles en nog wat bemoeit.

Ook het belastingvraagstuk werd in een bijzonder juistlicht gesteld met de opmerking, dat dit allerminst een zaak is van belang voor de bezitters van grote inkomens. Een te zware belastingdruk bedreigt allen en zet een domper op iedere particuliere werkzaamheid.

Wel bij uitstek moet ons jongeren aanspreken de passage in de redevoering van prof. Oud, die op het woningbeleid betrekking had.

Als er één probleem is, waarmede juist de jonge generatie voortdurend wordt geconfronteerd, dan is het wel dit.

Op dit gebied wordt de morele volksgezondheid ondermijnd immers allereerst van het opgroeiende geslacht.

Zonder overdrijving mag dan ook met de voorzitter van de V.V.D. worden vastgesteld, dat de regeringspolitiek op het stuk van de volkshuisvesting volkomen heeft gefaald.

De opeenvolgende kabinetten zijn hier volslagen in gebreke gebleven en het overheidsingrijpen op dit terrein heeft tot een volkomen mislukking geleid.

Voor onze kring, waarbinnen eveneens herhaaldelijk op de uit de woningnood voortvloeiende misstanden de aandacht werd gevestigd — wij trokken wat de ernst van de tekortkomingen betreft zelfs een parellel met de gevolgen van voor de oorlog bestaande massale werkloosheid — moet het een grote voldoening zijn geweest dat op dit punt bij gelegenheid van de opening van het jaarlijkse Congres der ons meest verwante politieke partij, nog eens speciaal werd gewezen.

Zo was er veel in de rede — men denke tevens aan het pleidooi over de onverdeelde radio, de onverdeelde school, de rechtsschendingen ten aanzien van de R.M.S. en aan de passages over de verdediging van de geestelijke vrijheid —, waarvoor wij ook in deze kolommen nogmaals gaarne nadrukkelijk aandacht vragen.

En dat niet alleen o stuk voor stuk kwesties zijn, die ze harten leven en waarop ook van on bij elke gelegenheid weer de nadruk p orden gelegd. Maar evenzeer, omda weringen van tegenstanders over menin verschillen inzake fundamentele beginselen tussen oudere en jongere liberalen er opnieuw in een zonderling daglicht door komen te staan.

In het bijzonder de Volkskrant schept er behagen in binnen de kring van anderen tegenstellingen op te sporen, blijkbaar met de bedoeling de meningsverschillen in eigen katholieke kring zo goed mogelijk te versluieren.

Prof. Oud heeft terecht over een dergelijk streven de staf gebroken.

„Er zijn er onder onze politieke tegenstanders, die in de gedachtenwisseling tussen ouderen en jongeren een aanwijzing hebben gezien, dat het met onze eenheid toch niet zo best is gesteld. Bij hen is de wens de vader van de gedachte. Ik durf gerust te zeggen, dat de eenheid in onze kring nog nooit zo groot is geweest als thans".

De Volkskrant zal goed doen deze woorden van prof. Oud nog eens in zich op te nemen,, daarbij bedenkende, dat waar discussie tot de onmogelijkheden behoort, uiteindelijk ook het leven wordt gedood en zeker het dynamisme waarvan hier in de aanhef sprake was.

Met het bekende „gesprek" heeft ons jongeren immers nooit een ander doel voor ogen gestaan dan het op gang brengen en gaande houden van een discussie tussen twee generaties. Ten gerieve van de voorbarige Volkskrant willen wij dit nog eens uitdrukkelijk vastleggen.

Intussen bestaat er op een enkel punt aanleiding bij de redevoering van prof. Oud een kleine kanttekening te plaatsen, namelijk daar waar hij veroordeelt het streven van sommige jongeren naar het stichten van werkgemeenschappen binnen een enkele politieke partij.

In zulk een concrete vorm is van een dergelijk streven overigens nooit sprake geweest.

Wel werd in ons artikel in het Februarinummer van De Driemaster — in navolging van in de boezem van het Hoofdbestuur van de J.O.V.D. levende gedachten — de vraag opgeworpen naar de mogelijkheid van grotere propaganda der liberale beginselen in prot.-christelijke en katholieke kring, waarbij de vorming van prot.-christelijke, katholieke en humanistische bezinningscentra in welwillende zin werd overwogen.

Gezien de motivering van genoemd artikel achten wij ons op dit moment van een nadere toelichting ontslagen, temeer waar de vice-voorzitter van het Hoofdbestuur bij gelegenheid van de jongste districtsdag de verschillende overwegingen nog eens glashelder heeft uiteengezet.

Feitelijk is er niets nieuws onder de zon, indien men in aanmerking neemt, dat een prot.-christelijk studiecentrum vroeger binnen de liberale partij reeds heeft bestaan, doch in de tijd van nedergang dezer partij langzamerhand verwaterde.

Ook daaruit moge blijken, hoe onveranderlijk uitgangspunt blijft, dat uit de aard van de zaak met het liberale beginsel niet mag worden getransigeerd.

Dat de suggestie waardig bevonden werd om bij gelegenheid van het congres van de V.V.D. in het openbaar in discussie te worden gebracht stemt tot voldoening.

Wij hebben nooit meer gevraagd dan dat men zich in liberale kring op een ogenblik, waarop de wereld zich kennelijk in een overgangsperiode bevindt steeds en terdege bezint op de noodzakelijke concrete

APOLLO PAVILJOEN
APOLLOLAAN 2 — AMSTERDAM — TELEF. 712410
•
Restaurant: iets aparts
„Franse Zaal" voor partijen uniek
Terras: een dorado aan het water

stellingname tegenover de voortdurend wijzigende situatie.

Het verwerpen van de suggestie geeft evenmin aanleiding tot ontmoediging.

Een idee wordt niet waardevol om de weerklank die het in eerste instantie ondervindt, doch slechts om de innerlijke waarde die het op langer termijn zal blijken te bezitten. Het overnemen van suggesties, welke niet eerst in breder kring zijn onderzocht, zou hoogst onverstandig zijn.

Nooit heeft, noch zal bij het overleggen van suggesties onzerzijds dan ook haast bestaan wat betreft de mogelijkheid van praktische toepassing.

Het laatste ligt trouwens buiten het bestek van onze organisatie.

Maar heeft prof. Oud zich in zijn zelfde redevoering ook niet beroepen op een citaat van Thorbecke?

Het is ons uit het hart gegrepen. Het luidde: „Echte staatskunst wacht haar uur af:"

HEIN ROETHOF

Geslaagd J.O.V.D.-weekend in prachtig conferentie-oord

Boeiende rede van dr B. W. Kranenburg

Ondanks de vertraging, die vele bezoekers aan het J.O.V.D.-weekend te Dalfsen, hadden door het treinongeluk te Oldenbroek aan de lijn Amersfoort-Zwolle; ondanks de pech, die de Amsterdammers hadden met hun kleine Volkswagenbusje (gebroken krukas); ondanks het over de kop slaan van één van de wagens van één der bezoekers (deze wagen maakte deel uit van de hulpexpeditie die de Amsterdammers naar Dalfsen moesten vervoeren, doch de wagen kwam op zijn kop in de sloot terecht); ondanks al deze pech was het een goed geslaagd weekend.

Dit kwam voor een groot deel doordat de conferentie plaats vond in het prachtige oord „de Vechtstroom".

De goede sfeer en de prima organisatie deden de rest.

Om even over acht opende dr Hein Roethof het weekend met een korte rede, waarin hij de bevrijding herdacht en in het kort memoreerde wat er zo al in Nederland nadien tot stand is gekomen.

Hij zei ondermeer: „Het is goed blijvend te herdenken hen, die ons ontvielen, doch het is fout steeds te blijven wrokken over de 5 jaar Duitse bezetting." De vele veranderingen ten goede zijn fantastisch, waaronder in het bijzonder kan worden vermeld de samenwerking tussen werkgevers en werknemers.

Aan de andere kant van de balans vinden wij de treurige kwestie Indonesië.

Werd na het beëindigen van de oorlog gehoopt op een goede samenwerking tussen Nederland en Indonesië, deze illusie viel al gauw in scherven. Indonesië is één van onze bitterste vijanden op internationaal gebied geworden.

Verder stond de landelijke voorzitter even stil bij het probleem van de steeds toenemende ordening in ons land.

Is dit nog wel in zo'n sterke mate nodig, of is het een bureaucratie, die nodig is om bepaalde heren in het zadel te houden?

Verder wordt de rechtsorde nog al eens met voeten getreden: stakers worden in de nacht van hun bed gelicht.

Verder is als een nagatief iets te zien de steeds verdergaande verzuiling in ons land.

Als wij alles van voor de oorlog weer willen herstellen, dan heeft de geestelijke opbouw van 10 jaar vrijheid ernstig gefaald, zo riep de heer Roethof uit.

Hierin hebben de liberale jongeren in het bijzonder een taak. Dit ideaal van alle tijden, aangepast aan de nieuwe omstandigheden, zullen wij in de komende jaren hebben op te bouwen, want wij zullen van de ouderen kunnen leren, maar de ouderen kunnen het enthousiasme van ons overnemen.

De nieuwe wereld is **onze** wereld, want wij zullen er in moeten leven. Moge het liberalisme daarin een glorieuze toekomst hebben!"

De [illegible] kern van [illegible]lisme

[illegible]nten van het [illegible]ijfeld de rede, [illegible]urg hield over [illegible]rde kern. (De heer Kranenburg verving de aangekondigde spreker de heer Ritmeester).

Wil een beweging van geestelijke aard kracht hebben, dan moet er een geloof achterzitten, een soort heilig vuur.

Niet een geloof van verdeling van stoffelijke welvaart, maar een schepping van rechtmatige maatstaven, aldus de heer Kranenburg. Wanneer is dat bij het liberalisme ontstaan? In de tijd van de verlichting. Toen zagen de geesten pas objectief. Vroeger had men zich bij het zien van de onrechtvaardigheden getroost met het zeggen van verklaringen als: dit is een dwangorde door de zondeval. Toen het denken werd verwereldlijkt ging men gelukkig van een ander standpunt uit. De rede ging overheersen.

Men ging zien, dat de mens een rechtssubject was en niet een object. Dit kwam ook voort uit de natuur en de redelijkheid.

Toen werden pas de menselijke grondrechten erkent. Niet zo zeer door de Franse revolutie als wel dat ze het eerst werden neergelegd in de Amerikaanse Declaration of Independance.

Het klinkt ons nu vertrouwd in de oren, zoals het recht om geluk na te streven. Nu vinden wij de grondrechten in de meeste grondwetten terug.

Het zijn nu 's mensen onvervreemdbare rechten geworden. Doch het was indertijd een grote stap van deze liberalen.

Zij sneden de banden met de dogma's door. Zij gingen de maatschappij opnieuw inrichten.

Frankrijk heeft deze beginselen doorgezet en over Europa verbreid. In het begin mislukte het ten dele, veelal door zelfoverschatting.

Ook was men er zo opeens maar niet rijp voor. De nieuwe begrippen moesten nog groeien en zich nog vullen.

Het begrip persoonlijkheid was nieuw en mooi, maar men vond, dat wanneer men zijn persoonlijkheid bewust werd, men daardoor met andere mensen in strijd kwam. Men moest nog leren het begrip zelfbeperking inhaerent met persoonlijkheid te gaan zien.

Ook kwam men in conflicten met het stoffelijke, met name met de eigendom. Er moest nog geleerd worden, dat stoffelijke welvaart voor jezelf, welvaart betekende voor de gemeenschap. Doch achter dit stoffelijke stond het hoge geestelijke beginsel. En dit vergeet men nog al eens.

Men kan begrijpen, dat de derde stand, die voordien in het bijzonder op het gebied van de eigendom beknot was, juist nu zijn strijd om de eigendom concentreerde.

Men promoveerde de eigendom dan ook tot heilig recht. Het zo uitdrukkelijk stellen van dit recht riep tegenstellingen op.

Proudhon sprak enige tijd later van: eigendom is diefstal aan de gemeenschap. Hier waren de tegenstellingen geboren en even later zou er een beweging komen, die zich socialisme noemde, omdat zij de overdrijving van de eigendom verkeerd achtte.

De socialisten zijn eigenlijk aan de liberalen ontsproten. Ook zij meenden, dat de rede in staat zou zijn om een betere wereld op te bouwen. Doch zij verwierpen de liberale harmonie-leer.

Zij wilden de disharmonie, de klassenstrijd.

Hoe kwamen de spanningen om het vrijheidsbegrip? Door de techniek en de invoering van machines voor een groot deel.

Thorbecke zei reeds: „de machines brengen verdeeldheid; enerzijds groot bezit en bezitloosheid aan de andere kant". Ook hij had al een open oog voor deze ontwikkeling en was bang, dat de harmonie inderdaad verbroken zou worden.

Thorbecke en zijn opvolgers hebben steeds gelet op de sociale spanningen. En hier ligt de harde kern van het liberalisme, aldus dr Kranenburg, het uitdragen van het liberalisme, met als hoofdmotief de sociale harmonie.

Daarom is het nodig, dat de Staat niet wordt geschuwd en een taak in deze te vervullen heeft. Dit bleek duidelijk in de koloniën, waar de Staat moest consolideren, wat de handelaren hadden verkregen.

Het liberalisme moet zich van het negativisme ontdoen, sterker gezegd, het moet het met hand en tand uitroeien. Het is één van de taken van de jongeren om de positieve kanten van het liberalisme naar voren te brengen.

Op het gebied van de stoffelijke welvaart zijn wij sterk vooruitgegaan en hebben wij de crisis gehad, maar de geestelijke vrijheid kan ook een crisis ondergaan.

De heer Kranenburg wees uitvoerig op de gevaren hieraan verbonden. Als voorbeeld nam hij de wetenschap. Voor de oorlog had de wetenschap een dienende taak en mocht iedereén er kennis van nemen.

Nu beweegt een belangrijk deel der wetenschap zich in het diepste geheim, bijv. de atoomwetenschap.

De resultaten hiervan worden terecht vastgehouden, maar het is een bedenkelijk verschijnsel. Verder is gevaarlijk de gecompliceerdheid van de maatschappij.

De specialisatie mogen wij gerust als een vijand zien. De contrôle wordt hierdoor sterk verzwakt.

Dit soort problemen maken het vaandel van de vrijheid des te belangrijker.

Het is aan U, jongeren, in het bijzonder de harde kern van het liberalisme te verdedigen.

Het was een boeiend uitgesproken rede, waarvan een ieder geleerd heeft.

Trekpaarden-bal

Na de rede van dr Kranenburg begon het bal, verzorgd door een band uit Ommen. Het duurde tot diep in de nacht.

Eén van de hoofdattracties was wel het ronddragen door de zaal van Edgar N. in zijn mooie blauwe pyama. Iemand 's nachts van zijn bed lichten komt blijkbaar niet alleen in Amsterdam voor!

De volgende morgen werd gebruikt naar ieders goeddunken.

Er rukten een paar auto's met bebaarde mannen uit naar Ommen om zich in een café-restaurant daar te gaan scheren.

Er was nl. in het conferentie-oord geen wisselstroom! De Ommenaren zullen wel vreemd hebben gekeken als ze tenminste een blik in de eetzaal van het restaurant geworpen hebben. Want aan iedere tafel klonk het gebrom van de scheerapparaten.

Na een prima maaltijd werd al vroeg in de middag met de trekpaardenconferentie een aanvang gemaakt.

Na een algemene beschouwing van Hein Roethof spraken achtereenvolgens de Hoofdbestuursleden Nordlohne, Plaizir, Oosterveld, De Vries en Hoogendijk over resp. de onderwerpen: propaganda, financiën (willen de penningmeesters op tijd hun gelden afdragen! !), secretariaat, Kampcommissie en Driemaster (meer copy en meer abonné's!)

Na de korte speechjes wordt nog druk gevraagd, geantwoord en gedebatteerd!

Om 4 uur kon de voorzitter de trekpaarden-conferentie sluiten en daarmee tevens de zeer geslaagde weekendbijeenkomst.

FERRY HOOGENDIJK

PONTIER & KARREMAN

MAKELAARS IN ASSURANTIEN
WESTERSINGEL 9, ROTTERDAM

Bel op 11.17.00 - 3 lijnen - (K 1800)
en wij doen de rest

Assurantie is vertrouwen

Een nieuwe lente

Enige dagen nadat in 1945 het laatste deel van ons vaderland bevrijd werd capituleerde Duitsland.
Dit einde van de slotphase werd in ons uitbundig feestend vaderland nauwelijks opgemerkt en het feit was zo vanzelfsprekend, dat de minieme krantjes van die dagen er nauwelijks enige regels aan besteedden.
Tien jaar later op 5 Mei werd Duitsland weer een souvereine staat en ook dit bericht ging bijna in het feestrumoer verloren, temeer daar het nu niet bepaald als een grote verrassing kwam.
De hernieuwde zelfstandigheid van West-Duitsland is begrijpelijkerwijs in het Westen met weinig gejuich begroet. In de eerste plaats kan men echter een dermate vitaal volk als het Duitse moeilijk in infinitum als een kolonie blijven behandelen, tweedens heeft het Westen Duitsland als partner te zeer nodig.
De nieuwe Duitse strijdkrachten zullen een sterkte krijgen van een half millioen man en een luchtmacht van 1350 vliegtuigen en er komt dienstplicht voor de leeftijdsgroepen van 18-45 jaar. Deze macht zal voor de Westelijke verdediging een wel zeer waardevolle bijdrage gaan vormen.

Een oud geluid

Op de avond van de dag, waarop West-Duitsland weer baas in eigen huis werd, zond Radio Hamburg een klankbeeld uit over de herboren zelfstandigheid.
Men kon zonder moeite bespeuren hoe vrij West-Duitsland zich weer voelde, aan het klankbeeld ontbrak alleen het bonkende geluid waarmede de diverse sprekers zich op hun respectievelijke, zelfvoldane borsten sloegen.
Naast een opsomming van alle in het zuur geconserveerde grieven tegen de voormalige bezettende mogendheden ademde de uitzending een bijna dreigende geest.
Duitsland is weer sterk en zelfstandig, voortaan heeft men weer rekening met ons te houden en de wereld zal dit spoedig merken.
Met de beste wil van de wereld kon men de inhoud van dit klankbeeld niet op een prettiger klinkende manier samenvatten. Eerlijk is eerlijk, Radio Hamburg heeft niet teveel gezegd. Prompt na de ondertekening van het Ostenrijkse staatsverdrag lanceerde West-Duitsland zijn eerste protestnota.
Op pittige wijze werd hierin tegen de inhoud van het verdrag geprotesteerd en men behield zich in deze nota het recht voor om een eis tot schadevergoeding voor de in de oorlog verloren gegane Duitse activa in te dienen.
De Westduitse regering krijgt nog meer kans voor het zenden van nota's. Het lid der Bundestag, Prins Hubertus von Loewenstein, heeft de Westduitse regering gevraagd onderhandelingen te beginnen met het doel de vroegere Duitse gebieden terug te krijgen, welke na de oorlog aan Nederland, België en Frankrijk gekomen zijn. Of deze Germaan ook Elzas-Lotharingen op het oog had vermeldt de historie niet.
Voorts heeft de „Gemeinschaft der West- uns Uberseevertriebenen" de Amerikaanse ambassadeur te Bonn verzocht bij de Nederlandse regering zijn invloed aan te wenden, opdat voortaan aan Nederlanders die in de oorlog aan Duitslands zijde vochten, pensioenen uitbetaald zullen worden.
De Gemeinschaft denkt hierbij aan Nederlanders, die in de oorlog blijvend letsel hebben gekregen.
De verhouding met Duitsland zal in de eerstkomende decennia nog wel gekenmerkt worden door een overvloed van sentimenten. Het Duitse volk kan echter in alle gerustheid met Tijl Uilenspiegel zeggen: „we hebben het er dan ook naar gemaakt".
Ondanks het vele wat er gebeurd is zijn de Westelijke mogendheden Duitsland echter met honderd maal meer toegevendheid tegemoetgetreden dan men aan de andere zijde van onze Oostgrens redelijkerwijs had mogen verwachten.
Deze korte berichtjes doen nu het ergste vrezen voor de Europese zaak en laten ook de gedachte opkomen of de Pruisische New-look niet verrassend veel lijnen met de snit van het Derde Rijk gemeen heeft.
Wij kunnen ook verder teruggaan in de geschiedenis en dan zien hoe volgens het oude gezegde de geschiedenis zich in eindeloze regelmaat herhaalt, omdat zij in wezen de logische consequentie is van de aard der verschillende volkeren.
Dan kunnen wij zelfs teruggaan tot de tijd van Vondel, die eens de volgende merkwaardige woorden schreef:

Zo langh de Mof is arm en kael
zo spreekt hij zeer bescheiden [tael,
maar komt hij ooit tot beter [staet,
dan doet hij God en alle [mensen kwaedt.

Kijk maar!

Jaarlijks organiseert Rotterdam opbouwritten door de nieuwe stadswijken. Tilburg gaat hetzelfde doen, maar in tegenstelling tot Rotterdam zijn deze excursies gratis en wordt bovendien onderweg voorlichting gegeven door een deskundige van het Gemeentelijk Voorlichtingsbureau en een ambtenaar van Publieke Werken.
In deze tijd an massaficatie en bureaucratie verliest de gewone burger het contact met de organen, die op zijn leven toch een zo grote invloed uitoefenen.
De ontwikkeling van een stad is een wetenschappelijke aangelegenheid geworden en de niet-insider vermag de grote noch de kleine lijn te begrijpen.
Hierdoor ontstaat een steeds toenemende verwijdering met zijn omgeving en verliest de burger eveneens de interesse zelf nog enige invloed op de ontwikkeling van zijn stad uit te oefenen.
Door het Tilburgse initiatief worden de Tilburgers weer bij de groei van hun stad betrokken en dit zal ook de belangstelling voor het bestuur van hun gemeente weer doen toenemen.
Deze belangstelling stimuleert een gezond plaatselijk chauvinisme en vormt een geneesmiddel voor de toenemende politieke apathie waarin ons land zo langzamerhand verzonken is.

1 — 1

Toen in de Delftse gemeenteraad B. & W. voorstelden in de Oude Kerk een gebrandschilderd raam aan te brengen, verzette de K.V.P. zich sterk hiertegen, omdat zij de Oude Kerk wel als een nationaal monument, doch niet als een nationaal bezit konden zien.
Deze kerk behoort immers slechts aan één bepaalde geloofsrichting toe. Alhoewel het voorstel tenslotte werd aangenomen toonde de wethouder zich zeer teleurgesteld, het college had gehoopt, dat het voorstel met algemene stemmen aanvaard zou zijn.
Op dezelfde vergadering stelde de leider der K.V.P.-fractie de vraag of het juist was, dat de kerkeraad der Ned. Hervormde gemeente een pastoor geweigerd had hem te laten spreken op een bijeenkomst in de Nieuwe Kerk, ter viering van de verjaardag van de Koningin. De burgemeester bevestigde dit en deelde mee het standpunt van de kerkeraad zeer te betreuren.
Samengevat komen deze kwesties dus hier op neer, dat een aantal Protestanten en Katholieken in Delft niet in staat zijn nationale evenmenten ook inderdaad nationaal te zien en zich krampachtig aan het eigen standje vastklampen.
Men vraagt zich af of hier sprake is van angst voor contact met andersdenkenden, omdat door een dergelijk contact wel eens kostbare schaapkens verloren zouden kunnen gaan.
Het zou ook zo kunnen zijn, dat men automatisch ieder voorstel van de andere kant maar afwijst, omdat de andere kant per definitie toch altijd ongelijk heeft. Zoals heel vaak is in beide gevallen de ten toon gespreide onverdraagzaamheid een uitgesproken vorm van angst om te denken.
Een onvermijdelijke houding, wanneer men eenmaal aangenomen heeft voor honderd procent gelijk te hebben.

Kladpapier

Na de conferentie te Bandoeng, waaraan 29 Aziatische en Afrikaanse landen deelnamen, heeft men een slotcommunique uitgegeven, waaruit blijkt, dat alle deelnemende landen tien beginselen onderschreven hebben. Ook Indonesië.

Punt 2 van deze beginselen luidt: „Eerbied voor de souvereiniteit en territoriale onschendbaarheid van alle landen". Toevalligerwijs was het ook artikel 2 van de overgangsovereenkomst der Ronde Tafel Conferentie, waarbij het zelfbeschikkingsrecht voor alle volken van Indonesië uitdrukkelijk gegarandeerd werd.
Toen dus op 25 April 1950 de Republiek der Zuid-Molukken werd uitgeroepen, was dit een volkomen legale daad, zoals overigens door de Nederlandse Vereniging voor Internationaal Recht en nadien door uitspraken van de Nederlandse rechterlijke macht herhaaldelijk werd bevestigd.

Nochtans begonnen op 4 Augustus de bombardementen van Indonesische bommenwerpers en landden op 28 September 1950 de Indonesische troepen om te vuur en te zwaard het volk van Ambon te onderwerpen.

Punt 10 van de Bandoengse beginselen luidt: „Eerbied voor het recht en de internationale verplichtingen". Wanneer wij dit lezen gaan onze gedachten naar Djakarta, waar zich onder het mom van een proces de zaak-Jungschläger afspeelt, een erbarmelijk tafereel met de Indonesische Officier van Justitie Sunarjo als regisseur.

De heer Sunarjo heeft geweigerd een garantie te geven, dat de verdediging onbelemmerd zou kunnen worden gevoerd. Achtereenvolgens werden mr Bouman en de dappere Indonesische, mevrouw Nani Razak, gedwongen de verdediging neer te leggen. Mr Bouman kon zich slechts door een vlucht van arrestatie redden.

Naar nu verluidt, zal de Engelse jurist mr Curtiss Bennet niet worden toegestaan de verdediging ter hand te nemen, dit terwijl geen enkel beschaafd land het recht van de beklaagde zelf zijn verdediger te kiezen in twijfel zal trekken.

Na dit alles kan men zich in alle gemoede afvragen, waarom aan het wajangspel in Bandoeng door de wereldpers nog zoveel aandacht besteed is.

De waardeloosheid van de Bandoengse besprekingen stond al vast voor de inkt van het slotcommuniqué droog was.

L.G. VAN DORP'S LAUNDRY
One day service
BRUYNSTRAAT 52-56 • ROTTERDAM • PHONE 32845
QUICK SERVICE
Laundry & Drycleaning
for SHIPS, HOSPITALS, HOTELS & RESTAURANTS

E 55
GLOEILAMPEN
FLUORESCENTIEBUIZEN,
Armaturen en materiaal.
KWIKMENGLICHTLAMPEN
HOGEDRUK-KWIKLAMPEN
uit voorraad leverbaar
★
„De Gloeilampencentrale"
MATHENESSERLAAN 460
ROTTERDAM - TEL. 36756

N.V. Scheepsbouwwerf - Machinefabriek
„DE KLOP"
Industrieweg 4 Sliedrecht

J. van de Geest & Zoon
Behangerij, Stoffeerderij, Matrassenmakerij en Scheepsstoffeerderij
Lusthofstraat 220 b-c - Telefoon 23835 - Rotterdam

Machinefabriek en Constructiewerkplaats
Fa. J. BRANDWIJK Pzn.
Brielschelaan 58-60 - ROTTERDAM-Z. - Tel. 71197-75137
Lichte staalconstructies en alle soorten draaiwerk.
Roestvrij stalen bouten, koppelingen en andere onderdelen.

Ankersmit's Textielfabrieken N.V. - Deventer
Spinnen
Verven
Weven
Bleken
Drukken

HBU HBU
HOLLANDSCHE BANK-UNIE N.V. AMSTERDAM
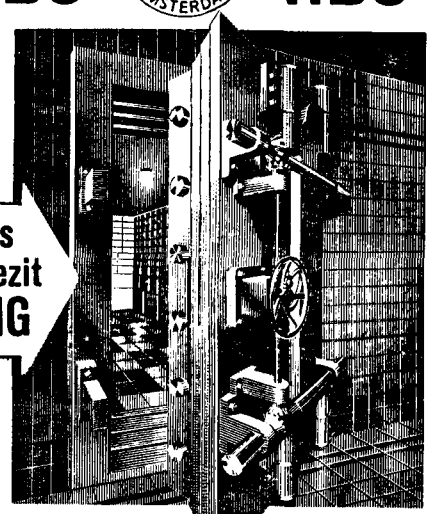
Hier is Uw bezit VEILIG
Waarom zoudt U risico's nemen, welke altijd verbonden zijn aan 't bewaren van kostbaarheden en waardepapieren in huis?
Berg ze veilig op in onze brand- en inbraakvrije kluis! Voor een gering bedrag stellen wij een safeloket daarvoor beschikbaar.
Ook voor U: de HBU
HOLLANDSCHE BANK-UNIE N.V.
AMSTERDAM - DEN HAAG - ROTTERDAM

AAVE
Westfrankelandsestraat 16
Schiedam, Telef. 66280 (K 1800)
Alles op 't gebied van glas in lood

Vulcansieer Inrichting »De Toekomst«
Coveren en vulcaniseren van alle maten autobanden
Mathenesserdijk 485-487 – Telefoon 31438 – Rotterdam

DE VRIES ROBBÉ & CO
GORINCHEM
staalconstructies
metalen ramen en deuren

Scheeps-reparatie-bedrijf
en Machinefabriek
N.V. VAN BRINK
Waalhaven, Pier 8 - Rotterdam
Tel. 77610 (3 lijnen). Na 18 u.: 73554, 70341, 41782

HOTEL-PORSELEIN voor SCHEPEN
H. A. Slikkerveer - Tolhuislaan 7-9
Tel. 74727 - Rotterdam-Katendrecht

HET LAATSTE NIEUWS OVER ONS ZOMERKAMP

Plannen zijn reeds ver gevorderd

In Markelo, in Zuid-West Twente zal ons zomerkamp van 23 t/m 30 Juli a.s. worden gehouden.
We zullen er rond kunnen dwalen in het mooiste gedeelte van Overijssel door bossen en over heidevelden om weer eens tot onszelf te komen in deze rusteloze jachtige tijd; het is een oord om echt te genieten en uit de dagelijkse beslommeringen te geraken.
Deze streek, doorkruist door prachtige fietspaden is voor velen onzer zeker niet onbekend: in 1950 en 1951 kampeerden we immers al aan de voet van de dichtbij gelegen Holterberg?
Ook toen hebben we er erg genoten en het is dus zeker niet toevallig dat de kampcommissie op zoek ging naar een kampeerboerderij in de Zuid-West hoek van Twente.

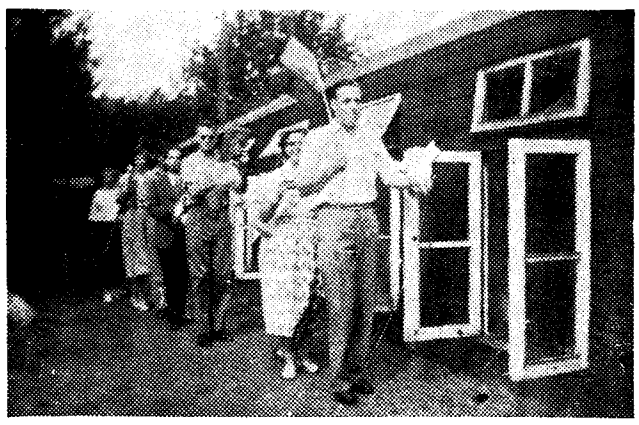

Een flits uit een onzer vorige kampen, die een vrolijke stemming duidelijk demonstreert

Een der traditionele wandeltochten

Even buiten Markelo, op de weg naar het dorp Laren, ligt een grote, prachtige, stijlvolle boerderij tussen essen, vennen, bossen en heidevelden en geflankeerd door de Katten-, de Friezen-, de Dingseler-, de Herikeren de Markeloseberg, van waaruit men prachtige vergezichten heeft.
De bevolking is buitengewoon hartelijk en vriendelijk; echt een oord waar wij jongeren ons dadelijk zullen thuisvoelen.
Deze streek heeft de onschatbare waarde, ons als bezoekers uit de steden, de geestesrust en de levensvreugde te hergeven, die het nerveuze leven in de agglomoraties van het Westen, in het jachtige tempo van de twintigste eeuw, maar al te dikwijls aan ons jongeren dreigt te ontfutselen.

Ja, werkelijk, je moet ze kennen, die mooie Twentse dorpen.

Vanzelfsprekend staan er weer fiets- en wandeltochten op ons programma; er zullen kampvuren worden gehouden en natuurlijk gaan we zwemmen in de bij de deelnemers aan onze kampen in Holten bekende Schipbeek.

Ook dit jaar zullen drie sprekers hun lezingen houden n.l. mr L. R. J. Ridder van Rappard, dr K. van Dijk en drs P. de Groot, over onderwerpen waar de belangstelling van ons jongeren naar uitgaat.

De grote kampeerboerderij van de heer Wissink biedt ons alle denkbare comfort en de keuken (onder leiding van Fiet Bos) zal ook dit jaar weer voortreffelijk zijn, terwijl, ook al om Fiet het idee te geven, dat ze vacantie heeft, weer de uit onze eerste kampen bekende dagtocht met een diner als sluitstuk, is ingelast.
Wacht niet langer, maar meld je aan! De eerste inschrijvingen kwamen al binnen.
De kampprijs is *f* 32.50 + *f* 2.50 inschrijfgeld en de weekendkosten voor 23/24 Juli zijn *f* 4.50.
Introducé's zijn ook van harte welkom!

Bijgaand drukken we nog een paar foto's af, die bij de ouderen herinneringen aan vorige kampen opwekken, terwijl ze voor de jongere leden slechts een summier kijkje op ons kampleven willen zijn.

Aan de bijlage van dit maandblad zit een strook. Knip die strook er af en zendt hem direct naar Will Zwart in Deventer; ze zit er op te wachten!
Zorg dat je er bij bent!
Tot in Markelo!

TIM DE VRIES

INZAKE PRACTISCHE POLITIEK

Een taak voor de J.O.V.D.

Gedurende het gehele bestaan van de JOVD is eigenlijk de practische politiek bij voortduring aan de orde geweest.
Bij de oprichting werd er over gesproken en ook later is de practische politiek bij herhaling onderwerp van discussie geweest. Met name op het laatste congres te Amsterdam.
In vele discussies is meestal echter slechts een punt van overeenstemming te ontdekken geweest, namelijk, dat de JOVD niet aan practische politiek mocht doen. Wat practische politiek dan wel was, daarover is niet al te veel en zeker niet te diepgaand gesproken, laat staan dat conclusies werden bereikt.
En toch wordt de noodzaak steeds groter, dat dit begrip nader omlijnd en vastgesteld wordt. Reeds als men zich afvraagt hoe het beleid van een hoofdbestuur moet zijn, dat voorgeschreven vindt niet aan practische politiek te doen, blijkt die noodzaak overduidelijk.
Met de groei en ontwikkeling van de JOVD werd een oplossing van dit dilemma dringender. De JOVD in de kinderjaren was eigenlijk nog niet toe aan een regelmatige politieke discussie.
Te veel tijd en moeite werd gebonden door de aandacht, die de opbouw van de eigen organisatie vergde.

Met het klimmen van de jaren werd het accent verlegd. Naast discussie in eigen kring kwam een zich met des te meer kracht presenteren in de kring van andersdenkenden.

Thans heeft de politieke meningsuiting in en door de J.O.V.D. meer gestalte gekregen, getuige de resoluties en prae-adviezen van de congressen.

Het is duidelijk, dat politieke discussie tussen jongeren in georganiseerd verband niet blijft staan bij een discussie alleen. Het voorkomen van een organisatie en ook het feit, dat jongeren discussieren, maken de drang sterk te komen tot resultaten. De laatste jaren heeft de JOVD zich telkenmale omtrent principieële vraagstukken uitgesproken. Ook omtrent de taak van het liberalisme in deze tijd vond een concentratie van meningen plaats, die onder meer leidden tot het gesprek VVD-JOVD. Met het streven naar het bereiken van resultaten in de discussie werd wellicht, naar men wel meende, de practische politiek iets benaderd, maar van practische politiek bedrijven was toch stellig geen sprake.

Als practische politiek kan gesteld worden het in de praktijk brengen van de politiek, die men voorstaat.
Het politieke beleid wordt in de democratische regeringsvorm vastgesteld door de vertegenwoordiging van de geregeerden. Deze vertegenwoordigers bedrijven practische politiek.

Een politieke partij streeft naar het verkrijgen van invloed op de practische politiek. Zij stelt candidaten voor vertegenwoordigende lichamen en ijvert voor hun verkiezing. Ook de partij doet dus aan practische politiek.

In dit opzicht blijkt een principieel verschil tussen jongeren-organisatie en partij. Dit komt reeds naar voren, indien de agenda van hun congressen vergeleken worden.

Bij de partij zijn dan de bespreking van het beleid van de Kamerfractie en de vaststelling van de candidatenlijst voor de Kamerverkiezingen voornaame punten. Maar bij de jongeren-organisatie ontbreken deze onderwerpen in iedere vorm!

Dit onderscheid is van groot belang: voor de jongeren-organisatie wordt zodoende de discussie over principieële onderwerpen in het centrum gesteld. Zij is bevrijd van de beslommeringen van de politiek van alle dag.

De jongeren met hun veelal geringere ervaring en inzicht op politiek terrein kunnen zich daardoor eerst met recht voorbereiden op het toekomstig staatsburgerschap. En dat is het doel van de JOVD, zoals dat in de statuten gesteld wordt.
Eerst dan ook kunnen de jongeren met recht fungeren als „het geweten van het liberalisme", zoals ons erelid Korthals dat een in een congresrede formuleerde.

Jongeren-organisatie en partij zijn beide strijdorganisaties voor de liberale gedachte, zij het dat er verschil bestaat in de leeftijd van het object. Beide ook kunnen tot uitspraken komen omtrent politieke vraagstukken. De jongeren-organisatie zal zich dan meer uitspreken over vraagstukken van principieële aard, de partij zal de aandacht meer bepalen tot de politieke problemen-van-de-dag.

L. D. OOSTERVELD

Waarom wordt door studenten de N.R.C. het meest van alle dagbladen gelezen?

Omdat de N.R.C. het dagblad is, dat het meest bijdraagt tot de intellectuele vorming van haar lezers. Bovendien geeft de N.R.C. aan studenten, die zijn ingeschreven aan een erkende hoger onderwijsinstelling op een jaarabonnement
BELANGRIJKE KORTING

U kunt de N.R.C. 14 dagen op proef krijgen

NIEUWE ROTTERDAMSE COURANT

Over de begrippen progressief en conservatief

De plaats van het liberalisme nader omschreven

Het is een feit, dat de politieke strijd in ons land, voorzover het grote publiek er iets van merkt, in belangrijke mate wordt gevoerd met gebruikmaking van adjectieven.
De termen progressief en conservatief zijn twee van de meest verbreide.
Men is progressief, hetgeen vooral in de tegenwoordige tijd een verdienste heet te zijn, dan wel men staat buiten zijn eigen tijd en wordt daardoor een steunpilaar van het conservatisme.
Andere mogelijkheden zijn er niet, wanneer men tenminste buiten beschouwing laat de interessante poging van een aantal K.V.P.-jongeren om zichzelf het stempel van de „proservativiteit" op te drukken, welke terminologie in de katholieke pers nogal de aandacht heeft getrokken.
Voor het overige zou het Nederlandse volk dus, gelijk in de periode van de Hoekse en Kabeljauwse twisten in deze hoofdgroepen kunnen worden ingedeeld.
Nu is natuurlijk niets zo schematisch als het verdelen van de bokken en de schapen volgens een dergelijke scheidslijn, die het leven in zijn enorme verscheidenheid van vormen noodzakelijkerwijze wel geweld moet aandoen en om die reden reeds als onbruikbare maatstaf van de hand gewezen zou moeten worden.
Niettemin kan weinig de gemoederen zozeer in beweging brengen als de hantering van een van beide begrippen ten aanzien van bepaalde groepen of personen, zodat het wellicht zijn nut heeft tot een — uiteraard individuele — beoordeling ervan over te gaan.

Een merkwaardig verschijnsel blijft namelijk, dat slechts weinigen in ons land er voor voelen zich het stempel van conservatisme op te laten drukken (en die dit wensen zijn dikwijls niet de slechtste conservatieven)
Terwijl conservatisme in de zin van behoudend (hetgeen dan natuurlijk zou moeten betekenen: behoud van het goede) een hoogst nuttige eigenschap is, hetgeen wel niemand zal ontkennen, voelen slechts betrekkelijke enkelingen er voor als conservatief te worden aangeduid, omdat zij dan het idee hebben de geest van hun tijd niet te verstaan, m.a.w. niet met hun tijd mee te gaan.
Anderzijds heeft ook het begrip progressief door hantering van zeer bepaalde zijde nogal wat aan populariteit ingeboet. Voor velen valt het samen met het begrip Schermerhorniaans, hetwelk misschien het best als „zweverig" zou kunnen worden vertaald.

Een paar synoniemen

Trachtende een paar synoniemen voor de begrippen progressief en conservatief op te speuren, komen wij tot de volgende indeling.
Progressief, d.w.z. sterk idieel gericht.
Conservatief, d.w.z. overwegend realistisch ingesteld. Progressief d.w.z. met de blik naar de toekomst gericht.
Conservatief, d.w.z. met de blik naar het verleden gekeerd.
De progressieve figuur is optimistisch ingesteld wat betreft de toekomst en de verbetering van de menselijke samenleving en loopt over van plannen om die vervolgens in daden te kunnen omzetten. Zijn gezindheid zou men kunnen kwalificeren met het spreekwoord: „Verandering van spijs doet eten".
De conservatieve figuur heeft een veel pessimistischer kijk op de toekomstige ontwikkeling, waardoor hij niet zelden geneigd is op te zien tegen de gestelde taak, omdat hij van het resultaat weinig goeds verwacht. Zijn gezindheid komt meer overeen met die van de zegswijze: „Alle verandering is geen verbetering".
Indien wij in het bovenstaande de beide begrippen goed hebben geïnterpreteerd — en wij geven het door ons gemaakte onderscheid natuurlijk graag voor een beter —, blijkt daar meteen al uit, dat noch het begrip progressief, noch het begrip conservatief op de liberaal van toepassing kan worden geacht.
De liberaal is stellig met betrekking tot de toekomst van de mensheid niet overwegend pessimistisch ingesteld.
Hij wenst weliswaar met beide benen op de grond te blijven staan, doch paart dit realisme aan een grote mate van idealisme doordat hij bij de toepassing van zijn beginselen in de praktijk gelijke tred wil houden met de maatschappelijke ontwikkeling en deze ontwikkeling, waar nodig, tevens in goede banen wil leiden.
Van de liberaal kan dan ook niet gezegd worden, dat hij zijn blik naar het verleden keert. Integendeel, hij houdt bij iedere te nemen stap het oog gericht op de toekomst.
Doch evenmin zal hij als progressief mogen worden aangeduid. Hij is niet wars van planning, doch bestrijdt vastbesloten die vorm van plannenmakerij, welke er op uit is het gehele maatschappelijke leven in een bepaald vooraf gereed gemaakt schema te gieten, waarbij niet zelden uit het oog verloren wordt, dat 's levens verscheidenheid van vormen daartoe ongeschikt is, terwijl tevens van voor de hand liggende mogelijkheden niet wordt geprofiteerd, omdat men met zijn gedachten al in een veel verder verwijderde toekomst vertoeft.
Wie tijdens een wedstrijd het oog al te zeer op het einddoel gericht houdt, loopt groot gevaar reeds over de eerste de beste hindernis te struikelen.
Als een typisch voorbeeld van verkeerd begrepen progressiviteit mag wel het standpunt van de P.v.d.A.-er ir H. Vos met betrekking tot Nieuw-Guinea worden beschouwd.
In socialistische kringen houdt men — terecht — niet op een warm pleidooi te leveren voor de technische bijstand aan minder ontwikkelde gebieden.

Wereldomvattend probleem

Inderdaad ligt hier een wereldomvattend probleem, want zolang bittere armoede heerst in twee derde van de wereld gaat deze onvermijdelijk samen met ontevredenheid, hetgeen op den duur een wezenlijk gevaar voor de wereldvrede betekent. Ook dezerzijds is daar bij herhaling de aandacht op gevestigd.
In progressieve kringen verkiest men deze hulpverlening door middel van de Verenigde Naties als de meest objectieve, de meest ideële en de meest profijtelijke vorm voor de betrokken volken.
Men zou gaarne zien, dat Nederland een bedrag van *f* 100 millioen voor een internationaal noodfonds voor technische hulpverlening uittrok in de hoop uit de aard van de zaak, dat anderen naar rato iets dergelijks zullen doen.
Maar.... zulk een noodfonds kon nog steeds niet worden gevormd ondanks een actief Nederlands optreden terzake in de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties.
Verscheidene grote mogendheden maken nog bezwaren en voorlopig ziet het er niet naar uit, dat men op dit punt hard zal opschieten.
Intussen ligt daar Nederlands Nieuw-Guinea braak als een sprekend voorbeeld van een minder ontwikkeld gebied, waar onmiddellijk grote taken kunnen worden aangevat, zij het dan — wat overigens nog geenszins vaststaat! —, dat dit wat minder groots zou kunnen geschieden dan onder auspiciën van de Verenigde Naties het geval zou zijn, indien deze laatste haar volledige krachtsinspanning in het veld brachten.
Ieder redelijk denkend mens zou in dit geval redeneren: beter één vogel in de hand dan tien in de lucht. Doch ir Vos bepleit onverwijlde afstand van Nieuw-Guinea aan Indonesië in welk land de chaos met de dag groter schijnt te worden.

Het goede vijand van het betere

Op die manier wordt dus het goede bewust tot de vijand van het betere gemaakt, terwijl men bovendien nog geen enkel bewijs heeft, dat dit betere wel zoveel beter is.
Iets dergelijks ziet men soms aan den dag treden in progressieve kringen ten aanzien van de met de Europese integratie verband houdende problemen.
Ook hier knielt men in bewondering neer voor de meest gedetailleerde plannen, waarvan ook al weer niet vaststaat, dat zij in de praktijk veel kans op verwezenlijking zullen maken.
Men jongleert met begrippen als supranationale vormen en gemeenschappen ad hoc en op één van de jongste congressen van de P.v.d.A. kon men zelfs horen, dat het zo goed zou zijn indien alle socialisten in Europa over deze Europese integratie hetzelfde dachten.
Ja, ja, men kan dit gemakkelijk constateren zonder er ook maar de geringste consequenties aan te moeten verbinden, want vooralsnog blijft ook dit een vrome wens.
Beter ware het daarom indien men zich wat minder vermeide in de meest fantastische denkbeelden omtrent een integratie en — vooropstellende dat deze als zodanig een bittere noodzaak is — bereid was stap voor stap de ontwikkeling te volgen en iedere gelegenheid tot **concrete** integratie met alle twee handen aan te grijpen.
Zo handelende zou men er waarschijnlijk ook beter in slagen de Europese gedachte dichter te brengen bij het volk, dat helaas nu maar al te vaak de indruk krijgt, als zou het hier gaan om een reeks onverstaanbare en voor de gemiddelde mens niet meer te begrijpen termen, die volmaakt schijnen te zijn afgetrokken van iedere levende realiteit.
Het Europese ideaal is te goed en te hoog gegrepen om schipbreuk te mogen leiden aan een overmaat van plannenmakerij. En dit laatste gevaar bestaat wel degelijk.
Want waar de wens te veel de vader van de gedachte werd, daar was voorzichtigheid dikwijls te weinig de moeder van de porceleinkast.

HEIN ROETHOF

(Door omstandigheden moesten wij helaas deze beschouwing enige nummers laten overstaan - Red.)

Met vacantie naar het buitenland

Kampen en conferenties over de grenzen vragen de aandacht

Zo U ongetwijfeld bekend zal zijn organiseert de J.O.V.D. telkenjare een zomerkamp. Elders in dit blad zult U daar veel meer over kunnen lezen.
Leden van de J.O.V.D. en introducè's zijn echter ook welkom in kampen en op conferenties, die georganiseerd worden door liberale jongeren orgainsaties in het buitenland.
Opgave voor deelneming aan onderstaande kampen kan geschieden aan het algemeen secretariaat van de J.O.V.D., Botticellistraat 8 te Amsterdam, dat U ook gaarne nader zal inlichten, indien U omtrent deze evenementen nog meer wilt weten.
Kamp van de World Federation of Radical and Liberal Youth (WFLRY). In Bohan, gelegen in de Ardennen.
Dit kamp begint Zaterdag 13 Augustus en eindigt 20 Augustus.
Er worden enkele excursies gehouden (voor buitenlanders zonder kosten), voorts nog vele andere aardige en prettige dingen, terwijl het kamp wordt afgesloten met een groots kampvuur op de laatste avond.
Een Liberaal Jongeren Kamp in West-Duitsland: Pfronten/Allgäu is de plaats waar het gehouden wordt. De data zijn 1 tot 13 Augustus, waarna gelegenheid bestaat bovengenoemd kamp te bezoeken.
Doel is een ontmoeting van liberale jongeren met dito uit West-Duitsland en jongeren uit de Oost-zone.
Het verblijf wordt gratis aangeboden, terwijl de reiskosten in Duitsland vanaf de grens in D-marken voor 50% worden vergoed. Opgave voor 30 Juni!!!!
Liberale Studenten Internationale in Denemarken in Hald bij Viborg. In dit mooie internationale studentencentrum wordt van 4 tot 11 Juli een „internationale cours" gehouden met medewerking van Liberal Student International.
Van Nederlandse zijde is de Liberale Studentenvereniging Amsterdam lid van de L.S.I.
Ook studenten uit de J.O.V.D. kunnen aan deze conferentie deelnemen. Tal van lezingen, discussies, excursies, en andere studentenbezigheden zijn gepland.

L. D. OOSTERVELD.
algemeen secretaris.

„TE JONG" een te vaak en verkeerd gebruikt gezegde

Hoe staat het eigenlijk op het politieke vlak?

„Nee, daarover kan ik nu nog niet met je praten, daar ben je nog te jong voor". Hoeveel vaders en moeders zullen dit antwoord wel niet gegeven hebben aan even zovele zoons en dochters.

Soms stak in hun woorden een degelijke waarheidskern, maar U herinnert zich toch ook nog wel, dat degene voor wie ze bestemd waren, met deze „dooddoener" allerminst tevreden was.

Weten, proberen en doen; denken alles aan te kunnen, dat zijn de eigenschappen die ons jongeren het meest beheersen.

Daarom kunnen we ook de grote hoeveelheden leerstof en kennis opnemen, waar je achteraf wel eens van zegt: „Hoe heb ik dat er allemaal in kunnen krijgen".

Later merk je dan wel, dat er toch iets aan heeft ontbroken: het verwerken.

Taal- en wiskundigeproblemen kunnen je na een tiental jaren zo eenvoudig lijken, wanneer praktijk of beroep je er dagelijks meer vertrouwd mee hebben gemaakt.

Wie heeft niet op latere leeftijd gelachen om zijn eerste (0,20 serieuze) liefdesperikelen. Maar ook, wie zou durven beweren, dat ze overbodig waren en onverstandig, omdat je nog niet wist hoe het hoorde, en welke „gevaren" er wel niet aan kleefden? Was het niet eigenlijk juist dat geheimzinnige, dat de beoefening van de liefde zo aantrekkelijk maakte? Als jongen of meisje van een jaar of twaalf „voelde" je je, wanneer het je lukte een film van „14 jaar" te zien.

Later werden die van boven de achttien favoriet alleen maar om het verboden zijn van de vrucht.

Een belangrijk gevolg had deze aantrekkingskracht van het verbod: de belangstelling werd groter voor het erbij betrokken vraagstuk.

U vraagt zich misschien af, wat de Driemaster als politiek jongerenmaandblad met dit alles heeft te maken.

Ja, en nu moet het hoge woord er dan uit: dit stukje is eigenlijk voor onze oudere geestverwanten (ter waarschuwing) geschreven.

Immers, hoe vaak horen wij J.O.V.D.-ers, J.O.K.V.P.-ers, Arjossianen en Nieuwe Koersers niet van de ervaren (!!) politici, zodra we op het gladde vlak van de praktische politiek komen: „Stop, verboden terrein. U bent nog te jong".

In een vriendelijk en tegemoetkomend gesprek wordt dan meestal nog wel gezegd, dat men het zo verheugend vindt, dat er ook bij de jongeren zoveel belangstelling heerst, maar (zo voegt men daar dan dadelijk aan toe) we mogen toch vooral niet uit het oog verliezen, dat de ervaring eerst op latere leeftijd komt. Bovendien maken de agressievere jongeren door grotere onbedachtzaamheid zo gauw fouten.

„Sssst!", nu moet U vooral niet antwoorden dat er door die ervaren ouderdom ook wel eens (of moet ik zeggen ook steeds) fouten worden gemaakt, want dat gebeurt dan altijd in een rustige sfeer!

Ik weet niet of U wel eens zittingen van onze openbare colleges bijwoont, maar ik kan U verzekeren, dat daar bijna altijd zo'n rustige bezadigde sfeer hangt, uiterst bevorderlijk voor het inslapen..... pardon, voor het kalm afhandelen van de lopende zaken.

Soms stormt het er wel eens, en ik weet niet hoe het U dan gaat, maar ik wil wel ronduit toegeven, dat ik dan heerlijk zit te genieten. Of, is dat misschien mijn Amsterdamse opvoeding, waar iedere rel ook altijd Holland-België-achtige massa's toeschouwers trekt?

Het is mijn overtuiging, dat de levendigheid in onze conferentie- en vergaderzalen sterk zou toenemen, indien daar meer jongeren in het werk zouden worden betrokken.

Zeker, zij zouden fouten maken en dingen doen, waarvan zijzelf later ook wel zouden toegeven, dat het beter anders, diplomatieker, had gekund.

Maar toch, ik vind het een beangstigend verschijnsel, dat in het huidige politieke leven van ons land de generatie van 20- tot 40-jarigen zo sterk door afwezigheid schittert.

Misschien is dat voor de bovenste helft van deze groep, de 30-40 jarigen, nog wel te verklaren met het feit, dat die hun belangrijke twintiger jaren voor het grootste deel in een chaotische oorlogstijd hebben zien verknoeien, maar dan lijkt mij dit juist een argument te meer, om de tweede helft te behoeden tegen een soortgelijk lot.

Het is de taak van alle politieke partijen in ons land om de jonge Nederlandse mannen en vrouwen op te leiden voor de zo belangrijke peilers van onze democratische samenleving: de vertegenwoordigende lichamen.

Zij zullen daar, met hulp en leiding van de oudere en ervaring hebbende zittende bestuurderen, klaar gemaakt moeten worden voor het overnemen van de wacht.

Zij zullen daar zeker andere, nieuwere, te onstuimig klinkende ideeën naar voren brengen, maar welk bedrijf weet niet, dat daardoor juist de beste bedrijfsresultaten mogelijk worden gemaakt?

Het zal U duidelijk zijn, dat hierdoor mede een taak voor de politieke jongerenorganisaties is weggelegd.

Wij zullen ervoor moeten zorgen, dat er jonge mensen zijn, die bereid en in staat zijn om de wacht over te nemen.

Hen hiervoor op te leiden en hen te doordringen van de gedachten waarop onze democratie steunt en voor ons in het bijzonder, de noodzaak om hen het juiste begrip voor de evoluerende liberale stroming bij te brengen, maken het lidmaatschap van deze jongerenorganisaties tot een voorrecht en maatschappelijke noodzaak voor iedere jonge man of vrouw.

We moeten op een desbetreffende vraag van onze oudere geestverwanten kunnen antwoorden: „Wij staan klaar!"

PETER BOEVé

Nieuws uit onze afdelingen

GRONINGEN

Loonvorming in discussie.

In de raadzaal van het stadhuis kwam op 3 Mei het Politiek Jongeren Contact bijeen, ditmaal ter behandeling van het onderwerp „vrijere loonvorming".

De J.O.K.V.P. had daarover een vrij uitvoerig rapport opgesteld, waarin werd gepleit voor een vrijere loonvorming, bedrijfstakgewijze vaststelling der lonen met minima met vrijheid om per onderneming naar boven af te wijken met adviserende taak van de S.E.R. (Sociaal Economische Raad) en repressief onverheidstoezicht op naleving der overeengekomen normen.

De Christelijk-Historische jongeren voelden meer voor handhaving van het huidige systeem, met een margesysteem.

De JOVD bleek vrijere loonvorming voor te staan, hoewel geen hogere lonen, en sprak zich uit voor goede samenwerking tussen werkgevers en werknemers.

Ook de Anti-Revolutionnaire jongeren waren voor vrije loonvorming waarbij zij meer eerbied vroegen voor het georganiseerde overleg.

De Nieuwe Koers wenst het huidige systeem te handhaven, doch wilde het bedrijfsleven onder toezicht der regering met meer vrijheid gegeven zien.

Op 2 Mei waren vele JOVD'ers aanwezig op de openbare bijeenkomst van de VVD, waar mevrouw Fortanier-de Wit sprak.

Het studiegroepje behandelde de laatste brochure „De vier beginselen" en zal een volgende avond wijden aan de „vrijere loonvorming".

Op 26 Mei organiseerde de JOVD in samenwerking met de Nieuwe Koers een bijeenkomst, waar Dr. K. van Dijk over „Het Radiovraagstuk" sprak.

DEN HAAG

Eerste Kamer en emigratie aan de orde.

Op een druk bezochte bijeenkomst heeft de heer F. D. Bastet, lid van de VVD-fractie in de Haagse Gemeenteraad, op 21 April j.l. een belangwekkende lezing gehouden over de middenstand en haar vele problemen.

De heer Bastet wees in de eerste plaats op het belang van een krachtige middenstand voor onze samenleving, n.l. als de belangrijke schakel tussen de kapitaalbezitters en de arbeiders.

In ons land zijn ruim 400.000 middenstandsondernemingen gevestigd, waarin circa een kwart van onze bevolking een bestaan vindt. Hieruit blijkt dus wel duidelijk de eveneens zeer belangrijke rol van de middenstand als werkgever.

Na de pauze beantwoordde de heer Bastet verschillende vragen, waarbij hij er op wees, dat een goed gerichte propaganda onder de middenstand gunstige perspectieven opent voor de VVD.

Het was voor de JOVD een genoegen te zien, dat vele VVD leden van hun belangstelling lieten blijken bij deze interessante en leerzame avond.

Ten huize van één harer leden hield de JOVD op 20 Mei j.l. een zeer geanimeerde en goed bezochte debatavond.

Gedurende deze negende bijeenkomst van het seizoen 54/55 passeerden diverse actuele en politieke onderwerpen de revue en telkens ontspon zich een leerzaam debat, waaraan de meeste aanwezigen actief deelnamen. Het eerste onderwerp behandelde het voor en tegen inzake handhaving der Eerste Kamer. Men was unaniem van mening, dat de Eerste Kamer een nuttige instelling is in ons democratisch staatsbestel.

Deze Senaat waarborgt de continuiteit en door het enigszins bezadigd oordeel van harer leden is de Eerste Kamer een democratische pilaar, die onbesuisde beslissingen, soms het ge-

ALLE SOORTEN
VEREN
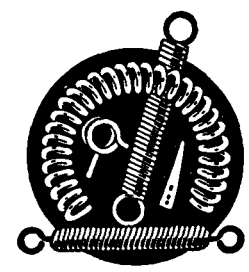
KORTE LEVERTIJD
Verenfabriek AVERON
Adrianastraat 94 - Rotterdam
TELEFOON 53700

volg van politieke propagandistische activiteit in de Tweede Kamer, kan voorkomen. Hoewel de Eerste Kamer geen amendementen kan indienen, heeft haar beslissing, vóór of tegen, een zeer nuttige invloed in ons hedendaagse staatsbestel.

Een ander onderwerp behandelde het al of niet doorgaan met de emigratie en hierover waren de meningen sterk verdeeld.

Sommigen waren van mening, dat de emigratie op langere termijn moet worden beoordeeld, omdat de huidige hoogconjunctuur niet zal blijven bestaan en dat bij een dalende conjunctuur de diverse landen minder belangstelling zullen hebben voor het opnemen van emigranten.

De oppositie voerde aan, dat vakmensen, waarvoor in Nederland voldoende werk is, verdwijnen naar het buitenland en dat wij daarvoor, noodgedwongen, buitenlanders moeten importeren.

In slechtere tijden zijn wij verplicht deze buitenlanders te steunen en dat zal gaan ten koste van grote offers.

Het verschil in loon tussen ongeschoolden en geschoolden is te gering om mensen op te wekken zich verder te gaan bekwamen en dit is een wantoestand in het hedendaagse Nederland.

Ook moet men de Ambonezen dat werk geven waarvoor ze interesse hebben, namelijk dat van militair of bewakingsdienst. Men adviseerde een middenweg, waardoor het onmogelijk zou zijn voor geschoolden om te emigreren wanneer er in Nederland werk is voor dat specifieke vak en ook gehuwden zouden niet voor emigratie in aanmerking kunnen komen.

Nog ter sprake kwam tenslotte het onderwerp of de JOVD zich wel of niet op het terrein van de practische politiek moet begeven.

Het was voor de Haagse afdeling van de JOVD een bijzonder groot genoegen, dat de heer J. C. Manssen, secretaris van de Haagse VVD afdeling, de debat-avond bijwoonde en actief aan het debat deelnam. Zijn aanwezigheid werd op hoge prijs gesteld en wij hopen hem en andere VVD'ers nog vele malen op onze bijeenkomsten te mogen begroeten.

De 10e en laatste bijeenkomst van het seizoen 54/55 vindt plaats op Vrijdag 24 Juni a.s. Mr. F. G. van Dijk zal dan over een nog nader te bepalen onderwerp spreken.

De Driemaster

Maandorgaan van de Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie (J.O.V.D.)

Hoofdredacteur: G. Stempher.

Leden van de redactie:

Ammy de Muynck,
P. C. Boevé
G. Dorsman
Ferry A. Hoogendijk
Ger van Schagen (secretaris)

Redactie-adres: v. Tuyll v. Serooskerkenplein 29[1], Amsterdam-Z.

Adres Administratie:

Prinsengracht nr. 1079, Amsterdam, Telefoon 35343

Abonnementsprijs minimum f 2.— per jaar. (Voor leden gratis).

Abonnements- en advertentiegelden uitsluitend aan G. Stempher Amsterdam, Postgiro 244397 of op bankrekening, Hollandsche Bank-Unie N.V., Herengracht 434—438.

VLAARDINGEN-SCHIEDAM

Shorts en eerlijkheid in de politiek.

Geruime tijd heeft de stem van de afdeling Vlaardingen-Schiedam in deze kolommen gezwegen.

Is volgens Confucius bescheidenheid niet de bron van alle deugd!

Toch werk in 1955 al weer het een en ander door de afdeling georganiseerd.

Het begon dan op **19 Januari,** toen J.O.V.D. en Nieuwe-Koers in het Katholiek Sociaal Centrum te Schiedam, gezamenlijk Pater Baeten te lijf gingen, over het mandement natuurlijk.

Dat de J.O.V.D.-ers daarbij de begrippen vrijheid en verdraagzaamheid, de N.K.-ers gemolesteerde shorts-dragende meisjes (het was in Limburg, ja) als argumenten gebruikten, gaf wel duidelijk het verschil in wijze van debatteren weer. Al zij het de J.O.V.D. verre de maatschappelijke invloed van het verschijnsel shorts te onderschatten.

Als vervolg op een tweetal lezingen over de politieke verhoudingen in België en Engeland, welke het vorige jaar gehouden werden, was op 3 Februari, door bemiddeling van de United States Information Service, professor Eldersveld van de University of Michigan onze gast.

De hoogleraar hield een inleiding over „Political life in the U.S.A."

Prof. Eldersveld ging in het kort de grootste verschillen tussen Nederland en Amerika na. Zo bestaat er in Amerika geen stemplicht, iedereen die stemmen wil moet zich van te voren laten registreren.

Er is in feite een twee partijen stelsel alhoewel er in 1952 11 partijen aan de verkiezingen deelnamen. 95% der stemmen gaat echter naar de grootste twee partijen.

Voorts is de partijorganisatie veel meer gedecentraliseerd dan hier in Nederland; geen partijraad voor het hele land die oppermachtig is. Er worden enorme sommen aan verkiezingscampagnes besteed. In 1952 75 millioen dollar door de grote partijen.

Voorts merkte de spreker op, dat in Amerika de leeftijdsgroep van 21 tot 35 jaar percentsgewijs het minst aan de verkiezingen deelneemt en hij meende een dergelijke tendens van politieke afzijdigheid ook in Nederland onder de jongeren geconstateerd te hebben.

Democratie houdt echter o.a. niet alleen het recht om te stemmen in, maar legt ook de plicht aan iedere staatsburger op om zich met politiek bezig te houden.

Een zeer geanimeerde discussie, die door de voorzitter wegens het vergevorderde uur moest worden afgebroken, besloot deze interessante avond.

5 Maart, een Praatvaria-avond. Geen inleider deze keer, maar een algemene debatavond.

Eerst werd over enige actuele politieke onderwerpen gediscussieerd, terwijl na de pauze verschillende leden over een hun door het lot toegewezen onderwerp vijf minuten moesten spreken. Bewezen werd hoe lang vijf minuten kunnen duren, al zullen naar soms ook bleek de zittende Kamerleden er goed aan doen de leuningen van hun Kamerzetel stevig te omklemmen.

2 April, Thorbecke. Hoe vaak worden zijn woorden niet geciteerd, hoe weinig weet men eigenlijk van zijn leven. In Vlaardingen en Schiedam is men er echter thans volledig mee op de hoogte. Dit dankzij de uitstekende lezing, welke de heer A. J. de Jong, directeur van de Sunlight fabrieken, over Thorbecke en zijn tijd heeft gehouden voor onze afdeling.

Op 14 Mei tenslotte sprak drs L. E. Groosman over het onderwerp „eerlijkheid in de politiek".

Spreker begon met erop te wijzen, dat de confrontatie van de begrippen „eerlijkheid" en „politiek" op een groot aantal moeilijkheden stuit. Het gebruik van begrippen in de politiek in het algemeen heeft in de politieke geschiedenis reeds vele moeilijkheden doen ontstaan.

Het is de taak van de politieke philosophie van ieder begrip een scherp omlijnde omschrijving te geven teneinde in discussies misverstanden te vermijden.

Het toepassen van hetzelfde begrip ter vergelijking van verschillende staatkundige en maatschappelijke visies levert de grootste moeilijkheden op als aan het gebruikte begrip een verschillende inhoud wordt gegeven. Zo is het noodzakelijk ook de begrippen „eerlijkheid" en „politiek" vooraf te omlijnen, waarna we kunnen vaststellen of deze begrippen verenigbaar zijn.

Eerlijkheid is volgens de geldende opvattingen in het spraakgebruik een levenshouding welke blijk geeft van rechtschapenheid, d.w.z. dat men wars is van leugen en bedrog, dat men handelt in overeenstemming met de goede trouw en valse voorspiegeling acherwege laat.

Niemand zal volgens spreker erkennen, dat het niet tot de reële mogelijkheden behoort te leven te spreken te handelen en te schrijven volgens deze normen. In de praktijk, en vooral in de praktijk der politiek blijkt dit vele moeilijkheden op te leveren.

De politiek is een streven, het streven naar de verwezenlijking van bepaalde doeleinden op staatkundig en maatschappelijk gebied.

Ter bereiking van een doel dient men bepaalde middelen aan te wenden. Zodra deze middelen worden aangewend op een in wezen onoirbare manier — en dit gebeurt in de politiek zeer veel omdat men dagelijks staat tegenover groeperingen welke de meest oneerlijke middelen gebruiken — krijgt de politiek in al zijn uitingsvormen een zeer kwalijk karakter.

Voorts merkte spreker op, dat de vraag of er oneerlijkheid wordt bedreven slechts door de bedrijver zelf kan worden beantwoord. De mens is veelal onkundig van de drijfveren welke ertoe leiden zó te doen en niet anders.

De geschiedenis van „grote" staatkundige figuren levert bewijzen te over dat met bluf, eerzucht, leugen en bedrog grote daden maar ook grote misdaden zijn bedreven. De openbaring van dagboeken, intieme correspondentie na de dood van de politicus geeft veelal te denken.

Aan de hand van een aantal voorbeelden uit de praktijk stelde spreker een aantal vragen naar het waarom en het hoe van gedragingen van politieke leiders op dit moment. Wanneer werkelijk achteraf blijkt, dat bepaalde in het openbaar geuite bedoelingen vals zijn en slechts dienen ter verwezenlijking van strikt persoonlijke belangen, dan is dit een hoogst bedenkelijk verschijnsel.

Drs Groosman kwam tot de volgende conclusie: Het aanleggen van een absolute maatstaf voor het betrachten van eerlijkheid in de politiek is mogelijk. Ook het toepassen van die maatstaf behoort — binnen het kader van het menselijk onvolmaakte — tot de realiseerbare mogelijkheden.

Waar echter de mens — met al zijn tekortkomingen — deze maatstaven moet aanhouden is niet anders te verwachten, dat de nodige oneerlijkheden zullen voorkomen. Wanneer dit bewust geschiedt — en dat gebeurt helaas zeer veel — is dit zonder meer uit het oogpunt der moraal te veroordelen.

Wanneer dit onbewust geschiedt kun je het de mens niet kwalijk nemen. Hij verzocht de jongeren te trachten in ieder geval zo lang mogelijk de weg der eerlijkheid te bewandelen gedachtig het spreekwoord „honesty is the best policy".

Het Hoofdbestuur stelt ter beschikking van de afdelingen en leden:

Brochures:		per stuk:
No. 2	Vier Beginselen	f 0.20*
No. 3	De Weg naar de Toekomst .	f 0.20*
No. 4	Katholicisme, Vrijheid en Verdraagzaamheid	f 0.20*
	Statuten en Huishoudelijk Reglement .	f 0.40
	De Partijvorming in Nederland en Europa (Verslag Nationaal Jongeren Parlement 1954)	f 0.50
	J.O.V.D.-insignes (in bestelling)	f 1.25
	Afdelingspostpapier . . . . 40 stuks	f 0.60
	Afdelingsenveloppen . . . . . 40 stuks	f 0.50

Bestellingen aan het algemeen secretariaat
Botticellistraat 8 te Amsterdam

** Bij afname van tenminste 10 exemplaren van een brochure krijgt men 25 pCt korting*

T. P. DE GEUS
AANNEMERSBEDRIJF
GROND EN WEGENBOUW
Kantoor: Broekweg 11 - Leidschendam - Tel. K 1761-1618

L. DE JONGE & ZOON
Vertegenwoordigers van fabrieken van
Staaldraadkabels (VOLGENS ELK VOORSCHRIFT)
Touwwerk - Herculestouw - Cobratouw
GIESSENWEG 77 - TELEFOON 51440 (2 lijnen) - ROTTERDAM
Levering uit voorraad te Rotterdam

A. v. d. HOF's KABELFABRIEK
BRIELSELAAN 280 - ROTTERDAM
TELEFOON 74254

J. H. Töns
Fabriek van Apparaten en pijpleidingen
Coolhavenstraat 40 — Telef. 50684 — **ROTTERDAM**

Rotterdamsche Plaatwerkindustrie
TELEFOON 79550
TELEGRAMADRES: ROPLAATIN
ROTTERDAM — PIEKSTRAAT 20
Specialisten op het gebied van: staal, roestvrijstaal, koper en aluminium

UW WERF
TIMMER - DELFT
ROTTERDAMSEWEG 404 - TEL. K 1730 - 24019

Rotterd. Werktuigen- en Machinefabriek „WEESIE"
Machinale bewerking - Constructiewerk
Autog.-Electr. en Argon-Arc lassen
Apparatenbouw — Leidingwerk
HOOFDWEG 95-99 - TEL. 22577 - ROTTERDAM

Fa. L. DE KONING
Aannemingsbedrijf
Rotterdam, Sluisjesdijk 67 - Telefoon 74278-78211

NIET SLECHTS
SCHROEFASSMERING
DOCH OOK
- **Doorstroom-Ontolieïngsfilters**
  (volkomen afscheiding van olie uit biels-, ballast-, tankwater etc. zónder centrifugeren)
- **Smeerolie-filters**
  (30 x zoveel vuil uit Uw Diesel-smeerolie)
- **Brandstoffilters**
  met volledige waterafscheiding
- **Pompfilters**
  ter bescherming van scheeps- e.a. pompen

LEVERT
M. D. B. Smeertechniek
Soetendaalseweg 91 — ROTTERDAM N. — Tel. K-1800-82307

N.V. A. PRINS TH. ZOONS
Aanneming Maatschappij
SLIEDRECHT
INDUSTRIEWEG 24
TELEFOON 8
★
Aannemers van Bagger-Opspuitings- en Havenwerken

Captain A. de Jonge
Gecontroleerde Particuliere Dag- en Nacht Bewakingsdienst
Bewaking van Schepen, Kaden, Loodsen, Wagons en opgeslagen goederen
Vakkundig en Technisch personeel voor verhalen van schepen, openen en schoonmaken van ruimen, binnen- en buitenboord verven, ketel en tank reinigen, aflos donkeyman, matrozen, koks, enz.
8b van Vollenhovenstraat, Rotterdam, Tel. dag en nacht 2358

DUYVIS' LIVORNO
Maakt restjes tot heerlijke frisse hapjes. Probeer op de boterham geraspte kaas vermengd met wat Livorno
Prijs f. 1,— per fles

„GEPNA"
PIJPLEIDINGEN-MONTAGE
AUTOGEEN- EN ELECTRISCH LASWERK
PLASTICVERWARMING
Rotterdam-O. - 's-Gravenweg 271 - Tel. 22031-115742

BOOIJ'S
classificeer- en schoonmaakbedrijf voor
SCHEPEN, TANKS enz.
ROTTERDAM - TELEFOON 112413

N.V. v/h van Driel & van Ommeren
MACHINEFABRIEK
voor het vervaardigen van hulpwerktuigen en onderdelen voor de scheepvaart, in staal en non-ferrometalen. Draaien, fraisen, plaat- en bankwerk, autogeen, electrisch en argon arc laswerk.
Tel. 75225 - Charloissche Hoofd 37, Rotterdam, Tel. 77150

N.V. BOELE's
Scheepswerven en Machinefabriek
BOLNES
Nieuwbouw en reparatie

N.V. Rubberfabriek
BAKKER & ZOON
RIDDERKERK
★
Technische Rubberartikelen

BOSMAN
N.V.
CONSTRUCTIE-WERKPLAATS
MACHINEFABRIEK
ROTTERDAM - BRIELSELAAN 45
Telefoon 72525 (3 lijnen)
Na 6 uur Barendrecht 492
SPECIALITEIT
VLIEGTUIGONDERDELEN - HULPWERKTUIGEN VOOR LUCHTVAART- ROESTVRIJSTALEN UITLAATPIJPEN- LICHTMETAALWERKEN, ENZ ENZ

N.V. Betonfabriek **DE METEOOR**
DE STEEG
Tel. Velp K 8302–3344
Fabriek van kwaliteits betonartikelen

H. ten Cate Hzn. & Co.
N.V.
ALMELO
Katoenen- en Kunstzijden Manufacturen

SMIT
SLIKKERVEER
GENERATOREN MOTOREN UITRUSTINGEN

L. SMIT & ZOON
KINDERDIJK
voor
BAGGERMATERIEEL, ZEESLEEPBOTEN, ALG. SCHEEPSBOUW

HONIG'S ARTIKELEN
Gerien in elk gerin!

ANNO AH 1774
A. VAN HOBOKEN & Co.
BANKIERS
ROTTERDAM
PARKLAAN 32-34
•
BIJKANTOREN:
's-GRAVENHAGE
RHENEN
•
CORRESPONDENTSCHAP:
WIJK BIJ DUURSTEDE

DE ROTTERDAMSCHE DROOGDOK MIJ N.V.

VERPLEGING èn ONDERWIJS
ontvangen de patienten van
Het Nederlands Studenten Sanatorium te Laren (NH)
Leest de interessante brochure: „HET HOE, WAT, WAAROM VAN HET NEDERLANDS STUDENTEN SANATORIUM", op aanvraag gratis verkrijgbaar bij het Centraal Bureau van de Stichting Het Nederlands Studenten Sanatorium, Keizersgracht 632, Amsterdam (C), Telef. 64488.
Steunt het werk dezer stichting, die financiële hulp van particuliere zijde nog niet ontberen kan!
Postgiro[illegible]ekening No. 91323, A'dam.

Bakker n.v.
MACHINEFABRIEK
en
STAALGIETERIJ
★
RIDDERKERK

N.V. SCHEEPSWERVEN
„PIET HEIN"
voorheen
FIRMA W. SCHRAM & ZONEN
•
WERVEN TE BOLNES EN PAPENDRECHT
Twee dwarshellingen, elk 115 mtr. lang. Overdekt droogdok 116x30 meter, geschikt voor het zwaarste materiaal.
Telefoonnummers Rotterdam 71354. Dordrecht 3774

„LASSEX"
BESCHERMER
VOOR ALLE
IJZERWERKEN
Bevordert deugdelijke las
N.V. EERSTE VLAARDINGSE VERFFABRIEK
VLAARDINGEN
Telefoon 3692

7e Jaargang No. 6 Juni 1955

DE DRIEMASTER

MAANDORGAAN
VAN DE JONGEREN ORGANISATIE VRIJHEID EN DEMOCRATIE

Laatste appèl voor ons Zomerkamp

(Zie pag. 5)

CHRISTEN-ZIJN IN ONZE SAMENLEVING

Het herderlijk schrijven vanwege de generale synode van de Nederlands Hervormde Kerk heeft ons doen beseffen welk een diepe kloof er ligt tussen de bedoeling van dit schrijven enerzijds en het optreden in de praktijk van de prot.-christelijke politieke partijen naar aanleiding van het mandement der Nederlandse bisschoppen aan de andere kant.

Van anti-revolutionnaire zijde heeft men zich immers min of meer bij dit mandement aangesloten, terwijl de christelijk-historischen het hebben doen voorkomen alsof dit mandement hen niet aanging en derhalve onverschillig kon laten.

Ook de generale synode van de Nederlands Hervormde Kerk stelt voorop, dat het niet de bedoeling is geweest in haar geschrift zelfs maar te proberen een directe bestrijding van en een direct antwoord op het mandement der bisschoppen te bieden.

Doch als dit herderlijk schrijven uitdrukkelijk stelling neemt tegen hen, die in de praktijk de antithese, de tegenstelling tussen christen en niet-christen als algemeen geldend beginsel zouden willen doorvoeren, wordt het tafellaken met het mandement — zoal niet naar de letter dan toch zeker naar de benaderingswijze van het probleem — doorgesneden.

Want de synode gelooft, dat de scheiding tussen beide in dit tijdsgewricht zeer moeilijk is aan te wijzen en dat ze in het algemeen n i e t samenvalt met die tussen de aspiraties en organisaties van de christenen en de niet-christenen in deze tijd.

Natuurlijk gaat de synode er van uit, dat de belijdenis zich in het leven van de enkeling heeft uit te drukken, waarbij dus de eenheid van belijdenis en leven voorop wordt gesteld. Doch dit betekent niet, dat daardoor persoonlijke beslissing en houding overbodig zijn geworden.

Uit het Christelijk belijden immers vloeien bepaalde overtuigingen voort, die op hun beurt weer tot houdingen leiden.

Houdingen tenslotte voeren tot gedragingen waarvan zal moeten worden erkend. dat ze consequenties van het belijden kunnen zijn, maar welke meestentijds aan de gemeente van Christus niet als algemeengeldend en bindend kunnen worden voorgesteld. „Het feit, dat de leden der christelijke kerk niet tot dezelfde houding en gedraging komen, behoeft ons niet te verontrusten, indien zij althans hun houdingen en gedragingen door hun belijden willen laten bepalen."

De conclusie is dan ook, dat verschillen binnen de kerk niet slechts moeten worden geduld, doch geacht, daar immers dezelfde belijdenis meer dan één concrete toepassing mogelijk maakt en de verschillen juist voortkomen uit hetzelfde streven, namelijk om de eenheid van belijdenis en leven uit te drukken.

Blijkens het schrijven van de generale synode wenst de kerk niet op aardse macht te vertrouwen en wenst zij die evenmin te verwerven. Kerkstaat — waarin de kerk de overheid als haar werktuig hanteert — en staatskerk — waarin de kerk zich tot een werktuig der staatsbelangen laat maken — zijn uit den boze. Dit houdt in, dat de kerk te midden der politieke machten weerloos staat, als hun lotgenoot, ja als hun slachtoffer.

Maar als weerloze is ze nochtans weerbaar. „Prijsgegeven aan de krachten van staat en maatschappij, staat ze nochtans vrij boven en tegenover deze, dienend in de geest van Christus: liefde en oordeel en zo werkende, opdat de krachten van het Koninkrijk louterend en heiligend dit leven mogen doordringen."

Uitgaande van deze beginselen is het duidelijk, dat de generale synode in haar herderlijk schrijven de keuze voor een bepaalde politieke partij afschildert als een zaak van het gelovig geweten van de enkeling, „die zich heeft af te vragen, waar hij naar beste weten het vruchtbaarst kan medewerken aan de verwerkelijking van Gods gebod in de onderhouding van het menselijk bestaan."

Ook vrijheid van geweten, geloofsovertuiging en mede-verantwoordelijkheid voor de vrijheid van de ander zijn verworvenheden, die de christenen tezamen met de niet christenen in het staatkundig en ook in het maatschappelijk leven hebben te verdedigen en te verdiepen.

„Met het oog op onze verantwoordelijkheid voor deze waarde, mogen wij ook als christenen geen moeilijkheden in de weg leggen aan de humanisten, als zij een eigen plaats vragen voor h u n zorg aan de mens in de strijdkrachten en op andere plaatsen in de samenleving."

Bizonder huiverig blijkt de generale synode terecht te staan tegenover een kerkelijk ingrijpen op het gebied van de politieke keuze.

Het kan inderdaad — zo wordt erkend — voor de kerk geboden zijn, een uitspraak te doen om te kennen te geven, dat in één of meer partijen voor de gehoorzaamheid aan het gebod Gods geen plaats is, doch de uiterste voorzichtigheid zal daarbij dienen te worden betracht.

Er zal geen gewetensdwang mogen worden toegepast; uit de gedragingen van zulk een partij zal zonneklaar moeten blijken, dat zij zich voor de critiek en het gebod Gods heeft toegesloten en een uitspraak zal slechts zinvol zijn waar het een partij betreft, die op leden der kerk en buitenstaanders ten onrechte de indruk maakt wel met het christelijk geloof verenigbaar te zijn.

De synode voegt daar bovendien aan toe, dat een dergelijke situatie zich ten aanzien van de politieke partijen in ons land thans niet voordoet.

Interessant is ook de vrees van de generale synode voor de toenemende verzuiling binnen onze Nederlandse volksgemeenschap, waardoor het gevaar niet denkbeeldig lijkt, dat op den duur ons volk vrijwel geheel uiteenvalt in een aantal gesloten groepen, die alleen in top-organisaties nog voeling met elkander hebben, zoals in vele gevallen reeds een feit is.

Met nadruk wordt dan ook gesteld, dat het beginsel volgens hetwelk christenen zich op alle terreinen des levens in afzonderlijke organisaties dienen te verenigen niet als een volstrekte en te allen tijde geldende toepassing van het gebod Gods mag worden beschouwd.

Wel zal de Christen, die zich in een algemeen verband voegt, waakzaam dienen te zijn opdat daarin plaats en openheid blijve voor de boodschap der kerk, terwijl hij moet trachten te voorkomen, dat de christelijke waarden en normen worden genegeerd en bloedloze neutraliteit de maat aller dingen wordt.

Doch zij, die zich voegen bij een christelijke instelling, organisatie of verband, dienen zich te hoeden voor het euvel der vereenzelviging.

„Zij zullen zich er voor moeten hoeden, in hun betrekkelijke afgeslotenheid te gaan staan tussen de Kerk en hun medemensen, opdat ze geen belemmering worden voor de doorwerking van het evangelie."

(Zie pag. 2)

APOLLO PAVILJOEN
APOLLOLAAN 2 — AMSTERDAM — TELEF. 712410
•
Restaurant: iets aparts
„Franse Zaal" voor partijen uniek
Terras: een dorado aan het water

Het herderlijk schrijven „Christen-zijn in de Nederlandse samenleving" poogt de plaats van de kerk in onze samenleving aan te geven.
Om die reden is het een belangrijk geschrift, waarvan liberalen van elke religieuze of ethische overtuiging behoren te hebben kennisgenomen.
Het is een belangwekkend geschrift mede daardoor, omdat het de accenten legt op die punten, waar wij als liberalen gewend zijn ze te plaatsen, te weten op de openheid binnen onze maatschappij in het verkeer tussen personen van verschillend uitgangspunt en op de individuele verantwoordelijkheid van de menselijke persoonlijkheid.
Het ware bepaald onjuist te veronderstellen, dat de liberaal — ook de niet bij één der kerkgenootschappen aangesloten liberaal — het niet nuttig en nodig zou oordelen, dat de kerk haar woord spreekt over zaken die onze gehele maatschappij en cultuur ten nauwste raken.
Integendeel, waar het geestelijk nihilisme en de ontworteling van normen en waarden bestreden dienen te worden zullen wij als liberalen op politiek terrein niet slechts onze eigen bijdrage hebben te leveren, doch daarbij de samenwerking van allen, die een zelfde doelstelling nastreven niet kunnen ontberen.

HEIN ROETHOF

Een bezoek aan de Amsterdamse Effectenbeurs

In één beursuur wordt voor tien à vijftien millioen gulden omgezet

Vanaf een balcon mogen wij de beurshandel in de geweldige hall gadeslaan. Een paar honderd mensen lopen beneden ons druk heen en weer.
Hier en daar staat een aantal mensen om één man heen, over en weer luid schreeuwend. Zo op het eerste gezicht begrijp je er niet veel van.
Je kunt niet begrijpen, dat tientallen millioenen daar worden verhandeld met simpele woorden als: ....ik neem ze.... en ....je krijgt ze.... Met deze twee zinnetjes worden transacties afgesloten, waar bedragen met veel nullen bijhoren!
Onze begeleider vertelt ons, dat er in de Beurshall geen geld en geen schriftelijke acten bij een transactie te pas komen. Dit kan natuurlijk alleen wanneer de verschillende handelaren elkaar strict kunnen vertrouwen.

Dit wordt bereikt door hen, die aan de Beurshandel willen deelnemen, lid te laten worden van de „Vereeniging voor de Effectenhandel te Amsterdam". De leden heten commissionnairs.
Om lid te worden is niet zo eenvoudig. De leden zullen alleen dan hun steun verlenen, wanneer zij weten, dat het aanstaande nieuwe lid een deskundige is.
Door strenge bepalingen van de Vereeniging worden beunhazen gemeden. En een ieder zal begrijpen, dat een subtiele handel als de Beurshandel alleen door deskundige mensen gebeuren kan.

De Guide-Bank

Midden in de reusachtige hall staat een glazen gebouwtje, genaamd de Guide-Bank. Hier worden de koersen van de verschillende aandelen om de tien minuten bekend gemaakt. Deze koersen worden vastgelegd op lange papierstroken, die via een vernuftig buizensysteem in een kamer onder de hall terechtkomen, waar zij door middel van telexapparaten aan de verschillende mensen in den lande, die op het telexnet zijn aangesloten, met een vertraging van ongeveer een minuut, de koersen bekend maken. Het is natuurlijk van groot belang dat dit snel gebeurt.
Rond de hall zijn nissen gebouwd, waar de verschillende commissionnairs een klein kantoortje hebben met hun telefoon.....
De telefoon is namelijk in de moderne effectenhandel onontbeerlijk. Er zijn zelfs commissionnairs, die geheel van de telefoon afhankelijk zijn. Dat zijn de mensen, die onder de beurshandel in telefonisch contact staan met de beurzen in Londen, Parijs, Zürich, enz.
Razend snel vergelijken zij de koersen op de verschillende beurzen. Kopen de laagst genoteerde fondsen op en verkopen ze direct door aan de beurs, waar de fondsen het hoogst genoteerd worden. Dit zijn de z.g. „beroepsspeculanten" of wel arbitrageanten.

Wat is speculatie?

Nu het woord speculatie gevallen is lijkt het ons dienstig hierop even in te gaan. Het is volkomen waar, dat de beurs gelijk zo vele andere dingen, niet zo zelden is misbruikt voor zuiver speculatieve doeleinden, waarbij wij echter aarzelen het woord speculatie te gebruiken, omdat dit één der vele begrippen is waaromtrent grenzeloze misvattingen bestaan, die zich zelfs hebben voortgeplant in de door de Duitsers in ons land ingevoerde en onlangs pas afgeschafte belasting op „speculatiewinsten".
Dus eerst: Wat is speculatie? Natuurlijk kan men nimmer strijden om de betekenis, die iemand aan een woord wil hechten. Het is bekend, dat het woord „kapitaaal" in de vakliteratuur wel op zeven verschillende manieren wordt gebruikt.
Er zijn lieden, die menen, dat speculatie wordt gekenmerkt door de tijdsduur, verbonden aan koop en verkoop van een bepaald object.
Zo meent men dan, dat men in effecten speculeert, als men een effect koopt met de uitsluitende bedoeling het zo spoedig mogelijk weer met winst te verkopen, terwijl men dan zou beleggen, als men het uitsluitend koopt om er, met zo goed mogelijk behoud van kapitaal, inkomen van te kweken.
Hier echter steken wij bij enig nadenken al direct in vele moeilijkheden. Ook de winkelier koopt zijn voorraad met het uitsluitend doel deze zo spoedig mogelijk met winst te verkopen. En noemt men dit speculeren?
Neen, wil men met alle geweld een bijzonder woord kiezen voor het kopen van effecten met het enig en uitsluitend doel daarmee zo spoedig mogelijk bij verkoop geldwinst te behalen, dan zou het goed Nederlandse woord „dobbelen" daarvoor veel geschikter zijn.
Overigens zijn er maar heel weinig mensen, die op deze wijze hun relatie met de beurs uitsluitend als dobbelaars uitleven. Voor dit soort van spel is de roulette veel geschikter, omdat het veel vlugger gaat.
De echte dobbelaar kan heel moeilijk zijn beurt afwachten, en hoe vaak blijkt een weloverwogen beurstransactie veel van het geduld te vergen.
Deze woorden gelden niet voor de eerder genoemde beroepsspeculanten, die wel een positieve taak in het beursverkeer hebben.
Zij voorkomen namelijk koersexcessen. Zo gauw de koers te hoog of te laag wordt grijpen de beroepsspeculanten in en voorkomen daarmee veel ongelukken.

Korte geschiedenis van de beurs

In Nederland is de eigenlijke effectenhandel zonder twijfel begonnen met de oprichting Van de Oost-Indische Compagnie in 1602, een onderneming zo groot, dat zij duidelijk de kapitaalkracht van een enkeling te boven ging.
De compagnie gaf aandelen uit groot *f* 3000 en deze waren verhandelbaar. Zij ontwikkelden zich al gauw tot een zeer courant bezit en werden spoedig ook op buitenlandse beurzen verhandeld.
Dat in 1608 de befaamde Amsterdamse Wisselbank werd opgericht, die aan alle twijfelachtige gedoe met geld een einde maakte door nauwlettend toe te zien op gewicht en gehalte, mag in dit verband geen toeval heten.
Gezonde economie, een gezonde beurs en gezond geld gaan samen en de wijsheid, dat geknoei aan en met geld de welvaart van het land ondermijnt, is al oud.
Al was het instituut der wisselbeurzen, waar wissels en geld werden verhandeld, al veel ouder, men mag zeggen, dat met de handel in de aandelen der Oost-Indische Compagnie de effectenbeurs werd geboren.
In die zin mag Amsterdam dan even goed de moeder der effectenbeurzen heten als Westminster de de „Mother of Parliaments". Indien men de prijscouranten van de Amsterdamse Effectenbeurs sinds de zeventiende eeuw na elkaar bestudeerde, dan zou men reeds daaruit alleen een vrij volledige geschiedenis van de lotgevallen van de Lage Landen kunnen aflezen.
Wel een bewijs hoe zeer de effectenbeurs een spiegel der werkelijkheid is.
Omgekeerd mogen wij dan tot de conclusie komen, als wij de tien tot vijftien millioen in ogenschouw nemen, die er in dat ene beursuurtje per dag worden omgezet, dat het in ons land goed gaat!

FERRY HOOGENDIJK

Wisseling Redactie-secretariaat

Het Hoofdbestuur heeft de afgelopen maanden de samenstelling bestudeerd van de verschillende commissies van de J.O.V.D.
Het Hoofdbestuur heeft hierbij vooral aandacht geschonken aan de verjonging, die ook in het kader van de J.O.V.D. bij voortduring noodzakelijk is.
In het kader van deze overwegingen heeft het Hoofdbestuur na overleg met de redactie besloten met ingang van 15 Juni j.l. de heer F. A. Hoogendijk te benoemen tot secretaris van de redactie van De Driemaster in de plaats van de heer G. van Schagen.
Het Hoofdbestuur is Ger van Schagen zeer erkentelijk voor de vele tijd en moeite, die hij aan de J.O.V.D. en aan onze Driemaster heeft willen geven. Mede door zijn activiteiten is ons blad gegroeid tot wat het thans is.
Het is verheugend, dat Ferry Hoogendijk bereid mocht worden gevonden de taak van de secretaris over te nemen. Wij vertrouwen, dat het hem gegeven zal zijn de opgaande lijn van ons blad verder te doen voortgaan.

HET HOOFDBESTUUR

VAN DER VORM's
AANNEMINGSBEDRIJF N.V.
ROTTERDAM

Kantoor: COOLSINGEL 75 - Telefoon 27700

Machteloos

Het is bijna verbijsterend te weten, dat in Oost-Duitsland 254 mobiele stoorzenders in gebruik zijn; hiernaast bestaat nog een groot aantal dat niet transportabel is.
Het begrip stoorzender is voor ons, burgers die de bezettingstijd hebben doorgemaakt, een maar al te bekend begrip. Ook voor militairen is het begrip stoorzender een belangrijk iets. Het is een succesje wanneer men aan het front een zendkanaal van de tegenpartij ontdekt heeft en het gebruik er van onmogelijk kan maken. De verbinding is verbroken en orders op korte of lange termijn komen niet bij de troep, die min of meer verloren in de voorste lijn zit.
Een andere zaak is het gebruik van stoorzenders in vredestijd. Thuis bij de radio kan men op de korte en middengolf deze stemmen van de onvrijheid met hun nasaal gegier horen. Zij betekenen evenveel pogingen om het gesproken woord uit een ander land te verminken en te verzwelgen.
Men kan zich hier somber onder voelen. Ook verwonderd, omdat zoiets na tien jaar vrede mogelijk is.
En toch hoort men in al die stoorzenders een klank van machteloosheid, omdat gedachten vrij zijn en vrij blijven.
Zelfs de sterkste stoorzender legt het op de duur af tegen de idee.

Ruggegraat

Die Sache Schlüter" behoort in Duitsland nog tot het gesprek van de dag. Schlüter is een gewezen leider van de neo-nazistische Deutsche Reichspartei en van hem is de befaamde uitspraak afkomstig, dat het nationaal-socialisme de meest gezonde beweging in het Duitsland van na 1900 is geweest.
Zijn benoeming tot minister van onderwijs, kunsten en wetenschappen in Nedersaksen was dan ook wel verwonderlijk, maar hij wist zich gesteund door vooraanstaande figuren en grote groeperingen.
Met name de sociaal-democraten zagen geen reden om aan zijn democratische gezindheid te twijfelen en de persdienst van de christelijk-democratische unie in Bonn ging zelfs zo ver om een tegen hem gevoerde actie als ondemocratisch af te schilderen.
De benoeming van Schlüter was echter voor rector Wörmann en de senaat van de universiteit van Göttingen aanleiding om af te treden en in brede kringen ondervond deze daad een grote sympathie.
Het protest en tevens de houding der Göttinger studenten vond zelfs zoveel aanhang, dat de kersverse minister van onderwijs, kunsten en wetenschappen zijn ontslag bij de minister-president moest indienen.
Nu verdiept men zich in Duitsland — het is moeilijk democraat te zijn — in het probleem of de gevoerde actie niet ondemocratisch was.
Er wordt wel eens gezegd, dat democratie die regeringsvorm is waarin men zegt wat men wil en doet wat er gezegd wordt. Het kenmerk van de democratie is echter dat de minderheid, in groot verband gezin, doch óók in incidentele gevallen de kans heeft om meerderheid te worden. Dit is wat zich in Duitsland heeft afgespeeld.
De hoogleraren en studenten van de universiteit te Göttingen hebben geageerd tegen de benoeming van een man aan wiens goede gezindheid zij met alle reden konden twijfelen.
Door het protest werd de publieke opinie wakker geschud en is men opgekomen voor de vrijheid van de wetenschap. Dit is de taak van iedere universiteit, in ieder land.
De studenten van Göttingen hebben gehandeld in de geest van die handvol studenten uit München, die in 1943, ondanks alle propaganda en ondanks hun opvoeding de misdadigheid en voosheid van het nationaal-socialisme doorzagen.
Ook zij begonnen een actie, zwak en primitief, maar met de overtuiging de goede zaak te dienen. Hun illegale optreden bracht hen allen voor de rechter en dit Münchener proces eindigde met even veel doodstraffen als er beschuldigden waren. Eén van hen, Maria Scholl, sprak in haar laatste woord: „ik hoop dat wat wij gedaan hebben later bekend zal worden en dat men dan zal weten dat althans enigen zich verzet hebben en gevochten voor hun overtuiging". Allen, zelfs de rechters, kwamen onder de indruk van deze woorden.
Het is deze geest die een universiteit maakt tot het geweten van een volk. De daad van Maria Scholl en haar medestudenten leeft voort.

Strijd zonder uitzicht

In de Unie van Zuid-Afrika is het wetsontwerp voor uitbreiding van de senaat tot 89 leden aangenomen. Wanneer nu de gouverneur-generaal zijn toestemming geeft — wat iedereen verwacht — wordt het ontwerp wet en heeft de regering de tweederde meerderheid, die zij nodig heeft om de grondwet te gaan wijzigen.
De voornaamste wijzigingen door de regering nagestreefd, zijn het afvoeren van de halfbloeden van de gezamenlijke kiezerslijsten, opdat de „apartheidspolitiek" grondig kan worden doorgevoerd en het onschendbaar maken van het parlement voor beslissingen van het hooggerechtshof.
Met belangstelling volgt de wereld de kronkelingen van de Zuid-Afrikaanse overheid om het heft in blanke handen te houden.
Soms gaat de belangstelling over in verontwaardiging, wanneer men ziet hoe aan kleurlingen iedere beduidende vorm van medezeggenschap onthouden wordt en hoe zeer of hun positie achter staat bij die van de blanken.
Laatstelijk was dit in ons land het geval, toen een van Hr. Ms. oorlogsschepen een bezoek aan havens zou brengen waar een donkere huid evenveel is als een garantie voor een onheuse behandeling. De marineleiding had toen maatregelen genomen om incidenten voor sommige bemanningsleden te voorkomen.
Het is gemakkelijk om uit de superioriteit van het ethische gevoel de gang van zaken in Zuid-Afrika eens grondig te veroordelen. Men moet echter bedenken, dat het aantal kleurlingen in Zuid-Afrika 4 à 5 maal zo groot is als dat der blanken. De laatste groep voelt zich met de rug tegen de muur gedrukt en tracht met kunst en vliegwerk althans deze positie nog te houden.
Hoe zouden wij ons in Nederland gedragen, als wij door een of andere oorzaak 4 of 5 kleurlingen op één Nederlander zouden hebben?
Men kan gevoegelijk aannemen, dat onze houding dezelfde zou zijn als die van de blanken in Zuid-Afrika. Waarmede deze houding overigens nooit goed te praten is.
Het tragische element van de strijd der Zuid-Afrikaanse regering is echter, dat zij de strijd bij voorbaat verloren heeft. Het enige vraagstuk is slechts hoe lang zij de ontwikkeling vermag af te remmen, voordat de posities onhoudbaar worden en men aan de autochthone bevolking de rechten moet toekennen, die zij krachtens haar aantal nu reeds heeft.
Men kan de Zuid-Afrikaanse regering slechts toewensen, dat zij het moment ziet waarop de tijd daar rijp voor is, een moment dat wel eens dichter bij zou kunnen liggen dan velen nu prettig vinden om aan te nemen.

Politiek en woordkeus

In het Juninummer van Politiek en Cultuur, het blad voor de geestelijke élite van de C.P.N. staat onder de titel „De tradities der Churchills" het volgende betoog:

Reeds vanouds waren er in Engeland kringen, die er van droomden met Duitsland samen te gaan. In 1885 reeds, nu dus 70 jaar geleden, zei Lord Randolph Churchill — de familie heeft een oude traditie van vriendschap met de Duitse militairisten — tot de Duitse gezant in Londen: „U en wij kunnen tezamen de gehele wereld beheersen".
Maar dit geschiedde niet, integendeel, Engeland moest zich in de oorlog van '14-'18 tegen de plannen tot wereldoverheersing van Duitsland verdedigen.
Doch nauwelijks was deze oorlog geeindigd of een andere Churchill, de ons bekende Winston, zei, dat hij de verslagen vijand wilde helpen, zoals hij het ook nu weer heeft gedaan".
Het is een oud communistisch stokpaardje om Churchill af te schilderen als de oorlogszuchtige man, die van ganser harte met het Duitse militairisme sympathiseert.
Het geciteerde stuk is echter daarom merkwaardig, omdat het zo typisch is voor de communistische betoogtrant.
Voor de minder ontwikkelden kan men een krachtige figuur afschilderen als een machtswellusteling, een groep als een kliek, een vergissing als een leugen, een enthousiaste menigte als een wilde horde.
Voor de groep, die dergelijke taal te onverteerbaar zou vinden gebruikt men het fijnere accent en worden de feiten zodanig opgediend dat zij op enige raakpunten tegen de waarheid aanleunen.
Regel voor regel van het geciteerde stuk is juist; het totaalbeeld is een Goebbelsachtige feitverdraaiing.
Politiek en Cultuur had de figuur Churchill beter kunnen schilderen met een citaat uit de rede, die hij hield toen Hitler Rusland was binnengevallen en dit land en Engeland automatisch bondgenoten werden.

Het Nazi-regiem verschilt vrijwel niet van het slechtste, dat het communisme voort kan brengen. Het bezit geen ander principe dan dat van hebzucht en rasoverheersing. Het munt uit in alle vormen van boosaardigheid, in de doeltreffendheid van zijn wreedheid en ruwe agressie.
Niemand is een consequenter tegenstander van het communisme geweest dan ik dat in de afgelopen 25 jaar geweest ben. En ik neem geen enkel woord terug dat ik daarover gezegd heb".

Let op het nieuwe redactie-adres

Copy voor het eerstvolgend nummer uiterlijk 15 Juli inzenden

Alle copy voor ons blad dient in het vervolg te worden gezonden aan de redactie-secretaris Ferry Hoogendijk, Graaf Florisweg 40 te Gouda.

Aangezien hij in Juli afwezig is moeten van heden af alle stukken de redactie betreffende worden gezonden aan de administratie van De Driemaster, PRINSENGRACHT 1079 TE AMSTERDAM

Copy voor dit nummer inzenden vóór 16 Juli a.s.

N.V. KATOENSPINNERIJ **BAMSHOEVE**

ENSCHEDE

Spinners en Twijners van katoenen **Weef- en Tricotgarens** in veelzijdige opmaak

Kwaliteit **K.B.** . . . . . *de beste!*

Fa. TROMP

Bouw- en Constructiebedrijf

Zwarte Paardenstraat 69
Rotterdam, Telefoon 28836

Rotterd. Werktuigen- en Machinefabriek „WEESIE"

Machinale bewerking - Constructiewerk

Autog.-Electr. en Argon-Arc lassen
Apparatenbouw — Leidingwerk
HOOFDWEG 95-99 - TEL. 22577 - ROTTERDAM

Zeeschepen van elk type
5 Bouwhellingen tot 200 m lengte
C. VAN DER GIESSEN & ZONEN's SCHEEPSWERVEN N.V.
Krimpen aan den IJssel
tel.: 244 - Rotterdam: 110460

SIMONS'

SCHEEPSSLOOPERIJ N.V.
BUIZEN- en STAALHANDEL

- **Oud ijzer**
- **Sloopobjecten**
- **Non-ferro metalen**
- **Nieuw- en bruikbaar ijzer**
- **Nieuwe en gebruikte buizen**

Hoofdkantoor:
UITSLUITEND Feijenoorddijk 90
Rotterdam - Telefoon 77910 (4 lijnen)

Radio Televisie

Blaupunkt

American Radio Service

Beukelsdijk 157c - Rotterdam
Telefoon 51539

P. KOUTSTAAL

BOLNES - Ringdijk 540 - Telefoon K 1896 - 598

Scheepstimmerwerk
Isolatie en betimmering van Koelruimen en Koelhuizen

NIET SLECHTS
SCHROEFASSMERING
DOCH OOK

- **Doorstroom-Ontolieïngsfilters**
  (volkomen afscheiding van olie uit biels-, ballast-, tankwater etc. zónder centrifugeren)
- **Smeerolie-filters**
  (30 x zoveel vuil uit Uw Diesel-smeerolie)]
- **Brandstoffilters**
  met volledige' waterafscheiding
- **Pompfilters**
  ter bescherming van scheeps- e.a. pompen

LEVERT
M. D. B. Smeertechniek
Soetendaalseweg 91 — ROTTERDAM N. — Tel. K-1800-82307

HBU **HBU**

Voor
DESKUNDIGE BELEGGINGSADVIEZEN
en
OBJECTIEVE BEOORDELING
van Uw
EFFECTENPORTEFEUILLE
stellen wij onze kennis en ervaring gaarne te Uwer beschikking.

Ook voor beleggingen: de HBU

HOLLANDSCHE BANK-UNIE N.V.
AMSTERDAM - DEN HAAG - ROTTERDAM

FIRMA S. BAKKER
SLIEDRECHT - TELEFOON 224

Centrale Verwarming
Electro-Techniek
Scheeps- en Fabrieksinstallaties

Speciale aanbieding NOTEN!

in lang z.g. 6 V.
in kort z.g. 4 V.
in klein z.g. 2 V.

K. MAC-LEAN Jr.
JACOB CATSSTRAAT 113-115 - ROTTERDAM
Telefoon 40735

Nog eenmaal: *ROND ONS ZOMERKAMP*

Een laatste appèl: Markelo wacht U!

Nog enkele weken scheiden ons thans nog van het J.O.V.D.-Zomerkamp, dat van 23 tot 30 Juli a.s. in het landelijke, echt Twentse plaatsje Markelo wordt gehouden.

Over dit bij uitstek voor ons geschikte oord behoeven we waarlijk niet verder uit te weiden; ieder die onze kampen in Holten en Nijverdal bezocht, hetzij een hele week, hetzij een weekend, weet hoe mooi het is in het land van de „viefschacht".

Het land van de Regge en de Schipbeek en van de Holter- en de Markelose berg zet haar poorten wijd open en wij hebben niets anders te doen dan van al dat heerlijke te genieten.

Ja, te genieten van de natuur in onze zo mooie provincie Overijssel. Wat denkt U van een wandeling langs de Schipbeek via de Freëzen-, de Apen — en de Markelose berg?

En verlangt U ook naar een fietstocht over de Holterberg of naar de fraaie omgeving van het landgoed Ampsen?

Of wilt U misschien naar Delden, naar het 16e eeuws kasteel Twickel met zijn machtige bossen, waarin wèrkelijk eeuwenoude eiken hun kroezige kruin verheffen boven naaldhout, tamme kastanje en hazelnoot, waar reeën nog een vrij leven genieten tussen blauwe bosbes en rode vossenbes?

Wilt U de wildbaan, de rozentuin en het park met Orangerie van kasteel Twickel ook bezichtigen?

Wel, dat kan; dat kan allemaal, wanneer U naar Markelo komt!

Fiet Bos zal er voor zorgen, dat er niemand zal zijn, die met een lege maag rondloopt; reken maar, dat de keuken in goede handen is.

Rini ter Horst zal U brengen naar kasteel „Weldam" bij Diepenheim, waar U de fraaie verzameling schilderijen, kunstvoorwerpen, meubelen en aardewerk van dr D. Hannema zult kunnen bezichtigen.

En, als U komt, houdt U dan Will Zwart tot vriend, want zij is, doordat ze de pecunia beheert, in ons kamp een graag geziene en welhaast belangrijke gast!

Evenals andere jaren zijn de weekendgangers weer hartelijk welkom op 23/24 Juli; in de namiddag zullen zij arriveren, om 7 uur wordt er een broodmaaltijd genuttigd en na de openingsrede, welke door onze vicevoorzitter dr E. Nordlohne wordt uitgesproken, spreekt dr K. van Dijk voor ons over het onderwerp „De politieke partij als maatschappelijk verschijnsel".

De Zondagmorgen wordt een korte wandeling gemaakt waarna we een kopje koffie zullen drinken in één der nabij gelegen restaurants.

Na de warme maaltijd (en een korte siësta) maken we een langere wandeling langs en over de Dingseler-, de Katten- en de Markelose berg om onze weekendgangers een klein proefje te laten nemen van de prachtige omgeving van Markelo en om ze even te laten genieten van de prachtige vergezichten waarop zij, die de gehele week blijven, regelmatig zullen worden vergast.

Voor diegenen, die niet de gehele week kunnen komen, biedt het eerste weekend dus een zeer aantrekkelijk programma.

Met de andere deelnemers gaan we tochten maken naar Holten met z'n Holterberg, de Rijsserberg, het landgoed Ampsen, Delden met de tuin van kasteel Twickel, Goor, Diepenheim met kasteel Weldam en naar Nijverdal.

Verder staan natuurlijk een kampvuur, een bonte avond, zwemmen en een dagtocht, met een dinertje in een prima restaurant, op ons programma.

Dinsdag 26 Juli te 's avonds 8 uur spreekt voor ons mr L. R. J. Ridder van Rappard, burgemeester van Gorinchem, over het onderwerp „De overheid en de cultuur", terwijl Donderdag 28 Juli te 's middags 2 uur drs P. de Groot zal spreken over „Het vraagstuk van de onontwikkelde gebieden".

Buitenlandse gasten zullen ook nu weer aanwezig zijn: een Duitse- en een Belgische delegatie hebben reeds laten weten, dat zij acte de présence zullen geven en heel misschien zal er ook een vertegenwoordiger van een aan ons verwante organisatie uit Engeland komen.

Wij zullen elkaar in Markelo leren kennen en waarderen in een gezellige en vriendschappelijke sfeer van vrijheid, verdraagzaamheid en verantwoordelijkheid.

Hoewel het de gewoonte is, zo vlak voor het kamp begint de meeste inschrijvingen te ontvangen, werden, op het moment dat wij dit schrijven, de eerste deelnemers(sters) voor de gehele week genoteerd, terwijl ook enkele weekendgangers reeds schreven te willen komen.

De kampprijs voor de gehele week is *f* 35.—, waarvan *f* 2.50 bij de aanmelding te voldoen. De weekendkosten zijn *f* 4.50 waarvan eveneens bij aanmelding *f* 2.50 te voldoen.

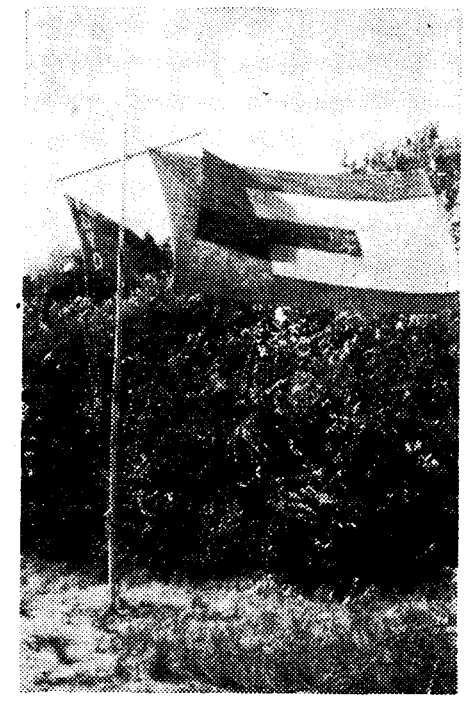

Laat ook thans de vlaggen wapperen

Mej. Will Zwart,
Brinkgreverweg 56,
Deventer

zal graag de aanmeldingen ontvangen.

Tijdig, vóór 23 Juli,, zullen zij die ons reeds schreven of die zich nog zullen aanmelden verdere mededelingen over de reisroute etc. ontvangen.

Wacht niet langer, maar meld je aan! **Vóór 9 Juli a.s.** dienen we te weten of U komt!

Tot in Markelo!

Groningen TIM DE VRIES

Een afscheid en een welkom

Gelijk men elders in „De Driemaster heeft kunnen lezen, heeft het Hoofdbestuur van de J.O.V.D., dat verantwoordelijk is voor de samenstelling van de redactie van ons maandblad, besloten met ingang van 15 Juni j.l. de heer F. A. Hoogendijk te benoemen tot redactie-secretaris in de plaats van de heer G. van Schagen.

De motieven, waarop deze beslissing berust zijn daarbij duidelijk gesteld, te weten, de zo noodzakelijke verjonging in het kader van de J.O.V.D. M.a.w. een onvermijdelijke consequentie in elke jongerenorganisatie. Immers, zou in een dergelijke organisatie niet tijdig een „aflossing van de wacht" plaats hebben, dan zou van een beweging van jongeren in de meest ware zin van het woord geen sprake meer zijn.

Het afstand doen van een functie in een jongerenorganisatie is om meer dan één reden niet prettig.

In de eerste plaats niet , omdat men een taak moet overdragen, waarmee men zoals in het onderhavige geval, sedert jaren is vergroeid en voorts niet, omdat hierdoor nog eens wordt onderstreept, dat men intussen al weer een dagje ouder is geworden en dus niet meer tot de „jongeren" gerekend kan worden binnen het verenigingsverband.

Maar de tijd staat nu eenmaal niet stil en aldus is voor onze redactie-secretaris Ger van Schagen het moment aangebroken om zijn werk aan een jongere kracht over te dragen.

Ons past bij de overdracht van deze functie namens de hele redactie, of liever namens de hele J.O.V.D. een hartelijk woord van dank en erkentelijkheid aan Ger van Schagen, die vanaf het moment, dat „De Driemaster" in zee ging in Mei 1949 tot op heden onafgebroken de functie van redactie-secretaris heeft vervuld op een wijze, die steeds heeft getuigd van een grote trouw en ernstige toewijding.

Vooral in de beginperiode, toen ons maandblad nog zijn bestaansrecht moest veroveren, heeft hij de redactie op zijn vaak moeilijke post zeer grote diensten bewezen, hetgeen wij zeker nimmer zullen vergeten.

Mede door zijn werk en zijn adviezen is „De Driemaster" uitgegroeid tot een verenigingsorgaan, dat thans in brede kring wordt gelezen en gewaardeerd. Dit feit moet Van Schagen een grote voldoening schenken en moge er toe bijdragen, het afscheid als redactie-secretaris te vergemakkelijken.

Zijn plaats wordt thans ingenomen door Ferry Hoogendijk, die in onze J.O.V.D.-kringen zeker geen onbekende is.

Hij maakt reeds enige tijd deel van onze redactie uit en heeft ook lang voordien door talloze bijdragen van zijn hand getoond, journalistiek gezien, uit het goede hout gesneden te zijn.

Reden te meer, dat de redactie unaniem van oordeel is, dat hij als nieuwe redactie-secretaris de juiste man op de juiste plaats kan worden genoemd.

Moge het hem gegeven zijn op zijn nieuwe post een goede vaart van „De Driemaster" te verzekeren.

Mogen wij hier tenslotte duidelijkheidshalve nog aan toevoegen, dat onze redactieploeg dus ongewijzigd blijft en dat er slechts een herverdeling in de functies heeft plaats gehad.

STEMPHER

BLOEMENDAAL & LAAN N.V.
WORMERVEER

Rijst, Havermout,
Rijstvlokken,
Mais-flakes

•

C.V. OLIEFABRIEKEN „DE TOEKOMST"
WORMERVEER

Veevoeders,
Technische oliën
„Smaragd" Slaolie

Toenemende Katholieke bezorgdheid voor doorbraak

Een antwoord aan „De Volkskrant"

Onder het opschrift „Jeugdige Overmoed" schreef De Volkskrant van 2 Juni j.l. in haar hoofdartikel:

„De jonge liberalen wilden van de V.V.D. een partij maken zoals de P.v.d.A. Dus met aparte kamertjes voor katholieken, protestanten en humanisten. Prof. Oud heeft dat afgewezen. Wat nu?

Onze suggestie werd toch maar „waardig bevonden" om op het congres van de V.V.D. besproken te worden, aldus dr. Roethof in „De Driemaster", het orgaan van de jonge liberalen. Is ook de hand van jonge liberalen zo gauw gevuld? Dat lijkt maar zo, want dr. Roethof is in een slecht humeur.

De Volkskrant, die de zo zelfstandig pratende jonge liberalen ernstig nam, krijgt de schuld. Wij scheppen er behagen in om „binnen de kring van anderen tegenstellingen op te sproren". Wij moeten alsnog weten, dat de jonge liberalen binnen de V.V.D. slechts „een gesprek tussen twee generaties op gang wilden brengen en gaande houden".

Was het daarom minder belangrijk? Mocht ook anderen niet de vraag interesseren of de V.V.D. zo kon worden omgebouwd, dat zij voor protestanten en katholieken aantrekkelijk zou zijn? En meer in het algemeen geldt, dat wij toch beslist tekort zouden schieten in beleefdheid als wij de intensieve liberale belangstelling voor het katholieke eenheidsstreven niet zouden beantwoorden met belangstelling onzerzijds voor het wel en wee van de V.V.D. We gaan dus nog maar even door.

„Indien men een katholiek tot de liberale organisatie wil brengen kan men hem 't best door 'n katholiek laten overtuigen", dat schreef dr Roethof toen de jonge liberalen hun plan aan de orde stelden. Dus op de eerste plaats meer bewoners voor het liberale huis.

Maar daarnaast wilde hij dat samenwonen ook zin geven, omdat „het gesprek tussen personen van verschillende religieuze en ethische overtuiging binnen een organisatie er opnieuw door op gang wordt gebracht". Dat lijkt op „de doorbraakgedachte", zoals ook de P.v.d.A. die in praktijk poogt te brengen.

Dominee van Leeuwen zei het nog duidelijker in het Algemeen Handelsblad: „Wij menen, dat het liberalisme daarmee aan de eis van zijn Christus-belijdende leden en aan de wezenlijke betekenis van de doorbraak-gedachte recht zou doen".

Een uitspraak waaruit tevens blijkt, dat het hier toch niet enkel om een gesprek tussen „twee generaties" gaat.

Ook Christus-belijdende leden nemen er aan deel. Voor hen zouden levensbeschouwelijke werkgemeenschappen in de V.V.D. zeker meer dan uithangborden zijn. Zij zoeken in het liberale huis kennelijk ruimte voor het uitdragen van eigen beginselen. Met het voorbeeld van de P.v.d.A. voor ogen heeft prof. Oud gelijk als hij in een dergelijke opzet geen heil ziet.

Maar hij wijst een dergelijke opzet ook principiëel af. Voor het liberale huis kunnen gegadigden zich afvragen of hun beginselen stroken met de liberale beginselen. Eenmaal binnen gaat het enkel om die liberale beginselen, waarbij de liberale opvatting van de geestelijke vrijheid de voornaamste is en die wezenlijk verschilt van die van katholieken en protestanten.

Hier heeft men de tegenstelling ten voeten uit: zij raakt het wezen van de partij. Als de liberale jongeren meer bedoelden dan kiezerswinst — en ds Van Leeuwen bedoelt zeker meer — dan zou het om een liberale partij moeten gaan, die bereid is om niet enkel de inzichten van vrijzinnigen, maar ook die van protestanten en katholieken in zich op te nemen.

Prof. Oud wil dat niet. Voor hem blijft de V.V.D. een vrijzinnige partij en hij is zich de consequenties van dit standpunt bewust. „De grote katholieke partij is merkwaardig stabiel", schreef hij nog onlangs in Elseviers Weekblad, "en ik vermoed dat dit wel zo zal blijven".

Dr Roethof en zijn jonge liberalen, terug van hun vrijmoedig uitstapje naar een „zonnig" doorbraak-verschiet, zeggen nu maar, mokkende onder de vleugels van prof. Oud, Thorbecke na: „Echte staatsmanskunst wacht haar uur af".

Onderwijl kan dr Roethof er zich nog eens op bezinnen of hij toch ook niet meer wilde dan hij voor zichzelf kan verantwoorden.

Een goed jaar terug schreef hij in Vrijheid en Democratie: „De katholieke praktijk mag dan soms minder hard zijn dan de theorie, onderstreept mag nog wel eens worden, dat op het stuk van de vrijheid en de verdraagzaamheid in beginsel tussen katholicisme en liberalisme een onoverbrugbare fundamentele tegenstelling gaapt". Was het dan geen jeugdige overmoed om daar toch overheen te willen vliegen?"

Zoals uit het bovenstaande blijkt, houdt de hoofdartikelenschrijver van De Volkskrant er een klapper op na, die hij zich thans ten nutte maakt om de onverenigbaarheid van één mijner uitspraken over het katholicisme met het verlangen naar prot.-christelijke, katholieke en humanistische bezinningscentra binnen een liberale organisatie aannemelijk te maken.

Deze uitspraak luidde: „De katholieke praktijk mag dan soms minder hard zijn dan de theorie, onderstreept mag nog weleens worden, dat op het stuk van de vrijheid en de verdraagzaamheid in beginsel tussen katholicisme en liberalisme een onoverbrugbare fundamentele tegensteling gaapt".

Tot deze uitspraak kwam ik aan de hand van passages uit verschillende katholieke encyclieken. Wanneer men deze passages leest kan men inderdaad niet anders dan tot een fundamentele tegenstelling tussen katholiek en liberaal beginsel op dit punt concluderen.

De hoofdartikelenschrijver in De Volkskrant zal echter de eerste zijn om te bevestigen, dat dergelijke passages gezien moeten worden tegen de achtergrond van de tijd, waarin zij tot stand kwamen.

Wie de Encycliek Quadragesimo Anno legt naast de Encycliek Rerum Novarum en deze weer naast de Encycliek Quanta Cura of de Syllabus Errorum zal belangrijke — om niet te zeggen essentiële — verschillen ontdekken.

Het is nuttig, indien men er zelf ook een klapper op na houdt. Daaruit blijkt dan, dat de hoofdartikelschrijver in De Volkskrant zijn pennevrucht plaatst in het „Katholiek dagblad voor Nederland". Indien hij voor de orlog in deze zelfde courant zou hebben geschreven, had hij dit gedaan in het „Dagblad voor Katholiek Nederland". In het laatste geval zou hij zich m.a.w. niet tot ons gericht hebben, waaraan hij thans kennelijk wel behoefte heeft.

Onmiddellijk na de oorlog verschilde de benaderingswijze van de katholiek tot de Nederlandse gemeenschap fundamenteel van die van voor de oorlog en, na het mandement van de Nederlandse bisschoppen zou men ook kunnen zeggen, fundamenteel van de tegenwoordige beschouwingswijze.

Vóór de oorlog sloot de katholiek zich voor anderen af, na de oorlog richtte hij zich als katholiek rechtsstreeks tot die anderen, zich ervan bewust krachtens zijn maatschappelijke positie deel uit te maken van een grotere nationale gemeenschap. Terwijl de Rooms-Katholieke Staatspartij een partij was van uitsluitend katholieken werd het lidmaatschap van de Katholieke Volkspartij uitdrukkelijk ook voor niet-katholieken opengesteld.

Hier lag derhalve een verandering — lees: verbetering — van benadering der gemeenschap door het politieke katholicisme, welke niet uit het oog mocht worden verloren.

Daarmede was in theorie de basis voor een gesprek gelegd. Het is echter duidelijk, dat de ontwikkeling van de laatste jaren ons praktisch opnieuw naar de vooroorlogse toestand heeft teruggedrongen, tengevolge waarvan de afgeslotenheid van het katholiek volksdeel herleefde en in steeds meerdere mate dreigt te herleven met alle daaraan voor het katholieke apostolaat verbonden bezwaren, die men blijkbaar op de koop toe neemt.

Voor zover daardoor de indruk wordt gewekt als zouden de in de meergenoemde encyclieken genoemde uitgangspunten ook heden ten dage door het politieke katholicisme in Nederland worden toegepast, ligt het voor de hand, dat men zich als liberaal er op beroept en er de fundamentele tegenstelling met het liberale standpunt van onderstreept. Hiermede is intussen niet gezegd, dat de individuele katholiek met een verschillend geestelijk uitgangspunt niet tot dezelfde politieke gedragslijn kan komen als zijn niet-katholieke landgenoot.

In dit verband moge worden verwezen naar het herderlijk schrijven van de synode der Nederlandse Hervormde Kerk volgens hetwelk de eenheid van belijdenis en leven niet met zich behoeft te brengen, dat daaruit dezelfde overtuigingen, houdingen en gedragingen voortvloeien. Indien de individuele katholiek inderdaad bereid zou blijken genoemde kerkelijke uitspraken tegen de achtergrond van de tijd waarin zij tot stand kwamen te plaatsen, zou daarmede de basis van zijn politieke gemeenschap met de niet-katholieke liberaal kunnen worden gelegd, gelijk in de praktijk trouwens reeds meerdere malen het geval blijkt.

Zoals de zaken thans staan tracht men ons van katholieke zijde te doen geloven, dat er tussen kerkelijk en politiek standpunt overeenstemming bestaat in die zin, dat de politieke eenheid van het Nederlandse katholicisme noodzakelijk is om de doordringing van de samenleving met christelijke normen tot een feit te maken.

Anders gezegd, volgens de tekst van het mandement: „Waar in Nederland de levensbeschouwing zo sterk meespreekt in het politieke streven zouden er voor het behoud van de hoogste goederen en voor de doorvoering van onze idealen grote gevaren dreigen, als wij op politiek terrein zwak en verdeeld zouden staan..... Wij moeten rekening houden met de verworvenheden, waarin wij ons verheugen en die wij niet op het spel

De Driemaster

Maandorgaan van de Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie (J.O.V.D.)

Hoofdredacteur: G. Stempher.

Leden van de redactie:

Ammy de Muynck,
P. C. Boevé
G. Dorsman
Ferry A. Hoogendijk (secretaris)
Ger van Schagen

Redactie-adres:
Graaf Florisweg 40, Gouda

Adres Administratie:
Prinsengracht nr. 1079, Amsterdam, Telefoon 35343

Abonnementsprijs minimum f 2.— per jaar. (Voor leden gratis).

Abonnements- en advertentiegelden uitsluitend aan G. Stempher Amsterdam, Postgiro 244397 of op bankrekening, Hollandsche Bank-Unie N.V., Herengracht 434—438.

E 55

GLOEILAMPEN
FLUORESCENTIEBUIZEN,
Armaturen en materiaal.
KWIKMENGLICHTLAMPEN
HOGEDRUK-KWIKLAMPEN
uit voorraad leverbaar

★

„De Gloeilampencentrale"
MATHENESSERLAAN 460
ROTTERDAM - TEL. 36756

mogen zetten. Daarom zijn wij overtuigd, dat ook hier slechts eenheid de nodige kracht en garantie geven kan".
Er is intussen nog nergens ter wereld gebleken, waar — zelfs rekening houdende met de menselijke zwakheden — in overwegend katholieke landen die doordringing van de maatschappij met christelijke normen op enigszins bevredigende wijze verlopen is.
De Zuid-Amerikaanse landen, Italië, Spanje, Frankrijk en Polen zijn juist de landen waar het communime altijd een belangrijke rol heeft gespeeld dan wel andere vormen van totalitaire staats- en maatschappijbeschouwing welig plachten en plegen te tieren.
Wij zouden nie graag wilen beweren, dat dit ales samenhangt met inmenging van de zijde van de kerk op politiek terrein, doch wel is duidelijk, dat waar gezagsdragers van de kerk zich daadwerkelijk met de politieke keuze gaan bemoeien zij het grote gevaar lopen die kerk zelf met de politieke gang van zaken in een land te compromitteren.

De politieke katholieke organisatie in ons land is niet altijd geweest en zal niet altijd zijn; de Volkskrant behoorde dit te erkennen.
Indien velen daarom de tijd gekomen achten met meer nadruk te gaan waarschuwen tegen de toenemende verzuiling binnen onze Nederlandse volksgemeenschap en van hun verlangen blijk te geven het gesprek ook met de katholiek van persoon tot persoon te heropenen behoorde De Volkskrant dit toe te juichen, aangezien het begrip voor een hoog ideaal nooit te gering is om er in brede kring aandacht voor te verlangen instede van het binnen de broeikas der afgeslotenheid tot een van de gemeenschap afgetrokken waarde te koesteren, daarmede de saecularisatie van die gemeenschap de vrije hand latend.
Indien De Volkskrant dit niet inziet, begaat zij een ernstige vergissing en zal zij vroeg of laat blijken zich te hebben geplaatst buiten de wezenlijke drijfveren, die de structuur van onze samenleving in de naaste toekomst zullen bepalen.
Dat zij dit voelt moge blijken uit de aandacht besteed aan de beschouwingen van ds Van Leeuwen en ondergetekende, welke stellig niet enkel uit beleefdheid voortvloeit doch uit duidelijke bezorgdheid voor het weinig aantrekkelijke vooruitzicht om eventueel reeds binnen niet te lange tijd een strijd tegen de doorbraak op twee verschillende fronten te moeten aanbinden.

HEIN ROETHOF

AFDELINGSNIEUWS

Districtsweekend voor Noord-Holland

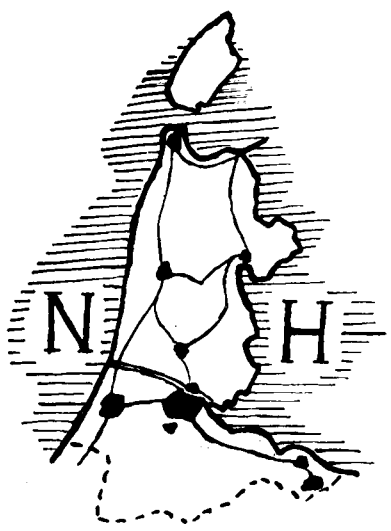

De jaarvergadering van het District Noord-Holland van de J.O.V.D. zal dit jaar worden gehouden in de vorm van een klein Congres.
Op dit weekend, waarvoor U reeds nu de datum 15/16 October a.s. kunt noteren, zal behalve de kwesties, direct het District betreffende ook aandacht worden geschonken aan die onderdelen van het Landelijk Congres in November waarvoor dit, ons inziens gewenst is, waarbij wij denken aan congresresoluties e.d.
Naast dit meer officiele gedeelte zullen zowel een lezing over een actueel onderwerp als een meer gezellig gehouden Zaterdagavond voor een aantrekkelijke omlijsting zorgdragen.
Bovendien zal getracht worden dit weekend, dat in Vogelenzang wordt gehouden, wat de kosten betreft zo gunstig mogelijk voor de dag te doen komen.
Voor nadere mededelingen verwijzen wij U naar de volgende Driemaster terwijl ook de besturen van de tot het District behorende afdelingen reeds doende zijn, de leden tot een zo groot mogelijke opkomst te bewegen en daartoe kwistig met alle bijzonderheden strooien.

Districts-bestuur N.-Holland

GOUDA

Regeringscrisis onder de loupe

Nederland is steeds een handeldrijvende natie geweest, onze meest geeerde held is nog altijd Piet Hein en een van onze populairste volksliederen is „De Zilvervloot", terwijl het veel meer de tiende penning, dan de religieuze conflicten was, die onze voorouders tegen Alva deed opstaan. Als wij ooit van deze kenmerkende mentaliteit een goed voorbeeld hebben gehad, dan is dat nu door het conflict Kamer-Kabinet geleverd.
Dat zeide dr H. Roethof, landelijk voorzitter van de Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie in zijn inleiding over „Rond de kabinetsformatie", die hij op een door de Goudse afdelingen van de J.O.V.D. en de Volkspartij voor Vrijheid en Democratie, in „Central" belegde vergadering hield.
De spreker verduidelijkte de bedoeling van zijn opmerking met er op te wijzen dat de politieke crisis, die iedereen verwachtte uit de Kamerdebatten na de publicatie van het bisschoppelijk mandement, uitbleef en de brede basis gehandhaafd werd. Nu, terwijl het zonder wezenlijke principiële kanten was, is het dat „kreupele" huurwetje, wel gelukt, wat het mandement niet vermocht te bewerkstelligen.
Er was weinig aanleiding om zich over deze kabinetscrisis bezorgd te maken, constateerde dr Roethof. Het was wel een merkwaardige crisis. Shakespeare, indien hij nog leefde, zou opnieuw een blijspel over vergissingen kunnen schrijven.
Als achtergronden van het conflict noemde inleider de groeiende verwijdering tussen P.v.d.A. en K.V.P. en de geleidelijke vermindering van de socialistische invloed op het kabinet, terwijl de koppeling van het huurwetje aan de voorstellen tot belastingverlaging de eigenlijke aanleiding was.
Uitvoerig belichtte spr. het verloop van de crisis en wees daarbij op de algemene overtuiging, dat er voor de huurverhoging een compensatie moest worden geboden, op de afwijzing door de K.V.P. en de V.V.D. van de bestemmingsheffing en nieuwe loonronde, het voorstaan door de P.v.d.A. van de bestemmingsheffing, de wens van de meerderheid in de Kamer tot een huurverhoging van 10%, het heterogene karakter van het kabinet, dat oorzaak was dat het moest komen tot een compromis.
Hij constateerde, dat de zaken vastliepen op de vele tegenstrijdige wensen en verlangens, waaronder die van de K.V.P. naar kamerontbinding en nieuwe verkiezingen, ontsproten uit een z.i. wat al te groot optimisme van de K.V.P. aangaande het resultaat er van.
Dr Roethof besprak vervolgens van V.V.D.-standpunt uit de consequenties, voortvloeiende uit al of niet vervroegde verkiezingen.
Hen merkte daarbij op dat bij de K.V.P., die hoe normaler de omstandigheden werden, steeds minder is gaan voelen voor de overheidsbemoeiing, die de P.v.d.A. permanent blijft voorstaan, de behoefte tot samengaan met de P.v.d.A. sterk is afgenomen.
De K.V.P. veronderstelt, wijl ze rekent met 34 zetels uit de bus te zullen komen, op de mogelijkheid van een regering zonder P.v.d.A. Tegen een zodanig kabinet had spreker ernstige bedenkingen.
In de oppositie dringen van de P.v.d.A. kan leiden tot radicalisering van die partij en verstoring van de arbeidsrust, waarin voor het land, ook op internationaal terrein, geen voordeel is te verwachten.
Deelnemen aan een dergelijke regering door de V.V.D. leek hem niet aantrekkelijk, omdat de mate van verdraagzaamheid van de dan overheersende K.V.P. door het mandement duidelijk is uitgetekend en de V.V.D. er de kleinste en machteloze groep in zou zijn.
Resumerend constateerde dr Roethof, dat in feite van een reconstructie van het kabinet geen sprake is, wel van reconstructie van het program.
Hij noemde het geen ideale figuur, dat afgesloten Kamerdebatten in onderonsjes van fractie-voorzitters met de regering weer zijn opgenomen en voortgezet.
Het is een precedent, maar een naar precedent, zeide hij, doch het was ook een wonderlijke crisis.

GRONINGEN

Streekgemeenschap en radio

Op 27 April sprak in de „Oude Meet" voor een vrij groot gezel-

Het Hoofdbestuur stelt ter beschikking van de afdelingen en leden:

Brochures:		*per stuk:*
No. 2	Vier Beginselen	f 0.20*
No. 3	De Weg naar de Toekomst .	f 0.20*
No. 4	Katholicisme, Vrijheid en Verdraagzaamheid	f 0.20*
	Statuten en Huishoudelijk Reglement .	f 0.40
	De Partijvorming in Nederland en Europa (Verslag Nationaal Jongeren Parlement 1954)	f 0.50
J.O.V.D.-insignes (in bestelling)		f 1.25
Afdelingspostpapier	40 stuks	f 0.60
Afdelingsenveloppen	40 stuks	f 0.50

Bestellingen aan het algemeen secretariaat
Botticellistraat 8 te Amsterdam

** Bij afname van tenminste 10 exemplaren van een brochure krijgt men 25 pCt korting*

N.V. Lijm- en Gelatinefabriek
„Delft"
TWEE TORENS
Telefoon 25242 - Delft

HOTEL-PORSELEIN voor SCHEPEN
H. A. Slikkerveer - Tolhuislaan 7-9
Tel. 74727 - Rotterdam-Katendrecht

schap, waaronder veel introducé's, de heer mr W. G. Geertsema (burgemeester van Warffum) over het doel van de Stichting Noord-Groningen.
Dit nieuwe instituut werd op 11 Maart 1955 officieel geïnstalleerd.
De aanleiding tot de oprichting was het contact van de bevolking met de overheid.
We leven in een tijd van planning en veel ingrijpen van de overheid. Er moet nu een bevolkingsmening gevormd worden, die overgebracht wordt aan de overheid, zodat men niet over mensen beraadslaagt zonder de mensen daarin te betrekken. Dit is moeilijk tot stand te brengen, daar er een zekere lauwheid heerst en men nog niet is geïnteresseerd.
Een belangrijke taak ligt dan ook in publicatie en vergaderingen.
Een tweede aanleiding vormt het feit, dat Noord-Groningen een uithoek is en men deze streken gauw vergeet. In Elsevier heeft eens een artikel gestaan, waarin werd gezegd, dat de gemeente Usquert de welvarendste gemeente is. Maar wanneer men deze gemeente vergelijkt met een minder welvarende plaats, blijkt, dat openbare voorzieningen vaak onevenredig zijn met het inkomen per inwoner. Hier is dus al een probleem waar de stichting voor op de bres moet staan.

De stichting stelt zich ten doel Noord-Groningen verder te ontsluiten en de daarmee samenhangende economische sociale en culturele belangen van dit gebied te bevorderen door het stimuleren van
a. de inpoldering van de Lauwerszee en de gehele of gedeeltelijke Waddenzee.
b. De landaanwinning en de aanleg van een verbindingsdijk naar Schiermonnikoog.
c. De aanleg van goede verkeerswegen.
d. Het scheppen van betere recreatiemogelijkheden.
e. Alles wat verder dienstig kan zijn aan het gestelde doel.
Er zijn nu 40 bestuursleden uit vele besturen gekozen, die echter zelf mogen handelen en niet uit naam van de vereniging. Het dagelijks bestuur bestaat uit 7 leden. Er zijn 4 commissies, die de verschillende gebieden moeten bestrijken, zoals de recreatie, het sociologische terrein en de landaanwinst.
Na afloop kwamen er niet zoveel vragen omdat de inleiding zeer duidelijk was geweest.
Een maand later, op 26 Mei, hield de J.O.V.D. haar laatste bijeenkomst van het seizoen. Deze keer was de bijeenkomst georganiseerd met de afdeling van de Nieuwe Koers. Aanwezig waren evenveel leden van de Nieuwe Koers als van de J.O.V.D. De heer ir A. Voet (wethouder) gaf deze keer ook acte de présence.
Dr K. van Dijk, een goede bekende in J.O.V.D.-kringen hield een inleiding over het radiovraagstuk.

Ieder volk heeft de radio-omroep die het verdient. Uit een radio-programma kan men veel opmaken over de mentaliteit van een volk. Zo is dat ook in Nederland.

Het programma nam spreker nader onder de loupe. Dit houdt rekening met de dagindeling van de Nederlanders, b.v. de nieuwsberichten om 1 uur en om 6 uur.

Naar aanleiding hiervan legde spreker de radiocurve uit. Op bepaalde tijden van de dag wordt zeer veel geluisterd, b.v. naar de Bonte Trein. Het samenstellen van een programma gebeurt door een kleine staf. Hij betwijfelde het of dit vaak wel de meest geschikten en bekwamen zijn. Het is echer moeilijk de juiste mensen te vinden omdat de besten zich niet beschikbaar stellen voor dit werk.
In Nederland is het zeer nodig om een radiowet te hebben, waardoor er eens wat meer eenheid zou komen en er niet telkens aparte propaganda-acties van de omroepverenigingen zijn. Het doel van de radio is toch n.l. volksontwikkeling te geven en ontspanning.
Na afloop werd in verschillende groepen gediscussiëerd. Als voornaamste punt kwam uit de bus, de plaats die de politiek inneemt in de radio. Het leek ons het beste, dat alle partijen evenveel recht op zendtijd kregen.

Aan het eind van de avond werd voor de J.O.V.D. nog een nieuw lid geboekt. (Waarvan acte — Red.)

HOEKSE WAARD

Interessante lezing over maatschappelijk werk.

Voor de afdeling Hoekse Waard sprak op de laatste praatavond in dit seizoen, de heer W. P. J. Goosens uit Oud-Beierland over het onderwerp ‚Hoe staan wij jongeren tegenover het maatschappelijk werk?"

Nadat de voorzitter, de heer G. van der Zande, de avond had geopend, ving de heer Goosens zijn inleiding aan met er op te wijzen, dat het maatschappelijk werk voor onze huidige maatschappij onmisbaar is. Spreker zette uiteen hoe moeilijk het is een definitie te geven voor het begrip maatschappelijk werk.

In de stad was het maatschappelijk werk eerder nodig dan op het platteland. Als oorzaak hiervan zijn aan te wijzen: het samen wonen van vele mensen: de massaficatie dus en de industrialisatie, welke in de stad nu eenmaal eerder zijn intrede deed en zich in sterkere mate uitbreidde dan op het platteland. Het gevolg van de industrialisatie was o.m. dat de mens, over het algemeen gezegd, eentoniger werk te verrichten kreeg. Het maatschappelijk werk vertoont vele aspecten en men kan onderscheid maken tussen de verschillende vormen waarin het kan worden uitgeoefend. Zo noemde spreker o.a. het jeugdwerk, de kinderbescherming, de sociale verzorging van het bedrijfsleven, het maatschappelijk hulpbetoon (practisch hetzelfde als de armenzorg), het z.g. woningwerk en voor het platteland speciaal het maatschappelijk werk ten plattelande.

Dat ook in onze omgeving het maatschappeijk werk nodig en zelfs onmisbaar is, demonstreerde spreker door als voorbeeld te noemen, de aanpak van dit werk op het naburige eiland Goederede en Overflakkee. Te Middelharnis is een z.g. Diekhuus gebouwd en men werkt daar thans eendrachtig samen om de 700 jongeren, die voorheen bij geen enkele organisatie waren aangesloten, te geven wat hun toekomt op hun jonge leeftijd.

Ook heeft men 300 gezinnen voortdurend onder contrôle, gezinnen waarin zich moeilijkheden voordoen tussen ouders en kinderen, tussen de ouders onderling etc. etc.

Spreker wees er op, dat de tegenwoordig veel gehoorde klacht: „Je krijgt geen jongeren meer voor een bestuur of organisatie" of „Je krijgt ze nergens meer voor", een gevolg is van de massaficering der individuele mens.

Bij de discussie welke hierna volgde kwam o.a. de kwestie van de tegenstellling tussen werkgever en werknemer ter tafel. Enkele leden meenden, dat de afstand groter in plaats van kleiner wordt.
De heer Goosens was het hier wel mee eens, maar wees er op, dat het te allen tijde onze plicht is en blijft, te trachten deze verhouding zo goed mogelijk te krijgen en te houden.
Ook hier ligt een taak voor het maatschappelijk werk. De arbeider moet vreugde hebben in zijn werk en belangstelling hebben voor het bedrijf of de zaak.
Wij moeten zorgen, dat het verschijnsel der massaficatie wordt teruggedrongen.
De mens en dus ook de arbeider moet individu zijn en blijven en niet in de massa verloren gaan.
De voorzitter dankte de heer Goosens voor zijn interessante uiteenzetting en concludeerde met voldoening, dat onze liberale beginselen als verantwoordelijkheid en sociale gerechtigheid eveneens aan het maatschappelijk werk ten grondslag liggen, aan welk werk ook onze politieke tegenstanders meer en meer hun steun gaan geven.

MEPPEL e.o.

Een kijkje in de Nieuwe Wereld

De afdeling hield deze keer haar vergadering in hotel „'t Oude Hogenkamp" te de Wijk.
Als spreker was uitgenodigd de heer B. C. Algra uit Leeuwarden, met als onderwerp „De oude en nieuwe wereld" met lichtbeelden in kleuren. De heer Algra gaf een duidelijke uiteenzetting hoe het leven in Amerika is en het bleek dat wij van de nieuwe wereld op sommig terrein nog veel kunnen leren.
De gekleurde lichtbeelden gaven van alles een zeer duidelijk beeld van „God's own country". Het was dan ook een geslaagde avond.

ROTTERDAM-ZUID

Hoopvolle toekomst

Op Donderdag 21 April hield onze voorzitter een inleiding over „Het liberalisme in Nederland".
Na een historisch overzicht, waarin de aandacht werd gevestigd op figuren als Thorbecke en Goeman Borgesius, werden het heden en de toekomst van het liberalisme onder de loupe genomen.
De avond werd besloten met een gezellig debat, waarin het kosteloos onderwijs en de plaats van de arbeider als hoofdprobleem naar voren kwamen.
Donderdag 2 Juni hield ons lid Philip Jungerius een inleiding over „Het bevolkingsprobleem". Na min of meer historisch aanloopje, ging Philip nader in op de toestanden in Nederland zoals die ontstaan zijn na het verlies van Indië en beschouwde hij o.a. de emigratie, de sociale voorzieningen en hierbij vooral de kinderbijslag.
Een debat, dat door een aantal nieuwe leden zo mogelijk nog aantrekkelijker was dan dat van de vorige bijeenkomst, besloot deze vergadering.
In het debat kwamen de meest uitcenlopende vraagstukken aan de orde, b.v. de kolonialisatie en in verband hiermee Nieuw-Guinea, transmigratie naar Frankrijk, het loon naar prestatie en het groeiende aantal katholieken in Nederland.
De beide vergaderingen waren zeer hoopgevend voor de toekomst.

N.V. Scheepsbouwwerf - Machinefabriek
„DE KLOP"
Industrieweg 4 Sliedrecht

N.V. SCHEEPSWERF EN MACHINEFABRIEK
«WAALHAVEN»
Waalhaven O/Z. 119 — Rotterdam
Telefoon 72850

N.V. BETONDAK
Fabrieken Arkel - kantoor Gorinchem

P.A.v.E.&Co.
REDERS - CARGADOORS
EXPEDITEURS
AGENTEN VAN GEREGELDE LIJNEN
P. A. van ES & Co. N.V.
ROTTERDAM — AMSTERDAM
GRONINGEN — HAMBURG

J. C. van Donkelaar - Rotterdam

Stieltjesplein 13c - Tel. 77224 - 70477 - 81813 - Privé 40541

Ontwerpen en uitvoeren van Café-, Restaurant-, Hotel- en Winkelinrichtingen - Tevens reparatie-inrichting.

Verhuurinrichting voor feesten en partijen.

Specialiteit: roestvrij stalen toonbankbladen en aanrechten

Houthandel W. L. J. HOUDTZAGERS

In- en verkoop van NIEUW HOUT en STUWHOUT

Levering van alle materialen voor het stuwen van schepen, wagons enz

Opslagterrein: HUDSONSTRAAT 49 - ROTTERDAM

Telefoon 36621-70684

NA 17 UUR: KLEIDIJK 86 - RHOON - TELEFOON 595

Fa. Pl. van der Hoeven

Modelmakerij

KETHELSTRAAT 25 — SCHIEDAM — TEL. 69743

Laat Uw schepen varen met Ferwerda's vlees, vleesconserven en vleeswaren.

H. FERWERDA

SCHEEPSLEVERANCIER

IMPORT
EXPORT

Oranjestraat 1 E, Tel. 83357, ROTTERDAM Noord

BRANDSTOFFENHANDEL

„DEHORO" (CHR. E. DE HOOGE)

voor Huisbrand- en Industriekolen

Engros en Detail

Dordtselaan 31 b, Telefoon 73442-75025, Wilhelminakade 2, Rotterdam

TUINARCHITECTUUR — BOOMKWEKERIJEN

Ontwerpen
Aanleggen
Onderhouden

Gijsb. VURENS

Ringvaartweg 98 - Rotterdam-O. - Tel. 22114

Fa. W. VAN 'T HART & ZONEN

TELEFOON 39416-33267-50699-32280

- Classificeren en volledig onderhoud van schepen.
- Reinigen van alle typen stoomketels
- Vervanging dek- en machinekamer-personeel
- Onderhoudswerkzaamheden van constructiebouw.
- Zandstralen van alle voorkomende werkzaamheden.
- Mastiekwerkzaamheden

DRIJVENDE LUCHT-, LICHT- EN ZANDSTRAAL-INSTALLATIES

HUDSONSTRAAT 37-39 — ROTTERDAM-W.

N.V.

W. A. HOEK's

MACHINE- EN ZUURSTOFFABRIEK

Hoofdkantoor en Machinefabriek te Schiedam

COMPRESSORS voor alle gassen en iedere druk.
INSTALLATIES voor de bereiding van zuurstof, stikstof, enz.

Scheeps-reparatie-bedrijf

en Machinefabriek

BRINK

Waalhaven, Pier 8 - Rotterdam

Tel. 77610 (3 lijnen). Na 18 u.: 73554, 70341, 41782

Vulcansieer Inrichting »De Toekomst«

Coveren en vulcaniseren van alle maten autobanden

Mathenesserdijk 485-487 — Telefoon 31438 — Rotterdam

VEREENIGDE BEWAKINGSDIENSTEN

v/h St. Job, Schiemond en Securitas — P. ROTGANS

BEWAKING OP ELK GEBIED

SPECIAAL SCHEEPS- EN RUIMBEWAKING

Deskundig personeel als bijwerkers, o.a. donkey's, stokers, matrozen winchsmeerders, enz. Tevens hebben wij personeel beschikbaar voor schoonmaken, classificeren, het open- en dichtleggen van luiken, zeeklaarmaken, enz.

KANTOOR: ST. JOBSWEG 9, ROTTERDAM
Telefoon 32650, bij geen gehoor 36109

U wordt snel ingelicht

over gebeurtenissen in binnen- en buitenland. als U op een goed ochtendblad geabonneerd bent. Terwijl U slaapt, stroomt nieuws binnen uit het gehele land en uit alle delen der wereld. Het Algemeen Dagblad wordt 's nachts gedrukt en 's morgens vroeg bezorgd.

- onafhankelijk
- actueel
- sport
- markt- en beursberichten (o.a. New York)
- belangwekkende advertentiepagina's
- onderhoudende lectuur
- vrouwenrubriek
- tekenverhalen
- geïllustreerde feuilleton

Algemeen Dagblad

Rotterdam, Witte de Withstraat 73

D. BRAND

TRIPLEX & BOARDS

„Picus"-Betontriplex — Meubelplaten — Deuren

Spangeschekade 115 — ROTTERDAM

Tel. 30231

N.V. BOELE's
Scheepswerven en Machinefabriek
BOLNES
Nieuwbouw en reparatie

N.V. Betonfabriek **DE METEOOR**
DE STEEG
Tel. Velp K 8302–3344
Fabriek van kwaliteits betonartikelen

N.V. Rubberfabriek
BAKKER & ZOON
RIDDERKERK
★
Technische Rubberartikelen

BOSMAN
N.V.
CONSTRUCTIE-WERKPLAATS
MACHINEFABRIEK
ROTTERDAM - BRIELSELAAN 45
Telefoon 72525 (3 lijnen)
Na 6 uur Barendrecht 492
SPECIALITEIT
VLIEGTUIGONDERDELEN - HULP-WERKTUIGEN VOOR LUCHTVAART-ROESTVRIJ STALEN UITLAATPIJPEN-LICHTMETAALWERKEN, ENZ. ENZ.

H. ten Cate Hzn. & Co.
N.V.
ALMELO
Katoenen- en Kunstzijden Manufacturen

L. SMIT & ZOON
KINDERDIJK
voor
BAGGERMATERIEEL, ZEESLEEP-BOTEN, ALG. SCHEEPSBOUW

SMIT
SLIKKERVEER
GENERATOREN MOTOREN UITRUSTINGEN

HONIG'S ARTIKELEN
Gezien in elk gezin!

ANNO AH 1774
A. VAN HOBOKEN & Co.
BANKIERS
ROTTERDAM
PARKLAAN 32-34
•
BIJKANTOREN:
's-GRAVENHAGE
RHENEN
•
CORRESPONDENTSCHAP:
WIJK BIJ DUURSTEDE

DE ROTTERDAMSCHE DROOGDOK MIJ N.V.

VERPLEGING èn ONDERWIJS
ontvangen de patienten van
Het Nederlands Studenten Sanatorium te Laren (NH)
Leest de interessante brochure: „HET HOE, WAT, WAAROM VAN HET NEDERLANDS STUDENTEN SANATORIUM", op aanvraag gratis verkrijgbaar bij het Centraal Bureau van de Stichting Het Nederlands Studenten Sanatorium, Keizersgracht 632, Amsterdam (C), Telef. 64438.
Steunt het werk dezer stichting, die financiële hulp van particuliere zijde nog niet ontberen kan!
Postgiro·rekening No. 91323, A'dam.

Bakker n.v.
MACHINEFABRIEK
en
STAALGIETERIJ
★
RIDDERKERK

N.V. SCHEEPSWERVEN
„PIET HEIN"
voorheen
FIRMA W. SCHRAM & ZONEN
•
WERVEN TE BOLNES EN PAPENDRECHT
Twee dwarshellingen, elk 115 mtr. lang. Overdekt droogdok 116x30 meter, geschikt voor het zwaarste materiaal.
Telefoonnummers Rotterdam 71354. Dordrecht 3774

„LASSEX"
BESCHERMER
VOOR ALLE
IJZERWERKEN
Bevordert
deugdelijke las
N.V. EERSTE
VLAARDINGSE
VERFFABRIEK
VLAARDINGEN
Telefoon 3692

7e Jaargang No. 7 Juli 1955

DE DRIEMASTER

MAANDORGAAN
VAN DE JONGEREN ORGANISATIE VRIJHEID EN DEMOCRATIE

Discussies pro en contra de vorming van bezinnings-centra

(Zie pag. 5)

DE LEUZE DER ONTWAPENING

*E*r was eens..... zo luidt het begin van veel sprookjes.

Er was eens een man, die constateerde, dat vele oudere mensen kaal waren of grijze haren hadden. Hij leidde daaruit af, dat kaalheid en grijze haren de oorzaken vormden van ouderdom.

Een ander wilde inbraken voorkomen door valse sleutels af te schaffen. In de sprookjes kan men inderdaad dergelijke geschiedenissen meemaken, doch daarbuiten zou men er toch eigenlijk niet mee moeten aankomen.

In werkelijkheid echter hebben velen in de periode tussen de twee wereldoorlogen ook in zulk een sprookjeswereld geleefd door te veronderstellen, dat het verschijnsel oorlog kon worden verklaard uit de aanwezigheid van legers, vloten of luchtmachten.

Dit is geen scherts. Een bekende, voor de nazi's gevluchte, Duitse journalist, Leopold Schwarzschild, heeft er eens de aandacht op gevestigd in een verdienstelijk boekje, hetwelk hij de titel gaf „De wereld onder hypnose".

Ontwapening was voor de oorlog de leuze, waardoor verscheidene alleszins serieuze lieden in de democratische landen volmaakt waren gebiologeerd.

Gelijk de muis doodstil gaat zitten om de aanval van de slang af te wachten en als het ware onder de invloed van diens hypnose staat, zo staarden velen zich blind op dit ontwapeningsideaal, dat de agressieve mogendheden toestond de landen van de vrije wereld stuk voor stuk te verslaan en voor het democratisch denken uiteindelijk zeer wel tot een algehele catastrofe had kunen leiden.

*N*iet alleen in Nederland werd de ontwapening in de praktijk gebracht, op het leger neergekeken en de vlootwet afgestemd.

Met name in Engeland onder de invloed van Lloyd George en anderen kon het verdedigingsapparaat in verschillende stadia tot een staat van verregaande verwaarlozing worden gebracht.

Tot München toe zelfs heeft men verondersteld, dat pacteren met het nationaalsocialisme tot de mogelijkheden zou behoren. Indien Duitsland maar redelijk en op voet van gelijkheid behandeld werd zou het zich ook wel redelijk gedragen.

Niet de afzonderlijke staten, doch de Volken bond zou voldoende over de veiligheid van allen kunnen waken. Achter de façade van deze collectieve veiligheid kon men de nationale ontwapening rustig voortzetten.

De Amerikanen deden niet voor de Engelsen onder. Ontwapeningsconferenties waren aan de orde van de dag. Het vlootverdrag van Washington schreef met name Amerika, Engeland en Japan stringente beperkingen voor wat betreft het aantal en de namaak van hun schepen.

Als de grote Westelijke vloten maar wat werden ingekrompen en de Japanse vloot iets zou kunnen uitbreiden zou de dan ontstane verhouding de Japanners wel dusdanig tevreden stellen, dat er voor hen geen noodzaak tot agressie meer zou bestaan.

Ja, men ging verder. Als men nu maar de oorlog buiten de wet zou kunnen stellen, zou de eeuwige vrede op aarde zeker zijn gegarandeerd. Men liet niet na ook deze stap te ondernemen.

Het verdrag van Parijs van 1928, beter bekend als het Briand-Kellogpact, voorzag erin.

Maar indien dan toch nog ergens in een of andere achterbuurt temidden van de wereldstad een gewetenloze schurk naar zijn pistool zou grijpen?

De Amerikaanse staatssecretaris van buitenlandse zaken wist ook daar een oplossing voor te vinden. Volgens de Stimsonleer zou in het vervolg iedere bezetting van een gebied als gevolg van agressie niet meer door de bona-fide mogendheden worden erkend.

Toen de Japanners dan ook Mandsjoerije binnentrokken werd hun de genoegdoening onthouden op de wereldkaarten in de Westerse landen dit gebied in den vervolge als een Japans protectoraat aangegeven te zien;.....

*M*en kan zich afvragen, wat de bedoeling is om thans wederom op dit alles terug te grijpen. Desalniettemin ligt de aanleiding voor de hand.

Sedert de vertegenwoordigers van de Sowjet-Unie een wat „redelijker" houding schijnen te gaan aannemen op internationale conferenties — iets waarover men zich als zodanig natuurlijk slechts kan verheugen — en met name sinds de neutralisatie van Oostenrijk het gefluister over een brede neutrale gordel in Europa gemeengoed heeft gemaakt, steekt hier en daar ook in ons land het verschijnsel van de ontwapenaars weer de kop op.

De „derde weg" kan ons de internationale rust geven, waarnaar wij allen zozeer verlangen.
Volgens deze optimistische — of zijn het juist pessimistische? — beoordelaars van de menselijke ziel moet bewapening voor zuiver defensieve doeleinden als onwaarachtig worden gekwalificeerd.

Iedere bewapeningswedloop moet onvermijdelijk in een oorlog uitmonden. Dat is nog nooit anders geweest.

Anders gezegd: kanonnen gaan vanzelf af. Het is niet de mens, die op een gegeven ogenblik tot het afvuren van wapenen het bevel geeft, het zijn de wapenen zelf, die het hem doen.

Dat nog nooit iemand ter wereld een kanon „vanzelf" heeft zien afgaan, schijnt nog niet bij deze ongetwijfeld met goede bedoelingen bezielde voorstanders van ontwapening te zijn opgekomen.

*I*n werkelijkheid moet natuurlijk de opvatting, dat een bewapeningswedloop als zodanig per sé tot oorlog leidt als even dwaas van de hand worden gewezen als de opvating, dat een ontwapeningsovereenkomst de vrede redt.

Het zijn niet de uiterlijk waarneembare symptomen, die de ziekte veroorzaken maar de bacillen. Men zou zich terecht van de andere kant kunnen afvragen welke wijze van ontwapening tenslotte dan toch tot de vrede heeft geleid.

Afgezien van de kwestie, dat de effectieve contrôle op de stand der ontwapening in een land — vooral in een totalitair land — een hachelijke, zo niet onmogelijke opgave blijft, moet men zich afvragen of niet juist de ontwapening de minder met natuurlijke en technische hulpbronnen gezegende landen in een nog zwakkere positie binnen het geheel van de wereld plaatst dan nu reeds het geval is.

„Oorlogen zijn uitgevochten met legers

APOLLO PAVILJOEN
APOLLOLAAN 2 — AMSTERDAM — TELEF. 712410
•
Restaurant: iets aparts
„Franse Zaal" voor partijen uniek
Terras: een dorado aan het water

van elke omvang. Het is precies even goed mogelijk om te vechten met twintig divisies tegen twintig andere, als met 200 tegen 200 andere. En, wat nog belangrijker is, het is mogelijk een oorlog te beginnen met 20 divisies en deze kort voor of tijdens de vijandelijkheden uit te breiden tot 200 divisies.

Dit alleen reeds is voldoende om aan te tonen, hoe ongerijmd de ontwapeningstheorie is. Een dergelijke uitbreiding van de gewapende macht zal het best en het snelst worden uitgevoerd door het land met het grootste oorlogspotentieel, de sterkst ontwikkelde en soepelste industrialisatie, het hoogste moreel en de meest doeltreffende geheime voorbereidingen.

Als twee volkeren met ongelijk oorlogspotentieel gedwongen worden om hun bewapening tot hetzelfde minimum terug te brengen, zal daarvan het gevolg zijn, onder een bedrieglijke schijn van gelijkheid, dat het potentieel zwakkere land volkomen weerloos wordt gemaakt."

Aldus de in aanhef genoemde Leopold Schwarzschild.

Toen aan Duitsland na de eerste wereldoorlog beperkingen in zake de bewapening waren opgelegd, liet het zijn zware wapens smeden in de Sowjet-Unie en zijn manschappen in Duitsland opleiden met behulp van speelgoedmateriaal als bordpapieren en houten tanks.

Wie ditmaal van een effectieve contrôle op de ontwapening het meest te lijden zou hebben in de keuze tussen de totalitaire en de democratische wereld is duidelijk.
Daarom blijft de propaganda voor de ontwapeningsideeën, hoe ernstig bedoeld zij ook mag zijn, voor de Westerse wereld een groot gevaar.

Want inderdaad zal die Westerse wereld iedere mogelijkheid van ontspanning hebben aan te grijpen en zeer zeker zal zij zich moeten hoeden voor een oorlogspsychose.

Doch zij zal slechts kunnen hopen erger te voorkomen door zelf sterk te staan en niet toe te laen, dat haar materieel weerstandsvermogen wordt verlamd door het in praktijk brengen van morele theorieën, die onder de dekmantel van een schone uiterlijke schijn ons in werkelijkheid zouden brengen in de positie van de muis, die volkomen door de slang wordt gebiologeerd.

De sterk verhoogde activiteit, die dit „derde front" de laatste tijd aan de dag legt schijnt reden genoeg om ook in deze kolommen nog eens op dit aspect van de kwestie de aandacht te vestigen.

HEIN ROETHOF

Twee regeringen in het nauw gedreven

Resultaten van 5 jaren Nederlandse- en Indonesische politiek

1949 - 1955: Souvereiniteitsoverdracht - heden:

Indonesië: Onwettige gewelddadige liquidatie der negara's (deelstaten) der Verenigde Staten van Indonesië; onwettige liquidatie der Federalisten (Sultan Hamid II, Andi Abdul Azis, e,a,); agressie t.o.v. het volk der Zuid-Molukken; infiltraties op Nieuw-Guinea; ongemotiveerde arrestaties van Nederlanders en Indonesiërs; ziehier enkele gebeurtenissen uit de periode dat Indonesië zich zelf regeerde.

Nederland: Actievoering door de stichting: Door de Eeuwen Trouw (een ware volksbeweging met steun uit alle partijen) en het Veteranen Legioen Nederland in verband met de gang van zaken in Indonesië en de Zuid-Molukken; opvoering van de Evipan-operette door extremisten; ziedaar enkele feiten uit de periode dat Nederland geregeerd werd door enkele opeenvolgende kabinetten Drees.

De Indonesische regeringen uit de periode 1949-1955 werden geen van alle gekozen. Zij kwamen voort uit voorstanders van de voormalige Negara Republik Indonesia. Met steun der wapens werd hun maht gevestigd (in de periode December 1949 - Augustus 1950).
Veiligheid brachten zij het land niet. Vele Indonesiërs namen de wapens tegen deze regeringen op (Daroel Islam, Atjeh, Zuid-Celebes, enz.), terwijl benden bleven opereren. Economisch ging het land hollend achteruit.

Dit waren resultaten van de Indonesische politiek.

Het was begrijpelijk, dat de regering met die resultaten voor een land op de duur onaanvaardbaar werd, zelfs voor de grootste voorstanders van dat bewind. Wanneer men aanneemt, dat de huidige regering de meerderheid der Indonesische volkeren niet vertegenwoordigt, dan is de onaanvaardbaarheid wel helemaal duidelijk.

De Indonesische regering was hierdoor dan ook in het nauw gedreven. Om zich te kunnen handhaven is die regering zondebokken gaan zoeken en gaan pogen de aandacht van het binnenland af te leiden en die op de Unie-partner te vestigen.

Dit resulteerde in enerzijds de arrestaties van Nederlanders met de beschuldigingen van ondermijnende activiteiten van hen, anderzijds in de eis tot overdracht van Nieuw-Guinea en de daarmee samenhangende infiltraties.

De regering poogde hierdoor geheel Indonesië als één man achter zich te krijgen. De anti-Nederlandse stemming uit de koloniale tijd werd opnieuw opgewekt en aangewakkerd.

Het is duidelijk, dat deze politiek voor de Nederlanders in Indonesië en de Nederlandse economische belangen, maar in de eerste plaats voor Indonesië zelf noodlottig is.

Een groot onrecht doet men Indonesië echter aan als men denkt, dat Djakarta en de daar gezetelde regering „Indonesië" is. Indonesië bezit nog vele constructieve krachten; op het platte land is de anti-Nederlandse stemming nog niet in grote mate doorgedrongen.

Misschien brengen eerlijke verkiezingen nog eens een regering, die orde op zaken kan gaan stellen. We kunnen dan ook niet anders dan hopen, dat die verkiezingen zo snel mogelijk plaatsvinden. Iedere dag later is verlies.

De toestand in Nederland

Gedurende het bewind van de achtereenvolgende regeringen van Nederland in de periode 1949-1955 trad een welhaast verbazingwekkende verbetering op in de economische situatie van het land.

Deze regeringen steunden voorts op een grote meerderheid van het volk. Aangezien voor velen hetgeen geschiedt in het binnenland doorslaggevend is voor hun houding t.o.v. de regering, is het begrijpelijk, dat de goede binnenlandse situatie hen gunstig stemt t.a.v. die regering. Het bewind zal hierdoor niet makkelijk door een groeiende oppositie ten val gebracht kunnen worden.

Anders wordt het als men niet naar de binnenlandse-, maar naar de Unie-politiek kijkt. Het is overigens de vraag of men hierbij nog van een politiek kan spreken.

De regering deed nl. niets (het zenden van nota's is tenminste nauwelijks iets te noemen) ondanks het feit, dat de regering van Indonesië ieder artikel van het Unie-Statuut dat maar te schenden was, schond.
Het gevolg was dat de Indonesische regering steeds driester kon gaan optreden. De weerstand van goedwillende binnenlandse tegenstanders (o.m. de Federalisten) werd gebroken, terwijl agressie en infiltraties plaats vonden t.o.v. omliggende gebieden (Zuid-Molukken en Nederlands Nieuw-Guinea). Willekeurig werden Nederlandse arrestanten opgepakt. Een Nederlands tegenwicht ontbrak.
En dit waren resultaten van de Nederlandse politiek.
Pas, toen er mensenlevens van Nederlanders op het spel stonden verbrak de Nederlandse regering de periode van niets doen. Ook deze regering was in het nauw gedreven. Een goed gedocumenteerd witboek verscheen. Ondanks het feit dat dit optreden wel wat laat was, is het toe te juichen. Op dit punt verdient de regering dan ook de grootst mogelijke steun.
Verbaasd moet men echter zijn als blijkt, dat het niet in de bedoeling ligt om het witboek in de Nederlandse taal te doen verschijnen.
Ook al in het verleden werden bezwarende feiten in verband met Indonesië het Nederlandse volk onthouden. Men zou zich nu kunnen afvragen of dit gebeurt om gerechtvaardigde critiek op de afwachtende houding van de regering te voorkomen.
Publicatie van gegevens met betrekking tot Indonesië zijn van groot belang, omdat in geval van een ernstige ontwikkeling de regering de steun behoeft van het gehéle Nederlandse volk. Door berichten niet bekend te maken zal dit, door de onkunde van het volk, nooit het geval zijn.

Verzuimd optreden

De Nederlandse regering is ontevreden over de acties van de eerder genoemde groepen in Nederland t.o.v. Indonesië. Hierbij wordt over het hoofd gezien, dat de regering hier zèlf voor verantwoordelijk is. Die acties immers, gevoerd al of niet door extremisten, zijn het lijnrechte gevolg van een politiek, die verzuimde op te treden, wanneer dit nodig was.

Nu is Nederland eindelijk door middel van het witboek gaan pogen recht te verkrijgen voor de Nederlandse arrestanten in Indonesië. Maar dit moet slechts een begin zijn. Heeft dit niet het gewenste resultaat dan moet men doorgaan. De N.R.C. wees in dit verband op de mogelijkheden van: een beroep op de Verenigde Naties wegens schending van het handvest; voorstel tot voorlegging aan het Internationaal Gerechtshof; zo Indonesië dit afwijst: een verzoek tot een advies van het Internationaal Gerechtshof.

Dit zijn overigens wegen, die niét alleen t.o.v. Nederlandse arrestanten bewandeld kunnen worden, maar ook b.v. t.o.v. de Zuid-Molukken.

Voorts blijkt het zo langzamerhand noodzakelijk te zijn in verband met de gespannen toestand op het gebied der Nederlands-Indonesische betrekkingen, om Nieuw-Guinea doeltreffender te gaan beschermen. De huidige Indonesische regering schijnt alleen respect te hebben voor daadwerkelijke machtsmiddelen.
Wat betreft de Nederlandse regering valt, tot slot, de hoop uit te spreken dat op de sinds kort ingeslagen weg zal worden voortgegaan.

E. NYPELS

N.V. SCHEEPSWERF EN MACHINEFABRIEK

«WAALHAVEN»

Waalhaven O/Z. 119 – Rotterdam
Telefoon 72850

La fête continue (1)

Week na week sleept de Indonesische legerkwestie zich voort.

Nog steeds verricht de officiëel geschorste plv. chef-staf, kolonel Loebis zijn normale werk, nog steeds kan de nieuwe chef-staf, Bambang Oetojo, niet in functie treden.

Zelfs heeft het hoofdkwartier van het leger aan de regering de volgende eisen gesteld: 1. intrekking van Oetojos benoeming; 2. benoeming andere chef-staf; 3. officiëel herstel van Loebis tot plv. chef-staf.

Een en ander is voor Westerse begrippen een nogal rijkelijk vreemde geschiedenis. Men moet zich echter niet zo zeer verwonderen over deze gebeurtenis, dan wel over het feit dat in deze zo jonge en onvoorstelbaar grote staat niet nóg meer van dergelijke episoden voorkomen.

Voor het internationale prestige van Indonesië is dit incident minder fnuikend dan het zich laat aan zien. Een land met dergelijke rijkdommen en latente mogelijkheden kan zich iets veroorloven.

Anders is het gesteld met het prestige van ir. Soekarno, maarschalk van het Indonesische leger. Zijn gezag kreeg bij de militaire coup in October 1952 reeds een gevoelige deuk; erger nog was de fout van November vorig jaar, toen hij bepaalde oppositieleiders regelrecht van hoogverraad beschuldigde en daarmede belangrijke groepen politici tegen zich in het harnas joeg.

Thans wordt ir. Soekarno, — de vader van de staat, door de massa op handen gedragen, zonder meer door het gehele leger weerstaan en stelt men hem eisen. Voor de Oosterse wereld met de daaraan inhaerente eerbied voor „de macht" een wel heel ongewone ontwikkeling.

La fête continue (2)

Na de gebeurtenissen van October '52 was een belangrijk onderdeel van het toen getroffen compromis, dat de goede verhoudingen hersteld zouden worden en de prominente officieren van de coup geen slachtoffer zouden worden van represailles.

Desondanks heeft men toch een van deze officieren, de kolonel Simbolan, welke de oudste der territoriale bevelhebbers is, bij de recente benoeming gepasseerd. Zulks draagt weinig bij tot een voortreffelijke verstandhouding.

Belangrijker is misschien nog het feit, dat in de gepleegde benoeming de vice-president Hatta niet gekend is. Merkwaardigerwijs is drs. Hatta van oudsher bij het leger meer populair geweest dan ir. Soekarno en men heeft door hem te passeren een zeer ongelukkige zet gedaan.

Langzamerhand is er tussen de president en de vice-president van Indonesië een controverse gegroeid, die steeds meer naar buiten merkbaar wordt. Aan de ene kant ir. Soekarno, stad en land afreizend om met phrasen het nationaal gevoel van de massa's te stimuleren en hen op te roepen in een collectieve haat tegen de veroorzaker van alles wat verkeerd gaat: Nederland.

Aan de andere kant drs. Hatta, fervent nationalist, maar steeds wijzend op de fouten en gebreken van de Indonesiërs zelf en trachtend hem tot een meer positieve aanpak van zaken te brengen.

Twee leiders, twee werelden. Doch wie het leger achter zich weet staat sterk, zelfs zo sterk, dat hij zich de zwakte der redelijkheid kan veroorloven.

Tomaten en tabak

Ondanks alle industrialisatie is en blijft ons land voor een belangrijk deel aangewezen op de prestaties van land- en tuinbouw. Het is dan niet prettig als de meest verwante partner in het Europese verband alle overeenkomsten vrolijk een plaatsje in het archief geeft en voor de zoveelste maal de invoer van tomaten uit Nederland stop zet.

De Benelux is altijd een zaak geweest van geanimeerde conferenties en fraaie communiqué's, waar de doodgewone Nederlander eigenlijk nooit veel heil in gezien heeft. De gebeurtenissen stellen hem -helaas- ook nu weer in het gelijk.

Het zou interessant zijn eens te zien welke voor- en nadelen niet in het voordeel van Nederland zou doorslaan. Dit hoeft ook niet.

Bij het scheppen van bijna revolutionair nieuwe verhoudingen moet men met vele decennia rekenen en niet de krentenweger uithangen. Van de partner mag echter van tijd tot tijd ook een offer verwacht worden, dan blijft de balans tenminste iets meer in evenwicht dan thans het geval is.

Waar wij in Nederland echter zo langzamerhand aan gaan twijfelen is, of de Belgische mentaliteit wel die is waarvan in de toekomst een waardevolle bijdrage voor het nieuwe Europa verwacht mag worden. Het is langzamerhand wel gemotiveerd te gaan veronderstellen, dat de Belgen voor de Benelux eigenlijk nooit veel gevoeld hebben.

Nu, wij in Nederland voelen er ook niet zoveel meer voor. Wij hebben er in Nederland, om het zo eens te zeggen, tabak van. Met of zonder tomaten.

Beperking

e pers wordt de koningin der aarde genoemd, terecht. Napoleon was zo'n honderdvijftig jaar geleden al de mening toegedaan, dat vier vijandige kranten meer te vrezen waren dan 1000 vijandelijke bajonetten.

In deze macht van de pers zit tevens haar grootste gevaar; als een krant gevangene wordt van een bepaalde ideologie en dit denken met verlies van iedere objectiviteit tracht te bevorderen, dient zij dagelijks aan haar lezerskring een dosis bedwelming toe.

Er is nog een ander gevaar, wellicht te vaak onderschat. Het is het gevaar van een te grote toegevendheid voor de grenzeloze nieuwshonger van het publiek. In de laatste tijd hebben wij in Nederland hiervan twee voorbeelden kunnen zien. Het eerste geval was de geschiedenis met de Evipan. Door een gedeelte van de pers werd dit onwaarschijnlijk kinderlijke gedoe aangedikt tot een incident van de eerste orde.

Vooral gezien de gelijktijdige verschijning van het Nederlandse witboek was dit een buitengewoon onaangename imitatie van de Parijse boulevardpers en moest men in het buitenland wel een zeer vreemde indruk krijgen.

Het tweede geval was de uitvoerige wijze waarop de weigering van een oorspronkelijk Nederlandse vrouw om zich bij haar man in Polen te voegen uitgesponnen werd. Indien deze vrouw alsnog wordt uitgewezen heeft men haar hiermede een bijzonder slechte dienst bewezen.

De taak van de pers is een objectieve voorlichting. Wanneer duidelijk is, dat een te royaal gebruik van verkregen informaties een goede zaak schaadt kan een zekere mate van beperking haar alleen maar sieren.

Vonnis

De 32-jarige Engelse sergeant Frederick Emmet Dunne is ter dood veroordeeld wegens moord op de eerste echtgenoot van zijn vrouw. Misschien zal dit vonnis niet worden uitgevoerd, daar op het grondgebied van de republiek West-Duitsland, waar zich een en ander afspeelde, de uitvoering van een doodvonnis niet mogelijk is.

Van overbrenging naar Engeland is nog geen sprake; er zijn meer gevallen bekend van Engelse militairen, die in Duitsland ter dood veroordeeld waren en hun straf gewijzigd zagen in levenslang.

Het schijnt dat Dunne, — al of niet uit zelfverdediging — zijn tegenstander met een zogenaamde commandoslag gedood heeft. Een goede tien jaar geleden zou deze militair na zo'n slag voor een lintje in aanmerking gekomen zijn, nu wordt het wellicht een groot en stevig lint, nl. de strop. Ce n'est qu'un pas.

Natuurlijk, in de oorlog gelden andere maatstaven. Wat echter niet zo snel verandert als een oorlogs- of vredestoestand is de toestand van de vervormde mens. Wanneer men een bepaalde slag dagen en weken lang beoefent tot deze inderdaad een volkomen automatische reactie wordt — een noodzakelijkheid voor een commando, zo niet voor iedere militair —, dan raakt men deze verworvenheid niet tegelijk met de ondertekening van de wapenstilstand weer kwijt.

Behalve van de virtuositeit waarmede Dunne zich in een bepaalde situatie gewerkt heeft is hij ook dáárvan het slachtoffer geworden, zijn daad is er niet minder erg om, wel tragischer.

Er is verontrustend weinig moeite voor nodig om onszelf in de plaats van die 32-jarige Engelse sergeant te denken.

Nico van Suchtelen schreef eens ergens: „Zoals wij zelf zijn is onze tijd, wie kan klagen zonder zichzelf aan te klagen?".

Verrassing

De C.H.U. heeft de beschikking over twee weekbladen, n.l. de Christelijk Historische Nederlander en Koningin en Vaderland.

In twee Juninummers dezer bladen staat een ingezonden stuk van een aantal hervormde predikanten uit Friesland. Wat staat hierin?

Zij zijn teleurgesteld door het in principiëel opzicht zwakke woord van de ook door hen hooggeachte voorzitter van de C.H.U. de heer Tilanus, gesproken in de Tweede Kamer naar aanleiding van het mandement.

De C.H.U.-bladen, totaal overdonderd door het plotselinge van dit nieuwe gezichtspunt, hebben beloofd hier in een volgend nummer op terug te zullen komen.

Zoals men zich herinnert, heeft de heer Tilanus bij de Algemene Beschouwingen in October vorig jaar alleen de bestaansgronden van de confessionele partijen uiteengezet.

Waar hij echter niet over sprak was het kernpunt van het mandement, n.l. dat met behulp van ernstige kerkelijke sancties de vrije politieke meningsvorming van een groot volksdeel onmogelijk werd gemaakt.

Het is toch wel erg jammer voor de C.H.U., dat men eerst driekwart jaar later tot de ontdekking komt niet principiëel geweest te zijn.

Misschien geeft dit typisch staaltje van supersonische snelheid hier en daar ook voedsel aan de gedachte, dat het Nederlandse politieke leven niet altijd even boeiend te noemen valt.

Misschien zou men het zelfs — zo nu en dan — stoffig kunnen noemen.

L.G. VAN DORP'S LAUNDRY
One day service
BRUYNSTRAAT 52-56 • ROTTERDAM • PHONE 32845
QUICK SERVICE
Laundry & Drycleaning
for SHIPS, HOSPITALS, HOTELS & RESTAURANTS

E 55
GLOEILAMPEN
FLUORESCENTIEBUIZEN,
Armaturen en materiaal.
KWIKMENGLICHTLAMPEN
HOGEDRUK-KWIKLAMPEN
uit voorraad leverbaar
★
„De Gloeilampencentrale"
MATHENESSERLAAN 460
ROTTERDAM - TEL. 36756

N.V. Scheepsbouwwerf - Machinefabriek
„DE KLOP"
Industrieweg 4 Sliedrecht

J. van de Geest & Zoon
Behangerij, Stoffeerderij, Matrassenmakerij en Scheepsstoffeerderij
Lusthofstraat 220 b-c - Telefoon 23835 - Rotterdam

Machinefabriek en Constructiewerkplaats
Fa. J. BRANDWIJK Pzn.
Brielschelaan 58-60 - ROTTERDAM-Z. - Tel. 71197-75137
Lichte staalconstructies en alle soorten draaiwerk.
Roestvrij stalen bouten, koppelingen en andere onderdelen.

Ankersmit's Textielfabrieken N.V. - Deventer
Spinnen
Verven
Weven
Bleken
Drukken

HBU HBU
HOLLANDSCHE BANK-UNIE AMSTERDAM
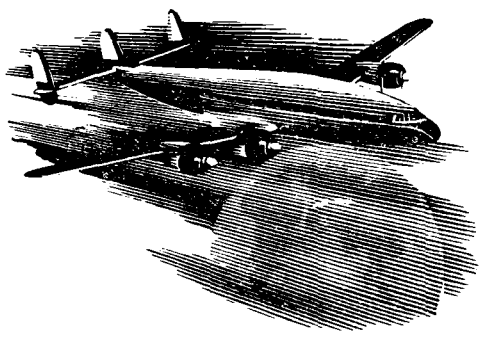
Uw tijd is kostbaar...
Wij begrijpen, dat vele van onze cliënten haast hebben.
Alles is er daarom bij ons op ingesteld U een goede en . . . *snelle* service te geven.
Ook voor U: de HBU
HOLLANDSCHE BANK-UNIE N.V.
AMSTERDAM - DEN HAAG - ROTTERDAM

***Autobedrijf* R. A. MIMIASIE**
Hoofdweg 123 - ROTTERDAM - Telefoon K 1800-22805
(bij geen gehoor alleen 's-avonds na 7 uur telefoon 28698)

Deze **G.M.C.'s** zijn te leveren geheel nagekeken en gerevideerd, worden als nieuw afgeleverd en gegarandeerd, tegen **zeer redelijke prijzen.**

Vulcaniseer Inrichting »De Toekomst«
Coveren en vulcaniseren van alle maten autobanden
Mathenesserdijk 485-487 – Telefoon 31438 – Rotterdam

DE VRIES ROBBÉ & CO
GORINCHEM
staalconstructies
metalen ramen en deuren

Scheeps-reparatie-bedrijf
en Machinefabriek
N V VAN **BRINK**
Waalhaven, Pier 8 - Rotterdam
Tel. 77610 (3 lijnen). Na 18 u.: 73554, 70341, 41782

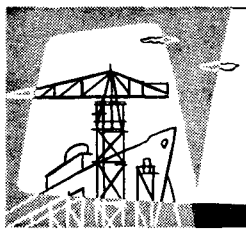
Zeeschepen van elk type
5 Bouwhellingen tot 200 m lengte
C. VAN DER GIESSEN & ZONEN's SCHEEPSWERVEN N.V.
Krimpen aan den IJssel
tel.: 244 - Rotterdam: 110460

Discussies pro en contra de vorming van bezinningscentra

Waar is het grote idee gebleven van een nationale algemene partij, waar plaats is voor alle liberale democraten?

Met teleurstelling heb ik het antwoord van prof. Oud vernomen over het streven van ons jongeren naar bezinningscentra in de V.V.D. Ik ben bevreesd, dat we nu de ontwikkeling niet meer bij kunnen houden en achter zullen raken.
Waar is het grote idee gebleven van een nationale algemene partij, waar plaats is voor **alle** liberale democraten?
Ja, theoretisch kan iedereen lid worden, die de beginselen maar aanvaardt, maar dat zegt niet zo veel, wanneer men b.v. weet, dat ook de K.V.P. ditzelfde verklaart.
Maar wat ziet men in de praktijk? De V.V.D. wordt ook een zuil in de rij van confessionele partijen, nl. een vrijzinnig-protestantse-humanistische partij. En in vergelijking met de andere confessionele partijen is zij dan niet eens zo algemeen, want arbeiders ontbreken nagenoeg geheel.

Waarom wordt vergeten, dat er zeker een belangrijk deel van het Nederlandse volk, dat niet vrijzinnig-protestants of humanistisch is, toch de liberale beginselen zeer gaarne wil aanhangen. Het is begrijpelijk, dat zij, gezien de huidige politiek van de V.V.D., er enigszins moeite mee hebben, omdat te veel het politiek vrijzinnige verward wordt met het godsdienstig vrijzinnige. Men doet geen enkele moeite de orthodox-protestanten en katholieken te benaderen. „Zij moeten maar naar ons komen", luidt het antwoord, „wanneer ze onze beginselen onderschrijven".
Dit klinkt voor iemand, die contact wenst, al weinig bemoedigend, te zeer uit de hoogte en van een afstand.

Wil men **algemeen** zijn, dan moet men ook katholieken en protestanten aantrekken en daar zal men dan ook moeite voor moeten doen en niet verwachten, dat ze vanzelf aan komen draven. Doet men dat niet, dan erkent men, dat katholieken en orthodoxe protestanten niet thuishoren in de V.V.D., men sluit daardoor 65% van de bevolking uit en dientengevolge kan men deze partij niet meer algemeen noemen.

Afwerend karakter

Niet alleen het afwachtende, doch vooral het afwerende karakter van de houding tegenover deze groepen is de oorzaak van de weinige aanhang, die de liberale democraten bij hen hebben. Wanneer men bv.. de brochure „katholicisme, vrijheid en verdraagzaamheid" van de J.O.V.D. doorleest, proeft men op iedere bladzijde het satirische venijn en de hautaine minachting voor de katholieke kerk (waarvan dan ook de katholieke liberalen lid zijn!), zodat men na lezing welhaast de hoop heeft opgegeven, ooit meer een katholiek in liberale kringen te ontmoeten.
Is het nodig een dergelijke pretentieuze brochure uit te geven, die de kloof alleen maar dieper maakt en bijna onoverbrugbaar? In deze tijd, waarin wij als jonge liberalen, die de verdraagzaamheid propageren, juist vooraan moeten staan in het kweken van meer begrip en meer waardering voor elkaars inzichten en uitgangspunten, is een dergelijke brochure een grote stap terug.
Dit behoeft geenszins te betekenen, dat men alles critiekloos behoeft te slikken, maar tussen de diverse groeperingen, dreigen geheel in zuilen uiteen te vallen, liggen diepe kloven, gevuld met vooroordelen en daar is het voor de jongeren taak en plicht, niet gezapig in het koor der oude vertrouwde geluiden mee te zingen, maar een poging te doen deze kloven te overbruggen.
„Het karakter van een ware gemeenschap is", zoals prof. Oud op de jongste Algemene Vergadering van de V.V.D. heeft gezegd, „dat van een eenheid in verscheidenheid. De verschillende richtingen behoren daarin ongescheiden onderscheiden te zijn". Dat is volkomen juist en dat dient ons streven te zijn, omdat de V.V.D. en ook de J.O.V.D. pretenderen (en gelukkig doen ze dat) nationale algemene organisaties te zijn, behoren de verschillende richtingen, die hier uiteraard ook aanwezig zijn, eveneens ongescheiden **onderscheiden** te zijn.
Zodat ik sterk pleit voor bezinningscentra in de V.V.D. en de J.O.V.D., waar de verschillende levensbeschouwelijke groeperingen de uitingen van de practische politiek, gezamenlijk, doch binnen het raam van hun organisatie, kunnen toetsen aan hun geloof en geweten.
Een persoon wordt gevormd door een complex van omstandigheden, welke zijn denken en doen sterk beïnvloeden. Voor een Christen is zijn geloof het belangrijkste en dat treedt bij alles, wat hij doet, op de voorgrond. Het Christelijk geloof laat zich geen grenzen stellen, het omvat alles, ook het platform van prof. Oud, waar tot nu toe de levensbeschouwing geen „persona grata" was. Inderdaad zullen de politieke problemen anders worden benaderd door de ene liberaal en door de andere, naar gelang van het antwoord, dat gegeven wordt op de vragen van de diepste levensgrond, zoals prof. Oud het stelt.
Het kan onmogelijk anders, tenminste niet voor een Christen, voor wie het geloof in de levende Heer doorlopend beleefd wordt. Duidelijk wordt dat ook gesteld in het Herderlijk Schrijven vanwege de Generale Synode van de Nederlandse Hervormde Kerk, „Christen zijn in de

De discussie rond de vraag of het al dan niet wenselijk is tot de vorming van bezinningscentra over te gaan in de politieke partij, inzonderheid in de V.V.D., is ineens op volle gang gekomen.

Dit achten wij op zichzelf een gelukkig verschijnsel, omdat er uit blijkt, dat dit belangrijke onderwerp in het centrum van de belangstelling staat.

Ofschoon de eerste bijdrage naar onze smaak wel in heel sterke mate het terrein van de „grote politiek" betreedt, hebben wij haar vanwege haar eerlijke en constructieve karakter niettemin onverkort opgenomen. Red.

Nederlandse samenleving": „De Kerk van Christus als zodanig heeft van haar leden te vragen, dat de zaak van Gods Koninkrijk en dienovereenkomstig Gods bedoeling met het mens-zijn op aarde, hun boven de zaak der eigen partij zal gaan, ja, dat zij de zaak hunner partij voortdurend aan de zaak van het Rijk toetsen, dat zij ook in hun partij-arbeid blijven deelnemen aan de bovenpartijdige gemeenschap en roeping der Kerk en dat zij, waar tussen beide spanningen optreden, in hun partij zullen strijden voor wat zij naar hun christelijk geweten nodig achten, of , zo dit onmogelijk blijkt, met hun partij zullen breken". (blz 19)

Ik acht het onbegrijpelijk, dat het partijbestuur van de V.V.D. de pogingen om tot bezinningscentra te komen, waar wij als belijdende Christenen de zaak dier partij, zoals het hierboven gesteld wordt, kunnen toetsen aan de zaak van het Koninkrijk Gods, direct om hals heeft gebracht.

Waartoe deze afwijzing? Is een tot in het oneindige doorgevoerde afwijzing van elke verzuiling, een afwijzing van elk gesprek tussen gelijkgezinden over politieke of andere onderwerpen binnen het geheel der parij, wel de juiste weg?

Wordt door dit alles terug te brengen naar het „persoonlijk geweten", niet een veel te ver doorgevoerde neutraliteit betracht?

Deze bloedloze neutraliteit is zeer verwerpelijk en in de huidige situatie, waarin men meer tot het dieper doordenken van de belangrijkste vragen van het leven neigt dan vroeger, onaanvaardbaar.

Houding van de P.v.d.A.

De Partij van de Arbeid heeft dit beter begrepen en daar vindt men nu **wel** orthodox-protestanten (juist veel leidende figuren uit de kerk) en katholieken (zie b.v. de verkiezingen in Maastricht). Zij doet er tenminste moeite voor en het resultaat is voor de algemeenheid (wat heel iets anders is dan neutraliteit) zeer gunstig en het heeft die partij m.i. alleen maar voordeel gebracht.

De geestelijke vrijheid blijft ook daar steeds in het gezichtsveld, alhoewel de eenstemmige houding van de Tweede-Kamerfractie bij het crematiedebat op z'n minst enige bevreemding heeft gewekt.
De Eerste-Kamerfractie blijkt een ruimer inzicht te hebben gehad. Ik acht het overigens in het geheel niet ernstig, dat mensen, die voor een maatschappelijke politiek elkaar gevonden hebben, in geestelijk opzicht uit elkaar kunnen gaan. Dat is de doorbraak.
Wanneer ook in geestelijk opzicht iedereen hetzelfde zou denken, is mijn eerste veronderstelling, dat we hier met een confessionele partij van vrijzinnig-protestanten en humanisten te maken hebben, juist geweest. Het is echter mijn vurige hoop, dat dit niet waar blijkt te zijn.
Dat over de vrijheid ook in onze kringen wel verschil van mening bestaat, blijkt uit de houding tegenover de opheffing van het processieverbod, waartegen de Hervormden zich sterk verzetten, maar waar toch verscheidene liberale Kamerleden mild over denken, naar het schijnt. Mijns inziens wordt de vrijheid onrecht aangedaan, wanneer het verbod opgeheven zou worden. Geestelijke vrijheid is natuurlijk een prachtig beginsel, maar zoals duidelijk in het rapport van de commissie van advies over het thema van de 2de vergadering van de Wereldraad van Kerken te Evanston, Hoofdstuk IIIc staat: „Gehoorzaam-

Politiek en Economie

Om een redelijke gedachtengang te kunnen ontwikkelen en tot goed gemotiveerde conclusies te komen, moet men over voldoende elementaire kennis van zaken kunnen beschikken. Politieke verhoudingen en gebeurtenissen in het buitenland beïnvloeden vaak omstandigheden op politiek en economisch terrein in eigen land. Daarom is het nuttig de toestand in verschillende landen voortdurend en nauwlettend gade te slaan. De goed geschoolde buitenlandse correspondenten van de NRC zijn uitstekende Nederlandse waarnemers ten dienste van de lezers. Elk geeft vanuit het land waar hij woont, een duidelijk beeld van hetgeen er leeft in het hart van de natie, hoe de omstandigheden zijn en in welke richting zich deze ontwikkelen. Dat geeft U gelegenheid tot het vormen van een critische, eigen mening, evenals U dit kunt doen aan de hand van de hoofdartikelen van de NRC, de parlementaire verslagen en overzichten, de onopgesmukte berichtgeving van de NRC en haar degelijke beschouwingen.

★

Vraagt U de NRC eens 14 dagen op proef.

NIEUWE ROTTERDAMSE COURANT

heid aan Gods wil eist meer van ons dan het verkondigen van algemeen ethische beginselen".
Na vele voorbeelden hiervan staat er dan: „Zowel de Kerk in haar optreden naar buiten, als ieder Christen afzonderlijk, zijn verplicht, op deze wijze in woord en daad te bekrachtigen, dat Christus Heer is over alle terreinen van het menselijk leven". Dit is het allerbelangrijkste van het Christen-zijn in de Nederlandse samenleving en dat geldt **ook** voor de liberale Christenen. Hierover mag in de V.V.D. echter met geen woord gerept worden. Het bekende platform staat blijkbaar nog hoger dan deze allerhoogste dingen.
Waarom zweert de V.V.D. bij deze steriele neutraliteit? Een andere houding zou alleen maar voordeel kunen brengen, zonder dat met het beginsel van geestelijke vrijheid getransigeerd behoeft te worden.
Want er zijn zeker genoeg politiek-vrijzinnigen, die nu hun plaats vinden in K.V.P., A.R., C.H.U. of P. v. d. A., omdat de kleurloze neutraliteit van de VV.D. hen niet aanstaat. En dat **kan** veranderd worden. Wanneer men maar met enthousiasme bezinningscentra in de partij opricht, die stimulerend op de partij-ideeën zullen werken en het contact tussen gelijkgezinden in en buiten de partij zullen vergemakkelijken. De aanblik van de partij zal voller en sterker zijn met meer houvast voor haar leden en kiezers.
Men zal begrepen hebben, dat dit pleidooi door een Protestants-Christen is geschreven. Men zal zich echter ook kunnen voorstellen dat dergelijke gedachten ook leven bij onze katholieke en humanistische vrienden.
Wanneer het V.V.D.-partijbestuur deze ontwikkeling niet wil begrijpen, dient de J.O.V.D. deze stap te ondernemen en bezinningscentra in zijn organisatie op te richten, opdat, voor wat het ons protestantse Christenen betreft, zoals ds J. J. van Leeuwen in het Alg. Handelsblad van 28 April j.l. schrijft, „het liberalisme daarmee aan de legitieme eis van zijn Christus-belijdende leden **en** aan de wezenlijke betekenis van de doorbraakgedachte recht zou doen. Mede in zijn eigen belang".
Delft, Juli 1955.

FRITS WAGENMAKER

BEZINNINGSGEMEENSCHAPPEN? NEEN!

Ongewenste geesteskinderen koesteren is een weinig vruchtbare bezigheid

In De Driemaster is enkele malen door Hein Roethof een lans gebroken voor de vorming van bezinningsgemeenschappen of centra in de niet-confessionele partijen, in het bijzonder in de V.V.D.
Vatten we de argumenten van R. voor deze bezinningscentra samen.
Deze gemeenschappen zouden er een bewijs van geven, dat de niet-confessionele partij (de V.V.D.) niet neutraal staat t.o.v. de religieuze overtuiging, zoals de confessionele partijen beweren. Het isolement van de religieuze groepen zou hierdoor doorbroken kunnen worden.
In de liberale partij zouden deze werkgemeenschappen de keuze mogelijk maken van katholiek of orthodox-christelijke propagandisten van het liberalisme in specifiek katholieke resp. orthodox-protestantse streken van ons land.
Als verder argument wordt dan nog genoemd dat de P.v.d.A. met deze opbouw succes heeft behaald.

Denken we ons zo'n liberaal bezinningscentrum eens in. Daarin zijn dus aanwezig mensen met eenzelfde politieke grondslag en eenzelfde geloofsbasis. Zeker mogen we niet bij voorbaat zeggen, dat een discussie tussen deze mensen niets zal opleveren, maar de ervaring heeft wel geleerd, dat discussies het vruchtbaarst kunnen zijn wanneer verschillende opvattingen met elkaar botsen, in dien tenminste de grondslagen waar men van uitgaat niet te veel verschillen.
De basis van de gesprekken zou in de V.V.D. het liberalisme zijn, zodat hiervoor geen grote gevaren bestaan. Zodra we echter de katholieke liberalen in één groepje bij elkaar zetten, de orhodox-christelijke liberalen in een ander en de humanistische liberalen in weer een ander, dan zal in deze groepen zelf een zekere eenzijdigheid niet te vermijden zijn en zelfs het gevaar bestaan, dat men volkomen blind is voor de opvattingen in andere groepen.
Zodra het dan op actuele politieke problemen aankomt, krijgt men in een partij dan een botsing van groepen en groepsmeningen met elkaar, die veel moeilijker met elkaar in overeenstemming te brengen zijn.
Het gevaar bestaat, dan zelfs dat dergelijke voorvallen zich voor kunnen doen als in de P.v.d.A. waar men terwille van een dergelijke groep een normaliter voor deze partij onaanvaardbaar wetsontwerp als dat voor de regeling van de crematie steunt.
Indien er behoefte zou zijn aan een gezamenlijke bezinning op geloofsgebied in relatie met de politiek en vice-versa, dan is de vorm van de kerkelijke organisatie met politiek-verschillend denkende leden of de politieke organisatie met op geloofsgebied verschillend denkende leden verre te verkiezen boven de eenzijdige groepering als Roethof wenst in de zg. bezinningscentra.
Dat de confessionelen de liberalen beschuldigen van het feit neutraal te staan t.a.v. de religieuze of ethische overtuigingen en dat wij godsdienst en politiek als volkomen afzonderlijke zaken beschouwen is een holle propagandaleus.
Een ieder weet, dat onder de liberalen talloze orthodox-christenen zijn en eveneens, dat talrijke katholieken de liberale partij steunen. Voor diegenen bij wie dit propaganda-argument der confessionelen aanslaat, zal de vorming van religieuze en ethische bezinningscentra in de V.V.D. weinig overtuigingskracht bezitten, want een federatie van katholieke, orthodox-christelijke, vrijzinnig-protestantse en humanistische centra zal op deze mensen, komende uit b.v. C.H.U., A.R., K.V.P. of K.N.P, kringen wellicht nog sterker afstotend werken.
De omschrijving van ons standpunt t.a.v. de relatie tussen politiek en de religieuze of ethische overtuiging van de mens, de fundering der partij op christelijke beginselen, wordt somtijds ook genoemd als rem op de aantrekking van orthodox-christenen en katholieken enerzijds en een afschrikking van de humanisten anderzijds.
Dit is echter wel een zeer theoretische gedachte, want er zullen slechts weinigen zijn, die op grond daarvan een overwogen steun zullen weigeren.
Het is waarschijnlijk toch wel zo, dat zelfs van diegenen, die lid wensen te worden van de partij er maar een heel gering percentage is dat ons beginselprogramma heeft gelezen.
De aantrekkingskracht van een politieke partij gaat niet uit van de formele organisatievorm der partij, maar van wat die partij doet en wie haar leden zijn.
Het tweede argument, nl. dat het isolement van de religieuze groepen het best te doorbreken is door de vorming van bezinningscentra is m.i. een waandenkbeeld. Men kan de verzuiling niet opheffen door in een nog niet aan verzuiling lijdend volksdeel ook maar schotjes te zetten.
Wel is er een mogelijkheid, dat een katholiek liberaal een grotere overtuigingskracht heeft als propagandist in overwegend katholieke streken en een orthodox-christen in overwegend orthodox-protestantse streken.
Men heeft echter voor het vinden van dergelijke geen bezinningscentra nodig. In practisch iedere afdeling zal het bestuur in staat zijn van haar leden de geloofs- resp. ethische richting op te geven. Verder is het dan een administratief en een selectie-probleem.
Het is mogelijk, dat de P.v.d.A. aan haar federatieve opzet en haar werkgemeenschappen bepaalde successen te danken heeft. Het is en blijft echter de vraag of dit blijvende successen zullen blijken, hetgeen de toekomst ons zal moeten leren. Hierover verwachtingen uitspreken, hetzij positief, hetzij negatief, heeft weinig waarde.
Of de gang van zaken binnen de P.v.d.A., als gevolg van de oprichting en de arbeid der werkgemeenschappen binnen deze partij nu zo'n succes is, zullen we moeten betwijfelen.
Indien we daarbij zien naar de resultaten in de vorm van de houding van de Tweede Kamerleden van deze partij bij een aantal principiële vraagstukken is het m.i. toch zo, dat we dit voor een liberale partij niet wenselijk kunnen achten.
In vroeger tijd schijnt de Liberale Staatspartij organisatievormen gekend te hebben, welke in zekere zin overeenkomen met wat nu door Roethof wordt gepropageerd.

De geschiedenis heeft geleerd, dat in de Nederlandse liberale kringen hiervoor een te geringe belangstelling bestond om voldoende levenskracht te bezitten.

Ook nu zijn er in het geheel geen blijken van dat er enige behoefte aan bestaat, zodat een dergelijke organisatievorm een doodgeboren èn een ongewenst kind zou zijn.

Het is te wensen, dat in de boezem van het Hoofdbestuur der J.O.V.D. nog andere gedachten leven dan die over de bezinningscentra.

Ongewenste geesteskinderen, die bij voorbaat ten dode zijn opgeschreven, koesteren is een weinig vruchtbare bezigheid.

STEVEN PASSENIER

Ik ben progressief

Een antwoord aan dr. Roethof

(Ingezonden)

Onze voorzitter heeft in De Driemaster van Mei j.l. een beschouwing willen geven over de begrippen conservatief en progressief om de plaats van het liberalisme te bepalen, maar hij is hierin naar ik meen, maar zeer ten dele geslaagd.
In de eerste plaats acht ik de door hem genoemde synoniemen beslist aanvechtbaar omdat ze taalkundig onjuist zijn en in het politieke vlak eerder het omgekeerde geldt. Progressief zou dan zijn sterk ideëel gericht en conservatief „overwegend realistisch".
Dat het liberalisme met de beide benen op de grond wenst te blijven staan doch dit realisme paart aan een grote mate van idealisme is een ongetwijfeld juiste uitspraak maar dat zegt nog niets over de juistheid van de gedefinieerde oriënteringspunten.
In de tweede plaats zegt dezelfde schrijver in het hoofdartikel, dat de woorden van prof. Oud, dat conservatief liberalisme een uitdrukking is die lijdt aan innerlijke tegenspraak, hem uit het hart gegrepen zijn. Mij ook, maar ik zou aanvullend willen stellen, dat het liberalisme **WEL** progressief is.
Wij spreken zo graag, en vooral in de J.O.V.D., terecht van een militant liberalisme en in feite zijn deze twee ideël en in het practisch politieke vlak identiek, immers het liberalisme is primair stuwend, strijdend voor het nieuwe en daarbij behouden het oude dat getoetst is aan de realiteit.
Dat de schrijver progressief gaat verbinden met o.i. fout toegepaste progressiviteit en zich daarvan wil distanciëren is begrijpelijk, maar dat wil nog niet zeggen, dat wij niet goed progressief kunnen zijn.
Om positief te worden en te antwoorden op de uitroep: „wij geven het door ons gemaakte onderscheid natuurlijk graag voor een beter" zou ik progressief willen omschrijven als: primair vernieuwend, stuwend naar de toekomst waarvan het een hogere verwachting heeft, en conservatief als: primair beschouwend, in zichzelf gekeerd, angst dat de (snelle) ontwikkeling het verkregene (= goede) zal aantasten.
Deze omschrijvingen sluiten ook aan bij de historische ontwikkeling — modern liberalisme uit renaisçance — en de mens in zijn levensloop — progressieve jongeren, conservatieve ouderen. In zoverre ligt het liberalisme wel tussen beide in en kan ik het met de schrijver eens zijn.
Voor mij ligt echter het accent wel zeer sterk op het progressieve element en ik hoop, dat ik onze organisatie niets te kort doe als ik uit overtuiging in mijn kring pleit voor een progressief liberalisme.

JOOP SCHUYFF, Amsterdam

Commentaar

De inzender wenst zich in geen geval in de conservatieve hoek te laten drukken. Daaromtrent bestaat dus volledige overeenstemming.
Hij is bewust progressief ingesteld, doch erkent — met mij — dat er ergens een bepaalde vorm van — verkeerd begrepen — progressiviteit is waarvan wij ons zullen hebben te distanciëren.
Het enige meningsverschil zou dus eventueel kunnen schuilen in een nog wat uiteenlopende interpretatie omtrent de begrippen progressief en conservatief.
Aangezien mijn beschouwing juist bedoeld was een bijdrage tot de inderdaad niet altijd duidelijke consequenties van deze begrippen te geven, meen ik mij in zijn nadere verhelderende uiteenzetting wel zeer te mogen verheugen.

R.

Berlijn zoals het heden ten dage leeft en werkt

Indrukken van een L.S.V.A.-J.O.V.D.-delegatie in de stad van de Kurfürstendamm

Uitgeput, slaperig en uitgehongerd kwamen ze terug: de vijf van de L.S.V.A. en J.O.V.D., die van 22 t/m 29 Juni een studiereis maakten naar Berlijn.
De eerste wens was: uitrusten! Maar dit gebeurde niet. Iemand noemde het woord „Berlijn". Hun ogen begonnen toen plotseling te schitteren; alle vermoeidheid en tijd werd vergeten. Het verhaal begon.
Tot een minuut na het vertrek per trein uit Amsterdam liep alles vlot. Toen echter kwam het eerste obstakel. Iemand had zijn paspoort vergeten, hetgeen geen schrandere indruk maakte.
Het gezelschap reisde door tot Hannover, waar overnacht werd. Dat enkele leden aldaar reeds kennismaakten met het Duitse nachtleven blijve onvermeld.

's Ochtends werd contact gemaakt met het nagereisde delegatielid (nu mèt paspoort).
Na een rustige vliegtocht van 1 uur over Oost-Duitsland had de landing plaats op Berlijns grootste vliegveld: het uitgestrekte en indrukwekkende Tempelhof, met zijn in een enorme halve cirkel gebouwde hangars.
Het verblijf in Berlijn was begonnen!
Tot onze spijt zou het nog eindigen ook.
Mocht er aan de voorbereidende organisatie van de kant der Duitse Liberale Studenten (de L.S.D.) nog wel wat ontbreken; over die in Berlijn niets dan lof. Er werd nl. een programma geboden dat in één woord „af" was!
En.... het weer was geen spelbreker. Integendeel! Ook het onvrijwillige bezoek aan een West-Berlijnse politiepost, de eerste nacht de beste, dat we in Berlijn waren, doet hieraan niets af.
Gedurende het verblijf werden bezichtigd: de „Freie Universität", de „Hochschule für Politiek" en de „UFA-filmstudio's".

Over de Freie Universität, die beschikte over een hyper modern gebouw, dat door de Amerikanen gefinancierd is (zoals zovele gebouwen in Berlijn), valt nog op te merken, dat de overgrote meerderheid der studenten afkomstig is uit Berlijn en Oost-Duitsland.

De universiteit werd gesticht nadat de oorspronkelijke Berlijnse Humbolt-Universiteit in communistisch kielzog raakte.
Voorts werd de „Funkturen" beklommen, zodat een prachtig uitzicht over de stad werd verkregen.
Tweemaal is een bezoek aan de Russische sector van Berlijn gebracht.
Een uitstapje naar de „Wannsee" stond ook op het programma. Het nemen van een bad werd daarbij niet geschuwd; terwijl een fantastische boottocht de kennismaking met deze door beboste heuvels omringde baai, die bespikkeld was met witte zeilen, afsloot.

Nacht-programma's

En dan de nachtprogramma's! Ook deze waren uitstekend aangepast aan de verlangens van de meerderheid der delegatieleden. Was dit misschien niet wat tè veel het geval?
Speciaal moet genoemd worden het bezoek aan „Ballhaus Resi", met de telefoon- en postverbindingen tussen alle tafeltjes; en aan „Haus Carow am See" met het betoverende uitzicht over het water op de groene heuvels aan de „Havel".
Niet vergeten mag worden de feestavond van de L.S.D.-afdeling der „Hochschule für Technik", waarbij de hersengymnastiek een fles champagne gewonnen werd.

De reis terug, ook nu per vliegtuig en trein, via Hannover, verliep voor een ieder volgens plan.
West Berlijn: Lelijke gebouwen en ruïnes: dat is Berlijn. Maar.. 'n stad schuilgaand onder een groen loverdek, doorkruist met brede straten en lanen en begrensd door de Havel en Wannsee, dat is óók Berlijn! En deze laatsten winnen het met glans van de eersten.
Het is eigenlijk onmogelijk om zomaar over: lanen en straten te spreken. Eén naam **kan** niet verzwegen worden, die van de „Kurfürstendamm", de Champs-Elysées van Berlijn, maar dan met een grotere charme. Oh!, die Kurfürstendamm..!
Het is nu ook duidelijk, dat het nieuwe Berlijn een mooie stad **moet** zijn. En dat is ook zo! Brussel of Kopenhagen, Londen of Parijs: hun indrukken worden vervaagd, zij verdwijnen zelfs, als men éénmaal het nieuwe Berlijn heeft gezien! (Met Amsterdam is het niet te vergelijken: Amsterdam is nu eenmaal een zeer speciale stad).
Waarom Berlijn zo mooi is geworden?
Met het stellen van deze vraag zitten we meteen midden in de harde realiteit omtrent de situatie van Berlijn.

Vier gebieden

Duitsland werd na de oorlog in vier gebieden verdeeld: West-Duitsland, Oost-Duitsland, de onder Russisch-en Pools bestuur gekomen gebieden en de, tot een aparte „staat" gemaakte stad Berlijn, die door de vier grote mogendheden werd bezet.
De staat Berlijn lag als een eiland in Oost-Duitsland. De dichtst bijzijnde grote West-Duitse stad Hannover bevond zich op een afstand van 400 km vliegen.
Het is bekend, dat Oost-Duitsland communistisch bestuurd werd; West-Duitsland niet. De vraag deed zich nu voor: zal de staat Berlijn communistisch worden of niet?
Het werd beide: De bestuurseenheid van die staat werd nl. al gauw verbroken. Er ontstonden twee practisch los van elkaar staande bestuursgebieden, die alleen naar buiten nog een eenheid vormden.
Het zal duidelijk zijn, dat de Russische sector een communistisch bestuur „koos". De Amerikaanse, Britse en Franse sectoren smolten aaneen tot het niet communistische West-Berlijn.
Dit niet communistische Berlijn nu, was in feite niets anders dan een belegerde vesting. De communisten omringden het gebied. Geen man kon er in of uit.
Het was een gevangenis geworden. Wel zijn er behalve de luchtbrug nog drie verbindingswegen met West-Duitsland, nl. de neutrale autoweg, de neutrale spoorweg en een water verbinding, maar deze waren voornamelijk voor goederen.
Mensen lieten de Russen in Oost-Duitsland nauwelijks door. Voorts, en dit is voldoende bekend, hebben de Russen zelfs de laatste drie wegen een tijd geheel afgesloten: dat was bij de blokkade van **Berlijn.**
De gehele staat Berlijn telt 3,5 millioen inwoners. Vesting West-Berlijn heeft er hiervan 2,2 millioen. Deze laatsten wonen op een gebied van, naar ruwe schatting, 20 bij 15 km. Dit gebied kunnen ze niet verlaten.

Het parlement van Berlijn begreep, dat een mens pas hard kan werken als hij een goede gelegenheid heeft tot ontspanning na het werk. Dit begrip deed de West-Berlijners bij de opbouw van de stad voorrang verlenen, **niet** aan de woningbouw, maar aan het herstel van café's, restaurants, bioscopen enerzijds en het aanleggen van de „groengordels" anderzijds.

Een mooie stad

Dáárom is Berlijn, dat bekend stond als een lelijke stad, een móóie stad geworden. Daarom werd de Kurfürstendamm, die na de oorlog een puinhoop was, hersteld: grootser dan ooit te voren.
Het oude Berlijn bestaat niet meer; een nieuw Berlijn is bezig te ontstaan. Nieuw zijn niet alleen de gebouwen en parken, maar ook de namen van straten en pleinen. West-Berlijn kent o.m. zijn: „Platz der Luftbrücke" en zijn „Strasse des 17 Juni".

Al eerder is gewezen op de practische afgescheidenheid van Oost- en West-Berlijn. Deze scheiding loopt van het bankwezen tot aan het kleinste detail toe. Zo is Oost-Berlijn telefonisch van West-Berlijn uit niet te bereiken. Daarvoor moet men eerst.... West-Duitsland opbellen; van daaruit verbindt men dan door met Oost-Berlijn.....

West -Berlijn zelf kan men een economisch wonder noemen: De stad is geheel van zijn oorspronkelijke achterland afgesloten. De handel is uitgestorven. Vele benodigdheden voor de 2,2 millioen inwoners moeten van grote afstanden worden aangevoerd. Toch is de levensstandaard in dit gebied te vergelijken met die in Nederland: misschien iets lager maar voor een afgezonderde stad is dit hoog.

Men begrijpt dan ook, dat het bestaan van West-Berlijn geen economische aangelegenheid meer kan zijn, maar een politieke. Grote bedragen zijn met de instandhouding der vesting gemoeid.
De prijsverhoudingen zijn wat anders dan in ons land. De goederen voor de eerste levensbehoeften zijn duurder; sommige luxe artikelen wat goedkoper. Speciaal de cigarettenprijs lag hoog (*f* 2.— voor een pakje dat in Nederland *f* 0.75 kost).
Verkeer is er in de geïsoleerde stad bijna niet. In het bijzonder ontbreken de stromen personenauto's; wat heeft men hier ook aan zulke auto's?
Dat in West-Berlijn vele vluchtelingen zijn wordt door de buitenstaanders nauwelijks gemerkt.

Oost-Berlijn somber

Oost-Berlijn: De indrukken die de bezoeker van Oost-Berlijn overhoudt zijn somber en beklemmend. Hier hoeft men niet voor zijn plezier heen te gaan.
Afgezien van incidentele contrôles is het voor iedereen vrij de Russische sector binnen te gaan. Natuurlijk wordt het niet toegestaan van Oost-Berlijn Oost-Duitsland in te gaan.
Het ergste wat opvalt in de Oostsector is de politieke reclame. Commerciële reclame vindt men daar niet.
Aan alle openbare gebouwen, de stations van de S- en U-bahn en de staatswinkels hangen de spandoeken: „Unterstützt die Organe der Volkspolizei im Kampf gegen Schieber, Agenten und Saboteure!" enz., enz.
Over de „Volkspolizei" gesproken. Deze bestaat voor een groot deel uit fanatieke jongens van niet veel ouder dan 17 jaar.
Slaan de West-Berlijners zich door de moeilijkheden heen met een glimlach en wat humor, de Oost-Berlijners schijnen daartoe niet meer in staat. Er heerst een gedrukte stemming.
De kleding der mensen is minder goed dan in West-Berlijn. De gemiddelde arbeider in Oost-Berlijn verdient dan ook minder dan **zijn** collega aan de andere kant der sectorgrens.
De Oost-Berlijners en Oost-Duitsers noemen West-Berlijn een paradijs op aarde. Dat er landen zijn met een gelijke levensstandaard is voor hen onbegrijpelijk.
Een wonderlijke verhouding bestaat tussen het Oost- en West-Duitse geld. In West-Berlijn krijgt men voor 1 West-Mark: 5 Oost-Marken; in Oost-Berlijn voor 1 West-Mark: 0,80 Oost-Marken. Om te voorkomen dat de West-Berlijners het Oostelijk deel der stad zullen leegkopen (omdat het door de gunstige wisselkoers daar heel goedkoop is) moet de West-Berlijner die in de Oost-zône koopt kunnen bewijzen dat hij **in de Oost-zône** zijn geldt heeft omgezet. Hierdoor wordt het animo om daar te kopen vanzelfsprekend aanmerkelijk minder.

Alleen buitenlanders mogen, vermoedelijk als reclame, in de Westsector Oost-Marken kopen en die in de Oost-zône besteden. Zij moeten dan echter bij iedere aankoop hun pas laten zien. Voor hen is Oost-Berlijn zodoende spotgoedkoop (b.v. een krant: *f* 0,03).
Ook in Oost-Berlijn wordt gebouwd: Russische overwinningsgedenktekens en gewone gebouwen zijn verrezen. Dat er beter gebouwd zou worden dan in de Westerse landen is ons niet gebleken. Het parade paardje van deze sector: de „Stalin allee" is wel indrukwekkend maar niet mooi.
Evenals in de West-zône zijn de namen der straten en pleinen aangepast aan de nieuwe situatie. Behalve de genoemde Stalin allee kent men b.v. nog het „Marx-Engels Platz".
Oost-Duitsland: Aangezien Oost-Berlijn het enige gebied is achter het IJzeren Gordijn, dat door toeristen bezocht kan worden en aangezien naar de toestanden daar o.a. het communisme beoordeeld wordt, kan men aannemen, dat Oost-Duitsland het in ieder geval niet beter heeft dan Oost-Berlijn. En dat betekent niet veel goeds voor dat gebied.

In de communistische gebieden is het onderwijs geheel in communistische handen. Voor Oost-Duitsland betekent dit dat 10 jaar lang de jeugd „vertrouwd is gemaakt" met dit politieke stelsel. Voor deze jeugd zijn alle toestanden in Oost-Duitsland: „normaal". Hun denken is geheel communistisch zonder dat zij dit, althans voor een deel, zelf beseffen. Het voeren van een politiek of economisch gesprek met hen is bijna onmogelijk.
Als het huidige regiem nòg 10 jaar blijft dan is het volk in Oost-Duitsland volledig communistisch. De schoolopvoeding heeft dan „zijn doel" bereikt. Een Juni-revolutie, zoals twee jaar geleden behoort dan niet meer tot de mogelijkheden. Verzet zal er dan niet meer zijn.
De F.D.P.: Een tweetal onderwerpen zijn speciaal het onderwerp van gesprek geweest tussen de L.S.V.A./ J.O.V.D. delagatie en de L.S.D. nl. de positie der F.D.P. (De West-Duitse Liberale Partij) en de Duitse hereniging.

De visie op de F.D.P. was van beide kanten volkomen gelijk. Niet alleen in Nederland, maar ook in Duitsland maakte men zich ongerust over de F.D.P.-koers. De Berlijnse L.S.D. bleek de huidige gang van zaken eveneens te betreuren.
In de F.D.P. bevinden zich tegenwoordig drie groepen: De, wat we zo kunnen noemen, „echte" liberalen, een conservatieve en een (oud-) nationaal-socialistische groep. Speciaal deze laatste groep toont zich zeer actief. Dit is mede mogelijk doordat deze F.D.P. leden niets anders te doen hebben (zij zijn voor een deel werkeloos), terwijl de „echte" liberalen gebonden zijn door hun werk.
Dat dit een ongewenste situatie is stond ook voor de Berlijnse Liberale Studenten vast!

Het geval Schlüter

Algemene ontevredenheid bestond er vooral over het „geval Schlüter". Dat de F.D.P. een man, die het nationaal-socialisme de enige gezonde stroming sinds 1900 vindt, de hand boven het hoofd hield, was verre van fraai.
De afwijzende houding van de V.V.D. t.o.v. hun Duitse zuster partij is dan ook wel te begrijpen (al hoeft dit nog geen reden te zijn om niet toe te treden tot de Liberale Internationale). Die houding valt des te meer te begrijpen als men weet, dat het moeilijk is zich aan de indruk te onttrekken, dat de echte liberalen een zwakke groep vormen.
Ook van de studenten behoeft men geen wonderen te verwachten. De Berlijnse L.S.D. deelt onze mening, maar deze L.S.D. groep neemt een speciale plaats in bij de L.S.D. Zij is zeker **geen** vertegenwoordigster der liberale studenten van niet-communistisch Duitsland.
De hereniging: Ook over de hereniging van Duitsland bestond op enkele punten overeenstemming tussen de Berlijnse L.S.D. en hun Nederlandse gasten.
Zo zagen beiden drie mogelijkheden voor hereniging:

1. een neutraal onbewapend Duitsland,
2. een neutraal bewapend Duitsland,
3. een aan het Westen gebonden bewapend Duitsland.

Het ideaal was voor de Berlijnse L.S.D. èn L.S.V.A./J.O.V.D.-groep: geval 2. Beiden waren het er over eens, dat dit echter **niet** te verwezenlijken is. Voor het Westen is hiervoor in de plaats het bewapende West-Duitsland gebonden aan het Westen de enige aanvaardbare oplossing. De Berlijnse liberale studenten noemden geval 2 als ideaal, nu het Westers georiënteerd herenigd Duitsland voor Rusland onaanvaardbaar is. Hier ligt dus een **kenmerkend** verschilpunt!
Deze liberalen behoorden tot de meest gematigde Duitsers, toch stelden ze de hereniging primair; de band met het Westen secundair.
En dit geeft de situatie juist weer: Er is één ding waar alle Duitsers het over eens zijn: de hereniging is primair.
Het is zodoende de vraag hoe lang dr Adenauer het zal volhouden als Bondskanselier. Het parlement mag nog een meerderheid hebben voor hem. Onder het Duitse volk is het zeer twijfelachtig of dit nog het geval is. Een volgende verkiezing zou de regering van de Bondskanselier wel eens kunnen wegvagen.
Wanneer overigens een Duitser over hereniging spreekt, dan denkt hij hierbij ook aan de gebieden onder Russische en Poolse besturen.
Dit is belangrijk: het betekent, dat men een eventuele hereniging van Oost- en West-Duitsland met Berlijn slechts als een begin ziet. De hereniging is pas voltooid als ook de Russisch- en Poolse bestuursgebieden terug zijn gekeerd tot de Duitse Republiek Ook dit is een voor iedere Duitser vaststaand feit.
De Duitsers hebben een opvallend grote belangstelling voor de politiek in het algemeen. Hun interesse voor de herenigingsvraagstukken is hier slechts een symptoom van. Dat kent Nederland zo niet.
Resultaat der reis: Men heeft kunnen lezen dat de leden van de L.S.V.A./J.O.V.D.-groep, die naar Berlijn reisden, een zee van indrukken hebben gekregen. Zij zijn niet voor niets gegaan. Het was politiek interessant, maar speciaal ook van vacantie-standpunt uit gezien is de reis onvergetelijk geweest.
De J.O.V.D. heeft er goed aan gedaan deze tocht (in samenwerking met de L.S.D.) te organiseren.
Het wachten is dan ook op de volgende gelegenheid om met de J.O.V.D. naar Berlijn te gaan. Wie eens het nieuwe Berlijn heeft bezocht, wil weer gaan. En dit teruggaan betekent dan tevens een weerzien van de Kurfürstendamm.

E. NYPELS

Politieke toestanden in Zuid-Afrika nader geanalyseerd

Men stelle de zaak der apartheid niet te eenvoudig

(Ingezonden)

In de Driemaster van Juni worden in een artikel onder het opschrift „Strijd zonder uitzicht" enkele opmerkingen over politieke toestanden in Zuid-Afrika geplaatst.
In de eerste plaats wordt er geschreven over het wetsontwerp tot uitbreiding van de Senaat, zonder dat de achtergronden van dit wetsontwerp naar voren gebracht worden.
De bedoeling van dit wetsontwerp is niet zo zeer de Senaat uit te breiden dan wel deze op een andere wijze samen te stellen. Volgens dit wetsontwerp zal de Senaat samengesteld worden door de Provinciale Raden (Bij ons Provinciale Staten) en wel naar rato van het aantal kiesgerechtigden per provincie.
Voor een grondwetswijziging in Zuid-Afrika is tenminste een twee-derde meerderheid in de gezamenlijke huizen (Volksraad en Senaat) nodig.
Wanneer dit wetsontwerp wet is geworden zal de regering in beide huizen inderdaad een twee-derde meerderheid hebben, hetgeen tot nu toe niet het geval is. Inderdaad heeft dus dit wetsontwerp de schijn van een vreemde manipulatie te zijn.

We moeten hierbij echter in de eerste plaats bedenken dat er al vele jaren bezwaren bestaan tegen de huidige wijze van samenstelling van de Senaat en in de tweede plaats is het de vraag of Zuid-Afrika wel een grondwet heeft, m.a.w. of die twee-derde meerderheid wel vereist is.
Wat men namelijk in Zuid-Afrika grondwet noemt is de Zuid-Afrika-wet van 1909, waarin een bepaling is opgenomen, dat deze wet slechts gewijzigd mag worden met twee-derde meerderheid in beide huizen.
In het Statuut van Westminster is echter bepaald, dat een dominium-parlement de onbeperkte bevoegdheid heeft om een Engelse wet, die deel uitmaakt van haar wetgeving, dus de Zuid-Afrikawet, te wijzigen en in de „Wet op die status van die Unie" van 1934 wordt bepaald, dat het parlement souverein is.
Tenslotte heeft het Appèlhof, de hoogste rechterlijke instantie, in 1937 in een uitspraak aangegeven, dat het Unie-parlement een onbeperkte bevoegdheid heeft ook ten aanzien van de Zuid-Afrikawet.
In een rechtsgeding over een wet om kleurlingen aleen met eigen lijsten uit te laten komen, heeft het Appèlhof in 1952 een uitspraak gedaan, waarbij ze terugkwam op haar uitspraak van 1937; het verklaarde deze wet namelijk ongeldig, omdat deze in strijd was met een artikel van de Zuid-Afrikawet en omdat deze wet geen twee-derde meerderheid in de huizen had gehad.
Met andere woorden: de rechterlijke macht legde aan de wetgevende macht een belangrijke beperking op op grond van een wet die door de regering, de meerderheid van het parlement en ook door het Appèlhof in 1937 als verouderd werd beschouwd. Bovendien betrof het een vrij belangrijk onderdeel van de regeringspolitiek.
In het nieuwe wetsontwerp nu heeft de meerderheid, door een verandering in de, al lang onbevredigend geachte, wijze van samenstelling van de Senaat, een middel gevonden om met in acht neming van de juridische vormen haar zin door te zetten.
Zonder enige twijfel is deze oplossing niet elegant, maar aan de andere kant is de uitspraak van het Appèlhof ook zeer aanvechtbaar.
Het geven van critiek in deze kwestie is niet moeilijk, moeilijk is echter wel het aangeven van een bevredigende oplossing. Om hier te spreken van kronkelingen van de Zuid-Afrikaanse overheid en het, door het onvermeld laten van de achtergronden, zo voor te stellen, dat hier door de regering ondemocratisch of dictatoriaal gehandeld zou zijn, is in mijn ogen de zaak wel heel eenvoudig stellen.
In ditzelfde artikel in De Driemaster wordt aan het eind geschreven: „Het tragische element van de strijd der Zuid-Afrikaanse regering is echter, dat zij de strijd bij voorbaat verloren heeft. Het enige vraagstuk is slechts, hoe lang zij de ontwikkeling vermag af te remmen, voordat de posities onhoudbaar worden en men aan de autochthone bevolking de rechten moet toekennen, die zij krachtens haar aantal nu reeds heeft."
Autochthoon in Zuid-Afrika zijn tot op zekere hoogte de Hottentotten en Bosjesmannen. Het aantal Bosjesmannen is ± 7000, het aantal Hottentotten is mij niet bekend, maar in ieder geval is het aantal autochthone negers zeer gering in vergelijking met de 8,5 millioen Bantoe's of naturellen en de 2,5 millioen blanken.
Toen Jan van Riebeek en de zijnen zich in Zuid-Afrika vestigden troffen zij daar dus slechts de nomadische jagers- en veehoudersstammen van de Hottentotten en Bosjesmannen aan, die door de Bantoes naar dit voor hen ongunstige gebied gedreven waren.

De Grote Trek

Aan het eind van de 18e en in de 19e eeuw vindt in Zuid-Afrika de Grote Trek plaats, daar deze Trekboeren zich aan de Britse overheersing wilden onttrekken.
In de Noordelijke provincies van de Unie stootten deze Trekboeren op de naar het Zuiden komende Bantoes. Na enige strijd groeide er een vreedzame samenleving tussen boeren en Bantoes.
Dit evenwicht werd verstoord door goud en diamantontdekkingen en de industrialisatie, waarbij vele Bantoes als ongeschoolde arbeiders werk vonden en los van hun stamverbanden en andere traditionele bindingen raakten.
Deze losgeraakte naturellen vormen het probleem van Zuid-Afrika. Zich niet meer gebonden voelend aan de ongeschreven wetten van hun Bantoemaatschappij komen zij in een maatschappij met geschreven en ongeschreven wetten, die zij niet kennen en ook niet begrijpen en komen in contact met een geestesgesteldheid volkomen verschillend van de hunne.
De Zuid-Afrikaners, die zich Zuid-Afrikaners voelen, zoals de Amerikanen zich Amerikanen voelen, zoeken een oplossing voor deze problemen, die een gevolg zijn van een stormachtige industriële ontwikkeling

De apartheid

Ze zoeken deze oplossing in een „eiesoortelike ontwikkeling" voor blank en zwart, de apartheid, er van uitgaande dat de verschillen tussen blank en zwart zo groot zijn, dat een vermenging van deze twee beschavingen niet mogelijk is en dat de blanken, op grond van hun grotere kennis, hierbij de leiding moeten hebben.

De huidige premier J. C. Strijdom heeft Zondag 26 Juni j.l. hierover onder meer het volgende gezegd: „Wij moeten ons realiseren, dat er altijd niet-blanken in Zuid-Afrika zullen zijn en dat wij eerlijk en christelijk jegens hen dienen te zijn. Om dat te zijn, dienen we rassenscheiding uit te voeren, opdat er geen botsing tussen niet-blank en blank, maar vertrouwen van de niet-blanke in de blanke komt."

Over het principe van de apartheid zijn alle partijen in Zuid-Afrika het eens, verschil van mening bestaat er slechts over de practische uitvoering. Op deze practische uitvoering zal ik hier verder niet ingaan.

Naar mijn mening kunnen we er echter van overtuigd zijn, dat daar op rechtvaardige gronden gezocht wordt naar een eerlijke oplossing van het naturellen probleem.
Vandaag aan de dag kunnen wij in Indonesië zien, waartoe het kan leiden als een volk, dat daar nog niet rijp voor is, zich zelf gaat besturen en wij hebben aan den lijve ondervonden hoe een gebrekkige en onjuiste weergave van de feiten een ontwikkeling in de verkeerde richting kan sturen.
De strijd van de Zuid-Afrikaanse regering mag door ons niet een strijd zonder uitzicht genoemd worden, omdat het een strijd voor een rechtvaardige zaak is en zeker moeten wij ons er voor hoeden dit te doen op grond van onjuiste veronderstellingen.
Tenslotte gaat het hier om een stamverwant volk, dat toch zeker in de eerste plaats van ons begrip en steun mag verwachten.
Ik wil deze opmerkingen over de binnenlandse politiek van Zuid-Afrika besluiten met een citaat uit een ingezonden stuk van de Zuid-Afrikaanse journalist N. E. Neame om aan te geven dat deze strijd van de Zuid-Afrikaners niet alleen rechtvaardig is, maar ook belangrijk kan zijn:
„Naar getalssterkte zal de toekomstige wereld overstelpend niet-blank zijn. In deze wereld zullen de volken van Europese afkomst niet langer het gezag uitoefenen, dat zij zolang hebben genoten. Hun positie zal in ieder geval moeilijker worden, maar politiek zowel als economisch bepaald verslechteren als zij toelaten, dat al hun ver verwijderde vestingen in de macht van andere rassen komen.
De blanken in de grensgebieden van thans verdienen de steun en niet de critiek van de rassen waar zij aan ontsproten zijn en wier belangen zij zich beijveren te dienen.
Want het succes of de mislukking van hun poging om zich op hun plaats te handhaven zal niet zonder uitwerking blijven op het verdere verloop van de worsteling voor hun voortbestaan, waarin het blanke ras en de blanke beschaving wellicht betrokken zullen raken."

C. VLAS.

EEN RITJE MET EEN TANK IS BEPAALD GEEN PLEZIERTOCHTJE

Onvergetelijke dag, zowel ten goede als ten kwade

Een bezoek aan de tanktroepen in Amersfoort door Ferry Hoogendijk

„Ziet U daar die wee bosjes". „Ja zeker", antwoordde ik.
„Daar staan twee tanks in verstopt", zei de kolonel weer.
„U moet U voorstellen, dat deze tanks de achterhoede moeten dekken van een terugtrekkend leger. Aan de andere kant ziet U een groot bos.
Daar komt straks een peleton tanks uit.
Zij zullen onder vuur worden genomen door de twee „vijandelijke" tanks. U zult dan kunnen zien hoe een tankgevecht in zijn werk gaat".
Dreigend zag ik de loop van één der tanks uit een bosje steken. En terwijl ik er naar stond te kijken, zag ik plotseling uit de vuurmond een verblindende flits komen, gevolgd door een oorverdovende knal.
Ik dook als een haas in de kuil voor mij. Voor ik er goed en wel inzat, klonken nu ook van de andere kant zware dreunen.
Twee tanks kwamen vurend uit het bos te voorschijn. Met een vaart van ongeveer 30 km. stoven ze, vlammen en knallen uitbrakend, voorwaarts.
Eén van de tanks van het peleton werd uitgeschakeld door de twee „vijandelijke" tanks.
De vier overgebleven tanks (een peleton bestaat uit vijf tanks) maakten nu een omtrekkende beweging om de twee tanks in te sluiten en onschadelijk te maken.
Het is een indrukwekkend, anderzijds afschuwelijk gezicht deze monsters voort te zien rollen.

Door de omtrekkende beweging van het peleton waren de 2 tanks reddeloos verloren. Dit was maar spel, een oefening, maar waren in oorlogstijd deze twee tanks ook op deze manier opgeofferd?
Ik stelde deze vraag aan de kolonel. Hij bevestigde mijn vraag.
Ook in oorlogstijd zou deze manoeuvre waarschijnlijk gevolgd zijn, daar de twee tanks opdracht hadden de acties van de vijand te vertragen. En hierin zouden zij volkomen geslaagd zijn, aldus de kolonel.

Één op elf

De opererende tanks waren centurion-tanks. Ze hebben een gewicht van 49 ton en met een snelheid van ongeveer 30 km. gebruiken ze 11 liter benzine om 1 km. te rijden.
Dat deze lievertjes sterke motoren hebben werd ons gedemonstreerd. Wij werden naar twee diepe kuilen gereden, waarvan de bodems modderig waren gemaakt. Een tank ging aan de rand van de kuil klaar staan.
Op een teken van de staf dook hij naar beneden, ploegde zich door de modder en reed vervolgens tegen de steile wand omhoog.
Een tweede tank bleef in de modder steken. Toch kreeg de chauffeur hem er uit, doch nu moest hij zonder aanloop de steile helling opklimmen.
Ook dit lukte. Het grapje zal wel enkele tientallen liters benzine gekost hebben, want de twee cadillacmotoren van ieder 200 pk, die in iedere centurion-tank zitten, brulden om het hardst.
Na deze demonstratie werden wij naar een heuvel gedirigeerd, waar ons het zgn. giro-rijden werd getoond.
Hier onder wordt verstaan het gericht blijven van het geschut van de tank, op zijn doel terwijl de tank rijdt en alle bewegingen van het terrein meemaakt.
Of de tank nu door kuilen of over hobbels rijdt, de loop van het geschut blijft op het doel gericht. Dit houdt dus in, dat de geschutskoepel onafhankelijk is van het onderstel van de tank.
Dit wordt verkregen door twee girotellers. Men zou het kunnen vergelijken met een scheepskompas.
De loop van de tank, die onder aan de heuvel stond, werd op ons gericht. Terwijl de tank om de heuvel ging rijden en door kuilen en over hobbels reed, bleef de loop onverminderd op een doel gericht: het clubje mensen op de heuvel.
Hierna bood de kolonel mij aan om een tochtje met een tank mee te maken.

Dwars over de Leusderhei

Wij zouden dan dwars over de Leusderheide naar de plaats, waar wij die morgen gestart waren, terugrijden.
„Wilt U binnen in of boven op zitten", vroeg de tankcommandant.
„Graag binnen in", antwoordde ik.
Even later zat ik in het binnenste van de tank.
Er is plaats voor vier personen in een centurion-tank, t.w. voor de commandant, de chauffeur, de schutter en de lader. Ik zat op de plaats van de schutter.
Voor mij metaal met een kijkgaatje, links van mij metaal, rechts van mij metaal en achter mij metaal. Ik kreeg een hopeloos opgesloten idee, vooral toen de klep boven mijn hoofd werd dichtgeslagen.
Met een ruk zette de tank zich in beweging. Ik trachte door het uitkijkgaatje van de schutter naar buiten te kijken, doch op het zelfde moment schoot de tank een heuvel af de diepte in. Met een vaart kwakte ik naar voren.
Ik had nog niet de bulten op mijn voorhoofd geteld of ik vloog naar achteren.
Van dat moment af begon de hel. Ik kwam handen en voeten te kort om mij vast te houden. Voor mij en achter mij brulden de wee motoren hun hoogste lied. De tank hotste van de ene kuil in de andere.
Ik trachtte mij te vermannen en stelde mij voor dat het oorlog was. Ik greep de handel van het kanon om het te richten op de tank voor mij. Doch ik had nog niet mijn handen van mijn draaistoel losgemaakt of ik hotste als een gummibal door de (zeer beperkte) tankruimte.

„Zeeziek"

Op het zelfde ogenblik begon zich een soort zeeziekte aan te kondigen. Ik moest er uit zien te komen. Dit kon geen mens volhouden. Maar niemand kon mij boven het gebrul van de motoren uit horen.
Ik besloot op gevaar af nog meer kneuzingen op te lopen, op mijn stoel te gaan staan en het luik te openen. Door de spleet van de geschutskoepel zag ik plotseling een broekspijp. Dit was mijn kans. Ik kon er net een paar rukken aan geven. Even later ging het luik boven mij open.
Ik hees mij naar boven, waar ik in het lachende gezicht van de commandant keek. „Valt niet mee beneden hè", riep hij. Nu, mijn gezicht sprak denk ik wel boekdelen. Ik stond nu op de stoel, zodat ik met mijn bovenlichaam uit de koepel stak. Ik voelde nu tenminste frisse lucht, maar het stadium van een pleziertochtje was nog allerminst bereikt.
Tot overmaat van ramp kondigde de commandant aan: „Wij gaan nu het traject rijden, dat de chauffeurs voor hun examen moeten afleggen". Mijn vermoeden, dat het bepaald niet het leukste parcours zou zijn werd maar al te zeer bewaarheid.
Met een snelheid van 45 km. ploegden wij de zandhellingen op en af. Ik heb nog nooit zo'n plezier gehad van mijn zakagenda, waar ik de ergste schokken tegen opving. Wanneer men met een luxe auto met een snelheid van 45 km. door de heide en over heuvels gaat rijden, vliegt men tegen het dak op, ondanks de goede vering.
Ik behoef U dan wel niet te vertellen wat het is om met een vaart van 45 km. met een tank zo iets te doen, waar nagenoeg geen vering in te bekennen valt.
Na een uur kwamen wij op de plaats van bestemming aan. De Huzaren van Boreel hebben mij een onvergetelijke dag bezorgd, zowel ten goede als ten kwade.
Maar niet iedereen kan zeggen, dat hij in een 49 tons centurion-tank gereden heeft!

VARIA

Op Edgar, toen hij zich te Ommen in Pyama temidden der feestende menigte begaf.

Grote mannen zijn zelden al te nauwkeurig bij het maken van hun toilet.

uit „The Pickwickclub"
Charles Dickens.

Op de P.v.d.A. en O-56.

En doet een vriend je kwaad, spreek dan: „ik vergeef je wat je mij aandeed; dat je het echter jezelf aangedaan hebt, hoe zou ik dat kunnen vergeven!"

Uit „Also sprach Zarahthustra"
Nietzsche.

Op de kamerverslagen over de huur- en belastingdebatten.

Uit deze kerngezonde bundel waait ons een lekkere geur van hooi tegen.

Uit „Kriekende Kriekske"
Bernard van Meurs.

Op de voorzitter van de kampcommissie.

Hij bestaat geheel uit kleine ontploffingen van dienstwilligheid en ijver.

Uit „Toneelingang"
Vicky Baum.

op de traditionele avondwandelingen.

I have discovered the true secret of happiness and that is to live in the now, to get the most that you can get out of this very moment.

Uit „Daddy Long-legs"
Jean Webster.

ALLE SOORTEN
VEREN
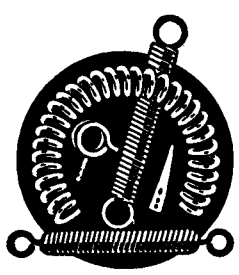
KORTE LEVERTIJD
Verenfabriek AVERON
Adrianastraat 94 - Rotterdam
TELEFOON 53700

AFDELINGSNIEUWS

District Noord-Holland heeft grootse plannen

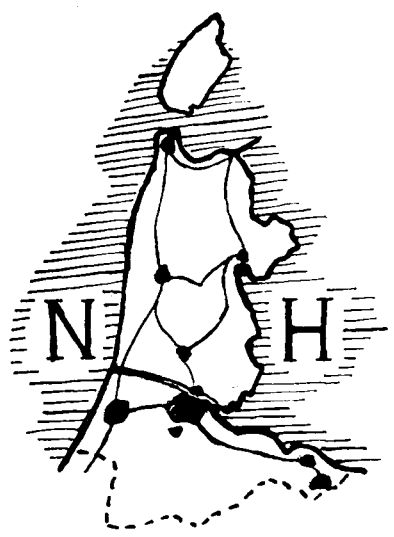

De afdelingen van het District Noord-Holland zijn alle in een zomerse rust vervallen en er is nog maar weinig dat op het bestaan ervan wijst.
Dat bestaan bemerken we weer in September, want dan gaan de nieuwe programma's beginnen, worden weer propaganda-avonden gehouden en vinden de jaarlijkse afdelingsvergaderingen plaats. Dan breekt ook voor het Districtsbestuur de tijd weer aan om aan de weg te timmeren. Zoals reeds in de vorige Driemaster werd vermeld, vindt op 15-16 October a.s. een weekend plaats in Vogelenzang en wel in de Stichting „Teylingerbosch".
Is dit weekend in de eerste plaats een districtsvergadering, daarnaast zien we op het programma nog veel interessants zowel als aantrekkelijks staan.
Een lezing door een prominente Noord- Hollander, deskundige inleidingen over congresresoluties e.d. en verder de reeds bekende wandelingen dit keer dus in de prachtige duinpartijen gereserveerd voor de drinkwaterwinning.
Het is nu nog te vroeg om U reeds precies te vertellen hoe laat alles begint en hoe U er kunt komen; neen, het is slechts de bedoeling om reeds nu Uw belangstelling te vragen voor de activiteiten van afdelingen en district van Noord-Holland in het komende seizoen en om, zoals in dit geval, te verzoeken de datum 15-16 October in gedachte te houden.

De Driemaster

Maandorgaan van de Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie (J.O.V.D.)

Hoofdredacteur: G. Stempher.

Leden van de redactie:

Ammy de Muynck,
P. C. Boevé
G. Dorsman
Ferry A. Hoogendijk (secretaris)
Ger van Schagen

Redactie-adres:
Graaf Florisweg 40, Gouda

Adres Administratie:
Prinsengracht nr. 1079, Amsterdam, Telefoon 35343

Abonnementsprijs minimum f 2.— per jaar. (Voor leden gratis).

Abonnements- en advertentiegelden uitsluitend aan G. Stempher Amsterdam, Postgiro 244397 of op bankrekening, Hollandsche Bank-Unie N.V., Herengracht 434—438.

GRONINGEN

Ledenwinst

Het studiegroepje kwam voor het zomerseizoen nog eenmaal bij elkaar op 8 Juni.
De vrijere loonvorming werd besproken naar aanleiding van een artikel in het Meinummer van de Driemaster jaargang 1954.
Het afdelingssecretariaat werd in deze maand verrast met een lijst van 10 nieuwe leden. In een klas van de middelbare landbouwschool was enorme propaganda gemaakt voor de J.O.V.D., nadat enkelen uit die klas verschillende bijeenkomsten hadden bijgewoond.
Dit is een mooi slot van het winterseizoen.
Na de zomervacantie, die verschillende Groningse leden in het zomerkamp zullen doorbrengen, worden alle zeilen bijgezet om het Congres te Groningen met een goede koers te laten varen.

Z.O. DRENTHE

Verdraagzaamheid en mandement

Voor een zeer goed bezochte vergadering van de afdeling Z.O. Drenthe der J.O.V.D. hield de Weleerw. Pater Willehad Cocks O. Carm. uit Hoogeveen een lezing over het onderwerp: „Verdraagzaamheid en Mandement". Op boeiende en vaak humoristische wijze zette Pater Cocks uiteen, welke uitleg de Katholieke Leer geeft van het begrip verdraagzaamheid. Volgens spr. behoeft men niet te vrezen voor het „Roomse gevaar".
Vervolgens werd het Mandement aan een beschouwing onderworpen. Door vele leden werd na de pauze aan de discussie deelgenomen, waarbij bleek. dat men het niet in alle opzichten met de spr. eens kon zijn.
De voorzitter was zeker de tolk der aanwezigen, toen hij na afloop Pater Cocks hartelijk dank zei voor zijn interessante uiteenzetting, waarna men nog enige tijd gezellig bijeen bleef.

Stukken voor de redactie gelieve men uitsluitend te zenden aan de redactie-secretaris Ferry Hoogendijk, Graaf Florisweg 40, Gouda.

ALGEMEEN HANDELSBLAD
het blad met de grote naam!

A. VAN DER VELDEN
Jan Sonjéstraat 32
ROTTERDAM
Telefoon 51637

EXCLUSIEVE RECLAME ARTIKELEN
- *Reclame toegift-artikelen*
- *Letters en Lichtbakken*
- *Reclame Klokken*
- *Sleutelketting-nouveauté's*
- *Luxe naamplaten voor auto's, machines, ijskasten enz*

Ingenieursbureau **DE REUS**
ROTTERDAM
Telefoon K 1800-86298-110737
Kranen - Liften - Grijpers - Takels

A. W. VAN VLIET *Makelaar in Onroerende Goederen*
Gouda - Korte Tiendeweg 10 - Telefoon 3509
VERKOOP - BEHEER - HYPOTHEKEN
TAXATATIES VAN ONROERENDE GOEDEREN
ALLE VERZEKERINGEN

Internationaal Motor Transportbedrijf N.V.
Stieltjesstraat 34a, Rotterdam-Z., Telefoon 117955 (2 lijnen)
Bevrachtingskantoor van Binnenschepen voor de Internationale Motor-Vaart, Transportovername.

Het Hoofdbestuur stelt ter beschikking van de afdelingen en leden:

Brochures:		per stuk:
No. 2	Vier Beginselen	f 0.20*
No. 3	De Weg naar de Toekomst .	f 0.20*
No. 4	Katholicisme, Vrijheid en Verdraagzaamheid	f 0.20*
	Statuten en Huishoudelijk Reglement .	f 0.40
	De Partijvorming in Nederland en Europa (Verslag Nationaal Jongeren Parlement 1954)	f 0.50
J.O.V.D.-insignes (in bestelling)		f 1.25
Afdelingspostpapier	40 stuks	f 0.60
Afdelingsenveloppen	40 stuks	f 0.50

Bestellingen aan het algemeen secretariaat
Botticellistraat 8 te Amsterdam

** Bij afname van tenminste 10 exemplaren van een brochure krijgt men 25 pCt korting*

T. P. DE GEUS

AANNEMERSBEDRIJF

GROND EN WEGENBOUW

Kantoor: Broekweg 11 - Leidschendam - Tel. K 1761-1618

Stuwadoors- en Transport Onderneming **J. MEIJER**

Proveniersstraat 76 - Rotterdam - Tel. 45994

Classifiseer- en Ketelbikbedrijf

Onderhoudswerkzaamheden:

Zee- en Binnenvaartschepen - fabrieken - loodsen - constructiewerken - bruggen - kraanbanen.
Het schoonmaken van machinekamers - tanks - bunkers
Ketelbikken en reinigen - sausen van watertanks - ontroesten
Ontgassen van lichters - Opklaren van zeeschepen.

NIET SLECHTS

SCHROEFASSMERING

DOCH OOK

- **Doorstroom-Ontolieïngsfilters**
  (volkomen afscheiding van olie uit biels-, ballast-, tankwater etc. zónder centrifugeren)
- **Smeerolie-filters**
  (30 x zoveel vuil uit Uw Diesel-smeerolie)
- **Brandstoffilters**
  met volledige waterafscheiding
- **Pompfilters**
  ter bescherming van scheeps- e.a. pompen

LEVERT

M. D. B. Smeertechniek

Soetendaalseweg 91 — ROTTERDAM N. — Tel. K-1800-82307

A. v. d. HOF's KABELFABRIEK

BRIELSELAAN 280 - ROTTERDAM

TELEFOON 74254

N.V. A. PRINS TH.ZOONS
Aanneming Maatschappij

SLIEDRECHT
INDUSTRIEWEG 24
TELEFOON 8

★

Aannemers van Bagger-Opspuitings- en Havenwerken

Captain A. de Jonge

Gecontroleerde Particuliere Dag- en Nacht-Bewakingsdienst

Bewaking van Schepen, Kaden, Loodsen, Wagons en opgeslagen goederen

Vakkundig en Technisch personeel voor verhalen van schepen, openen en schoonmaken van ruimen, binnen- en buitenboord verven, ketel en tank reinigen, aflos donkeyman, matrozen, koks, enz.

8 b van Vollenhovenstraat, Rotterdam, Tel. dag en nacht 23578

J. H. Töns

Fabriek van Apparaten en pijpleidingen

Coolhavenstraat 40 — Telef. 50684 — **ROTTERDAM**

Rotterdamsche Plaatwerkindustrie

TELEFOON 79550
TELEGRAMADRES: ROPLAATIN

ROTTERDAM — PIEKSTRAAT 20

Specialisten op het gebied van: staal, roestvrijstaal, koper en aluminium

---

DUYVIS' LIVORNO

Maakt restjes tot heerlijke frisse hapjes.
Probeer op de boterham geraspte kaas vermengd met wat Livorno

Prijs f. 1,— per fles

UW WERF
TIMMER - DELFT
ROTTERDAMSEWEG 404 - TEL. K 1730 - 24019

„GEPNA"

PIJPLEIDINGEN-MONTAGE
AUTOGEEN- EN ELECTRISCH LASWERK
PLASTICVERWARMING

Rotterdam-O. - 's-Gravenweg 271 - Tel. 22031-115742

Rotterd. Werktuigen- en Machinefabriek „WEESIE"

Machinale bewerking - Constructiewerk

Autog.-Electr. en Argon-Arc lassen
Apparatenbouw — Leidingwerk
HOOFDWEG 95-99 - TEL. 22577 - ROTTERDAM

BOOIJ'S

classificeer- en schoonmaakbedrijf voor
SCHEPEN, TANKS enz.

ROTTERDAM - TELEFOON 112413

Fa. L. DE KONING

Aannemingsbedrijf

Rotterdam, Sluisjesdijk 67 - Telefoon 74278-78211

STAALBOUW F. A. K. LETHER

GOUDA

Fabriek: Schielands Hoge Zeedijk 55 - Telefoon 4237 K 1820

N.V. BOELE's
Scheepswerven en Machinefabriek
BOLNES
Nieuwbouw en reparatie

N.V. Rubberfabriek
BAKKER & ZOON
RIDDERKERK
★
Technische Rubberartikelen

BOSMAN
N.V.
CONSTRUCTIE-WERKPLAATS
MACHINEFABRIEK
ROTTERDAM - BRIELSELAAN 45
Telefoon 72525 (3 lijnen)
Na 6 uur Barendrecht 492
SPECIALITEIT
VLIEGTUIGONDERDELEN - HULPWERKTUIGEN VOOR LUCHTVAART- ROESTVRIJ STALEN UITLAATPIJPEN- LICHTMETAALWERKEN, ENZ. ENZ.

N.V. Betonfabriek **DE METEOOR**
DE STEEG
Tel. Velp K 8302–3344
Fabriek van kwaliteits betonartikelen

H. ten Cate Hzn. & Co.
N.V.
ALMELO
Katoenen- en Kunstzijden Manufacturen

SMIT SLIKKERVEER
GENERATOREN MOTOREN UITRUSTINGEN

L. SMIT & ZOON
KINDERDIJK
voor
BAGGERMATERIEEL, ZEESLEEPBOTEN, ALG. SCHEEPSBOUW

HONIG'S ARTIKELEN
Gezien in elk gezin!

ANNO AH 1774
A. VAN HOBOKEN & Co.
BANKIERS
ROTTERDAM
PARKLAAN 32-34
•
BIJKANTOREN:
's-GRAVENHAGE
RHENEN
•
CORRESPONDENTSCHAP:
WIJK BIJ DUURSTEDE

DE ROTTERDAMSCHE DROOGDOK MIJ N.V.

VERPLEGING èn ONDERWIJS
ontvangen de patienten van
Het Nederlands Studenten Sanatorium te Laren (NH)

Leest de interessante brochure: „HET HOE, WAT, WAAROM VAN HET NEDERLANDS STUDENTEN SANATORIUM", op aanvraag gratis verkrijgbaar bij het Centraal Bureau van de Stichting Het Nederlands Studenten Sanatorium, Keizersgracht 632, Amsterdam (C), Telef. 64488.

Steunt het werk dezer stichting, die financiële hulp van particuliere zijde nog niet ontberen kan!

Postgiro[illegible]ekening No. 91323, A'dam.

Bakker n.v.
MACHINEFABRIEK
en
STAALGIETERIJ
★
RIDDERKERK

N.V. SCHEEPSWERVEN
„PIET HEIN"
voorheen
FIRMA W. SCHRAM & ZONEN
•
WERVEN TE BOLNES EN PAPENDRECHT

Twee dwarshellingen, elk 115 mtr. lang. Overdekt droogdok 116x30 meter, geschikt voor het zwaarste materiaal.
Telefoonnummers Rotterdam 71354. Dordrecht 3774

„LASSEX"
BESCHERMER
VOOR ALLE
IJZERWERKEN
Bevordert
deugdelijke las
N.V. EERSTE
VLAARDINGSE
VERFFABRIEK
VLAARDINGEN
Telefoon 3692

7e Jaargang No. 8 Augustus 1955

DE DRIEMASTER

MAANDORGAAN
VAN DE JONGEREN ORGANISATIE VRIJHEID EN DEMOCRATIE

Nabeschouwing
ZOMERKAMP
te Markelo
(zie pag. 6 en 7)

LIBERALE MANIFESTATIE

Het heeft misschien wel iets van een gemeenplaats indien men vaststelt, dat de politiek heden ten dage soms lijdt onder 'n teveel aan verstandelijkheid. De gehele maatschappelijke ontwikkeling gedurende de laatste vijftig jaar heeft daar ongetwijfeld toe bijgedragen. Tot aan het begin van deze eeuw was het zo, dat van de gemiddelde politicus allereerst werd verwacht, dat hij een staatsman was. De politicus diende de grote lijnen van het maatschappelijk bestel te beheersen en daaromtrent in duidelijke bewoordingen zijn mening te geven. Wij willen niet beweren, dat er op het ogenblik aan dergelijke figuren geen behoefte zou bestaan en zelfs niet, dat zij volledig zouden ontbreken, doch wat gebeurde er intussen?

Op praktisch elk terrein is het menselijk leven heel wat ingewikkelder en onoverzichtelijker geworden. De techniek heeft ons meer dan wij ons wel eens bewust zijn en meer dan wij wellicht ook zouden willen bekennen in zijn greep. De opeenhoping van grote massa's in betrekkelijk kleine centra heeft tot allerlei verwikkelingen aanleiding gegeven, die door één verstandelijk brein ternauwernood meer kunnen worden beheerst. De onderlinge afhankelijkheid van de mensen als individuen doch ook van de naties als onderdelen der wereldhuishouding is sterker geworden dan ooit tevoren het geval is geweest. Terwijl onze kennis omtrent allerlei maatschappelijke vraagstukken en verhoudingen zich verdiepte en vermeerderde, daalde het aantal dergenen, die nog in staat konden worden geacht het geheel in grote trekken te overzien met rasse schreden. Het is niet teveel gezegd, dat zelfs in betrekkelijk kleine onderdelen van de samenleving de ene vakman de taal van zijn meest nabijwonende buurman reeds niet meer verstaat. Onder de druk van het specialisme kon de deskundige op de voorgrond treden, zowel in het maatschappelijke verkeer als in het politieke leven.

Intellectuele kennis, verstandelijkheid, nuchterheid en rationele beschouwingswijze beheersen heden ten dage in niet onbelangrijke mate de politieke discussie. In de vertegenwoordigende colleges zien de individuele leden zich maar al te dikwijls genoodzaakt zich op het oordeel van het op een bepaald gebied deskundige lid te verlaten zonder dat zij praktisch in staat zijn zich een zelfstandig oordeel over de aan de orde zijnde materie te vormen. Zonder een dergelijke — wellicht in menig opzicht onvermijdelijke — ontwikkeling bij voorbaat als fout van de hand te wijzen, moet toch worden vastgesteld, dat het emotionele element in vele gevallen op de achtergrond dreigt te worden gedrongen.

De kwesties, waarbij vrijwel ieder zijn mening kan geven en die op hartstochtelijke wijze naar voren kan brengen, worden zeldzamer en zeldzamer. Het zijn echter juist die principiële debatten, die vaak plotseling aan de discussie in de vertegenwoordigende lichamen een onverwachte aantrekkelijkheid en levendigheid verschaffen. Gelukkig hebben wij daar de laatste jaren in het parlement enige frappante voorbeelden van beleefd.

Onder de geschetste omstandigheden is het misschien niet vreemd, dat de gedachten teruggaan naar de opkomst van de socialistische beweging en de demonstraties ten behoeve van het algemeen kiesrecht, die sedert 1911 regelmatig op de derde Dinsdag (De „Rode" Dinsdag) in September bij gelegenheid van de opening van het parlementaire jaar door die beweging werden georganiseerd. Men kan er uitvoerig over lezen in de Gedenkschriften van de grote socialistische voorman, mr Pieter Jelles Troelstra. Door middel van die demonstraties immers werd gebruik gemaakt van alle mogelijkheden, die een gemeenschappelijke betoging de individu kan bieden om hem de indruk te geven, dat hij een onderdeel vormt in een grote strijd om de verwezenlijking van een verheven ideaal, waarvoor het met recht goed is die strijd aan te binden. Van zulk een demonstratie kan voor de individuele mens iets hartverwarmends uitgaan, omdat hij beseft zelf alleen reeds door het feit van zijn aanwezigheid te kunnen bijdragen tot het welslagen van de betoging. De emoties, die de mens samen met anderen beleeft zijn doorgaans de beste, die hij zich in zijn later leven zal blijven herinneren en dragen in niet geringe mate er toe bij om de banden tussen hem en zijn medestanders nauwer aan te halen.

Het is onze stellige overtuiging, waaraan wij in deze kolommen bij herhaling uitdrukking hebben gegeven, dat het liberalisme thans beschikt over alle potentiële middelen om een nieuwe toekomst met ongekende mogelijkheden tegemoet te gaan. Aan een beleid hetwelk de ontplooiingsmogelijkheden van de individuele mens temidden van technificering en massificatie voldoende recht doet gelden bestaat dringend behoefte. De vraag naar de handhaving van menselijke waardigheid en vrijheid temidden van machten, die deze mens zelf heeft opgeroepen, doch die hij in vele gevallen nauwelijks meer beheerst, werd nijpender dan ooit.

Daarom is het met zoveel voldoening, dat ook in kringen van de liberale jongeren kennis werd genomen van het voornemen tot een liberale demonstratie op Zaterdag 17 September a.s. — dus aan de vooravond van de opening van het parlement — in Scheveningen. Voor het eerst zullen daar de vlaggen van de V.V.D. wapperen en voor het eerst zal daar liberaal Nederland op grootse wijze getuigen voor het liberale ideaal, waarvan wij allen verwachten, dat het ook in de komende jaren meer en meer aanhang zal weten te verwerven. Voor het eerst zullen ook andersdenkenden uit het welslagen van deze demonstratie kunnen afleiden, hoeveel dit liberale ideaal voor steeds grotere groepen in ons land betekent. Dat geen enkele liberaal bij gelegenheid van een dergelijke demonstratie verstek mag laten gaan is duidelijk. Speciaal de jonge generatie, die voortdurend gehamerd heeft op de wenselijkheid met onze idealen in grootscheepse betogingen meer naar buiten te treden mag en zal daar ongetwijfeld niet ontbreken. Dat deze liberale Zaterdag een succes zal worden, daarvan zijn wij allen in ons hart overtuigd en wij mogen daarvan door onze persoonlijke aanwezigheid getuigenis afleggen. Indien wij er ons allen achter zetten zal de betekenis van dergelijke blauwe Zaterdagen in de toekomst niet voor die van de rode Dinsdagen in het verleden behoeven onder te doen.

HEIN ROETHOF

APOLLO PAVILJOEN
APOLLOLAAN 2 — AMSTERDAM — TELEF. 712410
●
Restaurant: iets aparts
„Franse Zaal" voor partijen uniek
Terras: een dorado aan het water

Een theoretische beschouwing over de politieke eenheid van Europa

Men stelle niet te hoge eisen in het begin

Na de verwerping van de E.D.G. is de Europese Politieke Gemeenschap van een practisch actueel weer een theoretisch-academisch probleem geworden. Doch in de één of andere vorm zal er een politieke gemeenschap in Europa komen. Hoe men het beestje dan zal noemen is niet zo belangrijk, maar wel de hoeveelheid supra-nationaliteit, die men zal toedienen. Dit laatste hangt af van de politieke willigheid van de betrokken landen en kan dan ook niet in dit verband behandeld worden. Vroeg of laat, maar waarschijnlijk vroeg, zal het werk van de opbouw van de E.D.G., de Europese Politieke Gemeenschap worden opgevat.

De Raad van Europa

Wat hebben wij reeds aan nieuwe Europese staatkundige vormen naast de Gemeenschap voor Kolen en Staal? (Deze Gemeenschap bespraken wij enkele maanden geleden in deze kolommen, zodat wij hier nu niet meer op ingaan). Wij hebben de Raad van Europa met zijn Parlement, te weten: het Parlement van Straatsburg. Een Parlement, dat weliswaar geen andere bevoegdheden bezit dan die van beraadslaging en advies, maar dat toch het grote voordeel heeft dat het onder zijn leden vertegenwoordigers telt, van veel meer staten dan van Klein Europa alleen. Een Parlement — wij herhalen het — zonder enige bevoegdheid van beslissing, maar daarom nog allerminst zonder betekenis. Het is een forum, een centrum van „Europeanen", vanwaar de Europese gedachte wordt uitgedragen.

Voor ons ligt het ontwerp van een constitutie van Europa, door het Kolen- en Staal Parlement, aangevuld met een belangrijk aantal leden van de Raad van Europa.

De moeilijkheden zijn groot. Allereerst moeten genoemd worden de principiële: het niet rijp zijn voor de supra-nationale gedachte, met name het niet rijp zijn van de grote landen. Engeland, dat zich dan ook principiëel afzijdig heeft gehouden van de E.D.G., is — naar algemeen bekend is — als eiland georiënteerd. Dit is een afgezaagde, maar helaas toch wel essentiële waarheid. Engeland voelt zich niet als een deel van Europa, het ligt „bij" Europa. Hierbij komt ook nog, dat Engeland zich allereerst voelt als een onderdeel van de Britisch Commonwealth. In Frankrijk leven, ten dele half bewust, krachtige anti-gevoelens. Ook Frankrijk heeft zijn traditie van grote mogendheid, welke onderwerping aan de wil van anderen, m.a.w. inbreuk op de nationale souvereiniteit, ternauwernood aanvaardbaar maakt.

Toch was er, wanneer men de communisten buiten beschouwing laat, in de nationale vergadering een niet-onaanzienlijke meerderheid vóór de supra-nationale E.D.G. Het is de tragiek van de geschiedenis, dat het voornaamste struikelblok tegen vorderingen in supra-nationale richting thans gevormd wordt door de communisten.

Levende werkelijkheid

In ons land is de supra-nationale gedachte in vele kringen — en met name onder de jeugd — levende werkelijkheid. Niet, dat wij ons daardoor trots op de borst moeten slaan: de oorzaak hiervan is immers duidelijk. De kleinheid en de ligging van ons land temidden van drie grote cultuurgemeenschappen heeft hier steeds de internationale oriëntatie bevorderd. Tevens is onze bevolking er zich van bewust, dat Nederland in feite reeds lang niet souverein meer is. En daarom is het ook bereid wettelijke inbreuken op zijn souvereiniteit te aanvaarden. Ten dele gedwongen door noodzaak, ten dele in wisselwerking hiermee, uit ideële overtuiging. Wat hier, en in sommige andere kleine landen reeds is, zal ook in de grotere en grote landen steeds krachtiger werking gaan uitoefenen. De oude nationale ideologieën zullen het afleggen enerzijds tegen de harde noodzaak, anderzijds tegen de veldwinnende supra-nationale gedachte. En zo zal hopelijk het principiële bezwaar geleidelijk overwonnen worden.

Dan zal het werk aan de opbouw van een kleinere of meer omvattende Europese politieke gemeenschap worden hervat.

Dan zullen de algemene staatrechterlijke vragen, die bij de opbouw in het geding zijn, althans een voorlopige beantwoording moeten vinden. Een aantal antwoorden op deze vragen staat reeds vast.

Die antwoorden zullen ten dele grote analogie vertonen met hetgeen in de Gemeenschap voor Kolen en Staal reeds is vastgelegd.

De Europese Politieke Gemeenschap zal allereerst moeten hebben een supra-nationale executieve welke aan een Europees parlement verantwoording schuldig is.

Dit parlement zal de eerste tijd via getrapte verkiezingen gekozen moeten worden. Immers het is voor de gewone man in Europa onmogelijk de eerste jaren de algehele politieke partij-lijn te onderscheiden. Zo spoedig het echter kan, zal tot directe verkiezingen moeten worden overgegaan. De aard van het te scheppen kiesstelsel zal zeer nauwkeurig onder het oog moeten worden gezien, omdat dit niet alleen een technische aangelegenheid is, maar tevens een vraag, waarvan het al of niet slagen rechtstreeks afhankelijk is.

Naast de supra-nationale executieve zal een andere tak der executieve moeten staan, die de regeringen der verschillende landen vertegenwoordigt.

Voor het Parlement schijnt een twee-Kamer-stelsel aangewezen. Eén Kamer zal op den duur rechtstreeks door de bevolking gekozen moeten worden.

Dit sluit niet in, dat het aantal door ieder land te kiezen afgevaardigden volkomen evenredig moet zijn met de bevolkingssterkte van ieder land Dit ware — gezien b.v. het inwonertal van Luxemburg enerzijds en Frankrijk anderzijds — niet doenlijk. De aantallen zullen natuurlijk wel in deze richting moeten tenderen. Deze gedachte is verwezenlijkt in het ontwerp van de Assemblée ad hoc, waar de aantallen als volgt bepaald zijn: voor Frankrijk 70, voor West-Duitsland en Italië ieder 63, voor België en Nederland ieder 30 en voor Luxemburg 12 afgevaardigden.

De andere Kamer zal een Senaat moeten zijn, waarvan de leden door de nationale parlementen zullen kunnen worden aangewezen, een Senaat, die de staten als zodanig zal vertegenwoordigen. Deze Senaat zal uiteraard pas een plaats kunnen krijgen in de constitutionele vorm, wanneer de Kamer rechtstreeks door de bevolking gekozen wordt.

Arbeidsveld

Het hoofdvraagstuk, althans voor de practijk, is hiermee echter nog niet gesteld. Het arbeidsveld van de Kolen- en Staal Gemeenschap is van nature aangewezen, maar hoe zal het terrein van werkzaamheden, hoe de bevoegdheid van de Europese Politieke Gemeenschap worden afgebakend. Op welke terreinen en in welke omvang zullen wetten kunnen worden gemaakt, en welke andere besluiten, die de statenleden binden, zullen supra-nationaal tot stand kunnen komen. Op dit practisch beslissende punt zal een grote geleidelijkheid moeten worden betracht. Aanvankelijk zal het terrein, waarop zuiver supra-nationale beslissingen genomen kunnen worden, beperkt moeten blijven. Vooral op economisch gebied: ten aanzien van de economische integratie zal men de supra-nationale eisen niet te hoog moeten stellen. Want hierin schuilt het gevaar, dat bij te hoge verlangens in dit opzicht, het gehele project hierop zal afstuiten.

Er zal een formeel, goed doordacht, door checks and balances verstandelijk en vernuftig in evenwicht gehouden herstel voor een Verenigd Europa geschapen moeten worden. Moge een wijs staatsmanbeleid de verwezenlijking binnen korte tijd in goede banen leiden!

FERRY HOOGENDIJK

De Driemaster

Maandorgaan van de Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie (J.O.V.D.)

Hoofdredacteur: G. Stempher.

Leden van de redactie:

Ammy de Muynck,
P. C. Boevé
G. Dorsman
Ferry A. Hoogendijk (secretaris)
Ger van Schagen

Redactie-adres:
Graaf Florisweg 40, Gouda

Adres Administratie:
Prinsengracht nr. 1079, Amsterdam, Telefoon 35343

Abonnementsprijs minimum f 2.— per jaar. (Voor leden gratis).

Abonnements- en advertentiegelden uitsluitend aan G. Stempher Amsterdam, Postgiro 244397 of op bankrekening, Hollandsche Bank-Unie N.V., Herengracht 434—438.

Rectificatie

In het Juli-nummer van de Driemaster is een storende drukfout geslopen in het artikel over het bezoek van de L.S.V.A.-J.O.V.D. delegatie naar Berlijn.

Op pagina 8 staat: „Het ideaal was voor de Berlijnse L.S.D. èn L.S.V.A.-J.O.V.D.-groep geval 2". Dit is onjuist. Dit moet zijn: „geval 3".

Dit deel van het artikel is hierdoor enigszins onbegrijpelijk geworden.

Wij betuigen onze spijt voor deze drukfout en hopen met dit rectificatie-stukje enig misverstand, dat misschien t.a.v. het artikel over Berlijn gerezen is, te hebben weggenomen.

De Redactie-secretaris

Stukken voor de redactie gelieve men uitsluitend te zenden aan de redactie-secretaris Ferry Hoogendijk, Graaf Florisweg 40, Gouda.

VAN DER VORM's

AANNEMINGSBEDRIJF N.V.
ROTTERDAM

Kantoor: COOLSINGEL 75 - Telefoon 27700

MARGINALIA

Het leger marcheert (niet)

Voor de oorlog was het leger voor de doorsnee-Nederlander een zeer impopulaire instelling, waar niet genoeg kwaads van gezegd kon worden. De tijden zijn wel wat veranderd. Na de oorlog lanceerde generaal Kruls het motto „gooi de kazernepoorten open", en door middel van ouderdagen en demonstraties werd aan de burgerij getoond hoe jong Nederland gevormd en opgeleid werd en hoe de dierbare belastingcentjes hun bestemming vinden. Dit betere contact tussen leger en burgerij maakt een prettiger verhouding mogelijk en hier kunnen beide groepen alleen maar beter van worden.

Onlangs echter is een maatregel genomen, die in plaats van deze ontwikkeling te stimuleren een stap terug betekent. De minister van oorlog heeft namelijk aan alle militairen verboden deel te nemen aan een door het Veteranen Legioen Nederland georganiseerde tweedaagse mars. Erkennende, dat van dergelijke marsen een goede propagandistische invloed uitgaat, is de minister van mening, dat alleen aan marsen kan worden deelgenomen als deze door erkende sportbonden worden georganiseerd. Evenwel, de Nederlandse Bond voor lichamelijke opvoeding diende begin '55 bij de minister van oorlog een lijst in van komende sportevenementen, waarop ook de mars van het bij de Bond aangesloten V.L.N. voorkwam. De minister heeft toen medegedeeld dat tegen militaire deelneming aan de genoemde marsen geen bezwaar bestond.

Waarom nu dit verbod? Jaarlijks organiseert de Stichting Acties tot Leniging van Bijzondere Noden op Hemelvaartsdag in Den Haag een grote mars, hiermede een traditie van het Nationaal Jongeren Verbond voortzettend. De Stichting A.L.N. is zeer zeker geen erkende sportbond, toch zijn ieder jaar de adelborsten, de cadetten uit Breda, detachementen van het V.H.K., Marva en Milva in Scheveningen present en met hen talrijke andere detachementen. Nooit is hiertegen protest aangetekend, gelukkig, want ieder jaar vindt hier een sportieve strijd tussen de militaire groepen onderling plaats, waaraan mede duizenden Hagenaars hun plezier beleven en de waardering voor de strijdkrachten alleen maar ten goede kan komen.

Het is te wensen, dat de minister van oorlog op zijn verbod terugkomt. De gehele procedure en mede de oorspronkelijke weigering om voor het verbod opgave van redenen te verstrekken, doen het vermoeden ontstaan, dat eerder het bij sommige Nederlandse groeperingen niet populaire karakter van het Legioen, dan de aard van de mars de uitsluiting van militairen ten gevolge heeft gehad. Met deze discriminatie zijn de strijdkrachten noch de burgerij gediend.

Het leger rijdt (wel) 1

De krijgsraad-Oost heeft onlangs een soldaat uit Wezep tot 12 maanden, waarvan 6 voorwaardelijk veroordeeld, daar hij er een gewoonte van gemaakt had zijn meisje in de Haarlemmermeer per 12-tons militaire kraanwagen te gaan bezoeken. Extra uitgaven aan deze escapades verbonden financierde hij door benzine uit de tank van het wagentje te tappen en aan de man te brengen.

De fout van deze militair is dat hij overdreven heeft. Er bestaat namelijk bij de landmacht een typische uitdrukking voor uitstapjes als hierboven omschreven, men noemt dit „feestrijden". Deze term omvat alle totaal overbodige maar hoogst amusante uitstapjes op Rijkskosten met militaire wagens.

Bij de nog niet zo lang geleden in Duitsland gehouden oefeningen placht men bij een bepaald onderdeel 's avonds per 5-tons G.M.C. even naar een op 12 km afstand gelegen dorpje te rijden om wat ansichtkaarten te kopen, terwijl men ergens anders er per Centuriontank op uittrok om een glaasje Sprudel te kunnen nuttigen. Enfin, het feestrijden geeft weinig moed op de gedegenheid van het kostenbesef in legerkringen.

Het leger rijdt (wel) 2

Het hoofdkwartier van de Navo heeft vier Nederlandse divisies ingedeeld bij reserve divisies van het tweede échelon, terwijl het niet uitgesloten is dat wanneer het nieuwe waarderingsstelsel wordt gehandhaafd onze divisies tot het derde échelon gaan behoren. Onze troepen zijn hierdoor automatisch bestempeld als tweederangs eenheden en in Nederlandse militaire kringen is men hierover — begrijpelijkerwijs — nogal verontwaardigd.

Generaal Gruenther heeft zich echter gebaseerd op de kwaliteit van ons leger en hierbij mede gelet op de duur van de herhalingsoefeningen. Minister Staf heeft zijn wetsontwerp op de duur van de herhalingsoefeningen bijna te verdubbelen moeten terugtrekken en hieraan waren de financiële consequenties vermoedelijk niet vreemd.

Wanneer de legerorganisatie wat efficiënter werd aangepakt zou het element kostenbesparing waarschijnlijk merkwaardige dingen te zien geven. Het zou juister zijn het probleem hier aan te pakken dan aan de kant van het „korter oefenen". Vooral wanneer ons leger door het laatste een etiket zou krijgen wat het gezien de prestaties in het verleden zeer zeker niet toekomt.

Blanke onnoozelheid

In de gemeenteraad van Capelle aan de IJssel was een voorstel aan de orde om grond te verkopen aan het Rijk. Deze grond zou gebruikt worden voor de vestiging van woonoorden, waarin ongeveer 300 Ambonnese gezinnen een onderdak zouden moeten vinden. In Capelle en omstreken heerst, zoals in vele plaatsen in het Westen des lands, een tekort aan industriearbeiders en begrijpelijkerwijs acht het ministerie van maatschappelijk werk — dat belast is met de Ambonnezenzorg — het nuttig de omgeschoolde Ambonnezen juist in deze gebieden een onderdak te geven.

De raadsleden namen dit echter niet. Capelle is een vrij kleine plaats en men vreesde dat binnen afzienbare tijd meer dan de helft van de inwoners bruin in plaats van netjes blank zou zijn. Een vreselijke en onaanvaardbare gedachte voor deze bestuurderen en dus kon burgemeester Van Dijk niets anders doen dan het voorstel aanhouden.

Nederland heeft door de eeuwen heen de verdiende reputatie gehad een toevluchtsoord te zijn voor allen die vanwege geloof of ras uit eigen land verdreven werden. Ons land heeft het besluit genomen ook de Ambonnezen, die aan Nederland de voorkeur gaven boven het leven onder een voor hen onaanvaardbaar bewind op te nemen, voor hen te zorgen en hen in de plaats een maatschappij te geven. Sommige Cappellenaren hebben dit niet begrepen en dit is geen compliment.

Erger is dat men daar uit blanke verwatenheid neerkijkt op een andere huidskleur, die door sommigen nog altijd als een kenmerk van inferioriteit beschouwd wordt. Nog steeds schijnt het de Capellenaren niet duidelijk te zijn dat het aankomt op hart en karakter, niet op huid en afstamming.

Het voorstel is tot de in September te houden volgende vergadering aangehouden en hopelijk hebben de Cappellense gemeenteraadsleden dan in hun vacantie wat meer begrip opgedaan voor de betrekkelijkheid van negentiende eeuwse opvattingen.

Stakingswee

Zowel de Amsterdamse als de Rotterdamse havens hebben de laatste tijd te kampen gehad met stakingen, aangestookt door de E.V.C. en de O.V.B., organisaties onder communistische invloed. Dat een vakbond als de O.V.B., een groep met een uiterst minimaal aantal leden er keer op keer in slaagt duizenden havenarbeiders achter zich te krijgen geeft in de eerste plaats aan dat er juist in de havens een fraai terrein voor agitatie ligt en tweedens dat de bonafide vakbonden de arbeiders niet meer voor honderd procent in hun hand hebben, een ontwikkeling die een begin vond bij de recente tramstakingen in Amsterdam.

In een hoofdartikel in Het Vrije Volk wordt de vinger op de zere plek gelegd. Evenals in Engeland voorkomt is in Nederland niet de slechte toestand van de arbeidersklasse de oorzaak van de stakingen, maar profiteren sommige elementen van de hoogconjunctuur om de arbeiders tegen hun organisatie uit te spelen. Het Vrije Volk wijst er op dat onze economie ondanks de gunstige tijd die wij nu meemaken uiterst kwetsbaar is en blijft, en dat alleen voorzichtig beleid een welvaart op langere termijn mogelijk kan maken. Hiermede veroordeelt het blad de door de O.V.B. toegepaste „tactiek van de jungle, die welbewust op chaos aanstuurt". Deze woorden kunnen niet genoeg herhaald worden, in het belang van de arbeiders, in het belang van het hele land. Maar al te zeer heerst tegenwoordig de stemming dat de koek niet op kan; er is echter nog nooit een opgang in de conjunctuur geweest, waar geen neergang op volgde en het is zaak nu rekening te houden met de magere jaren die onherroepelijk zullen komen.

Sehnsucht

Er is in Duitsland veel protest gerezen tegen de nieuwe uniform voor de weermacht, zoals deze onlangs door Bundespresident Heuss is goedgekeurd. Men noemt het een fantasieuniform, die een breuk betekent met de Duitse militaire traditie en acht deze ongelukkige keuze noodlottig voor de bereidheid om dienst te nemen.

Het schijnt aan de andere kant van onze Oostgrens nog steeds niet duidelijk te zijn hoe zelfs nu nog, tien jaren na de oorlog, de aanblik op foto's of in een film van Duitse uniformen voor de niet-Duitser voldoende is om een onpasselijk gevoel te krijgen. Ook kan men daar nog niet begrijpen dat de Duitse militaire traditie met drie plaatsnamen voldoende getypeerd is: Lidice, Oradour, Putten.

Vol belangstelling wachten wij nu maar af hoe in Duitsland de strijd tussen redelijkheid en stupiditeit zal verlopen.

N.V. KATOENSPINNERIJ **BAMSHOEVE**

ENSCHEDE

Spinners en Twijners van katoenen **Weef- en Tricotgarens** in veelzijdige opmaak

Kwaliteit **K.B.** . . . . . *de beste!*

Fa. „METABO"

Scheepsreparatie en constructie

Zwarte Paardenstraat 69 - Rotterdam - Telef. 28836

Rotterd. Werktuigen- en Machinefabriek „WEESIE"

Machinale bewerking - Constructiewerk

Autog.-Electr. en Argon-Arc lassen

Apparatenbouw — Leidingwerk

HOOFDWEG 95-99 - TEL. 22577 - ROTTERDAM

Zeeschepen van elk type

5 Bouwhellingen tot 200 m lengte

C. VAN DER GIESSEN & ZONEN's SCHEEPSWERVEN N.V.

Krimpen aan den IJssel

tel.: 244 - Rotterdam: 110460

SIMONS'

SCHEEPSSLOOPERIJ N.V.
BUIZEN- en STAALHANDEL

- **Oud ijzer**
- **Sloopobjecten**
- **Non-ferro metalen**
- **Nieuw- en bruikbaar ijzer**
- **Nieuwe en gebruikte buizen**

Hoofdkantoor:
UITSLUITEND Feijenoorddijk 90
Rotterdam - Telefoon 77910 (4 lijnen)

Radio Televisie

Blaupunkt

American Radio Service

Beukelsdijk 157c - Rotterdam

Telefoon 51539

P. KOUTSTAAL

BOLNES - Ringdijk 540 - Telefoon K 1896 - 598

Scheepstimmerwerk
Isolatie en betimmering van Koelruimen en Koelhuizen

NIET SLECHTS

SCHROEFASSMERING

DOCH OOK

- **Doorstroom-Ontolieïngsfilters**
  (volkomen afscheiding van olie uit biels-, ballast-, tankwater etc. zónder centrifugeren)
- **Smeerolie-filters**
  (30 x zoveel vuil uit Uw Diesel-smeerolie)
- **Brandstoffilters**
  met volledige waterafscheiding
- **Pompfilters**
  ter bescherming van scheeps- e.a. pompen

LEVERT

M. D. B. Smeertechniek

Soetendaalseweg 91 — ROTTERDAM N. — Tel. K-1800-82307

HBU **HBU**

TIJD IS GELD

Geen verbeuzeling van tijd met bijkomstigheden. Zaken doen in grote efficiente stijl is alleen mogelijk voor de zakenman, die zijn geldzaken doet door tussenkomst van zijn bankier

Stel niet uit tot morgen, wat U heden door ons kunt laten doen.

HOLLANDSCHE BANK-UNIE N.V.

AMSTERDAM - DEN HAAG - ROTTERDAM

FIRMA S. BAKKER

SLIEDRECHT - TELEFOON 224

Centrale Verwarming

Electro-Techniek

Scheeps- en Fabrieksinstallaties

„DE FINEERHANDEL"

Afzelia - Ahorn - Beuken - Berken - Esdoorn witgenoest - Noten - Kersen - Wenge - Honduras Iepen - Coromandel - Sapeli - Makore - Essen

K. MAC-LEAN Jr.

JACOB CATSSTRAAT 113-115 — ROTTERDAM — TEL. 40735-88508

VAN WAGENMAKERIJ TOT CARROSSERIEFABRIEK

Het lawaai rond ons is oorverdovend! Aan ongeveer 25 autobussen wordt geklopt, gelast, getimmerd, enz.; de werklieden zijn onder, boven en in de bussen aan het werk. Vierhonderd mensen zijn ingespannen bezig om elke week weer voldoende bussen de fabriek uit te kunnen laten rijden. En niet alleen hier. De fabriek waar wij ons nu bevinden is de grootste van de N.V. Verheul. Doch in Waddinxveen-dorp staat nog een fabriek waar 60 tot 70 man werken en in Apeldoorn wordt thans een fabriek gebouwd, waar later nog grotere series gebouwd kunnen worden.

Ongetwijfeld zult U ook wel eens van een autobus gebruik maken. U hebt dan een kans van 1 op 1, dat U in een bus zit, waarop vooraan een grote V is gemonteerd. De V van Verheul. Op het ogenblik de grootste carosseriefabriek van ons land. Zoals bij de meeste grote bedrijven werd de eerste stoot gegeven door een energiek man. De grondlegger van dit bedrijf is dhr D. Verheul Sr.

De geschiedenis van het bedrijf

In het jaar 1900 was de 23-jarige D. Verheul een eigen bedrijfje begonnen. Hij werd wagenmaker. Door veel aandacht aan de kwaliteit van zijn werk te besteden ging het hem goed en steeds meer opdrachten noodzaakten hem tot voortdurende uitbreiding. Doch omstreeks 1920 moest er aandacht besteed worden aan een wijziging die zich in het wegverkeer voordeed. De auto kwam het rijtuig verdrijven en de autobus werd het verbindingsmiddel tussen de verschillende gemeenten onderling. Ook Verheul Sr. maakte deze overgang mee. Er ontstond dus een zekere tweeslachtigheid in zijn bedrijf: wagenmaker en carosseriebouwer. Goed inzicht bevorderde de overschakeling. In 1924 kwam de oudste zoon, de heer J. Verheul in het bedrijf en in 1930 de tweede zoon, de heer H. Verheul. Het personeel, in dat jaar reeds uitgebreid tot 84 man, werkte in een fabrieksgebouw van ruim 2000 m2, gebouwd achter de oude wagenmakerij. De regelmatige toename der opdrachten en de daarmede gepaard gaande snelle uitbreiding van het personeel en van het machinepark vorderden een daarmede gelijke tred houdende vergroting der arbeidsgelegenheid. Steeds bleef de werkruimte te klein. De fabriek werd uitgebreid en een grote loods er bij gehuurd, doch de toestand werd steeds nijpender. Er moest naar een radicale oplossing voor voldoende fabrieksruimte worden gestreefd. In 1938 werd besloten om grond te kopen aan de Gouwe. Een deel ervan bij de verkeersweg Den Haag-R'dam-Utrecht, leende zich prachtig voor de bouw van een nieuwe fabriek.

1000 heipalen

Intussen had zich het geval voorgedaan, dat een hal, gebouwd voor de Rotterdamse tentoonstelling „Nenijto", te koop werd aangeboden. Zij werd aangekocht, spoedig gedemonteerd en naar het fabrieksterrein te Waddinxveen overgebracht. Men kon direct met de bouw beginnen. Het leggen van de vloer was een werk, dat meer dan 1000 heipalen vereiste en meer kostte dan fabrieksterrein en aankoop van de hal tezamen. Inmiddels was de oorlog uitgebroken. Men besloot toch door te bouwen. Doch in de zomer van 1941 werd door de Duitsers beslag op de nieuwe fabriek gelegd. De bevrijding kwam en wonder boven wonder was de fabriek tijdens de oorlog niet vernield. Een groot geluk daar er een drukke tijd zou aanbreken.

Een reportage over N.V. carrosseriefabriek Verheul
door
FERRY HOOGENDIJK

De bouw van een bus

Inmiddels zijn wij iets aan het lawaai gewend geraakt en zullen wij U wat meer over de bouw van een autobus vertellen. Alvorens hij fonkelend in zijn nieuwe lak en chroom de fabriek uitrijdt heeft hij vijf productiestadia doorlopen: t.w. 1e. de framebouw, 2e. het inleggen van de vloer, 3e. het aanbrengen van het plaatwerk, 4e. de afwerkerij, 5e. is hij door de schilders onder handen genomen.

Het frame heeft in de loop van de geschiedenis verschillende wijzigingen ondergaan. Werd het vroeger hoofdzakelijk van hout gemaakt, tegenwoordig is het allemaal metaal wat de klok slaat. Toen de wagens kort waren kon het hout het nog wel houden, doch toen de houtverbindingen ook bij grotere wagens werden toegepast kregen zij het zwaar te verduren en gingen werken. Wanneer dit eenmaal begonnen was, deden vocht en andere weersinvloeden de rest van het ontbindingsproces. Men begon toen de verbindingen met ijzeren platen en profielen te versterken, doch dit was niet voldoende. De grote verbetering kwam echter, toen niet alleen de stijlen, doch ook de regels van profielijzer werden gemaakt. Men laste de zijwanden geheel in elkaar, hetgeen autogenisch geschiedde. Zo'n gelaste verbinding was natuurlijk in vergelijking met een houtverbinding veel sterker en hierdoor werd de levensduur van dergelijke carrosseries dan ook direct veel groter. Deze wijze van construeren maakte grote opgang en vond overal navolging. Toen daarna ook de achterwand en voorwand van in elkaar gelaste profielen werden gemaakt en het bodemwerk eveneens, was de geheel stalen carrosserie een feit. Dit was omstreeks 1930. Het moge vreemd klinken, doch de invoering van de wegenbelasting is een grote stimulans geweest voor de verdere ontwikkeling van de staalbouw. Een laag gewicht bracht vele voordelen met zich mee: minder wegenbelasting, minder brandstofgebruik, minder bandenslijtage, doch ook de mogelijkheid van meer plaatsen. Er moest dus steeds gezocht worden naar het lichtste gewicht.

Zelfdragende carrosserie

Tot nu toe werd gesproken over de bouw van carrosseries op bestaande chassis. Chassis en carrosserie zijn twee gescheiden delen, waarvan het laatste aan het eerste wordt aangepast.

De carrosseriebouw is nu in het stadium gekomen van de z.g. zelfdragende constructie. Hierbij heeft men geen afzonderlijke chassis meer, doch vormt de carrosserie een dooswerk, waarin de motor, de overbrengings- en bedieningsorganen worden ingebouwd en waaronder wielen, enz. worden geplaatst. De carrosserie draagt nu zelf alle lasten. Het onderframe kan nu op logische wijze worden geconstrueerd en men kan zeggen, dat dit de ideale wijze van carrosseriebouw is. Een grote moeilijkheid bij het berekenen van een dergelijke constructie ligt echter hierin, dat men nooit precies weet, welke de krachten zijn, die op het geheel werken en dat men hiervoor een zekere aanname moet doen. Theorie en practijk gaan hierbij hand in hand.

Veel differentiatie

Grote delen van het frame worden in een aparte zijbeuk gemaakt. De fabriek kan men nl. in drieën verdelen. In het midden de grote montagehal en opzij twee lagere zijvleugels. Bepaald werk kan aldus gespecialiseerd gemaakt worden. Doch hier moet men zich ook weer niet te veel van voorstellen, daar iedere busondernemer zijn eigen modellen, maten, enz. wil hebben. Er zou veel efficiënter en daardoor ook veel goedkoper gewerkt kunnen worden, wanneer men niet met al deze verschillen rekening moest houden. Slechts bij grote series van 30, 50 en 80 stuks kan men gaan normaliseren. Wanneer het frame in elkaar is gezet wordt de bus verder gereden naar de afdeling houtbewerking. Deze afdeling kan men vergelijken met een gewone timmerfabriek. Hier worden de vloeren in de bus gelegd. Vervolgens krijgt de bus zijn „huid". Hij wordt bekleed met grote platen. Men gebruikt hiervoor staalplaat of aluminium. Na dit stadium is de bus in hoofdzaak klaar. Het gaat nu nog om de afwerking, d.w.z. de electrische leidingen worden aangebracht, de vloerbedekking komt erin, enz. Hierna wordt de bus in een grote spuitcabine gereden. Deze cabine is tegelijk droogruimte. Een bus behoeft niet langer dan een halve dag erin te staan, daar hij dan reeds droog is. Wij zagen een prachtige licht gele bus er uit rijden. Even later werd begonnen met de naam van de client, die hem besteld heeft, erop te zetten. Doch geheel klaar is hij dan nog niet. Hij krijgt nu nog de „finishing touch".

Vlak bij de uitgangsdeuren is daartoe een grote hefbrug opgesteld.

Deze heeft een vermogen van 12 ton, d.w.z. dat men de grootste en zwaarste bussen omhoog kan tillen. Men kan daar op een gemakkelijke wijze onder de bus komen, wat voor de na-contrôle van het grootste belang is. Wanneer een bus hier is aangekomen dan zijn er enige duizenden uren aan gewerkt. Het aantal uren varieert natuurlijk naargelang de groottte en of het een lijnbus of een tourwagen is.

Werklust en vakbekwaamheid

Zonder twijfel zullen vele werknemers even naar de uitgang kijken, wanneer een nieuwe bus de fabriek uitrijdt. Veel mensen hebben er aan gewerkt. Werklust en vakbekwaamheid hebben van brokken en platen metaal een stijlvolle autobus gemaakt.

In het drukke verkeer van Nederland zal men altijd zonder moeite de Verheulmodellen er uit kunnen halen. Een verdienste die niet te onderschatten is! Wij werpen nog even een blik door dit grote bedrijf. Tussen de frames zien wij het spectaculaire vuur van de lassers; wij zien de 100 ton capaciteitbezittende kantpersen aan het werk; wij zien de automatische draaibanken werkzaam.

Dit beeld hebben wij nog in onze gedachten, als wij naar huis rijden en nog een blik achter ons werpen. De grote hangarvormige fabriek ligt schijnbaar rustig beneden aan de weg. Wij bedenken wat wij zojuist gezien hebben en constateren dat Nederland trots mag zijn op industrieën als deze.

Kampimpressies uit Markelo

De eerste kampavond over kalveren, een vaantje en gemeenschapszin

De opening van het Zomerkamp 1955 werd verricht door vice-voorzitter Nordlohne, die hiermede tevens een zware strijd te strijden kreeg met de consequenties van het leven ten plattelande.

„Gaarne heet ik U in het kamp welkom namens.....". Namens wie zullen wij nooit weten, want een vernietigend „bèèèè....." van een horde dorstige kalveren verscheurde de avondlijke rust. „U excuseert...." (weer klonk een oorverdovend „bèèè....."), „die met vacantie is naar.....". Het was voor de aandachtige luisteraar géén verrassing, de plaats in kwestie bleek „Bèèè...." te heten. Een gealarmeerde lavingsploeg bracht redding en onverstoorbaar opende Edgar verder.

In een kort woord legde hij de nadruk op het feit, dat onze generatie gelukkig is hier in alle vrijheid een — gemengd — kamp te kunnen hebben. Een kamp waarin het vrijheid, gelijkheid en broederschap zo belangrijk is, vooral het laatste begrip, wellicht nog van meer waarde dan de sociale gerechtigheid. Voor diens verdiensten in de J.O.V.D. en speciaal voor het kamp bood Edgar daarna namens het Hoofdbestuur aan Tim de Vries het befaamde blauwe vaantje aan.

Enigszins verrast dankte Tim de Vries de vice-voorzitter voor zijn openingswoord en voor het vaantje, dat voor hem altijd een grote waarde zal blijven vertegenwoordigen. Op zijn beurt heette hij de aanwezige leden van het Hoofdbestuur, de spreker van deze avond, Dr. K. van Dijk en diens vrouw, alsmede een Engelse gast en enige V.V.D. functionarissen uit de omgeving welkom.

Even stond hij stil bij de waarde van een kamp als een middel tot opvoeding in gemeenschapszin. De kampgeest heeft echter alleen waarde als we er ook later, in het dagelijkse leven, uit blijven putten.

Hierna sprak Dr. van Dijk over de politieke partij als maatschappelijk verschijnsel. Volgens hem moeten wij de politieke partij zien als een volkomen rationeel bestanddeel der maatschappij, een apparaat om iets mee te bereiken. Jongerenorganisaties, — ook de J.O.V.D. —, hebben in wezen dezelfde bestaansgrond en de beginselen vrijheid, verdraagzaamheid en verantwoordelijkheid zijn de juiste beginselen. Immers, de woorden gelijkheid en broederschap zijn mooie klanken, maar niet in overeenstemming met de realiteit, de vereniging is een nuchter, organisatorisch element, dat niet door sentiment vertroebeld moet worden. Er zijn nu eenmaal onuitroeibare verschillen en het is dwaasheid deze te willen verdoezelen.

Als kinderen staan wij in de gemeenschap van het gezin en gaat het er om de ander gelukkig te maken; later blijkt, dat alleen een gezonde concurrentiezucht zelfhandhaving mogelijk maakt en zitten wij midden in de strijd om het bestaan. Toch hebben wij temidden der rationaliteit heimwee naar de rust van vroeger, vandaar ook zo nu en dan het verlangen naar de kampgemeenschap als protest tegen de organisatie en het keiharde leven van alledag. Juist onze generatie maakt echter de snelle devaluatie van het begrip „gemeenschap" in de oude zin van het woord mee. Het zou ook fout zijn deze verdwijnende grootheid te verheerlijken, de door sommigen bv. als ideaal geschetste dorpsgemeenschap is dikwijls niet meer dan een ongezond broeinest van standjes en dorpsklets. Een organisatie is ook een gesloten geheel, maar op een andere wijze; terwijl „de groep" een automatisuh er toe behoren als kenmerk heeft is het deelhebben in een organisatie een gevolg van een wilsbesluit. Thans ontstaat „de gemeenschap" niet meer door geboorte of andere factoren waarop wij zelf geen invloed hebben, maar door het weloverwogen gemeenschappelijk belang of de gemeenschappelijke taak. De illusies gelijkheid en broederschap zijn vervangen door democratie als beginsel en als levenshouding. De Christelijke partijen verdedigen manhaftig de verloren stellingen van het gemeenschapsidee. De liberaal heeft de consequenties uit de veranderingen in deze wereld getrokken en vindt zijn kracht in de burcht van de vrije persoonlijkheid. Wij zijn individualist geworden en vanuit deze wetenschap moeten wij bouwen.

Een gezellige bezigheid

Kenmerkend voor deze houding is de totale afwezigheid van emotionele geladenheid; daarvoor in de plaats staat het rationele denken en tevens de bereidheid iets van de persoonlijke souvereiniteit af te dragen als het nut van het algemeen belang dit vergt.

Niet genoeg kunnen wij de nadruk leggen op het feit, dat de mens een vrije en vrij-denkende persoonlijkheid is met het voorrecht van de keuze, bij dit alles staat echter het verstand op de eerste plaats. En zo ontstaat dan tevens de gemeenschap in haar moderne gedaante, met haar nuchtere inslag en vermijding van de beperkingen en zwakheden, die aan de oude vorm er van inhaerent waren.

Er kwam een pauze, er kwam koffie, er kwamen gesprekken. Serieuze en kolderachtige. Er kwam een korte nabeschouwing en daarna brachten alle kamperenden gezamenlijk Klaas van Dijk en zijn vrouw naar hun hotel als sluitstuk van deze avond. Voor deze avond hadden de van Dijks een zeilweek onderbroken, iets wat hogelijk geapprecieerd werd. Zij konden toen nog niet weten hoe de woorden die op deze avond gesproken werden nog vaak het onderwerp van gesprek in het kamp zouden zijn. Het was een goede avond.

Aan de schoonmaak

Ervaringen van een keukenprinses

Al enige malen is mij het geluk beschoren geweest als kokkin het J.O.V.D. kamp mee te maken. „Geluk", zul je zeggen, „hoe kom je erbij. Je moet altijd sjouwen, denken over het menu, boodschappen klaarmaken, soep koken, enz."

Hoewel al deze dingen waar zijn, geeft het je toch veel geluk. Elk brouwsel, al is het niet helemaal geworden, zoals je je dat had voorgesteld, wordt enorm gewaardeerd. Lofuitingen hoor je de hele week, aanbiedingen om hulp zijn niet van de lucht. De herinneringen van dit jaar zijn wel heel plezierig. Er was een maximum aan gerief. Een gezellig knus keukentje met aan alle kanten ramen en kasten en in 't midden een ronde tafel. Een kelder ter beschikking en de bewoners van de boerderij zeer welwillend en vol belangstelling, een slager, die ons op zekere dag een reusachtige leverworst schonk.

De ontvangst van de deelnemers is altijd een moeilijk punt geweest. Iedereen loopt wat onwennig rond. Ik besloot te gaan erwten doppen en binnen afzienbare tijd had ik zelf geen kans meer bij de groenteteil te komen, daar die omzwermd werd door een schare arbeidswilligen. Zo ging het verder de hele week. Edgar en Henk, de H.B. leden, blonken uit in het wassen van de vaat.

Jan Huisman schilde op een middag in zijn eentje alle aardappelen en had ze bij onze thuiskomst na een fietstocht, al gaar.

Tim maakte met Jan Huisman een menu klaar om van te watertanden. Na kippensoep met echte ballen kwam er bloemkool met een mooi glad sausje ter tafel en de heerlijke crême panachée ging tot de niet aangebrande bodem toe op. Bij de aanblik van de keurig gedekte tafel met wit papier en de mokken met bloemen kreeg ik een brok in mijn keel!

Ook de meisjes weerden zich. Diddy draaide en bakte 30 grote, 20 kleinere en 90 kleine gehaktballetjes. Mimi, Loes en Nel verrasten ons bij thuiskomst met een mok koffie en Kitty bediende ons 's morgens met thee (gezet van een heel pakje!) en een zoen om goed wakker te worden. Ook Gab en Tim waren matadors in het theecorvée en kweten zich van hun taak met zo'n stralend gezicht, dat de wijzers van de klok onvermijdelijk op de achtergrond geraakten.

Een dinertje in een hotel is voor een kokkin altijd een feest. Dit jaar was alles in groot tenue: de kampeerders, de met menu's en bloemen versierde tafel, de gerechten (met liefst vijf groentensoorten) en niet te vergeten de gezellige sfeer, die verder niet in woorden is om te zetten. Eveneens onbeschrijfelijk waren de momenten, wanneer we 's nachts na het feest uit Diepenheim terugkeerden en neerstreken in de keuken om een poging te doen het brood van de vorige dag niet nog ouder te laten worden. Een poging, die telkens weer prima gelukte. Als keukenprinses genoot ik intens van de bedrijvigheid in mijn domein.

Eenmaal ben ik er tussenuit geknepen tijdens een fietstocht om wat vlugger het eten op tafel te hebben. Het was ook eigenbelang om 's avonds zo snel mogelijk naar Diepenheim te kunnen gaan. Maar de reactie, vooral van de mannelijke deelnemers was geheel anders, dan ik verwacht had. Ze accepteerden dit helemaal niet, wat ik aanvankelijk maar matig kon waarderen, doch ik kwam toch tot de slotconclusie: „Het is een voorrecht om kokkin te zijn!"

KOKKIN

Uit het dagboek van een der deelnemers

Nu ik dit schrijf is het Dinsdagavond en eergisteren (dus Zondagavond) ben ik thuis gekomen uit Markelo, vuil en moe. Direct ben ik in bad gegaan en heb me eerst heerlijk geboend en geschrobd en heb een schoon stel kleren aangetrokken; wat voelde ik me een ander mens. Als herboren gewoon!

Toen moest ik spuien..... en mijn hospes en hospita waren werkelijk heel gezellige toehoorders en toen ik zo voor me zelf hardop denkend alles wat ik beleefd had aan hen vertelde, kon ik aan 't eind van m'n verhaal concluderen: het is werkelijk een machtig goed kamp geweest!
Machtig goed, zei ik en daarvoor waren vele redenen. Ik heb het genoegen gehad meerdere kampen mee te maken, maar dit laatste zomerkamp overtrof werkelijk alles en een woord van dank aan de kampcommissie, aan Tim de Vries, aan Fiet Bos, aan Will Zwart en aan Rini ter Horst is hier dan ook zeker op zijn plaats.

Het weer was uitstekend; de eerste dagen konden we genieten van een blauwe lucht met een gloeiendhete zon en hoewel de laatste paar dagen de grijze wolken de overhand hadden, hebben we slechts één middag twee kleine regenbuitjes, z.g. overvliegertjes gehad. In een zomerkamp hangt zo heel veel van het weer af want regent het hele dagen, dan is de stemming vaak in mineur. Moet ik nu nog vertellen dat, mede dank zij het weer, de stemming onder de kampdeelnemers prima was?

Een zeer goede stemming was er en juist dàt was één der oorzaken dat we op een uitstekend geslaagd zomerkamp kunnen terugzien.

Ik heb nog nimmer een J.O.V.D. zomerkamp meegemaakt, waar de verhouding meisjes : jongens = 1 : 2 was. Nee, ideaal gewoon en verwend dat we zijn!! Moesten er schoenen worden gepoetst, dan stonden Ada of Will klaar om dat te doen; waren er vuile hemden of handdoeken te wassen of moest het badgoed worden uitgespoeld, dan waren Kitty of Mimi of weer Ada bereid om dat te doen en was er iets kapot dat met naald en draad gemaakt kon worden, dan gaven Diddy en weer Mimi acte de présence; nee heus, die mannen zijn de hele week gewoon in de watten gelegd; ze werden op de handen gedragen!
We zouden dit kamp kunnen noemen, het kamp van vroeg naar bed gaan en laat opstaan. Laat ik duidelijker zijn: we gingen vroeg in de morgen naar bed en stonden laat in de morgen op. Ach, zei Samuel Johnson (1704-1784) al niet: „Wie eraan denkt vóór twaalf uur naar bed te gaan is een schurk"? Gegarandeerd, wij waren geen schurken. Zeg nu dus niet, dat de slaap vóór twaalf uur 's nachts genoten, dubbel telt. Zeg nu niet, dat we onze slaap zo hard nodig hebben en dat je juist na zo'n dag wandelen, fietsen en zwemmen grote behoefte aan rust hebt om de volgende dag weer fit te kunnen zijn. We weten dat allemaal wel, maar zou U het klaarspelen om een aantal jongelui vroeg naar bed te sturen als ze gesterkt door de onovertroffen maaltijden, klaargemaakt door Fiet Bos, om twaalf uur 's nachts aanstalten maken om een nachtwandeling te gaan plegen? Nee, dat zou U niet klaarspelen! Zeker niet! Vandaar dus, dat U het onze „kampcommandant" niet kwalijk kunt nemen, wanneer we, wat de slaap betreft, niet helemaal aan onze trekken zijn gekomen.

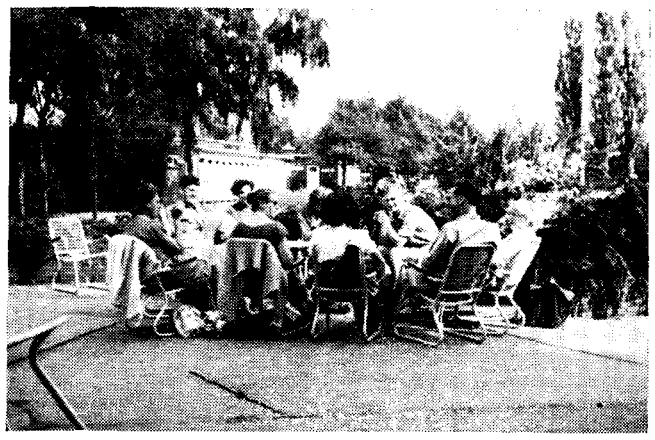

Even uitblazen

En trouwens, ook niet alle deelnemers en deelneemsters maakten onze nachtwandelingen mee, want enkelen gingen voor ons doen heus wel vroeg in de slaapzak. Mag ik in het midden laten, wie wel en wie niet vroeg gingen slapen? Ouders die dit lezen kunnen immers nog wel eens bij hun zoon of dochter vissen? Bedenk echter dat in Spreuken 20 staat geschreven: „Heb den slaap niet lief, opdat gij niet arm worde; open Uwe ogen en verzadig U met brood." Vandaar dus de behoefte tot het maken van een nachtwandeling en bij terugkomst op de boerderij, het verorberen van enkele boterhammen, doorgespoeld met melk of thee in ons gezellig keukentje met z'n knusse ronde tafel.

Zo'n nachtwandeling is verrukkelijk; het is heerlijk buiten, een zacht-zomerse temperatuur en zo heel erg stil. Een wandeling in de nachtelijke stilte over de Markelose berg maakt een heel ander mens van iemand; je hebt eens echt tijd voor een rustig ingetogen gesprek met je medekampbewoners en dat is goed na een dag vol tintelende humor en dolle nonsens.
Het is werkelijk een fantastisch gezicht om de maan omstreeks middernacht boven de Markelose Berg te zien staan en nu zou ik Ralph Waldo Einerson (1803-1882) willen citeren: „Hij die de opkomende maan om middernacht door de wolken heeft zien breken, is als een aartsengel tegenwoordig geweest bij de schepping van het licht en van de wereld." Zonder aartsengelen te zijn hebben we heel wat scheppingen meegemaakt!
Van middernacht tot zonsopgang is maar een heel klein rukje dachten Gab Dorsman en Tim de Vries en zij konden later vertellen wat er zo allemaal vlak vóór zonsopgang in het bos en op de akkers rondom de Markelose Berg is te zien en te horen; konijnen speelden tussen de korenschoven en de mens komt diep onder de indruk en wordt stil van het gekwinkeleer der vogels.
Om nooit te vergeten zo'n zonsopgang en die morgen sneuvelde er een record: eerst om kwart over zes doken deze twee dauwtrappers in hun slaapzakken, na eerst nog plichtsgetrouw de thee-corvee te hebben vervuld. Welk een contrast: twee jongelieden, volkomen fris en fit, en gillend van levenslust vonden tijdens deze thee-corvee, suffe, slaperige gezichten met lodderige ogen van halfversufte mensenkinderen. Mensenkinderen die nog maar 2½ uur geslapen hadden, dus deze thee wel erg aan de matineuze kant vonden. Wat de bedoeling was.

In verdediging

Kunt U overigens de werkwoorden dollen, mollen en sollen vervoegen? U moet het eens vragen aan insiders want zij kunnen het in alle tijden. De tegenwoordige tijd hebben we gehad, dus hun sterkste zijde is momenteel verleden tijd, terwijl de toekomende tijd voor vervoeging in aanmerking komt, wanneer de deelnemers uit '55 het zomerkamp 1956 zullen meemaken.

Wij hebben ontzettend veel gezien in onze kampweek. Fietstochten werden gemaakt naar Holten, Delden, Diepenheim, Lochem, Rijssen, Nijverdal en Goor en in de openluchtbaden in- of bij deze laatste vier plaatsen hebben we heerlijk gezwommen. Merkwaardig was het verschil in water; in Rijssen was 't water lauw, in Lochem vies-groen, in Nijverdal helder en chloorachtig en in Goor alleen maar koud.

De kreet: „Is er nog iets te versieren of feest-te-vieren" heeft ook deze kampweek enkele malen weerklonken; drie maal hebben we gezien hoe het landelijk stadje Diepenheim met zijn 2100 inwoners haar 850 jarig bestaan vierde en 's avonds dansten we op de muziek van een stemmingsorkestje in zaal Roelofsen; erg gezellig, heel veel stemming en erg warm (voor de jongens dan die zorgden dat alle meisjes op de vloer kwamen). And how!

De keuken roemde ik al. Fiet heeft zich weer uitstekend van haar taak gekweten en er gingen fluisterstemmen op, dat ze 't volgende jaar tòch weer in 't kamp komt en voor ons zal koken. Ook Tim heeft een dag de warme maaltijd verzorgd; aan de versierde tafel ging het dinertje van de kippensoep via rollade en bloemkool naar de custard- en chocoladevla er in als koek (Groninger, dan!) En dan ons dinertje in Hotel-Rest. „De Markelose Berg". Om nooit te vergeten, zo lekker! Compleet met menukaart (hulde voor Diddy en Fiet) was dit wel één der hoogtepunten in ons kamp. Erg jammer, dat Ada vanwege een op dat ogenblik in disorde zijnde maag hiervan niet heeft kunnen meegenieten.
Wanneer het er op aankomt een gezellige avond in de boerderij te organiseren, dan kan ik U vertellen dat Reina, Mimi en Fiet die kunst verstaan. Met Fiet maakten we een reis door de gehele wereld en Reina en Mimi verdienen een grote pluim voor hun levend kwartetspel en pantomime!

Waterbaletten ontbraken ook in dit kamp niet en dat Ada en Tim uitstekend met water overweg konden bleek niet alleen in het spel, maar ook bij het schrobben van de keuken. Toen deze opgeleverd werd was het verschil met nieuwbouw miniem.

Ja, het was een reuze leuk kamp. We zouden eerst 's Zaterdagsmiddags vertrekken maar de sfeer was zo goed (het was werkelijk een „kampgemeenschap", met verontschuldigingen aan Dr K. van Dijk) dat we maar tot Zondagmiddag zijn gebleven.

Vele vriendschapsbanden zijn aangeknoopt of hernieuwd. We hebben elkaar leren kennen en waarderen in een ongedwongen sfeer zoals je eigenlijk alleen in een J.O.V.D. zomerkamp vindt.

Moge het aanknopen van deze vriendschapsbanden bijdragen tot versteviging van onze basis en tot een nog grotere bloei van onze jongerenorganisatie.

Frederik Fluweel

BLOEMENDAAL & LAAN N.V.
WORMERVEER

Rijst, Havermout,
Rijstvlokken,
Mais-flakes

•

C.V. OLIEFABRIEKEN „DE TOEKOMST"
WORMERVEER

Veevoeders,
Technische oliën
„Smaragd" Slaolie

Zoeklicht op het Zomerkamp te Markelo

Gehoord en genoteerd van:

Markeloër: Ik kwam Zondag een hollend meisje tegen en daarachter een vent in zwembroek met een emmer water. De Zondagswet zegt niets van zulke gevallen, maar wat zou Beel er van zeggen?

Edgar Nordlohne (A'dam): Wat deze man beweert is een uiting van een typisch onkampse geest.

Klaas van Dijk (Groningen): Individualisten zijn jullie! Allemaal! En wie wil beweren dat er hier een kampgemeenschap is? Om dat te ontdekken zou ik pas over veertien dagen mogen terugkomen.

Bernard Dorhout (Groningen): De rum die ik altijd bij Roelofsen drink, is een ideale smeerolie voor mijn gemeenschapszin.

Jo de Jonge (Veendam): Daar komen bezoekers aan. Het lijkt me wel gewenst dat de kampcommandant nu zijn hemd eens gaat aantrekken.

Ada den Hartog (Z. Beyerland): Volgend jaar kom ik vast weer in het zomerkamp en jullie kunnen er op rekenen dat ik dan een fiets mee breng die niet steeds uit elkaar valt!

Iet Iseger (Zeist): Dit vind ik een fiets met grapjes! Hahaha! Maar nu ernstig jongens, dachten jullie nu werkelijk dat een fietsenmaker zo'n groot gat op Zaterdagmiddag zou willen maken?

Gab Dorsman (Vlaardingen): Maar meisje, dat hangt toch helemaal af van je glimlach!

Nel Veelders (Hoorn): Wat een knul, hé?! Verschrikkelijk!

Voorbijganger op de Larense weg: Ik zou nu wel eens overdag of 's nachts voorbij de boerderij van Wissink willen komen, zónder dat er mensen in pyama op de bank voor de schuur zitten!

Nel Isegen (Zeist): Wie wil er nog een snoepie?

Fiet Bos (Groningen): Ik vond het zo griezelig donker 's nachts op de bank voor de schuur, dat ik maar een paar kaarsen heb aangestoken.

Tim de Vries (Groningen): Gaan jullie ook mee de zonsopgang bekijken, meisjes?

Mimi Ross (Enschede): Als ik jou zie dan zie ik alles; zonsopgang en zonsondergang tegelijk. En zo.

Nel Veelders (Hoorn): Vannacht ga ik ook mee met de nachtwandeling. Ik wil wel eens zien wat er dan altijd gebeurt.

Deelnemer uit het Westen: Het is niets dat jullie Oostelijk'n all'n met die enn'n loop'n te roll'n, maar ik ben bang dat ik er op de duur iets van ga overneem'n.

Bulderstem op de mannenafdeling: Er moet meer en meer gedold, gemold en gesold worden!

Fluisterstem op de meisjesafdeling: Sssst..... anders komt het in de Driemaster!

N.N.: Er zijn slechts twee dingen die een man niet geheim kan houden: dat hij dronken is, en dat hij verliefd is. (naar Antiphases, 4e eeuw v. Chr.).

Peter Billeness (Londen): Ze hebben geprobeerd om me uit te leggen wat „Bluf of the Hague" is, maar waarschijnlijk is dit een exclusief continentaal begrip.

Diddy de Vries (Groningen): Kom nu uit het water jongens; we moeten weg, want we gaan nog een drukke nacht tegemoet.

Jan Noordman (Hattem): Ik geniet altijd in stilte.

Kitty van Rijn (Den Haag): Als meisje uit een grote stad vind ik zo'n weekje op het land heerlijk. Ik weet nu alles van melken, kaas maken, varkens en mannen op scooters.

Reina Tonckens (Hengelo): Het mooiste werk dat ik ken is balletjes geven aan jongens.

Wim Schoehuys (Alkmaar): Ik wil ook wel eens voor thee met beschuit op bed zorgen, maar wat moet ik dan precies allemaal doen?

Loes Rabbinowitsch (Eindhoven): O, heb ik thee gedronken? Bah, dat lus ik niet! Ik dacht dat het koffie was.

Rini ter Horst: Ja, ik ben een echte koopmansvrouw. Laat mij maar scharrelen met mijn cigaretten.

Fiet Bos (Groningen): Ja, toen ben ik maar in m'n eentje hard teruggereden uit Goor om voor het eten te zorgen. Nu kunnen we tenminste vanavond in Diepenheim 10 minuten langer dansen.

Gab Dorsman (Vlaardingen): Ik ben vandaag met drie één derde vrouw uitgeweest. Och, een matig mens is zijn vrijheid waard!

Will Zwart (Deventer): Nu er in dit kamp allemaal loslopende meisjes en vrijgezelle jongens zijn zullen er wel veel huwelijken gesloten worden.

Nel Iseger (Zeist): De leuke man zie je alleen maar op een plaatje maar nooit in het werkelijke leven.

Henk Veer (Dodewaard): Het is vreemd, maar in een slaapzak kan ik zonder hoed op mijn hoofd niet slapen.

Jaap Vogelenzang (Apeldoorn): Erg makkelijk, een zwarte pyama, die hoef je in geen acht weken te wassen. Maar één ding begrijp ik niet. Nu kom ik speciaal terug om eens een nacht in het kamp door te brengen en uitgerekend deze nacht wil iedereen gaan slapen.

Loes Rabbinowitsch (Eindhoven): Wanneer ik volgend jaar weer in het kamp kom zal ik zorgen dat ik weet hoe mijn Philips flitscamera werkt.

Ada den Hartog (Z.-Beyerland): dat zien we dan wel, ik weet zeker dat het niet aan jou „legt".

Nel Veelders (Hoorn): Wat een maid hé? Verskrikkeluk!!

Stem uit het koor: Wat gaan we nu doen?

Jan Huisman: Slapen!!!!

Fiet Bos (Groningen): Als ik 's morgens wakker word kan ik niet langer in mijn slaapzak blijven liggen, want dan kriebelt alles me.

Jan Huisman (Klaaswaal): Of ik genoeg gegeten heb? Ik knap bekant!

Will Zwar (Deventer): Duur zo'n jurk met bier, cassis en vermouth. Zouden de jongens die nu al drie keer de tafel hebben omgekeerd weten dat ik die jurk geleend heb?

Boer Wissink (om 5 uur 's morgens): Al vruug uut de veer'n. Hé? Of moet oe er nog in?

Ada den Hartog (Z.-Beyerland): Lichting '36 zit graag jongens achterna met een mok water, want lekker met water knoeien is ook mijn lust in m'n leven.

Mimi Ross (Enschede): Laat mij die gamel en die grote pan maar schoonmaken; ik wil toch stewardess worden.

Gab Dorsman (Vlaardingen): In die swingtent in Diepenheim was het ongelofelijk vol en warm. Het schuim stond gewoon op de dansvloer!

Will Zwart (Deventer): Is er nu echt niemand die gemasseerd moet worden?

Jan Huisman (Klaaswaal): Ik werd altijd zo moe in mijn vacantie, daarom ben ik nu maar eens naar een J.O.V.D. kamp gegaan.

Iet Iseger (Zeist): Dag lui, daar ben ik weer, hoe was het deze week en is er nog wat voor me te eten?

Bernard Dorhout (Groningen): Toen ik met Rini en Loes het record wilde breken, was er natuurlijk een bewolkte lucht en we konden daardoor de zon niet zien opgaan. Maar we hebben tóch bij het monument heerlijk geslapen.

Tim de Vries (Groningen): Je dacht zeker dat het beter is de nacht met twee vrouwen in te gaan dan met één. Maar je vergat dat je de nacht niet inging, je ging de nacht uit!

Ada den Hartog: Op de huishoudschool doen we altijd tomatenpuree in de sla. En bovendien, de tomatensoep is immers toch nog sterk genoeg.

Freda, de hond: Als het werkelijk zo is dat de ouden van dagen vanwege de noodwet op Drees stemmen, dan stem ik 't volgend jaar liberaal. Bij de J.O.V.D. kreeg ik immers mijn eten?

Boer Wissink: Een leuk stel was jullie zo met elkaar. Ik heb nog nooit zo'n gezellige groep in mijn boerderij gehad. En komt het volgend jaar gerust maar terug!

Koor: Tot ziens allemaal en goede reis. Op het eerstvolgend weekend zien we elkaar terug om herinneringen op te halen en foto's te zien!

KLONGELIEDERIE.

Zo maar wat kanttekeningen van een deelnemer

Men kan kampeerders beschouwen als kortbroekige zonderlingen en schizophrene geesten, verzot op ontberingen, rode dassen en liederen uit de pikante zangbundel „Jan Pierewiet". In plaats van een goed verend bed prefereren deze vreemde lieden (prikkend) stro of (harde) bosgrond en 's morgens denken zij met afschuw aan een vaste wastafel met blinkende kranen voor warm, lauw en koud water en storten zich zingend onder een spetterende kraan op een tochtige hoek.

Deze deelnemer heeft altijd heel veel voor bovenstaande zienswijze gevoeld en voelt er nóg voor, alleen ontdekte hij dat ook op dit gebied een even oude als juiste stelregel opgaat. Namelijk dat het een genoegen is tot de groep zonderlinge zielen te behoren.

Het was een goede tijd in Markelo, als gij dat nog niet begrepen had. Eén keer uitgezonderd werd 's morgens altijd op een redelijk en menswaardig tijdstip thee met beschuit op stro geserveerd. Men nuttigde dit, werd langzaam helemaal wakker, stond op, schudde wat stro van zich af en liep naar buiten om voor het huis een morgensigaret te gaan zitten roken, wat trage woorden te wis selen, enfin, zonder de dreiging van telefoons, afspraken en stapels papieren mens te worden.

Dan het waswerk in een minimum aan kleding met bij tijd en wijle een (zachte) vrouwenhand om de na een jaar werken (enigszins) gebogen rug teder te wassen. Als iedereen deze ceremonie ondergaan of desgewenst gepleegd had werd de vlag gehesen en spraken Fiet of Tim een kort woord. Deze dagopeningen, net niet te licht, net niet te zwaar, vormden een goed begin van de dag; vooral de behandeling van he onderwerp „Carpe Diem" zal wel in de herinnering blijven..... Waarom echter, oh! Kampcommandant, sprak gij nimmer over de minstens even schone woorden „Carpe Noctem"?

Een kamp is 's morgens als een motor die op gang komt, eerst wat gepuf, dan gaat het sneller en uiteindelijk draait de zaak op volle toeren. Aan het ontbijt schoten de opmerkingen en antwoorden gewoonlijk al als pijlen over de mokken heen en weer en verdwenen stapels brood met 'n supersonische snelheid. Na het eten corvee. Deelnemer heeft nooit kunnen ontdekken, wie er nu eigenlijk officieel corvee had; dit kamp zou een ideaal herstellingsoord voor plannenridders zijn geweest, want zonder schema's en tabellen draaide alles virtuoos. Een idee voor het H.B. om geld uit te slaan?

Dan volgden de zwerftochten door het schone land van Overijssel, langs gladde asphaltwegen, over hobbelige bospaadjes, maar altijd met aan weerszijden natuur; bomen, struiken, of rijpend koren op glooiende hellingen. Het begrip tijd bestaat dan niet meer; de ochtendkoffie dronken we gewoonlijk zo om een uur of één, zelfs waren er deelneemsters, die het zo met de tijd op een accoordje gooiden, dat zij de dagelijkse rij van consumpties openden met enige stevige long drinks..... Wellicht ook zijn wij hiermede een merkwaardig overblijfsel van de typisch Hengelose en Deventerse folklore op het spoor!

Na terugkomst het avondeten. De hoeveelheid regen die wij dit jaar volgens menselijke berekeningen hadden moeten hebben waren in een grenzeloos en zeer te waarderen altruïsme reeds door de deelnemers aan kamp '54 bij hun eigen quantum getrokken, dus wij konden altijd in de open lucht eten. And how!!! Wie zal ooit „Het Slaatje" vergeten, een schepping waarop wij gevoegelijk 2 dagen hadden kunnen teren?

De dagen waren mooi in Markelo, zo ook de avonden en de nachten! Vrij en vrolijk trok het hele koor er 's avonds nog op los alsof de dag beginnen moest. Vraag het Tim, die eens wat „spelletjes" meedeed op belofte dat hij er niet bij hoefde te lopen. Na afloop stelde hij vast het dagtotaal nog met ca. 5 km. verhoogd te hebben.....

Dan de traditionele nachtwandeling, met af en toe opflikkerende zaklantaarns en wilde kreten, maar ook met lange gesprekken. Eens op een morgen vonden twee J.O.V.D.'ers op de weg naar de Markelose berg een riante verzameling peukjes, achtergelaten door vier nachtwandelaars (sters), die er op deze plek eens rustig in een kringetje voor waren gaan zitten om de daverende dingen dezer dagen aan een gedegen en verantwoorde beschouwing te onderwerpen.....

Het beroerdste moment van deze week? Het einde. Leden van de kampcommissie, jullie hebben het enorm gedaan. Doe als de Ramblers en kom terug!!!!!

Pretoria gaat haar eeuwfeest vieren

Burgemeester van Amsterdam uitgenodigd

Op 16 November a.s. zal de Zuid-Afrikaanse stad Pretoria 100 jaar oud zijn. Dit eeuwfeest zal tussen 21 October en 16 November op grootse wijze worden gevierd. De heer Piet van Royen heeft er me in het stadhuis van Pretoria het één en ander over verteld. Op 21 October worden vóór het stadhuis twee nieuwe standbeelden onthuld, namelijk van de stichter van de stad, Marthinus Wessel Pretorius en van de man wiens naam de stad voert: Generaal A. W. J. Pretorius, de vader van Marthinus. Deze standbeelden zijn gemaakt door de Afrikaanse beeldhouwer Coert Steynberg en de onthulling ervan zal heel uniek gebeuren, namelijk met behulp van kunstlicht. Zodra men 's avonds op de knop drukt zal het doek van de beelden vallen en zullen schijnwerpers de standbeelden fel verlichten. Dit zal dan tevens het begin zijn van het grote eeuwfeest en direct zullen de „kleurliggies" aangaan..... Drie weken lang zal men in Pretoria feestvieren. Het zal in October net jakaranda-tijd zijn en de paarse bloesem van de tienduizenden jakaranda's zal de stad zijn jaarlijks terugkerend feestgewaad verlenen. Ook de jakaranda-koningin zal weer met veel pracht en praal bekroond worden. Interessant is, dat de burgemeesters van Amsterdam, Londen, Bonn, Parijs en Brussel zijn uitgenodigd om de feestelijkheden te Pretoria mee te maken. Men koos hiervoor de burgemeesters van de hoofdsteden van de voornaamste stamlanden van Zuid-Afrika. Helaas zal de burgemeester van Londen verhinderd zijn Pretoria te bezoeken. Het zou te ver voeren het gehele programma te noemen van de feestelijkheden te Pretoria. Er zal door circa 3.000 volwassenen en kinderen een historisch toneelstuk worden opgevoerd, er zullen door circa 4.000 volksspelers volksdansen worden gedaan, er komen sportwedstrijden, concerten, operavoorstellingen, modeshows, speciale kerkdiensten, vuurwerken, watercarnavals, militaire parades, ballet-uitvoeringen, kortom te veel om op te noemen. In het amfitheater nabij het grote Voortrekkersmonument zal o.a. een vuurwerk worden afgestoken. Ook is een letterkundige prijsvraag voor romans en hoorspelen uitgeschreven. De feestelijkheden worden tenslotte 16 November besloten met „'n dag van vreugde".

In Pretoria wonen 6-7000 Hollanders

Het zal ook voor de vele Hollanders in Pretoria feest zijn, temeer daar Nederland zo nauw bij de geschiedenis van de stad betrokken is. Pretoria werd op 16 November 1855 gesticht als een „klein dorpie langs de Apiesrivier" en werd later de administratieve hoofdstad van Zuid-Afrika. Marthinus Wessel Pretorius, de stichter, noemde Pretoria naar zijn vader, kommandant-generaal Andries W. J. Pretorius, de held van de bloedrivier. De beide Pretoriussen waren van zuiver Hollandse afkomst.

De bekende luchtvaartjournalist, Hugo Hooftman, stuurde ons een aantal artikelen over Zuid-Afrika. Onlangs is hij in dit werelddeel geweest en wij stellen het zeer op prijs zijn reisindrukken in de Driemaster te mogen publiceren.

RED.

Hun voorvader was namelijk dominee J. Pretorius uit Ouddorp. Vóór 1855 was Potchefstroom de hoofdstad van de Transvaalse Republiek. Enkele ossewagens met Voortrekkers kwamen in 1855 in de vallei van de Apiesrivier en stichtten er Pretoria nabij twee grote fonteinen. Jarenlang was Pretoria „'n onbeduidende gehuggie", en pas vijf jaar later werd Pretoria de hoofdstad van de Republiek. De nauwe banden met Holland zijn altijd blijven bestaan. Er wonen naar schatting thans 6-7000 Hollanders in Pretoria en groot is het aantal inwoners van de stad met Hollandse voorvaderen. De heer H. P. H. Behrens, de „schakelbeampte" (public relations officer) van Pretoria, heeft een hele studie gemaakt van de Nederlandse banden met Pretoria en heeft me er veel van verteld. Twee eeuwen na de landing van Jan van Riebeeck op de Kaap hebben Nederlanders geholpen bij de vestiging van Pretoria en „daarna was hulle onder die voor-aanstaande bouers van hierdie juweel onder die suiderkruis". Pretoria dankte zijn ontstaan aan de Voortrekkers, die de destijds door de Engelsen beheerde Kaap verlieten om het onbekende binnenland in te trekken. Op circa 2.000 km ten noorden van de Kaap stuitten de Voortrekkers op twee fonteinen, waaruit zowat 22½ millioen liter water per dag uit de grond spoot. Hier werden door de Voortrekkers de ossewagens uitgespannen en hier bleven zij. Een grote rol in de geschiedenis van Pretoria speelde dominee Wirk van der Hoff die, geboren te Dordrecht, in 1852 Nederland vaarwel zei en dominee werd onder de Voortrekkers. Hij was het die in Pretoria de eerste kerkelijke gemeente stichtte. Een Nederlanders die een uniek deel heeft in de literatuur van Pretoria is Theodor M. Tromp, die zijn „Herinneringen uit Zuid-Afrika ten tijde der Annexatie van de Transvaal" te boek stelde. Na vier jaar Britse bezetting herwon de Republiek haar vrijheid. We weten allen hoe het Stephanus Johannes Paulus Kruger was die de grote vrijheidsstrijd in de bittere „Boerenoorlog" leidde.

In Pretoria staat een prachtig standbeeld van Paul Kruger (m'n Engelse collega's waarmee ik naar Zuid-Afrika vloog noemden hem steeds „je ouwe grootvader") en ook het huis waar Kruger gewoond heeft staat er nog. In het Transvaalmuseum is zelfs het rijtuig van Kruger nog te zien. Viermaal werd Kruger tot President van de Republiek gekozen. ‚Altijd sal Pretorianers en die hele Boerevolk in ootmoedige dankbaarheid die optrede van die jong Nederlandse koningin onthou", zegt de heer Behrens. Koningin Wilhelmina zond namelijk, zoals we weten, een oorlogsbodem om Paul Kruger op te halen toen hij voor de oprukkende Britten moest wijken. In Nederland kreeg Kruger een tijdelijk tehuis. Na zijn dood is zijn stoffelijk overschot naar Pretoria teruggebracht, waar hij op het kerkhof begraven ligt. Kruger werd in Pretoria door vele Nederlanders bijgestaan. Dr W. J. Leyds bijvoorbeeld was jarenlang zijn Staatssecretaris.

Nederlanders speelden een grote rol op onderwijsgebied en de Nederlandsche Zuid-Afrikaanse Spoorwegen Maatschappij legde een spoorlijn aan van Pretoria naar het Portugese Oost-Afrika, waar de zeehaven Lourenco Marques nu door de Boeren gebruikt kon worden, omdat de Kaap in Britse handen was. Dan was daar de heer S. Wierda, directeur van Openbare Werken, die tal van fraaie gebouwen in Pretoria liet bouwen, o.a. „die Ou Raadzaal" en „die Paleis van Justisie". De banden tussen Pretoria en Nederland zijn altijd hecht, groot en hartelijk geweest. Nu een 7000 Hollandse emigranten in Pretoria leven en werken is deze band wellicht hechter dan ooit. Daarom is het goed, dat Nederland in gedachte het eeuwfeest van Pretoria meeviert. Nederland en Pretoria zijn één en daarom mag het 100-jarig bestaan van deze mooie stad in het verre Transvaal in Nederland zeker niet ongemerkt voorbijgaan.

HUGO HOOFTMAN

N.V. Lijm- en Gelatinefabriek

„Delft"

TWEE TORENS

Telefoon 25242 - Delft

Het Hoofdbestuur stelt ter beschikking van de afdelingen en leden:

		per stuk:
Brochures:		
No. 2	Vier Beginselen	f 0.20*
No. 3	De Weg naar de Toekomst .	f 0.20*
No. 4	Katholicisme, Vrijheid en Verdraagzaamheid	f 0.20*
	Statuten en Huishoudelijk Reglement .	f 0.40
	De Partijvorming in Nederland en Europa (Verslag Nationaal Jongeren Parlement 1954)	f 0.50
	J.O.V.D.-insignes (in bestelling)	f 1.25
	Afdelingspostpapier . . . . . 40 stuks	f 0.60
	Afdelingsenveloppen . . . . . 40 stuks	f 0.50

Bestellingen aan het algemeen secretariaat
Botticellistraat 8 te Amsterdam

** Bij afname van tenminste 10 exemplaren van een brochure krijgt men 25 pCt korting*

TERRASOVERPEINZING

Het is met de kranten een dooie boel. Wat gepraat over atomen, interplanetaire grapjes en van de aarde afgeschoten satellieten, maar afgezien van Tom Poes en de kniphoed niets wat nu eens werkelijk hout snijdt.
De kamers zijn op recès en week in week uit wil de C.P.N. als maar niet geacht worden te hebben tegengestemd. Totaal uitgefulmineerd ligt Ds Zandt op de zwartbejaste rug aan het Schevenings strand in het zonnetje. Natuurlijk zal hij er wel aan liggen te denken hoe hij die of gene bisschop weer eens een hak kan zetten, doch merken doet U zoiets niet. De Staatsman Schermerhorn werkt ongetwijfeld aan een nieuw en groots project, maar ook dat moet nog losbarsten, overigens is er weinig Koninkrijk meer over om iets aan te vertimmeren. Al ligt er in de Friese vrijheidsstrijd nog wel een niet onaardig hervormingsterrein verborgen. NU geen Renville-overeenkomst meer, nee, 'n Drie Gebroedersstractaat, gesloten op een vaartuig van die naam, ergens voor de Friese kust als het kan buiten de Friese territoriale wateren.
Ook met de eenwording van de K.V.P. en de K.N.P. is het niets gedaan. Dit papje suddert maar melig verder op een laag pitje en gaar worden doet het nog steeds niet.
Geef ons een nieuw mandement is de vurige wens die ons bezielt. Overal in het land liggen de hoofdredacteurspotloden in slagorde gereed om weer eens van die gedegen en doorwrochte hoofdartikelen te schrijven over de binnenlandse politiek. Eén golfje beschouwingen en de golf van antwoorden op de beschouwingen kan losbarsten, dan weer de beschouwingen op de antwoorden op de beschouwingen, enfin, dan kan het raderwerk weer draaien en doet de pittigheid der volzinnen de drukinkt weer vibreren van tomeloze energie.
Helaas, nog is het stil. Ds Zandt zonnebrandt verder, Tilanus peddelt rond op zijn nieuwe fiets en Paul de Groot heeft pret met zijn nieuwe auto. Hopelijk wipt de laatste eens aan in de riante villa aan de Middellandse Zee van zijn Franse collega om weer eens een actie-plannetje op te zetten. Maar sedert Russische leiders roeiwedstrijden houden met hun Amerikaanse collega's in de politiek en Mikoyan voor de verzamelde Westelijke diplomaten een Armeens dansje gaat weggeven, in plaats van fris van de lever het kapitalisme tot op de rotte vezelen bloot te leggen is van al dat geactie ook de pret af. Wat wilt U, nu Oost en West alleen nog slechts door een fondanten gordijn gescheiden zijn en van het ijzeren afleggertje ploegscharen gesmeed worden?
Nee, het schijnen van de zon is toch nog wel de grootste sensatie van deze dagen. Goede ober, breng nog maar een pilsje. BOULEVARDIER

N.V. Scheepsbouwwerf - Machinefabriek
„DE KLOP"
Industrieweg 4 · Sliedrecht

AFDELINGSNIEUWS

DWINGELO e.o.

Mej. Blomberg uit Meppel hield op de 2de laatst gehouden ledenvergadering een boekbespreking over het boek „Huis van Licht en Schaduw".
Een boeren roman uit de vorige eeuw. De hoofdpersonen Bart en Geerte, die elkaar op een wonderlijke wijze hebben leren kennen, worden onredelijk uit de buurtschap verstoten. Dit alles is de schuld van een rijke boerin, met wiens dochter, die ietwat onnozel is geworden, Bart geweigerd had in het huwelijk te treden. In Geerte zien we een stille gesloten vrouw, die orde op zaken stelt in de verwaarloosde boerderij van Bart en tevens de onstuimige Bart temt. Een mooi geschreven boek dat bij allen erg in de smaak viel".

's-GRAVENHAGE.

Voor een aandachtig gehoor, bestaande uit J.O.V.D.'ers, V.V.D.'ers en belangstellenden, behandelde Mr. F. G. van Dijk op Vrijdag 24 Juni „Het Benelux Vraagstuk". Dit was de tiende en laatste bijeenkomst van het seizoen 54/55 voor de Haagse J.O.V.D. afdeling. Vanwege het bijzonder mooie weer was de opkomst helaas wat geringer dan men had verwacht. De aanwezigen echter zullen geen spijt hebben gehad van hun komst want het betoog van de heer Van Dijk was boeiend en uitermate interessant.
Spreker begon met een schets van de ontwikkeling, welke heeft geleid tot een aaneensluiting van België, Nederland en Luxemburg. De totstandkoming van deze unie was onafwendbaar, en men kan zich niet onttrekken aan de realiteit van deze kwestie. De eerste stappen werden tijdens de oorlog genomen en men had toen nog weinig oog voor de grote moeilijkheden. Men trachtte te komen tot een nadere binding door de drie verschillende economiën samen te voegen. Tussen België en Luxemburg bestond vòòr de recente wereldoorlog reeds een economische unie, dus men had eigenlijk maar te maken met twee eenheden, in plaats van drie, namelijk de Belgisch-Luxemburgse unie enerzijds en Nederland anderzijds. De drie grondleggers van de Benelux, van Kleffens, de zakelijke Nederlander; Bech, de bescheiden Luxemburger, en Spaak, de enthousiaste en felle Belg, gaven blijk van hun vertrouwen in de toekomst en na een enigszins summiere studie werd op 5 September 1944, de Benelux overeenkomst ondertekend. Door de druk van omstandigheden waren hier drie regeringen samengebracht, omdat de toekomst nu eenmaal grotere eenheden zou eisen. Vòòr de oorlog kon men overal veel protectionisme waarnemen en tijdens de crisis was de slagzin: „Steun de binnenlandse productie, sluit de grenzen voor import en tracht het overschot te exporteren" zeer populair. De Benelux overeenkomst omvatte een douane unie (èèn douanetarief tegenover de buitenwereld) en een economische unie (deze vraagt één economisch geheel, met vrij goederen verkeer en productie van bepaalde producten daar waar deze het goedkoopst is). Men zocht een werkelijke harmonisatie van de drie economiën, met onder andere de zelfde belasting tarieven en een volledig vrij geldverkeer, maar men wilde de souvereiniteit handhaven.
De heer Van Dijk vervolgde met een korte schets van de twee belangrijkste partners in de Benelux, namelijk Nederland en België. Landen met een totaal verschillende economische structuur en een totaal andere geestelijke instelling. België met een ietwat Franse inslag en weinig systematisch; Nederland gericht op de wereld en vooral op de Oosterburen, een meer perfectionistisch land. Nederland met een sterke bevolkings aanwas en België dat in dat opzicht vrij stationnair blijft. België een land van industrie, en in veel mindere mate handel en landbouw, terwijl Nederland een land van handel, scheepvaart en landbouw is en een jonge industrie heeft. Dan is er Luxemburg met zijn duurwerkende landbouw, maar in de eerste plaats met zijn zware industrie.
In Nederland zijn er circa 300.000 boeren, en Belgie heeft zo ongeveer hetzelfde aantal, maar het zijn daar kleinere ondernemers met veel familie bedrijven. Belgie heeft geen belangrijke export van land en tuinbouw producten, maar Nederland exporteert 60%, waarvan het meest naar Duitsland. Nederland heeft een omvangrijke export naar vele landen, en moet concurreren met binnenlandse tuin- en landbouw producten van andere landen. Nederland is goedkoper; het verschil in loonpeil wordt vaak aangehaald, maar dat verschil is niet zo erg duidelijk als men zich bedenke, dat de land- en tuinbouw in Belgie veel meer familie bedrijf is dan in Nederland.
Thans spreken wij van de vòòr-unie, met sprake van vrij verkeer maar met vele uitzonderingen. Men denke aan de protocollen voor industrie, landbouw en buitenlandse handel bijvoorbeeld. Ondanks alles is onze bloemenexport naar Belgie 17x zo groot als die van vóór de oorlog.
Spreker eindigde zijn leerzaam betoog met te zeggen, dat ondanks de vergaande verschillen in mentaliteit en de binnenlandse politiek, de Benelux zal komen, omdat deze komen MOET. We moeten de Benelux niet alleen uit zakelijk oogpunt bekijken, want wederzijds begrip is zeker even belangrijk. Er zullen nog vele moeilijkheden overwonnen moeten worden, en deze zullen stuk voor stuk uit de weg moeten worden geruimd; problemen als die van de tomatenexport naar Belgie en de kanalenkwestie o.a. moeten mede door het wederzijdse begrip een oplossing vinden. Moeilijkheden zullen goed bestudeerd moeten worden, en zelfs bij de Belgisch-Luxemburgse Unie heeft men nu nog moeilijkheden met bijv. de export van graan uit Belgie naar Luxemburg. We hebben reeds vele stappen in de goede richting gedaan, en er zullen nog vele gedaan moeten worden.
Een zeer geanimeerd en langdurig debat besloot deze geslaagde avond. Met groot genoegen kunnen wij nog mededelen, dat de heer Van Dijk heeft toegezegd in het komende seizoen nog eens een spreekbeurt te zullen vervullen.

N.V. BETONDAK
Fabrieken Arkel - kantoor Gorinchem

AAVE
Westfrankelandsestraat 16
Schiedam, Telef. 66280 (K 1800)
Alles op 't gebied van
glas in lood

L. DE JONGE & ZOON

Vertegenwoordigers van fabrieken van

Staaldraadkabels (VOLGENS ELK VOORSCHRIFT)

Touwwerk - Herculestouw - Cobratouw

GIESSENWEG 77 - TELEFOON 51440 (2 lijnen) - ROTTERDAM

Levering uit voorraad te Rotterdam

N.V. v/h van Driel & van Ommeren

MACHINEFABRIEK

voor het vervaardigen van hulpwerktuigen en onderdelen voor de scheepvaart, in staal en non-ferrometalen. Draaien, fraisen, plaat- en bankwerk, autogeen, electrisch en argon arc laswerk.

Tel. 75225 - Charloissche Hoofd 37, Rotterdam, Tel. 77150

Wessanen's rijst, door kenners altijd gevraagd, is uitsluitend verpakt verkrijgbaar. Elke soort is zorgvuldig uitgezocht en beproefd! Kies die Wessanen's rijst, dan kiest U het beste!

WESSANEN'S VERPAKTE LEVENSMIDDELEN

U eet er niet beter!

Fa. Pl. van der Hoeven

Modelmakerij

KETHELSTRAAT 25 — SCHIEDAM — TEL. 69743

N.V. SCHEEPSWERF EN MACHINEFABRIEK

«WAALHAVEN»

Waalhaven O/Z. 119 — Rotterdam

Telefoon 72850

P.A. v. E. & Co.

REDERS - CARGADOORS

EXPEDITEURS

AGENTEN VAN GEREGELDE LIJNEN

P. A. van ES & Co. N.V.

ROTTERDAM — AMSTERDAM

GRONINGEN — HAMBURG

TUINARCHITECTUUR — BOOMKWEKERIJEN

Ontwerpen
Aanleggen
Onderhouden

Gijsb. VURENS

Ringvaartweg 98 - Rotterdam-O. - Tel. 22114

Fa. W. VAN 'T HART & ZONEN

TELEFOON 39416-33267-50699-32280

- Classificeren en volledig onderhoud van schepen.
- Reinigen van alle typen stoomketels
- Vervanging dek- en machinekamer-personeel
- Onderhoudswerkzaamheden van constructiebouw.
- Zandstralen van alle voorkomende werkzaamheden.
- Mastiekwerkzaamheden

DRIJVENDE LUCHT-, LICHT- EN ZANDSTRAAL-INSTALLATIES

HUDSONSTRAAT 37-39 — ROTTERDAM-W.

N.V.

W. A. HOEK's

MACHINE- EN ZUURSTOFFABRIEK

Hoofdkantoor en Machinefabriek te Schiedam

COMPRESSORS voor alle gassen en iedere druk.
INSTALLATIES voor de bereiding van zuurstof, stikstof, enz.

Scheeps-reparatie-bedrijf en Machinefabriek

BRINK

Waalhaven, Pier 8 - Rotterdam

Tel. 77610 (3 lijnen). Na 18 u.: 73554, 70341, 41782

Vulcaniseer Inrichting »De Toekomst«

Coveren en vulcaniseren van alle maten autobanden

Mathenesserdijk 485-487 — Telefoon 31438 — Rotterdam

VEREENIGDE BEWAKINGSDIENSTEN

v/h St. Job, Schiemond en Securitas — P. ROTGANS

BEWAKING OP ELK GEBIED

SPECIAAL SCHEEPS- EN RUIMBEWAKING

Deskundig personeel als bijwerkers, o.a. donkey's, stokers, matrozen winchsmeerders, enz. Tevens hebben wij personeel beschikbaar voor schoonmaken, classificeren, het open- en dichtleggen van luiken, zeeklaarmaken, enz.

KANTOOR: ST. JOBSWEG 9, ROTTERDAM
Telefoon 32650, bij geen gehoor 36109

U wordt snel ingelicht

over gebeurtenissen in binnen- en buitenland. als U op een goed ochtendblad geabonneerd bent. Terwijl U slaapt, stroomt nieuws binnen uit het gehele land en uit alle delen der wereld. Het Algemeen Dagblad wordt 's nachts gedrukt en 's morgens vroeg bezorgd.

- onafhankelijk
- actueel
- sport
- markt- en beursberichten (o.a. New York)
- belangwekkende advertentie-pagina's
- onderhoudende lectuur
- vrouwenrubriek
- tekenverhalen
- geïllustreerde feuilleton

Algemeen Dagblad

Rotterdam, Witte de Withstraat 73

D. BRAND

TRIPLEX & BOARDS

„Picus"-Betontriplex — Meubelplaten — Deuren

Spangeschekade 115 — ROTTERDAM

Tel. 30231

N.V. BOELE's
Scheepswerven en Machinefabriek
BOLNES
Nieuwbouw en reparatie

N.V. Rubberfabriek
BAKKER & ZOON
RIDDERKERK
★
Technische Rubberartikelen

BOSMAN
N.V.
CONSTRUCTIE-WERKPLAATS
MACHINEFABRIEK
ROTTERDAM - BRIELSELAAN 45
Telefoon 72525 (3 lijnen)
Na 6 uur Barendrecht 492
SPECIALITEIT
VLIEGTUIGONDERDELEN - HULPWERKTUIGEN VOOR LUCHTVAART- ROESTVRIJ STALEN UITLAATPIJPEN- LICHTMETAALWERKEN, ENZ. ENZ.

N.V. Betonfabriek **DE METEOOR**
DE STEEG
Tel. Velp K 8302–3344
Fabriek van kwaliteits betonartikelen

H. ten Cate Hzn. & Co.
N.V.
ALMELO
Katoenen- en Kunstzijden Manufacturen

SMIT
SLIKKERVEER
GENERATOREN MOTOREN UITRUSTINGEN

L. SMIT & ZOON
KINDERDIJK
voor
BAGGERMATERIEEL, ZEESLEEPBOTEN, ALG. SCHEEPSBOUW

HONIG'S ARTIKELEN
Zeven in elk zeven!

ANNO AH 1774
A. VAN HOBOKEN & Co.
BANKIERS
ROTTERDAM
PARKLAAN 32-34
•
BIJKANTOREN:
's-GRAVENHAGE
RHENEN
•
CORRESPONDENTSCHAP:
WIJK BIJ DUURSTEDE

DE ROTTERDAMSCHE DROOGDOK MIJ N.V.

VERPLEGING èn ONDERWIJS
ontvangen de patienten van
Het Nederlands Studenten Sanatorium te Laren (NH)
Leest de interessante brochure: „HET HOE, WAT, WAAROM VAN HET NEDERLANDS STUDENTEN SANATORIUM", op aanvraag gratis verkrijgbaar bij het Centraal Bureau van de Stichting Het Nederlands Studenten Sanatorium, Keizersgracht 632, Amsterdam (C), Telef. 64488.
Steunt het werk dezer stichting, die financiële hulp van particuliere zijde nog niet ontberen kan!
Postgiro[illegible]ekening No. 91323, A'dam.

Bakker n.v.
MACHINEFABRIEK
en
STAALGIETERIJ
★
RIDDERKERK

N.V. SCHEEPSWERVEN
„PIET HEIN"
voorheen
FIRMA W. SCHRAM & ZONEN
•
WERVEN TE BOLNES EN PAPENDRECHT
Twee dwarshellingen, elk 115 mtr. lang. Overdekt droogdok 116x30 meter, geschikt voor het zwaarste materiaal.
Telefoonnummers Rotterdam 71354. Dordrecht 3774

„LASSEX"
BESCHERMER
VOOR ALLE
IJZERWERKEN
Bevordert
deugdelijke las
N.V. EERSTE
VLAARDINGSE
VERFFABRIEK
VLAARDINGEN
Telefoon 3692

7e Jaargang No. 9 September 1955

DE DRIEMASTER

MAANDORGAAN
VAN DE JONGEREN ORGANISATIE VRIJHEID EN DEMOCRATIE

Een nieuw seizoen en een nieuw geluid

(zie pag. 2)

HERNIEUWDE SPELLINGSCHAOS

Er zal onder ons wel niemand zijn, die zich de tijd kan heugen, dat er geen spellingskwestie bestond. De spelling De Vries en Te Winkel voldeed immers velen sedert jaren niet, zodat ook toen er slechts een enkele officiële spelling was, tal van boeken werden uitgegeven, die van radicaler inzichten van de auteurs op het gebied van de schrijfwijze der Nederlandse taal blijk gaven.

Daarna kwam minister Marchant, die niet bukte voor de veel verdergaande hervormingsdrang-Kollewijn, doch niettemin tal van vereenvoudigingen invoerde. „Niet zoo, maar zo", werd de leuze op de scholen; echter de ambtenaren en de pers bleven zich rustig houden aan de oude spelling.

Aan dit drama kwam eerst na de oorlog een eind, toen definitief met de oorspronkelijke spelling De Vries en Te Winkel werd gebroken en voor Nederland en België een spelling werd ingevoerd, welke in grote trekken de regels van Marchant volgde.

De sedertdien verkregen rust op het spellingsfront heeft echter niet lang mogen duren. Indien men cynisch was, zou men kunnen zeggen, dat wij wel weer eens wat tijd hebben om ons in de spellingskwestie te gaan verdiepen nu een aantal van de voornaamste naoorlogse problemen werd opgelost.

= ● =

Op zichzelf zou dit niet erg zijn. Met de voortdurende ontwikkeling in en verandering van de natie, ontwikkelt en verandert zich ook de taal.

De schrijfwijze kan bij de spreektaal een tijd lang achterblijven, doch zal zich erop den duur bij hebben aan te passen. Slechts de Britten, krijgt men soms de indruk, denken daar anders over.

Echter, wat is het geval? Het huidige spellingsbesluit vertoont veel overeenkomst met de nieuwe spelling van Marchant in die zin, dat men er wederom voor is teruggeschrokken nu eens een radicale streep onder de telkens terugkerende moeilijkheden te plaatsen en, zeg voor de eerste vijftig jaar, uniforme bepalingen voor te schrijven.

Dat men er naar heeft willen streven voor Nederland en België dezelfde spellingsvoorschriften in te voeren, kan enkel maar worden toegejuicht.

Het zou zeer te betreuren zijn en de strijd van de Vlamingen om het behoud van eigen cultuur stellig niet ten goede komen, indien Noord en Zuid wat betreft de schrijfwijze van de gemeenschappelijke taal uiteen gingen.

Dit verlangen naar bestendiging van de eenheid moge derhalve bij elke beslissing omtrent de spelling ook naar onze overtuiging worden vooropgesteld.

De vraag blijft evenwel of niet een andere overeenstemming uit de bus had kunnen komen dan thans het geval is geweest. Want nu kan men zich immers nauwelijks aan de indruk onttrekken, dat — naar men mag aannemen zonder opzet — alles werd gedaan om de zaak zo ingewikkeld mogelijk te maken.

= ● =

De spelling-Marchant bracht ons een belangrijke vereenvoudiging bij het gebruik van mannelijke en vrouwelijke vormen. Het bleef niet langer noodzakelijk in het woordenboek op te zoeken of een bepaald woord als mannelijk of vrouwelijk stond aangegeven, aangezien praktisch steeds — behoudens in een aantal zeer duidelijke gevallen — met de mannelijke vorm kon worden volstaan.

De spelling-Marchant bracht ons niet een vereenvoudiging op het punt van de schrijfwijze van zogenaamde bastaardwoorden. Wij bleven hardnekkig *rhythme* schrijven, inplaats van ritme, consequent in plaats van konsekwent, correct in plaats van korrekt, methode in plaats van metode, e.d.

Het verlangen van de Belgen nu ging er naar uit om al dergelijke woorden, mede ter verduidelijking van het onderscheid met het Frans, in de z.g. progressieve spelling te gaan schrijven.

Anderzijds wenste men echter terug te komen op het practisch vervallen van het onderscheid tussen mannelijk en vrouwelijk en de bevolking derhalve weer te dwingen tot het raadplegen van het woordenboek op dit stuk van zaken.

Nederland voelde noch voor het een noch voor het andere veel en het was zodoende duidelijk, dat over en weer concessies zouden moeten worden gedaan.

= ● =

Het eenvoudigst zou zijn geweest, indien de Belgen zouden hebben berust in de vereenvoudiging van de taalhantering, waar het het gebruik van mannelijke en vrouwelijke vormen betrof en de Nederlanders zich bij de nieuwe schrijfwijze van bastaardwoorden zouden hebben neergelegd. Het laatste moge even ingewikkeld schijnen, maar indien in publicaties, pers en ambtelijk verkeer de nieuwe vormen worden gebruikt is men er na luttele weken aan gewend geraakt, temeer daar het in wezen inderdaad nauurlijker vormen zijn. Helaas, deze gemakkelijkste oplossing voor de moeilijkheden werd niet gekozen. Men is veeleer de richting uitgegaan om de vereenvoudiging ten aanzien van het gebruik van de mannelijke en vrouwelijke vormen ongedaan te maken en ten aanzien van de bastaardvormen de moeilijker schrijfwijze te handhaven.

Ware men althans op dit punt dan nog consequent geweest, aldus mag echter onze verzuchting luiden. Want concessies zijn in beide gevallen slechts gedeeltelijke concessies.

Ten aanzien van mannelijke en vrouwelijke vormen heeft men dikwijls uitdrukkelijk een keuzemogelijkheid opengelaten en daarvan weer een aantal woorden uitgezonderd, die uitsluitend met de vrouwelijke vorm mogen worden aangeduid.

Met betrekking tot de schrijfwijze van bastaardwoorden volgde men een soortgelijke weg. Sommige van die woorden zullen inderdaad radicaal nieuw geschreven moeten worden, voor andere blijft er een keuzemogelijkheid en voor nog andere blijft de tot dusver gebezigde spelling bestaan.

APOLLO PAVILJOEN
APOLLOLAAN 2 — AMSTERDAM — TELEF. 712410
●
Restaurant: iets aparts
„Franse Zaal" voor partijen uniek
Terras: een dorado aan het water

En om de kwestie helemaal ingewikkeld te maken heeft men dan nog een commissie ingesteld om het vraagstuk van de bastaardwoorden gedurende een jaar nader te gaan gaan bekijken om intussen voor het onderwijs en het ambtelijk apparaat een verschillende spelling in te voeren. Het ambtelijk apparaat houdt zich, waar een keuzemogelijkheid werd geschapen, aan de oude vormen en het onderwijs mag kiezen.

= ● =

Met dit alles is de spellingschaos compleet. Hoe men het voor elkaar gekregen heeft is haast niet te begrijpen. Maar wie als ambtenaar zich houdt bij zijn functie en het examen van zijn zoontje zal tot zijn grote schrik tot de ontdekking kunnen komen, dat de laatste er de voorkeur aan geeft beide begrippen als funktie en eksamen te spellen zonder dat hij door zijn onderwijzer op de vingers wordt getikt.
Voor deze onderwijzers wordt het al met al weer een gouden tijd. Zij komen opnieuw in de gelegenheid hun pupillen aangenaam bezig te houden met woordenlijsten en reeksen van uitzonderingen daarop, hetgeen een aparte studie vraagt.
Want er is wel niemand in den lande, die het voorlopig zonder een dergelijke woordenlijst kan stellen. Indien vervolgens over een jaar de commissie tot nadere overeenstemming komt over de thans alternatief gestelde schrijfwijze van sommige bastaardwoorden, kan men ook op dat punt nog een verrukkelijke bron van studie aanboren.

Alom wordt geklaagd over overlading van studieprogramma, het opdringen van overmaat aan feiten en het verwaarlozen van algemene ontwikkeling en karaktervorming aan de onderwijsinrichtingen.
Maar voor de spelling van de Nederlandse taal zal men nu wel een aantal uren extra mogen gaan uittrekken. Een taal is gans het volk.
Het is niet te hopen, dat de verdeeldheid, die er thans op het gebied van de spelling gaat ontstaan een symptoom vormt van een binnen ons volk steeds verder voortschrijdende verdeeldheid naar dogmatische stokpaardjes.
Want het zou niet de eerste keer zijn, dat men om die reden in het slechtst denkbare compromis moest komen te vervallen....

HEIN ROETHOF

EEN NIEUW SEIZOEN EN EEN NIEUW GELUID

Een nieuw liberaal geschrift vraagt de aandacht

De zomer spoedt ten einde. De vacantieplannen zijn uitgevoerd. Een nieuw jaar van werken breekt aan.

Werken heeft zin, wanneer men anderen tot nut strekt. Dit geldt voor materiële dingen, maar ook voor geestelijke zaken.

Men kan alleen zijn brood verdienen, wanneer men iets doet, wat een ander waardeert. Men verricht op geestelijk gebied ook enkel iets zinvols, wanneer de ontwikkelde gedachten anderen ten goede komen.

Meningsuiting „om maar iets te zeggen" is waardeloos. Een opgekropt gemoed luchten hergeeft de spreker of schrijver wellicht zijn evenwicht, maar brengt veelal voor een ander niet iets, waar hij wat aan heeft.

Een aantal jongeren heeft onlangs de koppen bij elkaar gestoken en een stichting opgericht, die de naam draagt van „Liberaal réveil".

De stichting gaat publiceren. Er zijn verschillende plannen. Er wordt evenwel stelselmatig gewerkt: eerst het een, dan het ander, en niet alles tegelijk.

Nummer één wordt een tijdschrift, dat eens per kwartaal en later misschien met korter tussenpoos verschijnen zal. Wat is het doel van dit tijdschrift?

De naam wijst de weg: liberaal réveil wil zeggen: liberaal ontwaken. Het tijdschrift zal artikelen brengen die gevoelens en opvattingen behelzen, die ontwaakt zijn uit een liberale gezindheid
Wat opbloeit uit een liberaal hart en uit een liberale geest kan zijn uitdrukkingsmogelijkheid vinden in dit tijdschrift. De wat lange tijdsduur tussen de opvolgende verschijningsdata is een aanwijzing, dat de oprichters van de Stichting „Liberaal réveil", die aan het tijdschrift dezelfde naam hebben gegeven, vooral datgene willen publiceren, wat vermoedelijk ook voor wat langere tijd waarde zal hebben.

Het tijdschrift belooft derhalve geen doublure te worden van enig liberaal dag- of weekblad. En De Driemaster dan?

De Driemaster is naar mijn mening een orgaan van jongeren en besetemd voor jongeren. Dit betekent, dat De Driemaster een middel is tot meningsvorming onder jongeren en een gelegenheid biedt aan de leden der J.O.V.D., om hun gedachten te ordenen en op papier te zetten.

Dit is op zich zelf reeds een zaak van gewicht, omdat een artikel schrijven heel wat moeilijker is, dan een artikel afbreken. Synthetische denkers zijn er minder dan analyserende denkers!

Maar het doel blijft beperkt. „Liberaal réveil" heeft een verderreikend doel. Het moge dan opgericht zijn door een aantal jongeren, maar het beoogt meningsvorming onder allen in Nederland, die politiek-vrijzinnig geörienteerd zijn.

Misschien ware het gewenst geweest, wanneer de liberale partij zelf zo'n orgaan had opgericht. Men kan evenwel ook zeggen, dat het juist goed is, wanneer zo'n orgaan los van een partij staat. Immers, nu staat men als schrijver vrijer tegenover het doen en laten van de partij.

Het „Liberaal réveil" is er niet, om de partij onaangenaam te zijn. Het is er, om aan de frisse liberale, vooruitstrevende gedachten een spreekbuis te geven. Wanneer deze opzet slaagt, en geregeld meningen geuit zullen worden die het overwegen waard zijn, zal daarvan ongetwijfeld invloed uitgaan op de houding der partijgenoten in de vertegenwoordigende lichamen.

Wie doen aan het „Liberaal réveil" mede? Hieronder volgt de lijst van namen der redactieleden; allen bekenden in de J.O.V.D., hetzij omdat zij in onze kring bij verschillende gelegenheden voordrachten hebben gehouden, hetzij omdat zij besturende functies vervullen of vervuld hebben. De personen, die een ster bij hun naam hebben, zijn tevens bestuursleden der stichting.

*** W. Altink, Amsterdam.**
*** P. C. Boevé, Amstelveen.**
prof. dr N. E. H. van Esveld, Rotterdam.
mr W. H. Fockema Andreae, Rotterdam.
*** H. H. Jacobse, Amsterdam.**
H. A. Korthals, ec, drs, Voorschoten.
*** R. Neuberg, ec. drs, Amsterdam.**
*** dr E. Nordlohne, Amsterdam.**
*** L. D. Oosterveld, ec. drs, Amsterdam.**
*** dr H. J. Roethof, Den Haag.**
prof. dr H. J. Witteveen, Rotterdam.

Als voorzitter van de redactieraad treedt W. Altink op. Voorzitter van het stichtingsbestuur is dr H. J. Roethof.
Begin November 1955 kan het eerste nummer van „Liberaal réveil" tegemoet gezien worden. Professor Oud juicht het initiatief toe en zal het eerste nummer openen met een staatkundig artikel. Ook de Teldersstichting zegde haar medewerking toe. Zij zal in „Liberaal réveil" kleinere rapporten publiceren.
Zo belooft „Liberaal réveil" het onafhankelijke discussie- en studieorgaan te worden, waarin op verantwoord peil en in principiëel-liberale geest onderwerpen van staatkundige, sociale, culturele en economische aard aan de orde worden gesteld.
Wie voor het tijdschrift belangstelling heeft, kan zich abonneren bij de secretaris der Stichting „Liberaal réveil", de heer

L. D. OOSTERVELD, ec. drs,
BOTTICELLISTRAAT 8,
AMSTERDAM-ZUID.

Bij intekening vóór verschijning bedraagt het abonnementsgeld *f* 5.— per jaar. Aan bovenvermeld adres kan ook alle kopij worden ingestuurd.

EDGAR NORDLOHNE.

Ondergetekende wenst zich gaarne op te geven als abonné van „LIBERAAL REVEIL".
De abonnementsprijs van *f* 5.50 over 1955/56 zal hij/zij zo spoedig mogelijk overmaken op het voorlopige postgironummer van de Stichting „Liberaal Réveil" nr. 56 20 44, ten name van P. C. Boevé, penningmeester.

Naam: .. ..

Adres: .. ..

Woonplaats: .. ..

Handtekening: .. ..

MARGINALIA

Opvoeding en Staat

Sylvester Murau is een voormalig officier van de Oostduitse volkspolitie, die in Juni van dit jaar in West-Berlijn asyl vroeg en vond. Op 8 Juli werd hij opgezocht door zijn dochter Brigitte, de vrouw van 'n luchtmachtofficier van de Volkspolitie der Sowjetzone.

Uiteraard was de vader overgelukkig met dit weerzien en om het te vieren werd er een uitstapje gemaak naar Darmstadt, alwaar de lieve dochter haar vader in een bar kennis deed maken met de twee verkapte SSD-agenten Tietze en Horeis.

De andere dag werd er gevieren een tocht gemaakt per huurauto, een tocht die hoofdzakelijk bestond uit ritjes van bar tot bar. Op het hoogste punt van de vreugde wist Brigitte een slaapmiddel in het glas bier van haar vader te doen en bij Kronach reed de agent Tietze over de zonegrens en leverde de gewezen majoor Murau over aan een daar gereedstaande speciale SSD-patrouille. Einde van de tocht en naar alle waarschijnlijkheid einde van Murau.

Opziende naar de wolken witte vredesduiven, die Moskou over de wereld uit doet zwermen, werken verhalen als deze een beetje ontnuchterend.

De tijdsruimte van Hitlers machtsovername tot zijn ondergang bedroeg niet meer dan 12 jaar; bijna even lang zijn de jongeren in Oost-Duitsland en in alle satellietstaten nu opgevoed onder een gelijkwaardig systeem, waarbij de partij voor alles gaat.

De gevolgen blijven niet uit en het bovenstaande verhaal is daar een illustratie van. Weer is een generatie verknoeid en ontmenselijkt.

En nog altijd is het zo, dat een volk geen betere regering krijgt dan het verdient. Wat ondanks alle bloemrijke woorden en fraaie bekendmakingen weinig vertrouwen doet geven in de werkelijke drijfveren van de communistische regeringen. Het blijven, om het zo maar eens te zeggen, bloemrijke woorden en fraaie bekendmakingen.

De onuitroeibare dwaling

De Centrale van hogere rijksambtenaren heeft zich in een adres tot de Tweede Kamer gewend, waarin zij bezwaren aanvoert tegen het wetsontwerp algemene ouderdomsvoorziening. Onder meer wordt in dit adres verwezen naar enige artikelen van prof. dr. C. Campagne in Economisch-Statistische Berichten, waarin de schrijver destijds de gedachte verdedigd heeft om de oudedagsuitkering lager te doen zijn al naar het inkomen van de vijf en zestig jarigen en ouderen hoger is.

Het adres eindigt met de aanbeveling om het wetsonwerp zodanig te wijzigen, dat het een karakter krijgt van een algemene risicoverzekering, die ten doel heeft Nederlanders op 65-jarige leeftijd een uitkering te geven, als hun inkomen uit anderen hoofde beneden een nog nader te bepalen grens blijft.

De figuur wordt dus zo,, dat van het ontwerp ouderdomsvoorziening een nogal ingrijpend punt gehandhaafd blijft, nl. ieder krijgt een uniform percentage van zijn inkomen te betalen ter vorming van de grote pot.

Wanneer men echter op de leeftijd gekomen is om van deze pot mee te gaan profiteren, wordt er eerst eens grondig bekeken of de persoon in kwestie al genoeg inkomen heeft om van rond te komen, dan wel onder deze (subjectieve) standaard blijft.

In het eerste geval profiteert de 65-jarige niet van zijn verplichte verzekering — waaraan nij meer dan de helft van zijn leven meebetaald heeft — in het tweede geval is er ook geen vuiltje aan de lucht, want maandelijks zal per postwissel het tekort wel aangevuld worden.

Wanneer dit voorstel aanvaard zou worden ziin wij weer beland in dezelfde onbillijkheid als de Noodwet Drees nu vertoont. Legio is het aantal gevallen van kleine spaarders, die heus wel in aanmerking zouden willen komen voor een uitkering krachtens deze noodwet, maar daar net iets te veel „bezitter" voor zijn.

Anders is het met degenen, die „armer" zijn en wel profiteren van deze uitkering. Natuurlijk zijn er in de laatste groep velen, die met de beste wil geen kapitaaltje bijelkaar hadden kunnen krijgen en er zal wel geen zinnig mens meer zijn, voor wie een uitkering aan deze groep onaanvaardbaar is.

Maar hoe is het met de grote middenmoot van de lagere inkomens? In deze groep valt ergens de scheiding tussen hen, die wel enige verantwoordelijkheid willen dragen en hen die er maar op los leven in de wetenschap, dat men in deze tijden heus niet meer aan de honger overgeleverd zal worden.

Als de Centrale van hogere Rijksambtenaren haar zin krijgt brengt een totale afwezigheid van begrip voor de eigen verantwoordelijkheid een niet onaanzienlijk kapitaaltje aan beloning op. Wanneer men de horden bromfietswellustelingen uit de fabriekspoorten los ziet barsten krijgt men wel eens het idee, dat men deze beloning op lange termijn naar waarde weet te schatten.

Ons land is echter meer gediend met het stimuleren van het begrip voor de eigen verantwoordelijkheid en de vorm waarin de oudedagsvoorziening uiteindelijk gegoten wordt zal daar veel toe bij kunnen dragen.

Maar dat is voor sommige rijksambtenaren maar een naar idee.

Panta rei

In de Zaanstreek is men nu reeds zo onthand door het gebrek aan arbeidskrachten, dat men tegen hoge kosten meisjes en getrouwde vrouwen uit de kop van Noord-Holland gaat halen, om het tekort althans enigermate op te vangen.

Ook vervoert men met grote trailers producten en verpakkinsmateriaal tot ver in de provincie om daar het inpakwerk te laten doen. Het is het oude verhaal van Mohammed en de berg.

In de industriegebieden aan de beneden-Maas is hetzelfde verschijnsel te zien. De olieondernemingen en chemische bedrijven halen hun arbeiders tot diep uit Noord-Brabant en nog is er een zwaar tekort en moet men exportorders laten schieten, omdat er eenvoudig geen handen zijn om ze uit te voeren. Begrijpelijkerwijs wordt iedere arbeider, die zich meldt met enig enthousiasme ontvangen.... In dit licht bezien zijn er drie dingen die verwonderen. Eerstens ziet men op dezelfde Maas regelmatig de Zuiderkruis en de Grote Beer voorbijvaren, beladen met hard zwaaiende (zwaar gesubsidieerde) emigranten. Och het zal wel nodig zijn wanneer men de zaak op de lange termijn beziet, maar het contrast is niet onaardig en voor de vele toeschouwers altijd een bron van rijk gekruid commentaar.

Tweedens neemt in navolging van België het gemompel over een werkweek van 5 dagen steeds meer toe. Een begrijpelijke wens, maar of de tijd er nu wel zo helemaal rijp voor is?

En tenslotte bevatten de dagbladen naast een bericht over het werven van Italiaanse arbeiders voor de Nederlandse industrie een mededeling over onderhandelingen tussen Noorse en Nederlandse autoriteiten met het doel geschoolde arbeiders en landarbeiders in Noorwegen te plaatsen.

Economie is een interessant vak en oneindig veel amusanter dan men zo op het eerste gezicht wel zou zeggen.

Opvoeding

Het bijna 200 jaar oude orgel van de Kapelkerk te Alkmaar, prijkend op de lijst van Monumentenzorg, is door de spes patriae eens grondig onderhanden genomen. Pijpen werden er uit gehaald of verbogen en ook wel netjes in grotere pijpen gestopt, terwijl het mechaniek ernstig beschadigd werd.

Rijdende naar het Zuiden maakten wij mee hoe op de Rijksweg Den Haag-Rotterdam collega's van bovengenoemde knapen vanaf een viaduct een steen op de motorkap van de hardrijdende wagen wisten te werpen; de steen vloog niet door de voorruit, wat wel een kleine teleurstelling geweest moet zijn.

Aangekomen in Gent zagen wij op de befaamde klok „Triomfante" op het Burgemeester Braunplein vijf namen gekrast, compleet met voornamen en plaats van afkomst. De score Gouda-Tilburg was 4-1. Geen van de duizenden andere jonge touristen was op dit aardige idee gekomen, Nederland prijkte daar in alle eenzaamheid.

Talrijk zijn de vellen door nijvere specialisten volgeschreven over de onderwijsvernieuwing. Wanneer zal echter ooit eens het leervak wellevendheid, beschavingsleer of hoe men het dan ook noemen mag op de lesroosters komen te staan.

Wie wel eens een les op een Duitse lagere school heeft meegemaakt zal waarschijnlijk ook vervuld zijn geraakt met barre ontzetting over de daar heersende discipline en massale gehoorzaamheid. Maar het kan ook nog wel iets anders en hopelijk slaagt men er nog eens in die andere weg te vinden.

N.V. SCHEEPSWERF EN MACHINEFABRIEK

«WAALHAVEN»

Waalhaven O/Z. 119 — Rotterdam
Telefoon 72850

J. C. van Donkelaar - Rotterdam
Stieltjesplein 13c - Tel. 77224 - 70477 - 81813 - Privé 40541
Ontwerpen en uitvoeren van Café-, Restaurant-, Hotel- en Winkelinrichtingen - Tevens reparatie-inrichting.
Verhuurinrichting voor feesten en partijen.
Specialiteit: roestvrij stalen toonbankbladen en aanrechten

N.V. Scheepsbouwwerf - Machinefabriek
„DE KLOP"
Industrieweg 4 Sliedrecht

Houthandel W. L. J. HOUDTZAGERS
In- en verkoop van NIEUW HOUT en STUWHOUT
Levering van alle materialen voor het stuwen van schepen, wagons enz.
Opslagterrein: HUDSONSTRAAT 49 - ROTTERDAM
Telefoon 36621-70684
NA 17 UUR: KLEIDIJK 86 - RHOON - TELEFOON 595

J. van de Geest & Zoon
Behangerij, Stoffeerderij, Matrassenmakerij en Scheepsstoffeerderij
Lusthofstraat 220 b-c - Telefoon 23835 - Rotterdam

Machinefabriek en Constructiewerkplaats
Fa. J. BRANDWIJK Pzn.
Brielschelaan 58-60 - ROTTERDAM-Z. - Tel. 71197-75137
Lichte staalconstructies en alle soorten draaiwerk.
Roestvrij stalen bouten, koppelingen en andere onderdelen.

HBU HOLLANDSCHE BANK-UNIE N.V. AMSTERDAM **HBU**

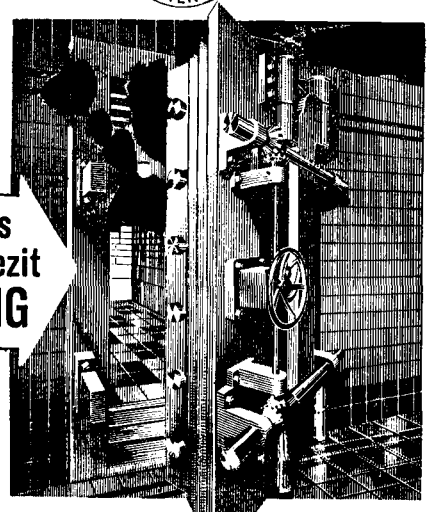

Hier is Uw bezit VEILIG

Waarom zoudt U risico's nemen, welke altijd verbonden zijn aan 't bewaren van kostbaarheden en waardepapieren in huis?
Berg ze veilig op in onze brand- en inbraakvrije kluis! Voor een gering bedrag stellen wij een safeloket daarvoor beschikbaar.

Ook voor U: de HBU

HOLLANDSCHE BANK-UNIE N.V.
AMSTERDAM - DEN HAAG - ROTTERDAM

Ankersmit's Textielfabrieken N.V. - Deventer
Spinnen
Verven
Weven
Bleken
Drukken

Fa. TROMP
Bouw- en Constructiebedrijf
Zwarte Paardenstraat 69
Rotterdam, Telefoon 28836

Vulcaniseer Inrichting »De Toekomst«
Coveren en vulcaniseren van alle maten autobanden
Mathenesserdijk 485-487 – Telefoon 31438 – Rotterdam

DE VRIES ROBBÉ & CO
GORINCHEM
staalconstructies
metalen ramen en deuren

Scheeps-reparatie-bedrijf
en Machinefabriek
BRINK
Waalhaven, Pier 8 - Rotterdam
Telefoon 77610 (3 lijnen)
Na 18 uur: 73554, 70341, 41782, 171502

Zeeschepen van elk type
5 Bouwhellingen tot 200 m lengte
C. VAN DER GIESSEN & ZONEN's SCHEEPSWERVEN N.V.
Krimpen aan den IJssel
tel.: 244 - Rotterdam: 110460

BEZINNINGSCENTRA? JA!

Een antwoord aan Frits Wagenmaker

Het artikel van het gewaardeerd lid Frits Wagenmaker in De Driemaster van Juli 1955 geeft mij aanleiding, naar de pen te grijpen.
Hij pleit voor de vorming van bezinningscentra binnen de liberale organisaties en vraagt zich met bezorgheid af, of de liberale partij niet afglijdt naar een steriel neutralisme.
Voorwaar een belangrijk onderwerp, dat niet met een botte afwijzing afgedaan kan worden. Te minder kan deze zaak als afgedaan worden beschouwd, omdat in een organisatie voor vrijheid en democratie slechts principiële knopen kunnen worden doorgehakt, nadat de leden zich erover hebben beraden en uitgesproken.
En bovendien, wat belangrijker is dan formele bedenkingen, de kwestie van de bezinningscentra is een zaak die leeft onder het denkend deel der gelovige natie.
Het afwijzen van deze centra betekent niet minder, dan dat het denkend deel der gelovige natie de deur der liberale organisaties voorbij gaat, en dat het proces der meningsvorming onder deze groep van ons volk dus geschiedt buiten de liberale kring om.
Verre van het centrale punt der meningsvorming in ons land te zijn, gaan de liberale organisaties een plaats aan de periferie innemen, gedoemd tot weerspiegeling van eens anders licht. Naar mijn mening is het de taak van het liberalisme, uit eigen kracht licht te laten schijnen.

Wil het liberalisme een fakkel zijn, dan is het voor alles nodig, in eigen kring de geestelijke lethargie te doorbreken en de discussie binnen de eigen groep op gang te brengen. Zij, die de bezinningscentra afwijzen, zijn bang. En wel bang voor de verscheidenheid van inzicht, die zou kunnen blijken. Dat een geheel andere ontwikkeling ook denkbaar is, ontgaat blijkbaar aan deze retrospectief ingestelden.

Een katholiek-liberale groep kan, in plaats van de geestelijke vrijheid te veroordelen en te pleiten voor „laissez-faire" (wat geen van beide waarlijk liberaal is), ook het zuivere christelijke standpunt verdedigen, dat elke mens steeds doen moet, wat zijn geweten hem voorschrijft en — getrouwelijk de geest der geboden volgend — moet opkomen voor een eerlijk getuigenis, voor het recht op de vruchten van eigen arbeid en voor een maatschappijorde, waarbij de individu niet in materialisme ten onder gaat.

Een katholiek-liberale groep zou, in plaats van dociel de particuliere, niemand bindende, politieke meningen van kerkelijke gezagsdragers te onderschrijven, ook kunnen bijdragen aan een afwerpen van het minderwaardigheidsgevoel dat onder tal van katholieken — door hun isolement — bestaat.

Een katholiek-liberale groep kan, in plaats van een zorg voor de liberale organisaties te zijn, ook het liberalisme en het katholicisme beiden opnieuw bezielen.

En wat hier over katholieken gezegd is, kan van andere religieuze en ethische groepen van ons volk evenzo gezegd worden.

Wij leven in een tijd, „waarin alles meer overeenkomstig zijn psychologische diepte en echtheid beoordeeld en gewaardeerd wordt", zegt het bisschoppelijk mandement van 1954 op bladzijde 2. Een woord, dat de toestand juist weergeeft.

Wij leven in een tijd, die gekenmerkt wordt door een fel tegenoverelkaar staan van de filosofie van Marx en de filosofie van Smith: de filosofie van de heerschappij der materie over de mens en de filosofie van de heerschappij van de mens over de materie.

Alle grote beslissingen zijn tegenwoordig beslissingen tegen deze achtergrond. Wie zal winnen, Marx of Smith, de Sowjet-Unie of de vrije naties?

Deze vraag dringt zich op aan alles wat belangrijk is. Dat betekent, dat men zich bij voortduring rekenschap moet geven. wat in beginsel het juiste is.

Men moet bij alles doorstoten tot de kern en zich afvragen: „Als ik hieraan medewerk, bevorder ik dan een vrije samenleving, of verzwak ik de krachten der vrijheid?".

In deze strijd der maatschappijbeschouwingen willen velen zich laten leiden door hun geloof. Zij stellen zich de vraag, welke handeling moet voortvloeien uit een zuiver pogen om het geloof te verstaan.

Omdat het voor velen zo duidelijk is, dat de tegenwoordige spanning in de wereld veroorzaakt wordt door het aggressieve marxisme, dat de ziel der mensen verstikt, kunnen zij bij hun geloof niet volstaan met passiviteit ten opzichte van het leven in al zijn verschijningsvormen, maar willen zij zich voortdurend verantwoorden.

Dit zich willen verantwoorden is een moeilijke aangelegenheid, omdat men, alvorens te kunnen duiden, een juiste kennis van de feiten en.... van het geloof moet hebben.

Ten aanzien van het geloof kunnen de geestelijke leiders helpen. Bij het duiden zullen deze leiders echter terugtreden, omdat het maatschappelijke leven vragen stelt, die men naar eer en geweten, toch onderling verschillend kan beantwoorden.

Hieruit volgt, dat de politieke bezinningscentra niet opgericht kunnen worden binnen de organisaties van het religieuze en ethische leven en dat de partijen daartoe het meest aangewezen zijn.

Er moet, in onze rijen, altijd ruimte blijven voor vrijheid en initiatief, want zij zijn de voorwaarden om bij te blijven en vooruit te komen.

EDGAR NORDLOHNE

Prinsjesdag 1955

Prinsjesdag was ook dit jaar weer een mooi feest,
waar duizenden Nederlanders naar toe zijn geweest.
een ware nationale manifestatie
van aanhankelijkheid aan het Vorstenhuis van de gehele [natie.

Doch een bepaald volksdeel is uit de gratie
in Kamervoorzitter Jonkmans geest
want geen enkele liberaal kreeg een plaatsje
in de commissie van ontvangst bij dit nationale feest.

En voor de duizenden V.V.D.-ers die in Scheveningen [congresseerden
was het een hard gelag toen zij de 3e Dinsdag constateerden,

dat de één en tachtig heren
een half millioen Nederlanders weerden,

die te allen tijde het Vorstenhuis eren,
wat niet gezegd kan worden van Jonkmans socialistische [heren!

ALEXANDER HOOGLANDER

Géén vervlakking

Een dagblad, dat onbelangrijke gebeurtenissen met op effect jagende opschriften in het midden van de belangstelling plaatst, dat met uitvoerige, sentimentele verslagen en interviews met foto's appelleert aan de meest primitieve gevoelens, zulk een dagblad wordt helaas vlotter verkocht dan een goede courant.

Zo'n dagblad is oppervlakkig en nivellerend, dus in zekere mate ontbindend.

Sommige bladen zijn weliswaar minder verderfelijk, maar hun culturele waarde wordt beperkt door concessies aan de gemiddelde smaak, dus aan vervlakking. Bladen, die min of meer afhankelijk zijn van politieke of kerkelijke groepering oefenen dagelijks op hun lezers invloed uit in een bepaalde richting.

Een courant, behoeft noch eenzijdig, noch oppervlakkig te wezen om onderhoudend te zijn. U kunt een „goed" dagblad kiezen, dat zeer onderhoudend kan zijn en haar maatschappelijke functie van nieuwsvoorziening en voorlichting verricht op hoog niveau, niet neutraal, wel volkomen onafhankelijk en strevende naar de grootst mogelijke objectiviteit.

Een dagblad met onopgesmukte, betrouwbare berichtgeving, instructieve en opbouwende artikelen, die de intellectuele belangstelling opwekken en bevredigen.

★

Vraagt U de NRC eens 14 dagen op proef.

Aan de vooravond van ons a.s. Congres

Groningen opent haar poorten

Wederom staan wij aan de vooravond van de jaarlijks te houden grootse manifestatie van de jonge liberalen in Nederland en ditmaal valt aan Groningen de eer te beurt als gastvrouwe te mogen optreden.
Wij rekenen er op, dat honderden J.O.V.D.-ers uit Noord, Zuid, Oost en West op 12 en 13 November in de Martinistad zullen samenkomen om te getuigen van het jonge vernieuwde liberalisme, van een gemeenschap van vrije mensen in een vrije wereld.
Om U enigszins een indruk van de congresstad 1955 te geven ,zou ik U willen meenemen op een wandeling door de oude binnenstad en zonder enig bezwaar kunnen wij dan op de Grote Markt starten. Dit is het centraal gelegen plein, dat als het hart van Groningen mag worden beschouwd
Hier staat het imposante Stadhuis en bovendien rijst daar voor U op de slanke Martinitoren, symbool van Groningen, van stad en provincie.
In de omgeving van dit machtige bouwwerk werd de geschiedenis van de stad geschreven.

De Martinitoren is niet onveranderd gebleven, als gevolg van verschillende rampen, welke dit trotse welvaartsmonument hebben geteisterd. Na de instorting van een „voorganger" werd in 1469 bgonnen met de bouw van een nieuwe toren, waaraan men tot ver in de 16e eeuw heeft gewerkt. Later werd de houten bovenbouw door brand vernield.
Pas in 1627 werd een nieuwe bovenbouw aangebracht, maar in een andere stijl; de Gotische zandstenen onderbouw kreeg een Renaissance bovenbouw.
Helaas is de oorlog niet ongemerkt aan het centrum der stad voorbijgegaan, wat tot op de huidige dag nog merkbaar is. Vele mooie, oude gevels aan de Noord- en Oostzijde van de Grote Markt werden verwoest. Ook achter het Stadhuis werd vrijwel alles weggeslagen.

Hier heeft men thans een uitbreiding van het bestaande Stadhuis geprojecteerd, een op zichzelf staand gebouw, dat door middel van een z.g. luchtbrug met eerstgenoemde verbonden zou worden. Deze luchtbrug is echter door Den Haag afgewezen en nu fluisteren boze stemmen, dat men het met een kabelbaan wil proberen!

We verlaten nu de Grote Markt en wandelen het Martinikerkhof op, na nog even aandacht geschonken te hebben aan het door oorlogsgeweld geschonden gebouwtje in de onmiddellijke nabijheid van de toren. Het werd in 1509 als rechthuis gesticht, maar kreeg later een militaire bestemming, waardoor het nog altijd „Hoofdwacht" wordt genoemd.
Voorbij de Martinikerk zien we het „Provinciehuis", dat uit een oud en een nieuw gedeelte bestaat, en waarin o.m. de Statenzaal en de zaal van Ged. Staten gevestigd zijn.
Wanneer we langs het Provinciehuis wandelen bereiken we spoedig een oud gebouwencomplex, het Prinsenhof of Stadhouderlijk hof. Hier hield enige jaren de enige bisschop, die Groningen heeft gehad, verblijf. Aan de stadhouderlijke tijd herinnert de gerestaureerde pleinpunt en de aansluitende Goedepoort.

We verlaten nu het Martinikerkhof en zetten onze wandeling voort, om via de Jacobijnestraat, de naam herinnert aan een klooster, de Oude Ebbingestraat te bereiken. Vele hoofdstraten in de binnenstad dragen een naam met de uitgang „inge". Zij wekken herinneringen op aan machtige patriciersgeslachten, die in lang vervlogen jaren een belangrijke rol in het stedelijke leven hebben gespeeld.
De Ebbingestraat door, de brug over en dan direct linksaf langs de z.g. Spilsluizen. U bent nu even buiten de oude stad, welke omringd is door de bekende „diepen", op de plaats waar vroeger de oudste vestinggrachten waren te vinden.
Wie de oude stad wil verlaten, moet bijkans altijd over een brug.
We wandelen nu in de richting van de Ossenmarkt. Aan onze rechterhand zien we weldra twee pleinen, gescheiden door het verlengde van de Oude Boteringestraat: de Ossenmarkt en het Guyotplein. Aan de Ossenmarkt ziet U drie oude gevels naast elkaar, waarvan door zijn rijk behandelde Renaissance-gevel het huis Sichterman het meest opvalt. Het bijbehorende koetshuis met rijk versierde houten pui werd in een woning veranderd.
Aan het Guyotplein staat het oudste Doofstommeninstituut van Nederland. Het plein werd genoemd naar de man, op wiens initiatief in Groningen een begin werd gemaakt met het onderwijs aan doofstomme kinderen; de Waalse predikant Henri Daniël Guyot. De gevel van de bij dit instituut behorende ambtswoning dateert uit 1627.
Via de Boteringestraat komen we weer in de binnenstad. We passeren nu het Gerechtsgebouw, een in oorsprong Middeleeuws woonhuis, na 1754 zetel van verschillende rechtelijke colleges, sinds 1912 van de Arrondissementsbank.
Het Justitiabeeldje boven de ingang geeft de bestemming van dit gebouw voldoende aan.
We wandelen nu de Broerstraat door en komen bij het Universiteitsgebouw. In 1614 besloot de Provincie tot de oprichting van een Hogeschool, welke gehuisvest werd in een eenvoudig klooster, dat later werd vervangen door een meer passend gebouw, dat echter door brand werd verwoest. Op dezelfde plaats verrees in de jaren na de brand in 1906 de tegenwoordige Universiteit.
Door voorbij de academie links af te slaan komen we via de Kijk in 't Jatstraat en de Stoeldraaierstraat op de Vismarkt. Hier zien we twee gebouwen, die de aandacht trekken n.l. de Korenbeurs en daarachter het indrukwekkende complex van A-kerk en toren.
Oostelijk van de Vismarkt bereiken we het beginpunt van onze korte trip door de binnenstad, nadat we eerst nog voorbij „Huize Maas" zijn gekomen, waar ons congres zal plaats vinden.
Breiden we onze wandeling uit tot de nieuwere wijken van de steeds groter wordende stad, dan vinden we daar prachtige parken en vijvers, die het geheel maken tot wat Groningen is: een pronkjuweel.
Deze stad, deze pronkjuweel van het Noorden, roept U een welkom toe op 12 en 13 November en hoopt op Uw aller komst, opdat wij een ieder kunnen tonen, dat ons liberalisme leeft en over een steeds groter wordende aanhang beschikt.

D. H. MARTINUS.

Aan het Nederlandse Volk:

LIBERAAL MANIFEST

DE VOLKSPARTIJ VOOR VRIJHEID EN DEMOCRATIE

is de staatkundige organisatie, waarin tezamen zijn gekomen de liberalen, vele leden van de vroegere Vrijzinnig Democratische Bond en politiek-„daklozen", om gezamenlijk een tehuis te vormen voor de politiek-vrijzinnigen in Nederland.

Wat hen verenigt zijn hun gemeenschappelijke opvattingen over de verhouding van godsdienst en politiek en over de rechten en plichten van de idividuele mens in een maatschappij, waarin vrijheid, verdraagzaamheid en sociale gerechtigheid tot gelding kunnen komen.

Zij geloven in een eigentijds liberalisme, dat inhoud geeft aan deze idealen en dat vóór alles is een geesteshouding.

DE V.V.D. IS EEN VOLKSPARTIJ

omdat zij niet behartigt een klassebelang, maar streeft naar behartiging van de geestelijke, sociale en economische belangen van het gehele volk, in al zijn geledingen.

DE V.V.D. IS DUS OOK GEEN „KAPITALISTISCHE" PARTIJ

zoals sommigen wel eens om doorzichtige redenen beweren. Zij *wil* dat niet zijn, maar zij *is* het ook niet. Zij kreeg immers reeds de stemmen van bijna een half millioen (500.000) kiezers, terwijl slechts enkele tienduizenden Nederlanders een hoog inkomen genieten.

Velen van die welgestelden stemden op de confessionele partijen en een aantal hunner stemt tegenwoordig ook op de Partij van de Arbeid.

In *alle* partijen vindt men kapitalisten, middenstanders en arbeiders — zo ook in de Volkspartij voor Vrijheid en Democratie.

DE V.V.D. VINDT HAAR AANHANGERS ONDER

vrijzinnig- en orthodox-protestanten, rooms-kaholieken en belijders van andere religieuze overtuigingen, ongeorganiseerde buitenkerkelijken en leden van het Humanistisch Verbond. Wat hen bindt is het inzicht, dat tussen individu en gemeenschap in beginsel geen tegenstelling bestaat; dat het individu de gemeenschap heeft te eerbiedigen en de gemeenschap de waarde en de rechten der individuele persoonlijkheid heeft te erkennen.

DE V.V.D. STREEFT ER DAAROM NAAR

steeds grotere groepen het beleven van de eigen verantwoordelijkheid mogelijk te maken en zij keert zich derhalve tegen alles, wat het eigen verantwoordelijkheidsgevoel en het eigen initiatief ondermijnt of een andermans rechten schaadt.

HET LIBERALISME, DAT DE V.V.D. VOORSTAAT,

is een ethisch gefundeerde stroming, die wil bereiken, dat in Nederland iedereen zijn menselijke waardigheid zal kunnen beleven, zijn verantwoordelijkheid zal kunnen en moeten dragen en zijn talenten ontplooien.

DE V.V.D. ACHT DE VOOR NEDERLAND AANGEWEZEN REGERINGSVORM

die van de constitutionele monarchie onder het Huis van Oranje mèt de parlementaire democratie.

OP GROND VAN HET BOVENSTAANDE ROEPT

de Volkspartij voor Vrijheid en Democratie het Nederlandse volk op, zich achter haar te scharen en met haar de liberale gedachte uit te dragen.

Op last van de minister

Nederland is een constitutionele monarchie, waar een Grondwet de rechten van de burgers waarborgt en waar een demokratisch staatsbestel er zorg voor draagt, dat de minderheidsgroeperingen niet in gedrang komen.

Het belang van de minderheid in een moderne samenleving is nog onlangs duidelijk aangetoond door prof. mr. P. J. Oud in zijn rede, uitgesproken op de grootse V.V.D.-dag in Scheveningen, toen hij nogmaals wees op het demonstratieve vertrek van de V.V.D.-fractie in de Tweede Kamer bij de behandeling van de belastingvoorstellen.

Terecht weigerde de V.V.D. er voor spek en bonen bij te zitten, en de door haar ingediende moties, waarvoor eigenlijk een meerderheid bestond in de Kamer, te zien verwerpen uit overwegingen die niets met het parlementaire overleg te maken hadden.

De democratie eist een eerlijk samenspel van alle erbij betrokken partijen.

Zo moet er vooral geen sprake van kunnen zijn, dat de minderheid verdrukt wordt, door het haar onmogelijk te maken haar principes te verbreiden.

Slechts indien een dergelijke verbreiding staatsgevaarlijk te achten is, kan men een afwijking van deze houding tolereren.

Hoe verontwaardigd zijn we niet als we horen en leren over het optreden van mannen als Peron of Franco, die de oppositie eenvoudig muilkorven en zelfs met terreur pogen neer te slaan.

Toch deed zich onlangs in Argentinië het ongehoorde feit voor, dat de leider van één van de belangrijkste oppositiepartijen in een opwelling van toegevendheid van de Peronistische regering in de gelegenheid werd gesteld een radiotoespraak tot de bevolking te houden.

Een sensationele gebeurtenis in dit Zuid-Amerikaanse land.

Dat dit voor de spreker nog een onplezierige nasleep zou hebben, zal U bekend zijn.

Zulke dingen gebeuren niet in ons land, zult U denken, maar dan vergeet U toch één ding. Zolang Nederland weer in vrijheid herrees uit de bange oorlogsjaren, nu tien jaar geleden, is het de V.V.D. niet vergund, haar stem in de aether te laten horen.

Zeker, omstreeks de verkiezingsdagen werden enkele luttele kwartiertjes toegewezen om korte propaganda-speeches voor de radio te houden.

Hoe nadelig was deze positie echter, wanneer men de andere grote Nederlandse partijen aan een beschouwing onderwerpt.

De P.v.d.A. en de K.V.P. beschikken ieder over een onbeperkte zendtijd van VARA en KRO om hun leerstellingen en propaganda in de Nederlandse huiskamers te brengen.

Ook de Prot. Christelijke groeperingen verkeren in de gunstige situatie een bevriende omroep als de NCRV aan te treffen.

De V.V.D. heeft echter geen enkele faciliteit. Dag in, dag uit en dat jaren achtereen moest zij toezien hoe anderen soms aanvallen op haar beginselen deden zonder dat zij de mogelijkheid bezat om op soortgelijke wijze een verdediging en tegenaanval in te zetten.

Het pleit voor de kracht van het liberale beginsel, dat de V.V.D. ondanks dat toch bleef groeien.

Mevrouw Fortanier-de Wit pleitte herhaalde malen in de Tweede Kamer voor een zendtijd-toewijzing en bij de laatste begrotingsdebatten deed de minister van O.K.W. vage toezeggingen, dat het kabinet nog eens een en ander zou overwegen. Dat hij zich daarbij verschool achter het argument, dat op de komende radiowet niet kon worden vooruitgelopen is wel een zeer zwakke houding te noemen.

Ontstellend is het toch wel, dat nu in de programmabladen van 17 September l.l. te lezen stond: „15.00-17.00 uur: Zendtijd op last van Z.E. de Minister van O. K. en W. afgestaan aan de V.V.D."

Een R.K. minister moet blijkbaar de R.K. omroepvereniging gelasten een democratisch recht te erkennen.

Het is toch wel droevig, dat de omroepverenigingen niet spontaan en royaal zendtijd aan de V.V.D. beschikbaar stelden, nu deze Partij voor het eerst in haar bestaan een hoogtijdag vierde! Wat een geluk, dat de leiding van de V.V.D.-dag een uitstekend getimed programma wist te bieden.

Ik ben ervan overtuigd, dat de uitzending grofweg zou zijn onderbroken indien het programma tot even over vijf zou hebben geduurd.

Nederland heeft kunnen meeleven met de V.V.D. demonstratie in Scheveningen en vele weifelaars zullen overtuigd zijn door de woorden van de liberale sprekers.

Jammer, dat het slechts van 3-5 uur op één Zaterdagmiddag mogelijk was.

Hoe lang zal het zo nog duren?

Minister Cals heeft nu toch zelf bewezen, dat hij zendtijd **kan** beschikbaar stellen.

Moge Zijne Eccellentie niet schromen de democratische rechten van de V.V.D. spoedig volledig te erkennen.

P. B.

L.G. VAN DORP'S
LAUNDRY
One day service
BRUYNSTRAAT 52-56 · ROTTERDAM · PHONE 32845
QUICK SERVICE
Laundry & Drycleaning
for SHIPS, HOSPITALS, HOTELS & RESTAURANTS

„Liberalisme schiet wortel bij de jongeren"

V.V.D.-dag groeide uit tot grootse demonstratie

Vele duizenden leden van de V.V.D. zullen Zaterdag 17 September j.l. naar huis zijn gegaan met de gedachte, dat het liberalisme op mars is en dat niets het meer zal kunnen tegenhouden. „Slaat op den trommele voor het liberaal réveil", zo riep prof. Oud aan het slot van zijn rede uit. En deze woorden werden met luide ovaties onderstreept door de duizenden aanwezigen.
Bij de opening had de heer D. W. Dettmeyer — mede uit de aanwezigheid van zovele duizenden uit het gehele land — de conclusie getrokken, dat de V.V.D. is geworden de partij van het militant liberalisme.

Mr H. van Riel kreeg in het Kurhaus het eerst het woord. Hij weerlegde vooral aan de hand van het Zaterdag gepubliceerde liberale manifest de veelgehoorde bewering dat de V.V.D. een kapitalistische partij zou zijn.
Hij bracht in het bijzonder twee punten naar voren, die z.i. zeer belangrijk zijn, t.w.: 1e. voorzien in de materiële behoeften; 2e. smeden van een gemeenschap, waarbinnen de mensen zich gelukkig voelen.
Wij verwerpen echter collectivisering riep mr Van Riel uit. Dit is roofbouw op de kunde, het vermogen en initiatief van anderen. Hij herinnerde er aan, hoe de strijd voor de verheffing van de arbeidersklasse door de liberalen is begonnen.
„Het heil van een ander is even belangrijk als dat van onszelf." „Te velen moeten nog door het leven met het stempel van de berekkelijke armoede". De ondervoorzitter van de V.V.D. streepte ook nog aan hoe de V.V.D. in de afgelopen jaren vaak verkeerd is begrepen en nog zoeken sommigen hun kracht in een hetze tegen alles wat liberaal is.
Het liberalisme groeit en al mogen er in het verleden fouten gemaakt zijn, het herinnert aan het gezegde: „Lelijk in de luier, mooi in de sluier".

Aanbieding van de partijvlag

Na de rede van mr Van Riel speelde het fanfarecorps „Sempre crescendo, uit Sommelsdijk vrolijke muziek. Daarna droeg mevrouw Roosje Driessen enkele gedichten voor.
Inmiddels was prof. Oud vanuit het circus, waar hij het woord had gevoerd voor duizenden V.V.D.-ers, die niet in het Kurhaus-complex geplaatst hadden kunnen worden, komen overlopen. Mevrouw mr F. A. J. Scheltema-Conradi droeg nu een exemplaar van de nieuwe, van nylon gemaakte partijvlag over aan prof. Oud.
Met de vlag boven zijn hoofd gestoken riep de partij voorzitter uit: „Moge deze vlag het symbool worden van het zegevierend liberalisme".

Prof. Oud

Onder luid applaus nam professor Oud achter de radio-en zaalmicrofoons plaats.
Vandaag wordt de zitting van de Staten Generaal gesloten en Dinsdag zal Koningin Juliana de nieuwe zitting openen, aldus begon prof. Oud zijn rede. Wij hebben juist deze dag gekozen voor de liberale manifestatie, omdat ook de V.V.D. een periode afsluit en zich voorbereidt op het nieuwe.
Het nieuwe jaar zal immers verkiezingen brengen en daarom is het noodzakelijk, dat de alreeds toegenomen krachten nog meer toenemen.
Het huidige Kabinet steunt op een ongekende meerderheid van 81 zetels. daartegenover staan wij met 9 zetels in de Tweede Kamer.
Voelen wij ons nu eenzaam met slechts 9 man tegenover de 81? Geen sprake van, want onze invloed is niet gering. Men schrikt niet weinig als wij eens iets doen, dat men niet heeft verwacht.
Zie maar naar de geschiedenis na de verwerping van het amendement Van Leeuwen over de verlichting van de belastingdruk voor de ongehuwden. Toen wij niet meer aan de debatten wensten deel te nemen, omdat toch alles al binnenskamers was beslist en de Kamer met onze fractie verlieten was men perplex. Niemand heeft er zelfs iets over gezegd!
Uitvoerig ging prof. Oud in op de Kabinetsformatie van 1952. Ook toen zijn wij er opzettelijk buiten gehouden. Waarom? Omdat het wel gemakkelijk is een groep achter de hand te houden, waarop men kan afreageren.
Dit gebeurt dan ook vaak. Al hebben soms met ons, verscheidene vertegenwoordigers van andere partijen, die wel deel uitmaken van de regeringscoalitie, critiek op het beleid uitgeoefend, dan ontlaadt de boosheid van de regering zich toch boven mijn hoofd, riep prof. Oud ironisch uit.
Er is ook hierbij nog een ander motief. Als je zelf zo verschrikkelijk progressief bent, dan druk je graag een ander in de conservatieve hoek. Dat doen de heren maar al te graag met de liberalen.
Bij de aanstaande verkiezingen zullen zij er wel niet meer mee aankomen, want men zal immers op grond van het beleid moeilijk waar kunnen maken, dat men zelf progressief is. Ik noem iemand progressief, die het oog gericht houdt op de toekomst. Welnu, doet men dat? Ik geloof van niet.
Zie maar eens naar het woninvraagstuk. Zie voorts naar het onderwijs. Ieder gewoon mens had kunnen weten, dat al die kinderen, die na de oorlog werden geboren, na zes jaar naar school moesten. Maar niet de progressieve heren!
En wat de sociale politiek betreft? Hoewel wij leven in een tijd van hoogconjunctuur, is de Regering er niet ingeslaagd, bij haar politiek van „verdelende rechtvaardigheid" ook de middengroepen, de ambtenaren en de ouden van dagen te doen delen in de gestegen welvaart.
Naast dit alles staat in onze democratie het liberale beginsel van bewegingsvrijheid voor allen en niet voor enkele groepen. Hier kom ik op het terrein van de geest. Ook hier is de oppositie van de 9 liberalen zeer belangrijk.
Want hebt U op het stuk van de geestelijke vrijheid iets bemerkt van de progressiviteit van de 81 bij het debat over de crematie? Alweer niet. Ook hier sloten de 81 heren weer een compromis, waar ze zo sterk in zijn. De socialisten gooiden hun principes overboord terwille van de doorbraak. Dat is bij ons niet mogelijk. Iedereen kan in onze partij komen, maar dan moet hij onze partijbeginselen onderschrijven en als men dat niet wil, laat men dan wegblijven. In de P.v.d.A. gooit men het echter op een accoordje.

Op ons kan men altijd rekenen als het gaat om de geestelijke vrijheid. Het verheugende daarbij is, dat wij steeds meer steun krijgen voor ons liberale beginsel. Wij zijn in opgaande lijn.

In het verleden is het liberale beginsel in verschillende richtingen uitgedragen, maar thans is het anders. De verschillende stromingen zijn weer in één bedding teruggekeerd en het liberale beginsel schiet ook wortel onder vele jongeren. Daarom, rukt op met ons en slaat op den trommele voor het liberaal réveil.
's Morgens had er op de Algemene Begraafplaats te Den Haag een plechtige herdenking van Thorbecke plaatsgevonden. Prof. Oud sprak een rede uit.

Na het congres werd 's avonds in 3 zalen (Scala, en 2 zalen in het Kurhaus-complex) een cabaret-programma gegeven en hierna werd tot 's nachts 2 uur nog gezellig gedanst in de grote Kurhauszaal op de klanken van het radio-orkest van Tom Erich.
De V.V.D.-dag is een groot succes geweest en zal een mijlpaal zijn op de weg vóór ons. F. A. H.

Luchtvaartboeken van Hugo Hooftman

Dezer dagen verschijnt de tweede druk van het boekje , ,Moderne Luchtstrijdkrachten", dat geschreven werd door Hugo Hooftman en werd uitgegeven door Uitgeverij De Kern te Amsterdam.
Het boekje, dat met mooie foto's is voorzien (o.a. van een Russische MIG-15) kost slechts *f* 2.95. In dezelfde serie verscheen reeds eerder van zijn hand het boekje „Moderne Verkeersvliegtuigen", dat eveneens *f* 2.95 kost.
Beide boekjes samen gekocht kosten slechts *f* 2.75 per stuk.
Van het boek „Start in de Toekomst" (uitgave Van Holkema en Warendorf, Amsterdam) werden reeds enkele duizenden exemplaren verkocht. Dit boek, dat een voorwoord kreeg van A. Viruly, kost *f* 8.90 gebonden en is prachtig geillustreerd.
Viruly schrijft o.a. in zijn voorwoord: „Het zou goed zijn als dit boek van Hugo Hooftman onder zeer veel ogen komen zou".
Reeds eerder publiceerde deze jonge schrijver de boekjes „50 Jaar Luchtvaart" (ARTI, Alkmaar), „Marinevleugels" (C. de Boer Jr., Amsterdam), „Vleugels tegen tropisch blauw" (dat ook in het Indonesisch vertaald werd) en „Vleugels van Nederland".
Het boek „Testpiloot" van de bekende Engelse testpiloot Neville Duke werd door Hugo Hooftman in het Nederlands vertaald.
Diverse nieuwe boeken staan op stapel, o.a. een boekje getiteld „Supersonische vliegtuigen" en een boek dat hij schreef over zijn vlucht om de wereld in 25 dagen.

De Driemaster

Maandorgaan van de Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie (J.O.V.D.)

Hoofdredacteur: G. Stempher.

Leden van de redactie:

Ammy de Muynck,
P. C. Boevé
G. Dorsman
Ferry A. Hoogendijk (secretaris)
Ger van Schagen

Redactie-adres:
Graaf Florisweg 40, Gouda

Adres Administratie:

Prinsengracht nr. 1079, Amsterdam, Telefoon 35343

Abonnementsprijs minimum f 2.— per jaar. (Voor leden gratis).

Abonnements- en advertentiegelden uitsluitend aan G. Stempher Amsterdam, Postgiro 244397 of op bankrekening, Hollandsche Bank-Unie N.V., Herengracht 434—438.

Het Hoofdbestuur stelt ter beschikking van de afdelingen en leden:

Brochures:		*per stuk:*
No. 2	Vier Beginselen	f 0.20*
No. 3	De Weg naar de Toekomst .	f 0.20*
No. 4	Katholicisme, Vrijheid en Verdraagzaamheid	f 0.20*
	Statuten en Huishoudelijk Reglement .	f 0.40
	De Partijvorming in Nederland en Europa (Verslag Nationaal Jongeren Parlement 1954)	f 0.50
J.O.V.D.-insignes (in bestelling)		f 1.25
Afdelingspostpapier	40 stuks	f 0.60
Afdelingsenveloppen	40 stuks	f 0.50

Bestellingen aan het algemeen secretariaat
Botticellistraat 8 te Amsterdam

** Bij afname van tenminste 10 exemplaren van een brochure krijgt men 25 pCt korting*

T. P. DE GEUS

AANNEMERSBEDRIJF

GROND EN WEGENBOUW

Kantoor: Broekweg 11 - Leidschendam - Tel. K 1761-1618

Stuwadoors- en Transport Onderneming **J. MEIJER**

Proveniersstraat 76 - Rotterdam - Tel. 45994

Classifiseer- en Ketelbikbedrijf

Onderhoudswerkzaamheden:
Zee- en Binnenvaartschepen - fabrieken - loodsen - constructiewerken - bruggen - kraanbanen.
Het schoonmaken van machinekamers - tanks - bunkers
Ketelbikken en reinigen - sausen van watertanks - ontroesten
Ontgassen van lichters - Opklaren van zeeschepen.

NIET SLECHTS

SCHROEFASSMERING

DOCH OOK

- **Doorstroom-Ontolieïngsfilters**
  (volkomen afscheiding van olie uit biels-, ballast-, tankwater etc. zónder centrifugeren)
- **Smeerolie-filters**
  (30 x zoveel vuil uit Uw Diesel-smeerolie)
- **Brandstoffilters**
  met volledige waterafscheiding
- **Pompfilters**
  ter bescherming van scheeps- e.a. pompen

LEVERT

M. D. B. Smeertechniek

Soetendaalseweg 91 — ROTTERDAM N. — Tel. K-1800-82307

A. v. d. HOF's KABELFABRIEK

BRIELSELAAN 280 - ROTTERDAM

TELEFOON 74254

J. H. Töns

Fabriek van Apparaten en pijpleidingen

Coolhavenstraat 40 — Telef. 50684 — **ROTTERDAM**

N.V. A. PRINS TH.ZOONS

Aanneming Maatschappij

SLIEDRECHT

INDUSTRIEWEG 24

TELEFOON 8

★

Aannemers van Bagger-Opspuitings- en Havenwerken

Captain A. de Jonge

Gecontroleerde Particuliere Dag- en Nacht-Bewakingsdienst

Bewaking van Schepen, Kaden, Loodsen, Wagons en opgeslagen goederen

Vakkundig en Technisch personeel voor verhalen van schepen, openen en schoonmaken van ruimen, binnen- en buitenboord verven, ketel en tank reinigen, aflos donkeyman, matrozen, koks, enz.

8 b van Vollenhovenstraat, Rotterdam, Tel. dag en nacht 23578

Rotterdamsche Plaatwerkindustrie

TELEFOON 79550

TELEGRAMADRES: ROPLAATIN

ROTTERDAM — PIEKSTRAAT 20

Specialisten op het gebied van: staal, roestvrijstaal, koper en aluminium

DUYVIS' LIVORNO

Maakt restjes tot heerlijke frisse hapjes. Probeer op de boterham geraspte kaas vermengd met wat Livorno

Prijs f 0.98 per fles

UW WERF TIMMER - DELFT

ROTTERDAMSEWEG 404 - TEL. K 1730-24019

„GEPNA"

PIJPLEIDINGEN-MONTAGE
AUTOGEEN- EN ELECTRISCH LASWERK
PLASTICVERWARMING

Rotterdam-O. - 's-Gravenweg 271 - Tel. 22031-115742

Rotterd. Werktuigen- en Machinefabriek „WEESIE"

Machinale bewerking - Constructiewerk

Autog.-Electr. en Argon-Arc lassen
Apparatenbouw — Leidingwerk

HOOFDWEG 95-99 - TEL. 22577 - ROTTERDAM

BOOIJ'S

classificeer- en schoonmaakbedrijf voor

SCHEPEN, TANKS enz.

ROTTERDAM - TELEFOON 112413

Fa. L. DE KONING

Aannemingsbedrijf

Rotterdam, Sluisjesdijk 67 - Telefoon 74278-78211

Laat Uw schepen varen met Ferwerda's vlees, vleesconserven en vleeswaren.

H. FERWERDA

SCHEEPSLEVERANCIER

IMPORT
EXPORT

Oranjestraat 1 E, Tel. 83357, ROTTERDAM Noord

N.V. BOELE's
Scheepswerven en Machinefabriek
BOLNES
Nieuwbouw en reparatie

N.V. Rubberfabriek
BAKKER & ZOON
RIDDERKERK
★
Technische Rubberartikelen

BOSMAN
N.V.
CONSTRUCTIE-WERKPLAATS
MACHINEFABRIEK
ROTTERDAM - BRIELSELAAN 45
Telefoon 72525 (3 lijnen)
Na 6 uur Barendrecht 492
SPECIALITEIT
VLIEGTUIGONDERDELEN - HULPWERKTUIGEN VOOR LUCHTVAART- ROESTVRIJ STALEN UITLAATPIJPEN- LICHTMETAALWERKEN, ENZ. ENZ.

N.V. Betonfabriek **DE METEOOR**
DE STEEG
Tel. Velp K 8302 – 3344
Fabriek van kwaliteits betonartikelen

H. ten Cate Hzn. & Co.
N.V.
ALMELO
Katoenen- en Kunstzijden Manufacturen

SMIT
SLIKKERVEER
GENERATOREN MOTOREN UITRUSTINGEN

L. SMIT & ZOON
KINDERDIJK
voor
BAGGERMATERIEEL, ZEESLEEPBOTEN, ALG. SCHEEPSBOUW

HONIG'S ARTIKELEN
Gezien in elk gezin!

ANNO AH 1774
A. VAN HOBOKEN & Co.
BANKIERS
ROTTERDAM
PARKLAAN 32-34
•
BIJKANTOREN:
's-GRAVENHAGE
RHENEN
•
CORRESPONDENTSCHAP:
WIJK BIJ DUURSTEDE

DE ROTTERDAMSCHE DROOGDOK MIJ N.V.

VERPLEGING èn ONDERWIJS
ontvangen de patienten van
Het Nederlands Studenten Sanatorium te Laren (NH)
Leest de interessante brochure: „HET HOE, WAT, WAAROM VAN HET NEDERLANDS STUDENTEN SANATORIUM", op aanvraag gratis verkrijgbaar bij het Centraal Bureau van de Stichting Het Nederlands Studenten Sanatorium, Keizersgracht 632, Amsterdam (C), Telef. 64488.
Steunt het werk dezer stichting, die financiële hulp van particuliere zijde nog niet ontberen kan!
Postgiro rekening No. 91323, A'dam.

Bakker n.v.
MACHINEFABRIEK
en
STAALGIETERIJ
★
RIDDERKERK

N.V. SCHEEPSWERVEN
„PIET HEIN"
voorheen
FIRMA W. SCHRAM & ZONEN
•
WERVEN TE BOLNES EN PAPENDRECHT
Twee dwarshellingen, elk 115 mtr. lang. Overdekt droogdok 116x30 meter, geschikt voor het zwaarste materiaal.
Telefoonnummers Rotterdam 71354. Dordrecht 3774

CONGRESNUMMER

„LASSEX"
BESCHERMER
VOOR ALLE
IJZERWERKEN

Bevordert
deugdelijke las

N.V. EERSTE
VLAARDINGSE
VERFFABRIEK

VLAARDINGEN
Telefoon 3692

7e Jaargang No. 10 October 1955

DE DRIEMASTER

MAANDORGAAN
VAN DE JONGEREN ORGANISATIE VRIJHEID EN DEMOCRATIE

Kun je eerlijk zijn in de politiek?

(zie pag. 6)

CONGRESBESPIEGELINGEN

Het zesjarig bestaan van de Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie wordt gevierd onder voor de liberale zaak gunstige omstandigheden.

Wie om zich heen ziet neemt overal waar, een verbreding van de liberale aanhang en een opleving van de liberale denkbeelden. Het woord „Liberaal Reveil" heeft in uiterst korte tijd reeds een spreekwoordelijke klank gekregen.

Aan ons jongeren is in het kader van deze ontwikkeling een belangrijke plaats toebedeeld, gelijk nog eens in het bijzonder door prof. Oud bij gelegenheid van de V.V.D.-dag in Scheveningen werd onderstreept.
De jonge generatie zal hebben te zijn een stoottroep, die zich terdege op zijn taak — de verdere verbreiding van de liberale beginselen in steeds grotere kringen van de Nederlandse bevolking — dient voor te bereiden.

Binnen de J.O.V.D. bestaat daartoe alle mogelijkheid, aangezien zowel onze belangstelling voor de praktische politiek als onze theoretische bezinning op de maatschappelijke problemen een waarborg vormen voor de vergroting van de liberale aanhang in de toekomst.

Wat ons daarbij meer in het bijzonder bezighoudt werd te dezer plaatse nog eens in het kort weergegeven in het Maartnummer van dit orgaan, toen de vraag werd gesteld — een vraag, die in onze betogen van de laatste jaren telkens opnieuw is teruggekeerd — of wij ons metterdaad reeds voldoende positief richten op de ons gegeven opdracht tot verdieping, verbreding en uitbreiding van de liberale gedachten.

„Onder verdieping", zo stond er „zouden wij willen verstaan het duidelijk en principieel stellen waarheen wij koersen. Nog al te veel laten wij daaromtrent zowel de sympathisant, de afwachtende toeschouwer als de tegenstander in onwetendheid. Onder uitbreiding zouden wij willen verstaan het verbreiden van de liberale gedachten in kringen waar ze tot nog toe niet of ternauwernood werden gebracht. Dit laatste veronderstelt een consequente strijd om de liberale doorbraak naar de confessionele gelederen.

Onder verbreding zouden wij willen verstaan de verlevendiging van het besef, wat het liberalisme in het bijzonder voor de kleine man te betekenen heeft".

Ook de Martinitoren roept U een hartelijk welkom toe.

Tijdens het afgelopen jaar werd over al deze onderwerpen, zoals bekend een gesprek gevoerd tussen een delegatie namens de V.V.D. en een delegatie namens de J.O.V.D. En uit de ontwikkeling van dit overigens nog niet afgesloten gesprek blijkt hoezeer bij somtijds aan de dag tredend verschil in temperament fundamentele overeenstemming bestaat over de weg, die wij gezamenlijk nu en in de toekomst zullen hebben in te slaan.

Terwijl immers omtrent de overgrote meerderheid van onze suggesties eenheid van opvatting bleek te bestaan moest daarnaast tot onze vreugde worden geconstateerd, dat aan verscheidene andere in de praktijk reeds uitvoering dan wel een begin van uitvoering was gegeven.

Dat het mogelijk bleek in prettige sfeer over al dergelijke onderwerpen dit gesprek te voeren moet niet slechts beschouwd worden als een uiting van le-

APOLLO PAVILJOEN
APOLLOLAAN 2 — AMSTERDAM — TELEF. 712410
•
Restaurant: iets aparts
„Franse Zaal" voor partijen uniek
Terras: een dorado aan het water

venskracht van het moderne liberalisme, doch tegelijkertijd als een waardevolle bijdrage voor verdere arbeid aangezien immers slechts daar waar ouderen en jongeren de handen gezamenlijk ineenslaan de beste resultaten kunnen worden bereikt.

Wanneer wij de ontwikkeling van de laatste anderhalf jaar overzien, constateren wij, dat aan de bestudering van de liberale beginselen — die het ons mogelijk zal maken in de strijd met tegenstanders sterker te staan — dank zij de oprichting van de prof. mr. B. M. Teldersstichting meer dan tot dusver aandacht wordt besteed.
Wanneer wij nagaan de betekenis van de hartverwarmende liberale manifestatie in Scheveningen, mag met recht worden gezegd, dat in onze kringen het besef omtrent de waarde van massale openbare manifestaties meer en meer veld wint, zelfs in die mate, dat de liberalen zich daarmede hebben geplaatst in de voorste rijen van de Nederlandse politieke gelederen.

Wanneer wij het oog slaan op de inhoud van de brochure „Opgaande lijnen", stellen wij met voldoening vast, dat de liberale partij in Nederland bij de publicatie harer doelstellingen en de voorlichting van aanhangers, sympathiserenden en tegenstanders insgelijks een voorsprong op verschillende andere politieke groeperingen heeft weten te verwerven.

En wanneer wij een kanttekening mogen maken bij de oprichting van de Stichting Liberaal Reveil, is het ons duidelijk, dat ook voor de betekenis van een politieke discussie op verantwoord niveau naar buiten en naar binnen in toenemende mate belangstelling bestaat.

Het Congres in Groningen luidt een nieuw verenigingsjaar in van een speciaal karakter. Immers, het jaar 1956 zal zijn een verkiezingsjaar en bij gelegenheid van die verkiezingen zal worden beslist in welke richting zich het regeringsbeleid gedurende de komende vier jaar zal ontwikkelen.
Strikt organisatorisch bezien staat de J.O.V.D. natuurlijk buiten die verkiezingsstrijd, aangezien de praktische politiek wel onze belangstelling heeft, doch niet door ons bedreven wordt.

Het behoeft echter geen betoog, dat wij met de grootste aandacht de voorbereiding tot en het verloop van deze verkiezingen zullen volgen en, waar mogelijk, persoonlijk er toe zullen bijdragen, dat ze wederom in het licht zullen staan van een liberale overwinning.

Onze stellige overtuiging, dat voor de liberale beginselen in steeds toenemende mate waardering bestaat zegt ons, dat het liberale deel van ons volk de verkiezingsstrijd met vertrouwen toegemoet kan zien. Wij strijden toch voor een goede zaak, die de idealen en belangen van de gehele Nederlandse bevolking ten nauwste raken. Nog steeds kan niet worden gezegd, dat in het Nederland van vandaag de mogelijkheden van een individuele ontplooiing naar kennis, inzicht en bekwaamheid op voldoende mate zijn verwezenlijkt.

De strijd om de geestelijke vrijheid is nog geenszins uitgestreden, getuige o.m. de gang van zaken, zoals deze bij de recente crematiedebatten in de Staten-Generaal aan de dag trad.
Wat de elementaire stoffelijke voorwaarden betreft waarop een ieder als rechtmatige eis van levensontplooiing recht zou moeten hebben, blijft er de nog altijd te geringe aandacht, die van regeringswege aan het huisvestingsprobleem en aan het vraagstuk van de bezitsvorming wordt besteed.
De centralisatie in menig opzicht van de staatsmacht blijft onveranderd een gevaar voor de mogelijkheid van stoffelijke en geestelijke ontplooiing beide.
Het zijn alle vraagstukken, waarop wij als leden van een politieke jongerenorganisatie in de praktijk weinig invloed kunnen oefenen. Hetgeen ons intussen niet ontheft van de verplichting waar mogelijk te getuigen van het standpunt, hetwelk wij ter zake van deze problemen innemen.

Ons aanstaand Congres biedt ons de gelegenheid tot een dergelijk getuigenis.

De jaarlijkse landelijke bijeenkomsten van de J.O.V.D. zijn in stijgende mate een succes geworden en hebben niet nagelaten in geleidelijk breder kring aandacht te trekken en indruk te maken.

Moge Groningen in dit opzicht een waardige schakel in de reeks worden en in de toekomst als een nieuwe bijdrage van het onder de jonge generatie veldwinnende liberalisme geboekstaafd worden.

HEIN ROETHOF

ONZE CONGRESSTAD IN HET ZOEKLICHT

De oorsprong der stad verliest zich in het nevelige rijk der sagen en legenden, hetgeen er dus op wijst, dat elke historische zekerheid daaromtrent ontbreekt.
Er zijn redenen om aan te nemen, dat Groningen is ontstaan uit een Nedersaksische nederzetting. De beide centraal gelegen pleinen (Grote Markt en Vismarkt) zouden dan eenmaal daarvan de dubbelbrink hebben uitgemaakt.
Daarnaast moet nog ernstig aandacht worden geschonken aan een veronderstelling, volgens welke de groei van deze nederzetting krachtig werd gestimuleerd door de bouw van een burcht-kerk, de St. Walburgkerk, welke in 1627 e.v.j. werd afgebroken.

Onder leiding van prof. Van Giffen verrichte opgravingen doen vermoeden, dat deze kerk misschien al in het laatst van de negende eeuw bestond en een aanzienlijke omvang had. Zo ongeveer de grootte van de Dom te Aken, waarmee ze de grondvorm gemeen had (centraalbouw).

Een kerk, welke met haar stevige muren van kistwerk met bekleding van tufsteen — een meter dik — tevens een verdedigingsbolwerk vormde.

De overlevering wil dan ook, dat ze met het oog op de invallen der Noormannen als een soort burcht werd gebouwd. Het is zeer aannemelijk, dat dit krachtige centrale bouwwerk aanleiding heeft gegeven tot vestiging in de onmiddellijke nabijheid, en aldus de groei van het kleine boerendorp tot een belangrijke marktplaats heeft bevorderd, op de grens van twee verschillende gebieden: heidevelden van Drente en de klei en veengebieden van wat nu de provincie Groningen wordt genoemd.

Het eerste historische document dateert van 1040, een giftbrief, waarbij de keizer van Duitsland (Hendrik III) een landgoed in het dorp Groningen, dat lag in het Graafschap Drente, ten geschenke gaf aan de St. Maartenskerk in Utrecht. De stad heeft nog andere gebieders gekend en soms ook erkend, maar over het algemeen streefde zij krachtig naar autonomie en daarin is zij, met vallen en opstaan — tenslotte ook geslaagd.

Bovendien streefde zij naar de hegemonie over de omliggende landstreken, wat haar voortdurend in conflict bracht met de Ommelanden, welke in feite ook als onafhankelijke republieken bestonden.

Met grote voortvarendheid werkte de stad aan de verwerkelijking van haar machtsideaal. Zij liet kanalen graven en wegen aanleggen, welke natuurlijk alle in de stad samenkwamen, zij begon op grote schaal woeste gronden te ontginnen (Veenkoloniën) en werd op de duur geheel of nagenoeg eigenaresse van grote gebieden (Oldambt en Westerwolde), na strijd met de daar heersende hoofdelingen-geslachten.

Reeds in de 13e eeuw dreven de Groninger kooplieden handel met het buitenland. Door allerlei omstandigheden is die buitenlandse handel weer losgelaten, maar de binnenlandse kwam tot steeds grotere bloei, vooral de handel op de Ommelanden. Onbetwistbaar is de stad ook nu nog het handelscentrum van de provincie en van aangrenzende gebieden.

Reeds in het begin der 17de eeuw werden in Groningen plannen overwogen, om tot de oprichting van een hogeschool te komen, welke dan ook in 1614 tot stand kwam, en werd gehuisvest in een kloostergebouw in het centrum van de stad. Deze hogeschool was een provinciale instelling en werd later opgenomen in de rij der Rijksuniversiteiten. Hoogleraren van wereldnaam hebben er hun licht doen schijnen.

(Camper, Heymans, Kapteyn, Hamburger).

Het academisch ziekenhuis behoort tot de grootste en best ingerichte ziekenhuizen van ons land.

Het spreekt vanzelf, dat zich in Groningen als middelpunt van een agrarisch gewest een belangrijke graanhandel kon ontwikkelen. Verschillende omstandigheden beperkten de betekenis van deze handel en de daaraan verbonden beurs, maar nog altijd is Groningen de belangrijkste markt voor binnenlands graan. De Groninger houthandel reeds daterend uit de 13e eeuw, is een bedrijf van grote activiteit gebleven.

Belangrijke takken van nijverheid zijn inzonderheid de tricotage- en de confectie-industrie. Verder de tabaksfabrieken, de koffiebranderijen, de boekdrukkerijen en de rijwielfabrieken.

Na de ontmanteling is de stad snel gegroeid. Sinds het begin van de 20e eeuw, toen Groningen ongeveer 70.000 inwoners telde, werd dit getal verdubbeld. Van de vestingwerken is weinig overgebleven.

De vrijgekomen gronden werden gebruikt om er „singels" op aan te leggen en zelfs een park, waar de vestinggrachten tot aardige waterpartijen werden getransformeerd en de wallen het grondmateriaal opleverden voor de aanleg van kleine begroeide heuvels.
Oud-Groningen moet men uiteraard zoeken in de oude binnenstad, welke nog omsloten is door water. Vroeger vestinggrachten, nu kanalen of „diepen". Van de oude bouwstijlen is nog betrekkelijk veel bewaard gebleven.

Van de Gothiek weinig: de Martinikerk en toren, de A-kerk en een enkel woonhuis, nu in gebruik als pakhuis. Verder een vrij groot aantal Renaissance- en Lodewijkgevels. Daarnaast nog enkele gevels, waarin men de trekken van het neo-classicisme herkent.

Groningen bezit ook betrekkelijk veel „gasthuizen", waarvan verscheidene van zeer oude dagtekening. Ook voor zover deze gestichten oorspronkelijk bedoeld waren als armen- en ziekenhuizen, dienen zij thans als tehuizen voor ouden van dagen (hofjes).

Zo is dan uit het kleine dorpje, dat eenmaal op Drentse bodem lag, een stad gegroeid, welke een eervolle plaats inneemt in de rij der vaderlandse hoofdsteden.

Een stad welke het karakter van haar oorspronkelijk grondplan door alle eeuwen heeft bewaard: alle hoofdstraten monden uit op de beide centraal gelegen pleinen.

Een stad, welke zich ontwikkelde tot het culturele en het handelscentrum van Groningen en in feite van het gehele Noorden.

J. LENINGA
directeur V.V.V. Groningen

MARGINALIA

Studentenleven (I)

In de verschillende universiteitssteden ondervinden de studenten dit jaar, in nog groter mate dan vroeger het geval was, veel moeilijkheden met de huisvesting. Nu, er zijn wel meer Nederlanders die daar mee tobben, dus als verschijnsel is zulks niet extra verontrustend.

Men wil thans dit probleem aanpakken door het bouwen van studentenhuizen, een vrij afdoend middel, al brengt deze oplossing ook ernstige gevaren met zich voor het bestaan van de studentenverenigingen.

Een nog groter gevaar is, dat men de studenten, uiteraard toch al een aparte groep, een soort isolement op hun dak schuift en verder verwijdert van de gemeenschap. Met name „Het Duivelsgat" in Delft geeft — hoe aardig ook aangelegd en dank zij enige studiereisjes in de parken smaakvol van groen voorzien — een ietwat kazerneachtig idee.

Het ware wellicht beter het woonprobleem als een totaliteit te zien en niet bepaalde groepen door een meer of minder geslaagde tussenoplossing buiten het normale leven te plaatsen. Temeer daar men in studentenkringen zelf voor deze wijze van aanpakken zeker geen onverdeelde bewondering heeft.

Studentenleven (II)

De woningnood in de universiteitssteden heeft nog een ander facet. Volgens een bericht in het Algemeen Dagblad is het nl. voor niet-blanke studenten moeilijker of zelfs onmogelijk een tehuis te vinden.

Zonder opgave van redenen, zoals de bekende uitdrukking luidt, werd in vele gevallen een kamer geweigerd, zelfs als vaststond, dat er nog kamers beschikbaar waren. Werkstudenten ondervinden een zelfde onaangename behandeling als zij op bezoek kwamen in bedrijven, waarvan bekend was dat nog werkstudenten geplaatst konden worden.

De groep die kans loopt op een dergelijke behandeling is niet klein. Er zijn in ons land thans 3400 buitenlandse studenten, waarvan er 2400 afkomstig zijn uit de West en Indonesië, terwijl onder de overigen nog velen zijn uit andere Aziatische gebieden of het Nabije Oosten.

Zonder de minste moeite kan men een aantal voorbeelden aanhalen, waaruit blijkt, dat men in ons land niet-blanken extra tegemoetkomend behandelt en zelfs bij een bericht als het bovenstaande kan dan ook moeilijk over rassendiscriminatie in Nederland gesproken worden. Toch is het dienstig ieder geval van onheuse behandeling voortspruitende uit een verschil in huidskleur te signaleren. Nederland munt op vele punten niet uit door de brede zienswijze van zijn bevolking, maar ons land heeft verdiend de reputatie van een hoge waardering der menselijke waardigheid. Waar men voorbeelden ziet van het tegendeel moet men spreken van onNederlands en onwaardig.

Telraam meebrengen

De commissie Veiligheid Wegverkeer heeft aan de minister van Verkeer en Waterstaat een rapport uitgebracht over het voetgangersprobleem en daaraan tevens een ontwerp toegevoegd tot wijziging van het wegenverkeersreglement.

Op zichzelf is het natuurlijk even juist als vermakelijk, dat er over een voetgangersprobleem gesproken wordt. „De voetganger is een opgejaagde, die zijn leven rekt door sprongen van vluchtheuvel tot vluchtheuvel", schreef Piet Bakker eens, toen hij nog geen auto had. Maar nu heeft Piet Bakker zelf een auto en na enig experimenteren adviseerde hij zijn lezers bij het ontwaren van zijn autonummer ijlings in een boom te klimmen.

Maar nu de commissie. Volgens de commissie moeten voetgangers op de spijkerpaden voorrang hebben boven het andere verkeer, zelfs boven de trams. Hier zit echter het gevaar van ernstige verkeersopstoppingen in vindt de commissie.

Men heeft nu de volgende scherpzinnige oplossing gevonden, dat de voetgangers geen gebruik van de oversteekplaatsen mogen maken, wanneer meer dan twaalf voertuigen staan te wachten.

Het zal aardig worden de groepjes naarstig tellende voetgangers gade te slaan. Nog interessanter wordt het wanneer de voorste autobestuurder geen periscoop heeft, wat volgens insiders vaak voorkomt, en dus niet kàn tellen. Dan zal keer op keer achter uit een file de merkwaardige roep weerklinken: „rijden, we zijn met z'n dertienen!"

Bestaansbron

De laatste weken hebben enige scheepvaartmaatschappijen de noodklok geluid over het onvoldoende aanbod van zeevarend personeel, vele maatschappijen dreigen hierdoor in ernstige moeilijkheden te komen.

Enige scheepswerven hebben eveneens een klacht geuit over het tekort aan mankracht, zelfs deelde de directie van de Nederlandse Dok- en Scheepsbouwmaatschappij te Amsterdam op welke werf men momenteel drie vrachtschepen, vier onderzeebootjagers en tweeëntwintig tankschepen in opdracht heeft — mede, de voorgenomen investeringen niet tot uitvoering te zullen brengen, teneinde de arbeidsmarkt niet verder te belasten. Een gevaarlijke politiek. De betekenis van de zee voor ons land? Volgens het jongste jaarverslag van de Koninklijk Nederlandse Redersvereniging telt onze koopvaardijvloot thans 1320 schepen, met een inhoud van 3½ miljoen b.r.t.

Om nog wat getallen te noemen, deze machtige vloot bracht ons land vorig jaar meer dan een miljard aan deviezen op, wat 76 miljoen meer was dan in 1953. De cijfers van onze meer dan 100 scheepswerven leveren een zelfde beeld op.

Het zijn al deze cijfers die het gebrek aan belangstelling voor onze scheepvaart en wat daarmede samenhangt verontrustend maken. Een van onze voornaamste bestaansbronnen is hierbij betrokken.

Maar wij kunnen ons afvragen of de verantwoordelijke mensen aan het gebrek aan belangstelling zelf niet schuldig zijn. Wat doen de betrokken bedrijven aan propaganda voor de zeevaart, aan voorlichting, wat geeft het voor steun aan degenen die nog wèl warm lopen voor de zeebewustheid van ons volk?

Op dit terrein zal nog heel veel moeten veranderen, eerst wanneer dàt niet helpt kan men van een noodtoestand spreken.

Antwoord van Burger aan Romme

Deze maand is te Utrecht het jaarlijks congres van de K.V.P. gehouden. Na de rede van prof. Romme heeft de voorzitter met nadruk de conclusie getrokken, dat het onjuist is de K.V.P. na de toetreding van Welter een conservatieve partij te noemen. De K.V.P. is noch conservatief, noch progressief doch gaat haar eigen weg.

Mr. Burger heeft zich gehaast voor de Vara-microfoon uit deze uitlating politieke munt te slaan. Met een royaal voorbijzien aan het feit, dat de woorden progressief en conservatief zo beduimeld, zo afgetrapt en zo inhoudsloos worden dat het losse gebruik ervan onmogelijk het uitgangspunt kan vormen voor een betoog, waaraan demagogische smetten vrij zijn.

„Waar is de tijd gebleven, waarin de K.V.P. volgens Stokman een progressieve programpartij was?" riep mr. Burger vertwijfeld uit. En hij vervolgde deze klacht met het volgende aardig gevonden startschot voor de verkiezingsstrijd.

Wat wil de K.V.P.? Een Rooms stempel op Nederland zetten. Wat willen de protestantse partijen? Een Protestants stempel op Nederland zetten. Wat wil de V.V.D.? Een liberalistisch stempel op Nederland zetten, kijk maar naar wat prof. Oud gezegd heeft op de V.V.D.-dag in Scheveningen . . .

Tot op dat moment was de stem van mr. Burger vragend en klagend. Maar toen veranderde het geluid en op een diepe en welluidende toon klonk het: „De P.v.d.A. weigert een speculatie op de instincten, geen eigen dit, geen eigen dat; de P.v.d.A. strijdt voor een rechtvaardige samenleving en verzet zich tegen de struisvogelpolitiek van het conservatisme. De strijd gaat tegen het conservatisme en op deze wijze zal de P.v.d.A. de weg wijzen naar een hoopvolle toekomst voor het hele volk."

Welnu, de P.v.d.A. moge het speculeren op de instincten schuwen, mr. Burger is er blijkbaar toch niet zo bang voor. Er is een behoorlijke dosis zelfoverschatting voor nodig om aan te nemen en aan de luisteraars op te willen dringen, dat alle partijen — op de ene waarlijk nobele na — verdwaald zijn in de grijze oudheid, het eigen belang najagen en de eigen haan koning willen doen kraaien.

Met suggesties en halve waarheden wordt op deze manier het luisterend publiek rijp gemaakt voor de socialistische zege. Ortega Y Gasset noemt dit in Opstand der Horden: „de mens die geen redenen wenst op te geven en er zich evenmin om bekommert of hij gelijk heeft, maar die zich heel eenvoudig vastbesloten toont zijn eigen mening aan anderen op te leggen."

Deze tijd is de tijd van de massaficatie en de leuze, wel, op dit punt verkeert mr. Burger zeer zeker niet in de grijze oudheid, het moet ruiterlijk worden erkend.

Antwoord van Romme aan Burger

In de Volkskrant heeft prof. Romme op zijn beurt weer een antwoord aan mr. Burger gegeven. Dit antwoord is niet zozeer een betoog als wel een aaneenrijing van de befaamde Rommiaanse volzinnen met als voornaamste conclusie, dat des Burgers woorden niet meer inhouden dan „anti-papistisch genies".

Toch maakt prof. Romme nog van de gelegenheid gebruik om de volgende opmerking te lanceren. „Mr. van Lier heeft een paar jaar geleden de katholieke werkgemeenschap van de P.v.d.A. opgeroepen om de partij bij te brengen, dat er uit de katholieke sociale leer toch een aantal consequenties voortvloeien, waarin kernen van juistheid zitten".

Prof. Romme heeft hier nooit meer iets van gehoord en vraagt zich af of mr Van Lier soms op de vingers getikt is. Waarmede dan weer afdoende bewezen wordt, dat het met die Katholieken in de P.v.d.A. toch maar niets gedaan is. Helemaal niets gedaan.

Burger en Romme moesten elkaar maar een hand geven.

N.V. KATOENSPINNERIJ **BAMSHOEVE**

ENSCHEDE

Spinners en Twijners van katoenen **Weef- en Tricotgarens** in veelzijdige opmaak

Kwaliteit **K. B.** . . . . *.de beste!*

Fa. „METABO"

Scheepsreparatie en constructie

Zwarte Paardenstraat 69 - Rotterdam - Telef. 28836

Rotterd. Werktuigen- en Machinefabriek „WEESIE"

Machinale bewerking - Constructiewerk

Autog.-Electr. en Argon-Arc lassen
Apparatenbouw — Leidingwerk
HOOFDWEG 95-99 - TEL. 22577 - ROTTERDAM

Zeeschepen van elk type
5 Bouwhellingen tot 200 m lengte
C. VAN DER GIESSEN & ZONEN's SCHEEPSWERVEN N.V.
Krimpen aan den IJssel
tel.: 244 - Rotterdam: 110460

SIMONS'

SCHEEPSSLOOPERIJ N.V.
BUIZEN- en STAALHANDEL

- Oud ijzer
- Sloopobjecten
- Non-ferro metalen
- Nieuw- en bruikbaar ijzer
- Nieuwe en gebruikte buizen

Hoofdkantoor:
UITSLUITEND Feijenoorddijk 90
Rotterdam - Telefoon 77910 (4 lijnen)

Radio Televisie

Blaupunkt

American Radio Service
Beukelsdijk 157c - Rotterdam
Telefoon 51539

P. KOUTSTAAL

BOLNES - Ringdijk 540 - Telefoon K 1896 - 598

Scheepstimmerwerk
Isolatie en betimmering van Koelruimen en Koelhuizen

NIET SLECHTS

SCHROEFASSMERING

DOCH OOK

- **Doorstroom-Ontolieïngsfilters**
  (volkomen afscheiding van olie uit biels-, ballast-, tankwater etc. zonder centrifugeren)
- **Smeerolie-filters**
  (30 x zoveel vuil uit Uw Diesel-smeerolie)
- **Brandstoffilters**
  met volledige waterafscheiding
- **Pompfilters**
  ter bescherming van scheeps- e.a. pompen

LEVERT

M. D. B. Smeertechniek

Soetendaalseweg 91 — ROTTERDAM N. — Tel. K-1800-82307

HBU **HBU**

Voor

DESKUNDIGE BELEGGINGSADVIEZEN

en

OBJECTIEVE BEOORDELING

van Uw

EFFECTENPORTEFEUILLE

stellen wij onze kennis en ervaring gaarne te Uwer beschikking.

Ook voor beleggingen: de HBU

HOLLANDSCHE BANK-UNIE N.V.
AMSTERDAM - DEN HAAG - ROTTERDAM

„DE FINEERHANDEL"

Afzelia - Ahorn - Beuken - Berken - Esdoorn witgenoest - Noten - Kersen - Wenge - Honduras Iepen - Coromandel - Sapeli - Makore - Essen

K. MAC-LEAN Jr.

JACOB CATSSTRAAT 113-115 — ROTTERDAM — TEL. 40735-88508

FIRMA S. BAKKER

SLIEDRECHT - TELEFOON 224

Centrale Verwarming
Electro-Techniek
Scheeps- en Fabrieksinstallaties

HOOFDBESTUURSLEDEN GAAN ONS VERLATEN

Een afscheid aan hen, die niet herkiesbaar zijn

Er is een tijd van komen en gaan, zegt het spreekwoord. Inderdaad heeft hier op aarde nu eenmaal alles een begin en een eind. Beide hebben iets aantrekkelijks.
Aan het begin is er de verwachting voor de toekomst, aan het einde de hulde over wat in het verleden werd verricht. Maar vooral het afscheid schept toch ook wel bepaalde weemoedige gevoelens.
Men legt een taak neer, die men met veel ijver maar onder niet steeds gemakkelijke omstandigheden heeft vervuld. En wanneer de huldebetuigingen vele zijn, bestaat er toch licht aanleiding zich te herinneren hoe tijdens het vervullen van de functie naast successen ook critiek en tegenspoed niet zijn uitgebleven.
Wie de lijst van aftredende hoofdbestuursleden doorloopt constateert, dat ook de J.O.V.D. thans aan de vooravond van zo'n afscheid staat.
Het is de vice-voorzitter van de J.O.V.D., **dr. E. Nordlohne,** die zich niet herkiesbaar stelt en wiens uittreden uit de kring van ons jongeren daarmede onherroepelijk wordt.
Hoe gaarne zou ik in de gelegenheid zijn geweest zelf hem het afscheidswoord toe te roepen te midden van de congressisten in Groningen.
Verblijf mijnerzijds in het buitenland maakt het echter praktisch zeker, dat Edgar dit congres zal leiden, zodat het mij niet mogelijk is een dergelijke plicht anders dan langs deze weg te vervullen. En ik doe dat gaarne.
Want het zijn niet slechts de bizondere vriendschappelijke betrekkingen, die Edgar en mij verbinden, waardoor ik mij gedrongen voel een kanttekening bij zijn aftreden te plaatsen. Het is de overtuiging tevens, dat Edgar geweest is voor de J.O.V.D. één van de meest ijverige en capabele bestuursleden sedert het ontstaan van de organisatie, die bovendien in het algemeen uitzonderlijk veel heeft gedaan voor de verbreiding van de liberale beginselen.
Gedurende één jaar heeft Edgar Nordlohne de J.O.V.D. onder moeilijke omstandigheden geleid. Toen ik van hem de voorzittershamer overnam stond de jonge organisatie op het punt haar kleuterperiode af te sluiten en als een politiek bewuste vereniging van jongeren haar plaats in de kring van overeenkomstige organisaties in te nemen.
Dat is thans alweer drie jaren geleden. Sedert heeft Edgar als vicevoorzitter mede aan de verdere ontwikkeling van de liberale jongerenorganisatie leiding gegeven en ieder die zijn optreden heeft gadegeslagen zal met mij eens zijn, dat hij zulks op voortreffelijke wijze heeft gedaan.
Zonder overdrijving mag worden geconstateerd — en ik meen, dat stellig ik in staat ben geweest dit te beoordelen — dat Edgar was het ideale type van een vice-voorzitter. Nimmer heb ik tevergeefs een beroep op hem behoeven te doen.
De taken en verplichtingen van een voorzitter zijn in een landelijke organisatie vele. Niet steeds is men in de gelegenheid bepaalde politieke of representatieve verplichtingen persoonlijk waar te nemen. Iedere dag heeft slechts vier-en-twintig uur en het werk voor een jongerenorganisatie blijft voor alles een werk van vrije tijdsbesteding naast de vervulling van de dagelijkse normale werkzaamheden.
In het geval van Edgar is er echter nimmer sprake geweest van een vervanging van de voorzitter in de eigenlijke zin. Als hij sprak of schreef of een vergadering bijwoonde deed hij dit zoals de voorzitter het zou hebben gedaan. In feite moet het dan ook juister worden genoemd, dat gedurende de periode van de afgelopen drie jaren de J.O.V.D. steeds over twee voorzitters heeft beschikt.
Doch Edgar Nordlohne heeft het bij zijn activiteiten voor de J.O.V.D. niet gelaten. Ook op ander gebied heeft hij zich een voortreffelijk voorvechter voor de liberale zaak getoond. Ik moge volstaan met slechts enkele voorbeelden: zijn brochures over liberale Noodzaak en Katholieke Verdraagzaamheid, zijn optreden als hoofdbestuurslid van het Humanistisch Verbond, zijn actieve medewerking aan de Stichting Liberaal Reveil, zijn optreden in het Nederlandse Jongerenparlement enz.
Om al deze redenen valt ons het afscheid moeilijk. In het hoofdbestuur zullen wij het komende jaar zijn gezaghebbende stem en zijn adviezen node ontberen; op andere terreinen hopen wij nog menigmaal met succes een beroep op hem te kunnen doen.
Er is nu eenmaal zoals gezegd een tijd van komen en gaan. Edgar heeft gemeend die tijd van gaan zelf te moeten bepalen, ondanks de aandrang in kringen van het hoofdbestuur op hem uitgeoefend er nog een jaar aan vast te knopen. Wij moeten zijn standpunt, zij het node eerbiedigen.
Nu ik toch de pen ter hand heb genomen constateer ik, dat het ogenblik van afscheid helaas ook voor een aantal andere hoofdbestuursleden aanbreekt. Niemand zal het vreemd vinden indien ik bij deze gelegenheid allereerst denk aan het aftreden van **Tim de Vries** en **Gilles van der Zande.**
Beiden behoren immers tot de oudere garde in die zin, dat zij de J.O.V.D. gedurende een reeks van jaren in het hoofdbestuur hebben gediend. En op welk een wijze!
Van Tim kan worden getuigd, dat hij niet behoorde tot de gemakkelijkste leden van dit bestuur. De Groninger heeft de naam voor zijn overtuiging te staan en daar niet gemakkelijk op grond van wederargumenten van afgebracht te kunnen worden.
Welnu, in dit opzicht heeft Tim zich getoond een karakteristieke vertegenwoordiger van wat de doorsnee-Nederlander zich van de Groninger pleegt voor te stellen. Indien hij ergens een gevestigde mening over had, viel het niet mee hem van een ander standpunt te overtuigen en moest het weleens een enkele keer een kwestie van stemmen worden.
Doch daar stond tegenover, dat bijvoorbeeld ik persoonlijk als betrekkelijke nieuwkomer in 1951 in het hoofdbestuur altijd groot gewicht aan zijn in J.O.V.D. verband zoveel ouder oordeel heb gehecht. Niet in de laatste plaats ook omdat het mij duidelijk was, dat een dergelijk oordeel nimmer op lichtvaardige gronden was gevormd.
Wie Tim zegt, zegt tevens: kampcommissie. Hetgeen Tim aan enthousiaste arbeid heeft verzet ten behoeve van de jaarlijkse succesvolle organisatie van ons zomerkamp kan hier ter plaatse onmogelijk in enkele woorden worden weergegeven. Vooral ook van dit gezichtspunt beschouwd zal het niet meevallen hem volgend jaar te moeten missen en laat ik daar onmiddellijk aan toe voegen, eerlijk gezegd is mijns inziens een oplossing voor het volgend zomerkamp thans nog niet te zien.
Van Gilles mag worden vastgesteld, dat hij steeds is geweest de man van de synthese en vooral de man, die herhaaldelijk een uitweg wist te vinden indien ergens een impasse dreigde. De samenwerking binnen het hoofdbestuur is de laatste jaren verrassend goed geweest.
Meningsverschillen van enige betekenis over principiële of in ander opzicht gewichtige kwesties hebben zich nimmer voorgedaan.
Niettemin konden juist waar het minder belangrijke aangelegenheden betrof de standpunten weleens diametraal tegenover elkander gesteld staan. Dan was het ook voor een voorzitter niet altijd gemakkelijk de juiste conclusie te trekken, die voor allen het meest bevredigend geacht kon worden.
Toen ik Gilles voor de eerste maal ontmoette heb ik hem bepaald nog niet op juiste waarde weten te schatten. Hij kan nu eenmaal niet gerekend worden tot de veelpraters en voelt zich geenszins geroepen om bij elk agendapunt onmiddellijk met zijn mening klaar te staan.
Het zal mede zijn bescheidenheid zijn, die hem als een verdienste moet worden toegerekend, welke hem dit verbiedt. Gilles bezit evenwel de gave een ingewikkelde controversionele discussie in weinig kristalheldere woorden samen te vatten en daaruit dadelijk de enig mogelijke juiste conclusie te trekken.
Meermalen was het dan ook juist aan hem te danken, dat de wagen, even op dood spoor gelopen, weer op gang kon worden gebracht.

Toen ik verder het genoegen had eens een keer een spreekbeurt in de Hoeksche Waard te mogen vervullen is mij recht duidelijk geworden hoe Gilles ook daar de rol gespeeld heeft van een enorm stimulerende figuur, die de afdeling in de loop van jaren gemaakt heeft tot één der beste van de landelijke organisatie.
De enige troost, die ons bij zijn afscheid geboden wordt is het feit, dat hij insgelijks door een vertegenwoordiger van de Hoeksche Waard zal worden vervangen, met wie wij reeds gedurende het afgelopen jaar heel prettig hebben samengewerkt.
Het hoofdbestuur ondergaat ditmaal wel een bizonder zware aderlating.

Ook van **Ineke Sunderman, Wim Plaizier** en **Henk Homan** staat op dit ogenblik reeds vast, dat zij ons gaan verlaten. Er zijn er wellicht slechts weinigen onder ons, die een juiste indruk hebben van de omvang der werkzaamheden, aan het secretariaat van een landelijke organisatie verbonden.
Van Ineke mag worden vastgesteld, dat zij gedurende de laatste jaren ondanks andere drukke arbeid, op uitstekende wijze zich van haar taak als tweede secretaresse heeft gekweten, waardoor de inspanningen van de eerste secretaris niet weinig konden worden verlicht.
Dit alles is voor een vlotte gang van zaken binnen het hoofdbestuur uitermate bevorderlijk geweest. Van onze bewondering voor haar arbeid heb ik dan ook gaarne onlangs bij gelegenheid van haar huwelijk door mijn aanwezigheid namens dit hoofdbestuur blijk gegeven.

Ook het afscheid van Wim Plaizier, die vooral de laatste tijd wegens de ziekte zijner vrouw, onder moeilijke omstandigheden een zware taak op zijn schouders gelegd zag en dat van Henk Homan, die alweer tot de oudere garde behoorde in het hoofdbestuur en naar wiens adviezen uit dien hoofde gaarne geluisterd werd, doet ons leed.

Partir c'est mourir un peu. Een samenwerking binnen een hoofdbestuur betekent meer dan een zuiver zakelijke. Vriendschappelijke betrekkingen worden onder dergelijke omstandigheden haast wetmatig geboren. Om die reden zijn het ook persoonlijke gevoelens van spijt, die mij bezielen bij het gadeslaan van het vertrek van zoveel voortreffelijke leden van het zittende hoofdbestuur.
Waarmede men zich slechts kan verzoenen uit de overweging, dat iedere organisatie het frisse bloed en de doorstroming binnen zijn gelederen behoeft als het brood de wijn.

HEIN ROETHOF

Kun je eerlijk zijn in de politiek?

Toespraak door Z.E. de minister van Economische Zaken prof. dr. J. Zijlstra op het congres van Zuidhollandse Jeugdparlementen te Gouda op 8 October 1955

Ik weet niet, wat vanmiddag in Uw vergadering is besproken en ik weet dus ook niet, tot welke conclusies men is gekomen.
Mijn verhaal is in zoverre volkomen „argeloos". Vanuit diezelfde argeloosheid begin ik met alvast een antwoord te geven op de vraag, die gesteld is; of eigenlijk antwoord ik eerst op een iets andere vraag, dan die, welke mij en u werd voorgelegd.
De vraag n.l. Moet je eerlijk zijn in de politiek. Daarop antwoord ik op de meest besliste en volstrekte wijze, n.l. je zult in de politiek en met name in de politiek volstrekt eerlijk zijn.
Maar, zoals ik reeds opmerkte, de vraag is anders gesteld. Kùn je in de politiek eerlijk zijn? Deze vraagstelling gaat er dus kennelijk van uit, dat hier een speciaal probleem ligt.
De vraagstelling gaat er m.a.w. van uit, dat er in het politieke leven en juist in het politieke leven factoren aanwezig zijn, die een aanslag op de eerlijkheid doen. Wanneer ik de vier vragen, waarin U Uw probleemstelling nader hebt gedetailleerd, bekijk, dan blijkt die twijfel, op zijn minst die onzekerheid, in ieder van de vier punten.

VRAAG 1 Leidt de fractie-discipline niet tot een conflict met de eerlijkheid?
VRAAG 2 Is het politiek compromis geen aanslag op de eerlijkheid?
VRAAG 3 Hoe staat het met de beginselvastheid, is, m.a.w. de beginseleerlijkheid mogelijk in een coalitie-kabinet.
VRAAG 4 Hoe staat het met de eerlijkheid en de politieke tactiek?

Misschien is het goed, om, vóórdat ik wat nader op deze zaken inga, een ogenblik de aandacht te vragen voor de inhoud van de begrippen eerlijk en politiek.
Wanneer wij daar de onvolprezen Van Dale op naslaan, dan treft ons bij de definitie van eerlijk, dat daarin zowaar de term beginselen voorkomt. Een begrip, dat in het politieke leven nogal opgeld doet.
Van Dale zegt n.l.: eerlijk d.i. van edele beginselen blijk gevend. Hij voegt er weliswaar aan toe: oprecht of deugdzaam, maar het is merkwaardig juist voor de probleemstelling, die wij vandaag bekijken, dat zowel in het begrip eerlijk, alsook in de gangbare politiek de „beginselen" een rol spelen.
Het begrip eerlijk wijst dus op een innerlijke gesteldheid. Het wijst in de richting van klaarheid, helderheid, doorzichtigheid. Toon wie je bent, wind er geen doekjes om, vrees niet de opinie van je tegenstander op een zodanige wijze, dat je daardoor je eigen positie niet duidelijk durft te stellen.
Wat is, zo gaan wij verder, politiek? Ik zou het begrip politiek als volgt willen omschrijven. Het staatkundig leven, zoals het zich afspeelt in georganiseerd partijverband op de verschillende knooppunten van dat staatkundig leven. (b.v. Regering, Staten-Generaal, Provinciaal Bestuur, Gemeentebestuur).
Waarom, zo vragen wij ons nu af, ligt de mogelijkheid van conflict, het conflict n.l. met de eerlijkheid in de politiek, zo voor de deur? Dat dit zo is, blijkt ook al weer uit Van Dale, die in zijn verhaal over politiek spreekt over sluwheid, snedigheid, schrander, listig.
Wij moeten dus op deze vraag wat dieper ingaan. Wat zit er dan toch wel in dat wezen van de politiek, wat zo'n permanente aanslag doet op de eerlijkheid, op de openheid, op de oprechtheid?
De vierde vraag die U aan dit congres hebt voorgelegd, wijst eigenlijk al enigszins in de richting. Ik kom daar nog nader op terug.
Ik zie, — om nu tot een eigen analyse over te gaan —, in het politieke leven, met name ook in het leven van een politieke partij, voor ons probleem van vanavond twee kanten.

1e. De partij treedt op naar buiten.
2e. De partij heeft problemen naar binnen.

Wat het eerste punt betreft, ik las één dezer dagen bij een bekend Amerikaans economist in een artikel over het wezen van de concurrentie deze aardige definitie van het politieke leven: „competition in selling political promises to voters in exchange for votes".

Ongetwijfeld een zeer interessante gedachte, die lokt tot verdere improvisatie over dit thema. U weet, dat het concurrentievraagstuk op het ogenblik in het middelpunt van de belangstelling staat. Wij spreken daar b.v. van het onderscheid tussen ongezonde en gezonde mededinging. Het onderscheid tussen volledige en onvolledige mededinging.

Ik kan toch de verleiding niet weerstaan, om hier even op door te fantaseren, om daarna weer snel in het spoor van de eerst opgezette redenering terug te keren. De mededinging is gezond, wanneer zij leidt tot voortdurende verdere economische vooruitgang en, wanneer zij de vruchten van die vooruitgang niet eenzijdig concentreert bij enkelen, doch na niet te lange tijd verspreidt over velen.

Ongezonde mededinging

De mededinging is ongezond, wanneer zij deze resultaten niet heeft, maar integendeel leidt tot catastrofale situaties voor de betrokken takken van het bedrijfsleven. Economische concurrentie is zeker niet hetzelfde als politieke concurrentie.

Maar in de politiek is de concurrentie, de mededinging, d.i. de rivaliteit zeker even reëel als in het economisch leven. Evenzeer als in het economisch leven kan zij heilzaam, maar ook destructief werken.

Heilzaam, wanneer de politieke strijd, en dat is dus binnenkort met name de verkiezingsstrijd, leidt tot een helder inzicht bij de kiezers inzake de keuze, die zij hebben te doen, en wanneer zij ook leidt tot een verhoging van de standaard, die men zichzelf aanlegt in de verkiezingsstrijd ook en vooral wat betreft de eerlijkheid.

Naast gezonde en ongezonde mededinging is er ook het verschil tussen volledige en onvolledige mededinging. Wanneer ik hier een economisch praatje had moeten houden over deze begrippen, dan zou het nu zeer interessant zijn geweest om na te gaan, in welke mate er verband is tussen deze twee begrippenparen.

Dat doe ik op het ogenblik niet. Ik volsta met ook nu weer een analogie te trekken tussen economie en politiek. De economische wetenschap leert mij, dat de concurrentiestrijd des te feller is, naarmate er minder aanbieders zijn en dat zij ook verband houdt met de kwaliteitsverschillen van de producten.

Zij leert verder, dat, wanneer er weinig aanbieders zijn, het gedrag op de markt in belangrijke mate wordt bepaald door wat men verwacht wat de tegenstander zal doen. Ook deze trekken vinden wij in het politieke leven duidelijk terug. Daar is geen feller verkiezingsstrijd denkbaar, dan wanneer er maar

Bijgaand publiceren wij een toespraak van Z.E. de minister van Economische Zaken, prof. dr J. Zijlstra, welke werd gehouden op het Congres van Zuidhollandse Jeugdparlementen te Gouda op 8 October j.l.

Deze rede achten wij dermate belangrijk en interessant, dat wij de gedachten door minister Zijlstra uitgesproken, gaarne onder de aandacht van onze lezers brengen.

twee partijen zijn. Wij hebben er weliswaar meer dan twee, maar het circulaire moment is overduidelijk aanwezig.

Alles goed en wel, maar terugkerend op de definitie van onze economist en daar al dadelijk een conclusie uit trekkend; als het politieke leven voor wat ik genoemd heb, het probleem naar buiten, inderdaad zou zijn een soort ruiltransactie tussen politieke beloften en te verkrijgen stemmen, dan is het duidelijk, dat de politiek van meet af aan met de eerlijkheid op een gespannen voet moet staan.

En hier hebben wij dan inderdaad de verleiding van het politieke leven, voor wat betreft de houding van een politieke partij naar buiten. Het is het doen van beloften, die men niet zal kunnen waarmaken.

De eerlijkheid komt met name in de knoei, wanneer men weet, of kan weten, dat men deze beloften niet waar kan maken, ook al zou men het heft volledig in handen hebben. Het is deze verleiding, waaraan met name in de verkiezingsstrijd weerstand móet worden geboden.

Wanneer men b.v. belangrijke financiële offers aanbiedt ten behoeve van bepaalde groepen, dus aan deze groepen beloften doet, dan moet men volkomen helder voor de geest hebben, hoe men die in het gehele financiële kader denkt op te vangen.

Als men b.v. stelt, dat een belangrijke maatregel weliswaar moeilijk onder te brengen is in het bestaande Staatsbudget, maar dat men dan ook maar flink moet bezuinigen op andere posten, dan moet men er innerlijk van overtuigd zijn, dat deze bezuiniging werkelijk mogelijk is en men moet innerlijk bereid zijn om zich daarvoor in te zetten, wanneer men regeringsverantwoordelijkheid mede zou moeten dragen.
Als ik dus zeg, dat wij in de politiek, eerlijk moeten zijn, dan betekent dit voor deze zijde van het probleem: wees eerlijk en oprecht tegenover de kiezers. Eigenlijk betekent dat, dat men er innerlijk van overtuigd is, dat men zijn program waar zou kunnen maken, wanneer men het volledig voor het zeggen had.
Het eventuele conflict tussen eerlijkheid en politiek is niet alleen een vraagstuk van externe verhoudingen, het is ook een vraagstuk van interne verhoudingen.
Wij stuiten hier op het moeilijke vraagstuk van de band tussen kiezers en gekozenen, tussen leiders en geleiden. Het is, als ik het wat erg cru mag zeggen: het probleem van de „achterban".

Een politieke partij moet, naar mijn vaste overtuiging, leven uit beginselen, uit vaste richtinggevende beginselen. Zij moeten niet alleen vaste richting geven, zij moeten ook duurzaam zijn. Gij kunt niet een politieke partij duurzaam in stand houden, wanneer dat niet op grond van dergelijke diepgaande beginselen berust.

Ik twist op het ogenblik niet over de aard van die beginselen, men kent de overtuiging, die op dat punt bij mijn politieke groepering bestaat. Maar van welke aard deze beginselen ook zijn, zij hebben dit altijd gemeen, dat zij leiden tot een partijkeuze niet uitsluitend en zelfs niet in de eerste plaats, op zuiver rationele gronden, maar op motieven, die de mens in zijn diepste wezen, in zijn existentie, behoren te raken.

Eenvoudig gezegd, niet alleen en niet in de eerste plaats het verstand, maar ook, en vooral, het hart is hier van belang. Het is deze duurzaamheid van de algemene richtinggevende beginselen, die alleen een partij werkelijk bij elkaar kan houden.

Maar dat betekent, dat een politieke partij naar zijn aard weerstand biedt tegen verandering. Zij heeft een zeker innerlijk en noodzakelijk traagheidsmoment. En hier ligt weer de mogelijkheid van conflict, want de politieke werkelijkheid van iedere dag is gevarieerd, is verscheiden, vraagt een gezond opportunisme in de aanpak.

B. DE GRAAF
TELEFOON 78451-78454

Dit probleem is natuurlijk het gemakkelijkst, wanneer een partij niet regeringsverantwoordelijkheid draagt, dan kan zij dit conflict als het ware ontwijken. Hierin ligt een bron van mogelijke oneerlijkheid, die als zodanig erkend en bestreden moet worden.

Ik wou maar zeggen, dat de beginselvastheid, de beginseleerlijkheid, hier in zijn tegendeel kan verkeren, omdat men met deze beginseleerlijkheid kan zwaaien, niet gehinderd door de moeilijkheden van de politieke werkelijkheid van iedere dag.

Maar ook wanneer een partij wèl regeringsverantwoordelijkheid draagt, ligt daar een bron van oneerlijkheid. Men staat n.l. voor de opgave om duidelijk te maken, waarom het practische beleid, dat men voert, in overeenstemming is met de algemene beginselen, waarvan de partij uitgaat. Dat is niet altijd gemakkelijk en die moeilijkheid ligt in de aard der zaak.

De verleiding is groot om hier aan camouflagetactiek te doen. De opgave is, om juist hier klaar, helder en oprecht te zijn tegenover de eigen mensen. Ook dit interne probleem ligt extra moeilijk in verkiezingstijd en in de verkiezingsstrijd. Onoplosbaar is het niet. Ook hier geldt: het conflict met de eerlijkheid, dreigt, maar is niet noodzakelijk.

Het woordenboek had gelijk.

Ik heb mij hier zo in het algemeen uitgesproken over wat ik zie als probleem van de eerlijkheid in de politiek. Ik heb getracht bronnen van oneerlijkheid te localiseren, ik heb ook getracht om na te gaan, hoe dit kan worden vermeden.

Het woordenboek had het toch wel bij het rechte eind, wanneer het zegt, dat eerlijk is: van goede beginselen uitgaande. Iedere politieke partij moet van beginselen uitgaan en, wanneer men met betrekking tot die beginselen nu maar steeds oprecht en duidelijk is, dan is de synthese tussen eerlijkheid en politiek gered.

Ik heb in het voorgaande dus nog specifiek gesproken over de vragen, die U nader hebt gesteld en dat wil ik nu nog met een enkel woord doen. U staat mij toe, dat ik daarbij de eerste vraag buiten beschouwing laat.

U moet n.l. weten, dat ik niets weet van fractie-dicipline omdat ik nooit in een fractie heb gezeten, en als je het fijne van fractie-discipline wil weten, dan moet je natuurlijk weten, wat in de fractie-vergaderingen gebeurt. Anders is bijna nooit na te gaan, in welke mate fractie-discipline bestaat.

Zo van tijd tot tijd komt daarover wel eens iets naar buiten, maar dat is dan ook alles wat ik er van weet. Ik zou wel eens iets willen zeggen over de vragen 2, 3 en 4. De eerste vraag die ik met U behandel, is de tweede vraag van het schema:

In hoeverre is het politiek compromis geen belemmering voor het eerlijk uitkomen van zijn beginselen en het nakomen van de beloften aan de kiezers gedaan. Men heeft wel eens gezegd, dat het compromis behoort tot het wezen van de politiek. In zekere zin is dat juist. Het is vrijwel nooit mogelijk, om datgene, wat men zou willen doorvoeren, ook te kunnen doorvoeren.

Het kan liggen aan de veranderde omstandigheden, het kan liggen aan de eisen, die het samengaan met andere politieke partijen stelt. Vooral het laatste punt is van veel belang.

Onze minister-president heeft bij een van de algemene begrotingsdebatten gezegd, in antwoord op critiek met betrekking tot de brede samenstelling van het kabinet: „Maar het land moet geregeerd worden", en zo is het.

In ons land met zijn meer dan twee partijenstelsel zal altijd en noodzakelijk het compromiselement deel uit maken van het politieke leven. Dit behoeft de eerlijkheid niet aan te tasten.

Hier is alleen maar vereist, dat men weer klaar en duidelijk laat blijken

a. dat dit compromis is gesloten,

b. waarin dit compromis bestaat, en

c. dat het compromis niet zover gaat, dat het in strijd komt met de wezenlijke beginselen van een partij.

In wezen zijn wij natuurlijk hier meteen op het terrein van Uw derde vraag.

De derde vraag verplaatst het probleem als het ware naar de vergaderzaal van de ministerraad.
Daar geldt precies hetzelfde.

Compromissen zijn voortdurend noodzakelijk, maar er zijn natuurlijk grenzen aan gesteld.

In dit verband zou ik U opmerkzaam willen maken, dat het bij de vraag, of het compromis niet te ver wordt gedreven en dus de beginselvastheid in de knel komt, in de meeste gevallen gaat, niet om een concrete maatregel als zodanig, maar om de algemene richting van het beleid, waarvan zulk een concrete maatregel het symptoom is.

Ik voeg hier terloops aan toe, dat misschien een van de redenen, waarom in Nederland een politieke samenwerking mogelijk is tussen een aantal zo hetrogene groepen, ligt in de kenmerken van onze tijd. Nederland is een klein en zeer afhankelijk land geworden. De speelruimte aan ons beleid gelaten, is klein, vooral op economisch gebied en het is nu eenmaal zo, dat op dit ogenblik de economische problemen in belangrijke mate de politieke vragen beheersen.

Maar dit terzijde.

Ik meen dus, dat in de vragen 2 en 3 wel bronnen worden aangewezen van politieke oneerlijkheid, maar dat eerlijkheid hier zeker mogelijk en uit de aard der zaak volstrekt geboden is.

Uw laatste vraag spreekt over de politieke tactiek.

Is politieke tactiek aanvaardbaar voor eerlijke mensen? Naar mijn mening is dit zeer goed denkbaar. Het hangt er ook hier van af, hoe men dit doet. Ik heb aan het begin van mijn betoog uiteengezet, dat naar mijn mening de politieke strijd, als zij goed is, er toe behoort te leiden, dat de kiezers een helder inzicht krijgen in de keuze waarvoor zij staan.

Welnu, de goed gekozen politieke zet kan onder omstandigheden tot deze helderheid zeer wezenlijk bijdragen.

Het kan zijn, dat men door het richten van de schijnwerper plotseling en onverwacht op een bepaalde daad, of op een bepaalde kant van zijn tegenstander een verrassend inzicht kan geven in de politieke opvattingen van die tegenstander en van zijn partij.

Ik ontken niet, dat hier grote gevaren liggen. Hier liggen de gevaren van het zeggen van halve waarheden, van het verzwijgen van waarheden.
Hier ligt het terrein vaak van de persoonlijke insinuatie, van de kwalijke suggestie. Hier ligt ook het grote gevaar van het buiten alle proporties opblazen van zaken, die wel enig belang hebben, maar waarvan de importantie toch niet mag worden overdreven.

Hoe licht schuift men iemand iets in de schoenen, wat hij nooit gezegd of bedoeld heeft.

Hoe licht verdraait men de geschiedenis, bewust of onbewust. Welk een grote rol speelt voor dit probleem onze pers. Ik kom uit hoofde van mijn functie natuurlijk dagelijks in aanraking met de meest belangrijke persuitingen op het terrein van de politiek in het algemeen en van mijn departement in bijzonder.

Naast vele voortreffelijke artikelen treft men vaak halve waarheden, overdrijvingen, verkeerde suggesties aan. Ik zou hier vele voorbeelden kunnen geven.

Ik zal dat niet doen. Het is wel mijn mening, dat op het terrein van de vierde vraag grote gevaren dreigen voor de eenvoudige helderheid en oprechtheid die wij ook in het politieke leven ten opzichte van elkander schuldig zijn.

Aan de vooravond van de verkiezingsstrijd.

Dit alles krijgt een bijzondere klem, nu wij het verkiezingsjaar ingaan. Diepgaande verschillen verdelen het Nederlandse volk. De verkiezingsstrijd zal zonder enige twijfel hevig, om niet te zeggen heftig zijn. In de hitte van die strijd zal het niet altijd gemakkelijk wezen om te voldoen aan de maatstaven van eerlijkheid en oprechtheid.

Of, om het anders te zeggen met de eenvoudige, maar sprekende woorden van het negende gebod: Gij zult geen vals getuigenis spreken tegen Uw naaste. Op ons allen rust een zware taak, in welke kwaliteit of functie wij ook met het politieke leven te maken hebben.

Hetzij journalist, kamerlid, minister, of wat ook.

Deze zaak is niet alleen van belang, omdat het gebod ons opgelegd is, dat wij eerlijk zullen zijn. Het is ook van belang voor het functioneren van onze democratie zelf. Hoe vaak kan men niet de mening tegenkomen, dat de politiek een vuil zaakje is. Hoe komt men daar toch bij!

Naar mijn mening is dat een van de redenen, dat het in de politiek vaak zo moeilijk is om klaar en duidelijk de waarheid, de gehele waarheid en niets dan de waarheid te zeggen.

Ik vraag niet tamme, lauwe verkiezingsstrijd. Integendeel, de verkiezingsstrijd mag gerust fel en hartstochtelijk zijn. Wel hoop ik, dat die felheid en die hartstochtelijkheid niet ten koste zullen gaan van de eerlijkheid.

Laten wij strijden met open vizier en zonder stoten onder de gordel. Ik meen, en daarmee eindig ik, dat het een zeer gelukkige gedachte is geweest om hier vandaag aan het begin van de verkiezingscampagne 1956 dit congres te beleggen over dit onderwerp, kun je eerlijk zijn in de politiek?

Ik antwoord nog eenmaal: het is niet altijd gemakkelijk, maar het moet.

Het Hoofdbestuur stelt ter beschikking van de afdelingen en leden:

Brochures: *per stuk:*

No. 2	Vier Beginselen	f 0.20*
No. 3	De Weg naar de Toekomst .	f 0.20*
No. 4	Katholicisme, Vrijheid en Verdraagzaamheid	f 0.20*
	Statuten en Huishoudelijk Reglement .	f 0.40
	De Partijvorming in Nederland en Europa (Verslag Nationaal Jongeren Parlement 1954)	f 0.50

J.O.V.D.-insignes (in bestelling)		f 1.25
Afdelingspostpapier	40 stuks	f 0.60
Afdelingsenveloppen	40 stuks	f 0.50

Bestellingen aan het algemeen secretariaat
Botticellistraat 8 te Amsterdam

** Bij afname van tenminste 10 exemplaren van een brochure krijgt men 25 pCt korting*

WETENSCHAP EN POLITIEK

Het veld van onderzoek is voortdurend in beweging

„De wetenschap der politiek" is een term, die sedert het einde van de Tweede Wereldoorlog veel gebruikt wordt.

In het bijzonder voor Nederland was deze term vrij nieuw. In velerlei geschriften heeft men de zaak dan ook zo willen stellen, dat het hier ging om een geheel nieuw begrip.

Het was wel nieuw voor ons land, maar in de Angelsaksische wereld en in verschillende Europese landen was de „Political Science" al ver voor de oorlog een welbekend begrip.

In Nederland werd de „Political Science" gelijkgesteld met de andere wetenschappen door de oprichting van de Faculteit der Politieke- en Sociale Wetenschappen in 1947 aan de Gemeentelijke Universiteit van Amsterdam. Nadien zijn er nog dergelijke faculteiten toegevoegd aan de Vrije Universiteit en aan de R.K. Universiteit in Nijmegen.

Ik wil vooropstellen, dat „Political Science" een ruimer begrip is dan de wetenschap der politiek. Daar komt nog bij, dat er onder de beoefenaars van de wetenschap der politiek allerminst overeenstemming bestaat over hun veld van onderzoek. Dat er dus nog andere wetenschappen zijn die „Politiek" onder hun armwijdte laten vallen is duidelijk.

Dat de beoefenaren het niet eens zijn over het onderzoekingsterrein van hun wetenschap, m.a.w. over het object der wetenschap van de politiek, dat komt omdat zij uitgaan elk van een eigen „Begriff des Politischen". Wil men nauwkeurig het terrein van de wetenschap der politiek vastleggen, dan is voor alles noodzakelijk een duidelijk criterium te hebben.

Dat dit moeilijk gevonden kan worden komt — om met de woorden van prof. dr Peeters te spreken — omdat de politiek in de loop der tijden verhuist. Alvorens hier dieper op in te gaan lijkt het mij dienstig om de twee vakken, die logisch onder de groep „politieke wetenschap" ressorteren, met een enkel woord aan te duiden.

Het zijn de geschiedenis der staatstheorieën: een vrij goed afgebakend vak en de staatspraktijk en haar geschiedenis. Een vak, dat toch duidelijk iets anders is dan het eerste, al is het zelf naar zijn inhoud moeilijker te bepalen.

Prof. Barents schrijft in zijn boekje „De Wetenschap der Politiek" hierover: De geschiedenis der staatstheorieën is duidelijk bepaald. Zij is de weergave van wat achtereenvolgens de schrijvers op politiek gebied over de staat gedacht hebben. Of men nu begint daarbij met Plato voor de oudheid of bij Machiavelli voor de nieuwe tijd, of misschien nog verder in de geschiedenis teruggrijpt en de Egyptenaren in het onderzoek betrekt, maakt voor de opzet geen verschil.

Wat hier bedoeld wordt is op zich zelf duidelijk: een „Ideengeschichte" van de politieke theorieën. Een probleem komt pas, als wij even nadenken over de tweede zinsnede, waarmede de geschiedenis der staatstheoriën zoëven werd omschreven. Het gaat immers niet alleen om de weergave van wat verschillende schrijvers aan stelsels hebben ontworpen, maar die moeten zoveel mogelijk **in verband** worden gezien.

Ongrijpbaar criterium

De grote moeilijkheid bij dit werk is, zoals wij zojuist reeds vaststelden met de woorden van prof. Peeters, dat de politiek in de loop der tijden verhuist.

Zonder het begrip politiek op zichzelf te omschrijven kunnen wij stellen: een gemeenschap die zich bezighoudt met politiek is een politieke gemeenschap.

Aristoteles, in zijn tractaat over de politiek, poogt het essentiële verschilkenmerk te vinden, dat er bestaat tussen de „koinoonia politikê" en de andere. En hij komt tot de vaststelling, dat het is: de gemeenschap, die alle andere in zich sluit. Dat was in zijn tijd de polis of stadstaat.

Aristoteles geeft een fenomenologische bepaling, die voor zijn tijd juist was en die beantwoordde aan de bestaande werkelijkheid.

Maar ondertussen is dit essentiële kenmerk „alle andere gemeenschappen te omvatten en in zich te sluiten" bij de polis verloren gegaan. Er is sedert 800 het vernieuwde Imperium Romanum gekomen, nadien de nationaalstaat en nu stellen wij weer een terugwaartse evolutie vast, die de sterk geworden nationaalstaat terugdringt, zodat in feite veel van wat wij politieke handelingen noemen niet meer tot de mogelijkheden van deze staat behoren.

Prof. Peeters herinnert dan even aan de in de natuurwetenschappen gekende spreuk: la fontion creé l'organe. — Het feit, dat een aantal functies overgaat op een gemeenschap in wording, plaatst ons in een dubbelzinnige toestand, die daardoor gekenmerkt wordt, dat de staat in zijn traditionele vorm, steeds minder beantwoordt aan het Aristotelische begrip (gemeenschap die alle andere gemeenschappen in zich sluit) en dat de nieuwe politieke gemeenschap in wording nog niet zover gevorderd is, dat men mag zeggen, dat zij ze reeds werkelijk in zich sluit. Politiek wordt er gevoerd in beide.

Niemand weet bovendien of de ontwikkeling in de richting van een verder uithollen van het begrip staatssoevereiniteit ten voordele van een soevereiniteit met mondiale afmetingen zal verder gaan.

En indien het zo ver komt, dat werkelijk alle gezag ligt bij supra-nationale regeringen, dan zal de geschiedenis niet stil blijven staan en is het niet uitgesloten, dat er weer een nieuwe terugwaartse ontwikkeling inzet in de richting van de verbrokkeling.

Indien wij dan ook de Aristotelische bepaling aanvaarden, dan zal het dus noodzakelijk zijn te allen tijde na te gaan **welke** gemeenschap nu eigenlijk al de andere in zich sluit.

Geen statische toestand

Hieruit blijkt duidelijk, dat het omvatten, het in zich opsluiten in feite geen statische toestand is, maar een perpetuum mobile, een ononderbroken strijden om de medezeggenschap bij het treffen der politieke beslissing. En dat beslissen is juist het politieke: dat is het regeren.

Zo zijn er toestanden denkbaar waarin de regering niet regeert, maar niets anders is dan de uitvoerder van de beslissingen die elders genomen worden. Het blijft dus steeds een kwestie van onderzoek, na te gaan in hoeverre de macht tot beslissingen werkelijk bij de regering dan wel elders ligt.

Uit het bovenstaande blijkt dus, dat het veld der wetenschap der politiek voortdurend in beweging is. De political scientist bestudeert de politieke theoriën en tracht er verband in te vinden.

Doch een afgerond geheel zal men nooit krijgen. Maar welke wetenschap zal dit wel bereiken? Het is m.i. juist gezond, dat een wetenschap in beweging is, omdat hij daardoor levend wordt.

FERRY HOOGENDIJK

De Congrescommissie met zijn medewerkers in het zoeklicht

GERARD BUISKOOL LEEUWMA (Noord-Groningen): Ik sta met mijn medewerkers in een colonne auto's aan 't station en rijd iedereen naar Huize Maas of zijn slaapadres.

ROELIE PLAIZIER: Zijn de kraantjespotten nu besteld voor de Groninger koffiemaaltijd?

DE DRUKKER BROUWER: Het ontwerp voor de menu's is leuk, daar maak ik wel iets aardigs van.

DICK MARTINUS: Er komen zo veel mensen, we kunnen ze beslist niet bergen, dat zul je zien.

V.V.D.-LID, DIE OM LOGIES WERD AANGESCHREVEN: Helaas heb ik geen bed meer vrij, maar ik stel U f 10.— beschikbaar voor logeerruimte in een hotel.

WIM PLAIZIER: Sympathiek, we kunnen wel wat gebruiken, de kas is leeg, maar de V.V.D.-afdeling en de kamercentrale helpen ons reusachtig.

TINY WEISSENBACH (Veendam): Als jullie nog hulp nodig hebt, geef je maar een seintje.

PIM NANNINGA: Tijdens het bal, moet er iets gebeuren, dat een knaleffect geeft.

RICHARD LOOT: Jammer, dat jullie vanavond de enveloppen gaan schrijven, ik had graag meegeholpen. Is het nog om te zetten?

LILY VAN DUINEN-NOORDENBOS: Het is beter met ons drieën de convocaties te vouwen, dan te schrijven dan kunnen we tenminste ook nog wat praten en lachen.

DIRECTEUR HUIZE MAAS: Als U allen een beetje meehelpt met tafels opruimen is de tijd om te dansen wat langer. U treft het goed met het orkest van Ad de Heer.

DIDDY DE VRIES: Dat spelletje met die lettertjes geeft beslist wel stemming met het dansen.

JAN MUNTINGA (Winschoten): Hier heb je mijn adres in Winschoten, dan ben ik te allen tijde te bereiken, wanneer er iets moet gebeuren.

DIRECTEUR V.V.V. Natuurlijk kunt U het cliché van de „Olle Griese" gebruiken voor Uw Driemaster. Mochten er nog deelnemers iets naders over de stad willen weten, dan komen ze maar naar VVV.

KEES VLAS: Het omslag van het programma moet een blikvanger hebben en daaromheen enkele letters.

TIM DE VRIES: 't Ja .... een cadeau van onze afdeling. Het hoofdbestuur heeft eigenlijk alles.

BERNARD DORHOUT: Mijn tempo in het enveloppen schrijven is het hoogste, waarschijnlijk, omdat ik zo'n bijzondere bloedgroep heb. Met de samenstelling van het programmablad speel ik het ook wel klaar.

FIET BOS: Wanneer er zoveel bedden beschikbaar komen, gaan we zelf een nachtje uit logeren.

MANDA DEN HARTOG: Als we weer moeten vergaderen, kan het ook wel op mijn kamer.

DE KRANT, DIE CLICHE'S AFSTOND: Wat zoekt U, cliché's van torens, de binnenstad, gasthuizen of 't stadspark. Ik wens U veel succes met het Congres.

KOOR: Welkom in ons pronkjuweel, Groninger stad en ommeland.

COMMISSIE VAN ONTVANGST

VAN DER VORM's

AANNEMINGSBEDRIJF N.V.
ROTTERDAM

Kantoor: COOLSINGEL 75 - Telefoon 27700

Jaarverslag 1954/55 van de J.O.V.D. door de algemeen secretarissen

Opgaande lijn werd in het afgelopen verenigingsjaar voortgezet

Mocht op ons lustrumcongres met vreugde geconstateerd worden, van de groei en bloei van de J.O.V.D., deze opgaande lijn werd ook in dit verenigingsjaar voortgezet.
Na de algemene vergadering in Amsterdam op 13 en 14 november 1954 was het hoofdbestuur als volgt samengesteld: de dames J. de Jonge en A. A. de Jong-Sunderman (algemeen sekretaresse) en de heren M. Booy, B. Hammink, Ir H. Homan, F. A. Hoogendijk, C. A. Hoorweg, R. Lanting, Dr E. Nordlohne (vice-voorzitter), L. D. Oosterveld (algemeen sekretaris), W. Plaizier (algemeen penningmeester), Dr H. J. Roethof (voorzitter), H. Veer, T. de Vries en G. van der Zande.
Het hoofdbestuur benoemde de heren H. Veer en T. de Vries tot lid van het dagelijks bestuur.
Het algemeen sekretariaat verzorgde ook dit jaar weer een uitgebreide correspondentie: ruim 500 brieven werden verzonden, alsmede tegen de 100 stencils in een oplage van 2500 exemplaren. Dit alles nog ongerekend het propagandamateriaal dat aan afdelingen en andere belangstellenden werd uitgezonden.
Een leidraad voor het afdelingswerk kwam gereed en werd aan alle afdelingen en districten toegezonden.

De vorige algemene vergadering stelde een embleem vast voor de JOVD. Op aandrang van vele kanten heeft het hoofdbestuur van dit embleem een insigne doen vervaardigen, dat in de loop van dit jaar in de verkoop werd gebracht. Reeds thans is de aangemaakte voorraad bijkans uitgeput. De voorraad van de brochures is nog behoorlijk; voor de propaganda wordt van deze brochures een vruchtbaar gebruik gemaakt.
De ledenadministratie vormde ook het afgelopen jaar voor het algemeen sekretariaat een onderwerp van voortdurende zorg. Vele afdelingen gaven hierin hun steun, hoewel andere afdelingen met de verzorging van hun aandeel in de ledenadministratie voor De Driemaster voortdurend achterbleven.
Hierdoor konden klachten over het niet-ontvangen van De Driemaster niet voorkomen worden. In het afgelopen jaar werd het adressenmateriaal nauwkeurig gecontroleerd.

Pers en propaganda

Het hoofdbestuur mag opnieuw gewagen van de voortreffelijke samenwerking met de redactie van De Driemaster. Eens te meer is gebleken, dat De Driemaster naast discussie- en studieorgaan voor de JOVD ook een uitnemend propagandamiddel van de JOVD vormt.
In de commissie van redactie werd in de loop van dit jaar de heer F. A. Hoogendijk benoemd tot sekretaris in de plaats van de heer G. van Schagen.
In de commissie van redactie hadden zitting: G. Stempher (hoofdredacteur), F. A. Hoogendijk (sekretaris), mejuffrouw A. L. de Muynck, en de heren P. C. Boevé, G. Dorsman en G. van Schagen.
Aan het einde van het jaar overwoog het hoofdbestuur de commissie opnieuw uit te breiden; overleg dienaangaande is met de commissie gaande, mede ook in verband met het vertrek van mej. A. L. de Muynck.
De propaganda werd in hoge mate bemoeilijkt door het voortdurend ontbreken van de nodige geldmiddelen.
Hierdoor moest het werk vaak tot schriftelijke kontakten beperkt worden. Dit valt zeer te betreuren gezien de ervaring, dat juist persoonlijk overleg hier veel resultaat kan hebben.
De propagandacommissie werd opgeheven; het werk werd voortgezet door een commissie binnen het hoofdbesuur. De aktiviteiten beperkten zich voornamelijk tot het leggen van kontakten met personen, die mogelijk mede konden werken tot de oprichting van nieuwe afdelingen.

Kadervorming

De centrale kadercommissie was als volgt samengesteld: H. H. Jacobse (voorzitter), Ir F. H. Hiddingh, Ir H. Homan en L. D. Oosterveld (sekretaris).
Een kaderweekend werd georganiseerd op 12 en 13 Maart in Het Trefpunt bij Ermelo. Wij hebben met genoegen geluisterd naar de antirevolutionaire visie, die Dr J. Schouten gaf op het liberalisme.
Aan de hand van een aantal vragen de Europese eenwording betreffende, werd een rapport samengesteld, dat de grondslag vormde voor het standpunt dat de JOVD-delegatie in de zitting van het Nederlandse Jongeren Parlement vertolkte.
In oktober werd een kaderdag gehouden in Amersfoort. Het preadvies inzake het onderwijs, uit te brengen door de heer P. C. Boevé aan de algemene vergadering, werd uitvoerig besproken. Des middags heeft de commissie de plaats van de JOVD in de praktische politiek in diskussie gesteld, mede naar aanleiding van korte inleidingen van de heren Dr E. Nordlohne en R. H. Neuberg.

Weekends en kampen

Ondanks vele ongelukken, die voor het begin plaatsvonden, kan de weekendkonferentie op 7 en 8 mei te Ommen gehouden zeer geslaagd genoemd worden. Dr B. W. Kranenburg hield een boeiende rede, die tot op de grondbeginselen van het liberalisme terugging.
De zondag werd besteed aan de zogenaamde trekpaardenconferentie.
Hier is vooral de propaganda centraal gesteld en diepgaand besproken, naar wij vertrouwen niet zonder resultaat voor de JOVD.
Voor de organisatie van de gezellige avond mag de oostelijke afdelingen niets dan lof worden toegezwaaid.
In Markelo werd van 23 tot 31 juli ons zomerkamp gehouden. Het kamp was zeer geslaagd, hoewel het aantal deelnemers zeker niet aan de hoge kant mag worden genoemd. Dit laatste probleem is voor het hoofdbestuur aanleiding het houden van een zomerkamp in 1956 opnieuw ernstig te overwegen, alvorens dienaangaande een besluit wordt genomen.
De kampcommissie werd gevormd door: T. de Vries (voorzitter), en de dames S.E.A. Bos, W. Zwart en R. ter Horst.

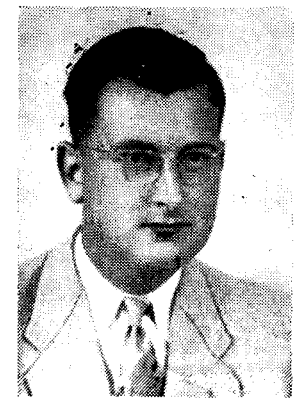

DR E. NORDLOHNE
Onze scheidende Vice-voorzitter

Gereleveerd moge voorts worden het kaderweekend, dat reeds eerder werd besproken.

Kontakten met andere binnenlandse organisaties

Het overleg met een delegatie uit het hoofdbestuur van de VVD, voortspruitend uit het reeds in een vorig jaar door middel van een open brief gelegde kontakt, werd dit jaar begonnen en op bevredigende wijze voortgezet.
Het laat zich aanzien, dat dit overleg binnen afzienbare tijd kan worden beëindigd. Van JOVD-zijde is door de laatste algemene vergadering de delegatie voor dit gesprek als volgt samengesteld: Dr E. Nordlohne, L. D. Oosterveld, S. A. Passenier, Dr H. J. Roethof, H. Veer, C. Vlas en T. de Vries.
De JOVD was in de Politieke Jongeren Contact Raad vertegenwoordigd door Dr H. J. Roethof en W. Plaizier, in de Nederlandse Jongeren Raad voor de Europese Beweging door F. A. Hoogendijk en G. van Schagen.
Het valt te betreuren, dat de PJCR met het vaststellen van zijn vergaderingen te weinig rekening houdt met buiten het westen des lands wonende leden. De heer W. Plaizier moest hierdoor worden vervangen door de heer F. A. Hoogendijk.
Prettige relaties werden onderhouden met de liberale studentenvereniging in Amsterdam en Rotterdam.
Dit kontakt vond onder meer plaats in het Nederlandse komité van de Jeunesses Europeennes Libérales. In het komité hebben voor de JOVD zitting mejuffrouw H. C. Kooyman en de heren F. A. Hoogendijk, Dr E. Nordlohne en L. D. Oosterveld.

Buitenlandse kontakten

Door het reeds eerder gekonstateerde gebrek aan geldmiddelen konden de buitenlandse kontakten slechts van schriftelijke aard zijn. Alleen op het congres van de Belgische liberale jongeren was de JOVD vertegenwoordigd; andere congressen konden niet worden bijgewoond.
Gememoreerd moge worden het bezoek dat een groep leden van de JOVD in Amsterdam bracht aan een liberale studentenconferentie in West-Berlijn.
Aan het einde gekomen van het verslag voor dit jaar, willen wij gaarne allen danken, die ons bij de vervulling van onze taak in het afgelopen jaar hebben geholpen.
De voldoening over deze samenwerking mag echter niet leiden tot verslapping van onze activiteit.
Wij mogen herhalen de zin, waarmede wij ons verslag over het vorige verenigingsjaar besloten: „Laat ons bedenken, dat het overgrote deel van de liberale jongeren van Nederland nog buiten onze rijen staat. Hier wacht ons voor de komende vijf jaren een grote taak".
Laten wij nu bedenken of wij voldoende gewerkt hebben om deze taak te vervullen.

A.A. DE JONG-SUNDERMAN,
algemeen sekretaresse.
L. D. OOSTERVELD,
algemeen sekretaris.

Abraham van Stolk & Zoonen N.V.
Houthandel
Schaverij - Zagerij
Vuren - Dennen - Oregon Pine - Pitch-Pine - Heipalen
ROTTERDAM - Telef. 35400 - Postbus 1100

N.V. GEBR. VAN UDEN'S
SCHEEPVAART & AGENTUUR MIJ. ROTTERDAM
Tel. 113300 (15 lijnen)
VEERHAVEN 14-15
★
Reders, Cargadoors en Expediteurs voor Rijn- en Zeevaart
★
Lijndiensten naar:
Denemarken, Zuidkust Zweden, Marokko en Zuid Amerika

BLOEMENDAAL & LAAN N.V.
WORMERVEER
Rijst, Havermout,
Rijstvlokken,
Mais-flakes
•
C.V. OLIEFABRIEKEN „DE TOEKOMST"
WORMERVEER
Veevoeders,
Technische oliën
„Smaragd" Slaolie

Beschrijvingsbrief van ons congres te Groningen

JONGEREN ORGANISATIE
VRIJHEID & DEMOCRATIE

algemeen sekretariaat:

Botticellistraat 8. Amsterdam, 15 oktober 1955.

Aan de afdelingen en distrikten.
Overeenkomstig het huishoudelijk reglement artikel 39 lid 4 zenden wij U door dezen de agenda van de algemene vergadering, die gehouden zal worden op 12 en 13 november 1955 in Groningen.

1. opening door de vice-voorzitter;
2. notulen algemene vergadering 13 en 14 november 1954 in Amsterdam;
3. ingekomen stukken en mededelingen;
4. jaarverslag algemeen sekretarissen;
5. jaarverslag algemeen penningmeester en verslag kaskommissie;
6. beleid hoofdbestuur;
7. begroting 1955/56 en vaststelling kontributie-afdracht voor het begrotingsjaar 1955/56;
8. verkiezing hoofdbestuur 1955/56;
9. resolutie inzake het onderwijs;
10. benoeming lid raad van beroep;
11. benoeming kaskommissie;
12. aanwijzing plaats en datum algemene vergadering 1956;
13. bestuursoverdracht;
14. wat verder ter tafel komt;
15. rondvraag;
16. sluiting;

Toelichting:

4. dit verslag wordt afgedrukt in het oktober-nummer van De Driemaster;
5. het verslag wordt tevoren ter vertrouwelijke kennisneming aan de afdelingen en distrikten gezonden;
7. de begroting wordt tevoren ter vertrouwelijke kennisneming aan de afdelingen en distrikten gezonden;
   het hoofdbestuur stelt voor de afdracht voor 1955/56 vast te stellen op ƒ 2.28 per lid per jaar;
8. de volgende kandidaten zijn gesteld door de achter de namen vermelde afdelingen:
   voorzitter: Dr H. J. Roethof, Den Haag; Noord, Hoeksewaard, Vlaardingen.
   vice-voorzitter: H. H. Jacobse, Amsterdam: Noord, Hoeksewaard.
   sekretarissen: L. D. Oosterveld, Amsterdam: Noord, Hoeksewaard, Vlaardingen; O. Tammens, Oosterhesselen: Noord, Hoeksewaard.
   penningmeester: E. F. Hoven, Zeegse: Noord, Hoeksewaard.
   leden:
   M. Booy, Boskoop: Hoeksewaard, Vlaardingen.
   M. de Bruyne, Schiedam: Gouda.
   G. Dorsman, Vlaardingen: Vlaardingen, Noord.
   F. A. Hoogendijk, Gouda: Vlaardingen, Hoeksewaard, Noord.
   C. A. Hoorweg, Klaaswaal: Noord, Hoeksewaard.
   Mej. R. ter Horst, Enschede: Gouda.
   Mej. J. de Jonge, Valthermond/Veendam: Noord, Hoeksewaard.
   R. Lanting, Nieuwlande: Hoeksewaard, Noord.
   Mej. H. Naarding, Assen: Noord.
   Mej. B. v. d. Ploeg, Leeuwarden: Noord, Hoeksewaard.
   L. Stapel, De Wijk: Noord.
   J. G. Uljee, Eindhoven: Gouda.
   H. Veer, Dodewaard: Hoeksewaard.
9. pre-advies en resolutie worden afgedrukt in het oktober-nummer van De Driemaster;
10. aan de beurt van aftreden is de heer mr J. de Wilde uit Amsterdam; in verband met het bepaalde in het huishoudelijk reglement artikel 61 lid 2 is de heer de Wilde niet herkiesbaar, aangezien hij reeds eenmaal herkozen werd als lid; het hoofdbestuur stelt voor de heer dr E. Nordlohne, Amsterdam te benoemen tot lid van de raad van beroep;
11. het hoofdbestuur stelt voor te besluiten de algemene vergadering in 1956 in beginsel te houden op 10 en 11 november in Eindhoven; met de afdeling is hierover overleg gepleegd en het hoofdbestuur is van mening dat redelijke zekerheid bestaat dat de afdeling een belangrijk deel van de organisatie kan verzorgen.

Afdelingen en distrikten zijn gerechtigd binnen twee weken na ontvangst van deze beschrijvingsbrief alsnog schriftelijk wijzigingsvoorstellen op de agenda te doen, vergezeld van een schriftelijke toelichting. De aandacht wordt erop gevestigd, dat ook alsnog kandidaten voor het hoofdbestuur gesteld kunnen worden.
Bevoegd tot kandidaatstelling zijn de afdelingsvergaderingen.
De kandidaatstelling dient schriftelijk te geschieden aan de algemeen sekretaris, welk vergezeld moet gaan van een schriftelijke akkoordbevinding van de kandidaatgestelde.
Voorts wijzen wij U op de inhoud van het huishoudelijk reglement artikel 38, die luidt:
„De afdelingen worden op de A.V. vertegenwoordigd door afgevaardigden, gekozen door de afdelingsvergaderingen. De afdelingen brengen op de A.V. stemmen uit in de verhouding van het aantal leden der afdeling op de datum, waarop de laatste contributieafdracht aan het h.b. ingevolge art. 51 H.R. verschuldigd werd en wel 1 stem per 25 leden, waarvoor de afdeling contributie heeft afgedragen aan het H.B., ter berekening waarvan het ledental naar boven wordt afgerond met een veelvoud van 25 leden.
Iedere afgevaardigde stemt op de A.V. naar vrije overtuiging zonder bindend mandaat zijner afdeling.

De afgevaardigden kunnen vertegenwoordiging aan andere afgevaardigden overdragen na mededeling aan de sekretaris der vereniging.
Verschillende afdelingen kunnen tezamen één afgevaardigde naar de A.V. zenden. Iedere afgevaardigde brengt niet meer dan drie stemmen uit: Tijdig wordt door de afdelingen aan de sekretaris der vereniging bericht, wie haar afgevaardigden zijn."
Wij verzoeken de afdelingen ons vóór 1 november 1955 te berichten wie haar zullen vertegenwoordigen.

Ter voorkoming van misverstand doen wij U onderstaande opgave omtrent het aantal stemmen dat iedere afdeling ter A.V. zou kunnen uitoefenen, indien de financiële verplichtingen zijn voldaan of indien ten genoege van de penningmeester een betalingsregeling is getroffen: Alkmaar 1, Almelo 1, Amstelveen 1, Amsterdam 5, Assen 4, Dordrecht 2, Enschede 1, Eindhoven 1, Den Haag 2, Gorinchem 1, Gouda 1, Groningen 3, Hengelo 1, Hoeksewaard 4, Meppel 4, Nijmegen 1, NoordGroningen 2, Odoorn 2, Oost-Groningen 2, Rotterdam L.M. 1, Rotterdam R.M. 2, Vlaardingen-Schiedam 2, Steenwijk 2, Z.O. Drenthe 5, Zeist 1, Wageningen 1, Zuidlaren 2, Zwolle 1, Leeuwarden 2, Dwingelo 2, Herenveen 1, Totaal 59 stemmen.

A. A. DE JONG-SUNDERMAN,
L. D. OOSTERVELD,
Algemeen sekretarissen.

Een dankwoord aan onze scheidende redactrice Ammy de Muynck

AMMY DE MUYNCK
. . . naar verre landen . . .

Ammy de Muynck, gaat de redactie van De Driemaster verlaten, of liever dit heeft zij al gedaan.

Velen was het reeds lang bekend, dat Ammy grootse plannen had.. Plannen, niet alleen om afscheid van onze redactie te nemen maar ook plannen om het vaderland een vaarwel toe te roepen.

Reeds lang koesterde zij de wens naar Amerika en Canada te gaan om aldaar eens een kijkje te nemen en wellicht in een van die uitgestrekte gebieden een nieuw bestaan op te bouwen. Maar het bleven plannen en niemand dacht er aan, dat eens het tijdstip zou kunnen aanbreken, dat deze plannen zouden worden verwezenlijkt.

Nu is dit tijdstip toch aangebroken. Ammy heeft inmiddels het ruime sop gekozen en zij heeft daarvoor een ander vaartuig dan De Driemaster bestemd.

Dit is geen kwestie van ontrouw, maar haar keuze vloeit slechts voort uit het feit, dat De Driemaster nu eenmaal andere zeeën en een andere route vaart dan het schip aan boord waarvan zij zich op het ogenblik bevindt.

De bemanning van De Driemaster heeft een trouw en toegewijd lid verloren.

Ammy was degene onder ons, die met trots kon gewagen van het feit, dat zij behoorde tot degenen, die de langste dienstjaren op ons schip bezat.

In December 1949 trad zij tot onze redactie toe en sedertdien heeft zij ons blad voortreffelijke diensten bewezen.

Zij had een welversneden pen, waaruit fijngevoelige en originele beschouwingen vloeiden, die de inhoud van ons blad zeer ten goede kwamen.

Maar dat niet alleen, zij had een fris en gezond oordeel en in de redactievergaderingen heeft zij veel opbouwend werk weten te verrichten.

Helaas was zij de laatste tijd door gebrek aan tijd niet in staat regelmatig een bijdrage aan ons blad te leveren, doch hiertegenover stond, dat zij practisch geen enkele redactievergadering oversloeg, zodat wij altijd op haar steun en goede raad konden rekenen.

Nogmaals: een steun, die ons blad in zijn ontwikkeling heeft gemaakt tot wat het nu is.

Ammy is een van de pioniersters, die De Driemaster heeft doen uitgroeien tot een orgaan, dat bij onze politieke vrienden en tegenstanders een goede naam heeft verworven.

Daarvoor brengen wij haar op deze plaats openlijk dank.

Wij hopen, dat Ammy in den vreemde zal ontmoeten, datgene wat zij ervan verwacht.

Voorts hopen wij, dat zij haar belofte gestand zal doen om nog eens vanuit de verte De Driemaster te gedenken met enkele bijdragen, waarop wij ons bij voorbaat kunnen verheugen.

Ammy, dank voor het vele dat je voor de J.O.V.D. deed en good luck!

STEMPHER

De Driemaster

Maandorgaan van de Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie (J.O.V.D.)

Hoofdredacteur: G. Stempher.

Leden van de redactie:
P. C. Boevé
G. Dorsman
Ferry A. Hoogendijk (secretaris)
Ger van Schagen

Redactie-adres:
Graaf Florisweg 40, Gouda

Adres Administratie:
Prinsengracht nr. 1079, Amsterdam, Telefoon 35343

Abonnementsprijs minimum f 2.— per jaar. (Voor leden gratis).

Abonnements- en advertentiegelden uitsluitend aan G. Stempher Amsterdam, Postgiro 244397 of op bankrekening, Hollandsche Bank-Unie N.V., Herengracht 434—438.

Prae-advies bij de ontwerp-resolutie inzake het onderwijs

Bij een beschouwing van het onderwijs in ons land is het noodzakelijk, dat we ons duidelijk afvragen, welk doel naar onze mening moet worden nagestreefd bij het in stand houden van een goed onderwijsstelsel.
In enkle woorden kan dit worden voorgesteld als: 1) opvoeden; 2) het aanleren van kundigheden; 3) culturele vorming.
Onmiddellijk komt hierbij de moeilijkheid, dat het opvoeden niet in alle levensstadia eenzelfde betekenis of omvang kan en moet hebben.
Het doel van de opvoeding, in strikt liberale zin gedacht, kan worden gesteld als een opvoeden tot een zelfstandig denkend en handelend mens, die zich ook verantwoordelijk acht voor zijn medemens.
Vanzelfsprekend sluit dit de gemeenschapsmens uit, immers een gemeenschapsmens ontleent zijn mens-zijn aan de gemeenschap, terwijl de volgens onze doelstelling gevormde mens uit innerlijke kracht naar buiten optreedt, daardoor aan de gemeenschap zijn waarde gevend.

Om dit opvoedingsdoel te verwezenlijken, dient het jonge kind in de kleuterjaren en tot aan de puberteit een passieve opleiding te ontvangen. In die perioden zijn het de ouders en onderwijzers, die verantwoordelijk zijn voor de vorming van de aan hun zorgen toevertrouwde jonge mensen.

Hun invloed is niet definitief beslissend voor het later optreden naar buiten van hun pupillen zelf, maar is toch in de meeste gevallen wel zo belangrijk, dat veel van de op oudere leeftijd voorkomende gedrags- en levensmoeilijkheden te verklaren zijn uit een verkeerde aanpak in de vroege jeugdjaren.

De puber echter zal men er aan moeten wennen, dat opgevoed worden tevens betekent zelf anderen opvoeden.

Een belangrijke opdracht kan het onderwijs op onze scholen voor voortgezet onderwijs hierdoor aanvaarden.

Het scheppen van school- en klassegemeenschappen, waarin de leerlingen mede een beperkte verantwoordelijkheid voor de goede gang van zaken in de school te dragen krijgen, kan hen een goede voorbereiding geven voor de latere democratische rechten en plichten, die de maatschappij de huidige mens stelt.

Een zeer bijzonder doel kan voor het Hoger Onderwijs worden gesteld met betrekking tot de opvoeding. Het is niet genoeg, dat de universitaire studie leidt tot een met goed gevolg afleggen van het doktorale examen.

De wetenschapsbeoefenaar dient zelfstandig te kunnen denken en volkomen vrijheid te bezitten om zuiver wetenschappelijk te handelen en opgeleid te worden, zonder dat aan de hoogleraren een tekort aan noodzakelijke leiding kan worden verweten.

Inhoud van de ontwerp-resolutie

De onderwijskommissie van de J.O.V.D. biedt U aan onderstaande
ONTWERP-RESOLUTIE INZAKE HET ONDERWIJS

De Jongeren-Organisatie Vrijheid en Democratie in algemene vergadering bijeen op 13 November 1955 in Groningen,

Overwegende, dat de verwerkelijking van de vrijheid van de mens in belangrijke mate wordt bepaald door de mogelijkheden, die het onderwijs hem biedt,

Voorts overwegende, dat krachtens het liberale beginsel van de gelijkheid een ieder gelijke kansen tot ontploiing dient te hebben,

Zich beradende over de vraagstukken, die op het gebied van het onderwijs in ons land naar voren treden,

SPREEKT ALS HAAR MENING UIT,

Dat alle openbaar en gesubsidiëerd onderwijs kosteloos dient te zijn.

Dat uitbreiding van de leerplicht van 14 tot 18 jaar noodzakelijk is, mits hierbij het part-time onderwijs als een aan deze leerplicht voldoende vorm van onderwijs wordt beschouwd;

Dat het beheer van de openbare onderwijsinstellingen voor een belangrijk deel mede in handen dient te worden gelegd van de voorstanders van dit openbaar onderwijs;

Dat de lichamelijke opvoeding, als belangrijke faktor in het geheel van de opvoeding, bij alle takken van onderwijs sterk dient te worden gestimuleerd;

Dat grote aandacht dient te worden besteed aan de kulturele vorming van de leerlingen, zowel bij het lager als bij het voortgezet onderwijs;

Dat de gehuwde vrouw bij het onderwijs dezelfde rechten dient te krijgen als gelden voor haar mannelijke collega;

Dat de toegang tot het hoger onderwijs voor studenten uit alle lagen van de bevolking mogelijk moet zijn; dat hiertoe de finantiële barrières dienen te worden opgeheven door afschaffing van de kollegegelden en toekenning van voldoende studietoelagen aan degenen, die aan objektieve selektienormen voldoen;

En gaat over tot de orde van de dag.

Amsterdam, Oktober 1955.

N.V. OBSERVATOR
ROTTERDAM - WESTZEEDIJK 52 - TEL. 111520
FABRIKANTE VAN
NAUTISCHE INSTRUMENTEN
MANOMETERS, THERMOMETERS,
PYROMETERS, TACHOMETERS,
Agenten voor Zeekaarten en Nautische boeken.
REPARATIES OP KORTSTE TERMIJN.

Bijgaand publiceren wij de ontwerp-resolutie inzake het onderwijs van de onderwijscommissie van de J.O.V.D., welke aan het congres te Groningen zal worden voorgelegd, alsmede het pre-advies en conclusies hierop van de hand van onze redacteur P. C. Boevé

Uitbreiding van de algemene vorming en van het kontakt met de maatschappij, welke gepaard moet gaan met een beperking van vaak overbodige studieballast, moet de mogelijkheid bieden om de student in staat te stellen uit te groeien tot een zelfstandige en tot oordelen in staat zijnd wetenschapsmens.

Er moet een eind komen aan de huidige toestand, waarbij de universiteiten meer als opleidingscursussen kunen kunnen worden gezien voor de hogere specialisten, waarbij de opvoedende taak van de akademie schromelijk wordt verwaarloosd.

Uit deze ruim omschreven doelstellingen komen voor de onderscheiden onderwijsinstellingen verschillende taken naar voren.

Het **Kleuteronderwijs** richte zich in de eerste plaats op een verkenning van de eigen omgeving, terwijl daarnaast het brengen in de schoolsfeer van groot belang is.

In vele plaatsen van ons land komt een kleuter slechts in aanraking met de minder gekompliceerde toestanden van het platteland, terwijl daarnaast de stadskleuter weinig kontakt heeft met het planten- en dierenleven of de gang van zaken bij landbouw en veeteelt.

Begrippen als tram, park, zwembad, ploeg, boerderij bos of strand zijn lang niet duidelijk voor de kleuter uit de verschillende milieus. Bovendien speelt het sociale milieu een grote rol bij het bijbrengen van woordenschat en begrippenkennis.

De kleuterschool kan hierin voorzien door het onderwijs aan de behoefte aan te passen. Een goede aansluiting met de Lagere School maakt dan echter wel het kleuteronderwijs vanaf het 5e jaar noodzakelijk, zodat iedere nieuwe lagere schoolleerling een behoorlijke aanpasmogelijkheid bezit.

Voor het **Lager Onderwijs** stelt de L.O. Wet tot taak: „Het schoolonderwijs wordt onder het aanleren van gepaste en nuttige kundigheden dienstbaar gemaakt aan de ontwikkeling van de verstandelijke vermogens der kinderen, aan hunne lichamelijke oefening en aan hunne opleiding tot alle christelijke en maatschappelijke deugden".

Deze taak wordt slechts dan goed uitgevoerd, indien zij leidt tot het bieden van alle mogelijkheden tot ontplooiing van het kind.

Bij het voortgezette algemene onderwijs stelt Z.E. minister Cals voor hierbij een viertal richtingen te onderscheiden:

L.A.V.O.: Lager Algemeen Voortgezet Onderwijs;
M.A.V.O.: Middelbaar Algemeen Voortgezet Onderwijs;
H.A.V.O.: Hoger Algemeen Voortgezet Onderwijs;
V.W.O.: Voorbereidend Wetenschappelijk Onderwijs.

Het L.A.V.O. krijgt dan tot taak om op te leiden voor de zeer eenvoudige funkties in het maatschappelijk leven. M.A.V.O. en H.A.V.O. zullen echter een **eind**onderwijs op hoger plan moeten geven en zijn te vergelijken met de huidige U.L.O.'s en H.B.S.-en.

Dit laatste schooltype, voorzover het momenteel niet opleidt voor H.O. Slechts op de V.W.O. school is het onderwijs van meet af aan gericht op het einddoel: de universitaire studie.

Dat hierdoor de druk, die het H.O. op dit ogenblik ongetwijfeld op de eindeksamens van de middelbare scholen legt,, verminderd zal kunnen worden, is een belangrijke mogelijkheid. Bij al deze takken van onderwijs moet het vak lichamelijke opvoeding echter zeer zeker een belangrijke plaats innemen. Zij zou, vooral bij het lager onderwijs, eigenlijk dagelijks op het lesrooster moeten voorkomen. Voor het thans bestaande tekort aan vak-leerkrachten en tot het geven van verantwoorde lichamelijke opvoeding bekwaam onderwijzend personeel, zal dan in de eerste plaats een oplossing moeten worden gevonden. Zonodig door het reorganiseren van de opleiding en het stelsel van onderwijsbevoegdheden.

De lichamelijke opvoeding aan de universiteiten is totaal onvoldoende, terwijl de lessen in de lichamelijke opvoeding bij het middelbaar technisch- en het land- en tuinbouw onderwijs dikwijls òf niet gegeven worden òf op onmogelijke tijden buiten het normale lesrooster worden ondergebracht. Vooral op het platteland, maar toch ook in de grote steden dient de bouw van gymnastieklokalen (met grote afmetingen; geschikt voor de moderne zaalspelen) en de aanleg van sportvelden en zwembaden in veel grotere getale plaats te vinden dan thans het geval is. Er bestaat een groot gevaar dat zij worden opgeofferd aan de grote problemen rondom de woningnood!

Een belangrijk probleem bij het onderwijs is de huidige beheersvorm. Kent het bijzonder onderwijs haar schoolbesturen, die hun besturende taak direct en met liefde voor de eigen school verrichten; het openbaar onderwijs wordt beheerd en bestuurd door het gemeentebestuur.

Het is maar gelukkig, dat er in ons land 'n groot aantal gemeentebesturen is, dat het openbaar onderwijs een warm hart toedraagt, maar het is toch duidelijk, dat een gemeentebestuur, waarvan de leden overtuigde en principiële voorstanders zijn van het bijzonder onderwijs, in het gunstigste geval slechts een loyale medewerking zal geven.

Een stimulans en een propagandistische aktiviteit zal men van dergelijke gemeentebesturen niet mogen en kunnen verwachten. Vandaar, dat in de kringen van de voorstanders van het openbaar onderwijs (de vereniging Volksonderwijs met bijna 150.000 leden) en de leerkrachten aan die scholen in de laatste jaren sterk gepleit wordt voor het instellen van de zogenaamde „Nieuwe Organen". Indien de bij Volksonderwijs levende gedachten kunnen worden verwezenlijkt, dan zullen de ouders en de overige **voorstanders** van het openbaaronderwijs worden ingeschakeld bij het beheer en bestuur van de **eigen school** Het spreekt wel vanzelf, dat hi[illegible] een belangrijke mogelijkheid ligt om het openbaar onderwijs uit haar stiefmoederlijke positie op te heffen.

We dienen hierbij niet uit het oog te verliezen dat Z.E. prof. J. J. Gielen, oud-minister van O. K. en W. nog onlangs schreef:

Ook de katholieken moeten invloed op het openbaar onderwijs hebben. Dit is immers een algemene school, waarvan het beheer dientengevolge ook anders moet worden geregeld dan bij de bijzondere school met haar **eigen** bestuur, dat zelf alle verantwoording draagt.

Zware strijd in het verschiet

Bezien we daarnaast uitspraken als in het dagblad Trouw van Prot. Christ. zijde luidende: „We zullen niet mogen rusten voor de laatste openbare school vervangen is door een bijzondere", dan blijkt een zware strijd nog in het verschiet te liggen.
In het nieuwe onderwijsplan 1955 heeft de minister alle aandacht geschonken aan het scheppen van mogelijkheden om een doorstroming tussen de verschillende onderwijstakken en schooltypen zo vlot en eenvoudig mogelijk te laten verlopen.

Het is een verkeerde toestand, dat reeds op ± 12 jarige leeftijd definitief moet worden beslist over de toekomst van het kind door het doen van een onherroepelijke schoolkeuze. (Zoals dus nu wel geschiedt!)

Het moet zo zijn, dat een leerling, die na enige jaren voortgezet onderwijs tot de konklusie komt, dat een andere tak van het onderwijs hem beter ligt, naar de gewenste school kan overstappen, zonder daarbij het risiko te lopen, alle voorgaande jaren als verloren te moeten beschouwen. In het bijzonder geldt dit voor de mogelijkheden die de wet biedt om toegelaten te worden tot de akademische eksamens.. Een briljante leerling moet in alle sektoren van ons onderwijs de zekerheid kunnen bezitten, dat de weg naar het universitair onderwijs niet voorgoed voor hem is afgesloten.

Van geheel andere aard is de opleiding van de onderwijzers en leraren. De nieuwe Kweekschoolwet geeft ongetwijfeld een verbetering van de onderwijzersopleiding. De kweekschoolabituriënt is bevrijd van de last om na zijn schooltijd nog noodgedwongen verder te studeren voor de Hoofdakte. Als volledig bevoegde leerkracht staan alle takken van hoger onderwijs voor hem open.

Alleen is het jammer, dat nu nog niet als dwingende opleidingseis voor de aspirantkwekeling een middelbaar schooldiploma is gesteld. Juist de nog altijd onderbetaalde onderwijzer moet door het hebben van een dergelijke voorstudie opgeheven worden uit het bestaande beroepsvooroordeel. Dan is tevens de weg naar akademische studie eenvoudig te volgen en kan de onderwijzer zich terecht de gelijke achten van zijn kollega's bij het middelbaar onderwijs.

Nog beter zou de opleiding dan kunnen worden indien de minister er toe zou kunnen besluiten om, na de middelbare schoolopleiding, voor de leerkrachten van alle takken van onderwijs (m.u.v. het Kleuteronderwijs) een gelijke basisopleiding in te stellen.

Een dergelijke opleiding zou dan kunnen geschieden op akademies of, in plaatsen waar een universiteit is gevestigd, aan de daarvoor geschikte fakulteit waar dan gedurende de eerste twee jaren een teoretische pedagogische en metodische studie door allen moet worden gevolgd.
Tevens moeten in die twee jaren reeds de nodige uren als kwekeling worden doorgebracht op de lagere scholen **en** die voor voortgezet onderwijs.

Hierdoor krijgen alle toekomstige leerkrachten een gedegen kennis van hetgeen de hogere school aan kennis bij wil brengen.

De toekomstige leraar zal daar bij zijn latere praktijk de vruchten van kunnen plukken. Na deze basisopleiding van twee jaar, kunnen dan de studierichtingen uiteen gaan lopen.

Voor de aanstaande onderwijzers zal een éénjarige afsluitende studie, analoog aan de gang van zaken volgens de huidige nieuwe Kweekschoolwet, de volledige bevoegdheid tot het geven van lager onderwijs moeten geven.

De aanstaande leraren daarentegen zullen na hun basisstudie gedurende een aantal jaren moeten doorstuderen aan de andere faculteiten om een middelbare bevoegdheid te verwerven.

Dit zal dan in nauw kontakt met de oorspronkelijk basis-akademie kunnen geschieden, terwijl ook gunstige mogelijkheden aanwezig dienen te zijn om de te volgen leraarsopleiding aan te vullen of te wijzigen in een normale wetensschappelijke studie voor het doktoraal-examen.

Speciale aandacht mogen in dit verband de mogelijkheden, die het baccalaureaatsexamen kan openen m.b.t. de lagere en middelbare A-bevoegdheden.

Om dezelfde redenen van opheffing uit de ongerechtvaardigde onderwaardering zal aan de kleuterleidster de eis van een U.L.O. diploma gevolgd door een 4 jarige afsluitende Vormschoolopleiding moeten worden gesteld.

Voor de financiering van het onderwijs zullen vele gelden beschikbaar moeten worden gesteld. Naast de invoering van een volledig kosteloos onderwijs zal dan 'n behoorlijker salariëring van de leerkrachten noodzakelijkerwijze moeten worden doorgevoerd.

Ruimere faciliteiten

Bovendien zullen ruimere faciliteiten op het gebied van beurzenstelsels en renteloze voorschotten met voorwaardelijke kwijtschelding moeten worden verleend. Invoering van ruime studie toelagen zal het peil van de studiosi kunnen verbeteren.

Vooral kontakt tussen student en hoogleraar zal zo ruim mogelijk moeten zijn, al zal in sommige gevallen dit kontakt indirekt moeten blijven.

Zonder de vrijheid van de student aan te tasten kunnen assistenten als leidsman fungeren bij de studie zelf. Door het studieloon te gieten in de vorm van een ruime studietoelage, waarop iedere student recht heeft, bevordert men de onderlinge verstandhouding eveneens.

Vanzelfsprekend zullen de toelagegenietenden aan zo objektief mogelijk te stellen eisen moeten voldoen. Te allen tijde zal ook degeen die niet in aanmerking komt voor een toelage, op eigen kosten in de gelegenheid moeten worden gesteld een universitaire studie te volgen.

Een aktueel punt is de benoeming van vrouwelijke leerkrachen in vaste dienst aan de scholen Het is zeer wenselijk, zowel om principiële als om belang voor het onderwijshebbende redenen, dat de uitspraak van de Tweede Kamer over deze kwestie voor de Regering een bindende leiddraad zal blijken te vormen.

Ruime geldmiddelen zullen moeten worden besteed aan de inrichting van de scholen, opdat de vernieuwingsmethoden op ruime schaal kunnen worden toegepast.

Dat daarbij de bezetting van de klassen tot een verantwoord peil, i.p.v. het huidige, teruggebracht moet worden is zo vanzelfsprekend, dat hier van een nadere verdediging wordt afgezien. In de bijlage treft U een overzicht van de wensen op dit gebied aan. De verwezenlijking van deze laatste gedachte voorkomt tevens de bezwaren, die tegen de opleiding van grote aantallen nieuwe leerkrachten kunnen worden aangewend op het stuk van later te ontstane overschotten.

Van groot belang is een uitbreiding van de leerplicht te achten.

Hierbij zou een leeftijd van 18 jaar als richtpunt kunnen worden genomen. Deze leeftijd is genomen, omdat de ideale opleiding (middelbare school of M.T.S.) normaliter op deze leeftijd voltooid is, terwijl daarnaast de militaire dienst in het 19e en 20e jaar beslag gaat leggen op de jonge mannen. In het buitenland gaat men van gelijke leefijdsgrenzen uit.

Om te voorkomen, dat de leerplicht nog bestaat in gevallen waarin dit duidelijk overbodig is (b.v. na het behalen van een middelbaar schooldiploma bij N.A.V.O., H.A.V.O. of V.W.O.) kunnen bepalingen worden gemaakt, dat de leerplicht eindigt aan het eind van het leerjaar, waarin elf jaren schoolonderwijs is doorlopen, vermeerderd met ten hoogste één jaar, indien de betrokkene klassen gedoubleerd heeft.

Van belang is het te bedenken, dat de **leerplicht** niet als een (onliberaal aandoende) **plicht** maar als een beschermend **recht** moet worden beschouwd. Het is niet noodzakelijk om gedurende de gehele leerplichtperiode het volgen van volledig dagonderwijs verplicht te stellen.

Na de lagere school en het doorlopen van een lagere technische of eenvoudige teoretische opleiding kunnen de leerlingen de praktijk ingaan en dan gedurende één dag per week dagonderwijs volgen. De technici onder hen, kunnen daarbij hun vak- en algemene kennis uitbreiden, terwijl aan de anderen gelegenheid kan worden gegeven om speciale vakken te leren.

Door dit „part-time"-onderwijs wordt dan tevens een einde gemaakt aan het onverantwoorde avondschoolonderwijs, dat vele jongeren nu nog altijd verplicht (willen zij altans vooruit komen) om na een vermoeiende volledige dagtaak nog eens gedurende 4 avonden per week van 7-10 uur onderwijs te volgen.

De voor sommige takken van onderwijs reeds in deze richting doorgevoerde opleidingen hebben een verhoging van resultaten te zien gegeven, terwijl tevens de jonge arbeider meer gelegenheid krijgt om de noodzakelijke ontspanning na de dagtaak te ontvangen.

Werkweek van 60 uur

De arbeider van 15 jaar (!!) en ouder, die heden ten dage avondschoolonderwijs volgt maakt een werkweek van ongeveer 60 uren!

Hieraan moet ten spoedigste een einde komen.

Voor de meisjes van 15 tot 18 jaar zal vocral voorlichting op huishoudelijk terrein noodzakelijk zijn, terwijl daarnaast de aandacht kan worden gevestigd op het aanleren van een vreemde taal, of het wekken van belangstelling voor politieke of aktuele vraagstukken.

Omdat hieraan geen kosten verbonden mogen zijn, zullen de schoolgelden volledig moeten worden afgeschaft, ook na de eerste twee jaren vervolgonderwijs.

De gedachten, dat men voor onderwijs moet betalen, om het te waarderen, is een zeer verouderd standpunt. Immers, goed onderwijs is nu geen gunst, maar een recht voor iedere Nederlander geworden.

Het is eveneens een recht voor elke jonge Nederlander om ongeacht de intellektuele of sociale omstandigheden een zo uitgebreid en zoveel mogelijk aan de behoeften van de leerling aagepaste opleiding te ontvangen.

Een gezonde ontwikkeling van het Nederlandse volk kan slechts verwacht worden, indien ook de jongens en meisjes die al eerder het leven moeten ingaan, alle kanssen hebben gekregen om aan deze onwikkeling hun steentje bij te dragen.

P. C. BOEVé

HOFLEVERANCIERS VAN H.M. DE KONINGIN
EEN OUDE NAAM VOOR GOEDE WIJN
F. ONNES & ZOON
WIJNHANDEL - ANNO 1876 - GRONINGEN

Conclusies en bijlagen bij de ontwerp-resolutie inzake het onderwijs

I. Voor een goede voorbereiding van de kleuter op het Lagere Onderwijs dient het kleuteronderwijs zo sterk mogelijk te worden gestimuleerd.

II. Het aanal leerlingen, dat ten hoogste in een klas onder het toezicht van één leerkracht mag worden geplaatst, dient tot normalere vormen te worden teruggebracht bij alle takken van het onderwijs, waarbij voor bijzondere schooltypen afwijkende normen mogelijk moeten zijn.

III. Het beheer van de Openbare Scholen dient voor een belangrijk deel mede in handen te worden gelegd van de voorstanders van het Openbaar Onderwijs.

IV. Een te vroeg te nemen beslissing over de beroepskeuze kan voorkomen worden door betere doorstroom- en overgangsmogelijkheden voor de verschillende schooltypen tot stand te brengen.

V. Voor het geven van alle kansen om een behoorlijke algemene en beroepsopleiding voor iedere jonge Nederlander te verzekeren is uitbreiding van de leerplicht van 14 tot 18 jaar noodzakelijk. Hierbij zou het part-time onderwijs voor de leerlingen van 15 tot 18 jaar, die geen volledige dagopleiding kunnen volgen, zoveel mogelijk moeten worden uitgebreid en aangepast aan de behoeften van de leerling, zodat dit part-time onderwijs als een aan de leerplicht voldoende vorm van onderwijs kan worden beschouwd.

VI. Voor de verbetering van het kontakt tussen student en hoogleraar is uitbreiding van het aantal hoogleraren in vele gevallen noodzakelijk. Waar dit niet mogelijk blijkt moet het systeem van assistenten met responile kollege's („tutorships") worden uitgebreid.

VII. De toegang tot het Hoger Onderwijs dient voor studenten uit alle lagen van de bevolking mogelijk te zijn.

De financiële barière's moeten opgeheven worden, door afschaffing van de kollegegelden en toekenning van voldoende studietoelagen aan hen, die hiertoe aan objektieve selektienormen voldoen.

Het moet echter ook ten allen tijde mogelijk zijn om met eigen middelen de studie te volbrengen.

VIII. De opleiding van alle leerkrachten dient aan instellingen van Hoger Onderwijs te geschieden, ten einde een betere onderlinge samenwerking van de verschillende onderwijstakken te bevorderen en de waardering voor de verschillende onderwijsfunkties te verhogen.

IX. Het salaris van onderwijzers en leraren dient afhankelijk te zijn van de onderwijsbevoegdheden die wij bezitten en in mindere mate van het schooltype waaraan zij zijn verbonden.

Tevens moet het salaris van onderwijzers, leraren en hoogleraren zo spoedig mogelijk worden gebracht op een peil, dat in overeenstemming is met de verantwoordelijke taak die zij in de samenleving hebben te vervullen.

X. De gehuwde vrouw dient bij het onderwijs dezelfde rechten te hebben als haar gehuwde mannelijke kollega.

XI. De lichamelijke opvoeding dient sterker te worden gestimuleerd, ook bij het hoger onderwijs. Zij dient tevens een normale plaats in te nemen op het lesrooster bij het middelbaar technisch onderwijs en land- en tuinbouw onderwijs. De bouw van gymnastieklokalen, tevens geschikt voor de moderne zaalsporten, en de aanleg van sportvelden en zwembaden moet sterker bevorderd worden dan thans het geval is.

XII. Alle openbaar en gesubsideerd onderwijs dient kosteloos te zijn.

BIJLAGE I

De verschillende leerlingenschalen en de wensen daaromtrent.

LAGER ONDERWIJS:

Nederland

tot 31	leerlingen:	1 leerkracht
31-76	leerlingen:	2 leerkrachten
76-121	leerlingen:	3 leerkrachten
121-166	leerlingen:	4 leerkrachten
166-211	leerlingen:	5 leerkrachten
211-256	leerlingen:	6 leerkrachten

verder per 45 ll. een leerkracht extra.

België

Bij 20 leerlingen: 1 leerkracht.

Gemiddeld 20 leerlingen voor een 2-klassige school
„ 25 leerlingen voor een 3-klassige school
„ 30 leerlingen voor een 4-klassige school
„ 32 leerlingen voor een 5- of meer klassige school

Luxemburg

De regeling is plaatselijk verschillend.
30 leerlingen per klas is een normaal getal.

Noorwegen

minder dan 12 ll. vormen 1 klas
minder dan 35 ll. vormen 2 klassen
minder dan 54 ll. vormen 3 klassen
minder dan 90 ll. vormen 4 klassen
minder dan 110 ll. vormen 5 klassen

Engeland

Hier bestaan de volgende maxima:
beneden 3 jaar: 15 voor 1 leerkracht
„ 3-5 jaar: 30 voor 1 leerkracht
„ 7-10 jaar: 40 voor 1 leerkracht
„ 11 jaar: 30 voor 1 leerkracht
„ 11-15 jaar: 30 voor 1 leerkracht

U.S.A.

Gemiddeld ong 30 leerlingen.
Gebruikelijke maxima:
35 ll. voor 1 leerkracht aan lagere scholen;
25 ll. voor 1 leerkracht bij voortgezet onderwijs.
De A.N.O.F. (Algemene Nederlandse Onderwijzers Federatie) stelt in een brochure van februari 1955 voor de volgende schaal te nemen:

tot 25	leerlingen:	1 leerkracht
25-52	leerlingen:	2 leerkrachten
52-82	leerlingen:	3 leerkrachten
82-112	leerlingen:	4 leerkrachten
112-142	leerlingen:	5 leerkrachten
142-177	leerlingen:	6 leerkrachten

verder per 35 ll. een extra leerkracht.
Bovendien zullen waarborgen aanwezig moeten zijn tegen overbelasting van 1 leerjaar.

V.G.L.O.

Huidige toestand:

Bij 31	leerlingen:	2 leerkrachten
31-51	leerlingen:	3 leerkrachten
51-91	leerlingen:	4 leerkrachten

per 30 ll. 1 leerkracht meer.

Voorstel A.N.O.F.

Bij 25	leerlingen:	2 leerkrachten
41	leerlingen:	3 leerkrachten
65	leerlingen:	4 leerkrachten
91	leerlingen:	5 leerkrachten
117	leerlingen:	6 leerkrachten

per 24 ll. 1 leerkracht extra.

U.L.O.

Huidige toestand:

Bij 31 leerlingen: 2 leerkrachten.
Per 30 ll. meer: 1 leerkracht.

Voorstel A.N.O.F.

25-41	leerlingen:	2 leerkrachten
41-57	leerlingen:	3 leerkrachten
57-87	leerlingen:	4 leerkrachten
87-117	leerlingen:	5 leerkrachen

per 24 leerlingen 1 leerkracht meer.
Deze A.N.O.F. getallen vragen wegens het door deze federatie uitgegeven boekje een toename van de aantallen leerkrachten met: (afgerond)

Bij het	L.O.	10.000-12.000	leerkr.
	V.G.L.O.	400-500	leerkr.
	U.L.O.	2500-3000	leerkr.

Voor het M.O. en U.O. zijn geen publikaties beschikbaar, waarin de organisaties bij die takken van onderwijs zich uitspreken over de leerlingenschalen.
Ter oriëntatie volgen hier de getallen die nu bij het M.O. gelden:
Maximum 36 ll. per klas.
De lagere klassen mogen worden gesplitst bij 33 leerlingen, de hogere bij 30 leerlingen.
Voor het N.O. geldt een ingewikkelde regeling, welke echter in de praktijk wel behoorlijke mogelijkheden biedt tot het vormen van verantwoorde bezette klassen.
Een enkele verlaging van de subsidie-eisen kan nog wel kleine verbeteringen aanbrengen.

BIJLAGE II

L.O.

	Aantal scholen		Aantal leerlingen		Aantal leerkrachten	
	Openb.	Bijz.	Openb.	Bijz.	Openb.	Bijz.
1938	2.564	4.457	357.675	785.439	9.882	20.265
1948	2.384	4.660	314.751	849.925	9.690	24.731
1951	2.398	4.816	350.000	921.000	10.154	26.089
1953	2.457	4.999	397.000	997.000	11.230	27.892

per school:

	Aantal leerlingen	
	Openb.	Bijz.
1938	140	176
1948	132	182
1951	146	191
1953	162	200

Aantal leerlingen resp. studerenden:

	1938	1953
	(per 1000)	
Kleuteronderwijs	213	368
Lager onderwijs	1.143	1.393
Uitgebreid lager onderw.	100	148
Buitengewoon lager onderwijs	13	39
Nijverheidsonderwijs	152	282
Rijkswerkplaatsen voor vakopleiding		2
* 1952		
** 1939		

Land- en tuinbouw-onderwijs lager	42	47
middelbaar		6
Kweekscholen	7	12
Voorber. H.O. en M.O.	82	111
Hoger onderwijs	13	* 29
	1.765	2.437
Bevolking 5-24 jaar	** 2.482	3.626
(w.v. 20-24)		(767)
5-19 jaar	** 2.482	2.861

DRINGEND VERZOEK

Wij doen ons best om een gezellig J.O.V.D.-congres 1955 te organiseren. Doen jullie ons een plezier door zo spoedig mogelijk het opgaveformulier op te zenden aan mejuffrouw S.E.I. Bos, Nassaulaan 37a, Groningen

Aan hen, die zich **na 4 November** opgeven, kunnen wij **geen onderdak** garanderen.

De Congrescommissie

In Pretoria zat Churchill dertien dagen gevangen

Tienduizenden Jacaranda's bloeien in October

In Zuid-Afrika heeft men in de hotels de typische gewoonte, om je al om een uur of zes 's morgens koffie of thee op bed te komen brengen. In Johannesburg, Pretoria, Durban, zelfs in de nachttrein, overal heb ik dat ondervonden. Op zichzelf is 't niet zo gek, om door een naturel met koffie of thee gewekt te worden, maar zo erg enthousiast was ik er toch niet voor, want meestal kon ik niet meer slapen en 'k vond het wel wat erg vroeg om elke morgen om 6 uur op te staan.....

In de grote hotels brengt men dan, gelijk met de koffie, de krant. Ik vond dat een mooie „service", maar toen ik later de hotelrekening betaalde zag ik dat er netjes voor elke morgen 30 cent voor de krant berekend was..... Pretoria vond ik de mooiste stad die ik, tijdens m'n kort bezoek aan de Unie van Zuid-Afrika, bezocht heb. Veel aantrekkelijker dan het jachtige Johannesburg, is Pretoria meer een lieflijk stadje, dat ligt te dromen tussen de heuvels en dat gezegend is met prachtige parken en tienduizenden jacarandabomen, die in October een prachtige paarse bloesem geven "Jacarandatijd" in Pretoria moet, zoals me verzekerd is, wonderlijk mooi zijn en ik kan het alleen maar betreuren dat het niet al October was toen ik Pretoria bezocht. De vele parken in Pretoria staan onder toezicht van een zekere meneer H. Bruins, die van Hollandse afkomst is. Pretoria heeft een rijke geschiedenis. Het wordt wel „het kind van die Groot Trek" genoemd en het mooie Voortrekkers-monument, gebouwd op een heuvel even buiten de stad, legt getuigenis af van de strijd, die de Boeren destijds hebben gevoerd voor de vrijheid van hun geliefd Zuid-Afrika.

Autoweg Johannesburg-Pretoria

Een mooie autoweg leidt van Johannesburg naar Pretoria en als men die weg volgt, komt men vanzelf langs het Voortrekkers-monument. Boven in de prachtige hal van het monument bevindt zich een glazen koepel en midden in de hal bevindt zich een soort van grafmonument. Het geheel deed me sterk denken aan het graf van Napoleon onder de koepel van de Invalides in Parijs. Ik heb me laten vertellen dat slechts één ogenblik per jaar de zon door de glazen koepel heen recht op het grafmonument schijnt. Dat is op 16 December om 11 uur 's morgens!

De Slag aan de Bloedrivier, op 16 December 1838, wordt in dit Voortrekkers monument uitgebeeld door prachtig beeldhouwwerk, evenals o.a. het verlaten van de Kaapkolonie door de Voortrekkers in 1835.

Merkwaardig is, dat Zuid-Afrika eigenlijk twee hoofdsteden bezit. In Kaapstad zetelt het parlement, in Pretoria de regering. Prachtig zijn in Pretoria de Uniegebouwen met hun fraaie tuinen rondom. Men heeft van hier een onvergetelijk uitzicht over de stad. Ik stond hier op een stille avond en nooit zal ik het uitzicht over het mooie Pretoria vergeten, dat ik hier genieten kon. Ook m'n Engelse collega's kwamen er zeer van onder de indruk. „Libertas" is de naam van de prachtige villa van de eerste minister.

In Pretoria ontmoette ik de heer H. P. H. Behrens, de „stedelijke schakelbeampte" van de stad. Hij vertelde me, dat hij enkele jaren geleden ook de Hollandse journaliste Mary Pos door Pretoria had rondgeleid en hij vond het kennelijk leuk, ook mij zoveel mogelijk van de stad te laten zien. De heer Behrens vertelde ook, dat hij zijn journalistieke opleiding destijds had ontvangen van een Nederlandse journalist, de heer Bartlomeus Groeneveld, die in Zuid-Afrika verbonden was aan „Die Volksstem", de oudste Zuid-Afrikaanse krant. Later werd Groeneveld politiek correspondent van de Pretoria News. „Hij was een groot mens, met een ruim hart", zegt de heer Behrens. Toen hij in 1951 naar Holland ging in verband met de Van Riebeekfeesten, is hij daar overleden en hij werd in Den Haag begraven. Zijn dochter Jopie is thans verbonden aan de redactie van „Die Vaderland" in Pretoria.

Splinternieuwe Austin

De heer Behrends wilde me met alle geweld Pretoria laten zien en zo nodigde hij me uit om in zijn spiksplinternieuwe Autin te stappen. We reden voorbij een gebouw, waar in 1899 Winston Churchill krijgsgevangen heeft gezeten. Hij was in die tijd oorlogscorrespondent. Omdat hij gewapend was, had men hem krijgsgevangen gemaakt. Na 13 dagen echter wist Churchill te ontsnappen. Het begin van zijn grote, politieke loopbaan zou Churchill o.a. te danken hebben gehad aan de slimme wijze, waarop hij in Pretoria uit krijgsgevangenschap wist te ontsnappen!

Dwars door Pretoria heen loopt de Kerkstraat, die ongeveer 25 km lang is en de langste rechte straat van de wereld moet zijn. Vlakbij Pretoria ligt een grote spoorwegwerkplaats, een staalfabriek en ook de grootste diamantmijn van de wereld, waar de grote diamant uit de Engelse kroonjuwelen gevonden werd. Ook heeft Pretoria een Universiteit. Niet ver van Pretoria ligt Silverton, waar erg veel Hollanders moeten wonen, terwijl er in de zware nijverheid van Van der Bijlpark veel Duitsers moeten werken.

We passeerden op de terugweg de spoorlijn, die omstreeks 1890 door de Nederlandse-Zuid-Afrikaanse Spoorweg maatschappij met behulp van Nederlands kapitaal gebouwd werd. Deze spoorlijn was circa 500 km lang en liep van Pretoria naar de Portugese haven Laurenco Marques. De boeren kregen hierdoor de beschikking over een haven, die niet onder Brits beheer stond. Ook zagen we één van de oudste huizen van Pretoria, dat dateert van omstreeks 1860. Het is een echt Voortrekkershuis, langwerpig van bouw en voorzien van een grasdek als dak.

Een typisch Zuid-Afrikaans gerecht is „braamvlees". „Een pic-nic zonder braamvlees is geen pic-nic", zegt de heer Behrens. Nog altijd staat in Pretoria het huis van Paul Kruger en tante Sannie, zijn vrouw. Er tegenover ligt de Dopperkerk, waar Kruger weleens preekte en vlakbij ligt ook de begraafplaats waar Kruger en zijn vrouw begraven liggen. Een prachtig standbeeld van Paul Kruger, dat vroeger op het stationsplein stond, werd onlangs verplaatst naar het Kerkplein.

De heer Behrens reed me tenslotte in zijn Austin naar het nieuwe natuurellendorp Vlakfontein, even buiten Pretoria. Maar daarover een volgende keer. HUGO HOOFTMAN

Welkomstwoord aan de Congresgangers

Nog slechts enkele weken scheiden ons van het landelijk congres in Groningen.
In gedachten zie ik de deelnemers uit het gehele land de trein of bus — richting Groningen — instappen.
Aangekomen aan het station wordt U allen opgewacht door een commissie van ontvangst, die U met een auto zal brengen naar Huize Maas, waar het congres zal worden gehouden of naar Uw logeeradres.
Wat U deze dagen in de Groninger hoofdstad wordt aangeboden, zal in de onderstaande regels worden onthuld.

PROGRAMMA

Zaterdag 12 November

5 uur: opening Congres.
5.15 — 5.30 uur: openingsrede door de vice-voorzitter dr. E. Nordlohne.
5.30 — 7.— uur: algemene vergadering.
8.— — 10.— uur: diner.
11.— — 2.— uur: bal.
2.— uur: sluiting.

Zondag 13 November

10.— — 10.30 uur: Morgenwijding.
10.45 — 12.15 uur: algemene vergadering.
13.15 — 14.— uur: Groninger koffiemaaltijd.
14.45 — 16.— uur: spreker. (gevraagd, de heer F. den Hartog).
16.— — 18.— uur: voortzetting algemene vergadering.
Bespreking resolutie: Onderwijs.
18.— uur: Sluiting.

Na afloop bestaat er gelegenheid tot een gezamenlijke eenvoudige maaltijd tegen billijke prijs voor alle deelnemers.

Dit is gedaan met het oog op de verre reis, die vele deelnemers ongetwijfeld nog maken en om het naderende afscheid nog wat te kunnen uitstellen.

Het congres zal dit jaar sober worden gehouden, zodat U deze keer geen cabaret of een uitstapje op de Zondagmorgen op het programma ziet staan.

Daarvoor in de plaats bieden we U een diner bij kaarslicht, met voor ieder een menukaart, waaraan vele Groninger J.O.V.D.-leden hun handenarbeidprestatie ten beste hebben gegeven.

Het daarop volgende bal zal onder leiding staan van Gerard Buiskool Leeuwma, die er vele attracties in zal brengen, waarvan U eveneens een blijvend aandenken mee naar huis zal kunnen nemen.

De koffiemaaltijd van de Zondag zal een **Groninger koffiemaaltijd** worden met roggestoet en andere typisch Groningse gerechten. Op de tafel treft U de kraantjespotten aan, die bediend worden door enkele dames J.O.V.D.-leden in Groninger costuum.

Wanneer ik dit beschrijf, lijkt het nog lang zo aardig niet, dan wanneer U dit met eigen ogen te zien krijgt.

De Groninger J.O.V.D.-afdelingen nodigen U allen uit voor dit congres en roepen U een hartelijk welkom toe.

Zend Uw invulformulier zo spoedig mogelijk op. FIET BOS.

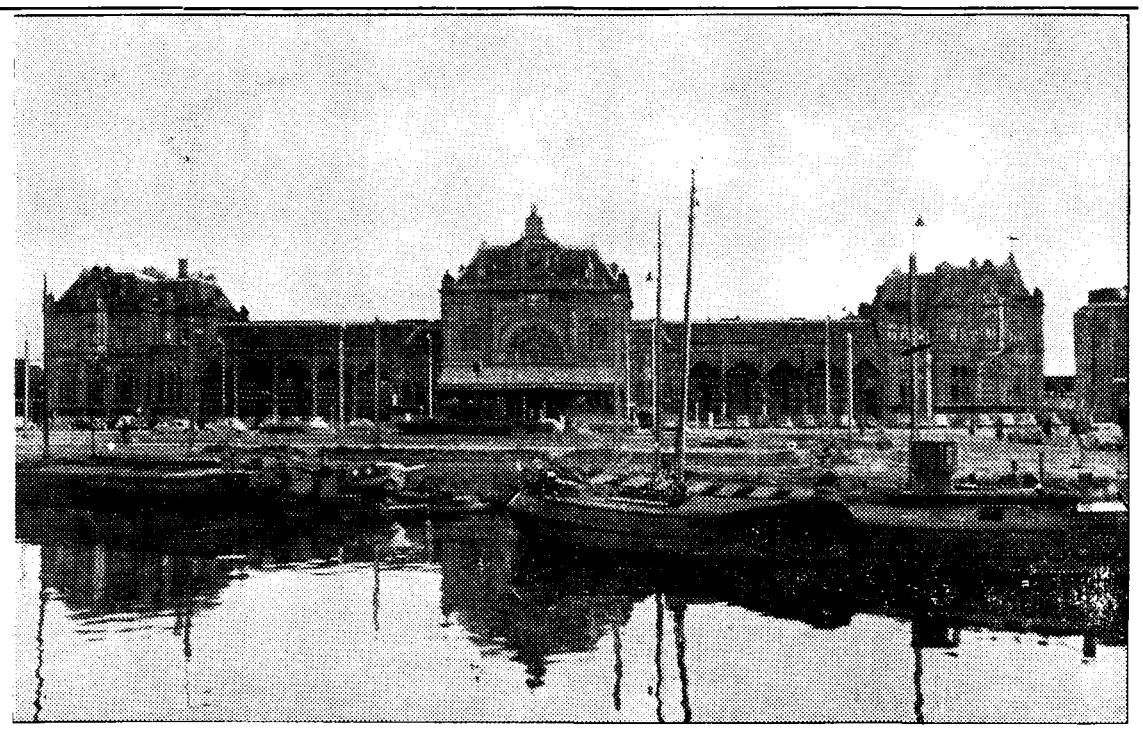

Station Groningen van waaruit we veel congressisten verwachten

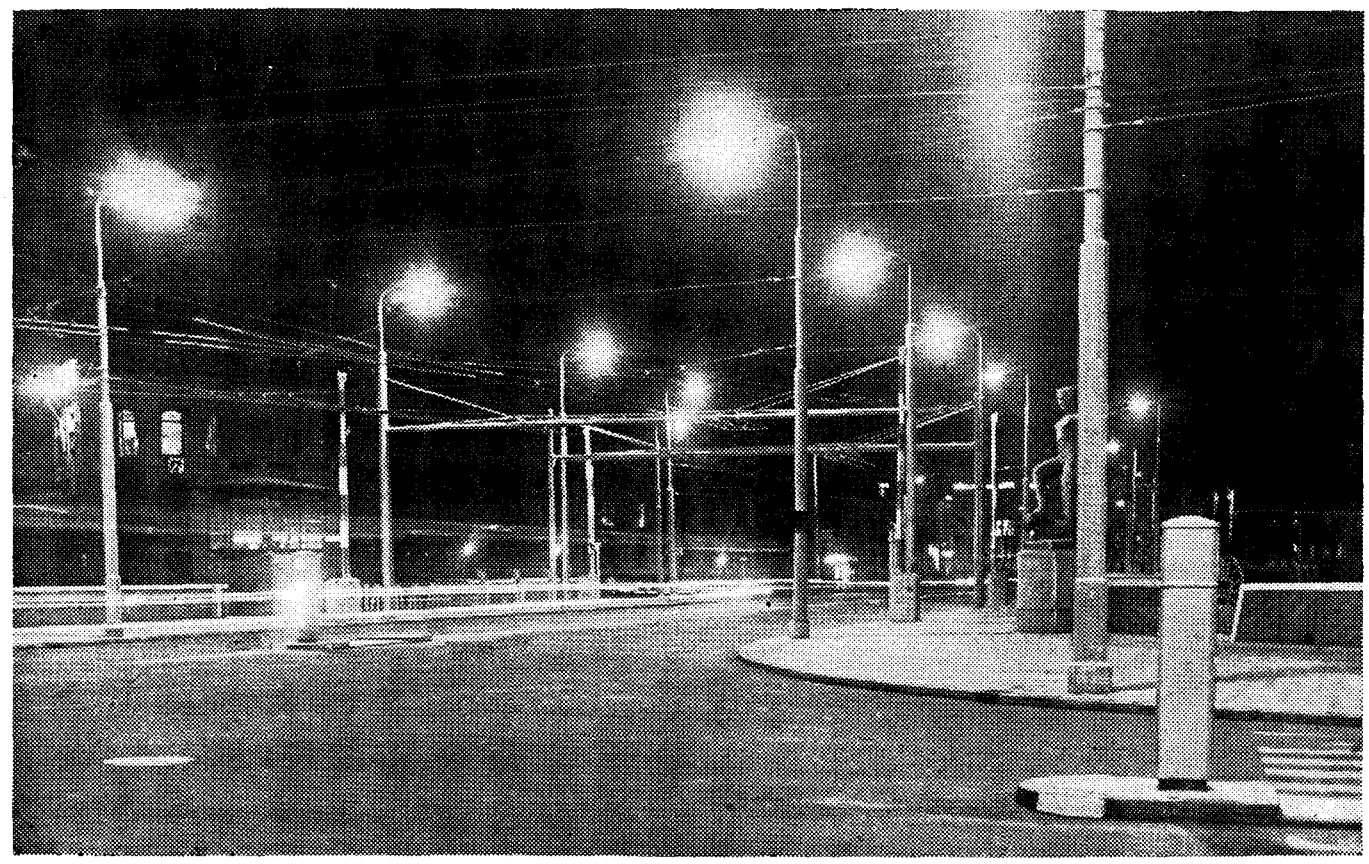

De Heerebrug bij avond

Groningen

Het was een boer met een ploeg
Die ik van nabij gadesloeg.
De vore had een rechte lijn,
Zoals ze alle zijn
In het Groningse land.

Het was een toren die ik gadesloeg;
Ik kreeg van het kijken niet genoeg.
Hij had een fiere rechte lijn,
Het moest de Martini zijn,
Enig in het Groningse land.

Alexander Hooglander

NIEUWS UIT ONZE AFDELINGEN

's-GRAVENHAGE.

Eerlijk zijn in de politiek.

Op Donderdag 22 September j.l. vond de eerste bijeenkomst van het seizoen 1955/56 plaats ten huize van één der leden. De opkomst voor deze bijeenkomst was bijzonder goed en het nieuwe seizoen werd dus goed ingezet.

Deze eerste bijeenkomst was een discussie-bijeenkomst, waar het onderwerp „Moet men eerlijk zijn in de politiek" werd behandeld. Dit onderwerp werd eveneens behandeld op de bijeenkomst van de Zuid-Hollandse Jongerenparlementen te Gouda op 8 October j.l., waar de JOVD zich duchtig weerde en goed voor de dag kwam.

De JOVD nam het standpunt in van sterk gekant te zijn tegen fractie-discipline, waarbij een fractielid verplicht is zijn stem op voorgeschreven wijze uit te brengen.

De houding van de Franse socialistische partij werd gelaakt, omdat bij de EDG-debatten de parlementsleden die anders hadden gestemd dan de partij voorschreef, werden geschorst.

De JOVD woordvoerder noemde dit geen democratie, maar dictatuur. Niemand kan zijn eigen doel volledig bereiken, want men moet geven en nemen, maar moet echter trachten zijn beginsel-programma zoveel mogelijk te benaderen.

De partijen moeten hun kiezer niet allerlei mooie beloften voorspiegelen, waarvan de partijleiding weet, dat zij in de praktijk niet zijn te verwezenlijken.

Men moet zich bij zijn verkiezingstoespraken beperken tot het uitleggen van zijn beginselprogramma.

Aldus het JOVD-standpunt op de bijeenkomst van de Zuid-Hollandse Jongerenparlementen te Gouda.

Niet minder dan een 18 man sterke groep JOVD'ers genoot op 15 October van de opvoering door de Haagsche Comedie van „Een Poppenhuis" door Hendrik Ibsen. Een verblijf tot diep in de nacht elders in de stad besloot de zeer geslaagde avond.

N.V. Lijm- en Gelatinefabriek

„Delft"

TWEE TORENS
Telefoon 25242 - Delft

GRONINGEN.

De liberale massamens

Op 14 October werd in restaurant Suisse een bijeenkomst gehouden door de afdelingen Groningen en Noord-Groningen. De heer ir R. Voet sprak over de liberale massamens. Hij begon zijn inleiding met enkele woordspelingen op zijn titel van zijn causerie door niet te spreken over de liberale mens uit de massa" of „een mens uit de liberale massa" of „een massa liberale mensen".

Elk woord afzonderlijk onder de loupe nemend, stond spreker uitvoerig stil bij het woord massa.

Dit woord massa staat gewoonlijk in een kwade reuk, omdat het algemeen wordt.

Iedere organisatie is een massa. Het particulier initiatief wordt erdoor verstikt. Toch is dit niet helemaal waar, omdat vaak in een vereniging de voorzitter of ander bestuurslid veel initiatief ontplooit als enkeling, maar onder de naam van de vereniging.

Elke militair kent in zijn dienstijd het gevoel van de massa. Men verwerkt dit als innerlijk conflict of uiterlijk door lijntrekkerij.

Bij de liberalen is slechts een elite bovenlaagje aangesloten, maar niet de massa, die al van geslacht op geslacht voor deze gedachte voelt, maar zich niet kan aansluiten.

Op den duur zal dit doorbroken moeten worden en het contact met de massa moet worden hersteld.

Er werden voorts nog vele mededelingen gedaan door het bestuur. Benoemd werden drie afgevaardigden voor het congres. Mande den Hartog, Pim Nenninga en Janus Smid. Ook afgevaardigden voor de districtsvergadering in Assen werden benoemd.

De candidaten voor het hoofdbestuur werden besproken; die op de districtsvergadering zouden worden ingediend.

Uitvoerig werd stilgestaan bij het programma van het a.s. Congres, waarbij sommige punten in stemming werden genomen voor een eindbeslissing.

Actief worden de voorbereidingen voor het Congres voortgezet.

OOST-GRONINGEN.

Taak van de Provincie.

Vrijdag 14 October hield de afdeling Oost-Groningen haar tweede bijeenkomst in dit seizoen.

Spreker van deze avond was de heer Mr U. S. Siebers, die sprak over Het werk van de Provinciale Staten."

In het kort vertelde de spreker, hoe de Provinciale Staten tot stand komen, wat hun taak is, hoe ze worden gekozen.
Spreker kwam met tal van voorbeelden wat de taak van de Provincie is zoals regeling van de waterstaat, subsidies, die zij verleent, e.a.
Wat moet er gebeuren met het vuile water en van waar moet nieuw water aangevoerd worden?
Dit zijn problemen, die niet een, twee, drie opgelost kunnen worden, zodat de taak van de Provinciale Staten ook niet altijd gemakkelijk is.

HOEKSCHE WAARD

Voorzitter Van der Zande nam afscheid

De Algemene Ledenvergadering werd gehouden op Vrijdag 7 October in „Het Wapen van Holland" te Klaaswaal.

Na de opening door de heer G. van der Zande, worden de notulen der vorige vergadering voorgelezen, alsmede de jaarverslagen der secretaris-penningmeester, de heer C. A. Hoorweg.
De kascommissie verklaart het financieel verslag in orde bevonden te hebben en nadat geen aan- of opmerkingen over het bestuursbeleid zijn gemaakt, vindt de bestuursverkiezing plaats wegens het aftreden en niet meer herkiesbaar zijn van de heren G. van der Zande en J. A. Verhoeven.
In hun plaatsen komen de heer L. J. Hage en H. Hage.
Tot voorzitter wordt gekozen de heer C. A. Hoorweg, terwijl diens plaats als secretaris-penningmeester wordt ingenomen door de heer L. J. Hage.
Nadat de heer C. A. Hoorweg wederom als candidaat voor het Hoofdbestuur is gekozen, de afgevaardigden voor de Algemene Vergadering te Groningen zijn benoemd, een nieuwe kascommissie is gekozen en nog enkele punten der agenda zijn afgewerkt, is het moment gekomen, dat de heer Van der Zande als voorzitter en bestuurslid afscheid neemt van de afdeling Hoeksche Waard.
Hij dankt de leden voor hun medewerking, die hij gedurende zijn 4-jarig voorzitterschap, van hun zijde mocht ontvangen. Hij spreekt de wens uit, dat de nieuwe voorzitter, de heer C. A. Hoorweg, met het bestuur en de gehele afdeling een goede toekomst tegemoet zullen gaan en verklaart zich gaarne bereid advies te geven en hulp te bieden, indien dit nodig mocht zijn.
De heer Hoorweg dankt vervolgens de heer Van der Zande voor diens gesproken woorden en zegt, dat het bestuur hem gaarne nog enige tijd als adviserend bestuurslid zou willen zien.
„Het is moeilijk Uw plaats in te nemen", aldus de heer Hoorweg, „daar Uw ervaring en uitstekend sprekerstalent U gemaakt hebben tot een eminent voorzitter. Ik hoop echter met de medewerking van de leden er ook iets goeds van te kunnen maken en ik zie de toekomst voor onze afdeling hoopvol tegemoet, daar onze afdeling beslist voor uitbreiding vatbaar is."
Nadat ook de heer J. A. Verhoeven, die vanaf de oprichting der afdeling in 1948 bestuurslid is geweest, door de heer Hoorweg bedankt was, werd de vergadering gesloten. Een begin werd nog gemaakt met het vormen van een nieuwe toneelgroep voor de opvoering van een toneelstuk voor de a.s. propaganda-feestavond, terwijl tevens de nieuwe ledenwerfactie werd ingeluid (en die avond begon met 3 nieuwe leden!)
Tot slot zij het vergund, hier nog drie opmerkingen te maken.
1e Dat de afdeling Hoeksche Waard het initiatief heeft genomen, tot het vormen van een bibliotheek. Hiervoor worden boeken aangeschaft, welke politieke (zowel binnenlandse als buitenlandse), economische en sociale vraagstukken en problemen behandelen. Voorwaar een uitstekend initiatief, dat zeker de navolging bij andere afdelingen waard is!
2e Dat door een gedeelte der leden wordt deelgenomen aan de boekencirkel. Elk deelnemend lid stelt een boek ter beschikking van de boekencirkel en een commissie van 3 personen beslist of het boek waard is, in de cirkel opgenomen te worden. Nu vindt vervolgens 14-daagse ruiling der boeken plaats, zoals dat bij een normale leeskring geschiedt. Hierdoor wordt de band tussen de leden onderling zeker ook weer versterkt.
3e Is de nieuwe voorzitter van onze afdeling een jaar secretaris-penningmeester geweest en het kan alleen maar tot aanbeveling strekken, dat een president ener vereniging of organisatie, op intieme wijze met de werkzaamheden van zijn secretaris en penningmeester op de hoogte is. Zeker ook een punt wat nog wel eens onder de aandacht van de besturen der andere afdelingen mag worden gebracht.

ODOORN EN Z. O. DRENTHE

Vertrouwen in de toekomst

De afdeling Odoorn en Z. O. Drenthe hadden op Zaterdag 24 September weer eens een gezamenlijke vergadering belegd, waarvoor een grote belangstelling bestond, welke vertrouwen geeft voor de komende bijeenkomsten.
In het Paviljoen van het Noorder Dierenpark in Emmen, sprak ir J. Baas uit Deventer. Spreker belichtte in het bijzonder de positie van het huidige liberalisme.
Hij begon, met er op te wijzen, dat het liberalisme van thans vooropstelt de mens, zijn vrijheid en zijn waardigheid. Deze mens ziet zich geplaatst in de gemechaniseerde wereld van thans. Deze mechanisatie brengt problemen met zich mee.
De industrie van thans vraagt veel meer dan vroeger het geval was, de medewerking van de overheid, b.v. voor aanleg van kanalen, wegen e.d., waardoor een gunstig industrieel klimaat wordt geschapen. Ook in de landbouw treft men dit verschijnsel aan.
Het liberalisme streeft ernaar, de mens in dit productieproces centraal te stellen. Ieder mens streeft naar verhoging van de welvaart. Deze welvaart beweegt zich tussen 2 polen: 1e De koopkracht van het geld en 2e de productiviteit, waarbij er naar gestreefd moet worden, deze laatste zo hoog mogelijk op te voeren, alvorens tot verdeling van de welvaart over te gaan.
Ook door vakbondsleiders in andere landen wordt dit ingezien.
Spr. juichte een persoonlijke bezitsvorming toe, deze geeft verantwoordelijkheid en draagt bij tot de persoonlijkheidsvorming. Hij vergeleek de maatschappij met een kronkelende rivier, welke men kanaliseert.
Dit kan nuttig zijn, men dient er echter voor te waken, dat het water hierin niet tot stilstand komt, want dan gaat dit stinken.
Tot slot wees spr. op het onlangs opgerichte maandblad „Liberaal Reveil", dat eens te meer getuigenis aflegt van de groei van het liberalisme.
Na het officiële gedeelte, werd nog enige tijd gezellig gedanst, waarna ieder enthousiast huiswaarts keerde.

ROTTERDAM-ZUID

Buitenlandse politiek en interne problemen

Maandagavond 27 Juni werd de laatste bijeenkomst voor de vacantie gehouden. Ons lid, Corné van Frankfoort hield een inleiding over de buitenlandse politiek.
Hij gaf ons een duidelijk overzicht van de huidige toestand en besprak onze verhoudingen met de V.S. en met de U.S.S.R. Hij gaf een persoonsbeschrijving van enkele huidige buitenlandse politici, met name Duitse en Russische gezagsdragers.
Hieraan koppelde hij enige voorspellingen, betreffende de toekomstige internationale politiek. Van het geanimeerde debat dat volgde, was de vraag of Nederland zich al of niet als een beschermeling van de V.S. moet beschouwen, wel het belangrijkste punt van discussie.
Vrijdagavond 7 October kwamen wij bijeen voor de jaarlijkse algemene vergadering onzer afdeling. Voorzitter John Bertram memoreerde in zijn openingsspeech de oprichting van onze afdeling, welke in het afgelopen jaar plaats vond. Hij verheugde zich over het toenemend aantal leden en belangstellenden. Hierna sprak Philip Jungerius enkele woorden over de toenemende activiteit, welke het liberalisme de laatste maanden aan de dag legt.
Nadat John ons zijn indrukken over de, door hem bezochte V.V.D.-dag in Den Haag verteld had, werden de programmapunten van de vergadering met grote aandacht afgewerkt.
Verscheidene plannen voor het komende jaar werden gemaakt. De rondvraag genoot grote belangstelling. Om kwart voor elf sloot de voorzitter deze geanimeerde vergadering.

N.V. Scheepsbouwwerf - Machinefabriek
„DE KLOP"
Industrieweg 4 Sliedrecht

A. W. VAN VLIET Makelaar in Onroerende Goederen
Gouda - Korte Tiendeweg 10 - Telefoon 3509
VERKOOP - BEHEER - HYPOTHEKEN
TAXATATIES VAN ONROERENDE GOEDEREN
ALLE VERZEKERINGEN

Internationaal Motor Transportbedrijf N.V.
Stieltjesstraat 34a, Rotterdam-Z., Telefoon 117955 (2 lijnen)
Bevrachtingskantoor van Binnenschepen voor de Internationale Motor-Vaart. Transportovername.

N.V. BETONDAK
Fabrieken Arkel - kantoor Gorinchem

Autobedrijf R. A. MIMIASIE
Hoofdweg 123 - ROTTERDAM - Telefoon K 1800-22805
(bij geen gehoor alleen 's-avonds na 7 uur telefoon 28698)
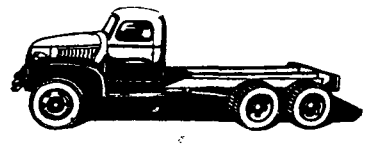
Deze G.M.C.'s zijn te leveren geheel nagekeken en gerevideerd, worden als nieuw afgeleverd en gegarandeerd, tegen zeer redelijke prijzen.

ALGEMEEN HANDELSBLAD
het blad met de grote naam!

A. van der VELDEN
Jan Sonjéstraat 32
ROTTERDAM
Telefoon 51637

EXCLUSIEVE RECLAME ARTIKELEN
- Reclame toegift-artikelen
- Letters en Lichtbakken
- Reclame Klokken
- Sleutelketting-nouveauté's
- Luxe naamplaten voor auto's, machines, ijskasten enz.

Wessanen's rijst, door kenners altijd gevraagd, is uitsluitend verpakt verkrijgbaar. Elke soort is zorgvuldig uitgezocht en beproefd! Kies die Wessanen's rijst, dan kiest U het beste!

WESSANEN'S VERPAKTE LEVENSMIDDELEN

U eet er niet beter!

Ingenieursbureau DE REUS
ROTTERDAM
Telefoon K 1800-86298-110737
Kranen - Liften - Grijpers - Takels

N.V. SCHEEPSWERF EN MACHINEFABRIEK
«WAALHAVEN»
Waalhaven O/Z. 119 — Rotterdam
Telefoon 72850

P.A.v.E.&Co.
REDERS - CARGADOORS
EXPEDITEURS
AGENTEN VAN GEREGELDE LIJNEN
P. A. van ES & Co. N.V.
ROTTERDAM — AMSTERDAM
GRONINGEN — HAMBURG

TUINARCHITECTUUR — BOOMKWEKERIJEN
Ontwerpen
Aanleggen
Onderhouden
Gijsb. VURENS
Ringvaartweg 98 - Rotterdam-O. - Tel. 22114

Fa. W. VAN 'T HART & ZONEN
TELEFOON 39416-33267-50699-32280
- Classificeren en volledig onderhoud van schepen.
- Reinigen van alle typen stoomketels
- Vervanging dek- en machinekamer-personeel
- Onderhoudswerkzaamheden van constructiebouw.
- Zandstralen van alle voorkomende werkzaamheden.
- Mastiekwerkzaamheden

DRIJVENDE LUCHT-, LICHT- EN ZANDSTRAAL-INSTALLATIES
HUDSONSTRAAT 37-39 — ROTTERDAM-W.

N.V.
W. A. HOEK's
MACHINE- EN ZUURSTOFFABRIEK
Hoofdkantoor en Machinefabriek te Schiedam
COMPRESSORS voor alle gassen en iedere druk.
INSTALLATIES voor de bereiding van zuurstof, stikstof, enz.

Scheeps-reparatie-bedrijf
en Machinefabriek
N.V. VAN BRINK
Waalhaven, Pier 8 · Rotterdam
Telefoon 77610 (3 lijnen)
Na 18 uur: 73554, 70341, 41782, 171502

Vulcaniseer Inrichting »De Toekomst«
Coveren en vulcaniseren van alle maten autobanden
Mathenesserdijk 485-487 — Telefoon 31438 — Rotterdam

VEREENIGDE BEWAKINGSDIENSTEN
v/h St. Job, Schiemond en Securitas — P. ROTGANS
BEWAKING OP ELK GEBIED
SPECIAAL SCHEEPS- EN RUIMBEWAKING
Deskundig personeel als bijwerkers, o.a. donkey's, stokers, matrozen winchsmeerders, enz. Tevens hebben wij personeel beschikbaar voor schoonmaken, classificeren, het open- en dichtleggen van luiken, zeeklaarmaken, enz.
KANTOOR: ST. JOBSWEG 9, ROTTERDAM
Telefoon 32650, bij geen gehoor 36109

U wordt snel ingelicht
over gebeurtenissen in binnen- en buitenland. als U op een goed ochtendblad geabonneerd bent. Terwijl U slaapt, stroomt nieuws binnen uit het gehele land en uit alle delen der wereld. Het Algemeen Dagblad wordt 's nachts gedrukt en 's morgens vroeg bezorgd.
- onafhankelijk
- actueel
- sport
- markt- en beursberichten (o.a. New York)
- belangwekkende advertentie-pagina's
- onderhoudende lectuur
- vrouwenrubriek
- tekenverhalen
- geïllustreerde feuilleton

Algemeen Dagblad
Rotterdam, Witte de Withstraat 73

D. BRAND
TRIPLEX & BOARDS
„Picus"-Betontriplex — Meubelplaten — Deuren
Spangeschekade 115 — ROTTERDAM
Tel. 30231

N.V. BOELE's
Scheepswerven en Machinefabriek
BOLNES
Nieuwbouw en reparatie

N.V. Rubberfabriek
BAKKER & ZOON
RIDDERKERK
★
Technische Rubberartikelen

BOSMAN
N.V.
CONSTRUCTIE-WERKPLAATS
MACHINEFABRIEK
ROTTERDAM - BRIELSELAAN 45
Telefoon 72525 (3 lijnen)
Na 6 uur Barendrecht 492
SPECIALITEIT
VLIEGTUIGONDERDELEN - HULPWERKTUIGEN VOOR LUCHTVAART-ROESTVRIJ STALEN UITLAATPIJPEN-LICHTMETAALWERKEN, ENZ. ENZ.

N.V. Betonfabriek **DE METEOOR**
DE STEEG
Tel. Velp K 8302–3344
Fabriek van kwaliteits betonartikelen

H. ten Cate Hzn. & Co.
N.V.
ALMELO
Katoenen- en Kunstzijden Manufacturen

SMIT
SLIKKERVEER
GENERATOREN MOTOREN UITRUSTINGEN

L. SMIT & ZOON
KINDERDIJK
voor
BAGGERMATERIEEL, ZEESLEEPBOTEN, ALG. SCHEEPSBOUW

HONIG'S ARTIKELEN
Gezien in elk gezin!

ANNO AH 1774
A. VAN HOBOKEN & Co.
BANKIERS
ROTTERDAM
PARKLAAN 32-34
•
BIJKANTOREN:
's-GRAVENHAGE
RHENEN
•
CORRESPONDENTSCHAP:
WIJK BIJ DUURSTEDE

DE ROTTERDAMSCHE DROOGDOK MIJ N.V.

VERPLEGING èn ONDERWIJS
ontvangen de patienten van
Het Nederlands Studenten Sanatorium te Laren (NH)

Leest de interessante brochure: „HET HOE, WAT, WAAROM VAN HET NEDERLANDS STUDENTEN SANATORIUM", op aanvraag gratis verkrijgbaar bij het Centraal Bureau van de Stichting Het Nederlands Studenten Sanatorium, Keizersgracht 632, Amsterdam (C), Telef. 64488.

Steunt het werk dezer stichting, die financiële hulp van particuliere zijde nog niet ontberen kan!

Postgiro·'ekening No. 91323, A'dam.

Bakker n.v.
MACHINEFABRIEK
en
STAALGIETERIJ
★
RIDDERKERK

N.V. SCHEEPSWERVEN
„PIET HEIN"
voorheen
FIRMA W. SCHRAM & ZONEN
•
WERVEN TE BOLNES EN PAPENDRECHT

Twee dwarshellingen, elk 115 mtr. lang. Overdekt droogdok 116x30 meter, geschikt voor het zwaarste materiaal.
Telefoonnummers Rotterdam 71354. Dordrecht 3774

„LASSEX"
BESCHERMER
VOOR ALLE
IJZERWERKEN

Bevordert
deugdelijke las

N.V. EERSTE
VLAARDINGSE
VERFFABRIEK

VLAARDINGEN
Telefoon 3692

7e Jaargang No. 11 November 1955

DE DRIEMASTER

MAANDORGAAN
VAN DE JONGEREN ORGANISATIE VRIJHEID EN DEMOCRATIE

Congresrede
van
dr B. W.
Kranenburg

(zie pag. 6)

DE WEG VERVOLGD

12 en 13 November 1955 waren twee belangwekkende dagen. Op 12 November werd de legaal in functie zijnde president van Brazilië door militairen tot heengaan gedwongen. Op 13 November werd de president van Argentinië door collega's-militairen ervan overtuigd, dat het beter was weg te gaan. En dichter bij huis, in Holland?

Daar gebeurde niets schokkends. Wel vergaderde de organisatie van liberale jongeren in Groningen, maar het openbare leven werd er niet door beroerd. Gelukkig maar, want dat betekent ten slotte toch maar, dat het liberale recht van meningsuiting en van vereniging en vergadering in Groningen veilig is.

De burgemeester van Groningen, zelf geen liberaal, liet door het voorwoord in het congresboekje en door een vriendelijk briefje van zijn waardering blijken en toonde aldus uit goed hout gesneden te zijn.

Dr. Edgar Nordlohne tijdens het uitspreken van zijn openingsrede op het jongste congres van de J.O.V.D. te Groningen

Een jaarlijkse algemene vergadering kan een droge, taaie, onvermijdelijke aangelegenheid zijn. Wanneer men in discussies over reglementen of bevoegdheden verward raakt, wanneer mensen die thuis niets in de melk te brokkelen hebben zich ter vergadering daarvoor schadeloos willen stellen, wanneer men — kortom — niet door de agenda heen komt, is vergaderen een kriem.

Maar de algemene vergadering — 1955 te Groningen was van dit alles het tegendeel. Er zijn voor de organisatie belangrijke zaken afgedaan in een record-tijd. Kennelijk koerst de J.O.V.D. een richting, die door alle leden gewenst of aanvaard wordt.

Het algemeen beleid kwam in de jaarverslagen van penningmeester en secretarissen en in het — namens het gehele hoofdbestuur uitgesproken — openingswoord, naar ik meen, wel voldoende duidelijk uit de verf. Wat in de J.O.V.D. haar deugdelijkheid bewezen heeft, wordt krachtig voortgezet.
Elk jaar opnieuw, maar geen jaar is precies een copie van het vorige. Kamp, trekpaardenconferentie, Driemaster, centrale discussiebijeenkomsten met gasten, propaganda, contacten in binnen- en buitenland, alles gaat door.
Het gesprek met de V.V.D. verloopt in een rustige sfeer en zal wellicht binnen niet al te lange tijd afgesloten kunnen worden. Dan zullen ook de J.O.V.D.-rapporten gepubliceerd kunnen worden.
Een zeker contact met de grote broer, de liberale partij, wordt in onze kring gewaardeerd, mits de onafhankelijke positie van de jongeren-organisatie ongerept blijft. De aanwezigheid van verschillende voor-aanstaande figuren uit de V.V.D. zoals de heren De Vos van Steenwijk en Louwes, mej. Toxopëus Pott en ir. Voet bewees, dat ook omgekeerd belangstelling bestaat. Daarvoor zijn wij erkentelijk.

De J.O.V.D. is een vereniging met een ideëel doel. Zij leeft dank zij geestdrift voor geestelijke goederen. Geestelijke goederen die wij broodnodig hebben, om ons niet ongelukkig te voelen. Doch geen organisatie kan werken zonder stoffelijke middelen.

De afdelingen kunnen geen bijeenkomsten houden zonder zaaltje en zonder een minimum aan materiële hulpmiddelen. Hetzelfde geldt natuurlijk ook voor het centrale lichaam: het hoofdbestuur. Doch terwijl de afdelingspenningmeester zich rechtstreeks tot de leden kan wenden, moet de algemene penningmeester voor een groot deel der centrale inkomsten terugvallen op die afdelingspenningmeesters.
Een „eigen jachtveld" is nog nauwelijks ontdekt. Vandaar, dat bij 't stijgende prijspeil het hoofdbestuur de niet te benijden weg op moest en van de algemene vergadering om een afdrachtsverhoging moest vragen.
De contributie van 1949 is niet meer reëel in 1955 en de afdracht evenmin. Er moet een schepje boven op; zeker als men de gezonde regel volgt dat de gewone uitgaven uit de normale afdrachten betaald moeten worden. Het is ongezond en ongewenst een vereniging in stand te houden die zou leven bij de gratie van enkele grote giften.
Dat behoeft ook niet: werving van abonné's op de Driemaster heeft voor de centrale kas ook een zeer gunstig effect.
Voor elk abonnement ontvangt de algemeen penningmeester namelijk één gulden.
Verschillende belangstellenden op de algemene vergadering bedachten zich niet en tekenden stante pede in. Maar voorlopig lijkt de druk op de middelen van de penningmeester enkel opgevangen te kunnen worden door verhoging van de afdracht.
Het oude hoofdbestuur maakte een werkbegroting, gebaseerd op een verhoging van de afdracht met 48 cent per lid per jaar.
Ter vergadering bleek een groot begrip voor de onvermijdelijkheid van een hogere afdracht, al werden ook bezwaren geuit.
Het was het hoofdbestuur trouwens niet onbekend, dat zo hier en daar enige tegenkanting bestond. Het hoofdbestuur heeft getracht de ernst van de toestand duidelijk te maken en vleit zich met de hoop, daarin ook geslaagd te zijn.
Het nieuwgekozen hoofdbestuur telt vele nieuwe gezichten. Misschien slagen die erin de financiële basis te verbreden. De heer Jacobse opende althans enig perspectief.
Het is niet onbekend, dat hij reeds eerder met het bijltje heeft gehakt, en niet zonder succes. Met dit voor ogen kon het „oude" hoofdbestuur het erop wagen, genoegen te

APOLLO PAVILJOEN
APOLLOLAAN 2 — AMSTERDAM — TELEF. 712410
•
Restaurant: iets aparts
„Franse Zaal" voor partijen uniek
Terras: een dorado aan het water

nemen met het principe-besluit van een verhoging van de afdracht met 24 cent per lid per jaar, ingaande 1 Januari 1956, als de toestand der financiën dat noodzakelijk maakt.
Het deed het „oude" hoofdbestuur veel genoegen, dat dit besluit genomen kon worden met nagenoeg algemene instemming. Het is ervan overtuigd, dat de ruimere armslag de gehele J.O.V.D. ten goede zal komen. Niet in de laatste plaats zullen die afdelingen ervan profiteren, die een toelage behoeven om zich te kunnen ontwikkelen.

Prettiger dan het gepraat over geld, was de behandeling van het kranige praeadvies over onderwijsvraagstukken. De resolutie die uit de bus kwam, klonk als een klok. De J.O.V.D. kan daarmede gelukgewenst worden.

Telken jare is door de zorg van het centrale kader een goed werkstuk geleverd. Een werkstuk, dat de neerslag is van geregeld denken over vraagstukken van de betrekkingen tussen mens en mens. In die verhouding zit nog veel scheef.
Het vraagt veel verstand en overleg, en het is een daad van grote cultuur, om een rechtvaardige maatschappij op te bouwen. De onderwijsresolutie legt de vinger op enige wonde plekken, die nog steeds bij het Nederlandse onderwijs bestaan. Mogen de wensen spoedig in vervulling gaan!
Met maatschappijproblemen confronteerde ook dr B. W. Kranenburg ons. In een meesterlijke stijl ontwikkelde hij voor ons een beeld der samenleving, zoals hij dat ziet. Wie kwam niet onder de ban van zijn woorden? Zoals op de trekpaardenconferentie bij Dalfsen, trof het ons ook nu weer, hoe de spreker bewogen wordt door bekommernis over de toekomst van de menselijke geest en hoe hij die zorg weet te uiten op een zeer persoonlijke wijze.

Een vierde belangrijke punt (naast het algemene beleid, de financiën en de spreker van het jaar) was de bestuursverkiezing. Het ceremoniëel der bestuurswisseling maakt aanschouwelijk, dat er wat gebeurt en verandert.
Wie goed opgelet heeft, zal vastgesteld hebben, dat ongeveer de helft van het hoofdbestuur vernieuwd is. Dat is ook nodig, wil zo'n bestuur de weerspiegeling zijn van de leden.
Anders krijgt men onontkoombaar de dwaze situatie, die zich in ongezond overdreven mate op de „Jeugdconferentie" te Amsterdam voordeed: daar waren alleen grijze kinderen, professionele jongeren, aanwezig.
Het bestuur van een jongerenorganisatie moet jong zijn. En het moet geregeld wisselen. Elk levend organisme neemt nieuwe cellen op en stoot andere af. Na korte tijd is geen organisme meer samengesteld uit dezelfde cellen als enige tijd terug. Dat geldt ook voor een vereniging en voor een bestuur.
De wisseling is de voorwaarde voor jongblijven. Houdt de doorstroming op, dan ontstaat kaderverkalking. Voorlopig behoeft onze J.O.V.D. voor deze gevreesde organisatieziekte echter niet bevreesd te zijn.
Zij is gezond en levenskrachtig. Zij ontvangt geregeld nieuw bloed. Zij is daardoor een waarborg voor een levend liberalisme in Nederland.

EDGAR NORDLOHNE.

Indrukken van het J.O.V.D.-congres

„Het liberalisme is de staatkunde van de vrijheid"

Vele J.O.V.D.'ers, die Zondags 's avonds uit Groningen vertrokken, zullen met spijt hebben geconstateerd, dat dit congres zo snel weer voorbij was. Het liep in velerlei opzichten vlot, wat vooral te danken was aan de goede organisatie, die op geen enkel punt stokte.
De gastvrijheid van deze noordelijke stad zullen velen zich nog lang herinneren; evenals de voortreffelijke Groningse koek, waar vooral de Hoofdbestuursleden goede herinneringen aan hebben. De congrescommissie had namelijk het Hoofdbestuur een koek met een lengte van zeker een meter aangeboden. De Hoofdbestuursleden zien al met verlangen uit naar de Brabantse koek op het congres in Eindhoven!
Het congres werd geopend en geleid door dr. Edgar Nordlohne, de vicevoorzitter van de J.O.V.D., daar de heer Roethof nog in de West vertoefde. Dr Nordlohne sprak de volgende woorden:

Dames en Heren,
Beste Vrienden,
Ik open hierbij de algemene vergadering der J.O.V.D. Mag ik beginnen met U allen een hartelijk welkom toe te roepen hier in Groningen, hier in deze opperste vergadering van onze organisatie.
De algemene vergadering is het trefpunt, het ontmoetingspunt bij uitstek van alle politiek-vrijzinnig ingestelde jongeren; zij is een jaarlijks hoogtepunt, en een prettig hoogtepunt, wat algemeen bekend is, zoals wel blijkt uit **Uw** opkomst.
De ontvangende afdeling is Groningen. U zult het al gemerkt hebben, de afdeling Groningen heeft haar uiterste best gedaan, het congres goed voor te bereiden. De commissie van voorbereiding telde trouwens o.a. een lid, dat met dit soort werk reeds haar sporen verdiend heeft.
Ik bedoel mejuffrouw Fiet Bos die reeds lid was van de voorbereidingscommissie voor het congres te Dordrecht, nu alweer 3 jaar geleden. Aan allen die medegewerkt hebben zeg ik reeds nu hartelijk dank.
U zult zich wellicht afvragen, waarom de vergadering geopend wordt door mij en niet door onze voorzitter, Hein Roethof?
Nu is het zó, beste vrienden, dat Hein Roethof op het ogenblik nog in de West vertoeft. U weet, hij is redacteur bij de Nwe Rotterd. Crt., en hij behandelt de vraagstukken van de overzeese rijksdelen. De rijksdelen overzee in West-Indië hebben onlangs weer in het brandpunt van de algemene belangstelling gestaan, door het koninklijk bezoek aan Suriname en de Antillen. Hein heeft deze reis meegemaakt en de belevenissen verslagen voor de krant.
Onder deze omstandigheden moet de vice-voorzitter van het hoofdbestuur vandaag zijn taak waarnemen. En zo ziet U mij dus met de voorzittershamer.
Alvorens nu met de beraadslagingen te beginnen, zou ik eerst nog enkele woorden willen zeggen over de kijk van het hoofdbestuur op het wel en wee van de J.O.V.D. in het afgelopen verenigingsjaar. In het jaarverslag der secretarissen kunt U over de feiten heel wat vinden. Ik zou nu iets willen zeggen over de achtergrond.
Het hoofdbestuur, dat U hier achter de groene tafel ziet zitten, gelooft niet, dat het zijn taak is, om te zitten, maar om te doen. Te doen wat nodig en mogelijk is om vaart in de J.O.V.D. te houden en om al **dat**gene te organiseren, wat nu eenmaal centraal beter kàn worden georganiseerd. Bovendien is het dan nog de taak van het hoofdbestuur, zo nu en dan naar buiten op te treden als de officiële representant der vereniging. Die representatieve functie weegt niet zo zwaar. Van representatie bij onze zustervereniginge in het buitenland kan meestal slechts in zeer geringe mate sprake zijn, wegens het feit, dat hieraan meestal hoge gelduitgaven verbonden zijn. Wij zijn van mening, dat wij dat geld, in plaats van voor representatie beter voor de interne organisatie kunnen besteden.
Verder hebben wij de J.O.V.D. vertegenwoordigd op de algemene vergaderingen van enkele politieke jongerenorganisaties in Nederland.
U weet het wel, hiervan zijn er circa vijf, als wij de communistische jongerengroepen buiten beschouwing laten. Die vijf groepen zijn de J.O.K.V.P., de Nieuwe Koers, Jongeren Org. in de P.v.d.A., De Fed. v. Chr. Hist. Jongeren groepen, de Anti-Rev. Jongeren Studieclubs en wij. De Anti-Rev. Jongeren Studieclubs treden slechts weinig naar buiten op, en wij hebben dus ook maar heel weinig onderling contact.

De J.O.K.V.P. geeft evenmin veel tekenen van leven; daarentegen meen ik, dat de socialistische en Chr. Hist. Jongeren organisaties vergelijkbaar zijn met onze J.O.V.D.

Een bijzondere manifestatie der vijf groepen was de gezamenlijke deelname aan het Ned. Jongeren parlement in de Tweede Kamer der Staten-Generaal. De J.O.V.D.-fractie, geleid door ons Amsterdams lid Huub Jacobse, nam op zeer constructieve wijze aan de beraadslagingen deel. Deze bijeenkomst in de Tweede Kamer was belegd door de Politieke Jongeren-Contactraad. Deze contactraad is de vereniging der vijf politieke jongerenorganisaties.

Hoewel de raad slechts hoogst zelden bijeenkomt, is hij toch waardevol. Hij is n.l. enig in zijn soort. In tal van landen in Europa en daarbuiten is de vorming van zo'n vriendschappelijk contact tussen politiek verschillend georiënteerde jongeren onmogelijk en ondenkbaar. In die landen gunt men elkaar het licht niet in de ogen!

Het doet mij genoegen te kunnen zeggen, dat bij ons in Nederland zo'n onrijpe en psychopatische geestesgesteldheid volkomen ontbreekt. Dat verhindert uiteraard niet, dat wij zeer wel ervan bewust zijn, dat onze liberale beginselen niet in elke kring even prettig ontvangen worden. Wij merken dat bijv. in de artikelen, die in het maandblad „Nieuwe Koers" soms verschijnen, naar aanleiding van artikelen in „De Driemaster".

Maar toch, in het algemeen, is de verhouding tussen de „Nieuwe Koers" en ons in de loop van dit jaar prettiger en vriendschappelijker geworden. En tot zekere hoogte is dat ook wel verklaarbaar. Het mandement der bisschoppen van 1954 heeft weer de grote scheidslijn onthult, die er tussen de autoritaire en democratische denkwijze bestaat. De sociaaldemocraten hebben in ons, liberale democraten, toch iets belangrijks van zichzelf teruggevonden, n.l. de democratische gezindheid.
Telkens als de geestelijke zaken in het geding zijn, breekt in brede kring het inzicht door, dat de liberale gezindheid de meest humane is. En bij de debatten in de Kamers over de kinderroof, over de zondagswet en over de crematievrijheid, (of onvrijheid!) is ver buiten onze eigen kring het besef gekomen, dat het de liberale grondslag is, die de weg wijst naar een waarachtiger samenleven in ons land.
Van deze plaats mag toch wel, dunkt mij, een woord van hulde worden gesproken, aan allen die in het parlement, de liberale vrijheid met zoveel talent hebben verdedigd en ik denk hierbij in het bijzonder aan mevrouw Fortanier, aan ons erelid Korthals, en aan de liberale fractieleider, professor Oud.
Met professor Oud hebben enige hoofdbestuursleden en 2 andere leden in het afgelopen jaar meermalen contact gehad. U begrijpt wel, dat is het gevolg van het feit, dat het congres het verleden jaar goed vond, dat een delegatie van de J.O.V.D. zou gaan praten met een delegatie van de liberale partij.
Dat gesprek is inderdaad op gang gekomen. Er zijn tot dusver twee bijeenkomsten geweest, en ik geloof, dat ik zeggen mag, dat het twee vruchtbare bijeenkomsten waren. Daar wil ik even wat nader op ingaan. Want er heerst over dit gesprek wel enig misverstand bij sommigen in en buiten onze kring. Er zijn er, die denken, dat er onderhandeld wordt, en er zijn er, die denken, dat grote meningsverschillen bestaan tussen de liberale jongeren en de liberale partij.
Laat ik U gerust mogen stellen. Een gesprek voeren is heel wat anders, dan onderhandelingen voeren. Als je onderhandelingen voert, ga je loven en bieden, om iets te krijgen. Dat iets, is de inzet. Om die inzet is het bij onderhandelingen te doen. Maar bij het voeren van een gesprek gaat het om wat anders. Dan gaat het, om anderen deelgenoot te maken van eigen inzicht en opvatting.
Dat er een gesprek gevoerd **kon**

(*Zie verder pag. 5*)

MARGINALIA

Trots

Twee factoren hebben de totstandkoming van het ontwerp-deltawet vertraagd. Eerstens de bezwaren van de Belgen, in verband met mogelijke ongunstige invloeden op de waterstaatkundige verhoudingen in het stroomgebied van de Schelde, tweedens zowel juridische als technische bezwaren, welke in de Raad van State gerezen waren.

Beide moeilijkheden schijnen opgelost te zijn: de regering heeft bij de Tweede Kamer het ontwerp-deltawet ingediend.

De doorsnee-Nederlander staat hier niet bij stil. Wij zijn vertrouwd met de altijd en eeuwig voortdurende strijd tegen het water en het leggen van dijken is meer een overgeërfde gewoonte dan een zaak van avontuur of sensatie.

Op de kaart ziet het er ook zo eenvoudig uit: in de mondingen van het Haringvliet, de Grevelingen, de Oosterschelde en het Veeregat staan wat lijntjes getekend, lijntjes die de plaatsen aanduiden waar eens brede dijken de zee buiten zullen houden. Ergens voelen we ons echter trots op de vermetelheid om voor de zoveelste maal het spel van eb en vloed een halt toe te willen roepen, maar meer nog om de vanzelfsprekendheid, waarmede ons land dat tien jaar geleden zo dicht bij de ondergang scheen te staan nu een zo enorm project aanpakt.

Vijf en twintig jaar zal de uitvoering ervan vergen en de laatste hand zal er aan gelegd worden door mannen die nu nog niet geboren zijn.

„Een volk dat leeft bouwt aan zijn toekomst", staat op het monument van de afsluitdijk. Het ontwerp-deltawet is een monument op zichzelf voor dit soms zo kleine maar toch altijd weer zo merkwaardig sterke volk.

Das Reich

De Belgische minister van buitenlandse zaken Spaak is op bezoek geweest bij zijn Westduitse collega Von Brentano, teneinde te spreken over de na de oorlog tot stand gekomen grenscorrecties. Het resultaat van deze besprekingen is, dat delegaties van België en West-Duitsland bijeen zullen komen om over deze grenskwesties te confereren en tot een voor beide partijen aanvaardbare oplossing te komen. Enige jaren geleden is een Westduitse minister eens op eigen houtje naar ons land gereisd om met de Nederlandse regering over de grenscorrecties te spreken en deze minister ving in Den Haag aangekomen zijn werkzaamheden aan met per telefoon te trachten een afspraakje te maken. Deze niet zo elegant opgezette missie is uiteraard op niets uitgelopen.

Er is in de sindsdien verstreken jaren wel iets veranderd, West-Duitsland is weer een machtsfactor van de eerste orde en als de Westduitse regering wil praten komen de Belgische en eventueel ook Nederlandse onderhandelaars wel naar Duitsland toe.

Elsevier van 19 November publiceert een politieke prent, waarop de vriendelijk lachende Spaak staat afgebeeld met tegenover hem Adenauer, Von Brentano en Blank.

Achter de schouder van Adenauer is nog net het hoofd te zien van een Duitse militair, met op het hoofd de befaamde monumentale uniformpet. Nederland staat als een klein pruilend meisje in klederdracht eenzaam in een hoekje toe te zien en het onderschrift luidt: „zonder overleg met Nederland". Deze plaat zou de indruk kunnen wekken, dat Nederland het betreurt niet in de onderhandelingen over de grenscorrecties betrokken te zijn. Een voorstelling van zaken die geheel bezijden de werkelijkheid ligt.

Enige jaren geleden was heel Nederland het er over eens, dat de grenscorrecties van zuiver technische aard waren en ieder gesprek daarover totaal overbodig. Het zou vreemd zijn deze opvatting nu plotseling als onjuist af te schilderen, enkel en alleen omdat West-Duitsland nu weer een wereldmacht is met zeer binnenkort een eigen vloot en luchtmacht, benevens een respectabel aantal divisies.

Het is zeer zeker niet zo, dat we op de kersverse Nederlanders uit Elten en omgeving erg gesteld zijn of hen als een gelukkige aanwinst beschouwen.

Als echter de in 1945 tot stand gekomen grenswijzigingen op practische gronden correct waren zijn zij dit nu nog. Al zouden er aan de andere zijde van de grens honderd Goeringdivisies komen te staan.

Ontmaskerd

In „Vernieuwing", het maandblad van de Humanistische Werkgemeenschap in de Partij van de Arbeid, schrijft de heer K. Timmermans, redacteur van dit orgaan:

> *„De politieke democratie krijgt allengs in de sociale en economische sfeer haar onmisbare complementen. De democratie is bezig zich te ontworstelen aan de laatste resten van het feodalisme. Geen wapenbroederschap tussen de half-conservatieve K.V.P. en de heel-conservatieve K.N.P., noch een liberaal reveil kan daar iets aan veranderen."*

Zo U dus nog niet wist waarom de democratie zo worstelt dan weet U het nu, het is tegen het feodalisme. Dat de begenadigde scribent van Vernieuwing de zo verknochte regeringspartner een duw in de conservatieve hoek geeft vinden we erg, al is het niet zo'n grote belediging meer conservatief genoemd te worden, wanneer men ziet welke waandenkbeelden soms door op hol geslagen progressievisten gehuldigd worden.

Werkelijk erg is het dat de liberalen nu ontmaskerd zijn. Daar dachten we nu dank zij een liberaal reveil de knoet weer ter hand te kunnen nemen en weer eens fiks te gaan uitbuiten en daar komt meneer Timmermans en hij gaat dit alles zwart op wit zetten. In Engeland zou men zeggen „that's not cricket!"

Het sprookje is uit

De vriendelijke lach op de gezichten der Russische staatslieden is afgezwakt tot een plichtmatige fotogrijns en de conferentie te Genève is uitgelopen op een beschamend fiasco. Molotof vond het plan tot wederzijdse vrije inspectie der bewapening onvoldoende, verkiezingen in geheel Duitsland een onmogelijkheid, vrijheid in de aether een gevaar voor de vrede, uitwisseling van boeken, kranten en tijdschriften een gevaar voor de Sowjetunie.

Ook vrijheid in het reizigersverkeer was uitgesloten, het zou leiden tot sabotage en vijandige acties, terwijl het uitwisselen van ideeën oorlogspropaganda en het uitwerpen van atoombommen met zich zou brengen. En dat is dan alles.

Het is waarschijnlijk niet helemaal juist om zoals nu wordt gedaan te spreken over een nieuwe ommezwaai in de Russische politiek.

Te snel heeft men geloofd in de vriendelijke houding van de Sowjetunie.

In West-Duitsland was het Britse leger zelfs al overgegaan tot verkoop aan Italië van enorme legervoorraden, nu, men mag ze wel weer snel aan gaan vullen.

De Russische strategie is ondanks de commandowisselingen steeds dezelfde gebleven, alleen de tactiek wijzigt zich zo nodig van maand tot maand, al naar de omstandigheden dit vereisen.

In een der werken van Lenin staat te lezen:

> *„Bij een moeilijke beklimming van een nog niet onderzochte, tot dusver ontoegankelijke berg, moet men veel zigzagsgewijze gaan, dikwijls omkeren, de eens gekozen richting opgeven en verschillende richtingen beproeven."*

De glimlach van Genève is een van deze geprobeerde richtingen geweest, maar de tijd is voortgegaan en de tactiek vroeg weer om een andere manoeuvre. Fatsoen en politiek zijn soms als twee onwennige partners, het communisme is alleen in zijn politiek wat consequenter. Zedelijk verantwoord is alles wat bevorderlijk is voor de vernietiging van de oude maatschappij en de enig juiste moraal is die welke dienstig is aan het eigen wereldbeeld. Een even verwerpelijke als sterke houding!

Gezellig diner bij kaarslicht

N.V. SCHEEPSWERF EN MACHINEFABRIEK

«WAALHAVEN»

Waalhaven O/Z. 119 – Rotterdam
Telefoon 72850

HAVE

Westfrankelandsestraat 16
Schiedam, Telef. 66280 (K 1800)

Alles op 't gebied van glas in lood

Houthandel W. L. J. HOUDTZAGERS

In- en verkoop van NIEUW HOUT en STUWHOUT
Levering van alle materialen voor het stuwen van schepen, wagons enz.

Opslagterrein: HUDSONSTRAAT 49 - ROTTERDAM
Telefoon 36621-70684
NA 17 UUR: KLEIDIJK 86 · RHOON - TELEFOON 595

HBU HBU

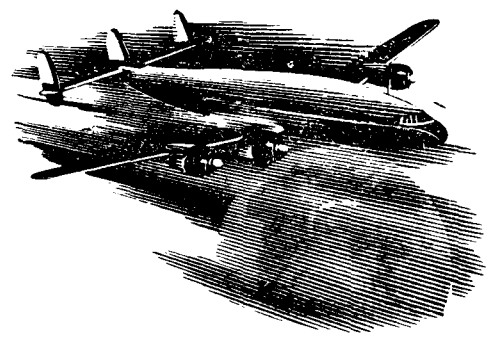

Uw tijd is kostbaar...

Wij begrijpen, dat vele van onze cliënten haast hebben.
Alles is er daarom bij ons op ingesteld U een goede en .. *snelle* service te geven.

Ook voor U: de HBU

HOLLANDSCHE BANK-UNIE N.V.
AMSTERDAM - DEN HAAG - ROTTERDAM

Vulcaniseer Inrichting »De Toekomst«

Coveren en vulcaniseren van alle maten autobanden

Mathenesserdijk 485-487 – Telefoon 31438 – Rotterdam

Scheeps-reparatie-bedrijf
en Machinefabriek

N V VAN BRINK

Waalhaven, Pier 8 - Rotterdam
Telefoon 77610 (3 lijnen)
Na 18 uur: 73554, 70341, 41782, 171502

N.V. Scheepsbouwwerf - Machinefabriek
„DE KLOP"
Industrieweg 4 Sliedrecht

J. van de Geest & Zoon
Behangerij, Stoffeerderij, Matrassenmakerij en Scheepsstoffeerderij
Lusthofstraat 220 b-c - Telefoon 23835 - Rotterdam

Machinefabriek en Constructiewerkplaats
Fa. J. BRANDWIJK Pzn.
Brielschelaan 58-60 - ROTTERDAM-Z. - Tel. 71197-75137
Lichte staalconstructies en alle soorten draaiwerk.
Roestvrij stalen bouten, koppelingen en andere onderdelen.

Ankersmit's Textielfabrieken N.V. - Deventer
Spinnen
Verven
Weven
Bleken
Drukken

Fa. TROMP
Bouw- en Constructiebedrijf
Zwarte Paardenstraat 69
Rotterdam, Telefoon 28836

DE VRIES ROBBÉ & CO
GORINCHEM
staalconstructies
metalen ramen en deuren

Zeeschepen van elk type
5 Bouwhellingen tot 200 m lengte
C. VAN DER GIESSEN & ZONEN's SCHEEPSWERVEN N.V.
Krimpen aan den IJssel
tel: 244 - Rotterdam: 110460

worden, bewees al, dat er een behoorlijke gemeenschappelijke basis was. Denkt U maar aan de bekende Franse zegswijze: Pour discuter il faut être d'accord. Welnu, er bestaat een zeer reële gemeenschappelijke grondslag tussen ons en de partij. Die gemeenschappelijke grondslag is het liberalisme. Op de grondslag van het liberalisme zijn zowel de J.O.V.D. als de V.V.D. opgetrokken. De J.O.V.D. is daarom nog niet gelijk aan de liberale partij. De partij voert praktische politiek: stelt n.l. candidaten bij de verkiezingen, en aanvaardt zo mogelijk, bestuursverantwoordelijkheid op gemeentelijk, provinciaal of nationaal niveau. Ik garandeer U, wij hebben nooit ook maar één seconde gedacht, om de J.O.V.D. de weg van de praktische politiek te laten opgaan. Wij zijn en blijven een jongeren organisatie, die zich met de politiek bemoeit, die zich voor de politiek interesseert, maar die niet zelf, ten aanzien van welk publiekrechtelijk lichaam dan ook, politiek zal bedrijven.

Politiek bedrijven is voor de Partij

Politiek bedrijven is voor de partij; daar blijven wij van af. Maar het is een andere zaak, dat er ons veel aan gelegen is, dat het liberalisme in Nederland leeft en bloeit. Want door de gemeenschappelijke grondslag met de partij, en door de inhoud die de partij aan het liberalisme hieraan, nu, weet te geven, wordt ook de stuwkracht van de J.O.V.D. beïnvloed.

Dat het hoofdbestuur het indertijd nodig oordeelde, om met de partij te gaan praten, vond zijn oorzaak in het feit, dat wij vurig wensten, dat het liberalisme in Nederland zou glanzen en stralen.

Ik wil hier nu niet al te uitgebreid op het gesprek ingaan, te minder, daar het gesprek nog niet afgesloten is, maar wel wil ik zeggen, dat wij gesproken hebben over suggesties, om het liberalisme begrijpelijk te maken voor bredere kringen van het Nederlandse volk.

Wij hebben daarbij gewezen op de noodzaak van een bepaalde wijze van formuleren van het liberale beginsel en op de wenselijkheid, meer gebruik te maken van de moderne middelen van publiciteit.

Wij hebben gewezen op de noodzaak van een krachtiger verbreiding van het liberale erfgoed. Wij hebben van al deze dingen het propagandistische en het tactische effect, de organisatorische en de staatkundige kant belicht en besproken.

Tot onze grote blijdschap is een grote mate van overeenstemming in denken en willen bij onze gesprekspartners gebleken. En U zult wel gemerkt hebben, dat het liberalisme thans méér veerkracht heeft, méér van zich laat spreken, méér doet.

Is dit op zich zelf reeds verheugend; voor ons gold natuurlijk de overweging, dat een energiek liberalisme ook de J.O.V.D. tot steun zou strekken. Ik weet niet of ik dat verkeerd zie, maar ik krijg werkelijk de indruk, dat het ook bij ons vooruit gaat. Het kamp was goed, er wordt met animo in De Driemaster geschreven; het centrale kader verheugt zich in een grotere belangstelling, wij zien meer nieuwe gezichten in onze afdelingen. Dit congres wordt door een groter aantal leden bezocht, dan welk vorig J.O.V.D.-congres ook.

Wat verwachten wij?

En wat verwachten wij nog meer van dit gesprek?

Ach, het is natuurlijk moeilijk, om te voorspellen, wat er nog verder voor goeds uit voort zal vloeien. Maar één ding kan toch wel gezegd worden en dat is, dat wij hopen, dat het vriendschappelijke contact, zoals dat in het gesprek gelegd is, ook in de toekomst, in de een of andere vorm bestendigd blijft.

Vroeger was er ook reeds een band tussen de J.O.V.D. en de partij. Toen de J.O.V.D. in 1949 in Den Haag werd opgericht, stond de partij aan de wieg. En toen de J.O.V.D. haar eerste schreden zette in de wereld der Nederlandse jongeren, waren het twee leden van het hoofdbestuur der partij, die als mentoren van het toenmalige hoofdbestuur der J.O.V.D. optraden. Geleidelijk aan werd de J.O.V.D. volwassen en zagen de mentoren voor zich geen taak meer weggelegd. En sedert 1951 is er geen hoofdbestuur-vergadering geweest, waarin ook maar één der mentoren het nodig vond, uit zich zelf te verschijnen.

Wij hebben dat tot op zekere hoogte prettig gevonden. Het was een erkenning van het feit, dat het hoofdbestuur zijn zaken aankon. Het was een erkenning van het feit, dat wij noch de J.O.V.D., noch het liberalisme in het algemeen zouden compromitteren. Wij zijn hun vertrouwen waardig geweest. Maar het heeft ook geleid, tot een naast elkaar voortleven, zonder dat het tot een uitwisseling van gedachten en gevoelens kwam. En dat was fout. Wij hebben elkaar nodig, en wij mogen elkaar niet loslaten.

De delegatie der J.O.V.D. stelt zich voor, dit punt te gelegener tijd in het gesprek met de V.V.D. naar voren te brengen. In welke organisatorische vorm dit blijvende contact gegoten kan worden, is nu nog niet te zeggen. Het hangt er natuurlijk ook van af, welke gedachten hierover bij de V.V.D. zullen blijken te bestaan.

Organisatorische zelfstandigheid

Maar in ieder geval, wèlke vorm ook gevonden wordt, steeds zal het hoofdbestuur vasthouden aan een volkomen organisatorische zelfstandigheid, zodat het karakter der J.O.V.D., zoals het was en zoals het is, ongerept blijft. Wij geloven, dat dat voor de ontwikkeling van het liberalisme, het beste is.

Het gaat met die ontwikkeling op het ogenblik goed, en dat stemt ons tot vreugde.

Want werkelijk, de verbreiding der liberale gedachte is het waard. De liberale gedachte moge soms, hier en daar, in de neergang zijn, maar telkens leeft het weer op. En dat is begrijpelijk, want het liberalisme is de leer van de mens, die streeft naar een samenleving onder de norm van de menswaardigheid.

Het liberalisme is de ideologie van de principiële gelijkheid van alle mensen voor de wet en het recht. Het liberalisme is de verwezenlijking van een samenleving waarbij gemeenschappelijke lasten gezamenlijk worden gedragen, naar evenredigheid van kracht en waarbij gemeenschappelijke moeilijkheden worden overwonnen door overleg en samenwerking.

Het liberalisme is de staatkunde van de vrijheid. Zeker, maar niet van de vrijheid om deszelfs wil, maar om de voorwaarden te scheppen waaronder de mens naar zijn natuur en zijn ethische normen kan leven.

Het liberalisme is niet een staatkundig beginsel voor een bepaald volk in een bepaalde tijd, maar is een beginsel dat telkens weer opnieuw geformuleerd wordt, wanneer de mens streeft naar meer waardigheid en meer gerechtigheid in het openbare leven.

Met deze woorden, die nog eens kort de achtergrond van ons werken weergaven, wil ik het openingswoord besluiten.

Nieuw Hoofdbestuur gekozen

Na de opening werd direct een aanvang genomen met de huishoudelijke vergadering.
De notulen van de Algemene Vergadering van verleden jaar in Amsterdam werden goedgekeurd.
Bij de ingekomen stukken werd o.a. vermeld, dat ons ere-lid drs H. A. Korthals tot zijn grote spijt verhinderd was het congres bij te wonen.
Hierna werd de vergadering geschorst. Met het agendapunt dat nu kwam, was een ieder het wel eens, n.l. het diner.
Dit goed verzorgde diner verhoogde nog meer de prettige stemming en sfeer.
Tijdens het diner werd vele malen gespeechd.
De heer dr Klaas van Dijk bood na-

Onze Belgische gasten en het Eerste Kamerlid de heer Louwes (geheel rechts) op de voorgrond) in aandachtig gehoor

Jaarverslagen van secretarissen en penningmeester werden goedgekeurd. Evenals het beleid Hoofdbestuur.
Bij de begroting 1955/56 en de vaststelling contributie-afdracht voor het begrotingsjaar 1955/56, kwamen de tongen los. Vooral de Amsterdammer Huub Jacobse verzette zich tegen de verhoging van de contributie-afdracht van 48 cent aan het Hoofdbestuur, hetgeen door dit college was voorgesteld.
Tenslotte werd er een modus gevonden. Wanneer op 1 Januari van het komende jaar de kaspositie niet verbeterd is, zal er een verhoging van de contributie-afdracht van 24 cent per lid per jaar ingaan.
Dit voorstel werd aangenomen met alleen de stem van Eindhoven tegen.
Punt 8 was de verkiezing voor het nieuwe Hoofdbestuur.

Het bestuur is als volgt samengesteld:

dr. H. J. Roethof, voorzitter
H. H. Jacobse, vice-voorzitter.
L. D. Oosterveld)
O. Tammens) secretarissen
E. T. Hoven, penningmeester.

M. Booy.
G. Dorsman.
F. A. Hoogendijk.
C. A. Hoorweg.
mej. J. de Jonge.
R. Lanting.
mej. H. Naarding
mej. B. v. d. Ploeg.
L. Stapel.
J. G. Uljeé.

Hierna werd de heer dr Nordlohne hem namens het H.B. hartelijk dankte.
Het was al ver over tienen, toen de maaltijd beëindigd was en het bal een aanvang kon nemen. Tot 2 uur duurde dit festijn, waarbij aardige atracties de dansmuziek onderbraken.

Onderwijs resolutie.

Na de morgenwijding, die geleid werd door de heer G. A. de Ridder uit Beilen, werd de Algemene Vergadering stipt op tijd, n.l. om kwart voor elf voortgezet. Het belangrijkste punt van de nog resterende agenda was ongetwijfeld de onderwijsreolutie.
In een korte rede lichtte de heer mens het Noordelijk district een kaart van Nederland aan, waar de verschillende J.O.V.D.-afdelingen op stonden aangegeven. Een bijzonder aardig cadeau, waarvoor dr Nord-

Waarom wordt door studenten de N.R.C. het meest van alle dagbladen gelezen?

Omdat de N.R.C. het dagblad is, dat het meest bijdraagt tot de intellectuele vorming van haar lezers. Bovendien geeft de N.R.C. aan studenten, die zijn ingeschreven aan een erkende hoger onderwijsinstelling op een jaarabonnement
BELANGRIJKE KORTING

U kunt de N.R.C. 14 dagen op proef krijgen

NIEUWE ROTTERDAMSE COURANT

P. C. Boevé de resolutie toe, waarin hij er onder meer op wees, dat het onderwijs meer een volkszaak moest worden.

Hierna werd van uit de vergadering omtrent de resolutie door de heren van Dijk, Schuyf en van Dorp het woord gevoerd. Dr. Klaas van Dijk wees er op, dat het duidelijker was om inplaats van „culturele vorming aan de leerlingen" te spreken van „culturele en **maatschappelijke** vorming. Deze wijziging werd overgenomen door de prea-adviseur en in de resolutie aangebracht.

Verder wees de heer van Dijk erop, dat het onderwijs te lang was uitgegaan van het individualistische motief. Het onderwijs moest meer fragmatisch worden. Ook sneed deze spreker aan het probleem, dat er moeilijk verplichtingen t.a.v. het onderwijs gemaakt kunnen worden, daarbij wijzende op het verschil van het kleuteronderwijs in de stad en op het platte land.

Ook de heer Schuyf wees er op, dat het moeilijk was om als de kleuter 5 jaar is geworden, de kleuterschool verplicht te stellen en vond dit ook niet liberaal.

De heer van Dorp wees tenslotte op het gevaar, dat als wij de leerplicht verlengen tot het 18e jaar er nog minder vaklieden zouden komen en dit een ernstig gevaar zou opleveren voor de bedrijven. Hij wilde dan ook liever de nadruk leggen op het part-time onderwijs in de bedrijven.
Hierna werd de resolutie met algemene stemmen aangenomen.

De inhoud luidde als volgt.

De Jongeren-Organisatie Vrijheid en Democratie in algemene vergadering bijeen op 13 November 1955 in Groningen,

O v e r w e g e n d e, dat de verwerkelijking van de vrijheid van de de mens in belangrijke mate wordt bepaald door de mogelijkheden, die het onderwijs hem biedt,

V o o r t s o v e r w e g e n d e, dat krachtens het liberale beginsel van de gelijkheid een ieder gelijke kansen tot ontplooiing dient te hebben,

Z i c h b e r a d e n d e over de vraagstukken, die op het gebied van het onderwijs in ons land naar voren treden,

SPREEKT ALS HAAR MENING UIT,

Dat alle openbaar en gesubsidiëerd onderwijs kosteloos dient te zijn.

Dat uitbreiding van de leerplicht van 14 tot 18 jaar noodzakelijk is, mits hierbij het part-time onderwijs als een aan deze leerplicht voldoende vorm van onderwijs wordt beschouwd;

Dat het beheer van de openbare onderwijsinstellingen voor een belangrijk deel mede in handen dient te worden gelegd van de voorstanders van dit openbaar onderwijs;

Dat de lichamelijke opvoeding, als belangrijke faktor in het geheel van de opvoeding, bij alle takken van onderwijs sterk dient te worden gestimuleerd;

Dat grote aandacht dient te worden besteed aan de kulturele en maatschappelijke vorming van de leerlingen, zowel bij het lager als bij het voortgezet onderwijs;

Dat de gehuwde vrouw bij het onderwijs dezelfde rechten dient te krijgen als gelden voor haar mannelijke collega;

Dat de toegang tot het hoger onderwijs voor studenten uit alle lagen van de bevolking mogelijk moet zijn; dat hiertoe de finantiële barrières dienen te worden opgeheven door afschaffing van de kollegegelden en toekenning van voldoende studietoelagen aan degenen, die aan objektieve selektienormen voldoen;

En gaat over tot de orde van de dag.

Dank aan de onderwijscommissie

De vice-voorzitter dankte de onderwijscommissie voor haar vele werk en dankte in het bijzonder de heren Boevé en Booy. Nadat een lid van de Raad van Beroep en een kascommissie benoemd waren vond de Bestuursoverdracht plaats.

Edgar Nordlohne richtte nog een woord van dank tot de aftredende bestuursleden Tim de Vries, Bart Hammink, Wim Plaizier, Henk Veer, Gilles van der Zande, Ineke Sunderman en Henk Homan.

Hierna dankte de heer van der Zande dr Nordlohne voor het zeer vele en belangrijke werd voor de J.O.V.D. verricht.

Vervolgens kwam het nieuw gekozen Hoofdbestuur achter de tafel te zitten en nam de nieuwe vice-voorzitter Huub Jacobse de leiding van de vergadering over.

Na de rondvraag kon hij de Algemene Vergadering sluiten en begaven de congresgangers zich naar de eetzaal waar een echte Groningse Koffietafel aangericht was. De echte Groningse Koffiepotten werden bediend door meisjes in Groningse klederdracht. Een bijzondere stijlvolle lunch. Onder het eten vertelde de Groningse heer Bleeker ons bijzonderheden over het Groningse dialect.
Een bijzonder aardige vondst van de congrescommissie!

's Middags om half drie werd het congres voortgezet met een rede door dr. B. W. Kranenburg met als titel: „Halen wij de trek".

Na de spreker hartelijk dank te hebben gezegd, voor zijn gehouden betoog, kon de vice-voorzitter, het congres sluiten.

„Belangrijk is, dat wij weer bij elkaar zijn geweest. Jullie gaan straks weer terug naar alle windstreken. Stimuleert daar de liberale gedachte; werk verder. Zorg, dat wij jullie terugzien, spoedig en met veel vrienden."
Met deze woorden werd een in alle opzichten geslaagd congres gesloten.

FERRY HOOGENDIJK.

Congresrede van dr B. W. Kranenburg

„Halen wij de trek", aldus spreker heb ik tot titel gekozen van mijn rede, om weer te geven een gevoel van spanning. Dezelfde spanning, die men gevoelt als het moment is aangebroken, dat het laatste stuk in de dijk gedicht wordt. Spanning en vrees.

Hetzelfde geldt voor onze huidige maatschappij. Wij kunnen de situatie niet geheel overzien. En omdat wij niet met zekerheid de toekomst in kunnen kijken, is het ook hier een kwestie van verwachting en vrees.

Het is duidelijk, dat in deze maatschappij ook een politieke herwaardering van de feiten zal moeten plaatsvinden. Dus ook de liberalen zullen idealen in een andere vorm moeten gieten. De herwaardering van de feiten, wil niet zeggen dat ook de beginselen veranderd moeten worden.

Het is juist voor de jongeren van belang, dat zij de gevaren, die in onze maatschappij op het ogenblik bestaan, goed onder de ogen zien.

Steeds worden er aanslagen op de mens gepleegd. De liberaal zal steeds de zelfverantwoordelijkheid van de mens naar voren moeten schuiven. Een dienende mens t.a.v. de andere mens.

Deze zich zelf ontplooiende willende mens heeft tegenover zich geconcentreerde machten.

Deze mens vindt tegenover zich een geestelijk leven dat ten prooi is aan een crisis. Het is moeilijk om je zelf nog te handhaven.

Het is niet toevallig, aldus dr Kranenburg, dat er in de huidige tijd een crisis in de kunst is. De sterke antithese voelen deze kunstenaars. Ook zien wij de filosofie van de wanhoop, die wij vinden in de existentialisten.

Wij vinden overal het absurde als middelpunt. Ergens reproduceren deze existentialisten de wanhoop. Dat in deze tijd een mandement door de Bisschoppen is uitgevaardigd is geen toeval. Het geeft weer de bewogenheid van deze tijd. Deze zijde van het mandement is dan ook positief en wordt veelal over het hoofd gezien.
Op de verschillende levensgebieden is er een zekere angst en spanning te bespeuren. De angst van de massa.

„Dit zijn de werkelijkheden van vandaag", zo riep de spreker uit. Daarom herwaardering van de feiten!

Ter illustratie greep dr Kranenburg het voorbeeld van de voortschrijdende techniek aan.

De mechanisering schrijdt steeds voort. Er is iets monsterlijks in. Al die machines stellen eisen. Zij eisen soms een drieploegenstelsel, nachtploegen dus, met alle bezwaren van dien. De mens moet aantreden. Grote delen van het economisch leven zijn verstard. Bijvoorbeeld de kartels. Goed, er wordt tegen gevochten, maar ze zijn er. Er is geen vrije markt meer.

Dr Kranenburg wees nadrukkelijk op het gevaar van de pressure-groups. Men denkt, dat ze in ons land niet bestaan, maar ik kan u de verzekering geven, dat dit een verkeerde gedachte is. Kijk maar eens naar de C.A.O., de werkgevers, de werknemers. Dit is de politische vertaling van de sociale werkelijkheid en dit is het gevaar.

Wij moeten onze beginselen niet afstemmen op de feiten hoe ze waren, maar hoe ze nù zijn. En wij moeten dan constateren, dat de pressure-groupes er zijn. Dit betekent, dat wij onze politiek nog lang niet zo goed met de werkelijkheid oog in oog zien.

Dr. Kranenburg ging zelfs zo ver met te stellen, dat wij achter de feiten aanhollen net als die drie ploegen achter de machines. Hij geloofde niet, dat wij die problemen, die gesteld worden, nog kunnen beheersen.

Het tragische is, dat wij, de liberalen, de krachten hebben vrij gemaakt om de maatschappij zo te laten worden. Wij zijn onmachtig en ik ben bang voor die onmacht. Spreker haalde hierbij aan het voorbeeld van de woningbouw. Een andere regering zou het waarschijnlijk niet beter gedaan hebben, omdat wij dergelijke grote problemen, niet aankunnen!

De grote fout ligt ook hierin, dat de mensen niet meer reeël zijn. Dit illustreerde het statenlid met op de Europese samenwerking te wijzen. Iemand die denkt, dat Nederland nog onafhankelijk vrij is t.a.v. de Europese economie en buitenlandse politiek is geen realist. Wij kunnen geen zelfstandige buitenlandse politiek meer voeren. Tot wie dat denkt, zou ik willen zeggen: Herwaardeer de feiten!

Ik ben er niet van overtuigd, dat wij de trek halen. Niet, door het communisme, maar door het gevaar, wat in ons zelf ligt, in onze maatschappij.

Hier ligt een stuk tragiek.

Nogmaals, de liberalen hebben de wetenschap vrijgemaakt. En nu zitten wij met de problemen. Wij willen het ons niet verwijten. Wij zullen onze beginselen in deze nieuwe maatschappij met dezelfde kracht verdedigen, maar met nieuwe vormen: Wij weten niet hoe de maatschappij zich zal ontwikkelen, maar wij weten wel onze beginselen.

Men probeert de zaak te redden door schijnmaatregelen, waardoor de mens verdrukt wordt. Hier zal de staat te hulp geroepen moeten worden, want die staat kan wel degelijk gebruikt worden, om de vrijheid te redden.

Want uit de vrije maatschappij kunnen zich krachten ontwikkelen, die de vrijheid kunnen verstikken.

Als wij echter maar strijden, dan is het niet erg, als men geen zekerheid heeft. Want bij groot werk is er altijd spanning en vrees. Dit hoort erbij. Daarom, jongeren, weest sterk en versaag niet!, aldus dr. Kranenburg.

H.

Gehoord tijdens het congres van:

S t e m p h e r, tijdens een propagandaspeechje voor De Driemaster:
„Het kan me niet schelen wie U abonné maakt, al is het Uw broer, Uw zuster, Uw tante, als het maar geld opbrengt."
E d g a r N o r d l o h n e, toen hij tijdens de vergadering honger kreeg:
„Is er nog iemand die iets nieuws heeft te zeggen?"
K l a a s v a n D i j k, toen hij hoorde dat het verslag van dr. Kranenburgs rede in De Driemaster zou verschijnen:
„We zullen ons er dan maar mee behelpen."
H u u b J a c o b s e, toen hij wegens plaatsgebrek op een halve barkruk moest zitten:
„Ik bevind mij op een hellend vlak."
I e t I s e g e r, een bar-buur:
„Ik wist niet dat jij een vlak bezat."
T i m d e V r i e s, die om half vijf 's morgens bij een medelid een kopje koffie ging drinken:
Après nous la hospitâ."
I n e k e d e J o n g, toen zij als bestuurslid afgetreden was:
„Hèhè ....."
T w a n S u n d e r m a n, toen hij zijn hoedje kwijt was:
„Ik gooi het voor de Bond, ja meneer, ik gooi het voor de Bond, ik gooi het toch voor de Bond, waarom zou ik het niet voor de Bond gooien, ik gooi het voor de Bond."

Is algemene dienstplicht verantwoord?

(Ingezonden)

Misschien is het U wel eens opgevallen, dat er steeds weer door de regering propaganda gemaakt wordt voor de industrialisatie. Terecht overigens; algemeen wordt erkend, dat dit het enige middel is om onze snel groeiende millioenenbevolking, die bovendien nog steeds veeleisender wordt, in het leven te houden. Doch wat is propaganda, als zij niet gesteund wordt door daden, die aangeven, dat wij niet alleen met holle phrasen te maken hebben.

Ieder kind kan U vertellen, dat voor het voeren van een industriële onderneming twee dingen nodig zijn: een gebouw met de benodigde machinerieën en lieden, die deze machinerieën weten te bedienen. Aan de eerste vereiste kan met meer of minder moeite worden voldaan, doch bij punt twee hapert er iets.

Het is geen opmerkelijk feit, dat ingenieurs onmisbaar zijn bij het fabricageproces. Integendeel, het is een gemeenplaats. Ondanks, dat er ook in deze regionen zorgwekkende tekorten geconstateerd kunnen worden, weet de Nederlandse regering met de pas afgestudeerde ingenieurs niets beters te doen, dan ze twee jaar in de militaire dienst te laten verdwijnen.

Nee, U heeft niet met een defaitist te maken, slechts met iemand, die problemen verstandelijk tracht op te lossen, evenals U dat altijd doet. Ook U weet natuurlijk, dat heden ten dage het eertijds nauwe verband tussen de militaire macht van een staat en het aantal manschappen van haar leger enigszins betrekkelijk is geworden. De militaire kracht van een land hangt toch in de eerste plaats af van zijn economische kracht en zijn technisch kunnen? En kunnen niet juist de jonge ingenieurs hiertoe een belangrijk aandeel leveren? Er zijn helaas vele Principienreiters, die iedere jongeman coûte que coûte in een uniform willen zien rondlopen met een heus geweer op de schouder. Laten we ons echter niet bekrompen tonen en het algemeen belang dienen!

U zou kunnen aanvoeren, dat zovele categorieën onmisbaar zijn, dat deze dan ook „vrijstelling" van militaire dienst, waar het in feite op neerkomt zouden moeten hebben. U zou het moeilijk kunnen vinden te weten, waar de grens te trekken. Dit is echter zeer eenvoudig, als we ons tot de hoofdlijnen beperken.

Wij willen onze geestelijke vrijheid verdedigen. Hiervoor is nog steeds een leger nodig. Dit leger moet echter ook militaire kracht hebben; de industrie moet het leger steunen. Deze industrie moet geleid worden; hiervoor zijn de ingenieurs de aangewezen personen. Daar dit een kleine groep personen is, heeft het een zeer grote invloed, indien we hieraan een aantal onttrekken voor de directe militaire dienst. Ons land is dus te allen tijde gebaat door de jonge ingenieurs niet te belemmeren bij het direct aftief deelnemen aan de ontwikkeling van onze industrie. Hierbij zijn nog tal van voordelen aan te voeren, doch we beperken ons tot de hoofdzaken.

Wat wensen we nog meer? We willen ons land een vooraanstaande positie in de wereld geven, voor zover dit tenminste in verband met zijn omvang mogelijk is. In het algemeen wordt de internationale positie van een land bepaald door het peil van zijn wetenschap. Dit moeten we dus opvoeren. Goed onderwijs is hierbij een eerste vereiste. Zij vormt de basis van de wetenschappelijke ontplooiïng. Niets mag het onderwijs in de weg staan, ook niet de militaire dienst. Wat hebben we er aan in een vrij land te leven, als we dermate achterlijk zijn, dat we deze vrijheid niet kunnen benutten?

D. TH. A. HUIBERS.

(Geen makkelijk probleem. De inzender ziet echter zelf de moeilijkheden. In aanmerking voor vrijstelling zouden eigenlijk volgens zijn redenering in de eerste plaats moeten komen onderwijzers en leraren. En wat te denken van de bouwvak-arbeiders? Overigens zijn er nog talrijke onmisbare leidinggevende figuren en de industrie, die geen ingeneurstitel bezitten. Red.)

Congressaria

Als gij U als bewoner van een Westelijke provincie voor de eerste maal Oostwaarts begeeft met de bedoeling voorbij Utrecht Noordwaarts af te slaan en dan door te rijden tot Groningen, dan hebt gij U reeds met één gedachte verzoend, nl. dat benoorden Assen lachen strafbaar is.
Deze opvatting is niet juist. Deze opvatting is zelfs helemaal onjuist. Zij die het Congres bijwoonden kunnen dit bevestigen en de anderen, wel, deze anderen zullen nooit begrijpen hoe gezellig, hoe geslaagd, hoe kolderachtig en hoe prettig het Congres was.
Iedere plaats ademt haar eigen sfeer en deze kan variëren van de dorre wanhoop in een Veluws dorp op Zondagmiddag tot de hartverwarmende feestelijkheid van een Parijse boulevard in de lente. Zo werd het Congres gekenmerkt door de eigen sfeer van Groningen, een mengeling van gevoel voor humor, goedwillendheid en gemoedelijkheid.
Misschien werd hierdoor de agendabehandeling op Zaterdagmiddag tot een vreedzaam voortkabbelend beekje met als stroomversnellingen het regelmatig getik van des voorzitters hamer. Geen vlammende protesten, geen puristische spitsvondigheidjes over punten en komma's in de jaarverslagen, geen nare vraagjes over het beleid van het hoofdbestuur. Het was alles gemoedsrust wat de klok sloeg.

Zo zetten de congressisten zich in de wetenschap de halve agenda reeds verslagen te hebben ter aspergesoep en volgende gerechten, terwijl een stemmig muziekje door de eetzaal klonk en de karakteristieke gezichten van toekomstig politiek Nederland door een vredig kaarslicht beschenen werden.

Het bal, och dat bal. Het begon zoals ieder bal, in de stemming van willen we nu wèl of willen we nu niet. Nu, we wilden wel. Het ging van piano tot fortissimo, met daarna ogenblikken waarbij vergeleken een apachenbal het karakter heeft van een tam onderonsje der plaatselijke Drezelingen.

Tegen het ochtendgloren, toen de pianist boven op het klavier gezeten dit nobel instrument bespeelde en de rest van de band boven op de stoelen stond te beboppen moet er iemand geweest zijn die het bedtijd vond worden. En een uur later kwam zelfs in de voor enige meditatie ingerichte ruimte naast de balzaal weer een moment, dat men zichzelf kon verstaan. Een merkwaardige sensatie. Men begaf zich toen bedwaarts, in de stellige wetenschap dat men er in Noord 'n alles van begrijpt.

Deze overtuiging week de andere dag niet. Ontraditioneel vroeg was de schare der congressisten weer in Huize Maas aanwezig om het vervolg der vergadering te beleven. Daarna de Groningse koffietafel, opgeluisterd door een tien minuten tevoren door de eigenaar van Huize Maas naar binnen gelokte getogen Grönneger, die met tempo en verve zong en vertelde over dit kostelijk stuk Nederland.
Daarna de monumentale congresrede van dr. Kranenburg. Het is in dit land een goede gewoonte tegen een sprekr te zeggen, dat zijn woorden nog veel stof tot napraten zullen geven. Hoe zou het anders kunnen op een congres als dit, het was nu werkelijk zo.....
Na de rede stuurde vice-voorzitter Jacobse op vriendelijke wijze het Congres naar het onvermijdelijke einde. Het ogenblik van vele handen schudden kwam en men nam afscheid onder het motto" tot ziens in Eindhoven!"
Hiermede was een merkwaardig weekend in de J.O.V.D. geschiedenis tot een eind gekomen. Maar als in het vervolg iemand ooit een onvriendelijk woord zegt van Grönneger kouke of de Marthien'thóórn, dan zal hij een aartsvijand vinden in deze

CONGRESSIST.

Dr Nordlohne en mevrouw Roethof in een geanimeerd gesprek achter of voor de grote Groninger koek

Nieuws uit de diverse afdelingen

Z.O. DRENTHE.

Onderwijsforum.

Op Zaterdag 5 November, hield de afdeling Z.O. Drenthe haar jaarvergadering in hotel Grimme te Nieuw-Amsterdam.
In vlot tempo werd de agenda afgewerkt.
Na goedkeuring der jaarverslagen, waarin melding werd gemaakt van de activiteiten in het afgelopen jaar, volgde de bestuursverkiezing. In de loop van het verenigingsjaar had mej. N. de Jonge bedankt, terwijl de heer J. v. d. Hei niet herkiesbaar was. In hun plaats werden gekozen: Mej. T. Muggen en de heer G. Oldenbandringh. Voorzitter Jan Hogen Esch bracht hartelijk dank aan het scheidend bestuurslid voor het door hem verrichte werk.
Na de pauze werd een rapport besproken over onderwijsaangelegenheden, opgesteld door alle bij het onderwijs betrokken zijnde leden van de afdeling. Deze leden vormden, nadat het onderwerp in discussiegroepen was besproken, een forum, waarop vele vragen werden afgevuurd.
Deze wijze van werken viel bij alle leden zeer in de smaak en het was ook al laat toen de voorzitter de zeer goed bezochte vergadering sloot.

DWINGELOO.

Gezamenlijke bijeenkomst.

Op 29 October organiseerden de afdelingen Dwingeloo van de V.V.D. met de J.O.V.D.-afdeling een gezamenlijke vergadering.
In zijn openingswoord sprak de voorzitter der V.V.D., de heer J. Bijher, zijn vreugde er over uit, dat er een groot enthousiasme viel te constateren bij de J.O.V.D. in deze nog jonge afdeling.
Hij hoopte, dat het zo zal blijven.
Als spreker trad op het Tweede Kamerlid, de heer Zegering Hadders uit Emmen.
In het bijzonder weidde hij uit over wat hij als toekomstbeeld zag voor de jonge liberalen. Verder stelde hij actuele politieke gebeurtenissen aan de orde.
In de discussie werd in het bijzonder de landbouwpolitiek sterk naar voren gehaald. Ook de middenstandspolitiek werd uitvoerig toegelicht.
Wij kunnen terugzien op een zeer geslaagde bijeenkomst en zijn er zeker van, dat het onze activiteit zal vergroten, om nog meer leden in onze gelederen te krijgen.

De Driemaster

Maandorgaan van de Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie (J.O.V.D.)

Hoofdredacteur: G. Stempher.

Leden van de redactie:
P. C. Boevé
G. Dorsman
Ferry A. Hoogendijk (secretaris)
Ger van Schagen

Redactie-adres:
Graaf Florisweg 40, Gouda

Adres Administratie:
Prinsengracht nr. 1079, Amsterdam, Telefoon 35343

Abonnementsprijs minimum f 2.— per jaar. (Voor leden gratis).

Abonnements- en advertentiegelden uitsluitend aan G. Stempher Amsterdam, Postgiro 244397 of op bankrekening, Hollandsche Bank-Unie N.V., Herengracht 434—438.

's-GRAVENHAGE.

Bestuursverkiezing.

Nadat op 22 September j.l. het 1955/1956 seizoen werd geopend met een goed bezochte discussie-avond, hield de Haagse Afdeling van de J.O.V.D. op 4 November j.l. haar 6e Algemene Ledenvergadering.
Een vrij groot aantal leden woonde deze 2e bijeenkomst van het nieuwe seizoen bij en in een snel tempo vond de opening door de waarnemend voorzitter, de heer J. T. van Dorp, plaats.
Het lezen van de jaarverslagen en de ingekomen stukken verliep zeer vlot en daarna vond de bestuursverkiezing plaats. De bestuursvoordracht, namelijk mr. A. R. Meyer, voorzitter; E. Scholte Ubing, secretaris; mej. N. G. Veelders, penningmeesteresse en mevr. L. E. Statius Muller-Meyer en de heer J. T. van Dorp, leden, werd door de vergadering zonder stemmen aangenomen.
De vergadering werd bijgewoond door de heer Sicman namens het Bestuur van de afdeling Den Haag van de V.V.D. Het nauwe contact tussen de Haagse afdelingen van de V.V.D. en J.O.V.D. wordt zeer op prijs gesteld. Diverse Haagse J.O.V.D.-leden werkten mede aan het welslagen van de V.V.D. Dag op 17 September j.l.
Nadat de agendapunten van de Algemene Ledenvergadering te Groningen waren besproken, ging de ledenvergadering accoord met de afvaardiging van twee bestuursleden naar deze landelijke J.O.V.D. vergadering.
Tijdens de rondvraag werd nog enige aandacht gewijd aan het onderwerp propaganda, want dit is zeer belangrijk voor de noodzakelijke verhoging van het ledental.
Het jaarverslag van de secretaris gewaagde van een vrij goed jaar, waarin de afdeling een stijgende activiteit aan de dag legde, maar waarin tevens werd opgemerkt, dat het ledental voor een stad als Den Haag beslist te gering is.
Op een vrij laat uur sloot de waarnemend voorzitter deze geanimeerde vergadering.
De volgende bijeenkomst zal worden gehouden op Vrijdag 25 November a.s. in REGINA (Ieplaan 4), waar de heer M. C. van Keule zal spreken over de taak en werkwijze van de Provinciale Staten. Op 17 December a.s. vindt het 2e schouwburgbezoek van dit seizoen plaats. Eind Januari zal er weer een lezing zijn en in Februari een discussie-avond.

VLAARDINGEN—SCHIEDAM.

Goede start van het nieuwe seizoen.

Het seizoen 1955/56 werd ingeluid met een Algemene Ledenvergadering op 28 September j.l.
Nadat de diverse jaarverslagen waren goedgekeurd, werd overgegaan tot de bestuursverkiezing.
De voorzitter, de heer D. R. A. Stapel en de secretaresse mej. D. Chardon, moesten helaas mededelen, niet langer een bestuursfunctie te kunnen waarnemen. Beiden kunnen naar hetgen zij gedaan hebben voor de afdeling, op een goede tijd terugzien. Hun ijver en toewijding moge een stimulans zijn voor het nieuwe bestuur om het werk op dezelfde voet te vervolgen.
Het bestuur is thans als volgt samengesteld: voorzitter, M. de Bruijne; secretaresse mej. T. v. d. Vlis, Binnensingel 8, Vlaardingen; penningmeester, H. Dubbeldam; vice-voorziter, T. Sunderman; lid, mej. H. Schouwink.
Voor een grote opkomst sprak 22 October j.l. ons Hoofdbestuurslid F. A. Hoogendijk over het onderwerp: „Liberalisme". Met nadruk wees de inleider op het verschil tussen het moderne liberalisme en het klassieke liberalisme van Adam Smith. Het in die tijd geldende laisser faire — laisser passer paste in het schema van de toen ongebreidelde expansie van de industrie. Het is evenwel een plicht te veronderstellen, dat onder de liberalen van deze tijd, dit stelsel nog altijd verdedigers vindt. Het liberalisme past zich bij de omstandigheden aan, zonder dat het beginsel evenwel geweld wordt aangedaan.
Voorts wees de inleider nog op het belang van de geestelijke vrijheid voor ieder individu. Zonder deze vrijheid is een algemene erkenning van de menselijke persoonlijkheid onmogelijk.
Na de uiteenzetting werd druk gebruik gemaakt van de gelegenheid om met de inleider van gedachten te wisselen.
Geruime tijd was Ferry Hoogendijk in debat met een vakbondsbestuurder, die namens de Nieuwe Koers de bijeenkomst meemaakte. Dit verlevendigde het debat ten zeerste.
Tenslotte werd er nog gezellig gedanst.

Over „geestrijke" socialistische voorlichting en geestelijke bloedarmoede

WAT „PERSPECTIEF" OVER ONS CONGRES PUBLICEERDE

In het socialistische Vrije Volk verschijnt elke Zaterdag een rubriek genaamd „Perspectief voor de jongeren onder ons". Een frisse rubriek over het algemeen en vooral aantrekkelijk, omdat in deze kolommen vele jongeren in staat worden gesteld hun hart over diverse vraagstukken te luchten.
In Perspectief van 12 November j.l. konden wij het navolgende lezen:

GEESTRIJK

„Wij ontvingen het programma van het congres, dat de JOVD-jongeren Zaterdag 12 November in Groningen houden. Het luidt: 17.00-17.15 uur openingsrede; 17.15-19.00 uur vergadering; 19.00-20.00 borreluurtje; 20.00-22.00 uur diner; 23.00-02.00 uur JOVD-bal.
De JOVD is de jongerenorganisatie van de Volkspartij voor Vrijheid en Democratie."
Een aardig en „fris" staaltje van demagogie nietwaar?
En hoe reageren de socialistische Perspectief-lezers op een dergelijke voorlichting?
Welnu, in de rubriek van 19 November stond het navolgende ingezonden stukje:

GEESTRIJK (I)

„Nu eens niet in een kwalijk partijblaadje, maar in onze oprechte Perspectief. Het betreft het artikeltje „Geestrijk" in Persp. van 12 Nov., dat gaat over het JOVD-congres, dat op Zaterdag en Zondag 12 en 13 Nov. te Groningen gehouden werd. Het programma:
1. Zaterdag: nogal feestelijk.
2. Zondag: serieus programma.

De tactiek der eenzijdige voorlichting is nu deze: Vermeld alleen het Zaterdagprogramma, en hou je mond over Zondag. Dan krijgt iedere lezer een slechte indruk van de JOVD en denkt ieder dat het een feestclub is."

REINIER KROOSHOF
Noorderbinnensingel 140
Groningen.

Bravo, roepen wij uit. Gelukkig een Perspectiviaan, die niet alles voor zoete socialistische koek slikt en bewijst een eigen rustig bezonnen en vooral objectief oordeel te hebben.
Maar er was ook een andere reactie gelijk de onderstaande:

GEESTRIJK (II)

„Van verbazing heb ik mijn ogen uitgewreven toen ik het berichtje „Geestrijk" over het jongerencongres van de JOVD las. Ik heb me afgevraagd of dit nog iets met politiek te maken heeft.
Als het zo doorgaat zulen we in de toekomst de VVD-afgevaardigden, die uit de JOVD voortkomen, met feestneuzen op en een fles alcoholica in de jaszak op de vergaderingen van Eerste en Tweede Kamer en andere bestuurslichamen zien verschijnen.
Het is niet noodzakelijk dat in de politieke jongerenorganisaties altijd over politiek wordt gesproken, maar het loopt toch wel de spuigaten uit als je op een congres zeven kwartier vergadert en zeven uur feestviert.
Het is toch al bedenkelijk dat men de jongeren moet trekken met feestavonden om over politiek te kunnen praten. De antipathie van de jeugd tegen de politiek is over het algemeen groot. En toch is een van de eerste voorwaarden voor het voortbestaan van de democratie, dat de jongeren meehelpen aan de opbouw en instandhouding er van.
Er moet bij de jeugd meer belangstelling komen voor politiek. En het wekken van deze belangstelling is mijns inziens een van de taken van het onderwijs."

R. SCHOLTEN,
Hoogstraat 185,
Eindhoven.

Deze jonge man laat zich rustig achter het karretje van de misleidende voorlichting van Perspectief spannen en sjouwt getrouw mee gelijk een paard met oogkleppen voor, dat zijn richting gedwee laat bepalen door de man, die op de bok aan de teugels trekt. Een zielige vertoning.
Doch hem willen wij dat alles niet verwijten. Wel richten wij ons verwijt aan de „voorlichters" van Perspectief, die over het democratisch socialisme niet raken uitgepraat, doch anderzijds geen flauw benul schijnen te hebben wat democratie is en welke plichten een ware democratie oplegt.
Nee, heren van Perspectief. Dit is geen methode. Dit is beneden elk peil en uitgesproken onfatsoenlijk. Het is niet geestrijk, noch geestig, doch Uw geschrijf getuigt van geestelijke bloedarmoede.
En wat nog erger is, Gij verweert U niet als Ge door Uw lezers op het onjuiste van Uw voorlichting wordt gewezen.
We zullen er verder maar het zwijgen toedoen.
Tenslotte kunnen wij de lezers van Perspectief geruststellen (of juist niet?) N.l. telken jare mag de JOVD enige vertegenwoordigers van de socialistische jongeren-organisatie Nieuwe Koers op haar congres begroeten.
Er heerst dan onder deze socialistische gasten en de ontvangende JOVD-ers telkenmale een prettige sfeer. Zo prettig, blijkbaar, dat deze gasten ook niet op het borreluurtje ontbreken, zich het diner voortreffelijk laten smaken en een dansje zeker niet schuwen. Misschien hebben wij hiermee aan de redactie van Perspectief een vreeslijk geheim geopenbaard. Welnu het is de waarheid en die moet in het bijzonder door „geestrijke" lieden wel kunnen worden verteerd. STEMPHER

T. P. DE GEUS

AANNEMERSBEDRIJF

GROND EN WEGENBOUW

Kantoor: Broekweg 11 - Leidschendam - Tel. K 1761-1618

Stuwadoors- en Transport Onderneming **J. MEIJER**

Proveniersstraat 76 - Rotterdam - Tel. 45994

Classifiseer- en Ketelbikbedrijf

Onderhoudswerkzaamheden:
Zee- en Binnenvaartschepen - fabrieken - loodsen - constructiewerken - bruggen - kraanbanen.
Het schoonmaken van machinekamers - tanks - bunkers
Ketelbikken en reinigen - sausen van watertanks - ontroesten
Ontgassen van lichters - Opklaren van zeeschepen.

NIET SLECHTS

SCHROEFASSMERING

DOCH OOK

- **Doorstroom-Ontolieïngsfilters**
  (volkomen afscheiding van olie uit biels-, ballast-, tankwater etc. zónder centrifugeren)
- **Smeerolie-filters**
  (30 x zoveel vuil uit Uw Diesel-smeerolie)
- **Brandstoffilters**
  met volledige waterafscheiding
- **Pompfilters**
  ter bescherming van scheeps- e.a. pompen

LEVERT

M. D. B. Smeertechniek

Soetendaalseweg 91 — ROTTERDAM N. — Tel. K-1800-82307

A. v. d. HOF's KABELFABRIEK

BRIELSELAAN 280 - ROTTERDAM

TELEFOON 74254

N.V. A. PRINS TH. ZOONS
Aanneming Maatschappij

SLIEDRECHT
INDUSTRIEWEG 24
TELEFOON 8

★

Aannemers van Bagger-Opspuitings- en Havenwerken

Captain A. de Jonge

Gecontroleerde Particuliere Dag- en Nacht-Bewakingsdienst

Bewaking van Schepen, Kaden, Loodsen, Wagons en opgeslagen goederen

Vakkundig en Technisch personeel voor verhalen van schepen, openen en schoonmaken van ruimen, binnen- en buitenboord verven, ketel en tank reinigen, aflos donkeyman, matrozen, koks, enz.

8 b van Vollenhovenstraat, Rotterdam, Tel. dag en nacht 23578

J. H. Töns

Fabriek van Apparaten en pijpleidingen

Coolhavenstraat 40 — Telef. 50684 — **ROTTERDAM**

Rotterdamsche Plaatwerkindustrie

TELEFOON 79550
TELEGRAMADRES: ROPLAATIN

ROTTERDAM — PIEKSTRAAT 20

Specialisten op het gebied van: staal, roestvrijstaal, koper en aluminium

---

DUYVIS' LIVORNO

Maakt restjes tot heerlijke frisse hapjes. Probeer op de boterham geraspte kaas vermengd met wat Livorno

Prijs f 0.98 per fles

UW WERF
TIMMER - DELFT
ROTTERDAMSEWEG 404 - TEL. K 1730 - 24019

N.V. v/h van Driel & van Ommeren
MACHINEFABRIEK

voor het vervaardigen van hulpwerktuigen en onderdelen voor de scheepvaart, in staal en non-ferrometalen. Draaien, fraisen, plaat- en bankwerk, autogeen, electrisch en argon arc laswerk.

Tel. 75225 - Charloissche Hoofd 37, Rotterdam, Tel. 77150

Rotterd. Werktuigen- en Machinefabriek „WEESIE"

Machinale bewerking - Constructiewerk

Autog.-Electr. en Argon-Arc lassen
Apparatenbouw — Leidingwerk
HOOFDWEG 95-99 - TEL. 22577 - ROTTERDAM

BOOIJ'S

classificeer- en schoonmaakbedrijf voor
SCHEPEN, TANKS enz.

ROTTERDAM - TELEFOON 112413

Fa. L. DE KONING

Aannemingsbedrijf

Rotterdam, Sluisjesdijk 67 - Telefoon 74278-78211

L. DE JONGE & ZOON

Vertegenwoordigers van fabrieken van

Staaldraadkabels (VOLGENS ELK VOORSCHRIFT)
Touwwerk - Herculestouw - Cobratouw

GIESSENWEG 77 - TELEFOON 51440 (2 lijnen) - ROTTERDAM
Levering uit voorraad te Rotterdam

N.V. BOELE's
Scheepswerven en Machinefabriek
BOLNES
Nieuwbouw en reparatie

N.V. Rubberfabriek
BAKKER & ZOON
RIDDERKERK
★
Technische Rubberartikelen

BOSMAN
N.V.
CONSTRUCTIE-WERKPLAATS
MACHINEFABRIEK
ROTTERDAM - BRIELSELAAN 45
Telefoon 72525 (3 lijnen)
Na 6 uur Barendrecht 492
SPECIALITEIT
VLIEGTUIGONDERDELEN - HULP-WERKTUIGEN VOOR LUCHTVAART-ROESTVRIJ STALEN UITLAATPIJPEN-LICHTMETAALWERKEN, ENZ. ENZ.

N.V. Betonfabriek **DE METEOOR**
DE STEEG
Tel. Velp K 8302 – 3344
Fabriek van kwaliteits betonartikelen

H. ten Cate Hzn. & Co.
N.V.
ALMELO
Katoenen- en Kunstzijden Manufacturen

SMIT
SLIKKERVEER
GENERATOREN MOTOREN UITRUSTINGEN

L. SMIT & ZOON
KINDERDIJK
voor
BAGGERMATERIEEL, ZEESLEEP-BOTEN, ALG. SCHEEPSBOUW

HONIG'S ARTIKELEN
Zeven in elk zeven!

ANNO AH 1774
A. VAN HOBOKEN & Co.
BANKIERS
ROTTERDAM
PARKLAAN 32-34
•
BIJKANTOREN :
's-GRAVENHAGE
RHENEN
•
CORRESPONDENTSCHAP :
WIJK BIJ DUURSTEDE

DE ROTTERDAMSCHE DROOGDOK MIJ N.V.

VERPLEGING èn ONDERWIJS
ontvangen de patienten van
Het Nederlands Studenten Sanatorium te Laren (NH)

Leest de interessante brochure: „HET HOE, WAT, WAAROM VAN HET NEDERLANDS STUDENTEN SANATORIUM", op aanvraag gratis verkrijgbaar bij het Centraal Bureau van de Stichting Het Nederlands Studenten Sanatorium, Keizersgracht 632, Amsterdam (C), Telef. 64488.

Steunt het werk dezer stichting, die financiële hulp van particuliere zijde nog niet ontberen kan!

Postgiro·rekening No. 91323, A'dam.

Bakker n.v.
MACHINEFABRIEK
en
STAALGIETERIJ
★
RIDDERKERK

N.V. SCHEEPSWERVEN
„PIET HEIN"
voorheen
FIRMA W. SCHRAM & ZONEN
•
WERVEN TE BOLNES EN PAPENDRECHT

Twee dwarshellingen, elk 115 mtr. lang. Overdekt droogdok 116x30 meter, geschikt voor het zwaarste materiaal.
Telefoonnummers Rotterdam 71354. Dordrecht 3774

„LASSEX"
BESCHERMER
VOOR ALLE
IJZERWERKEN

Bevordert
deugdelijke las

N.V. EERSTE
VLAARDINGSE
VERFFABRIEK

VLAARDINGEN
Telefoon 3692

7e Jaargang No. 12 December 1955

DE DRIEMASTER

MAANDORGAAN
VAN DE JONGEREN ORGANISATIE VRIJHEID EN DEMOCRATIE

De redactie wenst allen een gelukkig Nieuwjaar

OUDEJAARSOVERPEINZING

De donkere dagen tussen Kerstmis en Nieuwjaar zijn alleszins geschikt voor overpeinzing.
Het is de tijd, waarin de dag- en weekbladen zich terugblikken op het afgelopen jaar veroorloven. Het zijn de uren, waarin men op kantoren reeds gaat piekeren over het opmaken van de balansen. Het zijn de ogenblikken tevens, waarin men soms niet gemakkelijk meer tot iets nieuws kan komen in de veronderstelling, dat men beter het nieuwe jaar met een schone lei kan gaan beginnen.
Heeft het afgelopen jaar in elk opzicht aan onze verwachtingen voldaan? Zo ja, kunnen wij dan onvermoeid op de eenmaal ingeslagen weg voortgaan, of zal dit op den duur toch tot verstarring leiden?
Zo niet, hadden wij dan misschien onze verwachtingen te hoog gespannen en hoe kunnen wij onze gedragslijn wijzigen teneinde het komende jaar een meer bevredigend verloop te doen hebben? Evenzovele vragen, waarop het antwoord dikwijls niet onmiddellijk te geven is.

Voor de J.O.V.D. ligt de vraag intussen ogenschijnlijk gemakkelijker. Als organisatie kunnen wij terugzien op een periode, die zoal niet in elk, dan toch in menig opzicht tot de verdere bloei van de liberale denkbeelden onder de jongere Nederlandse generatie heeft bijgedragen. Een verrassende bloei zelfs.
Mochten wij immers niet onlangs nog in niet minder dan Het Vrije Volk lezen, dat van de politieke Jongerenorganisaties de J.O.V.D. degene is, die zich in de snelste groei verheugde?
Grotere lof kan ons gezamenlijk niet van meer onverdachte zijde worden toegezwaaid. Het moge een aanmoediging zijn om voort te gaan. Critisch, niet in een lichtvaardig optimisme, dat zich het politieke getij in Nederland wel „vanzelf" in de goede richting zal ontwikkelen.

De J.O.V.D. kan wederom terugzien op enkele geslaagde weekends. Dalfsen ligt velen ongetwijfeld nog vers in het geheugen. Werd daar immers niet gedemonstreerd hoe een weekend een succes kan worden als het idealisme maar voldoende brandend is, ten spijt allerlei teleurstellingen en tegenslagen zoals ernstige vertragingen met trein en auto, alsmede een accoustisch niet geheel volmaakte zaal?
Wederom mochten verschillende nieuwe afdelingen worden opgericht. De J.O.V.D. kent niet slechts de verplichting zich in de diepte te ontwikkelen — waartoe in de allereerste plaats het kaderwerk van betekenis is — maar moet de vleugels wijder over Nederland uitslaan, opdat in zoveel mogelijk plaatsen voor de jongeren gelegenheid bestaat in liberale kring bijeenkomsten bij te wonen.
Het kamp werd ditmaal, dank zij het onvermoeibare werk van enkele keiharde voorvechters, wederom een succes. Het zag er aanvankelijk nog niet naar uit, dat de zaken in dit opzicht ten goede zouden keren. Maar door zich niet door een aantal moeilijkheden terneer te laten slaan heeft de kampcommissie ook deze keer voor een prima organisatie kunnen zorgdragen. De verslagen in De Driemaster hebben er een afspiegeling van gevormd.
Evenmin mag bij de opsomming van onze activiteiten vergeten worden het bekende „gesprek" tussen een delegatie uit het hoofdbestuur van de V.V.D. en een delegatie namens de J.O.V.D. Bizonder ijverig heeft de eigen delegatie in de eerste maanden van dit jaar moeten werken om genoegzaam voorbereid dit gesprek te beginnen.
Talrijke vergaderingen moesten worden belegd om uitvoerige stukken als onderwerp van bespreking gereed te maken. De gedachtenwisseling is thans nog niet afgesloten, doch zij heeft ons ongewijfeld reeds geleerd, welke resultaten ten behoeve van de gemeenschappelijke liberale zaak kunnen worden bereikt indien ouderen en jongeren eendrachtig de handen ineenslaan.
Wij kunnen ons immers wel ontslagen achten van de verplichting aan de hand van feiten nogeens op te sommen hoezeer het afgelopen jaar gebleken is, dat de liberale gedachte in de landelijke politieke discussie een steeds vooraanstaander plaats is gaan innemen. Voor de komende verkiezingen belooft dit veel goeds.

Niet in de laatste plaats was daar het Groningse Congres als een manifestatie, die een culminatiepunt in de activiteiten der J.O.V.D. in 1955 betekende. De aanwezigheid van zovele leden, het enthousiasme, de prettige gedachtenwisseling en de grote mate van overeenstemming waren evenzovele factoren, die tot bemoediging strekten en er het bewijs temeer van waren, dat de J.O.V.D. zich een hechte plaats in het leven der politieke organisaties heeft veroverd.
Voor sommigen waren er aan dit Congres natuurlijk ook bepaalde weemoedige gevoelens verbonden. De vice-voorzitter bijv., dr Edgar Nordlohne, is na vier jaren harde arbeid voor de liberale zaak, niet in het hoofdbestuur teruggekeerd.
Een tijd van scheiden is in een jongerenorganisatie meer nog dan elders onvermijdelijk, pleegt althans na een betrekkelijk korte tijd te komen. Dat wij de opengevallen plaatsen onmiddellijk tot ieders tevredenheid weer hebben kunnen opvullen, moge eveneens tot grote voldoening stemmen.
Ons kader is langzamerhand van dien aard, dat wij niet meer afhankelijk zijn van één of enkele personen. We hebben het op dit punt weleens moeilijker gehad in het verleden.

Om al deze redenen kunnen wij derhalve het nieuwe jaar met een grote mate van zelfvertrouwen tegemoettreden. De „mars naar Groningen" is geslaagd geweest. Laat hetzelfde over elf maanden van „de mars naar Eindhoven" kunnen worden gezegd. Want vooral daar, in het katholieke Zuiden, kan het juist in deze tijd zijn nut hebben voor de eerste maal in de geschiedenis van de J.O.V.D. een landelijke demonstratie in de vorm van een Congres te houden!
Wij gaan alzo 1956 in met zelfvertrouwen, niet met gevoelens van overmoed. Het hoofdbestuur is er stellig niet van overtuigd, dat het in het verleden alles op de meest voortreffelijke wijze heeft gedaan en bezint zich daarom bij voortduring op welke wijze het wellicht in de toekomst beter kan.
Laten ook de districts- en afdelingsbesturen zich tijdens de donkere dagen tussen Kerst en Nieuwjaar hierop nogeens terdege bezinnen. Niet het vele is goed, maar het goede is veel.
Indien wat wij organiseren steeds de toets der critiek kan doorstaan en indien het gedragen wordt naast zelfvertrouwen door waarachtig idealisme en enthousiasme zal het ook in 1956 best in orde komen.

HEIN ROETHOF

J.O.V.D.-weekend te Overschie

Op Zaterdag 21 en Zondag 22 Januari 1956 zal in het befaamde conferentieoord „De Tempel" te Overschie (bij Rotterdam) het eerste J.O.V.D.-weekend van dit seizoen worden gehouden!
Trekpaardenconferentie
Dansavond
Havenrondvaart in Rotterdam
Rede van prof. H. J. Witteveen
Zie voor verdere bijzonderheden pagina 5.

APOLLO PAVILJOEN
APOLLOLAAN 2 — AMSTERDAM — TELEF. 712410
•
Restaurant: iets aparts
„Franse Zaal" voor partijen uniek
Terras: een dorado aan het water

Onze onderwijsresolutie vond weerklank in de vakpers

Nog enige opmerkingen ter verduidelijking

Het is wel zeer verheugend, dat blijkens de artikelen in Vrijheid en Democratie, het weekblad van de V.V.D., onze ten congresse aanvaarde onderwijsresolutie ook buiten de J.O.V.D. de aandacht heeft getrokken.
Het is begrijpelijk, dat er critiek op is gekomen, maar het is toch wel prettig om dan te merken, dat deze critiek in hoofdzaak voortkomt uit het niet kennen van de achtergronden van onze resolutie.
Ook het Schoolblad (orgaan van de leerkrachten bij het openbaar onderwijs) wijdt een uitvoerig artikel aan onze onderwijsvisie in haar nr. van 10 Dec. '55.

De redactie van het Schoolblad juichte onze conclusie van harte toe, en publiceerde ze onverkort.

Zij maakte voor zover het het practische gedeelte van onze onderwijsbeschouwingen aangaat, slechts bezwaren tegen het feit, dat we te weinig aandacht hebben gegeven aan het plan van minister Cals.

Dit is echter zeer doelbewust gebeurd, omdat ik van mening ben, dat er nog te weinig bekend is over de mogelijkheden om die nota uit te werken, om hierover reeds nu vergaande politieke beschouwingen te mogen en kunnen geven.

Geheel anders staat genoemde redactie tegenover de meer principiële inleiding, die ik in mijn prae-advies heb mogen geven.

Het is misschien wel goed U hier een klein citaat uit het artikel van het Schoolblad betreffende dit gedeelte voor te leggen.

Reactie van Het Schoolblad

De Schoolbladredactie schrijft dan: „De jaarlijkse algemene vergadering van de Jongeren-Organisatie Vrijheid en Democratie heeft zich in haar zitting van 13 November 1955 te Groningen ook bezig gehouden met onderwijsvraagstukken. We kunnen dat niet anders dan toejuichen; vooral, omdat daarbij de onderwijskundige kant der problemen niet is opgeofferd aan de politieke. Als we ondeugend mogen zijn — en waarom zouden we dat niet? —, willen we zelfs wel vaststellen, dat misschien wat meer onderwijsbloed dan politiek bloed heeft gesproken.
Dat laatste is een gewaagde uitspraak. Want we zijn niet in Groningen geweest op die 13e November. Wat we betreuren. Maar ja, we hadden geen uitnodiging en dus.... moesten we het stellen met een uitvoerige toelichting in het orgaan „De Driemaster" op de met algemene stemmen aangenomen resolutie, die we op de volgende pagina volledig opnemen.

Welnu, die toelichting bracht ons tot de ontboezeming aan het eind van de vorige alinea. Want we lazen: „Het doel van de opvoeding, in strikt liberale zin gedacht, kan worden gesteld als een opvoeden tot een zelfstandig denkend en handelend mens, die zich ook verantwoordelijk acht voor zijn medemens."

Inderdaad, dachten we, dat is liberalisme op z'n best: Het kiezen voor de vrijheid, voor de zelfstandigheid, voor de geestelijke volwassenheid, die zich grenzen gesteld weet door de verantwoordelijkheid voor de naaste. En we stelden ons voor, dat we het met degeen, die deze gedachte zou uitwerken, goed eens konden zijn.

Hoe hadden we ons vergist! Want direct op de geciteerde uitspraak volgde: „Vanzelfsprekend sluit dit de gemeenschapsmens uit; immers een gemeenschapsmens ontleent zijn mens-zijn aan de gemeenschap, terwijl de volgens onze doelstelling gevormde mens uit innerlijke kracht naar buiten optreedt, daardoor aan de gemeenschap zijn waarde gevend." En nu zaten we toch even met de handen in het haar! Zeker, we herinnerden ons de uitspraak der Edelgermanen: „Uw volk is alles, gij zijt niets," en we zijn ten volle bereid om de verabsolutering van de gemeenschap af te wijzen als mensonwaardig. Maar de door de J.O.V.D. geconstrueerde tegenstelling leek ons te rechtlijnig dogmatisch en bovendien ondanks alles niet in overeenstemming met de voorafgaande zin. Het verminderde de lust tot verder lezen wel een beetje, want we zijn niet erg gebrand op zulk „rechtlijnig" denken, vooral niet als het om zaken van opvoeding gaat.

Echter, een redacteur van Het Schoolblad dient zijn plichten te volbrengen. Dies lazen we verder. En dáár werden we ondeugend! Vanwege dat onderwijsbloed, dat kroop — nee, stroomde! —, hoewel het ogenschijnlijk niet gaan kon. De schrijver bleek over gezond onderwijsbloed te beschikken. Zó gezond, dat de tevoren krachtig neergeschreven tegenstelling dra verbleekte, al moest er nog een strubbelingetje overwonnen worden. Als volgt:

„Om dit opvoedingsdoel te verwezenlijken, dient het jonge kind in de kleuterjaren en tot aan de puberteit een passieve opleiding te ontvangen. In die periode zijn het de ouders en onderwijzers, die verantwoordelijk zijn voor de vorming van de aan hun zorgen toevertrouwde jonge mensen," lazen we. Bij ons rees de vraag: Wat is een passieve opleiding? Zijn daarbij de opleiders passief? Dat kon toch niet, want in één adem werd er aan toegevoegd, dat de ouders en onderwijzers **verantwoordelijk** zijn in deze periode. En passieve verantwoordelijkheid leek ons te gortig. De lieve jeugd zèlf passief dan?

Daarover hebben we maar niet nader gefilosofeerd.... We hebben een streep gezet onder deze inleidende „principiële (?) zinnen en hebben ze verder gelaten voor wat ze zijn."

Onze visie herkend

U zult begrijpen, dat het voor ons als liberalen slechts verheugend kan zijn, indien (een politiek blijkbaar persoonlijk anders denkende redactie) toch het duidelijk liberale van onze visie wordt herkend.

Het is toch wel duidelijk, dat een liberale denkwijze nu eenmaal uit moet gaan van de individu als belangrijkste bouwsteen van onze maatschappij, en dat we de gemeenschap slechts zien ten behoeve van die individuën, in plaats van het tegenovergestelde. Dat wij daarbij deze individu aan banden leggen door het bijbrengen van verantwoordelijkheidsbesef is voor een liberaal vanzelfsprekend.

Door onze stelling, dat tot aan de puberteit de opvoeding slechts passief moest zijn, ontstond het door de Schoolbladredactie beschreven misverstand. Wij bedoelden daarmede uiteraard niet, dat het kind zelf passief moest zijn, of dat onze verantwoordelijkheid passief zou zijn.
Onze opzet was slechts, dat het hoofddoel van ons onderwijs op dit punt tot aan de puberteit moest zijn: het kind zelf op te voeden door leiding te geven.
De passiviteit dient slechts te worden gezien als een niet actief opvoedend werkzaam zijn van het kind zelf als integrerend onderdeel van de opvoeding.
Pas de puber en de nog oudere mens kan door actief zelf opvoedend (in b.v. een klassegemeenschap of in het gezin) werkzaam te zijn hieruit ook voor zichzelf een opvoedkundige verheffing putten.
Moge deze verduidelijking de redactie van Het Schoolblad geruststellen. In ieder geval heeft haar reactie bewezen, dat de uitspraken, die de J.O.V.D. op haar congres te Groningen heeft gedaan, in onderwijskringen van harte worden toegejuicht en ik wil gaarne de hoop van deze op onderwijsgebied zo ter zake kundige redactie hier onderstrepen, dat de J.O.V.D. in discussies op haar vergaderingen zal voortgaan met het bespreken van deze zo belangrijke problemen.
Belangrijk voor het onderwijs, maar bovenal belangrijk voor het kostbaarste bezit van ons volk: de jeugd.

P. C. B.

Districtsvergadering van Zuid-Holland

Steven Passenier nam afscheid

Op Zaterdag 10 December jl. kwam te Rotterdam het Zuid-Hollands district bijeen. Onder de tonen van het liedje: „Zie ginds komt de stoomboot", werd de vergadering geopend door de heer S. A. H. Passenier, voorzitter van het district.
Hij verklaarde dat in de zaal boven ons kinderen van ex-politieke gevangenen zaten, die een Sint Nicolaasfeest aangeboden kregen. Vandaar de liedjes, die wij te horen kregen.
„De activiteit van dit districtsbestuur heeft zich niet zo zeer geuit in het organiseren van grote bijeenkomsten als wel dat aan kadervorming werd gedaan en afdelingen hulp werd geboden", aldus de voorzitter.
De sprekerscursus werd ongeveer door een 14 tal mensen meegemaakt en liep vlot.

Verder waren de belangrijkste punten van het huishoudelijke deel van deze bijeenkomst de vaststelling van de contributie en het aanvaarden van het districtsreglement.
De bestuursverkiezing vond plaats bij het horen van het liedje: „Zie de maan schijnt door de bomen".

Het volgende bestuur kwam uit de bus: G. v. d. Zande, voorz.; mej. L. Jurgens, secretaresse; H. M. J. Dubbeldam, penningmeester; mej. N. Veelders, M. Booy.

Bij de bestuursoverdracht vroeg Steven Passenier het woord. Philip Goldsmid en hij legden hierbij hun bestuursfuncties in J.O.V.D.-verband neer.
In een uitvoerig afscheidswoord memoreerde Steven, wat de J.O.V.D. voor hem had betekend. De nieuwe voorzitter bedankte namens de gehele J.O.V.D. de heren Passenier en Goldsmid voor het zeer, zeer vele werk door hen verricht voor de J.O.V.D.

Van de oprichting van de J.O.V.D. af hebben zij zich al in de voorste J.O.V.D.-gelederen geschaard en medegeholpen te maken van onze organisatie wat zij nu is.

Onder het zingen in de bovenzaal van het lied: „Makkers staakt Uw wild geraas", sloot de voorzitter de vergadering.

Hierna volgde een prettige gezamenlijke maaltijd. 's Avonds was er politieke hersengymnastiek en dansen.

In memoriam Mr. J. Rutgers

Deze maand bereikte ons de ontstellende tijding, dat mr J. Rutgers, oud-secretaris van de V.V.D., na een langdurige ziekte toch nog geheel onverwacht is overleden.

Velen onzer kenden mr Rutgers buiten het J.O.V.D. verband om als een man, die groot respect afdwong door zijn heldere geest, zijn standvastig karakter en zijn grote kennis van de politieke situatie, die hij dikwijls op meesterlijke wijze wist te analyseren.

Zijn grote en langdurige verdiensten voor het liberalisme in Nederland mogen ons tot voorbeeld strekken.

Hij ruste in vrede. St.

VAN DER VORM's
AANNEMINGSBEDRIJF N.V.
ROTTERDAM

Kantoor: COOLSINGEL 75 - Telefoon 27700

MARGINALIA

Blokkade (I)

Verschillende Nederlandse ondernemingen hebben van hun veregenwoordigers uit de Arabische landen een vragenlijst doorgestuurd gekregen, samengesteld door een instelling genaamd „Bureau voor economische blokkade van Israël", en gevestigd te Damascus in Syrië.

Naar blijkt zou er thans sprake zijn van een regelrechte blokkade van Israël en op het geven van juiste en nauwkeurige inlichtingen wordt aangedrongen, daar eventuele afwijkingen met andere inlichtingen, die het bovengenoemde overheidsbureau mocht verkrijgen, wettelijke gevolgen zouden hebben.

De bewuste vragenlijst is zo'n aanfluiting voor alle redelijkheid dat wij hem bij wijze van curiositeit in zijn geheel opnemen.

1. *Heeft U zakelijke relaties met Israël of verkoopt U Uw producten daar en wat is de naam en het adres van Uw agent?*
2. *Importeert U materialen, grondstoffen of onderdelen uit Israël waarvan Uw producten gemaakt worden?*
3. *Heeft U een nevenindustrie of gebruikt U Uw kapitaal in een fabriek in Israël?*
4. *Is een deel van Uw kapitaal door Israëliërs verstrekt en zo ja, hoe groot is dit deel?*
5. *Heeft U Joodse employé's in Uw onderneming, zo ja, hoeveel en welke functies bekleden zij?*
6. *Heeft U Joden in de Raad van Commissarissen?*
7. *Is een van Uw directeuren of onderdirecteuren een Jood, zo ja, gelieve de naam van de afdeling met een dergelijke man aan het hoofd op te geven.*
8. *Is een van de personen met tekeningsbevoegdheid een Jood?*
9. *Hoe groot is het aantal Joodse werknemers in Uw fabrieken en kantoren?*

Zowel het Verbond van Nederlandse Werkgevers als andere centrale organisaties hebben medegedeeld, dat de beantwoordingen van de vragen 1 t/m 4 een zaak is die iedere onderneming voor zich uit moet maken, doch dat tegen beantwoording van de vragen 5 t/m 9 zowel practisch als principiëel bezwaar moet worden gemaakt. Immers, het Nederlandse Staatsrecht kent geen onderscheid van ras, maar maakt uitsluitend een onderscheiding naar nationaliteit, zodat beantwoording van deze vragen onmogelijk is.

Ook bij de bedrijven individueel kreeg de vragenlijst een zeer slechte ontvangst en het is te wensen, dat geen enkele onderneming ook maar de moeite zal nemen om dit schrijven te beantwoorden.

Blokkade (II)

Israël bevindt zich in een weinig benijdenswaardige positie. Met een bevolking van slechts enkele miljoenen en practisch onverdedigbare grenzen is het omringd door op wraak beluste vijanden van de Arabische Liga, t.w. Syrië, Libanon, Jordanië, Egypte, Saoedie-Arabië, Yemen en Irak. Bovendien zien we thans hoe de Arabische landen — fijn trekje van de communistische vredespolitiek — door Rusland en Tsjecho-Slowakije tegen uitverkoopprijzen van tanks, kanonnen en automatische wapenen worden voorzien. Achter dit alles ligt de bedoeling de Westelijke mogendheden in het Nabije Oosten onmogelijk te maken en hiervan is Israël het slachtoffer. Maar de wapens zijn er nog niet en bij wijze van ouverture wordt het op de rand van een economisch débâcle balancerende Israël stormrijp gemaakt.

Evenwel, volgens de gangbare uitleggingen van het volkenrecht moet aan een blokkade een aanzegging vooraf gaan. Aan deze voorwaarde is niet voldaan, zodat de hele affaire op wel zeer gespannen voet met het internationaal recht staat. Recht in internationale betrekkingen is echter een onnoemelijk ver rekbaar begrip.....

Het meest ergerlijke is echter de speculatie op anti-semitische instincten. De weg die de mensheid aflegt is gemarkeerd met domheden, vergissingen en fouten, en door alle eeuwen heen zijn mensen vervolgd enkel en alleen om hun huidskleur en afstamming.

De strijd tegen deze domheid zal wellicht nooit uitgestreden raken, maar waar de strijd opvlamt zal men partij moeten kiezen, vóór de redelijkheid en vóór de verdraagzaamheid. De reactie op de Arabische vragenlijst werd zo'n keuze en was een winstpunt, voor Israël en voor de menselijkheid.

Kroetsjev als dirigent

Merkwaardigerwijs hebben tegelijkertijd de communistische partijen in Frankrijk, België en Nederland een nieuwe zwaai gemaakt. Tot voor kort was het nog gebruikelijk de socialistische partijen als verraders van het proletariaat af te schilderen, maar de toestand is nu weer veranderd.

In Frankrijk wil de communistische partij het Volksfront weer nieuw leven inblazen. Een bondgenootschap tussen communisten en socialisten, waaraan Frankrijk in de jaren voor de tweede wereldoorlog weinig plezier beleefd heeft.

Paul de Groot toont zich in Nederland voorstander van een regering bestaande uit socialisten, communisten en liberalen. Het kan wel een onmogelijkheid genoemd worden, dat Paul de Groot zelf enig geloof hecht aan een totstandkoming van deze samenwerking. Niettemin, hij propageert het idee met veel lawaai.

Het zal wel naar zijn in zo'n mooi geleid orkest zo'n onpopulair deuntje te moeten fiedelen.

Alte kameraden

De heer Paul van Tienen wordt nog steeds niet de pogingen moe om het nationaal-socialisme nieuw leven in te blazen. Na het mislukte N.E.S.B.-avontuur, is hij thans redacteur van een periodiek „der nationale oppositie". Hij heeft met zichzelf afgesproken een beter psycholoog te zijn dan zijn bontgenoten in het verleden waren en noemt dit orgaan „Sociaal Weekblad"; immers, wat ter wereld kan in deze tijd sociaal genoemd worden en toch verkeerd zijn?

In het Decembernummer van het Sociaal Weekblad wordt de Nederlandse regering uit de Londense tijd omschreven als een tot moord en roof oproepende instantie.

Het blad voert in hetzelfde artikel een pleidooi om het onrecht van het Besluit Bijzonder Strafrecht, het Tribunaalbesluit, de Zuiveringsbesluiten, het Besluit Vijandelijk Vermogen enz. ongedaan te maken en de Rechtspraak in Nederland te herstellen.

Voorts wijdt de heer Paul van Tienen aandacht aan de memoires van Ribbentrop en aan een resumé van dit boek door mr Sandberg in Het Parool gegeven..

Ribbentrop was de mening toegedaan, dat de Engelsen de vredespolitiek van Hitler niet wilden begrijpen en dat Albions afkeer van een sterk Duitsland Engeland er toe bracht het vredelievende Duitsland de oorlog te verklaren.

De heer van Tienen vraagt zich dan af of eigenlijk de latere ontwikkeling de juistheid van Ribbentrops stellingen niet bevestigd hebben en merkt in het voorbijgaan op, dat het nationaal-socialisme eigenlijk het enige bolwerk tegen het communisme betekende.

Men leest dit alles nog eens over, maar het blijkt er inderdaad allemaal te staan. Het hele blad is een aaneenrijging van insinuaties, Sehnsucht naar de goede oude tijd en onbeschaamde demagogie.

Opnieuw ligt hier weer het oude probleem of de democratie afwijkende meningen moet dulden. De grootste kracht van de democratie is tevens haar grootste zwakheid; bij de wieg van de verdraagzaamheid stond óók de boze fee van de ondergang. Begrip voor de relativiteit van alle waarheid schept tevens een zekere mate van ongevoeligheid voor het goede zowel als voor het kwade.

Mits de wortels van de democratie niet worden aangetast zal zij toch afwijkende meningen moeten blijven tolereren, wil zij haar wezenskenmerk niet verliezen. Dit brengt met zich mede, dat men figuren als de heer Paul van Tienen voort moet laten agiteren. Een kracht en een zwakte.

En dit is dan weer een illustratie van de titel, die een Engels schrijver aan een van zijn boeken gaf: „Twee hoeratjes voor de democratie". Drie is te veel, maar twee, daar kan men het mee eens zijn!

BLOEMENDAAL & LAAN N.V.
WORMERVEER

Rijst, Havermout,
Rijstvlokken,
Mais-flakes

•

C.V. OLIEFABRIEKEN „DE TOEKOMST"
WORMERVEER

Veevoeders,
Technische oliën
„Smaragd" Slaolie

N.V. KATOENSPINNERIJ **BAMSHOEVE**

ENSCHEDE

Spinners en Twijners van katoenen **Weef- en Tricotgarens** in veelzijdige opmaak

Kwaliteit **K. B.** . . . . *.de beste!*

Fa. „METABO"

Scheepsreparatie en constructie

Zwarte Paardenstraat 69 - Rotterdam - Telef. 28836

Rotterd. Werktuigen- en Machinefabriek „WEESIE"

Machinale bewerking - Constructiewerk

Autog.-Electr. en Argon-Arc lassen

Apparatenbouw — Leidingwerk

HOOFDWEG 95-99 - TEL. 22577 - ROTTERDAM

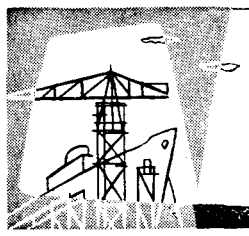

Zeeschepen van elk type

5 Bouwhellingen tot 200 m lengte

C. VAN DER GIESSEN & ZONEN's SCHEEPSWERVEN N.V.

Krimpen aan den IJssel

tel.: 244 - Rotterdam: 110460

SIMONS'

SCHEEPSSLOOPERIJ N.V.
BUIZEN- en STAALHANDEL

- **Oud ijzer**
- **Sloopobjecten**
- **Non-ferro metalen**
- **Nieuw- en bruikbaar ijzer**
- **Nieuwe en gebruikte buizen**

Hoofdkantoor:
UITSLUITEND Feijenoorddijk 90
Rotterdam - Telefoon 77910 (4 lijnen)

Radio Televisie

Blaupunkt

American Radio Service

Brukelsdijk 157c - Rotterdam

Telefoon 51539

P. KOUTSTAAL

BOLNES - Ringdijk 540 - Telefoon K 1896 - 598

Scheepstimmerwerk
Isolatie en betimmering van Koelruimen en Koelhuizen

NIET SLECHTS

SCHROEFASSMERING

DOCH OOK

- **Doorstroom-Ontolieïngsfilters**
  (volkomen afscheiding van olie uit biels-, ballast-, tankwater etc. zonder centrifugeren)
- **Smeerolie-filters**
  (30 x zoveel vuil uit Uw Diesel-smeerolie)
- **Brandstoffilters**
  met volledige waterafscheiding
- **Pompfilters**
  ter bescherming van scheeps- e.a. pompen

LEVERT

M. D. B. Smeertechniek

Soetendaalseweg 91 — ROTTERDAM N. — Tel. K-1800-82307

K. MAC-LEAN Jr.

Importeur van Fineer en Fijnhout - Gevestigd sedert 1921

HET SPECIALE ADRES

voor direct uit voorraad te leveren fineer. **Keuze uit 46 soorten**

Vraagt ons offerte voor het leveren van fineerwerk op maat.

JACOB CATSSTRAAT 113-115

Rotterdam-Noord - Tel. K 1800 - 40735-88508.

FIRMA S. BAKKER

SLIEDRECHT - TELEFOON 224

Centrale Verwarming

Electro-Techniek

Scheeps- en Fabrieksinstallaties

HBU **HBU**

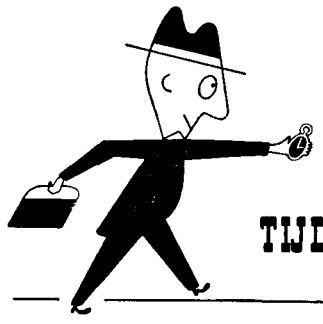

TIJD IS GELD

Geen verbeuzeling van tijd met bijkomstigheden. Zaken doen in grote efficiente stijl is alleen mogelijk voor de zakenman, die zijn geldzaken doet door tussenkomst van zijn bankier

Stel niet uit tot morgen, wat U heden door ons kunt laten doen.

HOLLANDSCHE BANK-UNIE N.V.

AMSTERDAM - DEN HAAG - ROTTERDAM

En nu op naar Overschie!

Bijzonderheden over de weekend-conferentie in „De Tempel"

Aan wie in April 1954 het weekend in dit conferentieoord bijwoonde behoeft niets meer te worden verteld, mede door de sfeer die in dit stijlvolle landhuis ademt was deze bijeenkomst een van de meest geslaagde in de J.O.V.D.-geschiedenis.
Voor hen die er niet bijwaren het volgende. „De Tempel" omvat o.m. een hoofdgebouw met conversatiekamers, een bibliotheek, slaapzalen en kamers, voorts een bijgebouw met een congreszaal en een slaapzaal. De aankleding is eenvoudig maar voornaam en de gebouwen worden omgeven door een fraaie en uitgestrekte tuin.
Het geheel roept herinneringen op aan de tijd, toen ons land nog geen gelijkenis vertoonde met een overvol pakhuis, waarin het geweeklaag over ruimtegebrek niet van de lucht is.

En toch zijn dit eigenlijk allemaal bijzaken. De voornaamste gedachte aan de J.O.V.D.-weekends verbonden is het besef, dat zo'n treffen weer een impuls is voor nieuwe activiteiten, nieuwe plannen. Ook ontmoet men weer oude vrienden en bekenden van vorige congressen en weekends en kunnen de gemeenschappelijke herinneringen aan dolle en goede momenten weer eens worden opgehaald.
Doch nu concrete zaken.

TIJD: Aanvang ca. 5 uur op Zaterdag 21 Januari. Eerder komen kan alleen maar gezellig genoemd worden.

PLAATS: De Tempel is gelegen aan de Delftweg 186 in Overschie (gem. Rotterdam) en van Rotterdam en Delft uit gemakkelijk te bereiken met de bus van de W.S.M., die een halte heeft vóór De Tempel. Van het Stationsplein bij het Centraal Station in Rotterdam vertrekken eveneens bussen van de R.E.T.; duur van de rit is ca. 20 minuten.

EN HANDELING: Om 5 uur zijn de meesten aangekomen en wordt een uur uitgetrokken voor kennismaken en terreinverkennen.
Zes uur gaan we aan tafel en daarna zal van 7 uur tot 9 uur Trekpaardenconferentie gehouden worden. Zoals te doen gebruikelijk gaan dan de diverse J.O.V.D.-activiteiten onder de loupe en kunnen alle zaken, waar in Groningen geen tijd voor was of nog niet aan de orde kwamen, doorgepraat worden. Tevens kunnen dan de penningmeesters uit de afdelingen nog eens beraad plegen over de situatie. Al naar persoonlijke smaak kan men dan ook de situatie „een toestand" noemen.

Het programma zal een elastisch karakter krijgen, maar de gedachte is om te ca. 9.30 uur over te gaan tot dans en vreugde en deze bezigheid zal dan wel geruime tijd voortduren.

Zondagmorgen is er na het ontbijt een morgenwijding, vervolgens koffiedrinken en dan vertrekt er een gereserveerde bus naar Rotterdam, waar per speciale Spidoboot een rondvaart door de havens gehouden zal worden. Voor de terugtocht naar Overschie aanvangt zal er nog wel gelegenheid zijn in een gezellig restaurant het koffiedrinken voort te zetten, resp. over te schakelen op melk.

Ongeveer half twee is er dan in De Tempel een warme maaltijd en hierna houdt prof. H. J. Witteveen een uiteenzetting over een onderwerp..... dat nu nog niet bekend is. Wij hebben echter al enige malen het voorrecht gehad prof. Witteveen als spreker te mogen ontvangen, dus weten we dat alleen al een aankondiging in deze trant voldoende is.
Om ca. 5 uur zullen de J.O.V.D.'ers dan weer uitzwermen naar hun respectievelijke woon- en verblijfplaatsen.

DE ADMINISTRATIE: De prijs voor het verblijf in De Tempel, maaltijden, thee, koffie etc. is ƒ 5.75. Wie na afloop nog een lunchpakket voor onderweg mee wil nemen kan dit à raison van honderdvijfentwintig cent in De Tempel bekomen, mits het verlangen daartoe vooraf wordt medegedeeld.
Wanneer de reiskosten meer dan ƒ 5.— bedragen wordt dit meerdere bedrag door het H.B. vergoed.
Aanmelding dient te geschieden vóór 15 Januari aan Ph. J. Goldsmid, Rodenrijselaan 29b, Rotterdam. Tijdige opgave is nodig, opdat men in De Tempel weet met hoeveel eters er rekening gehouden dient te worden.
Wilt U van onderstaand formulier gebruik maken?

Ondergetekende (m/vr) .....

Adres .....

Woonplaats .....

geeft zich op als deelnemer(ster) aan het J.O.V.D.-weekend op 21 en 22 Januari te Overschie.
De deelnemingsprijs ad. ƒ 5.75 wordt bij aankomst voldaan.
is heden overgemaakt op girorekening 320551, t.n.v. Ph. J. Goldsmid, te R'dam.
Ik wil graag na afloop een lunchpakket ad ƒ 1.25 meenemen en voldoe dit bedrag bij aankomst.
(Doorhalen wat niet van toepassing is) **Handtekening:**

Uitknippen.

Deelneming staat open voor alle J.O.V.D.'ers en belangstellenden. Wij verwachten eerlijk gezegd een opkomst, die nog groter is dan vorig jaar in Overschie het geval was en hopen, dat iedere afdeling, ook de afdelingen „uit het hoge Noorden", op dit weekend present zullen zijn.
Tot in „De Tempel" ! ! ! **HET HOOFDBESTUUR**

Van de Hoofdbestuurstafel

Onze nieuwe afdelingen beginnen op gang te komen

Op 27 November kwam het nieuwe Hoofdbestuur voor de eerste maal in het verenigingsjaar '55/'56 bijeen. Naast de oudejaars H.B.-leden, waren hier dus ook aanwezig de niet minder dan acht nieuwe hoofdbestuurderen, pril en beschroomd, maar zich de ernst van dit gebeuren wèl bewust.

De agenda was nogal groot en het kostte meer dan vijf uur vergaderen om deze lijst te wijzigen in een serie besluiten, voorstellen en plannen. De resultaten hiervan zullen — zonder bijzondere tegenslagen — in dit verenigingsjaar blijken, maar van de H.B.-tafel waaiden de volgende feiten via Utrecht en het Gooi naar de redactietafel in Amsterdam.

Daar was dan de verkiezing van het Dagelijks Bestuur. Uiteraard hebben hierin reeds zitting voorzitter Roethof, vice-voorzitter H. Jacobse, de secretarissen L. Oosterveld en O. Tammens, alsmede de penningmeester E. Hoven; als leden werden gekozen Jo de Jonge en L. Stapel.

Het congres werd zowel tot leeringhe als vermaecke nog eens besproken en vanzelfsprekend werd nog veel lof geuit aan het adres van de Groningers. Maar wij leven snel en grote gebeurtenissen werpen hun schaduwen vooruit, ook als deze gebeurtenissen in de lichtstad Eindhoven plaats zullen vinden. Met een aantal plaatselijke J.O.V.D.'ers zullen drie hoofdbestuursleden meewerken aan de organisatie van het Congres '56 in Eindhoven, centrum van het liberale missiegebied.

Tijdig zullen in dit blad bijzonderheden verschijnen over de daar te bespreken resoluties. Het Centraal Kader zal een nieuwe voorzitter krijgen en waarschijnlijk komt het wel zeer belangrijke en tot vele misverstanden aanleiding gevende probleem van de sociale politiek hier in het middelpunt van de belangstelling te staan, al zal tegen eenzijdigheid worden gewaakt.

De redactiecommissie heeft twee krachten verloren, doch wordt weer op volle sterkte gebracht. Voorts kwamen de commissies voor de volgende punten van activiteit onder de aandacht.

De Politieke Jongeren Contact Raad, het nuttige instrument met de sprekende naam, waarin voor de J.O.V.D. zitting zullen hebben H. Roethof en F. Hoogendijk. De commissie voor de Jeunesses Européennes Libérales, waaraan H. Jacobse, L. Oosterveld, F. Hoogendijk en J. Uljée hun aandacht zullen besteden. De propagandacommissie, voorlopig bestaande uit H. Jacobse, J. Uljée en G. Dorsman. De commissie World Federation of Liberal and Radical Youth, de Jongerenraad voor de Europese Beweging, de Reglementencommissie onder voorzitterschap van L. Oosterveld en de financiële commissie.

Ja, de financiën. Er bestáán naar men zegt jongerenorganisaties die jaarlijks ettelijke duizenden om het zo maar eens te zeggen franco thuis krijgen, doch bij de J.O.V.D. ligt dit anders. Wij moeten op eigen kracht vooruit en doen dit ook, in het komende jaar zal echter aan de financiële zaken veel aandacht besteed moeten worden om alle plannen te kunen realiseren.

Voor het komende jaar staan uiteraard ook enige J.O.V.D.-weekends op het programma. Van het eerste beraamde weekend vindt U elders in dit blad de uitwerking.

De verdere uitbreiding van de J.O.V.D. wordt met kracht voortgezet, de nieuwe afdelingen Apeldoorn en Haarlem beginnen op gang te komen en ook uit Middelharnis op Goeree en Overflakkee komt goed nieuws. Het liberalisme is en marche! In deze wetenschap gingen de hoofdbestuurderen om 5 uur uiteen.

G. DORSMAN

Verloofd:

DIT CHARDON

en

Ir. D. R. A. STAPEL

Prins Bernhardlaan 29, Vlaardingen

Fr. Haverschmidtlaan 29, Schiedam

Ontvangdag:
24 December 3.30-5.00 uur

De Driemaster

Maandorgaan van de Jongeren Organisatie Vrijheid en Democratie (J.O.V.D.)

Hoofdredacteur: G. Stempher.

Leden van de redactie:
P. C. Boevé
G. Dorsman
Ferry A. Hoogendijk (secretaris)
Ger van Schagen

Redactie-adres:
Graaf Florisweg 40, Gouda

Adres Administratie:
Prinsengracht nr. 1079, Amsterdam, Telefoon 35343

Abonnementsprijs minimum f 2.— per jaar. (Voor leden gratis).

Abonnements- en advertentiegelden uitsluitend aan G. Stempher Amsterdam, Postgiro 244397 of op bankrekening, Hollandsche Bank-Unie N.V., Herengracht 434—438.

Jeunesses Européennes Liberales congresseerde in Heilbronn

Nederland vertegenwoordigd door vijf man sterke J.O.V.D.-delegatie

Terwijl de vlaggen in Duitsland half stok hingen om de gevallenen in de oorlog te herdenken, vergaderden een ongeveer 70 jongeren uit 13 landen in Heilbronn am Neckar over de Europese samenwerking.
Duitsland was dit keer aan de beurt om het jaarlijkse congres van de Jeunesses Européennes Libérales te organiseren. De Duitsers waren goede gastheren. Het congres duurde twee dagen.
Direct toen de Nederlandse delegatie, bestaande uit mej. mr Kooiman, J.Schuyf, J. Muntinga, drs J. Linssen en F. A. Hoogendijk, na een reis van 12 uur in Heilbronn aankwam, werd ons een hotel aangewezen en een goede maaltijd aangeboden. Jaques Linssen en Ferry Hoogendijk hadden 's avonds vergadering van de executieve; de anderen brachten de avond door met de delegatieleden uit de andere landen.

J.O.V.D.-delegatie bestaande uit (van links naar rechts) J. Schuyf, J. Muntinga, mejuffrouw mr L. Kooyman, drs J. Linssen en Ferry Hoogendijk.

De volgende dag werd het congres al vroeg geopend door de heer Paulus, één van de vice-presidenten van de Jeunesses Européennes Libérales (J.E.L.). De heer Loyauté, voorzitter van de J.E.L., kon niet aanwezig zijn, omdat hij als afgevaardigde in de Franse Kamer daar niet gemist kon worden omdat Faure elk moment kon vallen.
Na hartelijk welkom geheten te zijn door de vice-president werd het woord gegeven aan de heer Hausmann, minister van Justitie in de staat Baden-Würtenberg.
Europa wordt veelal gehinderd door misverstanden en onwil, aldus de minister.
De tweedracht is echter de grootste vijand. Als wij niet doorgaan met het strijden voor de Europese eenheid, dan zal het kostbaarste goed, de vrijheid, verloren gaan. Ik vraag aan onze jonge vrienden niet aan spoken te geloven, maar de werkelijkheid te zien.
In tal van landen gaan de liberalen vooruit in hun aanhang. Dit is een gelukkig verschijnsel, vooral omdat speciaal op de jeugd het liberalisme vat krijgt. Daarom zal de vrijheid in goede handen zijn en kunnen jullie de motor zijn van de Europese Beweging. Er kan echter geen verenigd Europa komen zolang Duitsland nog verdeeld is.
Hopelijk kunnen jullie meehelpen om in dit kritieke moment pal te staan. „Ik wil besluiten met mijn vreugde uit te spreken, dat Uw organisatie van het jaar hier zijn congres heeft willen houden. Ik wens U namens de Duitse liberale partij (Freie Demokraten) veel succes bij Uw moeilijke taak en ik hoop, dat er grote kracht van Uw organisatie zal uitgaan".

Een lid van de Bondsdag aan het woord

Eén van de belangrijkste programmapunten was een lezing door dr Blank, lid van de Bondsdag, waarin hij de Duitse liberale partij vertegenwoordigt.
Als onderwerp had hij genomen: De tegenwoordige stand van het integratie-streven in Europa.
De spreker begon met zijn voldoening uit te spreken over het feit, dat wij vrij kunnen spreken over vragen, die ons allen zo na aan het hart liggen.
Hierna gaf dr Blank een historisch overzicht van het streven tot eenheid in Europa. „In de jaren '30 speelde nationalisme hoogtij. De crisis was verschrikkelijk. Dit kon niet zo blijven. Er ontstond een beweging die er naar streefde om tot meer eenheid in Europa te komen. Wij weten allen, dat dit niet is mogen gelukken.
Het streven werd door nationale belangen overlopen. Na de oorlog kwam Schuman met een nieuw plan. De supra-nationale gedachte deed zijn intrede. Lange onderhandelingen waren noodzakelijk om één stukje supra-nationaal gezag te verwezenlijken, nl. de Kolen- en Staalgemeenschap.
Het Europese streven kreeg een gevoelige slag bij het verwerpen van de Europese Defensie Gemeenschap door het Franse parlement. Men heeft getracht door middel van de Parijse verdragen iets te redden. Maar het was een doekje voor het bloeden. Het is niet wat de Europese strijders willen.
Wanneer er geen bovenstatelijk parlement komt, dan kan nooit een goede samenwerking geboren worden. Na de K.S.G. tracht men nu ook op het gebied van het verkeer en het transport op supra-nationale basis iets te bereiken."
„De conferentie van Messina bracht ons ook niet veel verder", aldus Blank. „Door middel van verdragen hoopt men engere banden te leggen tussen de verschillende landen. Maar men mist het bovenstatelijk element! Doch aan verschillende kanten wordt aan het Europese eenheidsstreven gewerkt. Jean Monnet wil de verdragen van Messina leven in blazen; andere willen zich meer tot de volkeren richten. En ik geloof, dat dit laatste zeer belangrijk is."
Dr Blank besloot: „Naar ik hoop zal er spoedig een frisse wind door Europa waaien en zal het streven tot vereniging spoedig in een verder stadium komen!"
Hierna werd de zitting geschorst.

De Wartberg

Per bus werden wij naar de buiten de stad liggende Wartberg gereden. Boven op de berg staat een prachtig restaurant, waar ons een diner werd aangeboden. Vanaf deze berg had men een mooi uitzicht op Heilbron en omgeving.
's Middags werd de vergadering voortgezet. De verschillende delegatie-leiders van de 13 aanwezige landen vertelden iets over de partijverhoudingen in hun land en in het bijzonder over de plaats die de liberale partij inneemt.
De redevoeringen werden door tolken letterlijk vertaald in het Frans en Engels of Duits. Dit kostte natuurlijk veel tijd. De prestaties van de twee tolken waren bewonderenswaardig.
De heer Linssen sprak namens de Nederlandse delegatie. Hij presteerde het om zijn redevoering, die hij in het Frans hield zelf (onvoorbereid) te vertalen in het Engels en Duits. Hij kreeg hiervoor een hartelijk applaus.
Hierna werden diverse organisatorische vraagstukken behandeld. Eén speech willen wij nog vermelden. Deze werd gehouden door Renée Federspiel, voorzitter van de Luxemburgse delegatie. Deze enthousiaste spreker wees er op, dat de liberalen belangrijke plaatsen innemen in het streven voor de Europese Beweging. Om dit te bewijzen noemde hij enkele namen: Mac Clay, president van het West-Europese Verdedigings Parlement; R. Mayer, president van de K.S.G.; Hanibrus, president van de Raad van Europese Gemeenten; Schans, vice-president in het orgaan van de West-Europese verdediging; Sahader de Madariagor, voorzitter des Kulturausschusses Europa-anwalt.
's Middags om zes uur werd het congres gesloten. 's Avonds was er een bonte avond aangeboden door het Gemeente-bestuur met bal in de Raadskelder. Een stijlvolle omgeving voor een dergelijk festijn.
De volgende dag vertrokken wij naar Nederland, waar wij om ± 11 uur arriveerden.

FERRY HOOGENDIJK

Districtsweekend voor Noord-Holland

Mevr. Stoffels-van Haaften en drs. Korthals spreken

Het District Noord-Holland zet het jaar 1956 in met een weekend in Vogelenzang, vlak bij Haarlem dus, de stad waar nog niet zo lang geleden een nieuwe afdeling van de J.O.V.D. het leven zag.
De datum is 28 en 29 Januari 1956, terwijl het weekend gehouden zal worden in de **Stichting Teylingerbosch,** Bekslaan 22 te Vogelenzang. Wij wekken alle leden en belangstellenden, zowel binnen als buiten het District op om dit interessante weekend bij te wonen. Van het programma kunnen we het volgende mededelen:

Zaterdag 28 Januari:

17.00 u.: Opening.
18.00 u.: Broodmaaltijd.
19.15 u.: Lezing, te houden door **drs H. A. Korthals,** over het onderwerp: „Wij hebben iets te zeggen".
21.15 u.: De verdere avond bestaat uit 'n amusements-gedeelte te verzorgen door een groepje leden van de jonge afdeling Haarlem.

Zondag 29 Januari:

8.30 u.: Ontbijt.
11.00 u.: Forum. Dit wordt gevormd door de voorzitters van de J.O.V.D.-afdelingen in het District Noord-Holland en staat onder voorzitterschap van de heer **H. H. Jacobse,** vice-voorzitter van het Hoofdbestuur.
12.00 u.: Koffie en om 13.00 u.: een warme maaltijd.
15.00 u.: Een lezing door **mevrouw Stoffels-van Haaften** over het onderwerp: „Is het Liberalisme groeiende..?".
17.00 u.: Sluiting.

Dit programma spreekt voor zich zelf en we kunnen dus volstaan met U uit te nodigen U op te geven **vóór 20 Janauri 1956** aan het Districtsecretariaat: **Koninginneweg 195 I te Amsterdam-Z.**

- De **kosten** van het weekend bedragen *f* **5,50,** te voldoen in Vogelenzang bij aankomst.
- **Meebrengen:** Lakens en slopen (eventueel in de Stichting te huren).
- **De weg er naar toe:** Vanaf Station Haarlem de bus naar Den Haag, OVER DE ZILK, tot halte Bekslaan. Deze bussen vertrekken om 10 min. voor het heel en 20 min. voor het halve uur vanaf het Station Haarlem.

Wij hopen zeer velen in Vogelenzang te begroeten en zeggen dan ook tot ziens op 28 Januari.

Districts-Bestuur N.-Holland.

B d. G
SCHEEPSTIMMERBEDRIJF
ROTTERDAM

B. DE GRAAF

TELEFOON 78451-78454

ROND-DE-WERELD-VLIEGERS ONTMOETEN ELKAAR

Walter Plaut heeft vele kennissen in Nederland

„Weet U dat we een interessante persoon aan boord hebben? Ik zal U gaarne aan hem voorstellen". En zo stond ik daar in de „Clipper White Falcon" van de Pan American World Airways vliegend tussen Bangkok en Hongkong eensklaps tegenover een man met een artistieke kop à la wijlen professor Einstein, een man die zich voorstelde als Walter Plaut.
Hij nodigde mij vriendelijk uit naast hem te komen zitten. En terwijl een steward ons het ontbijt bracht begon Walter Plaut te vertellen, urenlang. Een verhaal, zó interessant en zó meeslepend, dat ik U er gaarne iets van wil vertellen.

Tot mijn niet geringe verwondering sprak Walter Plaut uitstekend Nederlands.
Om te beginnen heeft hij van moeders zijde Hollands bloed in zich hoewel hij in Duitland werd geboren. Nu is hij Amerikaan. Vóór de oorlog woonde hij in het voormalige Nederlands-Indië, in Jokjakarta waar hij o.a. als archeoloog meewerkte aan de restauratie van de Boroboedoer.
Ook in Nederland is hij heel wat keertjes geweest. „Erg veel mensen in Holland kennen mij", vertelde hij dan ook. Walter Plaut maakte een vlucht om de wereld, niet in 25 dagen zoals ik, maar in 1½ jaar.
Op 4 Juli 1953 is hij uit New York vertrokken en met Kerstmis hoopte hij weer in New York terug te zijn. Als hij weer thuis is, zal hij meer dan 130 landen hebben bezocht, met meer dan 50 luchtvaartmaatschappijen hebben gevlogen en meer dan 250.000 km hebben afgelegd (meer dan 6 maal de aardomtrek).

„In 1913 maakte ik in Duitsland mijn eerste vlucht en legde daarbij 25 km af. Op deze reis zal ik 250.000 km gevlogen hebben als ik klaar ben", zegt hij glimlachend. Walter Plaut heeft in New York aan de Madison Avenue een reisbureau. De grote hobby van Walter Plaut is archeologie en dáárom maakt hij deze vlucht om nog eens alle oude plaatsen te bezoeken die vanuit archeologisch oogpunt bezien interessant zijn.

Eerst naar Mexico

Vanuit New York vloog Walter Plaut eerst naar Mexico, waar hij de aztec, toltec en maya-cultuur bezocht. Hij was verbaasd zoveel er hier voor de archeologie gedaan wordt. Oude monumenten worden er zorgvuldig bewaard. „De cultuur van de Maya's is bijzonder interessant, omdat zij het dichtst bij de oost-aziatische cultuur komt." Zowel Yucaton en Guatemala als Honduras werden bezocht.
In Honduras bevindt zich de Copantempel, die Walter Plaut de mooiste tempel ter wereld noemt. Voorts vloog onze Amerikaan naar Nicaragua, Salvador en Costa-Rica. „Centraal-Amerika is reusachtig mooi van natuurschoonheid."
Via Panama ging het naar Peru voor de cultuur van de Inca's. „Deze cultuur gaat 5000 jaar terug. Prachtig zijn de besneeuwde Andestoppen. Er moeten hier nog reusachtig veel Inca-monumenten zijn die nog niet gevonden zijn. Door de Inca's werden reeds vestingen gebouwd op de rotsen, 3000 meter hoog. Het is onbegrijpelijk hoe men rotsblokken van 120 ton elk daarheen gebracht heeft."
Van Santiago ging Plaut naar Portillo, waarbij hij in een sneeuwstorm gevangen werd. Het heeft een week geduurd voordat hij weer naar beneden kon komen. De Chileense vrouwen zijn de mooiste ter wereld, erg attractief en elegant". In Argentinië werd Buenos Aires bezocht en in het zuiden verschillende fraaie kustplaatsen. Walter Plaut was vooral enthousiast over de vulkaanmeren, tussen de 3000 en 4000 meter.
Tussen Peru en Bolivia is er volgens hem een enorm natuurschoon. Montevideo in Uruguay werd ook bezocht. Hij noemt Uruguay één van de meest democratische landen ter wereld. Over Rio de Janeiro ging de reis naar Sao Paulo, dat thans een geheel nieuwe wereldstad geworden is, met 3 millioen mensen!
Bolivia, La Paz, Columbia, Venezuela, allen werden ze per vliegtuig bezocht, evenals Caracas, Curaçao en Jamaica. Vandaar ging het naar Europa, waar Walter Plaut al dikwijls geweest is.
Hamburg, Rome Parijs, Spanje, Portugal, Noord-Afrika, Tanger, Marokko, Marakech, Las Palmas, Majorca, Cassablanca, Dakar, Liberia, de Goudkust, Kameroen, alles werd door Walter Plaut doorkruist.
„Reusachtige nieuwe ontwikkelingen zie je hier in de laatste vijf tot tien jaren." In Afrika heeft Plaut veel wilde dieren gezien en..... hij heeft ze gefilmd. Want overal waar hij komt filmt en fotografeert hij.

De luchtvaartjournalist Hugo Hooftman heeft vorig jaar per toeristenklasse in 25 dagen een vlucht om de wereld gemaakt. Op deze vlucht ontmoette hij vier andere mensen die óók op een rond-de-wereld vlucht waren.
Eén van hen was de Amerikaanse wereldreiziger Walter Plaut, die in 1½ jaar om de wereld vloog en daarbij meer dan 130 landen bezocht. In bijgaand artikel vertelt Hugo Hooftman één en ander over zijn ontmoeting met deze Walter Plaut in de „Clipper White Falcon" ergens hoog in de lucht tussen Bangkok en Hongkong.

Een week bij dr. Schweitzer

Een hoogtepunt van de reis van Walter Plaut vormde het bezoek, dat hij bracht aan dr. Schweitzer in Lambarene. Met een vliegtuig landde hij op een strip, vanwaar een truck hem bracht naar de Oquiquirivier.
Van hier ging het met een uitgeholde boomstam naar Lambarene, de enige mogelijkheid om daar te komen. „Ik ontmoette daar in Lambarene een Nederlandse verpleegster, waarmee ik Hollands heb gesproken. Schweitzer is een interessante man, die veel voor de wereld gedaan heeft, vooral op het gebied van de tropische hygiëne, gele koorts, lepra, malaria etc.
Om 5 uur 's morgens begint hij te werken. Hij gaat dan eerst het oerwoud in om te zien of de wegen in orde zijn. Hij werkt zelf mee met de bouw van nieuwe wegen. „Je moet ook met je handen werken, niet alleen met je hersenen", zegt hij. Er werken bij hem circa 8 verpleegsters, waaronder één Nederlandse.
Ook is er nog een Nederlandse dame bij de administratie". Walter Plaut wilde maar een dag in Lambarene blijven, maar Schweitzer stond er op dat hij een week zou blijven.
„Hij denkt aan alles. Toen ik weg ging kreeg ik een flesje water mee voor in de jungle. „Je weet nooit wanneer je dat nodig hebt", zei hij. „Ook een tropenhelm vindt hij beslist noodzakelijk. Hij heeft me altijd uitgescholden als ik hem niet ophad. Elke avond speelt Schweitzer orgel, zijn geliefde Bach-muziek".

De Congo door

Na Lamberene vertrok Walter Plaut naar de Belgische Congo, waar hij heel grote mensen (van 1.80 tot 2.25 meter!) zag, die beter kunnen springen dan enig ander mens op de wereld. Vlakbij deze lange mensen wonen pygmeeën!
Ook zag hij de primitieve bosjesmannen, die nog met zout betalen. Hij zag de wilde dieren in het Nationale Park, de „prachtigste tuin ter wereld". Er mag hier niet geschoten worden, „The animal is king". Lake Victoria is het grootste meer ter wereld en natuurlijk bezocht Walter Plaut ook dát, evenals de Victoriawatervallen, die hij de machtigste op aarde noemt, al zijn er in Brazilië ook mooie.
In Zuid-Afrika dook Walter Plaut 3000 meter onder de grond in diamant- en goudmijnen. In Johannesburg maakte hij iets leuks mee. Hij ontmoette er namelijk een Hollandse dame, Marianne van Reyen, die zich Walter Plaut nog herinnerde, 30 jaar geleden in Jokjakarta, waar Walter Plaut van 1920—1926 woonde. Het meisje was toen bij de meisjespadvindsters en had geholpen bij de restauratie van de Boroboedoer. Walter Plaut was in die tijd scoutleader in Jokjakarta! Zij was destijds 9 jaar. Nu is zij getrouwd en moeder van 7 kinderen.
Toen zij in de krant las van het bezoek van Walter Plaut aan Johannesburg, stelde zij alles in het werk hem te ontmoeten. En zij hebben elkaar ontmoet, na 30 jaar! Marianne van Reyen heet nù mevrouw Kamps; haar man werkt voor Bruynzeel in Johannesburg. Er werden vele herinneringen uit Jokjakarta opgehaald en vele foto's kwamen daar bij te pas. Intussen vloog Walter Plaut verder, naar Madagascar en Mauritius, waar hij door een vis gebeten werd. Via Addis Abbeba vloog hij naar het Heilige Land, waar bij met Pasen 20 Hollanders van de N.R.V. ontmoette. Hij bezocht Griekenland, Istanboel, Libanon, Damascus, Amon, Jeruzalem, Bethlehem, Egypte, teveel om op te noemen.
„Archeologie is heel interessant", zegt hij. „Je ziet het hele leven beter, ook van het ogenblik. Door de archeologie kun je het tegenwoordige leven beter begrijpen".
Plaut bezocht India en Pakistan, klom 4500 meter hoog in de Himalaya's. In New Delhi sprak hij met Pandit Nehroe, die óók een vriend is van dr. Schweitzer.
Hij bezichtigde hier vele tempels, die o.a. uit de rotsen gehakt werden en wonderlijk mooi zijn. In Ceylon maakte hij een olifantenfeest mee, waarbij 120 olifanten in een grote processie meeliepen.

Weerzien van Indonesië

Via Singapore ging het naar Indonesië, waar o.a. Djakarta, Bandoeng en Djokja werden bezocht. „In deze laatste plaats zijn geen Hollanders meer." „Op het platteland wordt hard gewerkt. Ik heb er de oude gamelan gehoord en in Djokja de dansen gezien.
De Boroboedoer en de tempels zijn er nog mooi. De Prambanan-tempel is prachtig gerestaureerd, dank zij het werk van professor Roemondt. Bali is nog altijd mooi en het binnenland is er niet veranderd. Ik heb hier Hollandse schilders bezocht, o.a. Snel, Theo Meyers en Lemajeur."
Van Indonesië vloog Walter Plaut naar Bangkok en vandaar maakte hij o.a. uitstapjes naar Cambodja en Saigon. Nù vloog hij naar Hongkong. Vandaar stonden nog bezoeken op het programma aan Japan en enkele Zuidzee-eilanden, o.a. Tonga en de Fidji-eilanden. Via het World Congres of Tourists in Mexico zou hij dan terug naar New York vliegen.

Vriend van Plesman

U begrijpt **hoe** interessant het was, Walter Plaut urenlang te horen vertellen en **hoe** snel dat vluchtje Bangkok—Hongkong er op zat.
„Ik heb altijd al interesse voor de luchtvaart gehad. In 1917 ontmoette ik Plesman op de ELTA en kort voor zijn dood heb ik mijn oude vriend Plesman nog in Den Haag bezocht. Ik vind het erg mooi om te vliegen. Als ik deze reis er op heb zitten heb ik in mijn leven 2½ millioen kilometer gevlogen. Vliegen is nog altijd één van de veiligste middelen van vervoer. Ik zeg altijd „My smile gets me anywhere". Ik glimlach altijd.
Ik ben nu 54 jaar en niemand gelooft het. Midden 1945 was ik in Holland. Ik ben altijd verbaasd zoals Holland er zich weer bovenop gewerkt heeft na de oorlog.
Ik vind het prettig om in Holland te zijn. Op Groot-Mokum ben ik erg gek."
Walter Plaut vertelde me nog, dat hij op deze reis al acht paar schoenen heeft versleten. Dat hij gebruik gemaakt heeft op zijn reizen van ezels en paarden, kamelen en olifanten, stoomboten en andongs, betjahs en riksjahs. Hij vloog met alle mogelijke vliegtuigen, met snelheden van 480 tot 800 km per uur. Bijvoorbeeld van Rome naar Parijs met de Comet. Ook met de K.L.M. vloog hij veel.
„Gaat U na terugkomst een boek schrijven over Uw wereldreis?"

„Ja, en het zal „The travelling archeologist" heten." Als onze Douglas Super-Six op het vliegveld van Hongkong is geland en als ik gauw nog een foto van Walter Plaut voor het vliegtuig heb genomen nemen we afscheid.

Ik besefte, dat ik op mijn rond-de-wereld vlucht mijn meest-interessante ontmoeting had gehad. En als rond-de-wereld vlieger met een bezoek aan 7 steden voelde ik me, vergeleken bij die Walter Plaut, wel heel, héél erg kleintjes. **Deze** man kan nu tenminste zeggen, dat hij de wereld gezien heeft.....

Een verzuim dat hierbij wordt goedgemaakt

Dank aan het Nieuwsblad van het Noorden

Tengevolge van een betreurenswaardig misverstand verzuimden wij te vermelden, dat de cliché's van de foto's van de stad Groningen, opgenomen in ons Congresnummer, welwillend waren afgestaan door Het Nieuwsblad van het Noorden.

Naast onze verontschuldiging een woord van hartelijke dank aan de leiding van dit blad voor haar spontane medewerking. REDACTIE

NIEUWS UIT DE AFDELINGEN

DWINGELO e.o.

Geheugen opgefrist.

Op 26 November j.l. hield de J.O.V.D. afdeling Dwingelo e.o. een vergadering in Hotel Wesseling.

Voor deze bijeenkomst vertoonde de agenda een enigszins andere samenstelling dan de voorgaande, want voor de eerste keer zou de avond gevuld worden zonder een spreker of spreekster van buiten de plaats.

De heer R. Meijering bracht een uitvoerig verslag uit over het congres. Van A. tot Z werd het gehele programma in het midden gebracht zodat wij eigenlijk nogmaals verdiept raakten in het congres. De heer H. Wesseling diepte een stukje geschiedenis voor ons op waaruit we belangrijke namen hoorden, o.a. Thorbecke e.d. Met het één en ander konden we ons geheugen nog eens behoorlijk opfrissen.

Verder werd een bestuursafgevaardigde gekozen voor het Noordelijk District. Het overige gedeelte der avond werd eenvoudig gevuld met het interessante familiespel hersengymnastiek.

Dit deed de stemming der aanwezigen verhogen en tot ons genoegen leverde de rondvraag verschillende zeer populaire opmerkingen op, die zeker een volgende keer wederom ter sprake zullen komen, zodat een dergelijke avond zonder twijfel voor herhaling vatbaar is. Met een dansje tot besluit eindigde deze avond in goede sfeer.

GRONINGEN.

De congrescommissie blies uit.

Op 22 November kwam de congrescommissie voor het laatst bij elkaar om onder het genot van een glaasje wijn deze commissie te décharGeren en nog een keer gezellig na te praten, zonder eraan te hoeven denken of er nog iets geregeld moet worden.

Voor de 10e maal kwam op 24 November het Politiek Jongeren Contact Groningen in de raadzaal van het stadhuis bijeen. Een rapport werd besproken over de onderontwikkelde gebieden, opgesteld door de Nieuwe Koers.

Het was gebaseerd op artikel 1 van de universele verklaring van de rechten van de mens.

Er ontstond een levendige discussie. Eén punt van overeenkomst was, dat men de onderontwikkelde gebieden onze westerse welvaarts- en beschavingsbegrippen niet mag opdringen, doch moet trachten de vreemde volkeren in hun eigen cultuursfeer tot ontwikkeling te brengen.

De algemene jaarvergadering vond plaats op Vrijdag 2 December in restaurant Suisse.

Er stonden zoveel punten op het programma, dat dit de hele avond vulde. Na de notulen en jaarverslagen kwamen verschillende bestuursmededelingen. De bijeenkomsten van de studiegroepjes welke vorig jaar een succes zijn geweest, zullen worden voortgezet.

Iets nieuws zijn de liberale contactavonden, die gehouden zullen worden met de V.V.D. en J.O.V.D. Voorlopige onderwerpen zijn o.a. De Kanaalstreek en het Deltaplan. Daarna werd een nieuw bestuur gekozen, t.w. Kees Vlas (voorzitter), P. Nanninga (vice-voorzitter), Fiet Bos (secr.), Manda den Hartog (2e secr.), Bernard Dorhout (penningm.). Dit jaar zal een propagandacommissie worden ingesteld om o.a. een opinieonderzoek te houden onder de leden en belangstellenden.

De J.O.V.D.-fractie van het Politiek Jongeren Contact staat nu onder voorzitterschap van P. A. Zeven. Na afloop van de vergadering ontstond een levendig debat over de verhouding V.V.D.-J.O.V.D., de congresresolutie en het wel of niet oprichten van een studentenafdeling.

De eerstvolgende vergadering van het nieuwe bestuur vindt plaats op 19 December om alle plannen uit te werken.

De J.O.V.D.-afdeling kreeg gereserveerde plaatsen voor een lezing van Ir. F. B. Carbasius Weber, een F.A.O. deskundige, die voor de Ver. Naties en Pakistan werkzaam is geweest. Deze lezing werd georganiseerd door het Gemeentelijke Unesco Comité Groningen.

Voorts wenst de afdeling Groningen alle andere leden een voorspoedig 1956 toe.

HOEKSE WAARD.

Twee praatavonden.

Vrijdag 4 November organiseerde onze afdeling haar eerste praatavond in dit verenigingsjaar. De voorzitter, de heer T. A. Hoorweg, opende de vergadering en heette allen hartelijk welkom, in het bijzonder de heer J. Verhagen uit Oud-Beijerland, die sprak over het onderwerp: „De komende verkiezingen".

Spreker wees er o.m. op, dat bij de vorige verkiezing voor de volksvertegenwoordiging, het socialisme in de Partij van de Arbeid was verdoezeld. De P.v.d.A. kwam met een programma dat vele, nieuwe, algemene idealen zou verwezenlijken. Daardoor kwamen vele vrijzinnig democraten toen bij de P.v.d.A. terecht. Meer en meer echter, aldus spreker, komen zij terug in de groep waar ze thuishoren: de V.V.D.

Bij de komende verkiezingen gaat het om de vraag: socialist of niet-socialist.

Na nog de vooruitzichten van de verschillende partijen behandeld te hebben, eindigde spreker, waarna de voorzitter de heer Verhagen hartelijk dank zegde voor zijn duidelijke uiteenzetting.

Hierop volgde een korte discussie en vervolgens wees de voorzitter nog op de grote toename van leden door de inzet van de ledenwerfactie.

Op Vrijdag 2 December jl. hield de afdeling haar tweede praatavond in dit seizoen.

In zijn openingswoord heette de voorzitter allen hartelijk welkom en in het bijzonder de leden van de V.V.D., die voor deze gelegenheid uitgenodigd waren.

Hierna kreeg de heer dr Nordlohne het woord.

De woorden gelijkheid en broederschap stammen af van de oude liberalen, nl. in die zin, dat allen voor de wet gelijk zijn.

De socialisten nu vragen gelijkheid van loon voor iedereen. Ze zeggen nl. dat al heeft iemand meer kwaliteiten, hij niet meer behoeft te verdienen. Hier is op zichzelf iets voor te zeggen, want de een kan nu eenmaal meer dan de andere. Het is echter onpractisch om gelijk loon te geven, want dan zou er immers geen prikkel meer bestaan om meer te presteren. Er moet dus een zekere vrijheid van loonvorming zijn. Men krijgt dan de juiste man op de juiste plaats.

Bovendien is gebleken, dat bij gelijkheid van loon de productie daalt. Nu rijst echter de vraag, hoe moet in deze moderne tijd met organisaties het loon tot stand komen.

Na de oorlog is dit in ons land opgelost door het college van rijksbemiddelaars. Deze bemiddeling tussen de organisaties van werknemers en werkgevers heeft er toe geleid, dat er rust is geweest in lonen en prijzen. Het gevolg daarvan was weer, dat we konden concurreren tegen het buitenland.

De verschillen in beloning zijn in Nederland echter te klein, nl. slechts 10%.

Men moet er echter ook voor oppassen om de lonen bedrijfstakgewijs vast te stellen. We krijgen dan immers het verschijnsel, dat bepaalde producten meer gaan kosten voor de consument. Het gevaar zou kunnen ontstaan van een samenspannen tussen werknemer en werkgever tegen de consument.

Bovendien zullen sommige bedrijfstakken zoals b.v. de landbouw in verdrukking kunnen komen.

De landbouw mag immers een loonsverhoging niet volledig doorberekenen, daar het levensmiddelenpakket goedkoop moet blijven. De katholieken zeggen dat de arbeiders meer moeten profiteren van de welvaart. Daar dit echter door middel van een algemene loonronde niet kan, zijn zij voor een bedrijfstakgewijze loonsverhoging. Dit is echter geen doelmatige oplossing, zodat men aandeel in de winst moet uitkeren in die bedrijven waar het kan, aldus dr Nordlohne.

In de discussie kwam vooral tot uiting de vrees voor de arbeidsvoorziening in de landbouw bij een vrijere loonvorming.

VLAARDINGEN.

Geleide of vrijere loonpolitiek?

Voor de afdeling Vlaardingen-Schiedam sprak Zaterdag 19 November j.l. de heer J. C. Roodenburg, vakbondsbestuurder van het NVV, in het zaaltje van Mes te Vlaardingen, over het onderwerp „Geleide en vrijere loonpolitiek".

Spreker gaf uitvoerig zijn opvattingen weer inzake de voordelen van een geleide loonpolitiek en de nadelen, verbonden aan een vrijere loonpolitiek.

Bij een vrijere loonvorming, waarbij deze is gebaseerd op de organisatorische kracht van de partijen, bestaat het gevaar, dat de factor „macht" een zo grote rol gaat spelen, dat een grote groep arbeiders een loon zou genieten, dat practisch beneden het sociaal minimum peil zou liggen. Als voorbeeld stelde inleider de agrarische sector.

Na de pauze werd van de gelegenheid tot discussie een ruim gebruik gemaakt. Uit de vergadering werd van verschillende zijde en op verschillende gronden gewezen op het feit, dat de weg naar een vrijere loonvorming, zij het illegaal, reeds was ingeslagen.

Invoering van de vrijere loonvorming wil geenszins zeggen, de klok terugzetten, doch het aanpassen van de loonpolitiek aan de huidige welvaart, welke hiervoor zeer zeker de mogelijkheid biedt. Ook over enkele loon-technische punten werd druk van gedachten gewisseld.

Hoewel de discussie veel tijd vergde, was er toch nog gelegenheid voor een dansje, waarmee deze geslaagde avond werd besloten.

N.V. Scheepsbouwwerf - Machinefabriek
„DE KLOP"
Industrieweg 4 Sliedrecht

L.G. VAN DORP'S
LAUNDRY
One day service
BRUYNSTRAAT 5 ROTTERDAM 32845
QUICK SERVICE
Laundry & Drycleaning
for SHIPS, HOSPITALS, HOTELS & RESTAURANTS

N.V. BETONDAK

Fabrieken Arkel - kantoor Gorinchem

A. W. VAN VLIET *Makelaar in Onroerende Goederen*

Gouda - Korte Tiendeweg 10 - Telefoon 3509

VERKOOP - BEHEER - HYPOTHEKEN
TAXATATIES VAN ONROERENDE GOEDEREN
ALLE VERZEKERINGEN

Laat Uw schepen varen met Ferwerda's vlees, vleesconserven en vleeswaren.

H. FERWERDA

IMPORT
EXPORT

SCHEEPSLEVERANCIER

Oranjestraat 1E, Tel. 83357, ROTTERDAM Noord

P.A. v.E. & Co

REDERS - CARGADOORS
EXPEDITEURS
AGENTEN VAN GEREGELDE LIJNEN

P. A. van ES & Co. N.V.

ROTTERDAM — AMSTERDAM
GRONINGEN — HAMBURG

Fa. W. VAN 'T HART & ZONEN

TELEFOON 39416-33267-50699-32280

- Classificeren en volledig onderhoud van schepen.
- Reinigen van alle typen stoomketels
- Vervanging dek- en machinekamer-personeel
- Onderhoudswerkzaamheden van constructiebouw.
- Zandstralen van alle voorkomende werkzaamheden.
- Mastiekwerkzaamheden

DRIJVENDE LUCHT-, LICHT- EN ZANDSTRAAL-INSTALLATIES
HUDSONSTRAAT 37-39 — ROTTERDAM-W.

Scheeps-reparatie-bedrijf

en Machinefabriek

N V VAN **BRINK**

Waalhaven, Pier 8 - Rotterdam
Telefoon 77610 (3 lijnen)
Na 18 uur: 73554, 70341, 41782, 171502

J. C. van Donkelaar - Rotterdam

Stieltjesplein 13c - Tel. 77224 - 70477 - 81813 - Privé 40541

Ontwerpen en uitvoeren van Café-, Restaurant-, Hotel- en Winkelinrichtingen - Tevens reparatie-inrichting.

Verhuurinrichting voor feesten en partijen.

Specialiteit: roestvrij stalen toonbankbladen en aanrechten

D. BRAND

TRIPLEX & BOARDS

„Picus"-Betontriplex — Meubelplaten — Deuren

Spangeschekade 115 — ROTTERDAM
Tel. 30231

N.V. SCHEEPSWERF EN MACHINEFABRIEK

«WAALHAVEN»

Waalhaven O/Z. 119 — Rotterdam
Telefoon 72850

TUINARCHITECTUUR — BOOMKWEKERIJEN

Ontwerpen
Aanleggen
Onderhouden

Gijsb. VURENS

Ringvaartweg 98 - Rotterdam-O. - Tel. 22114

N.V.

W. A. HOEK's

MACHINE- EN ZUURSTOFFABRIEK
Hoofdkantoor en Machinefabriek te Schiedam

COMPRESSORS voor alle gassen en iedere druk.
INSTALLATIES voor de bereiding van zuurstof, stikstof, enz.

Vulcaniseer Inrichting »De Toekomst«

Coveren en vulcaniseren van alle maten autobanden

Mathenesserdijk 485-487 — Telefoon 31438 — Rotterdam

U wordt snel ingelicht

over gebeurtenissen in binnen- en buitenland. als U op een goed ochtendblad geabonneerd bent. Terwijl U slaapt, stroomt nieuws binnen uit het gehele land en uit alle delen der wereld. Het Algemeen Dagblad wordt 's nachts gedrukt en 's morgens vroeg bezorgd.

- onafhankelijk
- actueel
- sport
- markt- en beursberichten (o.a. New York)
- belangwekkende advertentie-pagina's
- onderhoudende lectuur
- vrouwenrubriek
- tekenverhalen
- geïllustreerde feuilleton

Algemeen Dagblad

Rotterdam, Witte de Withstraat 73

N.V. BOELE's
Scheepswerven en Machinefabriek
BOLNES
Nieuwbouw en reparatie

N.V. Betonfabriek **DE METEOOR**
DE STEEG
Tel. Velp K 8302–3344
Fabriek van kwaliteits betonartikelen

N.V. Rubberfabriek
BAKKER & ZOON
RIDDERKERK
★
Technische Rubberartikelen

BOSMAN
N.V.
CONSTRUCTIE-WERKPLAATS
MACHINEFABRIEK
ROTTERDAM - BRIELSELAAN 45
Telefoon 72525 (3 lijnen)
Na 6 uur Barendrecht 492
SPECIALITEIT
VLIEGTUIGONDERDELEN - HULPWERKTUIGEN VOOR LUCHTVAART-
ROESTVRIJ STALEN UITLAATPIJPEN-
LICHTMETAALWERKEN, ENZ. ENZ.

H. ten Cate Hzn. & Co.
N.V.
ALMELO
Katoenen- en Kunstzijden Manufacturen

L. SMIT & ZOON
KINDERDIJK
voor
BAGGERMATERIEEL, ZEESLEEPBOTEN, ALG. SCHEEPSBOUW

SMIT
SLIKKERVEER
GENERATOREN MOTOREN UITRUSTINGEN

HONIG'S ARTIKELEN
Gezien in elk gezin!

ANNO AH 1774
A. VAN HOBOKEN & Co.
BANKIERS
ROTTERDAM
PARKLAAN 32-34
•
BIJKANTOREN:
's-GRAVENHAGE
RHENEN
•
CORRESPONDENTSCHAP:
WIJK BIJ DUURSTEDE

DE ROTTERDAMSCHE DROOGDOK MIJ N.V.

VERPLEGING èn ONDERWIJS
ontvangen de patienten van
Het Nederlands Studenten Sanatorium te Laren (NH)
Leest de interessante brochure: „HET HOE, WAT, WAAROM VAN HET NEDERLANDS STUDENTEN SANATORIUM", op aanvraag gratis verkrijgbaar bij het Centraal Bureau van de Stichting Het Nederlands Studenten Sanatorium, Keizersgracht 632, Amsterdam (C), Telef. 64488.
Steunt het werk dezer stichting, die financiële hulp van particuliere zijde nog niet ontberen kan!
Postgiro·rekening No. 91323, A'dam.

Bakker n.v.
MACHINEFABRIEK
en
STAALGIETERIJ
★
RIDDERKERK

N.V. SCHEEPSWERVEN
„PIET HEIN"
voorheen
FIRMA W. SCHRAM & ZONEN
•
WERVEN TE BOLNES EN PAPENDRECHT
Twee dwarshellingen, elk 115 mtr. lang. Overdekt droogdok 116x30 meter, geschikt voor het zwaarste materiaal.
Telefoonnummers Rotterdam 71354. Dordrecht 3774